

B

848.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 848.

Messiasjahr j. 45-46

1883
P. 186 א. 3 פורים 46 נשיג

לפי משעליה לבניכם ספר

הרב שלמה זל קרוש ספר
זמן ספר יחידני, והוא נחשב כספר
הרב בספריו כנכבד כהפ"ס, סוף עמוד ז',
והיה בעיר ראשונה, שנת י"ח תש"ב,
הוצג בספר -

ספר

שלשלת הקבלה
לחכם החסיד ממשפחת
רם כמורהר גדליה

י יחויא

נדו

9 11 11

8

x

לוקא 4 עמוד

הוא יחידני

אמר

הצעיר יוסף סאמינה בראתי זה הספר הנוחז אמרי ספר
 בסלמלת יוחסין מארס הראשון עד אשר הם חיים עדנה
 ובתוכו עקרו וכופו טוב טעם דעת סלמלת הזקנים והנבואים והחכמים
 בספר קבלת התורה ועירוטה ממעלה עד דורנו זה ועוד רוח חזן על פני
 ספר זה כמסך ליודעיו מקצת עניינים יקרים מפנינים דרושים לכל חשבו
 דעת דרקות ה' ובאחרונה יסעו ספורי וחרושי מלכי וגדולי וחכמי
 האומות הקדומות והנוכרים משום להזכיר תהלות ה' כעל
 כל אשר גמלנו בארצות לא לנו לכן כערתו חבני
 והשתדלתי בכל עוז להיותי לעזר ולהועיל
 ולהסמיך ולהתמיך בימין החכם המחבר
 כדו כדו לזכות בו את הרבים
 אלהים יחסבה לטובה לו
 ולמחזיקי בימינו

אמן

לעוס ניבט...
 רעין בדבא במה...
 יט שלג...
 פ...
 ו...
 ו...
 ו...

אמר הצעיר שמואל בן הישיב כמר אלחנן מן הארקיוולטי

אחרי רואי פרחי החבור הנכבד הלז ושושני והכנסי בחדריו תאיו

אולמיו וגביו צלחה ברוח השיר לפרי קדש הלולים

ואקרא באמרי אלה זקנים עם נערים

ושרים כחוללים :

חוסו טהורי לב והסת עטעו	סירו לאל נורא ולו תכר עו
זוס לסופר כ חמץ לער	גבר אשר בוח כמות כבעו
הסר גר ליה יהיא בסמו	כודע ומרבטמו הכי תשבעו
הראה פלאות אל ורב חסרו	לא כודעו לדור ולא כטמעו
יבע ומכא כל קדוסנו	דור דור ורבותיו אשר גועו
הזנים בתורת אל ומנהיגים	עמו בטוב לקחס ולא יבעו
חסף פניכי הוד בספריהם	ארז הדס שטה אשר כטעו
האיר כאור כונה בלמודיו	לא כטערו מאז ולא כודעו
וימץ דבסגס מן לכל כאמץ	חוסים בכל סרי וכו כטבעו
הור מלכי אומות וחכמיהם	הגיד וערמותם ודרך טעו
הפר עלילות עו ללו אל עם	נורא בקום נגרים רטעיים תעו
תניס במסתרים כחץ יעוף	לירות במו חופל והתבלעו
כפס חרוץ אעס וטרעפס	לערוף וגם לסערה יקלעו
ערים בכל ערים ובטמרים	יכו קדושים יכו רמו יחק עו
בוקה מבוקה ומבולקה	היתה ערת עליון והסתק עו
חולי וגונים אז בלבותם	עד כי בעינם מע ינות כבקעו
קחא מחולל כל וכתן קול	מרגוז ערלי לב אשר יכעו
קורא רעו כי לי סבולתי	אל תק רבו סורו ואל תגעו
הכו גמים אכיס כמו קוכים	טוטים וברקנים הכי כודעו
זמרת זמירות כתמו אל אל	פכיו פלטים יום אשר כוטעו
אלה לראש פינה וכהנה	עלו לזכר פה והסתקעו
אס כן כאו דודים ואכלו טוב	במחיר קנו ספר ואל תשתעו
חוסו טהורי לב והסתעעו	סירו לאל נורא ולו תכרעו

תם

אמר הצעיר יצחק צרפתי מרביץ תורה בבירת המחבר • בראותי יומי ספר
 קום רב המועלת לקורא בו כי יכסיף עיונו כמות ס' • אשא סירי ואומר :

ר דיית כוף	לחם יטעם	פרי כדוק	ברור דורים
ברוש תרהר	בערץ גן	בעיר כלמס	בראש כורים
ידיד הסס	גדליהו	סמו נודע	בתוך ערים
גדול יבוא	בכל ספרו	חכס לבב	ואיש גרים
י מי אדם	יכיר כפי	ומלכיות	ופרוורים
ה מון כותים	בכל איים	ומריכות	וקקרים
ו כהנים	ותכאים	כביאי דור	וכל הרים
י מיין כדקס	ונלגולס	ורבנים	מעוטרים
ח קוקי מס	רביעית הין	ופרטת	ואיסיים
י די קרפף	ובית סאה	תחוס סבת	וככרים
י בול גפן	ורקרוק רב	לאיש מחסור	בקצורים
א מורה אח	והדר הוד	יקוד מקרא	כספירים
יהי חזוק	לה לאבר	והרמכס	וכל מורים
צמידים הס	מאורי אור	קנה בשס	יקר כרים
ועת קץ בא	פרות יתן	במקהלים	לעס הורים
אמוני טוב	באהלים	בתוך בית טן	ומכרים :

וכראות המשכיל יביק וחכים סמל יוסף בן הרב המחבר • אשר לנקשתו ומתנונו סבר הספר •
 אמר בדבריו • בראותי דברי סאב כי מכל תלמוד ורב • ממוזח למערכ • ענד לחס רב •
 ומאדם עד הכס לא עוב מלמכורי • כל חכס ככיר • וידבר על סיעורים
 ומדות • כמראה ולא כמידות • אמרתי לשפתי אל דומי לכס •
 ונס אהס רעיוני לכו כרנכס לה • כי לא אסיר מרנן בסיך :

יגלו חסידים	בכבוד זמרה	תהלה ערוכה	בסירה הדורה
ו הלל ותודה	גדליה וספרו	יהו נא בפכס	סדורה סגורה
ס מוכים לעולם	כתובים בספר	חכמים ברורס	וחקר ברורה
פ לטה בלי תת	לכל איס סברה	יהודים וככרים	בחברה לזכרה
ב מרות סקלים	באיס פרטת	ורבר בביאור	אמירה יסרה
ר או נס אכנס כי	בעיניו ופניו	ואבר ונתח	במצנה לקסרה
ג דליה מחבר	אמר זה ידבר	וחדום ומררס	בתוכו הברה
ד רום נא ביחיא	ותמכא למחיה	דברים סתומים	והוא סס לאורה
ל דור דור יבורך	ולעד יסולח	ברכות לאבי	לזרעו בחירה
ירנן יבוא	לאסף בכסף	מכסף עטרה	ויטור בתורה
ה לא זאת כגולה	מאורה והלל	יגלו חסידים	בכבוד זמרה •

ח אל

תם

הקדמה

ה'אל שדי

וברך אותך ויפרך וירכך בני בכורי אשר אהבתי
 יוסף ה'לך החיים והשלום כי אותך ראיתי אוהב נאמן
 ורבה בהטבלת תורת ה' תמימה ונתת לבך אל הדקדוק פסוק ופסק סכך
 ודמאס להחיותך כיום הזה וירחיב לבך למען תדע ללמוד וללמד ויאיר עיניך
 במאור תורתו עד אשר תהיה מאוהביו ככאח השמש בבבורתו ויגלה לך מצפוני
 החכמה ויפטר לפניך הדורי המזימה ותערה ערום ויגדיל ויוסיף לך בחכמה חלק
 הבכורה פי סנים ובהבנת קתרי תורה כפלים וחיית ורבות וחיית אך שמח והנה
 כסחנך ה'ת להכניסך בר עונסין מלמטה ובר מצוה מלמעלה שאלת מאתי כי
 קשה עלך איך לא כמחמימי הראבר איש עד היום אשר יכתוב על ספר ועל
 הסדר קבלת תורתנו הקדושה מרור אל דור ועל הרך פעשה הראבר בספר
 הקבלה שלו וה'מבס בהקדמת משנה תורה שלו וזה כי ראית שבאמונת
 התורה הבאה בקבלה איש מפי איש עד מרעה מקימי תקיים אמונת האלקות על
 השלמות עם אמונת חרום העולם ובוה יתאמתו לנו גם כן הנסים והנפלאות
 הכתובים בתורה וכן פירושי התורה כאלו ראינו בפנינו ובאזנו שמענו הכל
 כי בהתמדת האבות פיקערו לבנים והחכמים לתלמידיהם זכרם לא יסוף
 מזרעם אחרי סבעוונותינו סרבו איך כל הדורות ראויים והגונים להעשות להם
 מלסים גלויים בכל עת ובכך יתאמת אכלנו עקר ההשגחה פרטית והגמול והעונש
 בענין המכוונת אשר הם עקרי הדת והאמונה וכן הפלגת בני בסבחי זאת
 הקבלה והתועלות המגיעות ממנה לבוף ולכפע וסדרת לפני קצת אלו התועלות
 להגביר קוסי שאלתך והם
 בתועלותיה במכוונת והוא להעיר קנאת הקופרי להרבות חכמה כי יראו שלטת
 גדולה של יוחסי החכמים המה הגבורים אשר מעולם אנשי הסם
 ואחריהם בפייה ירכו סלה לכאח בעקבותם ולווכח ולפלפל בהויות של אבי
 ורבו ובא' ובה' ומתוך הויכוח יתברר האמת
 מהתועלותיה באזהרות להודיע ולהודע החבורים שחוברו באומנתו ע' שלמים וכן
 רבים ומתוך ספר זה יתגלו מחבריהם על פי התורה ופסקים
 וכל כיוצא בזה יוכיח כל חכם יסתכל לכתרם או לגנותם וילמדו בהם וישתללו
 להוסיף עליהם במדרשות ופסקים איש ואיש כפי אשר תסיג לבו ותלמדו
 מתועלותיה ברעות ופסקי הלכות וזה כי כסיהיו ביד התלמידים כל החבורים או
 רובם בכח ההערה מספר הזה יראו רוב הרעות בפסקי ואחרי רבים
 להטות ואבג בררא עורך אני לפיך דעת הפוסקים על כל מיני המרות לח ויבס
 ומימי מטבעות סבגמרח למען יהיה נקל לתלמידים ולהבינם ולהביאם אל סוה
 המרות

הקדמה

המדות והמטבעות סבדורינו זה * ובכל מקום מיוצגים *

ומתועלותיה בראוי כי ביריעת סדר קדימת דורות החכמים נדעה נדרפה לפסוק כבתראי על פיהם שמים סבדורינו .

ומתועלותיה בנימי והוא לפרסם ענין הכפלא' פעוטה הית' בכל יום לישראל * וזה כי המחבר פנופא' מסך כרר הזמנים יזכיר גם כן הנסים פעוטה הית' לפרט וכלל מבני ישראל * ומה טוב ומה נעים להכיר מתוכם טוב טעם השגחתו יתברך הפרטית עלינו .

ומתועלותיה בקדושת ה' * והוא להלהיב תנוקת הקורא לקרס מס שמים בכל לבבו ובכל כפסו ובכל מאורו כאמר עשו שלמי' וכך רבים מ'סופר ענינם איך מקרו עכמס על קדושת ה' ובלו יקורים וגלויות ובכל זאת לא הטאו ולא כתנו תפלה לאלקים :

ומתועלותיה בתורת ה' תמימה והוא להודיע כמה מעלות טובות למקום עלינו שנתן לנו כלי חמדה וזה כי המחבר כותב אגב גררא חכמי האומות שהיו בכל רור ודור בכל המושכלות וזה להודיע כי גם טרבו חכמי בהם * לא ידעו ולא יבינו להטיל ח' רופי בתורתנו הקדושה ובה תוכר אלכל כל העולם שהיא תמימה מחכימת עתי ולא תפול בה ספק משום דר * .

ומתועלותיה בכבוד * כי בהרבות ספרים מכח ההערות הכל' ילמד בהם ויהיה גופו באמצעות תורתו שלמד מכובה על הבריות * וכאמר אמרו חז"ל תח' קודם לכל דבר וכמעט' שמעיה ואבטליון עם הפג' רוב ענין ורבנחמן ומעסי' רבים בגמרא * .

ומתועלותיה בבטחון כי מתוך ספורי המאורעות והגלויות שהיו בעמנו נטביל ונרע כמה ארך אפים הוא יתברך וזה כי עם היות פעוונותיכו חיובו אותנו כלים * הכה הוא יתברך משגיח בפרטיו ועל כל פעעים מכסה אהבה * וגם כי מלך א' רוחה אנתנו ממלכותו * הק'בה מתן אותנו לרחמים לפני מלך אחר ופורס' כפניו עלינו עם היותנו מתי' מספר' כאמור לא מרובכם וכו' ובכך יתחזק בטוחוננו בו יתברך ונדעה נדרפה לרבהק' בו ובעבודתו כל הימים * .

ומתועלותיה בקדושה וטהרה * וזה כי ספור סדר הקבלה והשתלשלותה כושא' מסך הזרע המיוחס הוא הדבר אשר הקפיד עליו מאד מר'עה ליחס השבטים למשפחותיהם וי'אחו ארס דרכו * וכך אמרו חז"ל איך הק'בה מטרה טכינתו אלא במיוחסים כמו סכאמר שבטי יה עדות לישראל וכו' וכך להיות לך לאלקים ולזרעך אחריו * . וכך אמרו שלא זכו ישראל לקבל התורה אלא בזכות יחסות * וזה לפי שכאמר בקוף בחקתי אלה המכוונות ותכף התחיל ע' מרבר סיני טאו את ראשו וכו' * ועל זה בקשת ממני להודיע אליך אנשי היחס והמעלה בחכמה ודעת מבני משפחתנו מיום שהוסר ספר דברי הימים האחרון מתולדות בני יחיאל אחרי שבעוונותינו המרגלית טובה מספר יחוסנו הראשון אשר היה מגיע אל דור דוד המלך ע"ה אבד לרוב הגלויות והכרות שהיו בספרד * ואולם זה האחרון אינו

מתחיל

מתחיל אלא מדור רב שרירא

זמתי ועלותיה ויהי גדולה מכלם . והיא השתלשלות קבלת תורה שב'עפ
 מארון הכבודים ליהושע וממנו לזקנים וכך מדור אל דור מהרב
 אל התלמיד עד שבא רבינו הקדוש שחבר המשניות . וממנו עד רבי יוחנן ורב
 אמי שחברו הגמרא . ומזה אל עמודי הגולה שחברו פסקים ומזה עד דורנו זה
 וממנו עד משיח דרכנו איש מפי איש מהרב אל התלמיד ומזה אל כנו המרחיק
 כל דעת כוזב בזה ומשפיל כל הר גבוה מהמדרשים עליה עתק . מלבד בווי
 התורה להאמין לרברי הזקנים והחכמים כמו שכאמר לא תקור מכל הרברים אשר
 יגידו לך ימיץ ושמאל ואחמכתות אחרות נבלות וכסתרות המחייבו אותנו לשמוע
 דבריהם . ולכן תמהתי מאד מהקדמת פי הרמבם למשניות באמרו שאין תועלת
 בהזכרת שמות החכמים . הגם שהוא עכמו כתב הפך זה במסכת אבות י וראיתי
 לרמב"ם בקוף פ'אלו מציאות שאומר שהזכרת שמות החכמי' שמא ישתכחו המשניות
 ויחליפו שמות החכמים . ובמקום חייב יאמרו פטור ובמקום אסור יאמרו מותר .
 ובתועלותיה באמונה . וזה כי בהזכרת דור ארם הראשון שאז היה
 בריאת העולם יש מאין אשר אין בזה ראייה בלוי' אלא אמונה .
 ראוי להזכיר איזה דרום על הספריות ועל עיני כשופים ושדים . ועל עיני סדר
 יצירת הולד . אשר כל אלה הם קולם מוכב ארכה וראשו מגיע לשמים באמונת
 אלקים ולהכיר כחו ובבורתו .

אלה הם קצת דרכי סברותיך ותועלותיך אשר סדרת לפני ברבר הזה
 להכריעני ולהביאני לעשות רכונך בדרך קצרה לחבר קובץ קטן
 מסדר זאת הקבלה למען יהיה לך למשמרת ולתועלת דורותינו האחרונים .
 ועתה כי ראיתי גורל תשוקתך בני חביבי כאישון בת עיני כעתרתני לקולך ושמתני
 פני להשקות אותך מיין הרקח מעקים רימוץ זה המתוק מדבש . הגם כי אמרתי
 אחכמה והיא רחוקה ממני כי הכרות תכופו' זו לנו ולא כתנו לי ריוח בין הרבקים
 וסכחתי במרתי . עם כי מזער היא מחמת אכסי . ולא כתנוני המעיקים השב רוחי
 ולקבוע עתים לתורה כרכוני . וגם כי ראוייה היתה זאת המלאכה להעשות לך
 על ידי האלופים אשר מימיהם שתית . עכ"ל להפקת רכונך אקח לפני . אגרת רב
 שרירא גאון . וספר קבלה להראב"ד . והקדמת משנה תורה להרמבם והקדמת
 פי המשניות פלו' . וספר כריתות והליכות עולם . וספר יוחסין . וספר ויסוף .
 וקונטרסים רבים מהאחרונים אשר כתבו זכרונות בישראל וכך אביט ואסקוף
 על ספרי כותבי זכרונות וקרוניקי מהאומות היותר אמתיים הנמצאים אצלם
 ומתוכם אברר הרברים הנאותים כפי שאלתך ואזרוק הקליפות ותוכן אוכל
 ואסדר באותות איש על דגלו . וגם כי המדפיסים הפליגו בטעניות רבות בספר
 קבלת הראב"ד וסדר עולם רבה וזוטא עם כל זה לא אמנע מלברוק ער היכן
 סדרי מנעת להמכא כל הדרכים האמתיים ולהעמידם על בוריים . וזאת תהיה א'
 מן הסבות שאתחיל בספר הקבלה הזאת מבריאת העולם בקונר כפלא למען
 אבי

הקדמה

חינו לפניך דברי הראשונים בקרר נאות ויפה . וגם להוסיף עליהם חדות מה
לאיזה תועלת באמונתו יתברך . וזה כי האומות הקדומות יש מהם שעלו למעלה
ראש ואחרי הימים אבד זכרם וקצתם עברו חלפו מתורה אל תורה וקצתם
הדבנו באליקות זה תחת זה וימירו את כבודם על דעת חכמיהם ופרכויהם ולא
ישכילו את אשר יעשו . ולא כן זרע ישראל עם אל . ולא יוכל הבן להכחיש המוחש
ומאביו אשר הב או לעולם ובפרט היוצר הגדול יתברך שמו כי הוא אבינו ואנחנו
עמו וכאן מרעיתו המושגת בנים אתם לה' אל קיכם ואו' חיים כלכם היום .
ולמען לא יתערבבו הדברים בחרתי לחלוק כל החבור הזה בג' חלוקות
הראשון יהיה סדר קבלת התורה מאדם עד היום . והשני יהיה
בהודיעך קצת כללים על הגלגלים ועולם שמימי ועל יצירת הוולד במעי אמו
ומה יהיה אחריתו . ועל מעשה כשופים וכלזה בקוצר רב למען יהיו לך כמו סולם
לעלות בו לספרים שחבדו על פרטיהם ובהם תבין ותסכיל גדולת מעשה הכורא
יתברך . ועל מטבעות ומרות שבפתא סררי . והשלישי יהיה שלשלת חכמי האומות
וגזירות שהיו נבד ישראל וחרושים יפס סנולרו בכל דור ודור .

והנה אכני ככה על משמרת הקצור האפשרי . הן בדבר סדר הקבלה האמתית
אשר עיניך עם . ובפרט כי הסרירים אשר ה' קורא הרמבם והראב"ר
האריכו בזה ומדורם ועד עתה אבטרך לקצר בהכרח להעיר החבורים ופסקים
פעמו חכמי הדור הראשונים בעלי הקבלה לרוב הגלגליות וספרו' ספרים שהיו בכל
דור ודור אשר מתוכם היונו רואים החכמים הגדולים והמדורשות והקבלות אשר
היו משתלשלים בימיהם מרור אל דור . והזקנים אשר בדורינו זה נעלם מהם
בדברים האלה קבלות על פה ומזכרת החכמים כאמור . ואין בידם לא בכתב ולא
בעל פה א' מבי אלף מהמטריך בזה . ואיככה אוכל לדעת מהם כי לא נבוא אכני .
אלת המעט אשר אוכל לקבל מחכמי הדור וזקניהם כי מעט הוא זעיר עם וזעיר
עם . וכמו כן אקצר גם כן בענפים אשר שאלת סאודיע אליך אבל הדורות
הקדומים הן משלשלת חכמי האומות אשר היו הן מחרושים או מעשים שהיו בכל
דור ודור מהאומות . להיות כי החפץ לראותם לא יבכרו ממנו תלי תלים על ספריהם
המלאים מאלה דברי הימים .

ודע כי אבי לקחתי מזכרת חכמיהם וחרושיהם מקשר דברי הימים רובה לומר
קרוביך שחבר פרה יקומו פליפו בדברמו אשר דבריו כראו לי היותר
אחרונים מהמחברים והיותר אמתיים אשר אכלם לתווה וקצתתי העניני כיכלתי
התפאר עלי כי לא אעריך לפניך קטנה או גדולה ובפרט בקבלה הטורה אם לא
אביא אליך מורה מקום אנה כמכאת או אנה כשמעת השמועה ההיא . למען תרע
האמת ממי שאמרנו . ולא יפתוך רעיוך לחשוב מחשבת פגול כגדי לאמר סיכאתי
ממרדת שאלתך . אם תמא הדות או שמועות חוץ מהסדר הראוי ורצוני כי
לא כן הוא ארובה כי תשב ללחום את מוסל הבנת סכלך . אז תרע ותסכיל כי
אין דבור קל בעלמא פלא יכוין אל א' מכוונותיך ותועלותיך אשר סדרת לפני .

או ראוים ללמוד מהם מדות או מוסרים או נסים והבטחות ועל כאותים ויטרום
למעלת אמונתו וי והבט כא בספר העקר' בהקדמת מאמר ב' האומר איך למעיין
בספר מספרי המחברים לקפוץ ולהשיב מן העולה על דוחו ראשונה . אבל ישוב
אל לבו כי המחבר ההוא לא היה מקלי הרעת מלא הסוב בעומק עינו מה שיעלה
על לב המעיין בתחלת הרעת ויותר ראוי לכל אדם לחמוד סכלו והבנתו וירבה
להעמיק בדבריו עד יתבאר לו אמתת כוננת המחבר וכו' :

וגם לא יהיה בלבבך נגדי כי לא בקשתי בכל מאמצי כתי להביא הדברים
על ספר ביותר אמתות והתקין האפשרי . כי הנני כטבע אליך
בחי ראשי מלא אכתוב וזכונ פוס חכם מישראל או מהאומו' או פוס הנרה ומעשה
חס לא ראיתי בכתיב יד או ברכוס או לא שקבלתיו על פה מאמצי אמת סיהיה
פדקס נאה . והם תמצא באחרית הימים עניינים מעיין תלחך אשר לא תמצאם
כתיבים אחי און עלך להרהר נגדי . כי התכחלות ומניעות רבות יש לי הז מחד
מה שממני מקוצר סכלי וחלישות זכרוני . והז מחד מה סכין והוא תגבורות
המבוכות וגזרות שבאו זה ימים רבים על המין ישראל' . ועוד יחס נטויה חס לא
זרחמני . והז מחד מה שאליו מהעדר הספרים כי בראשונה כסוף הבמרא אשר
אשר הוא אספקלריאה המאיר' וספרים רבים נעדרו ממנו . באופן כי השיבותי

אל לבי להסתפק בהכרחי וחפץ ה' בדיוני יכלח .
וראיתי לחלוק הדורות אשר אחרט אחרו סדר הראב"ד מהמשים לחמשים סנה
או כיוצא לזה . למזכרת הנס הגדול מיציאת מצרים דומה לבריאת
העולם אשר חמשים פעמים נזכר בתורה וגם כנגד חמשים פערי בינה הגם כי
ראיתי קיינופוטנוי הפלוסוף הגדול שאומר בקפר ומשמות המסותפים שלשי דעת
המצריים קתם דור הוא פלמס סנה' ולשי דעת היוונים הוא כה פנים ולפי דעת
הרומיים הוא מאה פנים כנראה באובידיאו ספר 'ב' . ונ' עזרא על פסוק ודור
דביעי ישובו הנה אומר כי כפי דרך התורה דור הוא כל זמן מירור האדם בעולם
וכן כתב הקמחי בשורש דור וכן נשמע בדברי הרמב"ם בפ' המעניות מסכת
ערויות פ"ב' וחכמי הנזכרים אומרים פסנות העולם הנרמז בעולם הקטן שהוא

ב"ף האדם הנקרא בלגון יון מקרוקוסמו פנות דורותיו הנקראים איטה תחלק
למטה חלקי' כהשתנו חיייו . ולכן יקרא דור שהוא איטה של עשרה פנים ובמביעות
ימות וזה נטוה אל דברי המשורר שאמר ימיטנותנו בהם ע' סנה' . ובאולי לזה רמז
המאמר בדרך חידה פית אלפי פנין הוי עלמא וחד חרוב . עם כל זה הלכתי
בעקבי חכמי האמת וחלקתי הדורות אל חמשים סנה כפנות היובל הנק' עולם .
וראו . שתדע כי תמצא קצת החכמים אשר האריכו פנים עד סמיכאו בב'
או ב' דורות ולכן איך לתמוה חס לא תמצא בכתיב' איזה חכם אשר
ידעת מהיה חי בימי' ההם או ששמעת שחבר ספר או השיב תשובה בדור הקודם
או מאוחר אל הדור שהזכרתו כי ראוי שתדע כי כל אחר מהחכמים אשר יכלתי
לדעת ממנו אכתבה ברור אשר היה נמצא אז כמו בחכי ימיו ובתוקף תלמודו

נפ' כמל' נקרא בלגון יון
חלקים סניו

ונצורת חכמתו ואין לתמוה בזה כי חאלו נמכחו רבי' ביום הסתא סררי בכל כותף
 הקבלה ודוק ותפסח כל ספן את אשר לא נכתבו כי רבים הם ובהרתי להתחיל
 סרר הקבלה לפניך ממרעה עד הר' אבר אפי' סקרמוני עמודי גולה לפי שלא ראיתי
 בהם סרר רכזו ורתיו כפי מה שיש במחשבתו לערוך לפניך ולסיבה הזאת הקדמתי
 גם כן מראש הברואים ארס הראשון אשר עם זה יהיה הכל פריד וקיים :
 ומסורת זה יהיה בירך כי התחיל מספר סנות אמונתם קודם חרבן בית שני
 פמים ופמנה פנים כי כן קבלה חלכו פהיה סנת ג' אלפים תפסא
 לבריאה וכן אמונת ישמעאל' התחילה סנת תקמה לחרבן הנז' פהיה סנת ד' אלפי'
 סער לבריאה ולכן כסת מכא כתוב סנות חרבן באיזה ענין יהיה גלוי לפניך
 תמיד זה החשבון :

זכור כא ואל תפסח זאת האזהרה כי אל תפסח פהמשכות קבלת זאת התורה
 אשר עם משה לפני בני ישראל לא היתה זולת מראש ישיבה א' ומרסו
 הכקובים בסמות הקבלות אשר כתבו הראשונים והאחרונים כי זה יהיה לך רעת
 כוזב אבל דע לך שבכל דור ודור היו אלפי' ורבבות מתלמידי' וחכמים ובתי מדרשו'
 בישראל ובכל הגלילות ואקלמים והיו הדורות מקבלין דין מדין הקבלה האמתית
 היא המשכה וסתא קררי והיא היא עכמה פכא מפני מרעה שקבלה מהש'ת'
 וכל אלה הדורות ורבו המדרשו' וחכמים שהיו בכל דור ודור חברו חברי' קטנים
 וגרולים וקולטריקים ופירושים וחרושים על תורה שבכתב ושבפ'ל פה אשר קכתם
 לרוב הגליות והגזרות אברו ונספרו וקפתם ביד חכמי הגליל מהמחבר הסו'א אשר
 לא כתפשונו ביתר הגלילות וקפתם החזיקו המחברו' ממע ביריהם וקפתם כתפשונו
 אבל לא כודע סמות המחברים והקדמונים לא הזכירו כל סמות החכמי' שבפולס
 בכל דור ודור כי הספור היה ארוך ואבוד זמן והיה כרוך ספרי' גרולים על זה ולכן
 הספיקו בהסכרו והזכירו הגרולים וראשי הגולה שבכל דור ודור וכן על זה הדרך
 גם אחי אזכיר המושג אלפי' מהחכמים שהיו מדור תלמבם עד היום ובפרט מאת
 אשר הועילו לדורות עם חבריהם ויה' יכולנו משגיאות :

אמר העבר הכרעע ומלחך עפרות רגלי החכמים גדליה בן לבאון דון יוסף בן
 לבאון דון רוד בן הסופר דון יוסף בן לבאון הכעלה דון רוד בן הסר דון
 פלמה בן הסר דון רוד בן לחכס דון גדליה בן לבאון דון פלמה בן לבאון דון יוסף
 בן הסר דון יהודה בן הסר וטפסר גדול וכורא מאר דון יחיאל' יעיש ראש ואב
 מע' מתנו משועי יהודה הרודים בעם גלות ירוטלס אשר בקספר זכרה' האקים
 כל הסרים ובאונים האלה לטוב וינחשו על משככותם בגן ערן לככח ארץ' כתתי
 בלכי באיזה עם יקרא ספר הזה כי ראיתי הרבה קדמונים שכלאו למכא הפתח
 בדבר הזה תכלית הדברים בחרתי לשים עם זה הספר : יחיאל' להרבה
 סיבות והסרמו בו עם חיות ונוכל לדרוש ברמיזה כי המורה בזאת הקבלה
 יאריך ימים בעולם שכלו טוב וגם לפי שזה השם עולה לט' במנין טל לרמוז
 פלעמיד לכא יוריד ה'ית טל ויחיו המתים המורים בזאת הקבלה כמו שרסו על

יזחק בשעת העקידה ומקומות אחרים. וגם סבראמי תיבות זה הסם אומר יהודי
 חכם ישר ירא חלקים לרמוז כי המאמין בזאת הקבלה ראוי להקרא בסמות
 האלה וגם להיותו כנוי אל עם המספחתינו אחרי סבכבור הזה תמצא גם כן זכרון
 קצת הגאונים זקיכו ובזה תראה כי יחוס המספחה אינו נתלה בעומר נכסים
 וכבוד או קדמות שלטת המספחה זולתי בחכמה ורעת ויראת חלקים והם יהיו
 לאות ולמופת לפניך ותבקם להדמות לבני עליון כי אין יחס ביחס עתה על כן
 אחרתי הנה בחתי במגלת ספר כתוב עלי :

וצראות המחנה ופיו והדרת עמלו פתח כשיר והלל את קולו כבוד סיום סיומו ואף
 כי אחרי מותו ויקרא אל בניו ארכע ויעש להם שיר מרובע.

עם קול תורה אל ראש כורים	ג' לת רכז ארים סירים
בהיכל קרם כבחרים	פריס אקריב סיקר כרים
יבין יסמע גם יתאמר	ד' רכז מלמד אל חים ימר
קרנו ירוס על ראש הרים	יכיב כיון כקרום מעמר
במכונת אל הכל סמחה	ל' ב חכמים סם למכוחה
בגבהירוס עם טהורים	יפרה נפשו ובבטחה
ארבוץ אוסוף אכתוב רוכי	ו' ה אליו עכמה ירבה
לפרי בטני לו נעתרים	תורת ה' אף גם יאבה
כפרן נן וכאים נן	ה' לל אסא גילת רכז
בעריו קרם לדרורים :	אורה אליו ואתחנן

קראתי במערה אשר עמד רשף בלעל עיניי חכמים שלשן בא' לה ע'ר כבלעב'ר טלוב
 על ימין כהן על כוסים שמה אשר חוש אבא' כיב בעת יצאתי לטורק
 מהלך כשהי' ושמא באמ' ק'ין נסע כורח חוש'אבא' עבנו על אמן כשה כעבב' חשש'ר בעני
 סקבן כחוד וסלך לכו' בל'אש סאח' ס'ס חעבני' א'ת' טמ' ח'ב' ט'ב' בט'ב' ווא'ב' ס'ס' ל'ד'רן
 סעטי' א'רע' בש'ר ו'צ'נ'א' י'סן י'ט' ס'ס' ע'ר י'ס' ח'נ'ר' ו'ס'ס' ט'ט' ו'א'רן בא'ח'ב' ו'ע'ש'ר' ס'ס'
 עם בע' ו'ס'ל' -

אדם

אדם

יהיה בן קל פניה כשהוליד את וסניו תתקל ומת בשנת כז ללמך .
 אמר רבי ב'ר' חייבא יב' שעות ביום ' הקב"ה עשה את האדם ביום
 ר"ה בעשה ראשונה בכבר עפרו ב' בעשה גולס ג' כמתחו אבריו ד' כזרקה בו כפמה
 ה' עמד על רגליו ו' קרא שמות ז' כזרונה לו חוה ח' עלו למטה פנים וירדו ארבעה
 ט' כנטוה י' קרא יא כרוץ יב' כטרר והלך לו סכא' ארס ביקר כל ילין וכו' . אומר
 המדרש כי ארס וחיה ככמי כ' פנה כבראו ופניו למזרח ולא פתח בריה עם אפתו
 קורס ארס' בו ביום כבראו בו ביום שמש בו ביום הויאזו תולדות עלו למטה
 פנים וירדו פסה לפי סגולתו קין והבל ולכל א' תאומתו והבל חיה כ' יום . במדרש
 שמחזאי ועוזל היו ב' מלאכים שקראו ולא היו רוכים בכריאת הארס ואמרו מה
 חנופ כי תזכרנו והי'ת הסליכס מן השמים ושמחזאי נתן עיניו באשה ח' יפה וסמה
 ח' חסטה ונמרה ממנו הטס המפורס' וברחה ועלתה לשמי קורס הנסחאי והושמה
 תקועה בכוכב סימה' והמלאכים אחרים לקחו פנים והולידו בניס ונקראו היוה
 והייה י' וקורס המבול שמחזאי חזר בת זובה' ועוזל לא חזר ועריך עומד בקלקולו
 להסית בני ארס וזהו עוזל שנותנים לו עשיר למצן לא יקטרב כנגד ים' : בדה
 פ' האשה אמרו סיוחן ועוב אחים היו ובני שמחזאי' : בזהר פרס' עלה לך אחימן
 וחביריו כולרו מהמלאכים שנפלו מהשמים' בשרקו אבות דר' נתן אומר ד' כולרו
 מהולים והס ארס פת כח סס מלכי ברה יעקב יוסף אינ' כלעס שמאל דורירימיה
 זרובבל' . אינ' ספק פלהיות ארס הראשון יב'ר בפני סל הקב"ה היה סלס בכל
 החכמות טבעיות ואלקות הכסלנות בתורת משה אשר כבדחת קורס העולם
 כמו שרמנו חזל על פסוק ואהיה אכלו אחין וכו' ולפן כוכל למת שיהיה במררבת
 מרעה ושלמה בכל מה שאפשר' : וגם אינ' ספק שברך טבע כל האבות מתקנים
 פישלמו בנייהם כמותם ויותר כפי האפשרות כיהאב וה' למד אינס מתקנים בבנו
 ותלמידו' : אס כן ארס מקר כל חכמתו אל פת בנו הנולד לו בכלמו ברמותו ומחס
 כשתלסל לנח ואברהם ודורתייהם וכו' עד מתן תורה סאז הי'ת מקרה בבנו אל
 מרעה ולכל ישראל ומחס כשתלסלה אל דור ודור עד היום הזה' ולכן השתרלה
 תורה להזכיר בשלסלת זאת הקבלה היותר ראויס לה וסקבלוה באמת בכל דור
 ודור באופן סאי אפשר להחשיפה כלל כי האב מוריס לבנו האמת בכל ענין ובפרט
 בדברים הרחכיים והכפשיים' ועל אשר סאלת ממני פעמי' רבות למה לא הזכירה
 התורה אלא איש ח' בכל דור ודור ראוי שתרע כי לא כודע בזה טעם אמת אלא
 הרבה חכמים בקפולחסיב והעלו חרס בירס כי התורה הסתירה' : יא סאלו
 הדורות התעכבו מלהוליד לחלסת טבעס עד סך השנים שהעירה התורה' :
 יא סהסכתוב לא חס להזכיר רק הכן הראוי סיכא ממכו שלסלת הקבלה' : יא כי
 ח' ממכותינו

כל זמ איתע בלעכס
 גבכס ושלס בתחבר
 סדס יחוס סס בנס סל
 בקועס נשין בולקס טל
 בגי' קין י' סע ענג
 א' סהבוה ער כעס
 סלס באנקר - (א' י')

אל מעשותו וכו' והוא היה לראשונים עשר שנים * ואם עשיתם היו שנים * ללכה *
 זה להיותם אוכלים כמתי הארמה ושתי מים ולא טעפו בזמנה לכן הארכו ימים
 אבל אחר המבול שהותרו לאכול * במר ויוך בתקברו ומיהם * זה מזה אורך
 ימיהם בדרך מופת * זה שלא היו שנים ארוכים ממע אלא שראש הדור הוא היום
 מנוה לדורו ימים וכמו שכתוב ויהי כמנהג התורה והנימוס הוא כל
 הזמן הנזכר בתורה והיה נחשב כאלו היה כל השני ההם * זה כי הרובה להתחכם
 וללמוד כל החכמות טבעיות בדרך לו זמן רב ולמען יתפרסם אלקותו ות' האריך
 ימיהם למען יהיה להם זמן גדול ומה שהשכילו והבינו כתבו על ספר לתועלת
 דורותיו * הרמבם בספר המורה אומר שאורך הימים לא היה לא לאדם הנז' בתורה
 אך סאר הדור היו חיים ימים טבעיים * הרמבם אומר שנתעבכ כח תולדות ער
 הזמן הנז' בתורה :

שת

היה בן קה שנים כשהוליד אנום וכל עניו תקיב ומת בשנת קסח
 ללמד * איך להאריך שיתר הבנים מתו בלי בנים אבל לא זמן
 שתולדותם יקראו בשמותם ויהיו ראשי אומות אבל נבררו אחרי האומות שנזכרו
 בתורה ואמר בירושו הספרי ברברי הימים שלו שבראות הית העולם ריק מבני
 אדם ובתתי מיושב השביח בכבי אדם הרבה דורות וכלם הולידו תאומים :
 אנוש היה בן קץ שנים כשהוליד קינן ושניו תקקה ומת שנת רפו ללמד *
 קינן היה בן ע' שנה כשהוליד מהללאל ושניו תקקה ומת שנת קעט לכח *
 מהללאל היה בן קה שנים כשהוליד ירדו וכל עניו תקקה ומת שנת רלד לכח *
 ירד היה בן קסח שנים כשהוליד חנוך ושניו תקקה ומת שנת מסו לכח *
 חנוך היה בן קה שנים כשהוליד מתושלח ושניו עסה והוא קבר אדם וחיה
 אחריו ושנים וית' הלך חנוך את האקים שנת קיב ללמד וראיתי במצרכת האלקי'
 שהוא במדרגה יותר גדולה ממנה וחליהו * מדרש' היה בן קפז שנים
 כשהוליד למך ושניו תקקט ולא היה שום אדם כ"כ שנים כמוהו ומת שנת תר לכח
 שהיה שנת כז לשם * בפ' ים כוזבין * קפלו את העולם מתושלח ראה ארש ושמשו
 רמז סמי' שם ראה את מתושלח ושמשו מח עסה יעקב ראה שם ושמשו כ' שנה עמר'
 ראה יעקב אחיה השלמי ראה עמר' * שנים והיה בן קח שנים בבחאו ממכרים
 אליהו ראה אחיה וערין אליהו קיים והוא תכ' לא סבירא ליה אליהו זה פנחס ולא
 חנוך זה מטטאן : למך היה בן קסח שנים כשהוליד נח ושניו קסעז ומת
 שנת תקץ לכח והוא היה ראשון להחיות ב' נפוש' אל'פריה רביו והיתה יוסבת
 כזופה וחבלה כאלמנה וא' לויפי והיה מפקה אותה כוס' אל עקריץ שלא תלך
 ומקטעה ככלה נחמילה מ'רטים * כמבא מדרש ועד נח חלקו כו שנים והיו עשרה
 דורות :

במו

בספרי' בקני' לומר נח
 שנים ועשרים ימים
 אחר כהנא וקראו ויהיה
 כל שמיני עשרה חמש החבלה ויהיה
 עשרים שנים ויפלו חמ' חבלה
 מדרש' כל ע' בחסוך שהיו בני נח
 ירדו ויהיה נח ויהיה נח
 חסד כל ע' בחסוך ויהיה נח
 יוסט' ויהיה נח ויהיה נח
 נח ויהיה נח ויהיה נח
 נח ויהיה נח ויהיה נח

ועשרים שנים ויהיה נח
 ויהיה נח ויהיה נח
 ויהיה נח ויהיה נח
 ויהיה נח ויהיה נח

מנוח על אברהם

כמו היום עם הטורחיקה ' אומר המדרש מאמתו היתה נקראת נעמה ' בצאתו מן
התיבה הכוסה ארי וסברו ולא היה כשר להקריב ושם בנו הקריב תחתיו : זהר
פרשת בראשית ' אומר כי נח תקן הכלים לעבודת הארמה : ה' ראו עולם חדש נח
יוסף משה איוב מרדכי ב' עברו עליהם ב' עולמות נח וניחל איוב : שם היה
בן ק' שנים כשהוליד ארפכשד וסניו תל' ומת סנת כ' ליעקב והאריך שנים עד
מראה יב דורות ' אומר המדרש שהוא היה מלכו כרק מלך שלם : ^{והיה עליו שלום}
ארפכשד היה בן לה שנים כשהוליד שלח וסניו תלח ומת סנת מח ליצחק :
שלח היה בן ל' כשהוליד עבר וסניו תלב ומת סנת י' ליעקב : עבר היה
בן ל' שנים כשהוליד פלב וסניו תסד ומת סנת עט ליעקב : פלב היה בן
ל' שנה כשהוליד רעו וסניו רלט ומת סנת מח לאברהם הא למדנו שבן מח שנים
היה אברהם בסנת הפלגה סכן דרשו חז"ל כי בימיו נפלגה הארץ בסוף ימיו
ולמדנו שאלף תקפו שנים מארס עד הפלגה ומהמבול עד הפלגה שם שנים :
רעו היה בן לב שנה כשהוליד את שרוב וכל שניו רלט שנים ומת סנת עה
לאברהם : שרוב היה בן ל' שנה כשהוליד את נחור וכל שניו רלט שנים ומת
סנת ק' לאברהם : נחור היה בן כט שנים כשהוליד את תרח וכל שניו
קמח שנים ומת סנת ק' ליצחק : תרח היה בן ע' שנים כשהוליד את אברהם
וכל שניו רה שנים ומת סנת לה ליצחק . והזל גמרו אומ' שתרח עשה תשובה ולכן
נראה לי שבזכות תשובתו ובזכות אברהם בנו הושמה פלגת קבלת התורה
מכאן שמה מארס הראשון על שמו ברור הזה והוא מקרה לאברהם בנו : במסכת ר"ה
פ"א יש מחלוקת רבי אליעזר ורבי יהושע אם בתפרי נולדו האבות או בניסן :
במסכת בתרא אומרים אם אמרו דאברהם חמתלאה בת כרכנו : במדרש שרה
בחדש מרחשון אחר העקירה מתה ' זוהר פרשת חיי שרה אומר זכתה שרה
במיתתה וכתב בתורה יותר מיתר האמהות לפי שהביאה חיים בעולם הפך מה
פעמתי חוה שהביאה מות בעולם שנאמר הביטו א' כור חוכבתם ואל מקבת בור
נוקרתם ' במדרש אמרו שמסכת ע"א של אברהם היתה של ת' פקדים ודעי כי מה
שאמרו שפאר אפילו ערובי תבטילין ולא הזכירו מכה אחרת יש בו סוד אל חודש
העולם ' במדרש סיד הסירים אומר מל' את עצמו בא' בתמוז וי"א שהיה ביום כוס
כפור שנאמר בעצם היום הזה ' פרש' נח אומר ' עזרא נח ואברהם ושם עזרו
בבנין מגדל ככל ואברהם היה בן כ"ח כשמת נח ' אליעזר עבד אברהם היה בן
בנו שלנמרוד כנראה במדרש וכשיבחק נשא את רבקה אליעזר יבא חפסי ובזכות
אברהם נעשה מלך והוא עוב מלך הבטן כנראה בפרקי ר' אליעזר פ"ו : במדרש
פרש' חיי שרה אומר שאליעזר היה כנען בן חם ולפי שמת אברהם יבא מכלל
ארור שנאמר בא ברוך ה' : בפרקי רבי אליעזר פ"ו אומר שהגר היתה בת
פרעה מלך מצרים במדרש יהושע אומר כי הגויות האסורות הם הגר אסנת
כפרה שפיה עושה בת פרעה רחב רות יעל : במדרש נביאים מכתבאו בעולם
קורט ביות אברהם הם ארס נח ופת קס עבר ולכלם רחיה מפקקים לוט הים

על סמך זה יחמק האשתי
והשבע זבית ר"ה ע"ה
עמוד ה' זכית עמוד ב' וכן
ק"ה במסכת ילמות ב"ה ר"ה
ע"ה מסוק ה"ה ב"ה ר"ה
כ"ה וזכר וזכית ס"ה ר"ה
ב"ה יפה תואר הווי"ה ע"ה
ב"ה כ"ה ר"ה ע"ה

והיה עליו שלום

אח לפרה כנראה במדרש לך לך נבה דעת ז' עזרא : בזוהר פרש' לך לך שלוט טב
 לחטוא סכאמר ויטע לוט מקדם בפרקי רבי אליעזר פ' בה סס אסת לוט עיריין וסס
 בתו הנפואה בסרוס פלוטות . סנהדרין פ' בן סורר ומורה הרן בן תרזה היה בן
 ח' סנים כשהוליד טרה יצמחאל היה לו ב' נשים סס ה' עיבה וסס הסנית פטימה
 והיה בן יז פנים כשיבא מבית אביו כנראה פרקי ר' אליעזר פ' ל' פ' הרוחה חמרים
 הרוחה יצמחאל בחלוס תפלתו כשמעת זוהר פרש' תבא חומר כי בחשבון הלככה
 מונים יצמחאל ויצמחאל וכשהיה לוקה במילואה סימן רע לע"א ובמלוקה בסמרוכה
 סימן רע ליצמחאל . ואכפס בקראו בשמותם עד שלא נולדו וסס יצמחאל יצחק
 משה שלמה יאשיהו משיח ויא המן מרדכי ואסתר ולכלם ים רחית פסקוי' בראשית
 רבה פרש' לט אומר ר' יהודיס הרפיסו מטבע על סמם אברהם זקן וזקנה מכאן
 וזחור ובתולה מכאן יהושע טור מכאן וראם מכאן רוד מקל ותרמיל מכאן ומגדל
 מכאן מרדכי סק ואפר מכאן ועטרת זהב מכאן ויא הוא בכר ח' ואסתר בכר ח' :
 במסכת דרך ארץ אומר ז' אבות לא שלטה בהם רימה וסס אברהם יצחק יעקב
 משה אהרן ומרים בנימין בן יעקב ויא רוד . וגם אומר ט' נכנסו בחייהן בג' ע'
 חנוך משיח אליהו אליעזר עבד אברהם עבד מלך הכוסי חירם מלך כור ועבד בן
 רבינו הקרום פרח בת אשר בתיה בת פרעה וים משימים ר"בל תחת חירם .
 במדרש בראשית תרה היה עובר אליהם וגם טיה אימן לעשותם וסוחר למכרם
 ויהי היום הלך חובה לארץ לעסקיו והניח אברהם בנו בחנותו למכרם ובבא איש
 לקנות מהם היה אברהם מואל ממנו כמה פנים יש לך ומשיב כך וכך ואברהם
 אומר לו איך אפשר שאים כמך מכל כך פנים רובה להסתחוות אל דבר ח' סהוא
 בן יומי והאיס ההוא מתבייש והולך לו וכך עשה לאכפס רבים אחר זה באה'
 זקנה ח' אבידה מרת קמה סולת ותאמר לאברהם ערוכה להקריבו אל כל האלוה'
 סהם ויחר אף אברהם ויחם מטה וישבד כל הכזרות סהם והניח שלם הגדול
 סבהם וזכירו סהים המטה סהוא . וכשבא תרה סאל לאברהם מי סכר כל האלוקות
 והשיב כי באה זקנה ח' להקריב מרת קמה לכל האלוהות ויקומו כלם במחלוקת
 כי כל ח' היה רובה הקמה ויקם הגדול סבהם והמיתם עם המטה סבירו ויחר אפס
 סל תרה והביא אברהם בנו לפני כמרוד סיעניסוהו אז כמרוד כוה לאברה' שיסתחווה
 לאם סהיב אברהם יותר טוב להסתחוות למים סמככים האם אחר כמרוד
 שיסתחווה למים סהיב אברהם יותר טוב להסתחוות לעכני' סמחוניקים סמים אחר
 כמרוד שיסתחווה לסם סהיב אברהם יותר טוב להסתחוות לרות סמפורס אחר
 כמרוד שיסתחווה לו סהיב אברהם יותר טוב להסתחוות לאדם סעומר לפני הרוח
 סהיב כמרוד אתם סהתל בי אחי אחי מעסתחווה אלל' לאם ורובה אחי להסליכך בו
 וכראה אס ובא לקיך סאזה מעסתחווה לו להסליך ממנו ותכף השליכוהו תוך כבטן
 שאם תך זה סיו סואלים להרן אחיו במה היה רובה להאמין וסהיב סאם יכבד
 אברהם יאמין באי יכיתו ואם לאו כמרוד ויסליכו גם הרן בכבטן וכסרף ולזה
 באמר וימת הרן על פני תרה אביו אבל אברהם יבא בסלוס לעיני כלם . והסם

עריך לטפח עמקי אברהם וטננתיו כפי דברי קרר עולם והמדומי כמנולד בקפו
 גדולי המלכות והקומי להורגו לפי מראו באטגניכות מיהיה מוסל בעולם והית
 החביאו בארץ יב מנה שלא ראה מאורות ואחר כך יבא ומצא בבנין מנולד דוד
 הפלגה עד שהיה בן מח מנה ובן נח מנה השלי להכיר בוראו והיה מדבר בלסוף
 אקודם ומואס באלילים וזה היה י פנים קודם מיתת נח ובהיותו כמו בן שנים
 אמה התחיל לרדום ברבים אחרות האלה שבשמים ונחשם בבית האבורין עמדה
 אמנם ג' בכותא וז' בקרדו וי'א' בכותא וז' בקרדו וי'א' מן האבורין בהיותו בן ע'
 אמנם ובמנה התיא היה מעשה הכלמי הכל ונמרוד הפימו בכבשם ככל ונכול וי'א'
 מאור כסדים והלך לחרץ לבית אביו כי הרח יבא מאור כסדים הרבה פנים קודם
 זה עם כל בני ביתו כמו ברוח והלך לחרץ ולד' ברח עבוד מבלדת אברהם
 התחילו בני דודו לתת עיניהם עליו עבוד גדולת אברהם וככל ואחרו פניו נכסאו
 אשה בחר ללכת חרץ עמד אברהם בזאת הפעם ה' פנים בבית אביו והז נאמר לו
 לך לך וכן נאמר ואברהם בן עה פנים בנחתו מחרץ ובמנה התיא היה הרעב
 ויורדתו למצרים ובין זה עבר ג' חרשים ויסב באלוני ממרא אשר בחברון ותקף
 בא לו מלחמת המלכו וכבישתם ובהיותו מס בן ע' פנים בא לו מחזה בין הבתרי'
 והיה עובר בארץ כנען הוא ושרה אשתו ומג'יר הנטי' והיא מג'ירת נטי' ותקיעת
 אהלו ומקנהו תמיד בארץ כנען כי עמד בחברון כה פנים ובגדר כ' פנים ויהי
 מקץ עשר פנים לפבת אברהם בארץ כנען לקח הגר לו לאשה ובהיותו בן פו פנים
 נולד לו ישמעאל ותמיד דורם ומג'יר ובהיותו בן כט פנים נכסאו במילה ועשה
 ותקף כתבמר מלירת יצחק והוגר לו כאוף לוט עם בכנותיו ויסע משם ויגר בגדר
 זאבימלך לקח סרה ותוך מנה בהיותו בן מאה מנה נולד לו יצחק ובהיותו בן ק"ג
 פנים הגמיל יצחק וכתן גט פטורין להגר וגרסה עם בנה מביתו וישמעאל היה
 אז בן יז פנים ואחר זה ג' פנים הלך למדבר לראות ישמעאל ברשות סרה עם
 סבועה שלא לירד מן הגמל וכשהגיע לביתו שאל לאשתו ממנו והשיבה סהלך עם
 אמו למכא טורף לביתה אברהם שאל ממנה לחם וימים להיותו עיף והשיבה כי איץ
 לה אמר אברהם אליה תאמרי לאיטך סיחליף מפתן ביתו וכאשר סב ישמעאל
 לביתו ספרה לו אשתו כל הדברים וישמעאל הבין שהיה אביו וגם קמע חירתו
 ותקף נתן לה גט וישלחה מביתו ולקח לו אשה אחרת וזממה פטימה ואחרי ג' פנים
 אחרים סב אברהם אל בית ישמעאל וברשות סרה ומכא אשה אחרת לבנו וישאל
 ממנה לחם וימים ותתן לו אז נתמלא רחמים אברהם על ישמעאל בנו ויתפלל אל
 ה' בערו ונתמלא כל ביתו מכל טוב ובשוב ישמעאל הביתה ראה וסמע מאשתו
 כל הדברים וישמח מאד אז הכיר כי עדיין רחמי אביו עליו ובהיותו בן חמשי' מנה
 בא לשחר פני אברהם אביו ובאותה הלילה בא הכיווי לאברהם קח כא את בכך את
 וחדך אשר אהבת את יצחק לעקידה לאפקוי ישמעאל והיה אז ליצחק לו פנים
 התחילו וישמעאל ואליעזר מפלמי' ישמעאל אומר עתה ימות יצחק ואני בכור ויורם
 ואליעזר אומר אתה בן הגר ואתה ואיך לך חלק בה ואני בן ביתו ועברו הסאמץ
 וליכאה

17

וליא הורוטה ואברהם טרם לכתו בחר לקחת רמות חסרה ואמר לה אם רצונה
 טוילך יצחק לבית המדרש ונתרבתה ואחר כך כששמעה מעשה העקירה מתה
 והיא בת קבז פנים ואז היו לאברהם קלו פנים אחרי ג' פנים למיתתה משלמו
 ימי אבלו של יצחק על אמו אברהם שלח עבדו לקחת אשה ליצחק והביא לו רבקה
 בת ג' פנים כי כולרה תכף אחר העקירה כנראה בסוף פרשת וירא ויהי יצחק בן
 מ' פנים בקחתו את רבקה ובן פנים פנה כשנולדו עשו ויעקב הרי רבקה היתה
 עקרה ב' פנים ובת כב כשהולידה בנים אברהם היה בן קמ פנים כשלקח קטורה
 ובן קעה במיתתו שהיה פנת טו ליעקב וקבר תרח אביו ב' סני' קורם מיתת פרה
 ועל אחר שלת למה לא פרסמה התורה כג גדול כזה כבר הסיבותך על כל כיוצא
 לה שהיה אינו רובם שיחמץ בנו האדם באמצעות נסים ונפלאות אלא באמצעות
 בחינת האדם כמכאיל שאז ועלה דעתו בעליונו ויכיר הבורא ביראה של אהבה
 זולת כי נתפרסם זה הנס לכל האומות וכבר העיד הרב המורה שראה וכתוב
 בצפני הכפדים הקדמונים ועיין בעי' הרמב"ם פרט' נח
יצחק בטו יוסף נולד ובן לו פנים היה כשנעקד נגד רצת בן עזרא האומר
 שהיה בן י"ג פנים וביוס כ"כ נעקד ובו בספר נולדה רבקה והיה בן
 פנים כשנולד יעקב ופני חייו בן פ' פנים ובהיות יוסף בן ל' פנה פעמר לפני
 פרעה מת יצחק תכף אחר העקירה הלך למרט פס ושם עמד עד שבא אליעזר
 פס רבקה כנראה במדרש זוהר פרשת תולדות אומר שרבקה היתה בבואה לבית
 יצחק בת ג' פנים ובספרי כראה שהיתה בת יר פנים עשרים פנה היתה עקרה
 והולכה יצחק להר המוריה למקום שנעקד והתפללו על הבנים ויצחק היה יורע
 סיהיו לו בני אבל לא ידע אם מרבקה או מאשה אחרת עשו הרג את נמרוד ולקח
 ממנו בגדיו החמודות אשר היו מהרס הראשון ואחר כך לקחם יעקב בשעת
 הברכה זוהר פרט' תולדו במדרש תלי' מזמור יח אומר יהודה הרב עשו בקבורת
 יצחק ובמדרש אחר אומר שהיה חושם בקבורת יעקב שאז נעשית מלחמה גדולה
 בין יוסף וזרע עשו י' רטי' פרט' שלח לך אומר משנולד יצחק התחילו ת' פנה פנה'
 לאברהם ועבדום ועשו אותם : יעקב חי קמ' פנים ומת פנת לה ללי
 פקדי רבי אליעזר ככ"א אומר שהוא היה ראשון שנתעטש וחיה תוספות פק'
 דהולין אומר עשו' טטמן יעקב תחת האילה היה דמות יונה שמצאו הכותים אחרי
 הימים והסימנה בראש הרב ריזים זוהר פרשת תולדות אומר שהק' בה לא רצה
 לבלות ליצחק רשעת עשו למען יתברך יעקב ממנו שלח מדעתו וזה כי להיות
 יצחק כלו כליל לא היה יכול לברך מטוב הארץ כי אם ממינו שלכן לא ברך אברהם
 ליצחק למען לא יתברך ממנו עשו אמנם כענכ יעקב על חרדת אביו בראשית
 דבה פרשת ל' אומר כי משנולד יעקב עד שאמרו בניו מירה על הים יצאו פס' פני'
 וכך מן המבול עד רור הפלגה ולפי שמתוך השלום מרדו בו יתברך כן מיה כנגד
 מרה היו גרים במצרים כל כך זמן ובחר ה' מזרע אברהם יסא עליו זה השעבוד
 ויתר משאר האומות לפי שערב לו תפלתן של ישראל במדרש פרט' נשא אומר כל

יעקב

המבטוי ודינה אחותם נולדו במבטוי פנים חוץ מבנימן שהיה ליעקב ק' פנים
 כל א' המבטוי נולד למבטוי חרטים' עם כל א' נולדה תאומה והיו להם לנשים
 למען לא יקחו מבנות כנען לנסי' כנראה בפרקי רבי אליעזר במדרש פרט ויטב
 אומר כי מיום שנאמר לאברהם ידוע תדע עד סתיבת יעקב בפרשת ויטב ובא
 דנט פנים כמנין מגורי' • במדרש בראשית אומר כי יח פעמים נזכרים האבות
 בתורה ונכבדים תקמו יח ברכות • רחל מתה בת לו פנים וקבור וימים היה לעופם
 יעקב לפי שאחר בררו' • פרקי רבי אליעזר פרק לו' אומר בלטה זלפה היו
 מבנות לכן מפלגנו זוהר פרשת ויטב אומר יעקב לא פמט מטתו במתך הערר
 יוסף מאכלו' • בן עזרא פרשת שמות דינה נולדה בהריון א' עם זבולון במדרש
 פרשת ויטלח אומר כמלקחה דינה מפסס היתה אמת איוב ואחר הריגת בני
 פסס לקחה ממעון לאמה ומתה בארץ כנען ופסס נקברה קודם ירידתן למצרים
 פסס במדרש שאלו בן הכנענית זוריה סבבעלם לכנעני ויבא ממנה שאלו והוא
 נקרא גם כן זמרי בן סלוא וסלמיאל בן בורי סרי' • בפרקי רבי אליעזר אסכת
 בת פוטיפרע אמת יוסף היתה בת דינה עבד מבני החורי היה הראשון סחרכיב
 סוס עם חמוד ורבר גדול היה סחרם בריה בלא בראה הקב' בהריאת העולם
 כי ראוי שתדע סכל מה מאפסר חרמו מהטבע כפי מה שהטביע הית לא יוחס
 בדיאחולו ויתברך בספור מעשה בראשית כי הוא יעשהו באמצעות הטבע ולזה
 לא יוחס לו ויתברך הוויית הכתמים והב' המתקנים מן העפוש ומזולת מינס אבל
 לו ויתברך יחס בריאת מה בלא יתהוה על המנהג הטבעי בי זולת א' די בתנועת
 הנרמים שהממי' עם בחאמר בחמר הספל לקבל כל הכורות באמצעות הכורות
 וסודיות אסר ברא בז' אל פיתוהו מזה החמר הספל אלו הימים מהבמה זכ'ם
 הסולרים מעפוש ולכן כמו פלא הודיעה התורה הסבריה חרטה סנתחדשם
 בהתחממות זה האיש שאינה מעפוש ולא על ירי הטבע ולא כנראה בחרום העולם
 מלכות יוסף במצרים היה פנים פנה והוא סרת יכחך זקנו קודם מכירתו ט' פני'
 ראובן היה ראשון בעולם פחטא ועסה תטובה מדרש ויטב מדרש בהעלותך
 יוסף עמר חבוט בבית האסורין י' פנים במסכת ר' פא אומר סיבא מבית
 האסורין ביום ר' וראיתי בפי' התורה לקארו מעדין נוסהי' במצרים בסורכים
 לעשות פליט בריך פיה עבד ויקנה אותו סר הטבחים ואחר כך כופר בדתו
 ואחר כך נעמה פליט • במדרש ומביאו סבחי' פרט' פמות אומר ראובן נולד יד
 כסלו וחיה קכ' פנים ומת אחר יוסף ב' פנים והיה בן ד' פנים כשהביא הרורא'
 לאמו ממעון נולד כ' טבת וחיה ק' פנים ומת פנה א' אחר יוסף לו נולד יו' כסף
 וחיה קל' פנים ומת אחר יוסף כ' פנים ואז התחיל כוזב הגלות וכסידר למצרים
 והיה בן מה פנים זכ' פנים חיה במצרים יהודה נולד לו סין וחיה קי' פנים
 ימספר נולד י' אב וחיה קכ' פנים זבולון נולד ז' תשרי וחיה קכ' פנים ומת אחר
 יוסף ב' פנים ידן נולד כ' אלול וחיה קכ' פנים אסר נולד כ' שבט וחיה קכ' פני'
 יוסף נולד כ' תמוז וחיה ק' פנים והיה ראשון לסבטוי למות בנימן נולד י' א' מדרש

ואיזה
 פ' פ' פ'
 כ' כ' כ'
 ס' ס' ס'
 י' י' י'

וחייה ק'א' סכי' ומת לפני לוי' לו' סנים בר' נולד' י' חסון וחייה ק'כה סנים פתחלי' נולד'
 ה' תשרי וחייה ק'לב סנים באייר וסבט לא נולד' סוס סבט ונסתיירו לאפרי' ומנסה
 ועתה בא' לדי' מקום להסביב אליך מה ססאלת אלי' אם בימי' הקדמונים היו כוהגי'
 בני' המספחות איזה צורה לסימן מספחתם כמו סנוהג'ס להווה הנקרא בלעז
 ארמה ולכן אני אומר כי לא ראייתי בזה מאומה בספרי' ישראל' זולתי' מה סמביא
 הבחוי' על סס המדרסות והוא כי האבנים סבאפור היו נבר' הסבטים ולכל' א' היה
 רסוס גונן א' וצורה א' עלי' מפתס ולד' זה היה להס כמו הבנדויירי' לטרי' כבאות
 בזמן המלחמות' לראובן אורס הנקרא רוביכו והבלטו ממיכו וסגלתו סהמסאת
 טוב להריון וסלא תפיל' ולמקסס לילד' ומפתו ירוקה ועליה כויר' דוראס לסמעון
 פטרה הנקרא פרסומה והמרקרי' ממיכו והנוכסאה מקררת' חגוף ומפתו ירוקה
 ומכוויר' עליה סכס' ללוי' ברקת' והוא קרבונוקולו' ומאירה' כנר' והנוכרים קוראים
 אותה סמיראלרוטובה לפתיחת' הלב ומפתו כבועה שליס' לכץ' וסלס' סחור' וסליס'
 ארוס ומכוויר' עליו אוריס' ותומיס' ליהודה כסך' הנקרא מרקר' והוא ירוק ממון
 פרסומה והנוכרים קוראי' אותו קרבונוקלי' והנוסאה מברית' אויכו ומפתו ככבע
 הסמים ומכוויר' עליו אריה' ליססכר' ספיר' הנקרא כפירו' והוא ממראה' התכלת
 וטובה לאור' עינים וכל' כאב' ומפתו כמו ס' ככבע' הכחול' ומכוויר' עליו סמס' ורת'
 לצבולון' יהלום' הנקרא פירלה' והנוכרים קוראים' אותס' דיאמנט' ומביאה' סינה
 ומפתו לכץ' ומכוויר' עליה ספינה' לרץ' לסס' הנקרא טופסיו' ולנוכרים טורקינה
 ומפתו דומה' לספיר' ס' ומכוויר' עליו כחס' לבר' סבו' הנקרא טורקינה וטוב לרוכב'
 על סוס' והנוכרים קוראים' אותו טופסיו' ומפתו מעורב' ס' ולכן ומכוויר' עליו גרוד'
 לכפתלי' אחלמה' הנקרא קריסטאלו' והנוכרים קוראים' אותו אמיסטה' ומחזקת'
 הלב' ומפתו כבועה' כיון' כלול' ומכוויר' עליו אילה' לאסר' תרסס' הנקרא קריאוליק'
 ולנוכרים יאזינטו וטוב לעכול' ומפתו ככבע' אור' הסמן' ומכוויר' עליו אילץ' זית'
 ליוסף' סוהס' הנקרא יקולו' וטוב לחץ' ומפת' ב' סבטיו' ס' מאד' ומכוויר' עליהס'
 מצרים' לפי' סנולרו' סס' אפרי' היה מכוויר' על מפתו סור' ולמנסה מכוויר' על מפתו
 ראס' לבינומן' יספה' הנקרא דיאספרו' וטוב לעכור' דס' ומפתו מכל' הכבעי' ומכוויר'
 עליו זאב' ואומר' הבחיי' סראה' בספר' האבני' ססגולות' האבני' תפעל' כסהניסאס'
 הוא טהור' והנוסאס' בטומאה' יבטלס' או יחליפעס' ואס' יטהר' יחזורו' לסגולתס'
 יוכל' להיות' סכל' האומות' לקחו' דוגמה' מן' בני' ישראל' הן בעסיות' הבנדויירי' לכורך'
 כבאות' המחסה' במלחמות' הן קימיס' למספחות' ער' וחוכן' היו בני' ג' סנים
 כסחטאו' כנראה' בסדר' עולס' והרמבן' אומר' סהיו' בני' יב' סנים' הרמבן' פרס' יוסב'
 תמר' בתו' סל' סס' היתה' בספרי' רבקה' קת' לוי' עמרס' מתו' בני' קלץ' סנים' יוסף'
 יהוסע' בני' קי' סנים' סמואל' וסלמה' בני' כב' סנים' מטה' הלל' הזקן' ריבז' ורבי' עקיבס'
 בני' קל' סנים' כזוהר' פרסת' סלה' לך' אומר' סקבורת' האבות' במערת' המכסלת'
 היה בסתי' סורות' כזה' ארס' וחיה' שרה' אכרהס'
 ואומר' סכספר' סלמה' המלך' יצחק' רבקה' לאת' יעקב'
 ג' ב' 3 2 2

היה בסתי' סורות' כזה' ארס' וחיה' שרה' אכרהס'
 ואומר' סכספר' סלמה' המלך' יצחק' רבקה' לאת' יעקב'
 ג' ב' 3 2 2

יעקב

במצא בדרך אחרת היינו אדם חוה שרה אברהם
 ואומר סכמו ספקברו כן רבקה יצחק יעקב לאה
 יקומו בתחיה ואשוב עמה גם כן למאלתך כי להיות יוסף גם אחרי
 במכר הוא השליט כמו שהעירה התורה בבית פוטופר ובבית האמורים וכל
 סכן בהיותו משה למלך איך לא הודיע לאביו עניינו והנה דרך המפרטס
 מרעי וגם אני הרחבתי הדבור בזה בספר הררפות שלי אמנס לבי נפשי
 ועדיין לא נתיטבה דעתך ודעתי ולכן להפקת רכונך אחוה דעתי נכית
 בזה הדרך והוא אמרו חזל שהתשעה שבטים זרפו השכינה עמהם והטילו חרס
 שלא יגלו הרבר ליעקב ועל זה הית ויחחק לא גלו לו הרבר ואני אומר שהית לא
 גלה לקבה אחרת כמוסה אכלו וכמו שאמרו חזל ראוי היה יעקב לדרת למזרים
 במלשלאות מל ברזל וכו' או להיזו סיבה אחרת כמוסה אכלו וקרוב אכלו שבטעת
 החרס היה יוסף עמהם שערין לא פנו מעס המדיכים והישמעאלים כמו שראוי
 להאמין טמטך זמן רב בתנאי השבטים עם הסרקורים והסוקורים וגם לרוב
 תחוכו יוסף כמו שבאמר אבל אשמים אכחנו וכו' בהתחנכו אלינו ובמך זה הזמן
 הטילו החרס ויוסף הסכים עמהם והשלים סך העשרה במני דררים אס בהכרת
 להיותו אסור תחיהם ועונה אמן בעל כרחו ואס כפי הדין שאס רוב השבור
 מסכימים בחומרא ח' המעוט במסכים אחרים נגר רכונס ולכן איך לפרט דברי
 חזל כשפוטס לפי שאיך כל לבן להכריח האב ולא התלמיד לרב אבל דבריהם רל
 שהואיל והשבטים הסכימו בזה גם הית לא רצה לגלות לקיבות הכל או אחרות כי
 לא מחטבותיו מחטבותיה ולא מצד חרס השבטי והיות יוסף בדין תמים לא רצה
 לגלות הרבר במס דרך ואופף אס לא ברמותו יתברך או בהקרת החרס ולכן
 כשהגיעו אחיו למזרים בקט דרך ואופף להפר הכדר ולא עלה לידו עד הפעם
 השלישית : הראשונה באמרו ויגוב מעליה ויבך שרל התחנן בתפלה ובכיה אכלו
 יתברך שירטה לו לגלות עצמו עם אחיו ויתר הכדר סכן כמצא בכיה שרל תפלה
 כמו בחכה ובחזקיהו ולא סוה לו סכן כאמר וישוב אליהם וידבר אליהם ואינו אומר
 מה דבר הררבה יש טעם זקף גדול על וידבר אליהם טרומה שהשלים עם הרבות
 על דרך האספו ואגידה לכם שבקס יעקב לגלות את הקץ וכו' הפעם השנית
 באמרו ויבא החררה ויבך שרל שהתפלל להתיר הכדר כי כמרו רחמיו על בנימן
 אחיו ולא סוה לו כי רחף פיו ויכא לרבר לאחיו ויתאפק ולא רבר מאומה אלא
 שימו לחס אמנס בפעם השלישית כשפעם במעשיו וראה כי דבר הנאמר במנין
 בריך מיין אחר להתירו ולכן בראותו שהיה נמצא לפניו המנין ההוא ממס ושנים
 יותר שהס ראובן ובנימן בחר להתיר הכדר ברשו המנין ההוא ובראשונה התפלל
 אליו יתברך כמו שפעם פעמים אחרות וזה אמרו ויתן את קולו בבכי ואחר כך
 בהיותם כלס באספי יחד אחרי אמרו הוכיאו כל איש מעלי גלה עצמו שבאספתס
 יחד רמו להס יוסף שיתרצו להמנות עמו ויתירו הכדר אמנס אחיו שחזו
 עמנו להיותו מלך ובכאולי יגלה לאביהם ויגלגל עליהם תללה ולא רבו להסכים
 אר רבה

אדרבה לא עמו לו אמנם יוסף חלם פניהם בלסון כא פנאמר ויחמר יוסף אל חמו
 גמו כא אלי והם נתרשו וכמנו כלם כא ונתרסו לו ואז אהר הסתרה התחיל יוסף
 מבית ואמר חמי יוסף אחיכם וכו' ולא חמר העור חבי חי כרי פלא להפחידם ועל
 זה הדרך נוכל לפרט כל זאת הפרטה וכראה לי נאות זה הפי' כפי פטם הסטוקי
 וכפי דרך טבע האמת בספר המצוות כותן סברה נכונה על היות הסבורה ראויה
 ליוסף אף בלי טענת עין בלבול יבוע של ראובן והנה ערוך לפניך עסקי ומאורעו
 יעקב וסמיתו כפי דברי סדר עולם והמדרש' בהיותו בן שו' פנים קנה הסבורה
 ובהיותו בן ק"ב פנים לקח הסברה ותקף יבא ברוח מבית אביו והלך במדרש מס
 ועבר בדירת קבע ושם עמד יר פנים זולת כי מבראשונה היה תמיד הולך מס
 ללמוד ושם אל אביו לטוב למודו לפניו בו בפרק מצאתו מבית אביו מת יממאל
 וכנסם בבית לבן בהיותו בן פ"ד פנים ובהיותו בן פ"ו פנים מת עבר רבו' ואחר
 חרמ' ימים סכנסם בבית לבן לקח לאשה לאה ורחל פהיו תאומות ובנות לבן והיה
 להן כ"ב פנים ותוך פנה נולד ראובן ובמשך ז' פנים נולדו לו ז' אבטמים ודינה
 עשרים שנה עמד בבית לבן ויבא מביתו בן ק"ב פנים ויבא לטובות ושם עמד פנה
 א' והלך למסס ושם עמד כמו טסה חרשים והיה לו ברת דינה : היו שמעון ולוי
 בהריגתם י"ב פנים והיה ליעקב ובניו מלחמות גדולות ועבומות עם בני אמורי
 על הריגת נסבית סכס כנראה במדרש פרשת וישלח כי יפה הוא ולהיותו כל כך
 ארוך לא העתקתיו הלך בית אל ושם עמד כמו ר' חרשי' ושם מתה דבורה וגם בא
 לו טעונת מיתת רבקה אמו ויקרא עם המקום אלון בכות ושם כתבדך בטס
 וסר אל וסב מבית אל ונולד לו בסימך בדרך אפרתה ומתה רחל אשתו וראובן הלל
 יבועי אביו וכתאחר בזה הדרך כמו ב' חרשים ויבא אל אביו והוא בן ק"ד פנים
 ושם אביו כ"ב פנים בפרק היות יוסף בן י"ז פנים מתה לאה והיא בן מ"ד פנים
 ואז נתפרד עמו מיעקב ותוך ר' חרשי' כמכר יוסף ומעט אחר כך היה מעשה תמר
 עם יהודה בן ל' שנה היה יוסף בעמדו לפני פרעה ואז היה ליעקב כמו ק"ט פנים
 ואז היה רעב מצרי' וכנען ותקף מלח יעקב הסבטו לסבור אוכל במצרי' ובהיותו
 בן ק"ל פנים הלך למצרים עם כל בני ביתו וימת בן קמ"ז פנים וילכו בניו לקברו
 במצרת המכפלה ואומר המדרש שמלחמות גדולות היו בין הסבטים ועמו טבא
 עם מחנה גדול ללחום ולא רוכה סיקבר יעקב במצרת המכפלה ואז נהרג עמו
 מהסבטים וכו' כנראה פס' לוי ממותו ע"י אביו ישראל ממצרים
 עברו ק"ו פנים והוא היה האחרון מהסבטים שמתו ול"ב פנים עמד במצרים ולא
 התחיל הסעבור עד אחרי מותו ואין הסעבור יותר מפ"ז פנים כשננתיה של מרים
 ולכך קראה מרי' כשנולדה : במדרש יאיר ומסיה וככה בני מנשה בן יוסף נולדו
 בחיי יעקב ומתו אחר מיתת מרעה' במדרש פרש' שמיני יאיר נהרג מאכטני עי
 והיה טקול כנגד ל' איש : קרח בת אשר ויוכבד בת לוי אשת עמרם היו מבני
 מצרים ומיובאיה' קרח גלתה למטה המקום שהיה טמון ארון יוסף ביאור
 ישיא היתה האמה חקמה טרברה ליואב ע"י טבע בן בכרי כי ארכה ימים :

יעקב לוי
 חשבטם
 כ"א ע"כ

קחה היה קלל פנים ומת פנת ק' תודם יזואת מצרים : עמרם היה קלל
פנים ומת פנת ל' למטה : אמר המדרש שבפנת כמו קל לרדת ישראל למצרים
פרעה חלם וראה זקן עומד כנגדו ומאזנים בידו ויקח כל זקני מצרי ויקפרם יחד
וישימם בכף א' של מאזנים ולקח טלה א' וישימהו בכף מאזנים האחר ויכריע
הטלה כנגד כלם : והי בבקר ויקרא כל חרטומיו ויפתרו סעתיך לילך מוטע
ל' ישראל כנגד המצרים : ואז כזה כל הכף הילור וכו' וכזה ראיתי בקרומי :
משה כולד ל' פנים אחרי מיתת לויה היה פנת ב' אלפים פסה ליכירה ביום ר'
ז' ימים לחדש אדר ג' פעות מהיום : ויא' פסה כ' ניסן ויהי מקץ פנתו
ימים הביאהו אמו לבתיה בת פרעה ויקרא שמו משה : ואביו קראהו חבר ואמו
קראהו יקותיאל ואחותו קראהו יתר ואחיו קראו אבי זנוח : וקחת קראהו אבי
סוכו וישראל קראוהו שמעיה בן כתנאל ולפעמי' טוביה ולפעמים שמעיה ולפעמי'
בזפר ולכלם יש טעם במדרש ומצריים קראוהו חוניוס : ואמר המדרש כי בהיותו
בן ג' פנים על ברכי בתיה אכל פרעה וחרטמו : משה לקח הפטרה מעל ראש
פרעה וישימה על ראשו ויתמהו כלם ופרעה פחד ובלעם יען להרגו והי' טלה
מלאך גבריאל בצורת א' מהחרטומים ויעץ לקחת מרגלות ולשימם בכלי א'
ואם בכלי אחר ולהביא פניהם לפני הכער והיה אם הכער יקח המרגלות והיה
פניו מבחמה לקח הכתר וחיב מיתה ואם יקח אם יהיה פטור וכך עשו והמלאך
הרואה ואינו כראה סמך יד משה ולקח אם וישימהו על פיו ותבער קצת ספתיו
וכעסה כבר פה וכבר לטון ויכא חפטי וכתגדל בבית בתיה ופרעה אביו עד היות
לו יום פנים ויום אומר' כ' פנים : ואזיכא אל אחיו וירא איש מצרי מכה איש עברי
פניה רתן ויברח העברי המוכה אל משה ויאמר לו המצרי הזה נכנס בביתי
באמש ויאכרני וכא על אסתי בפני ועתה מבקש להרגני ויך משה את המצרי
בשם המפורס ויטמנהו בתוך בני ישראל הנמשלים לחול וילך העברי לביתו לרגם
אשתו סנטמאה ותברח האשה ויגד הרבר לאבירם אחי אישה : והי בבקר שב
משה פנית למחנה העבריה ומכא רתן ואבירם מיזים על דע' זה הגט ויכעק
אליה והשיבו לו הלהרגני אתה אומר וכו' והודיעו אל המלך רביחת המצרי והוסס
בבית האסורים וכעק ריבו להתיז ראשו ובשעת השחיטה כעשה כוארו כמו פוס
ונהפך החרב על כואר הקוסטכר וימת יומשה ברה וילך לו אל מלך כוש אשר היה
כגדש חוץ מעירו לזאת הסיבה היינו כי להיות קורקובוס מלך כוש יוצא מעירו
כדי ללכת להלחם כנגד ארם ובני קרם הניח בלעם ופניו בכיו לשמירת העיר וזה
כי בהתגדל משה בבית פרעה ואז היה פס בלעם א' מחרטומיו ויגד לבלעם כי
משה פוכא לו ומבקש רעתו : ואז בחר לברוח מלפניו וילך לו עם ב' בכיו לכוש
ובהיות בלעם ובכיו תוך עיר כוש ויועץ בלעם למרוך במלך וישמעו אליו המון
העם : והוא הגביה חומות העיר והחזיקה ועם כסופים החזיק עממו בה ובסוב
המלך לא רכז שיכנס ואפי' סגלתו הרבה יחד לעולם היה יד המלך על התחנות
יהי כי הניע אליו משה ומכא חן בעיניו כתייעץ משה להיות בעוזרו כגד בלעם

ובסוף

23

וּבְסוּף ט' חֲדָשִׁים חָלָה הַמֶּלֶךְ וַיָּמָת וַיָּקוּמוּ עָרֵי צְבָאוֹתָיו וַיִּמְלִיכוּ מִמֶּנּוּ עֲלֵיהֶם וַיִּזְכְּרוּ
 לוֹ לְחַמְסֵהוּ אֲלֻמְנַת הַמֶּלֶךְ וְלִהְיוֹת בְּלַעַם יַעֲמִיד בְּכַסּוּפֵי נַחֲמִים וּפְרִסִים כְּבוֹב
 הַעִיר לְמַשְׁמַרְתָּ לֶקַח מִמֶּנּוּ בְּנֵי הַחֲסִידָה וְעַם תַּחְבּוּלוֹת וְעַל הַכְּרִיחַ הַנְּחֻשִׁי וּמִמֶּנּוּ
 וּצְבָאוֹתָיו כִּכְסוּ בְּעִיר וּבְלַעַם וּבְכָבוֹ בְּרַחוּ וְהִלְכוּ לָהֶם וַיִּקַּם הָעָם וַיִּמְלִיכוּ אֶת מִמֶּנּוּ
 וְהִסְיִחוּ לוֹ אֲלֻמְנַת הַמֶּלֶךְ וַיִּתְלוּךְ עֲלֵיהֶם אֲרָבַע־שָׁנָה אַחֲרֵי הַיָּמִים כִּתְרַעְמָה הַאֲלֻמְנַת
 עַם הַמְּרִים בְּגַר מִמֶּנּוּ בְּאַתְרָהּ סַלְעוּלָם מִמֶּנּוּ לֹא כָּנַע בָּהּ וְלֹא דָבַר לָהּ מֵאוֹמֶהָ
 וּשְׂאֵלָה מִמֶּנּוּ שִׁמְלִכּוּ עֲלֵיהֶם בֶּן הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר מָת הַנְּקָדָה מִנְחָם וְלֹא אִישׁ זָר כּוֹה
 וְכָן עָשׂוּ וַיִּתְּנוּ מִתְּכֹת לְמִשָּׁה וַיִּשְׁלַחוּהָ בְּכַבּוֹד וּמִמֶּנּוּ בֶּן כָּבֳסִים בְּצִאֲתָהּ מִמֶּנּוּ
 וַיֵּלֶךְ לְגִזְלֵי רַעְוָאֵל וַיִּסְפְּרוּ לוֹ כֹּל הַמְּאֻרְעוֹת לוֹ וַיַּחֲסֹב יִתְרוֹ מִמֶּנּוּ בְּרַח מִמֶּלֶךְ כּוֹס
 כְּמוֹ טַעַמָה מִפְּרַעְיָה וַיִּוְשְׁמֵהוּ בְּבֵית הָאֲסוּרִים וְשָׁם עָמַד עֶשְׂרֵה שָׁנִים וַיִּתְּרוּ סִכְתָּה
 מִמֶּנּוּ יִחְמַם הַיָּת הַשָּׁי בְּלֵב כְּפֹרֶה וּכְלָכְלָה אוֹתוֹ לְעוֹלָם אַחֵר זֶה הַזְּמִירָה לְאַבְיָה
 לְרֵאוֹת אֶת מִמֶּנּוּ הָאֲסוּר וַיִּתְּמָה יִתְרוֹ וַיֹּאמֶר אֵיךְ אֲפַסֵּר פְּעָדֶיךָ הוּא חַי וְשָׂאֵמֶר לוֹ
 הֲלֹא יָרַעְתָּ כִּי אֲלֵקִי הַעֲבָרִי הַכִּיל אֲבָרְהָם תֹּאמַר כְּמִרְיִם וַיַּחֲזֵק מִהַעֲקִידָה וַיַּעֲקֹב
 מִהַמְּלֵאכָה וְזֶה מִמֶּנּוּ מִן הַיָּהוּד וּמִחֲרַב פְּדַעָה כֵּן נָתַן לוֹ יְחִיָּים וַיְכִילֵהוּ מִן הָאֲסוּרִים
 הַהֵלֵל וַיִּשְׁלַח בְּעַדוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה מִמֶּנּוּ לְפָנָיו יִתְרוֹ וַיֵּלֶךְ מִמֶּנּוּ אֶל הַגֶּן לְתֵת הַדּוֹרָה לְאַלְתָּהּ
 וַיִּרְאֶם מִמֶּנּוּ סְפִירָטוֹעַ בְּגֶן וְהַכִּיר עַם הַמְּעוֹרָם חֲקוּק עֲלֵיו וַיִּתְּלַם הוֹיָה לְמַטָּה
 וּבְכַסּוֹ כִּי זֶה הַמַּטָּה בְּרָאוֹ הַיָּת בְּטַפָּת יָמָיו בְּרֵאשִׁית יָוֵהוּ בִּיד אֲדָם וְאַחֵר כֶּךָ בִּיד
 פַּח וְאַבְדָּהֶם וַיַּחֲזֵק יַעֲקֹב וַיִּוְשַׁף מֶלֶךְ מְרִים וְלִבְסוּף בִּיד פְּרַעְיָה וְאַחֵר כֶּךָ בִּיד
 דְּעוֹאֵל רֵאֶם הַחַרְטוּמִּים וְבַהֲיוֹת יוֹעֵץ הַמֶּלֶךְ לְתוֹעֵלַת הַיְהוּדִים בְּגַר כּוֹנֵת בְּלַעַם
 יוֹעֵץ הַשָּׂנִי קֶסֶף הַמֶּלֶךְ בְּגַר יִתְרוֹ וְלִכְן בְּרַח יִתְרוֹ לְעִירוֹ וְהַבִּיא הַמַּטְלָבִיתוֹ וַיִּטְעֵהוּ
 בְּגֶן בֵּיתוֹ וְהַיָּת הַשָּׂנִים בּוֹ כַּחֲמַלָּה וְיִכַּל כּוֹס אִישׁ לְנַתְנוֹ מִמֶּנּוּ עַד בֵּיאַת מִמֶּנּוּ אִישׁ
 הַאֲלֵקִים וְכִרְאוֹת יִתְרוֹ הַמַּטָּה בְּכַסּוֹ תַמָּה מֵאֲדָם וְאִזּוֹ נָתַן לוֹ כְּפֹרֶה בְּתוֹ לְחַמְסֵהוּ
 וְלֹא מֵל בְּנוֹ הַרְאֵשׁוֹן כִּי לֹא רָבָה יִתְרוֹ וְאַחֵר ז' שָׁנִים נוֹלַד לָהֶם אֲלִיעֹזֵר וְהַיָּה רֹעֵם
 בְּאֵץ יִתְרוֹ וְהַמַּטָּה בְּכַסּוֹ וְהַבְּהֵמוֹת פְּרִים וְרִבִּים הִרְבֵּה מֵאֲדָם עַכְּ בְּמִדְרַם וְכִיבֹא
 לְזֶה מִבְּחַתִּי בְּקִרְוִי קִי וְכִסְפֵּר אֲבִיבִיאָו וְהוֹאִיל וְאֲבִי עַל סִפּוֹר עֵבְיָבִי
 מֵרַעְיָה אֲמִרְתִּי לְהוֹרִיעֶךָ בְּקִבְרָה דַּעְתִּי עַל עֵינִי חֲטָאוֹ וְחֲטָא אַהֲרָן בַּהֲכַת הַסֶּלַע
 אֲפִילוֹ מִמֶּסְכְּבֵי הַרְחִבְתִּי הַרְבּוֹר בִּיבְסֵפֶר הַפִּסְטִי עַל הַנְּקָדָה פֶּסֶר גְּדֻלָּה וְשָׁם
 הַבְּחַתִּי כַּח רַעְוֹת בְּרַבֵּר הוּא שְׂאֵמְפִי מִכֵּל הַמַּחְבְּרִי וְהַבְּחַתִּי מִסָּגֶם אֶת דַּעְתִּי
 וְעַתָּה בְּחַרְתִּי לְהוֹרִיעֶךָ אֵלַיךְ כּוֹנֵתִי אַחֲרַת בּוֹ וְהִיא יִטְרָה בְּעֵינֵי כַמְעַט וְיִתֵּר מִכֵּל
 הַדַּיְעוֹת שֶׁבְּחַתִּי עַם וְהִיא הַיָּת אֲמַר לְמַטָּה קַח אֶת הַמַּטָּה וְהַקְּהֵל אֶת הָעָרֶם
 וְכֹן מִזֶּה עַם עֵרָה דְמוּת אֵל הַהַמּוֹן וְקִטְנֵי אֲמַנָּה סִנְאֵמֶר עֲלֵיהֶם עַד מִתִּי לַעֲרֵם
 הַרְעָה הַזֹּאת כִּי לְפָנֵיהֶם בְּדִיךְ אֲנִי לְהַרְאוֹת בְּדוּלְתִי מִלְּפָנֵי הַקְּהֵל עִמָּה עֲקָנִי וְחֲכָמִי
 הַדוֹר אֲנִי בְּרִיךְ לְפִי סִכְבֵּר מִכִּירוֹ אֲוֹתִי וְאֲמַיְנִי בִּיאֵבֵל מִמֶּנּוּ וְאַהֲרָן לֹא הֵאֱמִינוּ
 מִפְּנֵי הַעֲרָה תִּהְיֶה כֹל כֶּךָ מִיִּזְכּוֹ לְהַכְטֹרֵף עַם זְכוֹתָם וְלֹא הַסְּדִיק הַסֶּלַע אֵל מִים וְלִכְּפֹן
 לֹא קִרְאוּ הָעָרֶם אֲבֵל וַיִּקְהִילוּ מִמֶּנּוּ וְאַהֲרָן אֶת הַקְּהֵל מִלְּפָנֵי הָעָם וְהַחֲכָמִי מִיִּזְעֵר
 בְּדוּחֵי עַם כְּדוּקִים וְרֵאוּם אֵל הַנֶּסֶךְ וְאִזּוֹ הָרִים מִמֶּנּוּ אֶת יָדוֹ וַיִּקַּח עִמָּהּ אֵל כִּנְבֵּר

זְכוֹתוֹ ?

זכותו ז'א' כנגד זכות אהרן והקהל . והי' בעם לפי פלא קרא העדה שאמר לו
אשר עתה לכבוד זאת העדה קראם הי' בלשון בני ישראל שהוא עם מיוחד ולא
האמנתם שבם עם הבלתי ראויים . פני מתנהב במדת רחמים והטא אהרן היה
משה לו לזכור הדבר אל משה הואיל ונכטוה גם הוא בלשון ודבר ה' אל משה
לאמר הקהל את העדה אתה ואהרן ודברתם וכו' משה לו לקפוץ ולענות את
המצוה כי במקום שיש חלול ה' איך חולקי' כבוד לרב כנראה בקבלת פנחס . ועל
אשר שאלת למה עמד משה בהר כיני ג'פ' מ' ווס לפי שהסני פעמי' פעמד עבד
לוחות ראשונות ושניות איך ספק מהי'ת היה יכול לכתבם וללמד תורה למ'עה
בפחות מיום ה' וגם הטלס'ית על תפלת העגל אחר שהיה ברצונו יתברך להאריך
אפו היה יכול להשיב לו כדבש ויחט' ה' וכו' . ולכן ראוי שתדע כי בטפר עטרת
זקנים מרחיב מאד על תשובת זה הספק ולתונתו ישר מאד בעיני אלהינו לפיכך
בקוצר רב ואחר כך אחוה דעי בקוצר אחרי אשר הרחבתו בו בספר גדולה עלי
זה חומרו' לשלם טיבות כתאחד מ'עה בהר . ה' מביאת המוסג ומצלתו והוא כי
ישיבתו עם היה לתכלית השגת הרברים תחזוקים ועליונים ולהיות הנמנאים
הטפלים במספר עשרה שהם חומר ראשון כורה גשמית כורה פרשית ליסודות
מקרים הנמשכי' אחר הכוונ' הכוללו' הרברי' שיתהוו ב'יור לסיבת האדום היוצאי'
מן הארץ הניית הכספי' ורעם וברק וכיובא לזה היות המתכו' אשר יתהוו מהאדום
הנכבדים בבטן הארץ ואינם יכולים לעלות באויר הכפס הכומחת החיונית כח
שכל האדם ולכן הוצרך משה לעמוד בהר העשרה ימים ראשונים להשגת כלם . ועל
זה הדרך עמד י' ימים שניים למען יוכל להם ג' טבעי הגרמים שמימי' אשר הם
כחלקי' ל' מדרגות והם לרעת אס הגרמי' שמימי' כמו כוכב וצלג וכיובא מורכבי'
מחמר ראשון וכורה גשמית ואס הם דומי' זה לזה במקפרם כי יש מחלוקת בין
הפלוסופי' והתוכני' בהתחלפותם בתמונתם במקומם במדרגת מכבם בתנועת'
במיעהם בזמם אל אס הם נפסדי' או נכחי' ופעולתם בטפלים . ועל זה הדרך
היתה ושיבתו י' ימים שלישי' למען יוכל להשיב עיון השכלי' הנכבדלי' אשר
מקפרם כמו שאמרו טלכל ט' הגלגלי' יש פ'ר הממוכה עליו המניעו . ועל זה הדרך היתה
ישיבתו י' ימים רביעי' למען יוכל להשיב עיון מה שאפשר מהחלקות שהוא תכלית
הידיעה ולפי שהספירות אשר יוכל בהם כל זאת הידיעה הם י' לכן כתאחר י' ימי'
הסבה השמית כפי המשיב וכורך הככתו והוא טכמו שהעכס האנושי כתהוה במ'
יום ובלי מאכל ומשקה כן רכה הקב'ה לרמות זאת ההויה חרפה דמ'עה לחול בו
הגורה חלקית בזה המספר וגם באולי טחמר משה הוצרך לטך חלה הימים כדי
להעלותו הסבה שלימית כפי כורך קוצר המשיב וגודל המוסג לפי שאיכויות
הגבורות באדם חס'ד' כנגד היסודות ותכלית כוונת מ'עה היתה לקבל י' רבבות
הכתובים באכבש חלקי' טעם ודיעתם היה עולה לתכלית רום המעלות האנושית'
לכן הוצרך להכניע כל יסוד ולוהה י' ימים כמספר הדברות . ולטחי' סיבות נעדר
מאכילה ופקיה . הא' טבהתגבר כח השכלי' כצואי' ויחלם כח הגופני' ולכן לא
אכל

25

אכל למען יתגבר הסכל והח' היא שהיה מוסיף התבודדות הסכל בזמן האכיל' עכ' בקורבן והנראה לי והוא בנוי על מה שאמרו חז"ל מהקב"ה מתאוה לתפלתן של בדיקים וכך אמרו הב"ה לטהר מסייעים לו ולכן אני אומר שהגב' שעלה מטה הראשונה היתה לכורך השם יתבר' מרצה לפרנס חלקותו בעולם עם מתן תורה והאמצעיים היו לכורך ישראל על מחילת עוון העגל והאחרונים לכורך מדעת לקבל תכלית הסלמות מאפשר לאדם וכבר הארכתיו הרבוב מזה בחבור פעמתי הנקרא הרסיני ואשרכנו לפניך בקבר והוא' בפעם הראשונה לא רצה השם ית' להסלים כוונתו עם משה אל' בסך מ' יום כדי להלקות גופו אשר הטא בגופניות כי איך אדם כדויק בארץ וכו' ובפרט כי נתגלו נגדו ד' עונות ולכן רצה השם ית' להלקותו בהעדר המזונות כך אלו הימים למען יהיה לו כמו מלקות לכל גופו וזכותו ועם כל זה שב לו תועלת אל' כונתו סבלו לפי שכמה קם זה נוכל ואל זה הרמז חסבתי שהיה כוונת הימים פניו: לרמוז לישראל שהנזק בדת וכבר שהיה למטה בימי המלקות ההוא הם היו חייבי' אמנם בעוון הדור נתקם הדריק ועליו נאמר והוא עונותיהם סבל והשלישיים היו במספר מ' גם כן לרמוז שהקב"ה מתאוה לתפלתן של בדיקים ובראותו ית' שמהם הכין עצמו כל כך בשני פעמים ראשונים הוא יתברך פתח פתח לפניו ולשוב למעלה ולהשתלם יותר וזה עם תחבולת פסלך וישתלם ככל האפשר והאריך מ' יום למען לא יפלו ימי כורך מטה מהימי' שנכטרכו לו ואל ישראל וגם כי איך ספק סבכל יום היה מטה מתפלל ומבקש יותר שלמות מיום אל יום עכ' בקצור תן לחכם ויחסם עור' במדרש סיר השירי' אומר שהעבר סכהן בבית מיכה היה בן גרסון בנו של מרעה והאריך ימי' עד שרוד המלך הביאו לשוב בתשוב' ואחרי מות דוד שב לסורו עד שהוא היה הנביא שאמר גם אני כביא כמורך ואמרו חז"ל שסבאל שמו ונקרא כך לפי שלבסוף שב בתשובה וכמכא בגמ' ב' דרשות על שמו מרים אחות משה היסה אסת כלב בן יפונה ומהם כולד חור' בפרקי רבי אליעזר פתה וכן במדרש נראה שלקח גם כן בתיה בת פרעה וקראה יהודית' בפ' בן סווד ומורה ח' חור הוליר בכלל טעמה המסכן והיה בן ג' שנה כשעשא והיו אביו ואבי אביו בני ח' שני כשהולידו זה לזה ואין ספק מזה היה חוץ מהטבע ומעשה נס' במדרש ויקהל נראה שרוד המלך יבא מזרע בכלל ובאולי רל' מזר הנשים' בפרקי רבי אליעזר ופי' רפי' ברה' נראה שאלכפן בן פרכך לקח ויכבד לאשה אחר מיתת עמרם וכולד להם חלרד ומירר' זוהר פרט' בא' ח' כסיררו ישראל למכרים מולד איוב וכסובאו מטם מת ונאמר שאיוב וחבריו היו מזרע אברהם וסכן בערביא ובן יבמה היה ואיוב ניתרו ובלעם היו מתרטומי פרעה ובאותה ענה יזכרותיו התחילו ביום דה וכמטבו לב חרט' ורחיטי' כתוב בקונטרס יסן שמרעה היה מראה ספר איוב ודורשו לזקני ישראל וזה למען ישמעו וילמדו כי יש תקנה לכל בוטח בה': אמרי' האומות שהיה בן עשו: ויא' שהיה בן זרח מבכרה' זוהר פרשת בלק אומר שמכא בחרטומים ב' חבמים אחרים ומהם יונקס ויומברוק ובלעז יאחי ואמברוקיאו.

וסני אלזו החכמי' עשו את העגל בחכמתם ונהרגו במדות משה ולזה רומז הפסוק
 באמרו כסלסת אלפי אימ לפי שהיו מקילים בחכמה אל ג' אלפים . אמנם אמרו
 חז"ל שהיו בקראים יומם ויומבדום וכך ראיתי בקדומיקי' במדרם ויכרב בן רכב
 ומשפחת הרכבים' . וכך הקני כלם היו מבני בניו של יתרו' . וכך בלק אמרו שהיה
 מבני בניו' . במדרם אהרן כתנבא לישראל במצרי' שמנים מנה' . במדרם כסככנסו
 משה ואהרן לפני פרעה כדמו למלאכי הסרת כי כתגדלה קומתם וזיו עניה' כחמה
 ועיניהם כגלגלי חמה' וזקנם כאשכולות ודבריהם כסלהבת באופן שנכל פחדם
 על כל רואיהם' . במדרם קיר השירים אומר כפיכאו ישראל ממזרים היו שנים
 רבוא מבן עשרים מנה ומעלה ומס ולמטה היו שמנים חלף ותמה אני ממספר
 מועט כזה' . לכך אמרתי טעות קופר הוא וכבר הרחבתי הריבור בהקדמת חברי
 הכקראספר עין המיני והוכחתי עם עם קצת אסתכות שהיו יותר מסך תקקנו
 אלפים ותתענו רבוא' . וכבר ראיתי מה שאמרו חז"ל בבב' פ' ישנחלים וסנהדרין
 פ' חלק שלא יכאו ממזרים אלא שנים אנשים מכל ס' רבוא' והסאר מתו במזרים
 בג' ימים מהחשך למען לא יראו מזריים במפלתן של ישראל ויש ראיה מעסקים
 ולכך אני אומר שמה טובה של הק"ב המרובה איכה חוזרת כנראה בבני משה
 ומקומות אחרים ולכך ראוי להאמין שכולר זה הסך ויותר במדבר ולא נכחו בפרס'
 שנקם לפי שבאולי עדין לא היו בני כ' שנים וגם כי בירוסת הארץ היו כנדרים
 אחרי אבותם שיכאו ממזרים' . ואם כן נוכל לרוץ שכלכניס ישראל בארץ היו
 המיוחסים כך כחול הים וככבי השמים אשר לא תוכל להמכות וכך אמרו חז"ל
 שמדבר הר סיני בקרא מדבר פארץ לפי שישראל פרו ורבו עם וכך אמרו על פסוק
 כי אתם המעט מכל העמים רל לפי שאיך אומה שלא תהיה מעורבת בה מאומות
 אחרות אבל ישראל המיוחסים ובלי תערובת הם יותר מכל אומה כסתהיה
 לברה והפעט הירוע הוא כי כל האומות הם ע' וישראל הם ס' משפחות' . ואם כן
 הם ה' פחות מכלם' . זוהר אומר שחל בת בני של מתושלח היתה הרה ללרת
 במזרים ורמקוה ויכא הולר ממעיה וכתערב בתוך המלבן וייר מיכאל והעלהו
 לפני כסא הכבוד ובאותה הלילה הכה בכורות מזרים' . במדרם ביום כז' תשרי
 כנזרה נזרה לאבותינו עבור עון העגל וכיום יז' אלול מתו מוציאוי דבת הארץ'
 זוהר פרס' פנחס ערב רב נסאו מבנות שמעון והיו כיבה לעון בעל פעור' . בפ'
 חלק אמרו שכלעם היה בן לר' שנים כסנהרג והיה בן בעור כן לבן' . בפרקי רבי
 איעור פתב עושר קרח היה לפי שמכא אוכרות יוסף במזרים' . זוהר פרס' תרומה
 אומר בטעה סנאמר עם עם לו חק ומשפט משה עשה הפריעה לישראל כי לא
 בעשה במזרים אלא חיתוך בימי החשך למען לא יהיו חלמים ביציאתם' . פרקי ר'
 אליעזר פתא' . נמן משבט אפרים היה נכיו סקר לישראל במזרים והוכיז רבים
 מהם וילכו מזריים אחריהם והרגום ואומר המדרם שהיו מאתים חלף' . אז
 שהצמותי בשות שהחיה יחוקאל היו חלה' . אמרו חז"ל שהתורה נתנה ביום שבת
 שהיה ככ' בחדש השני ליציאתם ממזרי' ובחדש הב' נתנו עשרת הדברות ובאותה

השנה מת כחשון במדרש פרט מרבר נראה שכל שבט לוי ואלרד ומרד נכנסו בארץ בזוהר ערשת חקה אומר כי משה מת ביום ז' אדר ווארזן ביום רחאב ומרים ביום י' ניסן וכלם בשנת הארבעי' ולא נקברו יחד לטובת ישראל ובפרשת תרומה אומר סיוסף ומשה ודוד מתו ביום שבת בשנת המנחה וכנגדם נכטוינו לומר ג' פסוקים של דרך כך כל אלה השנים מבריות העולם עד יציאת מצרים עולה ב' אלפים תחת כל אלה החשבונות והעניינים שכתבתי עד הנה רובם תמצאם בארר עולם רבה וזוטא אשר הם כתבו מה שראו וסקבלו מאגרות ומרשעות המפורים בים השתא סררי : יהושע היה בן שבע שנים כשקבל התורה ממרעה היא שנת ב' אלפים תפח לבריות והיה משבט אפרים במדרש רחב היתה בת י' שנים כשיבאו ישראל ממצרים וזכתה כל מ' שנים פעמיו ישראל במדרש וכך נראה בזבחים פי' והיתה אשת יהושע והיה להם בנות ויבאו מהם ח' נביאים כנראה בפ' רמב"ה והם ירמיה חלקיה מחשיא חנמאל שלום ברוך בן נריה וחזקאל בן בוזי וי' אף תולדה הנביאה במדרש פנחס וכלב היו המרגלים ששלח יהושע :

פנחס

לא בודעו ימי חייו כי האריך ימים מאד וקבל התורה מיהושע בשנת מותו שהיה שנת ב' אלפים תקיז לבריות בימיו שפט עתכיל למטה יהודה מ' שנים אשר תקף אחרי מותו היה מעשה פסל מיכה ומעשה פלגש בגבעה אשר ביום כ"ב שבט נתקבצו ישראל על זה ואלף איש מכימוץ לא רכו ללחום עם ישראל והלכו לאחי רוממיה כל זה במדרש ובימיו שפט גם כן אהוד בן גרא למטה בנימין פ' שנים ואחריותו היה הרעב וכשיפת אלימלך וכעמי מא' ואליםלך היה אחיו של שלמון בן כחשון בן בועז שמת אחר יהושע ובימיו שפט גם כן שמגר סהף א' שנה ובימיו שפט גם כן דבורה וברק למטה נפתלי מ' שנים וב' שמות היו לברק מיכאל לפירות ודע כי אפי' שאשה פסולה לרזן עם כל זה שאפי דבורה שישראל קבלוה עליהם ויא' שהיתה מלמדת לנפשים ויא' שנתמכתה ע"פ הרבר בפ' אמרו חז"ל מבני בניו ראיסראל למרו תורה בירוסלם בימיו שפט גרעון למטה מנשה מ' שנים בימיו שפט אבימלך בן פלגשו מ' שנים בימיו שפט תולע למטה ישסכר כ"ב שנים בימיו שפט יאיר למטה מנשה כ"ב שנים בימיו שפט יפתח למטה מנשה ו' שנים בימיו שפט אבנץ הוא בועז למטה יהודה ז' שנים במדרש בועז היה בן ת' שנים בבאו אל רות וביום מחרתו מת והיה לו קודם כשיאת רות ל' כבי' ול' בנות ואמרו שפובר בנו אבי נפי חיה יותר מת' שנים ואומר סדר עולם ותכחומא כי שלמון הוליר בועז בשנת מא' אחרי יציאת מצרים רות וערפה כלות כעמי היו בנות עגלון מלך מואב בתכחומא ובמסכת הוריות עגלון היה בן בנו של בלק וכשהלכה רות ללקוט במדה היתה בת מ' שנים והאריכה ימי' עד שראתה שלמה על כסא מלכותו וערפה היתה אם בלית הפלסתי ובימיו שפט אילון למטה זבולון י' שנים ובימיו שפט אברון למטה אפרים ח' שנים ובימיו שפט שמסון למטה דן כ' שנים במדרש שמסון היה חגר מאבי רגליו

ובימיו מת בוי בן בוקי מזרע לעזר והלך מעלת כב לזרע אתמר ועלי היה הראשון
 ואביתר האחרון ובזמן שלמה חזרה לבדוק מזרע לעזר: כבכ פה אימיה דמטמון
 בקראת כללפניות ושם אחתיה נסיך: עלי הכהן קבל מפנחס סכת ב'
 אלפים תתל' במדרש האים מבנימן שהודיע לעלי מיתת בניו וסביית הארון
 היה שאל: היה שאל:

שמואל

הנביא הלוי קבל מעלי סכת ב' אלפים תתלא והיה בן ד' שנים
 כשמת עלי במדרש היה מזרע קרח ואמו חנה היתה בת
 קל שנים כשילדו והתחיל לשפט ישראל בסכת קבלתו התורה מעלי והיה סכת
 לט ללידתו וספט יב שנים ומת ביום כח אייר סכת ב' קתפב וכל ימיו היו כב שני:
 זלקיט ספר שמואל אומר אברהם ושרה היו עקרים עה שנה רחל יר חנה זט
 שנים וחכי ואכי אומר שבאולי יט טעות במדרש בן לט שנים היה שאל כשנמטח
 ומלך ב שנים ילא כ' שנים ילא יז שנים בן כט שנים היה שאל כשהרג הכהנים
 רנוב ובו בפרק שמואל הביא את האל מועד לבבעון ילא סנוב הוא ענתות
 האסה ששאלה באב לפני שאל היתה אמו של אבנר כנראה בפרקי רבי אליעזר
 פלב והיתה שמה כפניה השני אנשים שהלכו עם שאל לשאל באוב היו אבנר
 ועמסה בעל העקרים חר פכו מרחיב הרבור באופן מקפית על ענין חטא שאל
 והוא יפה במדרש שמואל מת לפני מיתת שאל ד' חרשים לא נבאח מלך וספט
 בסבט שמעון וזה עבור חטא כזבי בת כור רוד כמטח שנה שניה למלכות שאל
 והיה בן לט שני והתחיל מלכותו בסנת תתפר ליפירה ופן לכניסתן לארץ ואחר
 לז שני למלכותו מלך אבשלום בראש ברכו אומר מטיבוטת בן שאל היה רבו של
 דוד וכן אחיתופל ורבו מובסק היה עירה האירי הכהן וכוחן לו כל מעשרותיו
 במועד קטן אומר רוד היה קורא על כרוס וסכתות אביתר היה סב ובמלכות
 אבשלום נבא וכנסם תחתיו כרוק הכהן נתן הנביא וגר החוזה היו נבואים אחיה
 רדוד בקראת נכבת בת עראל כנראה בבתרא פה תוספות פ הזהב ההולך
 למלחמת בית דוד היה כותף לאשתו גט מוחלט ביום ז' סיון אוריה נתן גט לאשתו
 וביום כד אלול הוצאה בת שבע לרוד וביום הכפור נתחל עונו ובחקדמת הזוהר
 ים דרוס נאה על חטא רוד במסכת סנהדרין פ' בן קורר ומורה אומר בת שבע
 היתה בת בנו של אחיתופל ומת בת לג שנים והיה לו ח' שנים כשנולד אליעס בנו
 וגם לו ח' שנים כשנולדה בת שבע בתו ולה ו' שנים כשנולד ממנה שלמה ולכל זה
 מביא ראית פקוקים והדרסה תירש' במדרש נטואו כסדרו היה כרדף מפני שאל
 שלח אביו ואמו ואחיו לעמוד עם מלך מואב ליותר בטחונם ולא קוה לו כי מלך
 מואב הרב כלס זולתי א' מאחיו שברח לארץ עמון בסדר עולם רבה אומ' בברוח
 דוד מפני אבשלום בנו היה אביתר עומד במעלה הזיתים ושאל באורים ותומים
 כשתלק אביתר וכנסם כרוק והחזירו הארון למקומו אבל אהל מועד דמסה ואס
 סירד בימיו ומזבח הנחשת דבכלאל ומכורה וסלחן היו בממה בגבעון ועמסה
 היתן עד שבאו לבית עולמים דוד תקן לכהנים ולויים שיזמרו בשחר הדוד לס'

קראו

קראו בשמו וכו' עד אל תבעו במטיחי וכיז הערכים שיאמרו פירו לה' כל הארץ
 ער ואמר כל העם אחזן והלל לה' ובסנה אחרונה התקין משמרות כהונה ולויה
 וקדר כל הבית ומכא כד' אלפים ליום משוררים ומהם ד' אלפים מגנים בכלים
 פרסת ויטב אומר אים עדולמי וסמו חירה רב וחזקן של יהודה הארץ ימים מאר
 עד שהיה חירם מלך כור אהב דוד ושלמה וחיה יותר מאלף ומאתי' שנים מדרם
 מצודע חירם הזה היה בעל אמו של כבוכר נכר: אחיה השלוני קבל
 משאול סנת ב' אל פים תקטב לכריאה שאז מת שמואל וואמר בב' שהיה לני
 ומיוכחי מכרים וראה את עמרם שלמה היה בן יב שנים כשהתחיל למלוך ומלך
 ארבעים שנה והתחיל לבנות הבית בשנת ד' למלכו ובשנת עשרית כשלם היא
 סנת ב' אל פים תקח ליכירה למתן תורה ויכיתת מכרים: בימיו היה כדוק כב'
 וערו ואחיה השלוני כביאים כשהתחיל לבנות את ריבות לקח בת פרעה לחפה
 ובעת זקנתו נטו הטו את לבבו והכיח שכל א' תבנה מזבחות לחלוהיהן ועלה
 עליו הכתוב כילו הוא הקריב לחילי' אימכס בסוף ימיו שרתה עליו רוח הקדש
 וחבר כפר מפלי עיר הסירים וקהלת' שמעי היה רבו של שלמה ובהיותו חי לא
 לקח בת פרעה לחפה כשהדרין שב כשנשא שלמה את בת פרעה ירד נכריאל
 בעץ קבת בים והעלה עליה שרטון ועליו נבנה עיר רומה ואזי אומר סכפי
 הקרוי קיל לא נראה זה כי כבר נבנה ונוכל לפרס שבוימי שלמה כסתיעו מן השמי'
 וכתגדל רומה ונבנו חומה סביבה ראיתי מפרס א' שאומר עם ראיות סכמי בית
 שלמה האוכלי' על שלחנו היו שנים אלף והפעורה שהיה כריך לקוסיו היה מאתים
 אלף טומבולו למרה לפולי מלבר כך גדול שהיה כריך לכלכל הנהמות מהאכסים
 הבאים בכל יום לשחר פניו אול לשאת מנחה וכינכא' פסחים פי' כל כסף שבעולם
 יוסף לקטו וישראל העלוהו לארכס וכתנהו לרוד ושלמה בבנין הבית ששך מלך
 מצרי' נטלו מרחבעם זרח מלך כוס נטלו ממנו אסא מלך יהודה נטלו ממנו וכתנו
 להדרימון בן טבריתמון בני עמון כטלוהו ממנו יהושפט נטלו מהם סכריב נטלו
 ממנו חזקיה נטלו ממנו כסרי' נטלו מכדקיהו פרכים נטלו ממנו יוניס נטלו מהם
 רומיי' נטלו מהם הזהב אשר הכך דוד לשלמה בנו לכורך בנין הבית היה במסקל
 אלף ומאתים ושלשים פעמים אלף אלפים דוק טו זהב אבל שלמה לא שלח יד
 בהם אפילו בפרוטו אבל לקח אחר תחתיו כתב אבקיביאו דפרפר בניוני כטפר
 שהססף שהכין דוד היה אלף ומאתים אלף אלפים ליט והכריכוו היה י' אלף
 פעמים אלף אל פים ליט' יוספטן ס' פי' אומר כי שלמה השים בקבר אביו
 כך רב של זהב וכסף ולאחר תת שנים בהכטרך הורקכוס מבית חשכוכא' להעל'
 מעליו אנטוכוס המלך פתח המערה שהיא והוכית ממנה ג' אלפים ככר וכך עשה
 אחר כך הורודוס ושום א' מהם ככנס בקבר' אמכס אחרי הימים רכה הורודוס
 ליכנס תוך הקבר ושלח בלילה בהחבא עמי נערי' והוא המתחן על פתח הקבר ויכא
 אש וסרף הנערי' והוא ברה ואחר כך בנה הקבר בנין ופה ועם כל זה מאז והלאה
 כל מעשיו ובאו לרעה' בית המקדש הוא באמכס היסוד לא באמכס העולם כמו

סחטכו

8

8

פתחם בקצת האנשים וירושלים אינו באמצע א"י כי א"י הוא ת'פרסה על ת'פרסה
 וישו' פרסאות מירושלם לירדן מהוא א' מהקצוות' בפ' בתרא דזבחים ובמסכת
 תמורה אומר משכנכו ישראל לארץ העמירו המסכן בגבל כד' מנים ומסם הביאו
 הארון לסילה ופס' עמד פסטי מנים והיה בנוי בנין של אבנים למטה ויריעות
 למעלה כמדת עלי כחרב סילה ובאו לנוב ובנו פס' כמו מקדש וכמדת פסולת כחרב
 כוב ובאו לבבוען ומסם באו לבית עולמים ויבאו בכוב בגבוען כז' מנים ומן היום
 ההוא נאסרו כל המקומות להקריב אלא בבית הבחירה' אס' אמרתי בני לכיור
 לפניך בנין בית המקדש יאריך הזמן והמכתב אמנם ראיתי לערכו לפניך בקצרה
 רב כפי מה שחזיתי להרמב"ם' בית המקדש לא היה במישור אלא מופסע והיה
 מרובע והמלכו תק' אמה לכל רוח וכבר ידעת שאמת הבנין היא ו' טפחים ואמת
 הכלים ה' טפחי' והטפח ד' אצבעות גדולות וכיפין ע"ב כיפין ל"ל מערות היו בכניות
 תחתיו מפני אהל הטמאה' הפערים היו לו א' למערב וא' למזרח א' לכפון וב'
 לדרום וכל מעד רחב ו' אמות וגבהו כ' והיו להם דלתות לפנים מהחומה היה לו
 חיל סביב גבהו ו' אמות היה לו חומת עזרה לפנים מהחיל והעזרה גדולה ארבע
 קפ"ז אמות ורחבה ק"ל אמות ז' פערים היו לה ג' לכפון סמוכים למערב א' למזרח
 מכוון באמצע כנר קדש הקדשים וארכס ורחבס כפערי החומה והיו להם דלתות
 מחופות זה בחוץ מסער מזרח שהיה מצופה נחשת קלל והוא הנקרא סער עליון
 או סער נקנור ולפני העזרה במזרח היה עזרת הנשים שהיה ארוך קלה ורחב
 קלה אמות' וד' למכות היו במקצעותיה' א' למכת הנזירים פסם מגלתי פעריהם
 ומבפלים שלמיהם ולמכת העכים שהכהנים בעלי זמנים היו רואים העכים אס'
 היה בהם תולעת היה פסול למזבח ולמכת המזרעים ולמכת פמן ויין היתה
 עזרת הנשים מוקפת גזזטורה כרי' שהיו הנשים רואות ולא יבאו עם האנשים
 בערבוביא ובית גדול בכר זאת העזרה בצפונה מן החוץ בין העזרה והחיל והיה
 בנוי כיפה ומוקף רובדיון של אבן והיא נקרא בית המוקד והיו לו ב' פתחים א'
 לעזרה וא' לחיל' וד' למכות היו בו ב' קדש וב' חול והם למכת הטלאים ולמכת
 עומה לחם הפנים ולמכת האבני' הנגזרות מפני פסול או סקוץ ולמכה פבה היו
 יורדים לטבילה והיה היורד הולך במסכה ההולכת תחת המקדש כלו והנרות
 דולקות תמיד מכאן ומכאן עד שמביע אל בית הטבילה ומדורה ובית הכסא היה
 פס' מכאן נעול סימן שיש פס' ארס כשארס היה נכנס בפער מזרח של הר הבית
 היה מהלך עד סוף החיל בטוה ועולה מן החיל לעזרת הנשים ב"ב מעלות והולך
 כל עזרת הנשים בטוה וממנה עולה לעזרת ישראל בטו' מעלות והולך כל עזרת
 ישראל בטוה' וא' למכות היו בעזרת ישראל והם למכה שהיו נותנים פס' מלח
 לקרבנות ולמכת הפרוה פסם היו מגלחים עורות הקדשים ועל גבה היה בית
 הטבילה ל"ב' ביום כ"ל ולמכת המריחים פסם היו מריחים קרבי קדשים ומסם
 מסיכה עולה לגב בית ה'זרה ולמכת הגזית פבה יושבות סנהדרין גדולה חזיה
 קדש וחזיה חיל ולה פתחים והסנהדרין יושבים בחלק החול ולמכת הגולה פסם

היה

31

יהיה דוד מממלאים ממנו בגולה ומשם מקסיקים מים לכל הצורה ולמכת העץ
 הנקרא למכת פרהרין למכת פנחס המלכים למכת עוסה חביתין ומערת ישראל
 היו עולים לעזרת הכהנים בטו מעלות ושם היה הרוכץ שעל אותם המעלות היו
 הלויים מסוררים בשעה שאומרים שירה על הקרבץ ועל כל מעלה היו מסוררים
 סיר המעלות ה' כי טו' הם ומתוך עזרת הכהנים מתוך האולם והמזבח היה
 שיה ועולה משם לאולם ביב מעלות וההיכל והרביר היו בשנה עם האולם וכל
 מעלה מאלו שזכרונו היה חבי אמה ושלופה חבי אמה ולמכות אחרות היו שם חת
 עזרת ישראל פתוחות לעזרת הכנים משם היו הלויים נותנים הכנורות והנבלים
 והמכלתים וכל כלי השיר כמבא גובה קרקע ההיכל על כל קרקע שאר המזרח
 על הר הבית כז' אמות ומלבד זה היו בתים סמוכות לבית המקדש : אש העליות
 אשר עליו זו על זו ששם היו אוזרות בית ה' וכל רבדי קדושה : ואש הישיעות
 המקיפות את הבית קביב בג' ברדיו וגם תאים והם היו חרדים סמקשו במקומות
 הפנימיים שבין הכתלים שהיו טו' בררוס וטו' בכפוף / וח' במערב ובתים אחרים
 היו בהר הבית ללויים ששם היו אוכלים וסוכים כמלא היו משמשים במשמרות
 ודע שבכל הלילות היו שומרים המקדש לא מפחד האויבים והלכטים כי אם מפני
 הכבוד והיו כד' משמרות הכהנים בג' מקומות בפנים והלויים בכ"א מקומות
 מבחוץ וממונה היה עליהם הנקרא איש' הר הבית שהיה חוזר על כל המשמרות
 ואבוקות רולקות לפניו ומי שימכ' אישן חוטבו במקלו וש' רף ברדיו אם ירבה ודע
 כי אמרו חז"ל קדושות היו בארץ ישראל זו למעלה מזו והם ה' בפעירות המוקפות
 חומה שהם מקדושות יותר מעיירות סחוכה לארץ ומשלחין מתוכם המכורעים
 ואין קוברים בתוכם מת אם אינו כביא או מלך / ב' בירושלם על שאר העיירות
 המוקפות שאוכלים קדשים ומעשר שני לפנין מחומתה ואין מלינים בה את
 המת ואין מעבירים בתוכה עבמות ארס ואין מעבירים בה בתים ואין נותנים
 בתוכה מקום לגר תוסב ואין מקיימים בה קבורה חץ מקברי בית דוד וכביאים
 ואין נותנים בה גנות ופרסקי ואינה נרעת ולא נחרשת שמה תסרה ואין מקיימי'
 בה אילנות חוץ מגינת זורדים ואין מקיימים בה אספות ואין מוכיאים ממנה זיוץ
 וגזמראות לרשות הרבים מפני אהל טמאה ואין עושים בה כבשן מפני העשן
 ואין מברלין בה תרכובות מפני הקדשים וכן לא היו הכהנים מברלים תרכובות
 בכל ארץ ישראל מפני הטוהרות ואין הבית כחלט בה ואינה מטמאה בכבשים
 ואינה כעשת עיר הנדחת ואינה מביאה עגלה ערופה לפי מלא כתחלקה לשבטי'
 ג' היה להר הבית על ירושלם שאין זבים וזבות כרות ונולדות ככנים בה ולא היה
 ככנס ארס בהר הבית ומקלו בידו ולא מעלים ברביו או מעות כרות בקרינו
 ולא ירוק בהר הבית אלא מבליעו בכסותו ולא ככנס שמה לא לרבר מזה / ד' היה
 בחיל על הר הבית שאין עץ וטמא מת ובעל כרה ככנס שמה / ה' היתה בעזרת
 כמים שאין טבול יום ככנס שם וזה אמר מדבריהם / ו' היתה בעזרת ישראל יותר
 מעזרת כמים שאין מחוייב כסודים ככנס שם וטמא מת חייב כרת : ז' היתה עזרת

כהנים

כהניס סאיין ישראל נכנס עם אלח לכורך פטיטה כמיכה ומנופה ^ח ביון האולם
 והמזבח סאיין בעליו מומים ופירושי ראם וקדושי בגדים ככנפי ^ט ט' בהיכל סאיין
 נכנס עם אלח רחוף ידיים ורגלים ^י בקדש הקדשים סלא ככנס עם אלח ^{כג} כג דפ
 ביום כז בסעת העבודה ^י והנה אחרי מהכנתי לפניך בורת בה בקוצר בחרתי
 לערוך לפניך בורת כסא סלמה כי עיני ה' אלקיני עליו וזה כי בקטו פרעה וכנו
 כדכנר ליטב עליה ולא יכלו כדברי חזל ^י סמה מעלות היו לכסא וכלל מכוונות
 באבנים טובות ומרגליות לבנות ומכוונות ואלכני תמרים מיפות אותן ^{יב} וב
 אבנים של זהב היו על ב' ידיו הכסא והיו מלאים מכל מיני בטמים ועל כל מעלה
 היה ארי וכנר מזב ימין וכץ בסמאל וביר האריות היה כתוב פסוקים טובים על
 אזורת המשפט ובכח גלגלים התחובי מאחרי הכסא כשהמלך היה רוכב לעלות
 היו האריות פושטים יריהם והנשרים כנפיהם באופן שהמלך היה נכנע עליהם
 ועולה וכפעלה כל המעלו היה כס תנין של כסף ומנוטב המלך על הכסא ועל כל
 ה' מטני האריות שבמעלה העליונה היה עמוד ה' של פיש על ראסו וזכה של זהב
 עומרת ביניהם ונותנות קת על ברכי המלך והארי של כד סמאל היה פושט ורו
 ונותן העטרה על ראס המלך ומיד היו פושטים הנשרי את כנפיהם למעלה מראסו
 ועוסי כמו אהל עליו ^{יג} ועוד היו על כל מעלה ומעלה ליפוי הכסא חיות עמאות עם
 טהורות היינו בראשונה הסור כנגד הארי בסניה זאב כנגד טלה בשלישית כמר
 כנגד גדי ^{יד} ברביעי רוב כנגד כזי ^{יז} בחמישי כמר כנגד כסיר והיה עולה ביניהם
 לרמות שהיה משים ^ט ביניהם ^י וראיתי להכיג לפניך מה שהעתקתי מספר שבט
 יהודה והוא כי בהיות מרקו קונסולו ושופט הרומני על ערי יהודה וירושלם כתב
 להם עבודת ב'ה ובנינו חלוק ב' חלוקות והם חומת הבית שהיו ^י דברים והם
 אבני ארזים ברופים אלמוגים היינו קורלי ועמודי גדולים מהם זהב כסף כחשת
 בריל ברזל מרגליו ^י מקום הבית על ההר ואכן הסתיה בנוי הבית דסלמה הוכחת
 הבית דסלמה מרות הבית דסלמה ובית שני ושל הורודוס בתי הבית משלשתם
 פתחי הבית כלי הבית מסרת הבית דסלשתם קרוסת העבודה ולפי סראיתי בו
 אופן עבודה כז וקרבץ פסח בעניינים סאינס כתובים בספרי יהודים בחרתי
 להודיעם אליך פה בקצרה לפי שהוא יפה בעיני ^י אופן קרבץ פסח כשמגיע רח
 ניסן ויזאים רבים במכוונות המלך והשופטים לכל קביבות ירושלם לכל מי טיט לו
 מקנה כאן ובקר מהר להביאם כרי שימכא לעולי רגלים לזביחה ולמאכלם וכל
 מי סלא היה בל לזמן הקצוב היו מחרימים ממוכו ולכן היו תמהרי ובאוי אל הנחל
 סמוך לירושלם סך כחול אשר על שפת הים ומכסים כל ההרים והבצעות ההם
 ובהגיע יד לחרם היו ממונים עולים על מגדל גבוה שבמקדש ותוקעי בחזנות
 ואומרים הגיע זמן סחיטת הפסח ותכף העם לובטים בגדי מועד ובפתח העזרה
 גדולה היו עומדים ^{יב} לויים מבחוץ וגזרי כסף בידם להתרות בככנפי סלא זיקון
 זה לזה לרוב המהירות וגם סלא יבאו לירי מחלוקת ^{יג} לויים אחרי בפני להזהיר
 היוכאים אחר עשייתן הקרבץ וכסרואי סככסו בעזרה מה שהיה די היו כועלים

8

8

פתח העזרה שלא יכנסו יותר אז ובהגיע אל מקום השחיטה היה שורת כהנים
 נביר כל אחד כף של זהב ושורה אחרת עם כפות של זהב וכל זה להרד ותפארת
 והסכה שבראש השורה מקבל כף א' מרם השחיטה ונותנה לחברו וכך מזה לזה עד
 מקום המזרח והסכה שבראש המזרח היה זורק הרם ומחזיר הכף ריקס ונותנה
 לחבירו וכך מזה לזה עד סוף באופן שכל כהן היה מקבל כף א' מלזה ומחזיר
 אחרת רקנית והיו כל כך רזיזים בעבודה זו שהיו הכפות נראות רכות כחכי ביד
 גבור ול יום קודם היו מרגילים עצמם בעבודה זו כדי שלא ישול מכסול בהם ושם
 שני עמודים גדולים ובהם ועליהם ב' הכהנים תוקעי בחכרות של כסף בתחלת
 הקרבן כדי להשמיש להכניס העומדי על הרוכץ שיאמרו ההלל בקול ובכלי הטרר
 ואחר השחיטה היו הכותלים סביב מלאים שיני ברזל ומזלגות לתלות הקרבן
 ולהפאטו והיו עם הגדות של מקלות שבהפרר מזלגות בקיר פניו לוקח מקל א'
 על כתפו ועל כתף חברו ומפטיט ומותן מה שראוי למזבח וכו' והכהנים בשעת
 אותה העבודה היו לבושים ארום מפני הרם ולבוש קצר עד השוק ועומדי יחסים
 ובתויר עד הזרוע לבר כדי שלא יתעברו בשעת העבודה ועל ראשו כובע קטן וב'
 אמות מנפפת קסור סביבו ועל ראש כ' היו סביבו מ' כריכות מנפפות לבן והיו
 קולות ההלל והריכות כשעמות למרחוק מלד וסערי ירושלם היו עומדות פתוחות
 בליל סכה הזה מפני כבוד עובדי וסביבם כי רבו מאד ואחרו לי היהודים שלפעמים
 היו כפלים כיוצאי מצרים וכו' : אופן עבודת כוס הכפור לא אמרו לי עבודתו
 אבל אמרו עלייתו ושאתו מן בית המקדש וקבת ממנו ראיתי בעיני ותמהתי
 במאר מאר ז' ימים קודם היום שהוא תשיס בבית הכ' כסאות לאב בית דין
 ולכשי ולכ' וסגן הכהנים ולמלך וע' כסאות של כסף לסנהדרין וזקן הכהנים קם
 על רגליו ואמר לפניו דברים כבוסו ותוכחות ואמר לו ראה לפני מי אתה ככנס
 זרע שאם תאבר הסוכה מיד תפול ותמות ותאבר כפרת ישראל ועיני כל ישראל
 תלויות בך לכן חפז דרכיך שמה יש בך עון אפילו קל וכן חקור באחיק הכהנים
 בזה והוא מטיב סבבר חפס ועשה קסובה וכן הוא משביע אהיו הכהנים שכל אחד
 ואחר מה שירע בחבירו ובעצמו וכלם מבקשי להטהר מכל עוון וגם המלך אומר
 לו דברים רכים וטובים עם הבטחות אחר זה מכרזים העם ללוותו ללסכה עלו
 במקדש וכל העם קמים והולכים בזה הסדר כי כן ראיתי בעיני בראשונה הולכי
 לפניו כל שהוא מזרע מלכי ישראל ואחריהם כל שהוא מזרע מלכי בית דוד וכרו
 לפנייהם האומר תנו כבוד לבית דוד והלם בסדר ככון ואחריהם היו באים כל שאם
 מזרע לוי וכרו לפנייהם אומר תנו כבוד לבית הלוי והיו לו אלפים וכל סגניהם
 לבושים בגר משי תכלת ואחריהם כד' אלף כהנים לבושים כלם בגדי משי לבן
 ואחריהם המשוררים ואחריהם המנגנים ואחריהם תוקעי תבוכרות ואחריהם
 הסוערים ואחריהם עושי הקטורת ואחריהם עושי הפרוכת ואחריהם הסומרים
 ואחריהם האמרכלים וא' זרייהם כח א' קרא קטופילוט ואחריהם כל אנשי עושים
 מלאכת הקדש ואחריהם ע' סנהדרין ואחריהם ק' כהני' ונזרי כסף בידם לעשות

ל

דרך ואחריה הכבד וכל היותר קרוב אליו ויותר חשוב ואחריו כל זקני הכהונה שני
 פנים ובראש כל חובות היו ראשי ישיבות עומדים ואומרים אים כבד בואך לשל
 התפלל לזכרנו שיחייבו וכוכל לעסוק בתורתו ובהגיע לפתח הר הבית היו
 מתפללים על קיום מלכי בית דוד ועל הכהנים ועל המקדש והיה הקול כל כך חזק
 מרבו העם בענותם אמר עד שהעופות הפורחות באויר כופלים לארץ ואז הכבד
 משתחוה לכל העם ופורס בבכיה ויראה וב' סגני כהונה מזליכים אותו ללמכה
 שלו ושם פורט מכל אחיו הכהני וכל זה בכניסתו אבל בזאתו בשלום היה הכבוד
 כפלים כי כל העם עוברים לפניו וביד רובם אבוקה של עשה לבנה דולקת וכלם
 לבושים בגדים לבנים וכל החלונות מעוטות ברקמה ומלאות נרות וספרו לי
 הכהנים כי רוב המנים לא היה כבד יכול להגיע לביתו קודם חנות הלילה מפני
 דוחק העם שהיו רבי מאד מאד ואפילו שהיו כלם מתענים לא היו הולכי לבתיהם
 עד יראו אס ויכלו להגיע למקום ידי הכבד וביום שאחריו היה עושה סעודה גדולה
 ויום טוב ומזמזם לקרוביו לפי שיבא בשלום מן המקדש אחר זה היה מצוה לצורף
 ועושה לו לוח זהב ויכתוב בו זה הלשון שתואי חותם אני פלוני כבד בן פלוני כבד
 שמשתי בכהונה גדולה בבית הגדול והקדוש לעבודת מי שמוכן שמו שם בשנת
 כך וכך לזכרה מי שזכני בעבודה זו יזכה בני אחרי לעמוד לשרת לפני עב
 מה ששלח האים הוא לרומה ויירטורש המלך שלח קופיאה ממנו לאלכסנדו מלך
 ספרד: רחבעם מלך יז' פנים אחימעץ כבד ושמשיה ועדו נביאים במדרש ערו
 היה הנביא שהתכבד לירבעם הנביא סקר שהוסיב הנביא אמת למרזן היה
 אמתיה כהן בית אל יז' אסיה גרסון בן משה והנביא אמת היה מיכה יז' א
 שהיה ערו: אסא בנו מלך מא פנים יהורם ועזריה בן עזרד וחנני הרואה
 היו בימיו כהנים גדולים ויהוא בן חנני היה נביא: יהושפט בנו מלך כה פנים
 והוא חזיה כבד ויהוא המזכר ועובדיה ויחזיהל בן עובדיה ואלעזר בן דרדיה
 ומיכהו בן ימלא היו נביאים: וירבעם בן נבט משבט אפרים מלך על י' שבטים
 כב פנים אומר המדרש כי נבט הוא מיכה והוא טבע בן בכרי: נדב בן ירבעם
 מלך שתי פנים: בעשה בן אחיה מלך על ישראל כד שנה: אלה בנו מלך
 שתי פנים: זמרי מלך ז' ימים: עמרי לפי דעתו היה משבט אפרים מלך על
 ישראל ז' פנים והוא קנה הר שומרון ובנה עלה עיר ויקראש שומרון ותהי עיר
 מטרופולין למלכי ישראל כל הימים: אליהו התשבי קבל מאחיהו השלוני
 קרוב לסוף מלכות שלמה והוא שנת כמו ב' אלפים תתקכ"ב לבריאה יש ספרות
 מסונות במדרשים לרעת מי היה זה אליהו ועיין בתוספות במציעא פ' המקבל
 סמאריכים בזה: כי יא טבא משבט גרמזר אביו ואמו מבנימן ובילמדנו א' שהיה
 משבט בנימן ומנומקי לשכת הגזית ודר בירושלים ובפ' המקבל נראה שהוא כהן
 ובפ' יש כולין נראה שאינו פנחס ועל האמת רוב המפרשים וכן כל ישראל כהנו
 לומר פנחס הוא אליהו ועם כל זה הרבר נסאר בתיקו: בבא מציעא פט נראה
 שהתינוק שהחיה היה משיח בן יוסף תוספות תענית פ"א אומר כי כאשר ישראל

7

ורבו תושבי גלעד עבוד מעסה פלגם הוא היה דר סם ולרוב דרקותו נכול :
 יהורם בן יהושפט מלך על ירוסלם סמנה סנים יהודיע היה כ"ג ואלהיו כביא :
 אחאב בן עמרי מלך על ישראל כ"ה סנים : אחזיהו בנו מלך ב' סנים : יהורם
 אחי אחזיהו מלך יב סנים זהו סאמר המדרס פרס' וישב סביחו מיוסף ו' סופטים
 דריקים וו' מלכו רסע' : עלה הל האלקי' אליהו סנת ג' אלפי' מ' לבריאה סהיה סנת
 יח למלכות יהושפט מלך יהודה וראשית מלכות יהורם בן אחאב מלך ישראל
 ובדברי הימים נראה סבא מכתב אליהו ליהורם בן יהושפט מלך יהודה סנת ג'
 אלפים ס' ל' לזכירה ובסדר עולם נראה סבא המכתב ז' סנים אחר סנבנו וזכה חיץ
 מכריע : ויא סהסילוק מאלהיו היה סנת ב' אלפים תתקץ וגם זכה חיץ מכריע :
 בסדר עולם נראה סכביאת המסיה יגלה אליהו ותקף יסתר : במדרס סיר הסירי'
 אומר כי ק"כ רבוא כביא' היו לישראל בימי אליהו ואמרו סזולת מח נביאי' הכתובי'
 בתורה היו בישראל בכל דור ודור אלפים ורבבות מנביאים אשר לא עלה זכרום
 בספר להיותם נביאי' עשה' וסבעה נביאות נכתבו בתורה סהס ד' אמהות
 לקראו ברוח נבואה ה' מרים אחות משה' דבורה סהיתה עם ברק ואח' המדר'
 סהיתה אשתו ובעת נבואתה היתה נפרסת ממנו חכה אשת אלקנה אביגיל אשת
 דוד המלך' חולרה אשת שלום אשת המלכה' ובעל הלכות גדולות מונה מח
 נביאים בזה הדרך אברהם וסחק יעקב משה אהרן יהושע פנחס אלקנה עלי
 סמואל גד נתן דוד שלמה ערו מיכיהו בן ימלא ובימי אחאב עובדיה אחיה סטלוכו
 יהוא בן חנני בימי אחא עזריהו בן עורר חזיאל מכני מתניה אלעזר בן דורו
 ממוריסה בימי יהושפט בימי ירבעם בן יואם הושע עמוס בימי יותם מיכה
 המורסתי בימי אחביא' אמוץ אליהו אלישע יונה וסעיה בימי מנשה וואל נחום
 חבקוק בימי יאסיהו ספניה ירמיה אוריה מקרית יערים בימי יהויקים בגולה
 יחזקאל רניאל ברוך נריה סריה מחכיה חגי זכריה מלאכי מרדכי בלסן עכ'
 מבאתי נסחר סנים ואומר אחי סבאולי הס חנמאל וסלום : אלישע קבל
 מאלהיו בסנת סלוקו לסמים סהיה סנת ג' אלפים ומ' לזכירה אומר רס' כתובות
 ס' סני דייכי כי אלישע בן ספט היה מסבט גד ומספט הפסוקים נראה סאלישע
 חיה אחר סילוק אליהו כ"ה סנים ובסדר עולם נראה סהיו סא סנה ואין מכריע :
 במדרס סוף פרס' נסוח נראה סאלישע סמם ישראל סנים סנה : אחזיהו בן
 יהורם מלך יהודה מלך ח' סנה יהושע היה כ"ג ואלישע נביא עתלית אשתו מלכה
 סס סנים : יהו מלך ישראל מלך כ"ה סנים ויהואחו בנו מלך יד סנים : בס' חלק
 נעמן סר בבא למלך ארס גד ברק היה בפרקי רבי אליעזר פלג אומר האים
 סהחיה אלישע היה סלום בן יבס אסיה סל חולרה הכביאה ואחרי סהחיה אותו
 האליד חנמאל בן סלום : והמדרס אומר סהאים סהפילו בקבר היה דרקה בן
 כנענה : וחודיע הכהן קבל מאלישע כמו בסנת ג' אלפים לה לבריאה
 והאריך ימים עד קל סנים : יואם בן אחזיהו מלך יהודה מלך מ' סנים יהודיע
 נסריה כ'ג וזכריה בן יהודיע סהן ונביא' ודיין וחתן המלך ויוואם כזה וכהרג ורתח

ס' סני דייכי
 כביי' יח סל ח' נבואה וירבע'
 נבואתו - (מ' ס')

יהודיע זכריה הושע עמו ישעיה

דמו עד טבא כנזרחאך ונקס את נקמתו בחרבן בית ראשון כנראה במדרש איכה
 ויום הרינתו היה טבת וכ"ז : יונה הכני היה בדורו דבן של יהו ומוסחו למלך במכו'
 אליסע וכראה בפרקי רבי אליעזר מהכרפית היתה אמו : במדרש קהלת כראה
 טבן הכרפית לא מת : ובמדרש ויחי אומר שאביו של יונה היה מטבט זבולון ואמו
 מטבט אשר : ויא שאמו של יונה היתה גויה וזה כי אליהו שהיה כהן וכביא לא היה
 מטמא עמו על מת ישראל : במסכת ר"ה פ"ט אומר שאשתו של יונה היתה עולה
 לרגל : זוהר פרט' פקודי אומר שהאנשים שהיו בספינת יונה נתבירו ולמדו תורה
 בספר עולם כראה טיונה היה יותר מק"ב שנים : וראיתי בספר פילון היהודי
 האומר שרוד המלך כזה שהיו יותר קטן מבניו ימלך שהיה שלמה ואס ימות הוא
 אז זרעו בלי זרע של קיימא ימלך תחתיו זרע הגדול ממנו שהיה נתן ואלו כקראי'
 אחי המר כנראה מלכים א' סימן ד' ומן העת ההיא עד יהושפט ואחיהו : זרע נתן
 היה כקרא אחי הסרים וכך האנשי מהרג יהורם היו זרע נתן כנראה בדברי הימי'
 ב' סימן כ"א : ויהורם לבדו נשאר מזרע שלמה וכאשר נהרג השתדלה עתלה
 להמית כל זרע הממלכה של אחי הסרי בערמת יהודיע ויהושבע' כוסע יואש הנק'
 גם כן חלי ואליקי והוא היה ראשון לזרע דוד ולשאירית זרע נתן בנו : זכריה בן
 יהודיע קבל מאביו סנת ג' אלפים כ"ז : הושע הכביא קבל מזכריה סנת ג' אלפים
 ב' והיה מטבט ראובן עיין בדור ישעיה אופן קבורתו : עמים קבל מהושע
 סנת ג' אלפים קי' והיה עמום בלשונו והיה מטבט אשר : אמציה בן יואש מלך
 יהודה מלך כ"ט שנים : אמוץ אבי ישעיה היה כביא והיה אחי המלך בת כ"ה סנה
 אמציה במלכו : וראיתי בספר דרכי כוסע ל' חביב האומר בהיותי במלכות
 מורטרי הגירו לי כי סם מצבת קבורת סר כבא אמציה מלך יהודה וראיתיה עם
 הסיר אשר עליה : ואומר המדרש שמעת ססר אמציה מאמריה והכביא גזס בו
 שמועו עבדיו וקשרו עליו קשר : וכרקהו היה כ"ב : ישעיה קבל מעמום סנת
 ג' אלפים קמ' לבריאה : עזויה בן אמציה מלך יהודה מלך כ"ב שנים יואל כ"ג הושע
 עמום ישעיה ועזויה ומיכה המורטתי כביאים בתוספתא אומר שהיה כ"ה שנים
 מצורע : ואז היה רעם גדול שלא היה כמוהו : יותס בן עזויה מלך על יהודה י"ז
 שנים : יותס כ"ג והכביאים שהיו בימי אביו : יואש בן יהואחז מלך ישראל מלך
 י"ז שנים : ירבעם בנו מא' שנים : זכריה בנו וארטיס : שלום בן יבס חרס א' :
 שנהם י"א שנים : פקחיהו בנו ב' שנים : אחז בן יותס מלך יהודה מלך י"ז שנים
 יותס היה כ"ג הושע עמום ישעיה עזויה ומיכה היו כביאים פקח בן רמליהו מלך
 ישראל מלך כ' שנים : בימיו והיה סוף מלכות פקח עלה סנחריב מלך אשור והגלה
 בארבות אשור סבט ראובן וגר וחכי סבט מכסה ועבל זהב דירבעס והוליסס
 לחלח וחביר ונהר גוזן וזה גלות ראשון הושע בן אלה מלך ישראל מלך ט' שנים :
 ואז סב סנחריב ויגל כל ישראל הנותר וכל מלכות שומרון ועבל סני סבכות אל'
 עמהס ויטלחגס הס לחלח וחבור ונהר גוזן וזה היה סנת ג' לאחו וזה גלות סני
 לישראל וסוף מלכי ישראל : במדרש ביום כ"ג קיין ירבעס בטל הבכורים מלפנות

ירושלם

ירומלם וביום טו' אב הומע בן הילה הסיר הפרדסאות מעמיה ירבעם והניח ישראל
לעלות ירוסלם • חזל אמרו שמלכי ישראל הרפעים היו פבעים והם ירבעם וזרעו
בעמם וזרעו עמרי וזרעו יהו וזרעו מנחם וזרעו פק הומע וכך מלכי יהודה
הרפעים היו ז' והם יהורם ויהואחז מנשה אמון יהויכין דרקים • חזקיהו בן
אחו מלך יהודה מלך לט פנים כריה לב הומע יסעיה עמוס ומיכה כביאים • אומר
המררם מהומע היה מטבט ראוכל וסבימיו תמה זכות אבות • בפ' חלק אמרו
סברתו מרן ועד באר טבע בימי חזקיהו ולא מכאו איש ואמם שלא היו בקיאים
בהלכות טמאה וטהרה בטנת ד' למלכו עלה סכמריב פליטת על סמרון ולא היה
אז מלך בישראל ולכרה עם פנים אחרי גלות פני והגלה טבט אפרים ומנשה
סכמארו עם וזה היה גלות פליטת סהיה סנת ג' אלפים ר'ו ליכירה • קבלתי מזקני
הדוד בסלוקיקו סקבלה אלסל סהומע הנביא מת בבבל וכוה לפני מותו סיקברוחו
בא' ולפי סהדרך היה ארוך מסוכן כוה סיסמיהו תוך הארון סכף אחר מותו
ניקמרו הארון על הגמל ויכיהו סילך לו מאליו ובמקום סוכה הגמל עם תהיה
קבורתו וכך עמו והגמל הלך בלי פום סוכ ומוקם עד גליל העליון הוא כפת
במקום ביש חיים של ישראל ועל פי סהמכתב סהיה בארון הכיורוהו סיהוריס
ויקברוהו עם בכבוד • מנשה בן חזקיהו מלך יהודה מלך כה פנים הומעיה לב •
יסעיה יואל כחום חבקוק כביאים ולא נכרו בימיו לרוב רעוהו בפ' חלק אמרו לב
פנים היה רפע ולג פנים עמד בתשובה • זאת היא תפלת מנשה בהיותו אסור
בשלסלאות של ברזל בבבל העתיקה חכמי ארוס מספרים יוניס • ה' סיכול אלהי
אברהם יצחק ויעקב וזרעם הכריק אשר עשית הטמים והארץ וכל כבאם וסמת
גבול ליס ובמכונותך סגרת התהום וכורא סמך והכל יראים ממך וחרדים ממעטך
ומעטך על הרטעים • אבל גדולים וכוראים חנויך סגדרת כי אתה גדול על כל
הארץ ורחום מאד ורע עליך רטעת האנשים ואתה ברוב טובך נדרת לקבל סבני
אליך ואתה אלוה הכריק לא רטפת התשובה אל אברהם יצחק ויעקב לפי שלא
הטאו לפניך • אבל אני חטאתי וכחול אשר על ספת היס רבו חטאי אני אסור מאד
בכבלי ברזל ולא אוכל להזיח סכומיה על כי סכעסתיך וסרעתי לפניך להכיב
התועבות ולהרבות ברפעיות ועתה אני בא לפניך ככרסי כורעות שבלכי לחלות
מרת טובך חטאתי אלקי וסעיתי ומכיר אני רפעיות וסואל אני מחילה לפניך ה'
אלקי סתמחול וסמלח לי למען לא ססחיתני עם עומתי ואל תפמיד עכסי לעולם
ותוסיעני ברוב סמדיק אפילו סאוני ראוי וסהללה סמך לעולם כל ימי חי כי כל
ברואיך וסללך סלה ולך הגדרוה לעולם ועד • עכ' במדרש ססאמר יסעיה ראיתי
ה' העליל עלי מנשה ואמר סבר סאמר כי לא יראי האדם וחי ולכן בקם להרגו
וסעיה ברח וסכיר ה' וכבלע תוך סאילן • אמנם ססאר חוץ מהאילן כיכיתי
ואז כוה מנשה וסחכו סאילן ויסעיה מת ורע סאם סחשוב סכות מלכי ישראל
מתחלת ירבעם בן נבט עד גלות הומע כפי פטט הפסקוים סמכאם עולים סך
רמ'א פנים וכך אס תמנה סנות מלכי יהודה מתחלת רחבעם עד סנת ו' לחזקוני

Handwritten notes in a smaller script, likely a commentary or marginalia, partially obscured by the main text.

סא

ביבה יואל נחום חבקוק צפניה ירמיה

שאלו נלה הופע תמצאם עולים סך רחא פנים ויולר מזה כו בקצבת הסנים מטנת
 ד' לשלמה עבדה הבית עד החרבן דרך מלכי ישראל יעלו בידך ת' ודרך מלכי
 יהודה יהיה תל' והמפרשים כוברים ויהודים נתחבטו מאד כדי להסכימם יחד •
 ולא כמבא דרך מתישב באופן שאמר מפרטם כוכרי אלנו הדברים כל היגע להטיל
 עמר בין הכתובים יכלה זמנו לגודל ההפרשות וקושי הסכמתם : ולכן נוכל לומר
 כי אסמכתות כחית למאור סדרטו חזל וכן בזאת יבא אהרן ורומיטת הס
 אסמכתות בעלמא : ביבה קבל מיטעיה סנת ג' אלפים קם : יואל בן
 פרואל קבל ממיכה סנת ק' במרדט פרסת נפוא אומר יואל הכבוא היה בן
 סמואל הכבוא וכקרא פרואל לפי ספרה ישראל בתפלתו : נחום קבל מיואל
 סנת ג' אלפים ימ : חבקוק קבל מנחום סנת ג' אלפים רנר : זוהר פרסת
 צפניה אומר הסוכמית היתה אס חבקוק ובפרסת לך לך אומר סהיתה אסת
 עובדיה הכבוא ובפרט' יבא אומר סביוס רה היה כסדרר אליה חליפע ובפרקי
 רבי חליעזר אומר סהיתה אחות חביטב הסוכמית וסכקרא חבקוק לפי סכחבך ב'
 פעמים ח' מאמו וז' סהכבוא : צפניה קבל מחבקוק סנת ג' אלפים רפ
 לכריאה ובימיו היתה חולרה הכבואה ובפרק יד ממסת סמחות אומר סכקברה
 בירוסלם ולא כגע ארס בה מפולס : ירמיה קבל מכפניה סנת ג' אלפים
 סיו לכריאה והתנבא מ' סנים והתחיל להתנבא בהיותו כער : אמוץ בן מנסה
 מלך ביהודה ב' סנים פלוס כ' וחזזה כבוא : יאשיהו בנו מלך לא סנים חלקיהו
 כ' סכניה וירמיה וברוך כביאים וחלרה כבואה והמלך בעבת ועזרת ירמיה בנו
 הארון דמסה והלוחות וכנכתת והמטה והרבה תכטיטו קרוסה במערה סתחת
 המקרם : סאלו חזל במקום דקאי ירמיה היכי מתנבא חולרה והסביו קרובת
 ירמיה היתה ולא קפיד עליה : ויאשיהו היכי סביק ירמיה ומשרר לגביה אמרי
 מפני דכטיס רחמניות ור' יוחנן אמר דהלך להחזיר עטרת סבטיס אמר רב נחמן
 חולרה מורע יהוסע באה מצד כנותיו : יואחז בן יאשיהו מלך ביהודה ג' חרטיס
 חלקיהו כ' ירמיה כבוא : ברוך קבל מירמיה סנת ג' אלפים סכומת סבבל
 סנת תיג : והיוקים אחיו סל יואחז בני יאשיהו מלך יהודה מלך יא סנים עזריה
 ס' ירמיה ברוך וזוריה כביאים : בסנת ד' למלכותו כחתס גזר דויס סל מלכות
 יהודה ועלה עליו ככוכר ככר והגלה מיהודה ומכנימין ג' אלפים וכ' ומשאר
 הסבטיס ז' אלפים וכלס היו חכמים גדולים בתורה והביאוס לבבל והיוקים מת
 סבבל ומבלות זה עד סכחרבה ירוסלם יכאו מ' סנה כל זה תמצא בסדר עולס רבה
 כח כסליו סרף המגלה סכתב ברוך מפי ירמיה והיוכיין בנו מלך ג' חרטיס ועטרה
 ימים פריה כ' ירמיה וברוך כביאים : ואז הגלה אותו ככוכר ככר ויח אלפים
 מיהודה וכנימין אותו והביאס לבבל והולך עמו דקיהו אחי אביו בן יאשיהו : וזה
 גלות חמצי לישראל : בן סורח היה בנו סל ירמיה סנולה לו מכתו ככראה
 בכתובות ונולד זה האיש אטר היה חכס גדול וחבר ספרים ומסלים וחירות :
 ובס' החובל קורח ככלל סתובים ספר בן סירא הזה : וכך כמבא אז ספרי בן

וזהו חמצי בן אלהי
 קר יח עז ויעש כתיב
 בראשון באקלמה קר
 ז' עב ר' ר' אלו וס
 אלהי חמצי בן
 יאשיהו וז' חמצי

לענה וספרי המירם הנזכרים בירושלמי פ' חלק וכן ספר בן תנאים עבר מלך
הכנסי שהביא ירמיה מן הצור היה ברוך בן נריה כנראה בפרקי רבי אליעזר
פ"ב וזכה לכנס חי ב' ע' דקיהו אחי יהויקים מלך יהודה שב מבל לירושלם
ברשות כבוד נכר ומלך יא סניס ויהויכין נסאר בבבל בבית האסורין יהוה רת
אחי עזרא הסופר היה כ' ירמיה ויחזקאל נביאים בירושלם וברוך נסאר בבבל
בשנת ט' למלכו בא חיל כבוד נכר על ירושלם ובמנת ג' אלפים סח לבריחה היא
יא סניס למלכו גלו לבבל ד' אלפים ותר מיהודה ונ' אלפים מסבט בנימן ומסאר
השבטים ז' אלפים והחרם והמסגר וכו' וזו היה גלותו לישראל חרבן ירושלם
הזה היה קל' סניס אחר חרבן שומרון ז' מרחשון מזאת הסנה עורו עיני דקיהו
על סעבר טבועתו וקוטו פרט' פנחס אומר ד' הן טבאו ממעפחה בזויה פנחס
מבנות פוטיאל אוריה מבנות גבעונים יחזקאל מבני בכות רחב ירמיה בכמה
אופנים פלכן בקדרא בן בזי סהיו מבזים אותו וכלס נפקא מקראי במסכת מגילת
הגדלי' עם יהויכין הביאו מירושלם לבבל עפר מב' זאבנים טובות ומס בניו בית
הכנסת בנהר רעה והסימו עמו טף ויתב' כמכא כתוב בספר המסעות לר' בנימן
וכן בקרובי קדיוא דאיבבלסא אומרים כי יחזקאל נפטר בחיי כבוד נכר ונקבר
בארץ בבל בין נהר פרת ונהר כבר וכסמלך אויל מרורך והוציא יהויכין מבית
הכלאו ובא יהויכין זלס אלכסיס יהודים עמו זכו כיפה על קבר יחזקאל הנביא ונס
היום נראה סס חקוקו יהויכין ויחזקאל ונדרה אלכסיס זיעסו כנסת גדולה סמוך
אליה ובמקום הכנסת יס כמו פסיס מגרלים ובין מגרל למגרל כנסת ובחנה
כנסת יחזקאל בנייה התיבה ואחרי הכנסת יס קברו פל יחזקאל והכל יחר נקרא
כנסת יחזקאל ויהויכין הדרך לכנסת יחזקאל הזה בחלות זכרמים סנתן לו אויל
מרורך להתפרנס מהן ואותו מקום מקודס על סס ישראל ובאים להתפלל סס
ממרחקי ארץ זביוס הכפורי מוציאים סת מגויל מכתיבת ירו של יחזקאל וקורים
בו ועל קברו עשטית דולקת כל היום וסס בית גדול מהקדם מלא ספרים רבים
מחרבן בית ראשון וסני נביא היסמעאלים כסמלך במקמות ההס קיים לכנסת
זה כל ההכנסות ההס ער היום הזה י' סניס אחר הגלות הנזכר סב כבוד ארץ
סר כבא כבוד נכר על ירושלם וסרף את הבית ולקח כל כלי ה' ואזכרות המלך
ושלחם לבבל והרג מישראל בא רבוא זולת הנהרגים על רמו של זכריה כנראה
במדרש והגלה מישראל תת לב אלפים וכלס חורי יהודה ובנימן והסאירי בירושלם
ססת אלפים ומנס עליהם גדליה בן אחיקס ובא יסמעאל והרגו ואז ברחו אלה עם
ירמיה נגר רכנו וכבואתו למכרים זהגלה כבוד ארץ זה מארץ ישראל יותר מססיס
רבוא של בני מנס זכיהס גס כן מבני זכרב בן רכב זכסהגיעו לנחרות בבל
הולכים הקבה וגנחס מעבר לנהר סמבטיון וכל זה נקרא גלות ז' לישראל ז' זוהר
פרט' פקורי אומר כל אינך יסודי ביתא קרישא אתגניזו ולא אתאבירו מכייהו
אפילו חר יסמנה סניס אחר זה כבוד נכר לכר מכרים וזכר ולקח הסודים סהיו
סס ובארץ עמוז ומואב וסכיבות ארץ ישראל ובתוכס ירמיה וברוך והולכים
לאלכסנדריה

לאלכסנדריואה על מצרים ומחרוץם שנים רבות והיה להם כמו מקדש מעט ופרו
 זרבו בעומר בניס וכבוד וכונו קב טה אחרו יחרבן עלה עליהם טורקיאנוס
 קיסר יר לרומה והרג מהם כפלים כיוצאי מצרים ואחר כך טב פנית עליהם
 אלכסנדר קיסר כד מרומה והרג מהם פנית כפלים כיוצאי מצרי בטמין פ הכוזקין
 קורא ארריאנוס במקום טורקיאנו וואומרים עם התוספות אלכסנדרוס החריבה
 אנתוסבה ואחר כך ארריאנוס החריבה פנית * בסכה פ החליל אומר אנטי
 אלכסנדריואה מאי טעמא אענשו דכתיב לא תוסיפו לטוב ברוך הזה עוד וכל זה
 בקרא גלות פמיני לישראל בבית ראשון * כל אשר כתבתי פה תמצאנו בספר עולם
 דבה זוטא ובקדר עולם של הראבד פהם לקטו מן המדרשים ואגדות הנמרא
 וקצת קבלות על פה שהיה להם * מרש איכה אומר כי ב' מקומות גלו ישראל
 אחר לפנים מנהר סבטיון ואחר חוץ מהנהר הנו סודר עליהם ענן והקיפה ואחר
 לדפני אנטוכיא ויא לרבוה של רבלתה זיס מקבטיון לשם כמו מאי לקבטיון *
 אחאב בן קוליה וברקיהו בן מעמיא היו כביאי סקר בימי כבודכנצר ויאמר להם
 בבוכנצר אני רובה לכסות אחסם באם כמו פעשיתי לחנניה מיסאל ועזריה
 והסיבו הם ה' ז' ואנו ב' ולכן הם ככולו והמלך הטיב סיבררו יהודי א' כרכונס
 זישלכהו באם עמהם ובהרו יהוסע כ' בחסבם פזכנתו יועיל להם והוא ככול והם
 כפרשו זה תמא סנהדרין פחלק אויל מרוך מלך כ' פנים אחרו מות כבודכנצר
 אביו ובסנהראסונה למלכו הוציא יהויכין מבית כלו ואחרו הימים מת בדקיהו
 העור בבבל * והם ית' לרוב עוונות מלכי יהודה החלים כח זרעם ולא היה עוד
 בהם כח למלך על ישראל אבל הכיה סיתכפאו על זרע ישראל בהם מעלת כפיו
 יהויכין מזה הנסיאות היה הראשון ובמשך ימים מועטים מת בבבל שאלתואל
 בן יהויכין היה נשיא וריש גלותא על גלות בבל אחרי מיתת אביו ומת עם ואחריו
 זרובבל בנו כאשר תראה במקומו רחיתי לכתוב הנה סדר בחירת הנשיאי בבבל
 ובמלכות פרס ולמה כתבטל כפי פכראה בתשובות הגאונים ואני העתקתיהו
 מקפר סבטי יהודה * בשעה שישראל היו מבקשים להקים עליהם נשיא וגם היה
 בקרא ריש גלותא היו מתקבצים כל ראשי ישיבות וזקנים ופופטים שבכל המלכו
 זבאים בבבל ומיחרים עם בית גדול מעזרת עם ורקמה עם כסאות לכל הזקני
 וכסא מתארר לכסיה וראש ישיבת סורא מימינו ומפומבדית בשמאלו ומוכיחי לנשיא
 שלא ידום לבבו מאחו וביום ה' הולכים לכנסת ותוקעים בחצוצרות וקולסופר
 ומברכים ואומרים יחי ארוננו נשיא פלו ראש גולת ישראל ומלוי אותו עד ביתו
 ושם חוזרים ותוקעים ומתריץ בו סיתכהג כיוסר דק ומשפט ומיפדים ויוכאוס
 מלפניו וביום ו' עולחים לו מתנות כל א' כפי כחו ובערב שבת בזים לו מגדל
 בכנסת ומקיים אותו בנד משי ורקמה וביום שבת הולכים כל ראשי העם לביתו
 ומלויים אותו לב' והוא לפניהם ופניו מכוכות בהגדי משי וכשצגיעים לכנסת
 מתחיל החזן ברוך שאמר וכו' אחר זה מתקבצים כל החונים ואומרים התפלה
 בכגון עד הוכחת סת' ואז מעלין הנשיא לראש המגדל ומניו מכוכות וכו' סביבו *
 ומוכיחים

ונצטויחם ק"ת מההיכל ומביחי' אותנו אל המגדל והנטיח קורא ראשון ואחריו ראשי
 יטיבות ואחר הקוראות הנטיח דורש ועוסק שינוי לכבוד הקורא ודורש דברי
 כבודים ותוכחות ומעורר הלבבות לטובות הצדיקות לטיבות והוא יתח תחלה
 כפי עשרו ודבבות עצמות היו עומי אז לכבוד הנטיח אחר כך קמי' כלם ומברכים
 את הנטיח ואמרים קדיש וכסמניעים לחייכון אומרים ובחיי ארנינו נטיחו ראש
 גלותנו אחר כך קם הנטיח על רגליו ומתפלל על ראשי יטיבות שיכליחו בתורתם
 ואחר כך על המתכרבים ועל העוסקים על הכבוד ועל כל מדוינה ומדינה וכל זה
 בקול כמוך למען לא יאמרו הסובאים שמתפלל על הספלת המלכות והולכי' לביתו
 בשמחה ואוכלים עמו ובברכת המזון מברכים לנטיח ומן היום שהוא והלחה חיץ
 הנטיח יוכח מפתח ביתו אבל הזכרים לעולם פס אנשים להתפלל עמו וכשרוכה
 ללכת לדבר למלך פולח לקחת רשות ממנו והמלך פולח לו מרכבת המסכה שלו
 אבל מפני כבוד המלכות לא היה רוכב עליו אבל הולך לפניו והוא הולך בלבוש
 דקמה וז' אים רבים לפניו וכל ישראל פרוהו חייב ללוותו וכסמניע לחצר קרוי
 המלך רבים לקראתו עד הגיעו סמוך למלך ועד הנטיח עובד לפניו ומפני
 זהובים לפני הנטיח וכסמניע מביע למלך משתחוה לו ואחר כך קם על רגליו
 כעמד והמלך רומז לשריו שיוטיבו הנטיח בכסא שבסמאלו והמלך פותק מעע
 להראות כבודו ואחר כך המלך פואל בסלמו ומטיב סלו ואחר כך המלך פואל
 משלוס עמך ומטיב ומתחיל ואומר לו שאלתו וצתת המלך שאלתו קם על רגליו
 ואומר למלך ברכה מתוקנת בחכמה והולך לו אחרי הימים כאמר ראו מרי המלך
 גדולת הנטיח קבאו בו ויאמרו הנה עם בני ישראל הולך וגדל וימררו בנו עם זרע
 דוד מלכם והרגו הנטיח ומיחסי ישראל אשר אתו והמלך שלח לעזרתם אבל כבר
 נהרגו ומשם והלחה כתבטל הנטיחות אבל ככתב לזרע דוד רחית יתוסם אבל
 לא פוס סררה על ישראל עכ' בקוצר : וראוי סקדע כי נראה במקפת ע"א פ"ק פי
 כמה פנים מהחרבן ואילך בני חי' היו מונים טנותיהם להרבץ ויתר הגולה למלכו'
 יונים י בירושלמי ד"ה העלו ישראל עמהם מצבל שמות המלאכים כמו מיכאל
 גבריאל ושמות החרשים כמו ניסן אייר בספרי פרש' בהעלותך אחרי כאתם
 ממזרי היו מוני ליביאה אחרי בואם לארץ היו מוני לכניסתם וכן אחר הבנין לבנין
 הרב הבית וכו' ובסוף אחר חרבן בית שני היו מחזיקי' חשבון ביאת אלכסנדרוס
 צידוסלס וגם טנות חרבן בית שני אבל אחרי הרמבם התחילו ישר' בכללו להחזיק
 טנות היבירה המקובל אבלינו באמת' ויא' שמנין ליבירה התחיל מר' הלל ברי יהודה
 נטיחה פסדר לנו חשבונ' הקביעו והעבור שהיו קרוב לכוף חכמי גמר בבלי כמו
 ד' אלפים ר"ק ליבירה וכמו ש פנים אחר החרבן . במדרש מגלת אסתראמרו ב'
 עטורים גדולי' עמרו בעולם קרח לפי שמכא חוכרו יוכף והמן לפי שמכא חוכרות
 מלכי יהודה ואומר שמררכי יכא משמעי ובפרש' שלח לך אומר מאסתר היתה
 בטנת הנס בת ע"ה שנים י בפ' חלק תאכא מבני בניו של המן למרו תורה בבני
 ברק בתוספות טל בכ' פ"א המן הרג החך לפי מהיה מטיב דברים בין אסתר
 למררכי

למררכו עם פה אומר אומיה דהמך כקראת אמתלאה בת עורבתא ואומיה
 ראברהס אמתלאה בת ברכבו וסימניך טמא טמא טמא טמא טמא וראיתי בספר
 בגלות האומר הרובה לכבוס הסוכא יזכיר זע אומיה על המן : עזרא הכהן
 הסופר הגדול קבל בבבל מצרוך בן נריה שנת ג' אלפים מע' והוא ראש לאנשי
 כנסת הגדולה שהיו ק"ח זקנים והיתה קבלת כל התורה ביד כלם והסודעים לנו
 הם חגי זכריה מלאכי דכיהל חנניה מישאל ועזריה עזרא בחמיה מירסי זרובבל
 כאן מתחיל שמחה דורות של הנראה במסך בנין בית סני' במדרש עזרא הוא
 מלאכי הכביא ולא היה מהראשונים לעלות לא' ביהיה טרוד לחזור לתלמודו לפני
 ברוך רבו סלהיותו זקן מופלב לא היה יכול לעלות וגם היה סיבה מן הסמים
 למען יכהן יהושע בן יהוהרץ להיותו בן כ"ב ולא יהיה פתוח פה לעזרא לכהן
 הוא אפילו שהיה כריק כמוהו ורע כי ביום כד' חללו התחילו להכין ברכי הבנין
 וביום כ"ז כסלו התחילו לבנות וזה פרט שקורי אומר שאבני יסוד יושלם
 ויסוד בית המקדש נבנו ולא יתראו עד ביאת המשיח וחסרו גם כן חלו העניינים
 שהיו בבית ראשון והם ארון כרובים אורים ותומים הם מן הסמים הגם כי לא
 היה יורד אס בכל יום וזה כי בימי שלמה ירד ועמד לעולם על המזבח דבון כהנים
 עד ימי מנשה שאז נבנו ובפ"ק דיומא כראה שבבית סני' היו רואים אס מן הסמי'
 על המזבח דבון ככלב אבל לא היה משיע וזה כי בטל כחה סכינה ורוח הקדש
 מכורה בלחץ וכל בלי המסכן כככת המן מקלו של אהרן מן המסכה כי כלם
 נבנו לפי שאין להסתמם בהם זולת בהיות כל ישראל על ארמתם וחסוכרות משה
 נבנו בימיו כן כראה במדרש בהעלותך : במדרש בבואם מבבל בנו מזבח
 והקריבו עליו קרבנות וט' סנים קודם בנין הבית במדרש ג' כביאים עלו עמהם
 מן הגולה א' העיר להם מקום המקדש ו' העיר להם מקום המזבח א' העיר
 להם שמקריבים אפילו שאין עם בית ז' א' העיר על המורה שנסכתה אשורית
 כתב הכוזר חג שהתמידה הכבואה עם אנשי בית סני' מ' סנה : בשנת ג' אלפים
 ת' לבריאה היא שנת יח למלכות מדי היא שנת ע' למרבן בית ראשון התחילו
 לבנות חומות ירושלים ובית המקדש וכל אנשי כנסת הגדולה ממונים ומחזיקי ירי
 הכובים וזהו היותם תחת מלכות מדי ופרס הכריתו ליהודים לעשות כורת עיר פוסן
 הברה בהיכל : זרובבל בן שלתיאל בן יהויכין עלה מבבל לארץ ישראל כמו
 כטיא וריש גלותא ואתו עזרא הסופר וקצת הגלות עמהם וזרובבל חזר לבבל
 ומת עם וסוף ח' מהק"ב רכנסת הגדולה אומ' המדרש זרובבל היה נק' ג"כ נחמיה
 בן חכליה ובפ' יוחסין אומר שנסמיה היה נק' ג"כ התרשתא על שהתירו לי לסתו'
 יין כסף בעבור שהיה נותן לסתות למלך דכיל נק' התך כנראה במדרסוהיה בן יר'
 סני' כשכנסם בחצר כבוכרככר והיה נק' ששכבר לפי שראהו ברו' במנחו פ' ר' ישמעאל
 וסקלי' בירושלמי והרמבם פי' המסכות דסקלי' והוספות פ' מרובה אומרי' שמררכי
 דוד אקתר חיה יותר מת' סנים וכמכא בסוף מלכות חשמונ' והיה קרא ג' פתחיה
 ואמא פ' מיתות אנשי כנסת הגדולה המיתו וכר הרע רעאל ונקסו להמית דערות
 ולא

וְלֹא עָלְמָה לְהֵסֵר וְהִנֵּה הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה הוֹאֵת חֲרָמָא לְטוֹבָתָא וְהִנֵּה כָּל הַבּוֹלָה הַרְבֵּה
 תְּקוּמִים כִּימוֹ חֵזֶק הַפְּסוּקִים וְקָמִי כְּתוּב מִלֵּא וְחֲסֵר וּפְרַמִּיּוֹת סְתוּמוֹת וְעַתּוּחוֹת
 וְאִתּוּתִי גְדוּלוֹת וְקִטְנוֹת וְטַעֲמִים וְנִקְוֹת וְכֶן מִיּוֹ תְּרַמִּי הַנְּסִים סִיתְחִיל מִחֲרָם
 תְּמַרִּי כִי עַד מָס הוּא מִתְחִילִין מִחֲרָם כִּימֵן וְעַל רַבִּים כֹּאֲלֵם הַבַּס סִיתְחִילִין מִחֲרָם
 קְרַמִּיּוֹנִי מִחֲבָדִים לְרַעַת מִי חֲבָר כָּל הַדְּבָרִים הַזֶּה וְעִיּוּן בְּהַקְדֵּמַת הַדְּרָךְ לְפָנֵי
 יְהוֹשֻׁעַ וְהַאֲפֹרִי בְּפִי מִסְכְּרוֹ וְהִנֵּה חֵלִים הַמְדַקְדָּק בְּסִמְרָא מְסוּרַת הַמִּסְרֵת וְלִבִּי
 אֹמֵר לִי לְהַסְרִיעַ סָהֲכָל כִּיחַן לְמַעַם מִקְיָם וְסִכְחָנוּ אֲנִיכֵן לְהַכְתֵּב וְאֲלֹ
 הַמְרִים כְּתָבוּ הַכֵּל וְחֹרֵוּ לְהַזְכִּיר לְכָל יִשְׂרָאֵל בְּמִסְכַּת סוֹכָה אֲמַרְוּ בְּרוּם הַזֶּה
 הִיָּה בְּאַלְסִמְרִיָּה אֵם מְזָרִים כְּפִלִּים כִּינֹבְאֵי מְזָרִים וְעַל קְתָרְדָּאוֹת זֶהֱב בְּכִנְסַת
 הַגְּדוֹלָה הוֹכֵלֵךְ כְּהַרְגוּ עַל אֲלִכְסָרָה אַחֲרָה זֶהֱב כְּתִיבָה סְנוֹת עַל חִטּוֹ כֶּן מַעֲוֹן
 הַכְּרִיק וְכַתְּאֲחֵר עַד אַחֲרָרְבֵן בֵּית מְנִי סִכְתָּרָב עַל אֲדָרִיאָנוֹ עַם בֵּיתָר וְכֶן מָס
 בְּתוֹסְפֹתָא אֲמַרְוּ סִנְתִיבָה פְּלִיטִי וְכֶן רִאֲתִי בְּקְרוּמִיקִי לְפִי הַחֲסוּבֹנוֹת כְּרִאֲתִי
 מִמַּעֲסָה מְהֵדְכִי עַם הַמֶּן הִיָּה כְּמַעַבְבָּת מִלֵּא אַחֲרָרְבֵן בֵּית רִאֲסוֹן כִּינֹבְאֵי
 כְּתָב הַמֶּן הַסְּפָרִים כְּמֹו בּוֹ כְּכִנְסָה אֲחִתָּר לְמִלְךְ בִּינֵי בּוֹ תֵּלֵן הַמֶּן בְּכָבֶן סִיּוֹן כְּתָב
 מְהֵדְכִי לְהַסְרִיעַ סְפָרֵי הַמֶּן כִּינֹבְאֵי אַחֲרָרְבֵן תֵּלֵן וְכִינֹבְאֵי הַמֶּן וְכִאֲתוֹ הַמֶּן לְמַנְהֵה הַבִּיָּה
 כְּכַתְּבָה הַמְּנֵלָה אֲמַרְוּ חוֹל פְּרָק יִיחֻסְקִין מַעֲמֵי יְהוּדִים עַל עַם עִזְרָא לִירוּשָׁלַם
 וְהִנֵּה בְּבִלְסוּלֵת קִיקִים מִיְהוּדִים וְלֹא כִי יְהוּדִים הַרְבִּים סָגְלוּ לְמַכְרִים בְּחִרְבֵן
 רִאֲסוֹן כְּמֵאֲרֹו מַעֲבָר מֵאַלְסִמְרִדוֹס מוֹקְדוֹן בְּנֵה עִיר אֲלִכְסָרָה מֵלֵּא מְזָרִים וְהִלְכֵנוּ
 מָס וּפְרָו וְרַבּוֹ בְּסוֹכֵן עַמּוֹת אֲחִתָּר הִלְכֵנוּ לְאַחְרֹוֹת עִמּוֹן וְמוֹאֵב וְאַרְבּוֹת הַיַּמִּים וְכֶן
 עַמּוֹ הַגְּלוּת סִתְלֵךְ לְסַפְרָה כִי לֹא רַבּוֹ לְכַאֵת מְבַתִּים בְּאַמְרָס סְכִינֵן בֵּית מְנִי
 הִיָּתִה סְקִידָה לְבָרָה וְעַתָּה מֵאֲדָר תִּמְהַתִּי סֵאֲפִילוֹ בַּיָּמִים הָאֵלֶּה סֵהִיתָה כְּבֹאֵה בִּימְרָא
 לֹא נֹרַע מֵאֲוֵמָה מַעֲסַרַת הַסְּבָטִים סָגְלוּ וְנָם לֹא כְּרִאֲהֵה סֵהִדוֹר הַקְּדוּם הַזֶּה בְּקַטְנוֹ
 לְרַעַת מֵהֵם וְאֵם עֲדוּן הֵם אַחֲרֵי עֲבוּרַת עַבְלִי רַבְעֵס וְאַפְּלוֹ סִבֵּי חֵלֵק רַעֲקִיבֵא
 אֹמֵר סֵהֲטָבִים הִלְכֵנוּ וְלֹא וְחֹרֵוּ רַבּוֹ אֲלִיעֵזֵר אֹמֵר סוּחֹזְרוֹ וְיִם מְרַטֵּה אֹמֵר
 יְרִמְיָהוּ הַחֹזֵן וְיִאֲשִׁיֵּהוּ מִלְךְ עֲלֵיהֶם וְאַמְרָה לֹא כֵלֵךְ הַחֹזֵר לֹא מִקְבָּתֵם וְכַסְפֵּי
 עֲזָרָא חִ' פְּרַטַת ח' כְּסָרָה כְּעָרָר מִמֵּנו לְיִים מִלֵּא פְּלוּחִים חֵל כְּסִפִּיא הַמְּקוּם
 וְאַמְרָים סְפִלַח אֵל הַרִי גּוֹן וְמִרִי סָגְלוּ מָס הַסְּבָטִים וְנִקְרָאִים מוֹנְעֵי כְּסִפִּי וְעַם
 כָּל זֶה תִּימָא הוּאֵאֵם כְּאִתֵּן הַרְבֵּר כְּפִטוּטוֹ סִירְמִיָּה חוֹר כֵּלֵךְ אֹו מִקְבָּתֵן חֵיךְ לֹא
 כְּכַתֵּב עַל סְפֵר יְהוּדִיָּת וְאֵפִי כְּתָבִי זְכָרוֹת בְּאֲוֹמוֹת לֹא אֲמַרְוּ מֵאֲוֵמָה וְלֹא יוֹסִיפוּ
 וְעַלָּה בְּרַעֲתִי לְכַתּוּב פִּה רִאֲסֵי דְבָרִים מֵמָה סִמְבִּאֵתִי כְּתוּב עַל הַכְּבוֹד הַגְּדוֹל
 סְעֻאֲפִינִים רַבִּים כְּעַסָּה לְבֵית מְנִי מֵאֵת כְּמָה מְלָכִים סֵהִיו בְּנֵי מְלָכִיּוֹת גְּדוּלוֹת פְּרַס
 וְחֶן וְרוּמָא בְּעוֹר שֵׁלָא גְרַם הַחֲטָא מֵהֵאֵלָּא כְּעַסָּה לְבֵית רִאֲסוֹן לְפִי הַנּוֹדַע מֵהַכְּתוּבִי
 וְעַל אֲוֹרוֹת הַרְבִּי' סִחְסָרָו בְּבֵית מְנִי כְּרִאֲתִיא פִּקִּי רִיּוּמָא מָס אֲמַרְוּ רִאֲסוֹן הַסְּמִי'
 כְּבֵית רִאֲסוֹן הִיָּה רַבּוּכָה כְּרִאוֹ וְכַסִּי כְּכֵלֵךְ וְכֶן אֲמַר יוֹסִיפוּן סֵאֵל פִּה רִזְקֵן ח' גְּלָה
 לְהֵם מַעֲרָה אֲסָר הַחֲבִיאֹו יְרִמְיָהוּ וְסֵהִיתָה כְּמַעַן עַב אֹו מִים וְנִקְחֹמוֹ וְלֹא יִכְלוּ לְמַכָּא
 הַמֶּן כִּי יְרִמְיָהוּ נִסְבַּע שֵׁלָא יִתְגַּלֵּה עַד קְבוּץ גְּלוּת וְכֶן מָס סָגְ כַּט מֵהוּ כְּכָרִים
 תְּסוּבוֹת 2 6 1

תסובות אורוס ותומים באבני הכתפות וחסרו כמו מאתים עכס קורס החרבן
 עבוד הטאות ישראל וכאמר ביומא פ' טרף טחרלו בבית סני משמת שמעון
 הצדיק : עזרה פרסתו' כתב רריוט מטעס המכא כתוב עזה היה גס כן הכוז
 כורס הקורס אליו כזה לאמר ומכסי' . מלכא וכו' מתיב להון דילהון מקרבין
 לחלקא סמיא ומלכין לחיי מלכא ובמהי' . וכן כל הפרסה ההיא . וכן מה גדלו
 הכבודות והורוכות עעסה אלכסדרוס מוקרון למקרט ישראל' . וכן הכבוד
 הגדול והורוכות כפלאות עעסה תלמי פילרילפו כשהעתיק התורה . יוספון ס'ב
 פ'ג' אנטיוכוס הגדול זקנו של אנטיוכוס אפיפני הרפע כזה טלא יוזקו ישראל ולא
 מקרפט בטוס דבר כגד רכוס' . וכן ס'ג פ'ה הכבוד גדול עעסה דימיטריאז מלך
 יון אל הבית בימי יונתן בן חשמנאי כ'ג סמחל ליהארוס' . אלפס סקליס שהיו
 חיובים לו ואמר הנני מיוחד מהכנסותיו אלף סקלי זהב בכל שנה לקנות זבחי
 וכל ארס סיכוס למקרט לא יוכלו לתופסו אפיפניה חיוב למלך ואס יכטרך למקרט
 אזיה תקון אני רוכה עיעסה להכאחתי' . ועוד עס אומר כי מלכי אפיפיה כבדו
 מאד ב'ה' . וכן כס' כגד אפיפוז אומר כי תלמי ג' הכקרא אוריוניטו ככנסת מלכס
 אטור וטב לביתו סמח לא הקריב זבחיו לחליליס בטוס מקוס אלחאלידיוטלס : ככ'ג
 מהמלחמות אומר כי אלכסדרו אביו של טיביריאז הקיסר הוביא סך מרובה גדול
 בהרור ט' דלתות ההיכל ועזרת הנפס בתכלית היופי וגס טיביריאז לא רכה
 ספילאטו סקידו בירוסלס ימיס' : מגינס זהב במקרט להיות כתוב בו עס הכותן
 כס'א הכז' פוכפואו סר כבא לרומיוס בזתי מחלוקת האחי אריסתובלוס והורקנסוס
 ככו יפאי כתן יקר ותפארת למקוס הוא בעברו עס' . וכן כסארז אגוסטוס אחר
 סך היה קיסר כאמר סמע טלא היה עס סוס תמונה כזה לכהמס סיקריבו על
 טמו ומהכנסותיו ער א' וב' כבסיס בכל יוס ואסתו התכבה כלס רביס על כס'ג
 וזהב' . וכן עס ס'ו פי' כסרו הכז אחרי היותו קיסר כזה סכל העולס ויכלולטלוס
 כדיבותס אל ב'ה אפילו ערבר המלך הוא טלא להוביא כס'ג ממדינה למדינה
 וסהיוריס ויכלולטלוס ככסיות ומחרסות כר כוס' : אפילו טאל יתר העמיס היה
 אסור בלתי רשותו . ס'ר פ'ב קליאופטרה מלכת מכרוס כבדס מאד המקרט
 כנדבותיה וגס עמיס רביס ומלכי הארץ טלחו מנחה מדי סנה בטנה . ס'כ פ'ב
 מאריך מעסה הילבית המלכה ומוכזו ככו כה עכס קורס החרבן בימי קלאבדיאז
 קיסר ואגריפס מלך ישראל ושמעאל בן פאבי כ'ג . ס'ב פי' כירון הקיסר היה
 טולח עולות וזבחים למען יכלח בתלחמותיו ואלעזר בן חניו כ'ג פעס א' הטליכס
 מוכה וזו כהסך הקיסר לאיב . סכת פ'ב עס חשמנאיס ככרות' . יוספון כספר
 חשמנאיס פ'ר סיליבקה מלך יון טלח סקיד לבזות המקרט וכסככס עס חלה
 למות' . ובתפלת הכ'ג כתרפא' וכן עס אחר כזה אירע לסקיד תלמי פיסקון תענית
 פ'ג בבנין ב'ה בימי הודרוס לא ירד מטר ביוס : שמעון הצדיק היה מסיירי
 כנסת הגדולה וכסארזה בירו הקבלה מכל הכנסיה ההיא סנת ג' אלפס ת'
 לכריאה . וסמע ככהונה גדולה ת' עמיס' : ויא עהיס נקרא ערו גס כן' סנת ג'
 אלפס

אלפים תמח לבריחה שהיא חלף סנים ליציאת מצרים ומחן תורה י ומ'סנים לבנין
 בית סני מתו חנו זכריו ומלאכי הכבאים ו'טבת וכסתלקה כבואה מישראל ואז
 בכנס בירושלם אלכסנדר מוקדון ולבקשתו התחיל זמן הטטרות על שמו
 זמן הפנים מתשרי ככל ועסה הנחות רבות ליהודי ומתנות למקדס ברורו היה
 רבי רוסא בן הרבינס סחיה יותר מת'סנים עד ימי רבי עקיבא כנראה בימות
 פ'א חנו בן שמעון הכריק הלך ובנה כמו מקדס באלכסנדריה של מצרי והקריב
 קרענות ולפי הנראה כנאה אחר כך על הר גריזים עם עזר הסמרונים כותיים
 וסיעת ברוק ובייתום וכמשך זה הבית כמו ר'סנים והסיבה היה כנראה בירושלמי
 דיומא ומכחות לפי סגולה קטטה בין חנו וסמעי אחיו על הכהנה גדולה
 ובדברי מסכת יומא פ' בא לו ומגלת תענית פט נראה כי מקדס הר גריזים היה
 כבר בנו בימי אלכסנדרוס מוקדון ומדברי היוסיפוס בהרבה מקומות נראה
 הפרט רבות ואין בלבו ויסולתו להכריע בעניני ההם דק יהיו לך מזכרת דרך
 מצבה פ' דמולח אמרו דמות יונה מכאו בהר גריזים וים מדרס שהיה עז' שטמן
 יעקב וכתוב בקדמוניי הי שמימימים המלכה רביעית למלך כמרור בבבל
 שהפליגה במלחמות יותר מכל האדם התחילה להביא על גדלי מלחמותיה רמות
 יונה ו'א לזה נרמז בירמיה שאלמר מפני חרוץ היוכה שרומז אל מלכות בבל
 אנטיגונים איש סוכו קבל משמעון הכריק בסנת ג' אלפי תם לבריחה בימיו
 היה רבי אלעזר בן חרסוס עשר מופלב בימיו כתרסם כת כרוקים ובייתוסים
 זככה מקדס בהר גריזים כאשר תראה למטה במקומו וסבת אפקורוסוס
 תמלאנו בפ' אבות לה'מס : יוסף בן יועזר איש כרדס ויס קוראים
 יוסי ויוסי בן יוחנן איש ירושלם קבל מאנטוניוס סנת ג' אלפי תם לבריחה שהיה
 סנת כב לבנין בית סני בימיו היה אלעזר הזקן כב סכת לו טולומיאו מלך
 מצרים סנמלח אליו זקני להעתיק התורה מעברית ללסון יונית והכבד' הסימו
 כל המעשה הזה בספר בפני עצמו ותלו אותו במינ הביבייה שלהם וקהאוס
 אריסטואו וזכרתי להציגו לפסוק בקצור הקבורים למנן תראה מעלת תורת
 משה ברור הזה התחילו ראשי הקבלה להיות זוגות כי' היה כסאי וא' אב בית
 דין והיה יוחנן כ' אביו של מתתיה ועסה כ'פרות : באבות דר' כ'תן יוסי בן יועזר
 אומר כסם שהכריקים חסידים כן בהמתם כנראה בגמלים של א' וחמור דרבי
 פנחס בן יאיר וסמור רבי חנינא בן רוסא אריסטואו א' מסרי מלך טולומי
 פילדלפו בן טולומיאו בן לאגו מלך מצרים סכת כל הבמשך מהעתיקת תורת
 משה בזה הדרך וזהו קימור הקיבור גולת ישראל למצרים עי' טולומיאו בן לאגו
 אבי אסר לקסס מירושלם ומספור וערי ארום זולת כי בראשונה באו עם המלך
 שפמיטיקן אשר מכלל הבחורים טבהם בפלי זרוע סך כמו ל' אלפים נלקחו להיות
 במלחמותינו וזקניהם ונשיהם וטפם נתנו במתנה לסכודים וכמכרו זה לזם
 והחזיקו בהם לעבדים ולספחות המלך ביום הזה כזה סכל גופות היהודים ההם
 יבואו למצרים וקנה אותם אשר היו יותר ממאה חלף ויסימם לחירות סילכו

יוסובו

ויסובו לארבעים וזקנתם מהבחושים בחר לו לבחמנים וימיתם בחזקות אחר בכל
 מלכותו למען יהיו סומרים נאמנים כגד חזינו זה היה קצת הדורון ששלח המלך
 אלעזר הכהן בירושלם ונס שלח לו שלחן כלו זהב מקשה אמתים ארכו ואמה
 רחבו ואמה וחזי קומתו וב' כרי זהב מקשה וב' כרי כסף וב' ביצים זהב מקשה
 ובכלם ביורים יפים ונוראים לא נראה כמותם ונקשרו בביורים ההם מרגליות
 יפות ונוראות גדולים וביזוניים וקטנים כפי כורך חפי הביורים לא נעמו כמוהו
 לעולם כי הוא אסף כל האומנים במלכות האלה מכל מלכותו ועמד עליהם חמיר
 למען יעשוהו היותר יפה שאפשר באופן שהכנס בהם יותר מה' אלפים חתכים
 מל מרגליות טובות שהיה טעם חמשה פעמים יותר מדמי סוים מהכלים והכל
 שלח עם אברתו ע' סלוחיו דרון אל אלעזר הכ' בירושלם ומחלה פניו למלוח לו
 תורת משה עם ע' מתרגמין אותה מלסוף יהודית ללסוף יוניזיה זה אריסטוריו היה
 א' מהגלוחי וכתב ביור מעמד ירושלם והוא מכב ירושלם הוא על פדרת ההר
 ועל ההר היכל מוקף ג' חומות גבוהות ע' אמה ועליהם עמיתים תלויים בגבוה
 שחלופי גליהם מתנועעים לכל הוח' נשבת ונס מנחה גדול וב' היכל כלו הכסף
 אבנים של פים גדולות ויש תחת הארץ במנה' שמכות מיל מעין מים בנוב
 גדול ומתו עוליס ובאים בהיכל יאורים קטנים הרבה לכורך העבודות וכל
 היארות מלמעלה ומלמטה רזופות בעופרת ויש תמור כמו ע' הכנים בחורים
 ובעלי זרוע מאד לפי שלוקחים העדים וכבשים ועזים גדולים וקמחים מאד ביורם
 בקלוח גדול ומטימים על השלכות וזרקים מזה לזה בקלה ויש ביניהם בתיקה
 גדולה ועומה איך קול נשמע וכלם יודעים מה לעשות בעבודתם ועושים אותה
 בקלות ומכיל הקרבן הם יותר מקן אכס' כמעט תמיד ויש לפעמים פס הכ'ג
 אשר זולת הדור נסו הטבעי כאשר הוא לבוס בגדי כהונה והמטריאה על
 ראשו רומה לבר אלקין ונתן פלי לכל רוחיו ושחר ורעה' ובגדי כל הכהנים
 המשרתים הם ארוכים עד יתר רגלם ויש מבצר גדול אלל העיר על ראש ההר
 כתון במקום גבוה ועליו מגדלים רבים כלם במים אבני גזית גדולות ויש בהם
 סומרים נאמנים והם כמו תל אכמים ואינם יובאים אלא האכמים בכל פעם וזה
 ברשות קצינם ואינם יובאים בשנה אלא מעט פעמים ולא יפתחו לסוס ארס אלא
 ברמותו ומביטים ושואלים בכמה חקירות עם הנכנס והעיר מקפת כמו מ'
 רים ר' חלק א' מנבעה חלקים וחזי של מיל וררכי העיר חלוקות והם בטופע ההר
 ונחלקים כל א' מהם לפנים חלקים עליות פבהם הולכי האכמים קרופי וטהורים
 ותחמיות טבהם הולכים עמי הארץ שאינם כ' טהורים וחוכה לה הריטוב בעות
 וכלם מרעה סמך ורסן והעבריים היוטבי על גבולם מביאים סחורות מכל המיני
 והיררן מטקה הארץ כמנהג מילום במכרים ורברתו פס הכ'ג על כמה עמיתים
 ומנהגות מהיהודים והסביב טעם עופות ובהמות וחיות טמאות הוא לפי שדורקים
 והוא כרי להעמידנו רחוקים מפעולותם ולא נקח ממון זולתנו ולכן נטמאו ומעלה
 גרה סמין לנו שנחשוב כרבורינו קורם באתו חובה משינו ומפרים פרסה כרי

סמחולק

47

סמלוק עטיכנו לטוב וכן שרצים טמאים נברלים ממנו להיותם בפלי השחחה
 וכן מפט העריות והנדות וזכיות ותפלות ומזוות וברכת נהנים וכן מעשה
 הקרבנות כלם ככטוינו כדי פנעמוד המיד על ההתבודדות בנדלות האלוק
 ונכיה מתמורים במעלות המרות ומפסלות אלעזר הכז שלח עב זקנים חכמים
 וכבוכי עם התורה אל תלך תלמי ועמם אגרתו החסובה וקבלת הדורות ותפלות
 חן הביאו התורה לפני המלך כתובה באותיות מזהבות על תלפים רבוקים
 יחד באופן שאח לבחון מקום הכורס יחד ויקבלם המלך בסמחה ויוסי שיאכלו
 אחת ז' ימים רבופים וכל יום מאל מהם פתרון חרות ומסלים ככתוב בספרו
 באורך וכלם הפיבו כראוי וכרכון המלך אשר תמה מאד מחמתם אחר כך
 הובאו על אי ח' ררך שפת היס רחוק מאליהם נדריאה כמו מיל ונתנו לכל ח' מהם
 חדר וכל יום היו באים באמרת הבקר לשאול בשלום המלך ולברכו ושבס
 לאררם ומתפללים ואחר כך אוכלים ומעתיקים עד שעה תשיעית ויבאים לרוח
 היום על הערב כי היה להם סם כמו גן עדן וכל ההכנות המפטרות להם היה
 לרוב והפולמו העתקה בע"י יוס ואחר כך דימטריאוס הליברריאה קרא
 אליו כל אלה הזקנים יחד וכל היהודים שהיו בערי מלכות טולומיאוס הבן והחיים
 גם כן ויקרא באזניהם נוסח העתקה וישר בעיני כלם ויאמרו כי היא יסרה
 מאד וכעמו ממנה העתקות הרבה עם בוים שלא להוסוף ולא לנדוע מאומה
 מנוסח העתקה וישלח זקני עם מתנות רבות ועם זהה וכסף הרבה להקריב
 קרבנות על שמו בירוסם וראיתי פק רמבלה בנמרה בבלו וכן גם בירוסלמי
 אומ' תיחא מעשה בתלמי המלך שכנג עב זקני והכנימו וכו' וכוזה דריתי במלכות
 פרס' בא אל פרעה ואמר ברג' שמיני במסכת הפדים פק' אומר מעשה זקנים
 כתבו לתלמי התורה ונית והיה היום ההוא קסה כיום עשיית העבל וכו' ובסוף
 מגלת תענית אומר ח' בטבת נכתבה התורה ונית בחיי תלמי המלך והספר
 בא לעולם ג' ימים וכל מל' שמרוב פחד היהודים עמו תעניות ותפלות והספרו
 פניה כמו שעמו בימי המן ולא ידעתי הכרע והיה ראוי לבקש אס זאת העתקה
 היתה של חמסה חומסי תורה לבד או כל המקרא וגם בזה לא ידעתי הכרע
 כי לא מכתתי רבר מפורס בזה כיום פנים לכאן ולכאן כי נמצא לחלל כמה
 פעמי תורה שרמוזו לכל המקרא ולפעמי רמוזו אל החומש לבד ומרברי איריטיאה
 הזה וגם מרברי היוסופו ומרברי פילון היסודי ומרברי גדול החכמי שבנכרי
 כראה שאינו אלא החומס ועל רבר הסתלמות נוסח העתקה היה באמת
 ובאמונה ראיתי ראם חכמים בספר עיר האלקים סטן פיא ופ' ג' מאומר ככז
 הוא לפוט כי בזמן הסמוך להעתקה האמתית היוונים והמכרים סמכאו אז
 היו סוכאים מן ישראלים בתכלית באופן שבחרן ויל במגנה זייפו איזה רברי וממנו
 באו הסנויים בכל העתקות שיבאו מהם אבל המוסא שיש ביד העברים היום
 מקובת תכלס וכזה כתב בספר יח פלג ופמ'ר ובפי' מ'מור ת' וכזה כתב הקיינו
 שחכם בני אגרת פאלו לרומיים פט' וכן אליקורנו דאימולס חכם גדול בתורות
 הקרים

תלמי אומר בן מלך מלך עמור
 פי' יעב בשקן ספרו
 הלגין בקס' א' לטעין יין
 מעט לקעס' א' -
 (מ'י)

היות אנוסים

הקרים

והקסרי בעצמו הלך וסי' רלב' ודע כי במלחמות נעשו בין זימור הקיסר ומונסיאני
 אנטי הכבא שרפו כל בית המדרש הזהו מהיה בהם בימי תלמי הנ'תם לה מימי כפרתי
 ובתוכם ההעתיקה אמתית הזאת מיד הזכני ממעם כן כתבו אבלוגיליו וואורוסיו
 פ' פרוס כאמנים לרה' ודע כי לא שהזקנים העתיקו התורה מהיתה אכלס כהגוה
 בלשון ארמית ל' יונית' ולא מלשון הקדם שהוא אכללו היום וראיתי כתוב בכתבי
 דין אנטו דגויברה ספרדי שתורת משה הועתקה פעמים רבות כאשר תמצאנה
 באורך לפנינו בחלק ג' בזה הרור שהועתקה ט פעמים : יהודה בן שבאי ותאי
 הארבלו קבלו מן הסני ויסי הכל סנת ג' לפי' תקם לבריא' היא סנת קכב לבנין בית
 סני וכמו ס' סנה קודם מלחמות יונ' ראיתי בקונטרס יסן כי ברור הזה היה ליהו
 הנז' במסכות וגמרא בלשון תנא רבי אליהו פרומו אל בית מדרשו ואינו אליהו
 הנביא בשום פעם : ועו' ראיתי גם כי היה כמו ברור הזה מעשה שהביא רבי חמי
 בברכות פ"ק כמה גרולי בעלי אמנה מחולרה ובור' וכך היה המעשה כמו שמביא
 בעל הערוך בערך חלד' ואי מקבר כערה מקושטת שהולכת לברה לבית אביה
 וטעמה בררך עד שהלכה חוץ לשוב ותכמא מאד פתחה עיניה ותרא באר עם
 חבל ואיך לה דלי קסור נוי' נסתלמלה וירדה לבור ותסת' ולא וכלה לעלות אליה
 ותכך ותצעק' עבר עליה איש והטץ עליה' וישאל לה אם היה מבני אדם או מן
 המזיקין והשיבה מבני אדם' ויאמר לה אם אני מעלה אותך תזרקקי לי' ותאמר
 הין עם טבועה ותעלה וסיפרה לו עוברא היכי הוה' היה רובה האיש להזקק לה
 ותאמר לו מאיזה עם אתה ויאמר ממקום פלוני וכהן אני' וגם היא אמרה אנכי
 ממקום פלוני וממספחה פלוני' ואמרה לו ממספחה קדושה כמוך אשר כך בחר ה'
 מבקם לעשות כבהמה בלא כתובה וקדוסי' בא אכל אבי ואמי ואתנשא אתך
 בכבוד ובטהרה' ונתרבה האיש וכתנו ברית זה לזה' ואמרנו מי יעיד' וכתפטרנו
 מהיה עדים השמים וחולרה פעברה לפניהם והבאר ההוא' והלכו כל א' לרכו
 הנערה עמרה באמונתה וכל מי שתזבעת אותה להנשא היתה ממאכת' כיון
 שהחזיקו בה אביו ואמו' עשתה עמה כשוטה וקרעה בגדיה ובגדי הנזעיס בה
 עד סכמנעו בני אדם ממנה' והאיש סכח בריתו ונשא אשה ותעם בן וחנקתו
 חלדה ועוד ילדה בן אחר ויגרל ונפל לבור' אמרה לו אשתו אם הבנים היו מתים
 כדרך כל האדם הייתי מכדיק דיני' עכשו סמתים במיתה משונה אמרתי בלבי
 טיס בידך איזה עוון חמור' ולכן טפטם במעטיך והגידה נא לי' ויכפר לה האיש
 המעשה הנז' והיא הסתדלה להתגרם ממנו ותאמר לך אכל אשתך שהזמין לך
 הכורא' וכך הלך ושאל ממנה בעירה והשיבו לו היא שוטה' וילך האיש אל
 אביה ויכפר לו כל המאורעות ורכה ללכת אליה ויאמר אני מקבלה אלי עם כל
 תומיה' וכבואו אליה התח' לה להסתטות גם עמו' והוא הזכיר לה מעשה הבור'
 ומיד כתיסבה דעתה ותאמר לו אני עמרתי בביתי וינשא יחד ופרו ורבו בבנים
 ועושר וכבוד עכ' : יהושע בן פרחיא' ושמוען בן טטח קבלו מהם סנת ג'
 חלפס תרכא לבריא'ה שהיא סנת ריג לבנין הבית' זה יהושע אינו המלמר תורה

לתלמיד

לתלמוד הרמוז כמו שחשבו קצת האנשים אבל היה אחר בימי תלמודי הלל ומתא
 כמו ע' פנים קודם הרבן הובת שבמימי היו החרושים ההם בימיו היה אליעזר
 לב מפעם פרה א' והנה מזאתי מהרמבם בראשית משנה תור' שלו מסיים בסדר
 הקבלה יהושע בן פרחיא הזה ברור רבי יהודה בן טבאי' וכן עשה בעל ספר
 יוחסין והר"א בר בספר הקבלה שלו כתב יהודה קודם יהושע' ואני הלכתי בזה
 אחרי הר"א בר' כי לא מזאתי מכריע זה רבי יהושע בן פרחיא האריך ימים מאד
 בימיו מלך מתתיהו בן יוחנן לב פנה א' היא סבת של רוב לכניז הכל' והוא מרד
 באנטיוכוס מלך יון והרג ניקנור משנהו עם תפעים חלף יוונים וכו' פיהודה
 בנו הגדול ימלך אחריו וזה כי אלו היוונים בוו ליהודי' שלא יעשו טבת ר"ח ומילת
 וזאת היושפה בקבלה על פה יש לנו סנהדרג מיקנור באמצעות יהודיות בת מתתיהו
 מניקנור אהבה מאד והיא הלכה אלו ונתנה לו מאכלים על גבינה הנותנים כמה
 ויפסדו וימיתו והביא ראשו לאחיו ואז היהודים הלכו על היוונים וימיתו ככל
 ויגרשו מא' וראוי שתדע כי לא יש זכר מזאת האשה אלא המדרש סמביא הר"ן
 עב דטבת' אמנם במגלת תענית פ' מזכירה צמדרש אמ' זל בסגנון אחר וכן
 הנזכרים בספר יודיאה מזכירים בסגנון אחר' ולכן נכלל לומר שבטול מגלת
 תענית הסכימו חכמי הדור לכלול יחד בשמחת חכוכה דבר יהודיות מתי שהיתה
 ויהודיות אחרת בת חשמונאי ונס הכורית כלם בהגלת אנטיוכוס' וישב אנטיוכוס
 וישלח טנית חיל רב על ידי בגדים משנהו וילכו בני מתתיהו ויהודה' ומכבי אחיהם
 בראשם ומכבי ר'ל מי כמוכה באלים ה' - שהיה כתוב על הבכרייהילה שלו ויהרגו
 בסנאיחס מאד וגם יהודה מכבי נהרג וכן אלעזר אחיו נטבע בדם הפילים' וישב
 סלמית אנטיוכוס ושלח עם כחול הים על ידי פוליוס משנהו וכנסם בירושלם
 והעמיד כלם בהיכל והרג הרבה יהודים שלא רצו להשתחוות לכלם' ועל כלם
 חנה וז' בניה' וה' היה עם האחים ויהרגו סנאיחס' ואחר כך שלח אנטיוכוס
 פולוכיאז ואחכ' לשיאה טרי באותויו ובכל פעם נכחו היהודי' עד סגרסו מארצם
 כל היוונים ובמקדן אלו המלחמות מלך יהודה ו' פנים וימת ויהונתן אחיו ו' פנים
 וימת ושמעון אחיו יח פנים וימת ובימיו בטלו אלו המלחמות' וישאר יוחנן בן
 שמעון הנקרא בלסון יון הורקנום וכלחס עם מלך מצרים ועם מלך יון ויכבסו
 והוא הרס עיר שמרון מטרופולין לכותי' ודרוקי' וחרב מקדש מעשו על הר גריזים
 שהיה ר' פנים לבנינו וישב ירושלם בשמחה ולפי שכסיל א' ועמו אליעזר אמר לו
 שהיה חלל ופסול לכהונה והחכמים לא נזפוהו נהפך לאיש אחר והאמין לדרוקים
 והרג עם רב מישראל המחמיים בתורה טבעפ' וזהו יוחנן לב שמתם בכ"מ'
 סנה ולבסוף נעשה דרוקי' ומלך לה' סנה וימת ארסתבלום בנו מלך ב' סני' וימלך
 אלכסנדר אחיו ובראשונה היה פרום ולבסוף נעשה דרוקי' והרג מאד בחכמים
 וימלך כז' פנים ותמלך אלכסנדרה אשתו ט' פנים ותאהב הפרנסיס' והניחה
 מאלכסנדר איפה ב' פנים והם הורקנוס אהוב פרנסיס וארסתבלום אהוב דרוקים
 וישו מלחמות בנייהם על דבר המל וכה ופעמים רבות זהו מלך' לבסוף מתו

האנשים במעשה...
 תלמוד הרמוז...
 כמו ע' פנים...
 לב מפעם פרה...
 הקבלה יהושע...
 יוחסין והר"א...
 אחרי הר"א בר'...
 בימיו מלך מתתיהו...
 באנטיוכוס מלך יון...
 בנו הגדול ימלך...
 וזאת היושפה...
 מניקנור אהבה...
 ויפסדו וימיתו...
 ויגרשו מא' וראוי...
 עב דטבת' אמנם...
 הנזכרים בספר...
 תענית הסכימו...
 ויהודיות אחרת...
 וישלח טנית חיל...
 בראשם ומכבי ר'ל...
 בסנאיחס מאד...
 סלמית אנטיוכוס...
 והעמיד כלם...
 חנה וז' בניה'...
 פולוכיאז ואחכ'...
 כל היוונים...
 וימת ושמעון...
 והוא הרס עיר...
 שהיה ר' פנים...
 סנה ולבסוף...
 אלכסנדר אחיו...
 וימלך כז' פנים...
 מאלכסנדר איפה...
 וישו מלחמות...
 לבסוף מתו

עליו משיח נאמרו...
 סנה פ' עב

שמעיה ואבטליון הלל ושמואל

פניהם ואוטוואנו קיסר רומה המליך על ירוסלם הורודוס עבד החשמונאים זהו
 לקח לו לאשה מרימי בת אלכסנדר בן ארסתבלוס וזלתינות הורודוס קל לקבל
 לשון הרע מפני זה המית מרימי אשתו ופני בניה פולרה ממנו וגם בן אחר
 שהולידה לו אשה אחרת ובפנת כמו ק' פנה קודם חרבן בית פני כי מלך בן ג'
 פנים קודם החרבן כנראה בבבא בתרא ע"ב הפיל כל בית המקדש ארצה לכפרת
 עונותיו שהרב הרבה מהפרופים ובכה המקדש מחרש וזה עשה עם עבת בבא
 בן בוטס חכם גדול פסימא עיניו כנראה בבב' ואומרים שעשהו יותר יפה
 ועשיר מבניו שלמה ומלך מ' פנה ובת בן ע' פנים ובמתו כבוד גדול עשו לו
 והוא הסמיד כל משפחת החשמונאים כי פחד שמא יזרודוהו ממלכותו ואמר
 הול סכליית זאת המשפחה הנכונה אפילו שהיו דיוקים וחכמים גדולים היה לפי
 פלקחו להם מלוכה על ישראל שאסור ללקחה אם אינו מזרע דוד ומלך
 ארקילום בנו ט' פנים ואנטיפוס אחיו הנקרא הורודוס הפני מלך יא פנים
 ואבירפס בן ארסתבלום בן אלכסנדרו אח ארקילום מאשה אחרת בן הורודוס
 הזקן הראשון הנמלך על ישראל עי' טיביריאו קיסר רומה ומלך לב פנים ובא
 עליו אלפסיאנוס וטיטוס ויהרג אותו ומוכזז בנו ג' פנים זחבי קודם הרבן הבית
 ואז בוטל התמיד ונחרב הבית ובאו מקפר ההרובי לכת המלחמות הלך לפי
 ומה' והפבוים כז אלפים וכמעט כזה הסך נהרגו מהכרובים בכל מקדמי
 המלחמות ואלה זולת המתים בירי פמים בימיו היה חוכי המעגל אשר אמרו
 חזל שהיתה תפלתו כמעט מאד כנראה במסכת תענית ונהרג חזן ירושלים
 במלחמות הורקנוס וארטובלוס מבני החשמונאים ואומר במדרש שחוכי יא
 ע' פנים וכמעט והלך למדרש ולא עשו לו כבוד בזקנותו כראוי שאל בתפלתו
 למות וכמעט קולו וימת שמעיה ואבטליון קבלו מהושפ בן פרחיא
 ושמועז בן פטח סת ג' אלפים תפסה ליבירה ופיר לבניו בית פני במסכת גיטין
 וכנהדרין פ' חלק אמרו שהיו מבני בניו של סנחריב אשר כהן עיר אחרי ההרבות
 גדולות עפשה בישראל ואלו החכמים היה להם דעות לפטות את ישראל להיות
 אדם ישראלי וראיתי כתוב פלהיותם גרים לא היו יכולים להזכיר בלפונם אותם
 והיו אומרים איך במקום הן ים אומרים מים בתודות הקסרים של רומה פסק
 א' קרא על עם אבטליון כשהיה ערל ברומה ואני השתדלתי עם חכמי גדולים
 שבהם למבא הפסק ההוא ובעתי ולא מצאתי בימיהם היו נפואים בירושלם בני
 בקירא ורבי יהודה בן בתירא האריך ימים מאד עד שהיה ברוד שמואל ולא
 כנראה בטבת פ' רבאליעזר יזבס' כל הכשרי הלל ושמואל קבלו
 משמיעא ואבטליון בשנת ג' אלפים תפסה ליבירה וכו' מל לבניו הבית פני
 בירושלמי דכתובות ע' הכופא אומר א' מקדמוני משפחתו של הלל שהיה מטבט
 בנימן לקח לו לאשה בת א' מבני שפטיה בן אביטל בן דוד המלך וכו' ואמר
 המדרש פרשת ויחי שנמכר בירושלם מבלת יוחסין האומר הלל מזרע דוד רבי
 שייר רבה מזרע אביטל רבי וקי בר חלפתא מזרע ינרב בן רכב רבי נחמיה

מזרע

ה ה ו ז ט י יב יג יד יו יז יח יט כ כב כג כד כה כז כח כט

57

מורע כחמיו בן התרשאה וכן בהלכות סנהדרין פ"ד הלמנכס בהנה חומר
 מפני מה ראש הגולה שבבבל גדול מן הנשיא טבאל ומטיב מפני שהוא בא מן
 הזכרים והנשיא מהנקבות ובהתובות ריש פ"ק חומרים התוספות הלל בהב
 כשיאיתו עד ג פנים לחחר מלכות הרורום והיה לו רח עשיר ושמו מבכה ולא
 רצה להעניק לו בענינותו כדאיתא בפרק סוטה ו"א פהלל היה אח חזקיה הנזכר
 בשלמלת ורע רוד המלך וזומר סרר עלוס ע בארר בחלקו הלל ושמואל ולא בחלקו
 כי אם בג' הלכות כנראה ורע לוי בפ"ק דשבח עד ימי הלל היו קורים חר סרר
 משנה שהיה להם בקבלה ממרעה והלל וסיעתו תקמו הכל בשתא סרר וזה היה
 בתחילת מלכות הרורום כנראה בפ"ק דחגיגה ורע כי כל אלה ראשי הקבלה
 דלעיל היו בבבל והלל הנז' עלה מבבל לא והוקם עם לנשיא כמו מאה פנה
 קודם החרבן ונשאר בבבל חזקיהו אחיו על הנשיאות כנראה במקום עשאל ס' א
 קמו ורכב שאומר פס ת"ר הלכה זו כעלמה מבני בתיהה שהיו מגזע ימי וראשי
 ימיבות בירושלם וכו' ורע כי בני בתירה היו ב' אחים ונקראים יהודה והושע
 שמעון אחים בני בתירה מוחסים ונשיאים במקבת עדיות והלל הכו האריך
 ימים עד ק"פ שנים וכמערך פניאותו ובניו מאה פנים שהוא עד החרבן עד רוד רבן
 יוחנן בן זכאי וכלם נקראים רודיא וכלעיים חחת שמו בשלמלת הקבלה והס
 רבן שמעון בנו ורבן גמליאל בן כנו ורמב"ג סנהדרין פ"ד טיטוס בחרבן קבית
 וכלם היו תחת מלכות הרורום עבד חסמונים ובניו אחריו ונס שמואל האריך
 ימים כמו הלל חברו ולכן נקרא שמואל הזקן ורע כי מימי מרעה עד ר"ב הזקן בן
 הלל היו קרית ומלמדים בעמורה ולהיות שבה חולשה בעולם התחילו לקרות
 בימיבה ורע כי כשהעלו אנשי ירושלם את הלל הזקן לראש העלו מנחם סיהיה
 בן זוגו במדרש אחר סדרך סנהובים להוה בין האומות בסטוריאלי המפורסמים
 שמימים בכל החכמות ב' ראשי ישיבות באופן שהמלמדים ודורפים ותלמידיהם
 מקבאים זה בזה הדרך מרבים בחכמות ותלמידים ומנחם הכו הנזכר
 ללכת אל סרות מלכי פרס עם פ' אכסים לבושים זהב כדאיתא בחגיגה והישיבות
 העלו שמואל תחתיו וזה מנחם היה כמו כביא והתכבא להורורום שומלך בימיהם
 היה בבא בן בוטא והורורום כבד מאר הלל ושמואל ומנחם ותלמידיהם ואלעיים
 ורשבתי מחכמי בעלי הוראה שמונים תלמידים מעולים מהאחרים היו לו להלל
 הכו גדול שבכלן היה יונתן בן עוזיאל אשר האריך ימים עד שבחרותו קבל מן
 חגי זכריה ומלאכי הכנאים ובזקנותו היה מחברי רבן יוחנן בן זכאי ושמואל
 היה הולך לנקר הלל כנראה בפ"י כוהלין הלל כשעלה מבבל היה לו מ' שנה ומ' א
 שנה למד ומ' שנה שמש ישראל בימיהם היה רבי יוחנן החורוניט שאלו לבקריו
 הלל ושמואל בוסכה ותכניה בן חזקיה בן גרין שעלו ב' ובע' לבקריו כנראה
 במקבת שמחות פ"ז וס' גזרו ו' רברים כנראה פ"א דשבח והוא כתב ספר
 מבלת תענית בימיה היה רבי כחוכיא בן הקכה שחבר ספר הבהיר על הקבלה
 והאריך ימים ורבי חננאל בן רוקא שהיה מלומד בימים כנראה בפ' ערבי פסחים

הלל ושמואי

ובעבד רתעניות • וביומי הלל ור'בז עברו ב' כהנים גדולים והם חננאל המצור
 וישמעאל בן פאבי החסידים מכל א' מהם עשה פרה א' ברור הזה היה שמואל
 הקטן מתקן ברכת המינים לפני ר'ב הזקן ונקרא קטן בערך שמואל הנביא ומת
 קודם החרבן וגם לפי מאפי' שהיה חכם גדול עם כל זה היה קטן בעיניו אמרו
 חז"ל כמזמן סבה היה קיים היו הסנהדרין יושבים בלשכת הגזית וסתי בתי דינים
 של כ"ג היו במדרס א' היה עומד על פתח העזרה וא' בפתח הר הבית ומלבד אלו
 היו בירושלם תפא בתי דינים אחרים • ודע כי זולת בתי דינים של ירושלם היה
 ב'ד לכל שבט • וכן בכל עיר היה להם ב'ד של ב' לרון בדיני ממונות • ובכל עיר
 שהיה נמצא רב' ישראלים היה להם גם כן ב'ד של כ"ג לרון להס דיני נעשות • ודע
 כי לא נמצא בתורה מי היה מעמיד ובוחר אלו שופטים • כי א' שהיה המלך
 בהמצאו • ויא' הסנהדרין • ויא' גדולי ההמון • בפ' דרכותיהם אמרו שכל המנויין
 שבירושלם היו לאדם כל חייו והיו גם כן ירמיה לבניו אס היו ראויים • בפ' דע"ו
 אמרו מ' שנה קודם החרבן גלתה סנהדרין ממקומה מפני שרבו הרשעים ובטלו
 דיני נעשות מישראל ואז נפתחו שערי היכל מעבדן ונער בהם ר'בז • במדרס
 פיר הקירים אומר שהיה בירושלם תפא כנסיות • במדרס איכה אומר מלכל א'
 היה גמרא וב'ד ומדרס ר'בז היה גדול מכלם • הרמבם בפ' המטניות בהקדמת
 פרובין אומר ש' פירדא כולר קודם החרבן והיה ה' שנה • ובפ' מסכת אבות
 ש' אומר ש' רוסא בן הרשימם היה ברור שמעון הדריק והאריך ימים עד טראה
 רבי עקיבא • ואתה בני אל תתמה כי הרבה חכמים נמצאו בגמרא שהפליגו
 באורך ימים ולכן נמצאו בהוראות בב' וג' דורות • גיטין פ' אמרו ש' דרית עמד
 מ' שנים בתענית למצן לא יחרב בה' וכעשה כל כך רזה וכחוש באופן שחאמר היה
 אוכל רואים המאכל חוץ מברונו • ודע שאלו השמחה דורות של הוראה שהיו בבית
 בני מתחלתו ועד קופו לא ראו החרבן • ודע כי כל ימי חייתי תוהה על כך וסם
 הכהנים גדולים שממשו בבית ראשון ובית שני וזה כי מאמרי הגמרא והמפרטים
 אחרונים קותרים זה לזה כמו שטראה • והנמיס בבית ראשון הם יוקר • בע"ק
 דיומא אומר רבי יוחנן מאי דכתב ידחת ה' תוסוף ימים זה מקדש ראשון פעמד
 ת' שנים ולא שמשו בו אלא יח' כ"ג • והכראה לי בסדר עולם וכאשר כתבתי לעיל
 הם יותר • ושנות רשעים תקצרנה זה מקדש שני פעמד תכ' שנים ושמשו בו יותר
 מ' כ"ג • כא מהם מ' שמשם שמעון הדריק • ופ' שנים יוחנן כ"ג • וי' שנים יוחנן בן
 כדבאי ויא' שנים אלעזר בן חרקום • מכאן ואילך חסוב מכל א' לא הוכיח שנתו •
 ולית בתוספות כתב שבבית ראשון היו ח' • ורי אומר שהיו יב' • וכן בירושלמי
 דיומא פ' אומר במקדש שני שהיו כ"ג כוטלין בדמים • ויא' שהיו הורגים זה את זה
 בכפשי' שמשו בו שנים כ"ג • ויא' פ' • ויא' פ' • ויא' פ' • ויא' פ' • בתוספות
 רזבחים פ' טבול יום אומר תכיבו ברברי הימים שלא היה כ"ג אלא מעתהם שחאמר
 הנני כותב לו את בריתי מלום פעמדו ממנו ח' כ"ג בבית ראשון וש' בבית שני •
 וכן ביום פון פרה אחרון מס' ר' אומ' כי מאהרן הכהן הראשון עד בנין הבית ע"י

פליטה

7

שלמה היו ר' ז' זבדיה רחמן היו יח זבדיה מני כב' ומכאחי בספר מערי ציון
 מחבר רבי יצחק דלטום בפרוויכזה סנת ה' אלפים פ' האומר אלו הרברים ממס'
 אלו הסהנים גדולים מממנו בבית ח' אהרן אלעזר פנחס אביטוב בחקי זקריא
 אמריה אביטוב ברוך אחימעץ מוריה יוחנן עזריה אמריה אחיטוב פלום חלקיה
 עזריה כדיה יהודקא חסר הלך בגלות בבל: ואלו לב' מממנו בבית מני' עזרא
 יהושע בן יהושפק יהוהקים אליטוב יהודע ירוע חכמיא ואז לקחו ההנהגה מנסה
 ונחיו הוכא ממעון יטוב אחיו חכמיא בכני יוחנן בכני ממעון יתוב מן הגליל חסמוכאי
 מתתיה בכני יוחנן בכני ממעון אחיו יהודה אחיו אלעזר אחיו יוחנן אחיו יהודה בן
 ממעון הורקנוס ינאי יסר חיים כפר ברקאי אלכסנדרוס הורקנוס חסמיגנוס
 אריסטובלוס הורקנוס אחיו בן יוחנן בן חננאל בן מתתיהו אליטוב יהוסף עינייה
 יועזר יוסף בכני יחזקאל עכן יהושע בן גמלא טובלוס בן הורקנוס חננאל בן יונתן
 אלירעמי ממעון הגדול יוסף בכני חנניה יטוב ישמעאל סריה סמנה בני קמחית
 יונתן היובלוס חננאל מתתיה בן פנחס ישמעאל חננאל המצרי ישמעאל ממעון
 יוחנן יחזקאל פאחי ישמעאל בכני טבאי יהודה בכני ענני אלעזר בכני פאחי בן
 פניאל חיים סרה אליטע ישמעאל בכני הכהרע על ידי טוטוס עכ' ינאי לא ירעתי
 חנין לו' ירע כי כיוכא לסך הזה וכמעט כאלה הסמות רחיתי בקרוניקי פלחם
 וכבר ירעת מה סכתתי מהסתרם מפנחס היה מיוכאי מצרים וסחיה יתיר מע
 סמיס: רבן יוחנן בן זבאי סהק ותבריו קבלו מהלל ורעו קודם תסלוס
 החרבן סהיה כמו סנת ג' אלפים ותסכח לבריהא ססיא תכ' לבנין בית מני' והקס
 לראשית מלכות הקיסרים ברומה' וכג' למלכות אבריסס מרע הוחרוס על
 ירושלם פאז מהרע עם רסכג' יטוטוס עשה ריבז כסיא' ומלך ג' סנים אחר החרבן
 ככראה כזקיק ונאבות דרבי נתן וסיה קכ' סנים וממנו מתחילין עשה דורות של
 סנאים סקבלו תורה סבעל פה מרור הלל וסמאי סהיו סוף ח' דורות של הוראה
 סבבית מני' בראשית רבה פרס' טו' אומר סריבז היה מקלם עכמו ואומר אס' כל
 סממים היו ירעיות' וכל בני ארס לבלריין וכל סיערים קלמוסים חנים יכולים
 לכתוב כל מה שלמדתי מרבתי ולא ספרתי מהס אלא ככלב המלקק בים יובמס'
 יתח' מזכיר חכמתו' ומכאן תבין גדל מעלת חכמת רבותו' ברור הזה
 היה רבי חנינאל בן רוסא ורחיתי בספר דרך אמונה חא' טג' סהיה דופא' ובפג'
 דתעניות כראה סבבוקף ימיו נתעשר' יח' פיופי סהקן תלמיד ריבז הוא יוסף בן
 גוריון אחיו של כקרימוון ברור הזה היה ריבל סהלך חי בגע' ככראה במסכת ע"א
 ספר הבהיר סחבר רבי נחמיא בן הקנה ככראה ברור סלעיל כתסרסס ברור
 הזה' וכתב ר' פס טוב בספר האמונות סבבוקף סיימס באזה סספר מח' ביר
 סמקובלוס סבארץ אסכנו ומסס הסיע והביע ביר חכמי פרוויכזה' אספס לא
 הביע בידס בסלמות' ברור הזה היה רבי אבויה אביו של אליטע אחר וסיה עסיר
 פרול וסברית מילה של אליטע קרא לסעודה ריבז' ורבי עקיבא ותלמידסס
 סלקרימוון בן גוריון ולכיות סהקת ולכלבא סבוע' ואסר סאבלו עלוריבז
 נתלמדין

ותלמודיו וכל החכמי לעלים ודרשו עד שהיה האם לוהט סביב הבית כמתיבתה
על הר סיני ועל זה תמה מאד אבותי וכרר בנו לתורה ועל שלא היה הגדר לשם
פנים לא כתיבוימה בירו ראינו כתוב מהלל הזקן ורבינו רבני עקיבא ראו זה
לזה רבי יהושע בן חנניא היה מתלמודי ריבוי וחמרו עליו חסריו וזלרתו לפי
פסגה היתה אמו הרה ממנו היתה הולכת למדרשות ומחלה שיתפללו על העובר
פיהיה חכם כמראה בירושלמי ריבמות: ברור הזה היה רבי ברוך פהאריך ימים
עד ת פנה ריבוי היה נאהב מאד עם הקיסר טיטוס ושלט ממנו במתנה מקום ובנה
וחכמיה וכתן לו רבן גמליאל בן רשבב טכאדב בומי חדרבן קבל מרובו
בשנת כמו ג' אלפים תתן לבריאה וכמו יב פנים להרבן הוא היה בדי פלוגתיה
דר יהושע על קדוש החדש ותפלת ערבית ואלו ותלמודיהם הון עומרי במדינות
אז וכרסים סביב לירושלם בימיו היה רבי אליעזר בן הורקנוס חברו של רבי
יהושע הנז' פתבריה פקדים ואסתו היתה כקראת אימה שלם אחות רשבב
אומר שבחי פרש' ושם האחד אליעזר כי זה הורקנוס היה מזרע מדע' ועיין
בהקדמת פקדיו ותראה אוכף למודו הקורה ברור הזה היה רבי אליעזר בן
ערך והיה חכי אלעזר בן עזריה דוד עשרי לעזרא וכתן ועשרי ותלמוד ריבוי
והיה ראש ישיבה בחברת רב מ' פנים וכשמנהו היה בן יב פנים ויא בן יוחי
כנראה בתוספת פ' לפני אדיהן וביום ממנהו חברו הישיבה מסכת ערויות
ועשו תקיטוס טרבה ברור הזה היה רבי יהודה בר אלעאי מחבר ספרא והוא
תורת כהנים ראינו במדאשית רבה פרט קה טכדור הזה בורה המלכות מיבנה
בית המקדש עמדו פעום ולגיאכום והשיבו טלחנות עם מונות והיו מספקים
לעולי הגולה הלכו כותיים והלמינו למלך באמרי מאס תכנה העיר לא יתנו לו
עוד המם וימדנו בו השיב המלך להם כי כבר תכנה הגזירה אמרו לו זה תעשה
תשלח לומר להם שיוכיפו או יגרעו המדה יסנה וידענו שמעבדס יכחו הבנין
ובן פסה המלך וכס הביעו האגרות ליהודים אשר היו מכונסים בבקעת בית
רימון התחילו לבכות והיו רוכים למרוד במלך לבסוף אמרו יבא חסס וינחם את
העבור אמרו ועל יהושע בן חנניא טכל חכמת התורה בו וכו' ככתוב טס ורע
כי ענין זה הבנין מכתחיתו ברברי הימים טלחס והס טוימרו וקליטטה סי פלב
וכוקרנו כובדי סב פב' וכלאטינה ובעל ספר חיי הקסרים ואומרים טאז היה
יוליאנו קיסר מו' ברומה ודמסו השיפור לט' כמו רץ פנים אחר החרבן ברור
הזה היה רבי אליעזר בן יעקב טעל פיו ככתב מסכת מרות ורבי פרידה אשר
חזה ת' פנים ואומרים בפ' כיבר מערבין טהיה לומר ההלכה לתלמודיו ת פעמים
ואס התלמוד טכת ההלכה היה תלמדה ת' פעמים אחרים וכתן בן עזריאל
האריך ימים מאד עד כי בכהרותו קבל מחגי זכריה ומלאכי הכביאים ובחכר
ימיו היה מחביר ריבוי טהיו תלמידים מהלל הזקן ובסוף ימיו ראה חנקלוס הגר
ברור הזה וזה יוכתן כתב תרגום כביאים על פירבותיו בזהר פרט אחר
ענת כראה פיהונתן זה ראה חנקלוס הגר וזה טאומר טס טמאי וטלל לא אודיע
לחנקלוס

לחנקלוס

לא חקלום מלש האוריתא עד דאחנזר ואל תבנו אל חקלום המזרי ע' הנזקין
 מהעלה טיטום דורו בנהיה כי הוא לא כתביר אלא אחרי מת טיטום מהחייב
 הבית וזה הנה אחר לכנו מאר' ונמכר פ' יש כחלק יכתב בן עזראל חלק עט
 ממאי לענין הארס מלא היה כוהני' כמו עמו כבודה וכתב לוחות בן עזראל כספוי
 וכן נמכר חקלום בימי רב הוקן במסכת ע"ז פ"א שמת רב וסרף עלו חקלום הבר
 במכשירי מנה בוריי וכן עקלם הבר היה ברור הזה ספק קמכא בואלם שמות
 רבה פרשת מעטנים ובסמוך יודר יעקב דרר אמר ליה עקלם לארריאכוס קיסר
 פהיה בעל אחותו רופס אני להתגיית וכו' וזה ארריאכוס הוא אשרי החייב ביתר
 כ"ב פנה אחר חרבן הבית ועקלם בא לו לארץ ישראל להתגייר וסאל סאלות לרבי
 אליעזר ומכאור רבן בבית ממאי' ונא לו לרבי יהושע ומכאור עכנו כהלל' ונחגיגו
 וכתב לא לחרבן משה ק"ל לכוזרים וד' לארריאכוס וזה מעיר המזון מוסר וכינו
 באחריו עזה עקלם פהיה הקרא ברומה הקוילה כתלהב באהבת יהודי' באי
 פונטו וכתגייר וזה הענין התורה מיקודית ללמון יון וכן בתורה כהניס פרשת
 ובהר סיני מזכיר עקלם בפונטו' וכתב בן עזראל איטלונת פרסס קרבמו
 על ככויאם לברו ככראה בראם מסכת מגילה שכתב מפיהו זכריה ומלאכי' עט
 כל זה נמכר מתרגס גם בן כל התורה וזה חכס דייקאטוי לפירושו לתורה מזכיר
 ועל שמו הרבה פסוקים מפורים בתורה בקרבמו' וברורו זה נמכר ה' מהש
 וכל וכתוב בסופו שהוא תרגום ונכתב בן עזראל על התורה והוא בעיר ריוו ביד
 זבני פואה' ואחר כמותו במטויה ביר בני קסיס' אמת- שכתוב בסופו שהוא
 תרגום ירושלמי' ונמכרו למכותיהם במעט מכוונים' ויכול להיות מהכתוב הו
 ירושלמי דל' שכתבו עונתו בירגולס' ופ' כל שכתבו אמרו התוספות שמימי
 התנאים כבר נעשה פ' כותבי' חקלום הגר תרגם התורה מפי ר' אליעזר ורבי
 יהושע ככראה במסכת במגלה פ"א וראיתי כתוב פהיה אז נכתב' אלעיס תקטס
 ל' כיקיה' ואל' שכתב חקלום בירמו יותר ממה פהיה כתוב בראמון ולכן קרא
 על פנים' וכבר התפרסם שבימי עזרא היתה התורה ביר הלמון בלמון ארמי
 וככראה בפ' חין בין המודר וזהו פפתם היה אז ארמי וכן התמיד זה הלמון
 ציבראל עד החרב ככראה בסוף דברי נחמיה' ונמכרין לרומיים פח' וכן כראה
 למון הזוהר וגמר ירושלמי' ובאולי בזה הלמון או דונו הוא גמרת בבלי' ולהיות
 שכתב זמן זה הלמון ארמי מדברי התורה כמכתב ביר ההמון ובאולי מעלי
 התורה גם כן' עמד זה חקלום ורקדקו וחקנו מזוקק מצעתיס לפני דבותיו
 והודלו' וכן כתברם' פ' רקדוקין חקלום לא מרעתו הוסוף שהרי מסיני כתב
 ואלו פכתתס והוא חזר וקרו' ולהיותו ישרי וכלתן ככינוי הסלמת הפרסיות ועס
 יתרגום חקלום בפ' דברכת' ובאולי היה זה הכינוי למען שההמון יהיו בקיאים
 ונמעיס דברי התורה כמו שכתב כמ' בעמין סי' יט' ופוסקים אחרים כי יאות
 ולכו יותר ממנו הפירושים המפורסמים אבלו' הגם כי בראותנו העקר הגדול
 ושאמרו חז"ל בזה הכינוי בכל לומר פנים בו דמוזס ככתרים משמות הקדש' ובפרט

לדעת

1000

לרעת האומר פי התרגום היא קבלה למרעה מקיני / עקילס הגר העתיק כל
 התור' למסוך עברי' ל' לסוף יוני ככראה בירושלמי דקדושין פ"ק עקילס הגר תרגם
 לכני רבי עקיבא והיה פתח נהרבת וכו' ופסוקים רבים כאלה תמצא מסודר
 ומפורד בן החבורים כמו בפרשת שמיני ברבות / וכן פסוק לריו שמניך במדרש
 ורבים כאלה ועיי' בירושלמי פ"ק דמגלה אמר ר' חייא עקילס הגר תרגם התורה
 לפני רבי אליעזר ורבי יהושע וקלסו אותו ואמרו ישיפית מבני אדם מ"ל יופי של
 יפת שרומז אל לסוף יוני / וכן אמרו בירושלמי דשבת פ' במה אשה יוכאח מותר
 לאדם ללמד את בתו ויכית מפני שתכטיט הוא לה / ובראי' נמצא כלו כתוב ועל
 שמו בליבריאה פברומה ובירושלמי דמגלה ה"ל אמר רשב"ב בספרי' לא התירו
 סיכתבו אלא יוניתי - ותרגום כתובים לא נמצא מי חברו ככראה בתוספות פ"ק
 דמגלה וכבר כתבנו מכבר שבימי התנאים נכתב / ואומר ספר יוחסין פייכתב בן
 עזריאל תרגם וכת קול סיכא ואמר מי הוא שמגלה סתרי תורה לבני אדם ה"ע
 כפרכה לפרם ובל' לזיון ו"א פסוק ה' מלך / ומה סכראה מסודר ותפורד גמרא
 תרגום מכוונה על מס רב יוסף ורב שמתי / כמו פ"ב דב"ק פסוק כבעו משכני
 תרגם רב יוסף וכו' / וקדושין פי' יוחסין פסוק ויטב ממזר תרגם רב יוסף וכו' /
 וכן פ' עגלה ערופה פסוק כאמר תעטנה הרבורים תרגם רב שמתי וכו' ורבי' /
 כאלה / אמרו התוספות פ"ק דב"ק שנתחסו התרגומים להם לרוב בקיאותם
 בתרגומי' משום שהיו סגי נהור ורבי' סבכתב אי' אהת רס' אי' לחתם על פה ורב
 יוסף היה רבו של אבוי הזוהר פרט' לך לך / ואומר שהסבה סהראפונים פתרו תורה
 בבואים וכתובים בלסוף תרגום הוא לפי שהמלאכים מקנאים בישראל מ"ש להם
 תורה כמו שנא' מה' אנוש וכו' והם אינם יודעים לסוף תרגום ולא יבגיוו בזה ו"א
 ס' יודעים אבל מואסים זה הלסוף ואינם מסגיחים בו ועל זה כתגלה ה"ב לאברהם
 בהיותו ערל בלסוף מחזה שהוא תרגום למען לא יקטרו נגדו :

⌘

⌘

דבי עקיבא / בן יוסף גר כרך היה מבני בניו של סיסרא ואמו ישראלית קבל
 מ"ג הכל שנת כמו ג' אלפים תתס לבריאיה וכמו כ"ב שנים לאחרן בית שני וחיה
 ק"ב שנים והוא חבר ספר מכלתין וספר היכירה על הקבלה / ויש ספרי' ויכירה
 שחבר אברהם אבינו / אשר הר"מבן חבר פי' גדול ונפלא עליו / ולפי סכראה רוב
 התורה שיש לנו בעל פה מידו היתה לנו - כי תלמידיו מחברו ספרא ספרי' ותורת
 כהנים ותוספתא כלם הם אליבא דרבי עקיבא / ודע כי יש מכילתא אחרת משמו'
 עד סוף התורה שחבר בן עזאי / ויש מכילתא דרבי יסמעאל / רבי יהושע בן
 קרחא היה בנו כי הסיבות היו קורים לרבי עקיבא קרחה לפי שהיה קורח כל
 החכמים כפלפלו - בפ' אף על פי כראה שבן עזאי לקח לאשה בתו של ר' עקיבא
 ואחר כך גרשה למען יוכל ללמוד תורה / והיה תלמיד חבר לרבי עקיבא ב"ב פ"א /
 רבי עקיבא היה חתנו של כלבא שבוע ואשתו היתה סבת חכמתו ככראה בכתובין
 פ"ה שהעמירו במדרש י"ב שנים ואחר כך י"ב שנים אחרים וכו' והיה יודע ע' אלסכות
 ככראה ברמ' / פירק' דכנהררין / וכשמתה אשתו הראשונה לקח לו לאשה אשת
 סורוכוסוס

57
8

טורנוקתופוס הרשע סתתג'יירה . בימיו היה סר הקיסר סתתג'ייר ונתן חזי ממונן
 לרבי עקיבא והיה נקרא קטועה בר שלום . וראיתי במסכת סבת פ' כמה חסיה
 סר עקיבא עשה מפתה בכסופי בנו ועל כוס וכוס סהביא היה אומר חמרא וחוי
 לפוס רבנן ותלמידיהון וזהו בריכרס סנהג'יס עתה במסתאות . ברור הזה היה
 רבי חנינא בן תרדיון . וראיתי בספר היכלות סהיה קיסר ו'חרפ'יס ו'הרג וכו'
 כנראה סס ולבסוף העלילו הסר'י עליו ויסרפוהו . במסכת כררים כראה סתתעטר
 ססה פעמים והיה יורע על'סונות כנראה בפרק ג'ד'סנהר'יס ראייתו בספר
 הסדרס לרפ' היה חסס ברול נקרא רבי אלישע והוא ואסתו היו חסירים גדולים
 ונביהס היו מתים קטנים והתפללו אל ה'ת' ונעתר לקולס . וכולך להס ר' יסמעאל
 וסס מאריך מאד וזה ר' יסמעאל כתב מתנו קסה אביו סל כחוכי'י' בספר הקבלה
 סלו . ואומר בסמו א"ר רבי יסמעאל כב' בן זב' סנה הייתי סהה'כתי אכל כחוכי'י
 בן הקנה ללמוד תורה וסאלתי ממנו יודיע לי מי הוא סר התורה ומה סמו והסיכ
 ופיאל סמו . ותכף עמרתו בתענית ופרסתי עכמי מכל תענוב מ' יוס ולבסוף
 אמרתי סס ברול ער סהוררתי אותו וירר סלהבת אס ופניו כמראה הברק
 וכסרראיתי אותו כסהלתי וכל אבריי בתפרקו וכרתעתי לאחור . ואמר לי בן ארס
 מה טיבך סהראית פמיילוי סל מעלה . והחוקתי עכמי ואמרתי גלוי וירוע לפני
 מי סאמר והיה העולם סלא הוררתיך לכבודי אלא לעשות רכון קונך . ומיר אמר
 לי בן ארס טפה סרוחה רמה ותולעה . אף כי כפסך טהורה הואיל ויס'לה חברה
 בגוף הכנוף טמא אחת ולכן אס תרבה דאתגלי לך תסב בתענית מ' יוס ותטבול
 סר טבילו בכל יוס ואל תטעום דבר מזוהס ולא כל מיני קטניות וירק ואל תסתכל
 באשה וסב בבית אפל והורתיך כרזונך . וכך עשה ולמד תורה הרבה כנראה
 מעזר כגמרא וספר הזוהר והבביר והיה עולה ויורד למרוס כרזונו ומרבר עס
 המלאכים . וראיתי בתוספות דקרוסין פ'ד סבכל פעס עזה רבי יסמעאל היה בא
 מבית המררס אמנו היתה רוכה כגד רזונו לרחוץ רגליו ביריה ואחר כך סוקה
 המיס ההס וכו' כנראה סס . והיה יפה תואר מאד ולבסוף סיה מן הכסרנים .
 תוספות פ' מצוות חליכה אמרו תרי רבי יסמעאל בר' אלישע הנו . ברור הזה היה
 ראס ישיבה בבבל רבי יהודה בן בתירא חבירו סל ר'בז כי האריך ימים ער הינוס
 הזה ובאולי הוא סכו' ברור סלל . וחזקיהו בן רוד היה ר"ג . ראיתי בפ' חלק סרבי
 יהודה בן בתירא היה מרוע המתים סהחיס יחזקאל אמר רב סהמתוס ההס היו
 מבני אכרים סמתו במכרים על סטעו במכין הקץ לפי סהתחילו למנות מכנוות
 בין הבתרים והיה להס להתחיל מלידת יכחק . ר טרפון הכהן ועסיר גדול רביס
 אומרים סהיה ברור הזה . רבי יוחנן ססרלר היה עושה סגד'לין וחכס גדול היה
 וסמכו ר' עקיבא בקטנותו כנראה בפ'מי סמתו . בירושלמי דסוכה פ' החליל תאני
 רבי יורא כל מי סלא ראה גדולת אלכסנדריאה לא ראה כבוד יסראל מימיו רחוב'
 היו בה לפעמים כפלים כיוכאי מכר' וע' קטרדאות סל זהב ומקובעות בה אבני'
 טובות כנגד פ' זקנים וכל א' עומדת בכה רבוא רכרי זהב ובמה סל עץ באמצע

עין בא ראוי כמנהג
 בשלח המורה עסק
 קטן ילד
 ובימי שלח
 אשה זה שלח
 פ' בדין יושע חלה
 סקול כתי

רבי עקיבא וחרבן אלכסנדר וביתר

וכו' וכל אומנות בפני עצמה והחריבה טרקיניוס הרשע ודרוש כזה עומה טס
 רשב' וכן במכילתא דבשלח כרשת ב' ובמדרש איכה יחזיקו זה לטרכיניוס וכן
 בראשית מדרש אסתר ובגמרת בבבא מסכת סוכה פ' החליל מביא כל זה הענין
 וכלהו קטליניהו אלכסנדרוס מוקרון ובמסכת גטין פ' הנזקין חותם ואומר
 ארריאנוס קיסר הרג בהלכסנדריה כפלי' כיוצאי מצרי' ומסיים והולך קול יעקב
 זה אספסיאנים קיסר שהרג בכרך ביתר ת' רבוא ויאד אלפים רבוא' ובמדרש
 איכה פסוק בלע ה' תארך כספור מעסה ביתר ובן כוזבא' וכן בבראשית רבה
 פרט' תולדות יצחק יחסו חרבן עי' ארריאנוס כאשר היה באמת כב פנים אחר
 החרבן וכן במדרש שיר השירים והנה אי אפשר שהיה אלכסנדרוס מוקרון
 המחריב לפי שהוא היה בראשית הבנין והיה אוהב ליהודי' מאד ככראה ממעסה
 שמעון הכרתי והוא היה מעיר אליכנדריה וקראה בשמו וגם לא היה אלכסנדרו
 קיסר כד' לפי שהיה ק'ע פנים אחר חרבן אלכסנדריה וקראה בשמו וגם לא היה אלכסנדרו
 כוכל לומר שבהמשכות הזמן נפלו טעויות במעתיקים וברשומים ונוכל לדרוש
 בזה א' ראשון הספרים מקרוניקי הכוזבי' על סופרים הנאמרים החותמים ואומרים
 וגם היוסיפוס ספר ב' פכא' אומרים שהיהודים תושבי אליכנדריה היו שוכנים
 כלם יחד בקצה ה' מהעיר ונכלו קטנות ביניהם ובין היוונים תושבים גם
 בקצה אחר עמד עליהם אליכנדרו הכניד טס על פס כידון קיסר רומה ונתן
 ליהודים מוקדו אחר וניחו כלו המלחמה והם מרו את דברו ואז נהפך להם
 לאויב ובחברת היוונים הרג מהיהודים יותר מנ' אלפים ואחר כך שב לתיבתם
 כבראשונה עד אחר חרבן שבא עליהם טריונוס קיסר רומה והרג כלם ועסה
 חרבן ביתר ואז נבדעה קרן ישראל ותושבי אלכסנדריה נעבמו לפי שבערו על
 מצות לא תוסיפו ללדת מצרים ויא שהיו משתקים בכרור בינם השבת ופילוף
 היהודי מעיר בספרים שכאשר הקיסר קאיוו היה רובה פנימון כורתו במקדש
 באמרו שפכו מהרעה הוא גדול מהמקבה במדרגת הלכות וכן מלך האכסני רחמי
 פיעלה ממדרגת האכסני ויכנס באלקית והיהודי' לא רבו וקומו בני א' סנדרואה
 ושלחוהו לקיסר לחלות פניו על זה ולהיותו מתושבי אלכסנדרה מעיר שהיה אז
 טס אלף אלפים בעלי בתים יהודים וזה היה כמו פ' כנה קורם חרבן וכן כב'
 פנים אחר חרבן קס איש א' שהיה נקרא בה כוכבא שכן ררשוהו על פסוק דרך
 כוכב באיכה רבתי ואחר כך לפי שמרד בקיסר ארריאנו קראהו בן כוזבא מלשון
 סקר וכוכב ועסה עכמו משיח והלכו אחריו כל היהודים שבביתר וברטר רבי
 עקיבא שהיה רץ לפניו עש כלו המלך בידיו ומלכו ג' דורות מהם על ישראל והיו
 רומולוס בן רוס פ' בן כוזבא וארריאנוס הקסר עלה על רומולו ביס ט' באב
 שנת כב' לחרבן הבית ויא שנת עב' לחרבן שהיה שנת ג' אלפים תתק"ב לבריאה
 כפי סדר הראשון והרג מכה רבה בישראל ובתוסס רבי עקיבא וחביריו ויתוף
 העיר ולא נודע מקומה איש' אומר במדרש איכה תק בתי סופרים היו בביתר
 ובקטן שבהם היה יותר מש' תלמות ואומר במדרש איכה כי גזרת ביתר היתה

לפי

לפי ששחזו מתרבו הבותי לפי שכלבי רומלם הכרחו תוסבי ביתר לעמד תחתם
ולמלך עליהם נגד רכוסטי וחלל החרבנות ליהודים וזמנם נמשאו בקירוב גם
בקרויטיק של ב' או ד' מחבריה ולפי הנראה בפרר עולם בזאת הנזרה היות ברית
י' הרוב מלכות ורואי שתדע כי כל ימי היותי תוהה על אשר נסאלתי מהפיוטים
הנאמרים ביום כ"ג וביום ט' באב כנראה בכל המחזורים מכל הלשונות ונראה
בהם מיתת פטרה הרוני מלכות עבוד הטא מכירת יוסף ער שחזרו כי שמוס
עמרה סבטים שמכרו יוסף מהם העמרה זולה יוסף וכימן עולה במספר שם
אלפים תתנח כפנסים זבולן עשו חחר וכך עולים שמוס הרוני מלכות כפנסים
חנכיה בשפי י' כי בא לי על הדבר הזה קטנות הרבה והם ספק א' אם אחי
יוסף מטאו במכירתו אשר על זה יהיו חייבים קנס וזה כי הבחי אינו מעינים
אלא בריכא דברמו וגם אחי מכלים בדרך נאות ויפה כנראה בספר הרמות שלי
פרשת יושב ספק ב' אפילו שנקיים שחטאו אך יקבלו בניהם אחרים עינם
הלא הכיאים מכונחים ואומרים ובנים לא יומתו על אבותי ספק ג' אפילו סנכיה
סיוכלו למות הבנים על חטא האבות אך היות העונם לאלה החכמים ולא לחוטאים
ממש או לאתרים ספק ד' הואיל והיו הי' סבטים יחד בעת עשיית החטא אך לא
היו יחד בעת העונם וזה כי אלו החכמים לא נמצאו יחד ברור א' כאשר חוכים
ספק ה' כי לא נמצאו החוטאים במכירה אלא ט' וזה כי ראובן ובנימן לא נמצאו
טס ואיך החכמים הנרונים היו עמרה כפי המכח ספק ו' אך יוכרו פטרו אלו
עמרה הרוני מלכות מי מהם נגד סבט פלוני החוטא אשר לתשובת הספקות
כפי קוצר מכלי אשיב שואלי דבר בזה הדרך בראשונה אומר אני כי סקר נחלו
אבותינו להאמין שאבות יאכלו בוסר וסיני בניס תקהכה ולא כהרגו כל החכמים
ההם זולתי קבת הכתובים בגמרא והם רשבב ורבי עקיבא ורבי יהודה בן
בבאי ותריון וכיוצא וגם הם לו מתו כי אם בעונם או עון דורם אזלא בעון
זולתם והפיענים בראו זה הענין מלבם להביא מורך בלב ההמון בימים ההם
מהם ימי עני ותשובה וכרומה לזה ראיתי בזהר פרשת בראשית פסוק ותוסף
ללדת את אחיו את הבל האומר ויוסף קבל עונמי באילין י' הרוני מלכות דהו
עמידים למיפק מיניה י' סבטין ובגין דא הונו י' הרוני מלכות כגונא דל סבטין
דהו עתידין למיפק מיניה והו חשבין די בני יעקב הונו וכך הבחי בסוף פרשת
מקץ אומר ששמע כי כפס שהחלף ופחק אבינו באיל כן נחלפו י' הרוני מלכות
נהם כאלו כהרגו הואיל ובגמר דינס ויפ המדרש האומר שרבי חנינא בן תריון
בחלף בלויפוס קוסר אכל אם נקיים טעובדא חכי הוה נוכח לומר בדרך אחרת
והוא כי ראוי להחמין כדברי בעלי הקבלה שים נגבול לכפשות כמו שנאמר
הן כל אלה יפעל אל פעמים סלמס נבר באופן שהדבר ילך בזה הדרך ויפ
עונות אשר אין כח בתשובה לתלו ולא ביסורין למרק ולא ככך לכפר ולא במיתה
למחול אכל בכח הנגבול נמלס עונם הכפס למין העון ההוא ויכול לשבו ולהיות
זוכה ליהנות מזון המיכה וזהו בחקמתו וזינן הדרך של הקבלה מלא לשלם

רבי עקיבא ועשרה הרוגי מלכות

בתיבת העונם ההוא אז • וכמס' אח"ל ומביאו ברור המור סב' עוון אכזריו' הסבטים
מתו עשרה הרוגי מלכות ועשרה בכל דור ודור ועדיין החטא קיים • ונראה כי
עונם היה יותר עבד האכזריות סנהגו עמו יותר ממעשה המכירה עכל • ואם
כן כפי זה הדרך לא היו ראויים לכ" עונם • ופתייה תקף אחר החטא ובנפס
ממש • וגם נוכל לומר שהקב"ה היה רוכה להשתמש מהם להעלות ישראל למדעים
ולבלבל יביאח ישראל עם האותות ההם • וגם להרבות זרע האבות באמצעותם •
ולזאת הכונה באולי נקמה פרס' מכירת יוסף אל יבוס יהודה לרמוז אל הגלגול
הזה וכמו שאמר הבחיי בזאת הפרשה • ולספק ב' אומר אני כי בודאי לא ישאו
הבנים עוון אביהם • אמנם דרשו חז"ל על פסוק פוקד עוון אבות על בנים
כשמחזיקים מעשה אבותיהם בדיהם • וה' ית' פנא מרת הגאווה בתכלית כנראה
במרדסים רבים מפזרים בגמרא שאין מקומו להאריך במקום הזה • ורי לנו
פסוק תופכת ה' כל גבה לב' • וזה לפי שהמרה רעה הזאת מקבכת מדות רעות
אחרות ובפרט האכזריות כיון שאני דורס על פסוק ורחמי רשעי' אכזרי' ס"ל רחמי
מלפני רחם וכרם סהרפעים הולכים בגאווה וקומה זקופה ורחמם מתגדלת
לפניהם כאלו יהיו נסים מעוברות ומתילדים עם המרה המנונה היה מרת
האכזריות ואין מרחמים העניים והמוזכרים • והנה אחי יוסף היו גאים כמו
סנראה בהקנתם לו מאהבת אביו וכתונת פסים שהיה נראה להם בגאותם היות
יותר נכבדו וראויים ממנו • וכמו שנראה במעשיהם ורבוניה' כפי דברי המרדסים
באופן פעם בגאותם ככנסו במדת האכזריות • והנה ראינו הדור' אחרוני' ובפרט
החכמים הגדולים שבהם שהיו מחזיקי' במדה המנונה הזאת מהגאווה והמחלוקת
היולרת אכזריות כמו שאמרו משרבו תלמידי שמאי והלל שלא שמעו כל ברכם
רבו מחלוקות בישראל וכך אמרו במסכת נזיר פ' כהן גדול לאחר פטירתו של רבי
מאיר אמר רבי יהודה לתלמידיו אל יכנסו תלמידי רבי מאיר לכ"ן סקטורנים הם
וכו' • וכך אמרו בסנהדרין פ' כל הנחנקים בתחלה לא היו מחלוקות בישראל אלא
בד' של ע"א יושב בלסכת הגזית ושני בתי דינים של כ"ג בירושלם וכו' • הוכרך הרב
לישראל • שואל לבתי דינים וכו' • ומהאמור הזה נסיב לסקפ' ג' והוא כי אלו עשרה
הרוגי מלכות נמצאו בסוף בית שני ואחר ההרבץ אשר כתטלו בתי דינים ורבו
המחלוקות עבוד גאותם כנראה ברבץ גמליאל עם רבי יהושע ואחרים • וכך בבא
משיעא פ' הזהב המחלוקת שהיה בין רבי אליעזר ורבי יהושע • וכן בכתובות
סוף פ' מביאת האשה שלא היה רב ענין לרב הונא הונא חברין • והוא בגאונתו
השיב לו בסממא יהא מאן דלא טימר ליה ענין ענין ובלזה לפי שלא קראו רב הונא •
וכיוכא לזה נמצא בכל הדורות ורובם כשהיו יותר גדולים בתורה • ואם כן להיות
סברדות האלו נכלו בממורות המחלוקת והגאווה כמו שעמו הסבטים עם יוסף
יותר ממה סנהגו הדורות הקודמים לפי שהיו כפופים תחת בית דין הגדול ובתי
דינים אחרים • וכוחן לבות וכליות ה' יורע לטקול מחשבנות האדם וחטאת' ולתת
להם ענפם הראוי • הן מחד ענפם • הן למען כל העם ישמעו ויראו ובפרט כי

החכמים

רבי עקיבא ועשרה הדוגי מלכות לא

החכמים האלה היו מופתי הדור ומגדוליהם וממם נודע בשערים והחמון יראו
 ויפספסו על מה נענשו וזאת היא הסבה אצלי שלא נענשו כלם בדור א' למען
 יתפרסם עונש ריץ זה החטא לרורות הרבה וישמרו את עצמם ממנו ועם זה יהיה
 תקלת החכמים תקנת החמון וזוה השבתי גם כן לספק ר' וכבר נודע כפי
 חלוקת סדר עולם להראב"ד ולהרמב"ם ואחרים באיזה רורות נמצאו אלו עשרה
 הדוגי מלכות וזה כי רשב"ג הזקן ורבי ישמעאל בר' אלישע לב ורבי חנינא בן
 תרדיון שבינים כל א' סיון נשרף וס' עמו ורבי חנינא בן חכנאי כל אלה היו בדור
 רבן יוחנן בן זכאי בזמן חרבן הבית כפי חלוק הרמב"ם בהקדמתו לסדר זרעים.
 ואם כן כריך לומר שהריבתם היה ביר טיטוס הרשע אשר להיות ריבו רבוי אכלו
 כנראה ביוסיפון וכוכל לומר שעל ידו למד תורה ולבסוף עשה מה שעשה ובסדר
 הקבלה אומר שבכה סיון נהרגו ואחר כך היו רבי עקיבא בן יוסף ורבי יהודה
 בן בבאי ורבי יהודה בן תימא ע"ב שנים אחר חרבן ורבי עקיבא נחשב ביום
 ה' תשרי וכריך לומר שהיה הכרה על ידי אדריאנוס הקיסר שהחריב ביתר ועשה
 כל כך הריבות ביהודי ואחר כך היה ר' אלעזר בן שמוע ורבי חובטית התורגמן
 ורבי ישעיה הסופר ברור פאחר זה שהוא דור רשב"ג השני ולא מצאתי אחר
 אדריאנו הקיסר כפי דברי הימים שלהם לא אנטונינו הקיסר שאהב רבי הקרום
 ולזה אמרתי שאנטונינו בראשית ממלכתו בימי רשב"ג השני באולי היה רשע
 ועשה מה שעשה ואחר כך בסוף ימיו כי כ"ב שנים מלך עם בניו הרהר תשובה
 ואהב רבינו הקרום או שנוכל לומר שהיו אלו הנחשבים תחת מלך אחר ולא
 ביד קטרי רומה והספק החמשי אני מסיבו בזה הדרך כי מאמין אני שלא לקה
 ראובן בשום דבר כי החטא הקטן שעשה מיבועי אביו היה לכבוד אמו ועם כל
 זה עשה תשובה כי ביום המכירה היה טרור בשקויות עמיתו קו שלא נכנס בחטא
 הגאווה ואכזריות הזה וכאשר מצילים אותו התורה וח"ל אמנם אומר אני לפי
 דעתי שכימו סיוסף בזכותיו וזה אל ב' שבטים כן בעונותיו לקה כפלים כמו
 שנאמר ויסקרתי אתכם שבע כחטאתכם ואם כן על זה הדרך היה ראוי ליפול על
 יוסף כפל העונש אל על שבע אפרים ומנשה כי הוא יותר מהאחרים החזיק במדה
 רעה הזאת מהגאווה ואכזריות נגד אחיו ולהביא עליהם מהזקן קללה ולא ברכה.
 ועם כל זה לרוב הברכות שקבל מאביו וממשה וגם לרוב בראיותיו אשר עשה
 מהתשובה ולהחיות עם רב זכה ולא קבל אלא עונש אל לל לשבט א' זולת שכולל
 לתקן הדבר שבא לי החכם הנחשב על שמו היה אביו משבט אפרים ואמו משבט
 מנשה או למפרע ואם כן יהיו לוקים שניהם כאחד וגם כוכל לתקן הדבר
 שהחכם הנחשב על שמו היה בינו במדותיו ולא היה ראוי לכך עונש ולכן זכה
 יוסף ולא נענש אלא במדרגה א' ולתשובת ספק שני אומר אני כי לא מצאתי
 מפרשים על אלה הספקות שהתעוררתי ונפרט על זה הפרט זולת כי ראיתי
 בספר הכינוים שאומר שרשב"ג הוא נגד יוסף וגם קבלתי על פה מחכמי הדור
 שרבי עקיבא הוא נגד ישעיה מסוס רמו שישעיה לתורתו בעולם הבא ועם כל

זה הכראה לי בזה הפרט הוא כפי סדר השבטים בזה הדרך. לשבט שמעון
 נהרג רבי אלכנור בן שמעון סבן סמוע ים בו תיבת שמעון ואולי היה משבטו.
 לשבט לוי נהרג רבי ישמעאל סבן היה משבטו. לשבט יהודה נהרג רשבג סבן
 היה משבטו. לשבט יששכר נהרג רבי חזקוני המתגוררמן סבן ים בו תיבת חמור
 גרס כמו שכתב ביששכר. לשבט יוסף נהרג רבי עקיבא בן יוסף סבן נרמז
 בהקדמו בן יוסף שרומז אל יוסף הקדום. לשבט דן נהרג רבי חנינא בן תרדיון
 סבן ים בו תיבות דן. לשבט זבולון נהרג רבי יהודה בן תימא סבן זבולון
 בזמפר קטן עולה לו ועם שמו עולה ל'. וכן יהודה מלא עולה ל'. לשבט גר
 נהרג רבי יעקב הקיפרי. סבן יעקב בזמפר קטן עולה ה'. כמו שצולה גר עם
 שמו. לשבט כפתלי נהרג רבי יהודה בן בבא סבן כפתלי בזמפר קטן עולה ל'
 בזמפר יהודה בזמפר קטן. לשבט אשר נהרג ר' חנינא בן חנינאי. סבן רומז
 פמוק בריחאל אשרי המהכה שרל שבט אשר הוא נגר בן חנינאי. עד כאן ראיתי
 תשובה לשפיקות ואפילו שאינם משפיקות כראוי נקבלם עד יבא מבשר משמיים
 איוז תשובה יותר ככונה ומקובלת. זה הטוב יספר בעד :

רבן שמעון בן גמליאל. השמי קבל מרבי עקיבא בסנת כמו ג' אלפים ת"כ
 לבריאה. וראוי שתדע שרוב אלו ראשי קבלה עד כאן וחכיריהם היו מעט קודם
 החרבן ובין החרבן בית שני. בדורו היה רבי שמעון בן יוחאי. ורבי אליעזר
 בנו שלמרו במערה ג' שנים כנראה במסכת שבת פ"ב מה מדליקין. וראוי שתדע
 כי רשבי וכו' לא כתבו על ספר הזוהר אשר הוא בידיו היום אבל היו תלמידיו
 ותלמידיו תלמידיו שכתבו הקונטרסי שכתבו הם וחכיריהם כמו שנים שנה אחרי
 מותו. וקבלתי על פה שזה החבור הוא כל כך גדול הסמות פאס היה נמכא כל
 יחד היה משאת גמל. ודע כי כבר הוא מוסכם בישראל כמו שראיתי בספר
 יוחסין. שהרבר שזה החבור לא יחלוק על הגמרא. או שהנארר שאינו מפורס
 בגמרא והוא מפורס דאזלינן בתריה. כמו אמר אחר גמל ישראל טיש מחלוקת
 בין הפוסקים אחרונים אזלינן בתר הזוהר שאינו רוכה. וכן רוכה קדום בסעודה
 שלשית של שבת. ואינו רוכה תפלין בחול המועד. וברכת המזון ריחיד איכס
 טעונה כוס. וכן כל כיוצא בזה. וראיתי בסוף תקון שמי מהזוהר שלא יתגלה
 כל חבור הזוהר אלא בסוף הימים. וכן היה שלא נתגלה בימי הרמבם והאשם
 ויש שלפול בין האחרונים אם היה רבי אלעזר בנו של רשב"י. או אחר שכתב
 הפיוטין שדיר מכה אשכנזי וטליאמי ובעל הערוך ערך קליר אומר שנקרא קליר
 לפי שכתב שמות הקדש בעוגה א' ואלה להטיב כח הזכרון. ואין בזה מכריע
 והפסיקתא אומר שהיה בן רשב"י. בפ' השוכר ראיתי כשמת רבי אלעזר בן רשב"י
 בקום רבינו הקדוש לקחת אלמנתו לאשה והיא לא דתתה באמרה היתה כלי של
 קדושה גדול ממנו. וראיתי בספר יוחסין דבר מתמיה וכתבתי להעתיקו לכתיב
 זהו בסנת כמו ה' אלפים ו' נמכאו כתות אנשים שאמרו. כי דברי הזוהר חת
 אשר הם בלשון ירושלמי הם דברי רשב"י. אבל את אשר הם בלשון הקדש אינם
 דבריו

לב רבן שמעון בן גמליאל

רב ר' יואה שה'מבן מצאו בארץ ישראל ומלחו לקטלנויאה' אחר הלך לארנון
 ונפל ביד רבי משה דליאון ויא' מרבי משה דליאון הו' הו' חכם ומזהה חלו
 הפירושים משלנו ולמען יקח מהם מחיר רב מהחכמי' הוה כותבם ונולה אותם
 על גס רשב' וחבורתו' וזה כי היה עני' ומרובה באוכלוסין ע"כ בספר יוחסין
 ומאריך יותר הרבה' אבל חזי מאמין כי הכל הכל והאחת יהיה פרסב' וחבורתו
 הקדושה אמרו הרב' ההם ויותר הרבה' אבל יוכל להיות שלא נכתבו דבריהם
 ברורותם על סדר נכון אלא בקונטרסים מפורשים ובמסך הזמן חוברו כסלכתן'
 ואל תתמה מזה כי כן עשה רבינו הקדוש בהבור המפניו שהיו מפורזי הקונטרסי'
 בארבע כנסות הארץ' וכך עשה רבאשי בהבור הנמרה' בימיו היה רבי מאיר
 רבי נתן' ובקפו לבייש רשב' הכז' להיותם יותר חכמים ממנו וכתגלה הדבר
 לרשב' ובזר שלא יאמרו התלמידים הלכה בשמם זולתי וקראו לרבי מאיר בלשון
 חכמים אומרים או אחר ולרבי נתן בלשון יט אומרים כנראה בסוף הוריות'
 ב'טין פ' הנוקין נראה שרבי מאיר היה בר כך מבני בניו על כירון הקיסר יא'
 פ' ירון היה שר כבא מהקיסר וכתביר' והיה בקראבס כן רבי נהוראי' ואומר
 המדרש שהיה יפה תואר' במסכת כלים פא ברוריא אשת רבי מאיר אמרה הלכה
 ונפסקה כרב' והיתה בת רבי חנינא בן תריון' ובפסקים פ"ה אומר שבמי
 החורף למרה מ' הלכות מ' חכמים' ובפ'ק רע"א לגלגה על מה שאמרו ז"ל דעתן
 על נסים קלה וכתבה בספרה חוץ מברוריה' ורבי מאיר בוס לא מתלמידו
 לכסותה ולקטורה לרבר עבירה והתלמיד הפכיר בה כל כך עד שנתרצה וכנס
 רבי מאיר תחת התלמיד' וכסתגלה אליה חכמה עכמה' ורבי מאיר ערק
 לבבל מחמת כיוסועא' הזוהר פרשת פנחס אומר כי אשת רשב' ואמו של רבי
 אלעזר היתה בת רבי פנחס בן יואר' ורבי שמעון בן לקוניה היה חמוי של רבי
 אלעזר כנראה במדרש קדושים ובפרשת תבא קורא אותו רבי שמעון בר יוסי'
 בפ' הסוכר את הפועלים אומר רבי אלעזר ברשב' ורבי ישמעאל ברבי יוסי ורבי
 שמעון בן הלפתא היו בעלי בער מאר מאר וכן נשיהם גם כן באופן שנסהו
 מקריבים איש ואשתו כרם' זה כנבר זה היה יוכל לעבור תתקיים א"ז שוורים'
 בימיו היה רבי יוסי בן הלפתא שחבר סדר עולם והיה חסיד גדול' ואומר בפ' כל
 כתבו שהיה לו ה' בנים כלט חכמים גדולים וזה לפי שבעל וסיכה כרי שהיו לו
 בנים פועסקו בתורה' ובמדרש פרשת ויבס אותה אומר שהיו כלם בני יבמות'
 ובפרק במה טומנים נראה שהיה אומן לעבד עוריות' זוהר הקדמת בראשית
 נראה שבימיו כתביר פלוסוף א' סנקרא שמו אחר כך יוסף קטינאה' ברור הזה
 היה ראש ישיבה ברומה ר' מתיה בן חרש כנראה במקומות הרבה בממרה וראיתי
 בילקוט פרש' ויחי שמימו לא הביט לאשה ויכאסטן בר מות אשה יפה להסיתו
 ולא יוכל לו ארובה רבי מתיה קימא עיניו והשם יתברך שלח לו מלאך וירפאהו'
 וראיתי בהלמבס קנהרין סוף פ"ו בהגהה שבימיו לא היה בר' גדול ממנו' ויש
 ברייתא אומרת שאל רבי מתיה בן חרש לרשב' ד' חלוקי כפרה הם וכו' ברור

8

8

הזה רבי אליעזר בן יעקב שהיה יורע מרות המקדש יותר מכל החכמים והאריך
 ימים : רבינו יהודה הנשיא הנקרא רבינו הקדוש בן רשב"ג הנזכר קבל
 מאביו בשנת ג' אלפים תתקכ"ב ליצירה וכמו שב' לחרבן והיה נקרא קדוש לפי שלא
 כלו ידו מאבננו ולמטה אס' לא במטלת עבה . ויא' בירושלמי לפי שכלל ביום
 הסמך ואביו רצה למולו . ובירושלמי דסנהדרין אומר לפי שלא הביט בעולם
 במיתתו . והוא חבר המשניות סכת ג' אלפי' תתקמט לבריהא וק"כ לחרבן בתוספו'
 ראש מביעא אומר שלא היה לומר הגמרא לתלמידים על פה בסדר הפרקים אלא
 בחפץ התלמידים ה' הנה וא' הנה וכבר נודע מהמשניות כבר היו משגי' קרמוכו':
 אמנם חוץ מהסדר ומפורשים בעולם בקונטרסים במקומות טובים באשר היו
 עומדים החכמים . וזה הנשיא הקדוש ברוב עשרו ויכלתו עם אנטונינו הקיקר
 השתדל לאזוף כלס' . וחברם יחד בסדר נאות ויפה ולסוף כח כאשר הוא לפנינו
 היום וכך כתב רבינו תם בריש הגמל והתלמידים היו לומדים המשנה על פה
 בזמרה . כי טוב לזכרון . סוף מגלה בימיו היה רבי חייה סחבר התוספתא
 לבאר עניני המשנה . ואומר בפ' דקרוקין סאשתו נקרא יהודית והיתה יולדת
 בכל פעם תאומים עם צער גדול . עיין ביבמו' סוף פ' חזקה ויהודה נזכרו מטפה
 א' ונחלקה לשנים ונשלמה בורתו דחזקה ג' חרשים קורס סיכא יהודה והיו להם
 לאשה ב' תאומות ואם אחר שכלרו לקחה סס של עקרו' וראיתי בפ' ואלו מגלחין
 אביו של רבי חייה היה נקרא אחא קרסלי מכפרי . וכשא' לאה והוליר ממנה איבן .
 כפטרה לאה וכשא' רחל ולה בת מאים אחר . וממנה נולד רבי חייה . וכשא' איבן
 הבת ההיא ונולד מהם רב . נמצא רב בן איבא אחוה דר' חייה מאבא ובר אחתיה
 מאימיה . ברור הזה היו רבי הושעיא ובר קפרא סחברו הבריות לבאר המשנה
 וראיתי בספר יוסקין טרב הושעיא ורב חינכא היו עוסקי' מעלים לזנות ודע כי בר
 קפרא היה בדיח בלשוננו והיה משמח רבי ברבריו . ומחבריו רבי ישמעאל
 סחבר מררש ואלה שמות עד סוף התורה סכקראת מכילתא פרקי היכלו מכילתאי
 וחבר קשר פרקי היכלות ור' הושעיא היה בר חמא בר ביסא כלס חכמי' גדולים
 ונשאל מאלה לשלפתס ביום א' וכלס אמרו דעתס והזקן הכריע כדעת כינו . בפ'
 חזקת הבתים ברור הזם היה רב שהיה בר פלוגתיה דממאל והיה ר' במתא
 מחסיא קרוב לשנת ד אלפי' ליצירה . והוא חבר ספרא וספרי לבאר עקרי המשנה
 בימיו היה רב הנכח מזרע בית דור מצד האב נשיא בבבל כנראה בבדיחא ומת
 סנת ד' אלפים פ' קוסטנטין מחזק אתונתס היה ברורו . בימיו היה אנטונינוס
 קיסר רומה אשר אהב רבינו הקדוש מאד ויא' סביירו בסתר ומת קורס ר' כנראה
 בראש ע"א ואנטיוסוס וקונורוס ב' קסרים אחרי' אחרינו אהבוהו מאד ומלך אחריה'
 מרקו אבריליאו חתנו של אנטונינוס וסס אשתו פאוסטינה ואישה היה מוכיחה על
 סזיכתה ויש אגרותיו בזה מלאים חכמה ודעת . ונזכרת בגמרא . וראיתי במסכת
 תענית פ"א סעיר יבנה היה בימי ריבן . ואושא וספרעס בימי ר"ג הזקן . ונת
 סערים וספרי וטבריה בימי ר' ובכל אלה המקומות היה גולה הנשיא וסנהדרין
 אחריו .

65

אחריו ברור הזה נולד רבי יוחנן מחבר הגמרא ירושלמי והיה יותר מע' סנים
כנראה בפ' בתרא דיומא' : אם כן היה חי אפילו אחרי רב אמי' ואומר אני כי
באולי איז זה רבי יוחנן מחבר הגמרא ירושלמי' וזה להיות כי קבלה אכלנו סמת
קורס רב אפי' כמו שתראה למטה במקומו' ויוכל להיות סרבי יוחנן אחר היה'
אומר הר"זבס בפ' המעניות בהקדמת סדר זרעים כי בן בנ' בנ' היה נקרא רבי
יוחנן ובאולי זה הוא' בימיו היה רבי יוסי בן פי' ואומר ברור המור פרשת וירא
כי זה רבי יוסי בא לפני רבי יוחנן קורס שלמד תורה ושאל ממנו ללמוד תורה עת'
להיות עשיר וקבלו וכו' מס' וראיתי בירושלמי סוף הוריות מעשה ברבי פי' ור'
הוספיה סבאו בטענות עד חזקה המעלה והגדולה ונפסקה ההלכה דאזלינן
בחד חזקה' רבי אבהו היה ברור הזה ופה יותר מרבי יוחנן ונראה למלכות
באופן שהיו משתחווים לחמתו כנראה בפ' הציבא גט יוס סמת ר' נולד רבארא
בר אבהו מהאריך ימים מאד כמו ק"מ סנים' בימיו היה בן בונים היהורי עשיר
גדול שהיו לאביו אף ספ' כו' בוס ולא עיירות ביבסה' ברור הזה היה ריש לקיס
אמר בבחרותו היה לסטים ובליעיל ויאהב אחותו של רבי יוחנן' ויאמר לו ר' יוחנן
מאם יסוב בתשובה יתנה לו לאשה וכך עשה ואומרים התוספות בפ' איזהו נסך
כי ריש לקיס למד תורה בבחרותו קורס שהשיבו רבי יוחנן ונעשה עם הארץ
ואחר כך רבי יוחנן השיבו למוטב' וראיתי בגטין פ"ב כי ריש לקיס היה שמן
מאד ומכר עבדו ללודאי' ועשה תנאי שכשירכו להרגו ולעשות ממנו כתוח אברי'
ברשותה יתנו לו כל רצונו למען ימחול להם את דמו' וכשהגיע הזמן שהיו
רוכים להרגו שאלו מה רצונו והשיב רובה אני לקסור אתכם כרצוני ולתת לכם
מכה וחיי' ונתרבו וקטרים' אחר כך לקח טק ואלבן בתוכו' נתן לכל ח' מהם
מכה טריה על פניהם עם הטק וכמעט שהרגם ופתחו פיהם לרוב הזעזע ופוערים
טיניהם כאלו בוחקים' והוא התחיל לשחק בס' ולומר להם אתם בוחקים ועדין
אזכורך לתת לכם חיי מכה' והוא הטלים להרגם מכל וכל' אמרה ליה ברתיא
רכונך שאיך כראו כסת פתקב עליו' אמר לה בתי כריסי גרי לי פי' שומן
שבקרבי הוא לי במקום כר וכסת' אומרים התוספות שמעשה לודאי היה קורס
סחור בתשובה' בימים האלה היה עדין חי חוני המעגל ואמר לי חכם א' שהוא
ראה בזהר סחוני הוא רבי פנחס בן יאיר' ואני בקשתיו ולא מצאתיו' וראיתי
בחולין פ' אלן טרפות אמר רבי יוחנן בן זכאי כהירכא כד הוה יתיבנא סב' עשרה
סורא' אחורי דרב קמיה דר' וכו' ותביט במהר"ריק סי' קסט' וס' תמצא סריבז
סמם לפני רבינו הקדוש' והוא זר' גם לזה אמרתי שיוכל להיות כי ריבז אחר הוא
ולא הראשון סחורב הבית בימיו או סרבינו הקדוש אחר הוא' וראיתי בתוספות
בע"פ לפני חניהן שבסכת קצב לחרבן בית סני' כשלמו ד' אלפים סנין שאומר
מאמר תנא רבי אליהו סית סנין הוי עלמא וכו' וזה לפי סמתחילות מאת הנספ
אמר עמו בחרן סאז היה אברהם בן נב' סני' וראיתי במסכת נדה פ' המעלת אבא
שאל ארנך ברורו היה ור' טרפון מניע לכתפי' ור' עקיבא מניע לכתפו דר' טרפון

ורבי מאיר מניע לכתפו דרבי עקיבא • ורבי לכתפו דרבי • ורבי חייה מניע
 לכתפו דרבי • ורב מניע לכתפו דרבי חייה • ורב יהודה מניע לכתפו דרב •
 וארז מניע לכתפו של רב יהודה • בימיו היה רבי זירא והיו קוראים אותו קטינא
 חריך סקי וזה לפי שהיה קטון מאד והיה כוהב לשים עצמו בכבשן האש ולא היה
 כשרף • וא שהיה מכה העבדות • ויא סנרקח מסלמדרה • ויא סנעשה לו כס
 להראות שאם גהיכס לא יהיה פולט בו לרוב כדקתו • ורע כי ב' וב' דורות אחר
 רבינו הקדוש הזה נמצאו חכמים רבים אשר חברו ספרים ולא כורע עם המחברי •
 ובחרתי להציג לפניך מזכרת קצתם • פסיקתא אשר כתוב בה שחובר בסנת
 אלף תכף משוהכתה העיר בימי כדקיהו שהוא אלף יז' להפסקת הכבושה ואלף לב'
 לחרבן בית השני ור' אלפי' תקמו ליכירה מדרס חזית מדרס תלים מדרס תמורה
 ספור קומה פרקי הכלות מטנת מטכף דרך ארץ רבה וזוטא מסכת סופרים אשר
 כתב הראש הלכות סף שחובר אחר חתימת הגמרא אבל רבתי פרק כלה קדר
 עולם בריתא של לב מרות מדרס שמואל פרקי אליהו וכיוצא לאלה רבים • וראיתי
 בספר רוקח שמחבר קדר עולם היה נקרא יוסי כמנין תיבת מארס שהוא תחלת
 הספר שהוא פעולה פו' עם תיבה • אמרו חז"ל ס"ג סבי' עמד רבינו הקדוש ביסורי
 וחלה מחולי עינים ורופא שלו היה שמואל וחכמי רבים עד איך חקר היו על שלחנו •
 רבי כזה שהיה רבן גמליאל בנו הקטן נס' א להיותו עמו מאד אפילו טרבץ
 שמעון בנו הגדול היה יותר חכם • ורבי חנינא יהיה ר'י אבל הוא בענותותו לא
 רצה להיות כל ימי רבי אפס שהיה זקן ממנו • ואחרי מות רבי אפס עלה רבי מת
 בצפורי ונקבר בבית ספרים כנראה בפ' כגמר הדין • וכן רבתי הימי' למלכיישראל
 וסיחת שלמה ומסליו ורבתי הימי' למלכי יהודה • ברור הזה היה רב ביבי הגר ואמו
 ישראלית היה חולק עם רב ארז בר אבא על ענין סדרת הכיבוד אתו לקמיה
 דרב יוסף ופסק דרב ארז דגברא רבה הוא ליעיין במילי דשמיא שהם גביית
 כדקה וחלוקה וסדר הפטרה ותרנוס וכיוצא • והגר במילי דמתא כמו תקין חומו'
 ורלתות ומעיינות : רב חנינא • בה חמי' קבל מרבינו הקדוש סנת כמו ג'
 אלפים תקיף לבריאה וקן לחרבן • וראיתי כי זה רבי חנינא היה רופא והיו חבריו
 בני רבינו הקדוש והם רבי אופטיא ורבי שמעון ור' רבי חנינא ככנס לעולם עם
 רבי אבל חנונינוס : רב ושמיאל קבלו מרבי חנינא סנת ג' אלפים
 תתקצט ואז ירד רב לבבל ומכא שם רבי טילא ר'י • ובא לירא היא מתא מחסית
 וסם עמד עד מותו שהיה סנת ד אלפים ג' ובאו בני ישיבתו לשמואל והליכתו
 לקורה היה לפי שהיה מקום מלא יהודים ולא היה בהם תורה • ולכן הכיח שמואל
 בנהרדעא והלך עם להרביץ תורה • וראיתי בפ' דפסחים • אמר רב אחנה דרבי
 חייה ראינו בר אמתיה דרבי חייה ועקר שמו אבא • ותלמידיו קורין לו רב • ורבי
 חייה קורא לו רב פחתי סלל בן נסיא • וראיתי בפ' הבא על יבימתו שאשת רב
 היתה קנטרנית • ורבי חייה בנו היה מהפך דרבי רב שהיה שואל לאמו ברברים
 רבים וטובים • וראיתי בספר יוחסין שהיה בכבל ח' מסרי המלך אהב אותו מאד

67

והיה קוראו ונרדבין / וגם אומר שהיה מורע שמעא אחי דוד המלך / אוליזה הוא
 חייה בר רב סכתוב לעיל וכמכא בפ' אומגלחי' במס' ע"א פ' לפני חניהן אומר כי
 קורה היא ארס כובא והיא סמוכה לארץ ישראל / בכ"ק פרק מרובה בתוספות
 אומרים שארס נהרים שהיה יושב לבן הארמי וארס כובא סכבס דוד המלך הכל
 ה' והזהר פרט' וירא אומר כי מתא מחסיא היתה נקראת כפר טרשא ולפי שהיו
 מתים פס הרבה במגפה רב אחא החזירם בתשובה ולמד אותם שיאמרו בכל
 יום פרשת הקטורת וכתרפאון ואז קראו והמקום שהוא מתא מחסיא / ויום קבלה
 אבלנו היום שארס כובא היא חליפי ארס כן היא קורא / בהדרעא וקורא תרוהו
 על נהר תרת וכהררעא לעיל מקורה טפי מן כ' פרסו / שמואל היה ראש ישיבה
 בהדרעא / והיה חכם בתורה ובחכמה יונית וכפטר סנת ד' אלפים לבריהא :
 וראיתי בקפר יוחסין שהיה מורע עלי ויהיה רופא של רבינו הקדוש כנראה בבב'
 פ"א / והיו קורין אותו שמואל ירחיבאה לפי שהיה בקי בסוד העבור והיה קטן
 הגוף / ירושלמי פ' אע"פ אומר ששמואל היה זוכר ומכיר המילתת שלו / ואבג בררר
 אומר סר"בל היה מכיר מזהל שלו / ורבי יוחנן הכנים מרחכוהו בלרתו / ואומר
 ספר כריתות שאחרי מותו בא פגום בן פולמוס והחריב את בית מרסו הגדול
 סנת תקפט לטטרות / רב יהודה בר' שמואל היה ברור הזה והיה לו אישה קטטרית
 ולרוב חסירותו כי היה משלף מאחרי אחי מטרא כנראה בכרכות ושמואל קורא
 אותנו שפא' בימיהם היה רבי מילא ורב אחי ואינו מחבר הגמרא / והיה ביניהם
 סנאה גדולה וחרפו זה לזה ומתו שניהם ביום ה' ונתראה רס על פני הארנו סכפל
 מזה על זה / והישיבות ששטו ואמרו שפשו שלום ביניהם / בכא בתרא פ"ב אמרו
 שופר"רב הכהן כעין שופרית ררב / ורב כעין דרבי אבהו / ורבי אבהו כעין
 דיעקב אבינו / ודיעקב כעין רארס הראשון / ודארס כעין השכינה / ואבג בררר
 אמרו הכל בפני שרה כקוף בפני ארס / וכך שרה בפני חוה / וחוה בפני ארס / וכך
 ארס בפני השכינה / בפ' איזהו נסך אומר רב מרי בר רחל בת שמואל היתה
 נכסבת ונסא כותי ונתגי' ולכבודו יחסו לה לאמו / והורתו פלא בקרובה ואביו היה
 נקרא אשור גיורא / וד' אחים היו כלם חכמים / והם זה / ואחא / ומר זוטרא / ורבא
 זהו דעת רט' בפ' השוכר / בפ' מי שהספיק תמכא / רבה בר אבהו דרב מרי בר
 רחל / ברור הזה היה רב שמואל בר פילה חכם גדול ומקרי ררדקי כנראה בבב'
 פ"ב / וכראה בפ' חלק שהיה מבני בניו של המן ואמרו עליו שפמד י"ג שנים שלח
 הלך לראות הגן שלו כדי שלא להכית התלמידים מהלימוד / בימיהם היה ר' בארץ
 ישראל רבי יוחנן שחבר הגמרא ירושלמית על המשניות בחמשה סדרים שלמים /
 אבל בסדר טהרות לא עשה גמרא אלא במקסת כדה וחברו בסנת ד' אלפים
 לבריהא שהיה כמו מחתים פנים לחרבין / ויא סכפטר בסנת ד' אלפים לט' / והיה
 יפה וכלי זקן והיה עומר על פערי טבילה כדי להסיב אחץ על ברכות טבילה
 מהנשים וגם למען ישימו בדמיונם יופיו ויולידו כמוהו והיה מורע יוסף הכרית
 ומלך פ' שנים כמוהו / וראיתי בקפר יוחסין שרב שפא סבא היה לו יא בניס שמתו

בחייו ויום לן בקבלה מאבותיו והם מזקניהם שהמזכירם ז"ל מועיל למכחה כמו
 מזכרת אליהו הנביא במ"ט. והם ראו סרח רכיש פרס אבא אחא רמי חינכא
 אבא מר כחמך: רב יהודה בנה ררעא. ורב הונא בסורא קבלו מהם פנת ד'
 לפיס ד' ולהיות רב הונא קרוב לאמיא גברה ישיבתו ונפטר רב יהודה בר יוחנן
 והלך ישיבתו לרב הונא ומת פנת ד' אלפיס ז' ועמדה הישיבה מ' פנה ורב הונא
 היה קטן הנוף וכתב בימיו ע' סת וז' מהם היה פסול להיותו רחבו כארכו. והוא
 היה ראשון להיות ל' בבבל כי עד סם לא נהגו ל' אלא הנשיאים בלבד. בימיחס
 היה רבי אחי ראש ישיבה בארץ ישראל. ברור הזה היה רב ענן אשר היה רגיל
 אליהו דאחא לגביה ללמדו תורה וחבר סדר אליהו רבה. ואסתלק מניה לפי שרב
 ענן התחיל לקבל דורות. והוא הפליג להיפלט ולהתענות למען ישוב ונעתר
 לקולו ויסב אליו זאת אשר כתב אחר כך בקרא סדר אליהו זוטא. בפ' מציאת
 האמה פלח ליה רב ענן לרב הונא. הונא חברין ורב הונא כעס לפי שלא קראו
 רב הונא. והשיב לו ענן ענן ובשמחא מאן דלא קרי ליה ענן:

רב חסדא ורבה. בר כחמי קבלו מהם בשנת כמו ד' אלפיס ז' לבריאה ד' רב
 חסדא היה תלמיד רב הונא ור' פניס קורס פטירת רב הונא בנה בית המדרש
 לעמנו ומלך י' פניס אחריו בסורה. ואחריו מלך רבה בר כחמי כ"ב פניס והוא
 חבר כל ספר הרבות וברח לאגס מפני המלטינות ומת סה פנת ד' אלפיס פ"ב עיין
 מציעא פ' הסוכר והיה לו י"ב אלפיס תלמידים. ומלך על כסאו רב יוסף ב' פניס
 וחכי ומת פנת ד' פה. ורב יוסף קרא סכי ורבה עוקר הרים. ואמר רשי פרס'
 ויבס מהרבות היא אגרת ארץ ישראל אבל בגמרא שלנו מצינו באופן אחר.
 בכתובות ע' האמה נמצא ברמי שרב חסדא היה חתן רבא. ובפ' מי שהיה נסו
 כראה פלג רב חסדא היו ב' פניס בסה א' והיו קוראים אותם מר קסיטא ומר יובקא.
 אביו ורבה קבלו מהם פנת ד' אלפיס פה. ואביו הזה ר' בנה ררעא ז' פניס ומת
 פנת ד' פה. ואחריו היה לראש במחוזא רבא בר יוסף ז' פניס ומת פנת ד' אלפיס
 ק"ג וז' רב' ואביו היה פמו כחמי. וברלו רבה בר כחמי בביתו להיותו יתום
 ולמדו תורה וקראו אביו למען לא יקראוהו בשם אביו שהיה כחמי. וכתב רמ'
 בהפך שהיה פמו אביו אבל קראו כחמי בשם אביו לאהבתו אותו. רבא בר
 פלוגתיה מלך אחריו במחוזא ומת פנת ד' ק"ג ורבו היה רב יוסף סני נהור וזהו
 הכוזר בתרגום כתובים ככוזר לשל ברור אנהלום. וכמרבא היה יובא מלפני
 רבו היה יובא מלאחריו לכבוד רבו. ברור הזה היה רבי יהודה נשיאה האימורא
 בז' ר"ב כן רבינו הקדוש והוא היה אביו של רבי הלל הנשיא שהיה נסמך בארץ
 ישראל וסוף הסמכים ככראה במסכת ע"א. וקבלה אכלנו מרבי הלל הנכזר תקן
 לנו בכתב סוד חשבון העבור והמולדות ותקופות הפתיר לכא ער מיבא אליהו על
 דעת רב אדא וכפי שהיה לו מסורת מאבותיו על פה עד הלכה למשה מסיני על
 דרך הסוה ועל מעמד ארץ ישראל שהוא טיבור ישוב העולם ועל זה אנו סומכים
 ככראה בפא דקנהדרין ופך ר"ה וזו היה פנת תרע למטרות. ואומר בעל כפר

לה רב נחמן ורב פפא ורב אשי

יסוד עולם מהיה אז שנת ד' אלפים ור"ם לבריאה והתחילו למנות ליצירה כי עד
 סם היו מונים לסטרו מהיה מזכרת הכנס אלכסנדרוס מוקדון בירושלם ואחרי
 היו מונים לחרבן בית שני וראיתי בספר יוחסין מהיה לרבי הלל בן שמות רב
 ולו בן ושמו רבי יהודה ולו בן ושמו רב בתראה שנת תתל לסטרות :
 רב נחמן ברבי יצחק ורב פפא קבלו מהם שנת ד' אלפים קיב ליצירה ומת
 שנת רק"ז והיה לו מעט זקן והוא תקן שבועת היסת ואשתו היתה נקרא יתא
 כנראה בחולין פ' כל הבשר ומחביריו רב עינא סבא ורבי יהודה וראיתי
 בילקוט ספר מלכים מהיה נמצא קרוב לזה הדוד איש סחור וקטן כשעור טפס
 נחכם והיה נקרא רבי פתיא אוכמא ורב נחמן היה ר"י בפומבדיתא ורב פפא
 בעיר בנרם קרובה לסורה היה ר"י וגם אחרי מות רב נחמן היה ר"י בפומבדיתא
 גם כן ומת שנת רק"ב ומחביריו רב עינא סבא ורבי יהודה רב אשי ראש
 ישיבה באורא קבל מהם שנת ה' אלפים קכ"ז ומלך ששים שנה ורב זביר היה ר"י
 בפומבדיתא שנים ורבינא סנה א' ובמשך מלכות רב אשי מתו בנהרדעא ג'
 ראשי ישיבות והם רב עינא רב זביר רב דימי רב כהנא רב אחא בריה רבבא
 ורבינא ברור הזה היה רב גביהה מבי כתיל ואחריו רפרס בר פפא שמת שנת
 דר"ב בימי גזירה מלכו שרם סמר וסהרמ מר הונא ריש גלותא ומר זוטרא ואחרי
 רבים והיה עת צרה גדולה וראיתי בספר שבטי יהודה שזאת הגזירה היתה נגד
 רבון המלך רבי אשי התחיל לכתוב הגמר בבליית נחור ללמוד כלו פעמים רבות
 ועשה מהרורא קמא ובהראו אבל לא הספיק להשלימו ולתמו מכל וכל כי עלה אל
 האלקים שנת ד' אלפים קס"ז ליצירה : ברוב ובר בר אשי ורב גביהה
 מבי כתיל קבלו מהם שנת ד' אלפים קס"ה ליצירה מרימר היה ר"י בסורה ומת שנת
 דק"כ ומר בר רב אשי העלוה בני הישיבה לראש בהיותו בן ה' שנים לכבוד
 אביו ולב שנה ישב על ספא אביו ומת בן י"ט שנים שנת ד' אלפים ר"ז ליצירה ולרבות
 שניו קראוהו בני הישיבה רב טובימי וכתב רב שרירא שאחרי מותו גזרה מלכו
 שרם שמדות על ישראל שנת דק"ר וגם הם עשו מהרורות לגמרת בכל והפליגו
 להטיב לו ואחריו רב סימא בריה הרבא ומת שנת דל"ג רבי יוסי היה ראש ישיב
 בפומבדיתא וקבל מהם שנת דרלח ליצירה והוא היה ראש לקבלת התורה
 מהרורות הנקראים רבנן סבוראי לפי שנתגבלו לישראל כרות משונות ולא היו יכולי השיבו
 דעתי נקראו סבוראי לפי שנתגבלו לישראל כרות משונות ולא היו יכולי השיבו
 ללמד על מי מנוחות והיו מפלפלים על הבנת המשניות כפי הסברות וכפטר שנת
 דר"ד ובשנת כ"ג לגדולתו הוא ובית דינו וכל חכמי דורו וישיבתו השלימו לכתוב
 ולחקום גמרת בבל שהתחילו לכתוב רב אשי ורבינא חבירו והיה אז שנת רל"ס
 ליצירה ותחיל למנן סטרות ולחתימת המשנה שנת ס"א ורלה לחתימת גמרא
 ירושלמי ותלח לחרבן הבית ופ' שנים שהתחילו רב אשי לכתוב וכתפטט בכל
 ישראל וקבלו אותו עליהם ולמדו אותו והסכימו עליו כל ישראל ועלו איך להסיף
 ממנו איך לגרשו וזלתי רבנן סבוראי שהוסיפו בו מעט דבר כאמר מקובל לנו

מהבאונים

מהא לונים הראשונים ועיין בתוספות ריש כתובות וראוי שתדע כי רבינו
 הקדוש חבר המשניות על חמשה עמודים והם א' פירושים מקובלים ממלכה מפי
 הגבורה וס' להם רמז בכתוב ואפשר להוכיחם בדרך קברה ובה איך מחלוקת
 ב' דינים סכ' בהם הלכה למטה מסיני ולא נלמדו מסברה ולא מדרש ב' דינים
 שהוכיחם על דרך קברא והקם ונפל עליהם מחלוקת בין חכמים ויחיד או יחידים
 זה בזה על הקירח טעם וכבר ד' תקנות שהכניחו הנבואים וחכמים הקדמונים
 ה' גזרות ותקנות חכמים אחרונים בכל דור ודור כדי לעשות סייג וגדר לתורה
 ולזה כונה התורה באמרה עשו משמרת למשמרתי וגם רב אשי וסיעתו שחברו
 הגמרא יקרו על ר' עמודים והם א' לפרסם כל טעמי המשנה דרזוקיה פרטיה
 וכלליה ב' פסק דין על דעת החולקים ב' גזרות ותקנות שגששו מדור רבינו
 הקדוש עד דנרוד דרעות ואגדות שלומדים מוסרי וסודות וזכור כאו בני ללמוד
 בכל שנה לפחו בפ' ספר הליכות עולם שחבר החכם ר' ישועה הלוי להיותו סובב
 על כל דרכי הגמרא ומבלה תעלומות כללו וקדרינו בבאור רחב ונאה מאד והוא
 הכרחי אל התלמידים הרודפים בגמרא והפליג לעשות ממי שקרמהו וחס תחפץ
 בני לרעת סבת קדימת סדר א' לחבירו בין חבין הקדמת הרמבם בפי המשניות
 כיטס האריך ביופי נפלא וכך בפנינו אחרים רבי התפלת מאד ובחתי להליג
 לפניך סימנים אל השתא סדרי ומנין פרקיהם ומסכתיהם אמר רבי שמעון בן
 לוי מאי דכתוב והיה חממת ערך חסן ישועות חכמה ודעת רחב ה' היא אוכרו
 חמונה זה סדר זרעים ערך זה סדר מועד חסן זה סדר נשים ישועות זה סדר
 נזקיל חכמה זה סדר קדשים ודעת זה סדר טהרה סדר זרעים מסכתו אל ברכו ט'
 פאה ח' רמא ז' כלאים ט' טביעות י' תרומות יא' מעשרות יב' מעשר סני ר' חלה ר'
 פרלה ג' בכורים ד' וזה הסדר איך בו גמרא לא במס ברכו ז' סדר מועד מסכתו יב'
 ופי' למועד הזה סבת כד פרקים ערובין פכחיס י' ומא ח' טקלים ח' סוכה ה'
 יטה ר' דה' תענית ד' מגלה ג' מק' ג' חגיגה ג' סדר זה כלו גמרא חוץ מסקלים י'
 סכום הפרקי' פח' סדר נסים ז' מסכתות ופי' ברכת הרג' י' יבמות י' כתובות יב'
 נדרים יא' נזיר ט' קטטה ט' גטין ט' קרוטין ד' זה הסדר כלו גמרא סכום הפרקים
 פח' סדר נזקים ז' מסכתות ג' בבות יחד הם לו פרקים כשהרין ומכות יא'
 סבועות ח' עדיות ח' פח' ה' אבות ה' הוריות ג' כל זה הסדר גמרא חוץ מעדיות
 ואבות סכום הפרקים עב' ופי' סייג לתורה ז' סדר קדשים יא' מסכתות ופי'
 הכרו חג' זבחים יד' מנחות יג' חולין יב' בכורים ט' ערכין ט' תמורה ז' מעילה ו'
 כריתות ו' מדות ה' תמיד ו' יקנין ג' זה הסדר כלו גמרא חוץ מתמיד ומדות ויקנין
 הפרקים כ' ופי' על פי ה' ביר מטה ז' סדר טהרות יב' מסכתות ופי' טהור הוא
 כלים ל' פרקים אלהות יח' נבעים יד' פרה יב' טהרות ימ' קיאות י' נדה י' משניות ו'
 זבים ה' טבול יוס' ד' עוקצים ג' זה הסדר איך בו גמרא אלף בנדה סכום הפרקים
 קכ' ופי' לא יטמא בעל בעמיו סכום כל המסכתות נסים ופי' נסים המה
 אלקות סכום כל הפרקים תקכח ופי' כאמר נוה ה' אל מטה כד' מהם בלא

צמרא • ופרקיהס רטו • לנ מהס עס צמרא • ופרקיהס סו • ויס
מסכתות אחרות שלא ככללו בזאת הצמרא • מסכת כלה • מסכת שמחות או
אבל רבתי • מסכת אבות דרבי נתן • מסכת סופרים • מסכת
דרך ארץ רבה וזוטא • ואנב בררא אני מודיע אלך כך תורת משה :
ספר בראשית יב פרשיות • ופסקוים אלף קל"ד : ספר שמות יא
פרשיות • ופסקוים אלף רטו : ספר ויקרא י פרשיות • ופסקוים
תתנ"ט : ספר במדבר י פרשיות • ופסקוים אלף רפח : ספר דברים יא
פרשיות • ופסקוים אלף כה : רב אחאי בר הונא בפומבדיתא
זרב עינא בסורה קבלו ממכו סנת כמוד' אלפים רע ליכירה ומלך רב אחאי כמו
סנה ומת סנת דרעה • ואחריו רב סמואל בר אבא ומת סנת רעה • ואחריו
דבינא הסני ומת סנת טי • ואז היה רב עינא בסורה רי • ואחריהס היו
תלמידיהס סל לו ולא הוזכרו ימותיהס כי הישיבות בטלו בעבור סנאת מלכי פרס
ורדיפת ס סנה והתלמידיו לא יוכלו להקיים עלהס רי עד סהגיע רב חנן מאיקייא
אמר קבל מחזקנים ומתלמידיהס דאיתי כתוב בקונטרסיס יסן כי בסנת ד' אלפים
דפר מר זוטרא בן מר זוטרא מזרע דוד המלך נעשה ראש סנהדרין בארץ ישראל
ואחריו היו סנהדרות שלא נודע סנותיהס • ואני אומר סאלוהסנהדרות באולי
במשכו כמו קן סנים אחר זה סיטלימו עד סך כמו ד' אלפים קן לבריאה • כי אז
באבר מיד בני ישראל מי הוא סנסתלסל מהזרע קרום סל מלכי בית דוד :
רב חנן מאיקייא קבל מתלמידיו רב אחאי ורב עינא והתחיל המדרס
בפומבדיתא סנת ד' אלפים סמט ליכירה ואחריו רב מרי • ואחריו רב הונא •
ואחריו רב חנינא ולא נודע ימי חייהס ומלכותס לרוב הגזרות סהיו בימיס ההס •
ואני תבתי בספריו דיניהס סל האומי כי בדור הזה היה הגמון א' בגליל קלבריה
מזכר לישראל וססודע הרב אל אפיפיור רומה סהיה סמו ס' בגדודו כתב וכוה לו
סלא יהיה מזכר ליהודים סהוא כנר דתס וסכתבה האגרת בכמוסי אפיפיוריס
ודתיהס עד היום : רב יצחק קבל מרב חנן סנת כמוד' אלפים סס • ורבי
בוכטנאי היה ריש גלותא • בימיהס גברה מלכות יסמעאל על מלכות פרס ומלך
יסמעאל סקרא עלי כבד מאר רבי בזסתכאי ונתן לו לשמה בת מלך פרס אחרי
סכתג'ירה • ומקודם כמו בסנת דסער התחיל מחמד לטעון טענותיו :

טר הונא ומר רבא

טר הונא רי בסורא ומר רבא רי בפומבדיתא קבלו מרב יצחק ותלמידיו בסנת
כמוד' אלפים סב ליכירה ואחריהס רב סיסכא ומת סנת דת'מט ורב
בוסאי • ואלה היו סוף דבנן סבוראי סהיו הדורות בקפז סנים וכיוכא :
רב חנינא גאון רי בפומבדיתא ומת סנת דרעה • ורב הונא גאון רי
במתא מחסא ומת סנת דתמט קבלו מרבנן סבוראי סנת כמו דת'מט וכיוכא
ואחריו רב חייה ממיקו ואחריו מר ונתן וכו' רבא בר כטורכאי סנת דת'טעו
רב יעקב

רבנן סבוראי

רב יעקב ורב יהודה

רב יעקב מנהר פקוד לוי בפומבדיתא : רב יהודה לוי במתא מחסויא קבלו מהגאונים הראשונים כמו בסנת ד' אלפים ת"כ . ואחריו רב יעקב רב שמואל מבבלי בנין של מרימר וכפטר סנת דתק"א . ואחריו רב יהודה סהיה סגי נהור . ועם כל זה חבר ספר הלכות גדולות כדאיתא במדרשי ס' אלו מבלחין ואחריו רב יוסף ומת סנת דת"כט . ואחריו רב שמואל מורע אממר ומת סנת דתק"ה . ובימיו רב שמעון היריה ולא כסמך ונס הוא חבר הלכות גדולות סנת דתק"ה . ואחריו רב אחא וחבר סתלחתי . ואחריו כסמך רב טוורחאי סמס סל ד' אחא ומת סנת דתק"א : רב טריהרין לוי בפומבדיתא ומת סנת ד' אלפים תקכ"ג : רב יהודה לוי במתא מחסויא ומת סנת ד' אלפים תקכ"ה קבלו מהגאונים סהיו קורס להס סנת כמו ד' אלפים תק" . רב מריה סגי נהור . ועם כל זה חבר הלכות הרבה . ובימיו יבא תלמיד א' לתרבות רעס . ואחריו רב מרי בר רב משרטיא ספטר סנת דתק"ג . ואחריו רב ביבי הלוי ורב יהודה עליה אחרי רב טוורכאי במתא מחסויא ומת סנת דתק"ה . ואחריו רב חנניא וכפטר סנת דתק"א . ואחריו רב מלכיאל ומת סנת דתק"ב . ואחריו רב חנינאל וסארין ריש גלותא דתקמ"ב . ואחריו רב מכסא ומת סנת דתקמ"ה :

היה זה סמס בנתיב ס' הלכות
ועתה
היה סמס בנתיב ס' הלכות
בבבלי וכו' וכו' וכו'
היה סמס בנתיב ס' הלכות
בבבלי וכו' וכו' וכו'
היה סמס בנתיב ס' הלכות
בבבלי וכו' וכו' וכו'
היה סמס בנתיב ס' הלכות
בבבלי וכו' וכו' וכו'

לחיות

בר אבא

בר אבא היה ראש ישיבה בפומבדיתא והוא קבל מהגאונים סהיו לפניו בסנת כמו ד' אלפים תק"ו . ואחריו רב יוסף רב טילא . ואחריו רב מרכי הכהן . ואחריו רב אחוכאי ומת סנת דתקפ"ו והיה חסיד גדול ומלומר בניקים ואליהו היה כראה לפעמים ב' שיבתו . ואחריו רב אברהם ולא היה בימיהם חכס ראוי לסמיכה במתא מחסויא : רב יוסף ראש ישיבה בפומבדיתא : רב חלאי לוי במתא מחסויא קבלו מהגאונים סהיו לפניהם בסנת כמו ד' אלפים תק"ז : רב יוסף כפטר בפומבדיתא בסנת דתק"ו . ואחריו רב יבחק ומת סנת ת"כ . ואחריו רב יוסף . ואחריו רב פלטוי ומת סנת דתרי"א . ואחריו רב אחאי . ואחריו רב מתתיה ומת סנת דת"כא . ואחריו רב זמח בר רב פלטוי ומת סנת דת"ל"ג . ואחריו רב האי בר דוד ומת סנת דת"כ"ג . ואחר רב הילאי הכל רב יעקב . ואחריו רב איסוחאי ומת סנת דת"ל"ג . ואחריו רב עמרס והוא סלח בבחרותו סדור תפלות לספרד . ומת סנת דת"ס"א ובזקנותו ברור הבא היה גאון . ואחי הזעיר ראיתי בקונטרס יסן אופן קבורת רב עמרס ולא ידעתי אם הוא זה הגאון שבמתא מחסויא סלח הסדור או אם הוא גאון אחר . ועם כל זה בחרתי להציג לפניך הדבר . רב עמרס היה במגכה עיר גדולה על נהר רימוס וילך הרב להקים ישיבה בעיר קולוכייה . והיה כו זקן מאד כזה לתלמידיו סאחרי מתו יקברוהו ואל אבותיו במגכה ויעמו תלמידיו כי זה היה להס סכנה גדולה . והטיב

רבי קימיו ורב יצחק ורב אהרן ורב נחשון

והציב להם תטתרו איתו וקטימוי בארץ ואחר כך בספינה קטנה עלהנהר
 וקטימוי הספינה שתלך מאליה וואחרי מותו הסלימו התלמידים את נדרם
 והספינה הלכה מיר אחר מרוכת המי עד שהגיע נגר פיר מגנכה ויקמהו אנסי
 הפיר ויאת כי יש ארץ ואיש מת בתוכה אז אמרו קדוש הוא שפאל להקבר בארצנו
 וישלחו ידם להחזיק בספינה והיא נרתעה לאחור וישתוממו האנשים ויגידו הדבר
 אל שר הפיר וישבו כלם אל שפת הנהר ובהיות יהודים עמהם נתקרבה הספינה
 אל היהודים וישלחו הכותים ויהם להחזיק הספינה ולא יכלו כי בורחת מהם
 וכן עשו פעמים רבות עד שראו במופת כי מתקרבת ליהודים ולא להם ויקראו
 ליהודים ויאמרו להם הכנסו בספינה וראו מה זה והספינה נתקרבה להם ויכנסו
 וישתחוו הארץ והיה בו כתב כתוב האומר אחי ורעי בעלי ברית קק מגנכה הנה
 באתי אליכם כי נפטרת לעולמי בקק קולונייה ומתקפאני מתקברוני בקבר
 אבותי ולכלכם חיים שלו כאש עמרם ובראותם המכתב התחילו להתאבל עליו
 והוציאו הארץ ממנה והעניו אנסי הפיר ויתחזקו על היהודים ויכוס אבל לא יכלו
 לזוז הארץ ממקומו ומיד כוו לשמור אותו פס ובנו עליה בית תפלת גדולה מאד
 והיהודים השתדלו עם תחכום והוכחות להציב הארץ ולא יכלו ובכל לילה היה
 רב עמרם בא בחלום להרבה בחורים ואומר להם תקברוני בקברי אבותי
 ויתיעבו החכורים וילכו בלילה חוץ לגיר ויקחו תלוי שהיה על העצים וילבטוהו
 בבדים לבנים ויגנבו רב עמרם ושימו התלוי תחתיו ויקברו הגאון בקברות
 אבותיו והיה עמם שלא נודע ולא נתגלה הדבר עכ בקברו
 רב קימיו היה רב בפומבדיתא ומת סנת ד' אלפים תרנ"ט רב יצחק בר יעמי
 ר' במתא מחסיא ומת סנת דת'רמה קבלו מהגאונים שלפניהם בסנת כמו ד' אלפים
 תר"ט רב קימיו מת סנת דת'רנ"ט ואחריו רב יהודה ומת דת'רע"א ואחריו רב
 כהן דקק וכפטר סנת דת'רנ"ה ורודבן זכאי נשיא ואחריו רב חנינא ובמתא
 מחסיא רב יצחק בר יעמי מת סנת דת'רמה ואחריו רב הילאי ואחריו רב קימיו
 ואחריו רב משה ואחריו רב שלום ומת סנת דת'רע"א ואחריו רב כהן דקק
 ואחריו רב נטרונאי ומת סנת דת'ר"ב ואחריו רב עמרם בר שישא ומת סנת
 דת'רע"א וזה הוא סבבחרתו פלח הסדר ככ"א :

רב אהרן ורב נחשון

רב אהרן בן סנרמרה ר' בטומבדיתא : רב נחשון בר רב כהן ר' במתא מחסיא קבלו מהגאונים שלפניהם בסנת כמו ד' אלפים ת'ר
 רב אהרן היה סוחר ופסיר גדול והוקם ר' מפני עמרו אבל לא היה ראוי ומת
 סנת דת'מ"ו ורב נחשון ר' במתא מחסיא מת סנת דת'מ"ו ואחריו רב כמה אחיו
 מצד האם ובאולי זהו הנזכר בפ"ב דב"מ וחבר סת' ואחריו רב חיים ומת סנת
 דת'טכ"ב ואני הכעיר ראיתי בהלכות שחיטה ובדיקה שהביא הלרר הרמי מ'
 טבעים ויש פס אלן סרבריס פאלה עמו כני חלקיהוין מברבריאם אל מר כמת
 הגאון I IO א

רב שרירה זרב האי גאונים

הגאון שבמתא מחסיו וכו' . ואחרי שהביאו לפני הגאון פרטים רבים מדברי
אלרד הרני בדיני מחיטה ובדיקה פנוהגים י' הסבטים י' ואומרים מזה האיש אמר
להם דברים אחרים ושאלים מהגאון אם ראוי להאמין לרבריו . ואלה הם דבריו י'
ועוד ספר לנו אלרד הנז' שכפחרכ המקדש בראשונה עלו ישראל לבבל . ועמדו
הכפרי' על בני משה ואמרו להם פירו לנו מסיר כיון . עמדו בני משה ובעו בבכיות
לפני הקב"ה וכתתו אצבעותיהם שהיו מנגנים בהם במקדש ולא רצו לנגן ובא
הענן וכפאם עם האליהם ובהמתם והוליכס לחוילה בלילה ובאותה הלילה היה
דעם גדול ובבקר ראוי חול גדול והסיב ה' סביבם נהר שגולל אבנים וחול במקום
שלא היה עם נהר מעולם ועדין גולל אבנים וחול בלי מים ברעם וקולות שאילו
היה עם אפילו הר של ברזל היה מפעכו וזה בכל ימי חול ובשבת נח' ולזה נקרא
נהר שבתיון ויש מקומות באותו הנהר שהוא רחב כ' אמה . ולכן איכס יכולים לבא
אליו ולא חנו אליהם . ואין ביניהם אלא בהמות וחיות טהורות ולמדים תורת
א' מבעל פה אליהם . וכבי דן לא היו יודעים מחרבן הבית ראשון . אבל כפתליגד
ואמר שהיו יושבים עם ישפכר ומתקוטטים וקוראים אותם בני השפחות ויראו
שלא יפול קטטה ביניהם הלכו לשבט דן ונתישבו יחד . עכ' קצת השאלה . והסיב
להם מר צמח . דעו כי יש לנו בקבלה מרבינו יצחק גאון שבשנת כמו דת"מ ראוי
אלרד הנז' ותמהו דבריו להיות במקצת כדברי חכמי' שלנו ומקצתם מופלגי'
ודעו כשהגלה סכחריב זבולין וכפתלי בסנת ח' לאחז מלך יהודה הלכו לארץ כוש
וחנו עם להיותה ארץ רחבת ידים מלאה כל טוב . ונתנו בלבס לעבודת ה' . והעיל
להם כי נכתרו בתורה ובמכות . ואמרו חכמים י' גלויות גלו ישראל ולא נזכר
שבט דן בכל הגלויות לפי שמעצמו הלך לכוש קורס החרבן קלה נשים . ובאולי
לא כפע דן עד גלות שלנו . ומה שאמר ר' אלרד הרני כי הם דנים ד' מיתות ב' י'
וכי בני משה אכלס ונהר סבטיון מקיף אותם . אמת אומר כנראה במדרס
פנכוכרכר הגלה בני משה . ואל תתמהו על הסינוי וחלוק ששמעתס דבריו
שהרי חכמי' בכל וחכמי' ארץ ישראל סונין מפנה א' ויש פנוי בתלמידים ואפילו
במקראות כנראה בחסרות ויתרות פתוחות וסתומות ובמסורת וחתוך הפסוקים
וכל סכן במענה שהיה סתומה ועמוקה וכו' . רב שרירא גאון בשנת כמו
ד' אלפים תש"ק קבל מהגאונים שלפניו והיה ר"י במקום נקרא פרוז סבור בגבול
כהרדעא אכל בכל שהיו בו כמו כ' אלף יהודים לבר מגויי הארץ ונמשך מלכותו
ל' שנים ובהיות רב האי בנו בן יח שנים ראה אותו ראוי לעלות ולהיות ר' שלק
עצמו והוסיב בנו על כסאו . ובהיותו כמו בן ק' שנה ופריכי עמינו הלפינו עליו
ועל רב האי בנו וכתלה רב שרירא בירו א' ומת בשנת כמו' אלפים תש"ק . ורב
האי בנו ישב עלכסאו כמו מ' שנה . וחבר ספרים ופסקים ובתוסס ספר הדינים
וספר סבועות וספר מקח וממכר וספר הפקדון . ומת רב האי שנת דתש"כ
וכמוהו לא היה בגאונים והיה מרע רבה בר אבנה מבני זרובבל בן סאלתיאל
ועל חותמו היה חקוף אריה כמו מנהגו דגל מלכי יהודה וחקינו הראשונים לא

יכלו

75

וכלו לכהוב פורה להיות כי בני ישראל היו קוני' פורת הנפישות ממלכו וטעמאל
ברמים יקרים' בערוך בערך פחאומר כי ברורו היה מר אברהם קבני סהיה
מכיר עתידות כעמנו עלי' אילכות ביום שאין רוח כוסבת סהיה מכסה האילן
בקרנים והיא חכמה מפוארה ע"כ' נראה במרכזי רשבת דרב האי גאון היה
ברומה' וכימיהם היה ר' במתא מחקיא גאונים אחרים' ואחרון סבהם :

רב סעדיה גאון סהיה מזרע רבי חנינא בן רוסה מבני סילה בן יהודה
סלהיונו כדרך מדור בן זכאי ריש גלותא כחבא ז' סני' וסם חבר על טמאה וטהרה
ועל אסורי ביאה וטטות רבות בממרא וספר האמונות ופי' התורה בלשון ערבי
ומביאו ז' עזרא בפרט' בראשית והאיר עיני ישראל ומת' בן כ' סנה סנת דת' טב'
וראיתי בספר האמונות פסבר רבי מס טוב סנדראה לו סזה רבינו סעדיה מרחיק
אמונת הגלגול' ואחריהם היה ר' רב סמואל סכהן בן חפני חותנו סל רב האי
וגם הוא חבר ספרים וספטר ד' סנים קורס רב האי והיה סנת דת' טבד' ואחריו
הקימו תלמידיו רב האי לריס גלותא' את חוקיהו בן בנו סל דוד בן זכאי וסנה רב'
ואחריהם בטלו היסובו מתתא מחקיא ומפומבדיתא' וכסרת חוקס סהיו מקבלים
בכל סנה מספר ומערב ומאפריקה וממכרים ומארץ סבי' בדור הזה היו לפי

דעתי סני חכמים גדולים סכחלונו על מלות הרבה סבתורה וטעמיהם' וסכרחו
רבי אהרן ברבי משה מסבטאשר' ורבי משה בן רור מסבטו סתלי' וראיתי
בספר יוספי' דבר על אלו היסבות וסע' להוריעך והוא אלו התעלות סהיו
ליסבת סורה על יסבת פומבדיתא' בימי רב סהיה סוף התנאים ותחלת
האמוראים לא היתה עריך יסבה בבבל אלא הנפישים מזרע דוד ולסחר סספטר
רב עטו יסובה בבבל על דרך ארץ ישראל והוא יסבת סורה ומלך רב הוכא
מ' סנים ואחריו רב סרוא' סנים' ובסוף זה הזמן רבה בר נחמני התחיל לעשות
יסובה בפומבדיתא ומסם והלאה היה ר' סס תמיד הרי סורה קדמה לפומבדיתא'
ועוד סלא היה גאון בפומבדיתא אלא על פי ר' דסורה ויסבתו' ויא' בהתקבץ לו
הראשי יסבות בבבל' א' הריס גלותא' ר' ותלמידיו דסורה היו קורים ויוסבי בימין
רב ופומבדיתא בסמאלו' וכך במסבת סעורת מכוס ביסבה' וכך דסורה
בזכע תחלה' ופומבדיתא מברך ברכת המזון' וכך בכניסה ויכיה' ר' דסורה
קורסי' ועוד ססונו מפלחין אגרות זה לזה' ר' דפומבדיתא קורא גאון אל ר' דסורה
דסורה' ודסורה אינו קורא לו ססי' ועוד אס קורא ריש גלותא' בסת' ר' סורה
מתרגס עליו ודפומבדיתא יוסב ורומס' ועוד ססימות רב כל הרסיות סלו יסתנו
לר' דמתא מחקיא' וכלוס אל פומבדיתא' ועוד מהספקות סבאים מכל העולם
אל היסבות ר' סורה נוטלת ב' סלישים ודפומבדיתא חלק א' א' אל אחר כך
כסמלך כהן כרך בפומבדיתא ורבו בני יסבתו ולא הספיק להס סליס א' כפלו
קטנות ביניהם וכתפסרו לחלוק בטוה' וכך היה מנהגם לעולם בכל הדברים
אפילו סרו פומבדיתא היה יותר זקן יותר חכס מל' דסורה' תמיד ר' דסורה
היה יורו על העליונה ככל' והכרבות סבאים להס בכל סנהה היו מיחיו כיד סאמץ

שן במקום סדיק על זה בספר
הסנהיה על' (עין) סל יסונס
יארב בדבניו כחבא ז' סני' וסם סל
סע' א' וספ' ס' וסמ' א' סמ' א' סמ' א'
ייע יעקב בן יעקב. יסיע סני'
יסקן ס' מר. סע' סני' ס' מר.
סע' (מ' ס')

לבורך חובלת התלמידים המתקבצים מכל המקומות בחדש כלה מהם ארר ואילול
 כי בחדש ארר אומר להם הרי בנחתם מעמו מסכתא פלוני נברוס בחדש אל וכן
 בחדש אלול בנחתם מעמו אומר להם במסכתא פלוני נברוס בחדש ארר וכל א'
 מתלמידים במקומו מעיין כל אותם החרשים המסכתא סבכטו ובהים כלם
 מושבין לפני ראשי ישיבות בארר ובאלול ורי עומד עליהם ובורק אותם וזה סדר
 ישיבתם רי יושב ולפניו ר' אבסיס ופניהם אל פני רי והעשרה שיושבים לפניו
 מהם ראשי כלות ר'ל סכל אחר מהם ממונים על עשרה מן הסנהדרין וקראים
 אלופים והשלשה אחרים נקראים חברים וכן היה מנהגם אם נפטר א' מראשי
 כלות יוש לו בן ממלא מקומו יורש מקום אביו אפילו שהיה דך השנים וכן הדין
 בחברים ואין א' מהם רולב על מדרגת חברו ואם אינו ממלא מקום אבותיו
 אבל הוא ראוי לישב בא' משבעה דרי מושיבים אותו בה ואם אינו ראוי מושיבים
 אותו עם שאר התלמידים שהיו כמות ושאר הסנהדרין היו נחלקים לכל סורה
 ופני כלם אל רי וכל שאר התלמידים יושבים אחריהם בלי מדרגה ומעלה וכסרונה
 רי לנקותם בגירסתם כועדים כלם בשני החרשים הנז' וישיבים במדרגות הנז'
 והסורה ראשונה גורמים לפניו וס' אר השורות שומעים ושותקי' ובמקום המבטור
 ידברו ורי שומע ומבין דבריהם ואחר כך קורא והם שותקים ויודעים שכבר הרי
 הבין מחלוקתם וכפי שלים קריאתו דורש ובורם באותה מסכתא שעינו החרשי'
 מעברו ובכלל דבריו מפרם הדבר שיהלכו בו התלמידים ולפעמים הרי סואל
 מהם פירוש הלכות והם מכבדים זה לזה ואין א' מהם יכול לרבר בפניו עד שיתן
 לו רשות וכל א' מרבר כפי חמתו והוא מרחיב להם דבריו בפתרו' כל הלכה עד
 שיתברר להם הכל יפה ואח' עומד א' מררא קמא ודורשה ברבים עד ששומעים
 אותה כלם ואז מרקקים בה שאר התלמידים וכך היו עושים כל ימות החרש
 כלה הוא ובשבת רביעית קורין כל הסנהדרין וכל התלמידים ורי חוקר אותם
 עד שיתברר לו היותר בהיר בחכמה וכפראת א' מהם שאין תלמודו סדור בפניו
 גוער בו ומוכיחו ומורימו המ' וזמות שנתעכל בהם והתרהו שאם יסנה כן פעם
 אחרת טלא יעניקו לו ולפיכך היו מתחדרין ונזהרים בלמודם הטוב וכל השור'
 אינם הולכות מעמו עד שמודיעם המ' את א' תוסקו בה אבל לשאר התלמידים
 לא היה צריך זאת ההודעה אלא כל א' לומר באינו מסכתא סררה וכל השאלות
 עבאו להם מכל גלות ישראל הרי מוכיאים לפניהם וכותן להם רשות שישבו
 עליהם והם מכבדים אותו ואמרים לא נשיב בפניך והוא מרטה פנית ואז
 מרברים כל אחר כפי חמתו וכופאים וכותנים בכל דבר ורי שומע דבריהם עד
 שיתברר לו האמת ואמר מצוה לסופר לכתוב ולהטיב וכן נוהגים בכל יום עד
 מהשלימו להשיב כלם ובסוף החרש היו קוראים כל השאלות והתשובות במעמד
 כל החבורה והרי חותם תחתיהם ואחר כך שולחים לשואלים ואז מחלק הממון
 לתלמידים כל א' המדרגות ברור הזה היו רבי חושיל ורבי חנכאל בנו רבינו
 חפא ורבינו חטך בנו ורבי שמריה ברבי אלחנן ורבי יוסף ברבי יבחקן סטנאם

פסירם כל הנמרו' בלסון ערבי אל מלך ישמעאל פסמו אלהים • ורבי שמואל בר
 יאשיהו ההן מסיק כלם חכמו גדולי' שנתפזרו בגלו' ספרד • בימי רב סעריה גאון
 סגל' והוא בשנת ד' אלפים תשסו' לבריאה היה אש"ח תכס גבנר ועשיר מצושי
 יהודה ובאולי תורע מלכו בית דוד נאהב מאד ממלך פורטוגאל וסדרין לו התלך
 ב' מקומות • ושם אונסו ופריאליא ואלריאשה דוס כנרסו • ושם האיש היהודי
 היה הרב רון יחיאל זצ"ל • וישימהו המלך ארון לביתו ומשל בכל קניינו • רק
 הכסא של מלך אטנריקו גדול ממנו ולפי מה שראיתי בקרוניקו אטנריקו ראשון
 היה מלך גוטי בספרד בימי קוסטנטינו מחזיק אמונתו וס' סלוטטרו אפיפיור
 דומה וזה אטנריקו היה בן בנו מאטנריקו ראשון • ומזה השר התמילו זרעו
 ודורותיו שבו אחריו להקרא ממעפחת יחיאל • ובימיו היה נכבד ספר היתק
 ממעפחתו שהורה שהיתה מנוע ימי וכאבר אחר כך לרוב הנזרות וטלטלים
 זבדושים שכלו בגלילות ההם והפלוג להטיב לכל היהודי' וימת זקן וסבע ימים
 בשנת ר"ת לזכרה ויבכו אותו כל ישראל • כי גם עכור מיתתו כתבטלו ושיבות
 דבות בעבור הגזירות שחדשו עליהם מלכו ישמעאל וכפסקה ארוחת הפנס שהיו
 מעלים הגלילות ההם אל שתי הישיבות כי זה הארון לקח עליו משרת אלו הכרבו'
 לבבותם ולשלאם בכל טאה זכרה לו אלקינו לטובה • וזה השר רון יחיאל הכיה
 אחריו רון יהודה בנו אשר ישב על כסאו • אמנם הורידו המלך ממעלת אביו ולא
 היו שני המלך אותו ויעמר מנבד ולא הכיח לו אלא הכנסה קטנה • והשר רון יהודה
 בן יחיאל הכיה שני בנים • שם הבכור היה החכם הגדול רון יוסף ז' יחיאל והוא
 דור ג' לראשית מעפחתיו הזאת • אמנם לא רצה לרע גדולת השמחה כי בקח לבו
 אל התמודות ולא רצה לבא להיכל המלך וסעמיר תלמידים הרבה וחבר חבורים
 זכרפט פירו' על המרא אשר בעונותיו נעדרים מתנתו לאורך הזמן וכובר
 הגליות • והוא בכה ממנו הכנסת גדולה שכליכסונה • ויהילו בן ושמו רון שלמה
 אשר לפניו אוריפק הכמטך ממנו • ושם השני היה רון יחיאל והוא ישב על כסא
 אביו והיה מריבו גדול וכאהב מכל היהודים ומהפחים והקים את ביתו בעזר הכור
 שכתעט אברה מפני כרות ישמעאלים • ורע בני כי זה השר רון יחיאל הראשון
 בראותו אהבת המלך אליו התחיל לכייר בחזותיו ראש פני המלך שהיה כושי •
 ולמען לא תהיה בורה שלימה השם מקוה לבן על עיניו קשור עם עיניה אחרי
 ערפו וכסם שבו אחריו קראו שם מעפחתו ז' יחיאל על שמו כן כמעטו אחריו
 ולקחו שכית חותמם ומניסם ראש הכושי הזה וכן אנו עושים היום • האמנם
 קבלתי מזקניו כי בורת מנן מעפחתו בזונס הקדמוני' קדם זה השר היתה
 בורת אריה מחכי הגוף ולעילא עם שני ידיו פתוחות ולולב בירו הימנית ומחכו
 ולמטה כחכי כשר תכר רגליה ופתיחן פתוחות וזכה רחבה כמו פורחת באמצע
 זאחי הכפיר חפתי שלקדמוניו היתה ירופה אכלם זאת הכורה • לסימן וחס
 מעפחתו מעטבוטה יהודה הכמטל לאריה • והנשר לסימן סכל המעפחה היו קליס
 לקורה ולמעשים טובים סכן יהי רבון מלפני השם ותכרך שתיהם נכמה עמהם
 לכל

רב יהוסף הלוי

לכל רב רב שבקדושה אחי : אחר כל זה כבאר מס גאונות : ובא תחתיו מס רבנות
וכסתלמלה אליהם קדר הקבלה בתורה טבעל פה : והואיל ולא מבאתי בסדר
הקבלה להראב"ד ולא מס מחבר אחריו מיתמיד קדר הקבלה מהרבנים מרוד
אל דור כפי חלוק היותם על דרך טעמנו לראשונה אחרתי לטלם כדרי חליך :
ולביא על ספר שמות חכמי הדורות אשר חברו וכקבו בשמות חלקים בסדר
דורות עולם עד היכן פירי מנעת ובעזרת ה' הטובה עלי :

רב יהוסף בן הכנור רב שמואל הלוי בן גקטילויא מהקהל קורטובה והרבין
תורה הרבה בכל ארצות ספרד וארצות המערב קבל מהגאונים שהיו לפניו
בשנת כמו ד' אלפים תת והפליג להטיב לישראל. ולד' זה הוא בן עזרא קראו נגיד
בפרס וירא : ונולד גזרה רעה בגראטה ונהרג הוא ושף תך בעל בתים כנראה
בשבת ויהודה סנת דת' תכר והיה חסיד ופלס כמו רב שמואל אביו אבל לא ככ
עניו ויקראו בו סרני פלסטים והרגוהו ביום שבת ט' טבת סנת דת' תכר ומלך
ספרד רכה להכריח רבי אברהם הלוי בנו על הדת ולא יכול וכו' לתלתיו רבינו
חנוך היה ברור הה"י בקורדובא ומת סנת דת' ט"ע : רב חסדא מורע בית דוד
היה ברור הזה ואולי זהו שמעיר ה"אב"ד בסוף סדר עולם שלו ואומר שארץ
הגרגסי הנקראת גרגן עד כהר אובל שהיו מס' כותים כוזריים סנת גיירו ויוסף
מלכס טלח ספר לרב חסדא הנשיא ברבי יצחק ז' שפרוטו והודיעו שהוא על דעת
הרבנות עם כל עמו : וראינו מבני ביניהם בט' טולה תח' : מחבר סדר עולם
רבה וזוטא היה ברור הזה סכן אומר בחבורו שהיה אז סנת דת' תת' לבריאה שהיה
אלף כג' לחרבץ והעליט שמו : וראיתי כתוב שהיה סנת דת' תת' פא' : רבי יהודה בן
פאסי הנקרא חיוב היה ברור הזה : ובאולי זהו ר' יהודה המדקדק הראשון שמביא
ז' עזרא פעמים רבות והיה מדקדק ומשורר גדול : רבי מריכוס ז' גנאה ורבינו
יונה בנו היו ברור הזה : ורבי יונה זה היה רבו של רבינו יעקב בר יקר שהיה
אחר כך רבו דרסי : ובאולי זהו רבינו יונה המדקדק הספרדי שמזכיר ז' עזרא
בערשת ויחי ומקומות אחרים : רבי משה הכהן בן גקטילויא היה ברור הזה
מדקדק ומשורר גדול : רבי שלמה בן גבירול הכוזב במקומות רבים היה ברור
הזה בסרגוסה ונפטר בבליככס : והיה חכם גדול ומדקדק ומשורר כפלא וחכם
בלטון יין : וקבלתי מחכמי הדור שתוגר : אחר לבט קנאה מרוב חכמתו והרגו
וקברו בגן שלו אבל חילץ תאנה והתאנה חנטה פניה קודם זמנס ועשה תאנים
גדולים ויפי מאד ויתמה עם הארץ : וישמע גם המלך ויתמה : וישאל לתוגר איך
החכים על החילץ להקדים ערותיו כל כך : ונאלם : אמנס המלך הפכיר בו מאד
ולא הורה מאומה : ויכו המלך להכתן לו יסורי' עד שיהיה מה עשה לחילץ : ולבסוף
הורה איך הרב ליהודי וקברו אצל התאנה ומאמין שלחות הנקבר מבכר השירות
וכו' ותכף כיה המלך ויתלוהו עליו : ונפטר זה הרב בסנת דת' תת' כנראה בספר
יוחסין I רבי משה ברבי יצחק ז' עזרא ברור הזה היה גם הוא חכם ומשורר גדול
וחכמות חכונות והוא חבר ספר ערוגת הכוסס : והיה לוג' אחיס כלס חכמים
גדולים

הנהגה בן רבנו יהוסף ויגבר
בשנת ג' תת' קכ"א

יהו"ק ע"ה

49

גדולים ושמה יצחק יוסף יהודה והוא נפטר סנת דתתמי רב יוסף הדיוק ברבי
יצחק בן סהל היה ברור הזה רב חנוניאל היה ברור הזה רבי במדינת חלקירואץ
רב הנחאל חכם גדול ועשיר היה תלמידיו וחבר ספר המקצועות כדראה במדרכי
פאף על פי זמבועות פא וחבר ספר חפץ כדראה בהגהת הרמבם הלכות סכנים
פא והיה רבי בארץ לקירואץ רב נכסים בר יעקב תלמיד רב חנוניאל הנז' הוא ורבי
וחננאל הכל מתו בלא במס זכרים ונפסק הגמרא במדינת ההיא רבינו קולונימוס
איב רומה נסמך סס וראיתי בקונטרס ימן כוסף כתוב שלמד תורה מרב האי
גאון והיה רבו של ריף רבינו חננאל איב רומה היה ברור הזה סכן רטבס מביאו
כדראה בהרמבם הלכות חמץ ומצה פח הגהה ב' רבינו משה מפומאה חכם גדול
וזכר מאד בהגהות והערות רבינו יצחק הישראלי חכם גדול בתורה ובכל
המועלות ועשה חבור על הרפואה סנתעקו אל לסון לטיבו ופי על מסבת מבות
וחבורים אחרים וחסה יותר מק' סכנים ולא נשא אשה ומת סנת דתתם לבריאח סהיש
תתפ לחרבין ועל רביס ראיתי ממנו בספר פערי כיון וראיתי חבור רפואה
הנכרח ספר מראות הסתן המתחיל אחר יוסף בן הרב רבי יצחק הישראלי וכו'
אמנם ראיתי בספר סת דהראש כלל כה ס' ט סכתבו זה לזה הראש והישראלי
ולא ירעתי אם זהו או אחר וקבלתי מחכם זקן א' פים קבלה אכלו מרבתינו
סרבי יצחק לא רצה לטעון אתו אחרבה הלך אל הראש זמנו מחילה ויחמר
כי לא כתב הרבדים ההם לחרפתו אלא מלהיות סהראש לא היה מכיר בכתיבת
ערבי ולסונו לא היה יכול להגיע אל סכרת ודיון הרבר ועשו שלום כי רבי יצחק
אמר לו סהיה רובה לבימות תלמידיו זמס הראש רבס ללמוד ממנו סכמת סתכוכס
ואומרים שאז רבי יצחק חבר ספר יסוד עולס לבקשת הראש וזה רבי ישראל
מסאיתיו נזכר בספר הקרוניקי מלהסגס כן אמנם לפי סראש היה אחר כך
זמן הרבס וזה רבי יצחק ברור הזה ראיתי לעשות פסרה ברבר ולכן אומר אני
סרבי יצחק דהראש היה בן כנו של זה רבי יצחק ברבי יעקב אלפסי
קבל מהרבדים סהיו לפניו בסנת סמור אלפים תתן לבריאח והוא היה תלמיד
של רבינו כסי ורבינו חננאל הכל ופריבי עמנו הלסוכוהו בארבו היה פ'ס סל
יסמעאלים וברח והלך לספרד במדינת אלסאסה ובהיותו בן ס' סכנים נפטר סס
בסנת דתתפנ ויא בסנת דתתפנ והוא העמיד תלמידיו הרבה וחבר חבורי רביס
ובפרט ספר הסלכות רב יצחק בר יעקב בר ברוך ז' אלכאלייה הספרדי מקהל
קורטובה היה ברור הזה ונאמר עליו סהיה משועי יהודה וזהו חכם גדול בתורה
ובחכמה ונפטר בברכאטה סנת דתתכנה והיה אביו אמו של דהאבר רב יצחק בר
ברוך מקורטובה סהרביץ תורה רבה בישראל וחבר ספר קופת הרוכלים ולא
הסלימו כי מת סנת תתנדי רב ברוך בנו סאחרי מות אביו הלך ללמד מהרף
והפליג בתורה והעמיד תלמידים הרבה ובתוכס דהאבר בעל סר עולס ומת
סנת דתתפנ רב יצחק ברבי משה בן סכני מקהל דכיה והלך לארץ מזרח
סמענו סאחרי מותו לא נאמר גמרא בארץ סכער ומחלוקות גדולות היו בינזם

הרב והריף ומת סנת כמו דמתתעא רב יצחק ברבי יהודה ז' נואח מנדולי חליפתא
 והיה חכם גדול ומדקדק ופייטן מופלא ובקי בחכונות ומת סנת דהתש והעמיד
 תלמידים הרבה רב יצחק ברבי רחובין בא מבר כלונה למדינת דנויה והפליג
 בתורה מאד וחבר חבורים והעמיד תלמידים הרבה רבי יוסף ז' רבי דריק ז'
 דריק היה מתלמידי רב יצחק בר' ברוך ומת סנת דתקט' והיה מופלג בחכמה
 רבי יוסף הדיין ברבי יעקב ז' סגל ומחבר ספר עשרת דברות היה תלמידו והיה
 מתלמידי רב יצחק ז' גיאות הרב הנשיא רבי יהודה ברבי בדול ברסלני והיה
 הרב אלברכלוני המוזכר בפוקקים והיה חכם גדול וחבר ספר בריוני נשים נקרא
 ספר יחוס בסר ובריוני מועד נקרא ספר העתי וספר הקזן שטרות וחבר חבור
 גדול במחלוקת הגאונים וקטובתם והיה הרב אלברכלוני המוזכר בספר העמוד
 וארחות חיים זה תמכא בשת סל הרשבץ סי' ז' רבי יוסף בר מאיר הלוי ז'
 מיואם ולפעמים נקרא מהפוקקי יוסף ונולד סנת דתתלו והיה מנדולי תלמידת
 סל הריף וכמכונטרס מותו והוסיבו על כסאיו ומת סנת דתתקא והעמיד תלמידים
 הרבה וכפרט דתמס רבינו מאיר אביו ורבינו מאיר בנו ורבי מאיר ז' אחר
 כלס היו חכמי גדולי ואחר בטורת רב יוסף ז' מיגס סגל הפתפול גדול על ישראל
 סמדות וזרות רבות וברחו היהודים לסוליטולה ולפרטוגאל והיה סס סטר דון
 יחיאל ז' דון יהודה ז' יחיאל הראשון מפנה למלך והטיב לישראל הגולים הלא מארי
 רבינו יעקב היה בחור הזה חכם גדול בעיר דומרוס מצרפת וחבר חבורים ותלם
 רבות כנראה בשת דהרשבא ומבואו מהדריק סי' כב' ונדאה כפרת פטובות
 דהלם בר גמח סי' ז' עזה הוא ז' בתו סל רמל' ונה להיות בעיר דומרוס רחוק
 מטרוניס מקום רש' כמו ב' פראג' והיה אומר טים טעות סופר בספ' הלש בר כמה
 סג' והראה כי הלאבר בעל ספר הקבלה מזכיר זה הרב ואינו מזכיר רמל' זקנו
 אג' גלה בכל הישוב כאשר קבלנו מאבותינו וסכתפטו חבוריו בכל העולם
 ואדרב ממנו לפיכך בס' כן רבינו יהודה הלוי בר שמואל הספרדי היה בדור הזה
 חכם גדול ומדקדק וממורר ובכל המושכלות והוא חבר ספר הכוזב ובמאמר
 א' קפיטולו מ' נראה היה סנת דתתק לבריה וראיתי בספר האמונות כי מעשה
 מלך הסורי עם החבר היה אמת וסס החבר היה רבי יהודה אלמנברי והמלך
 הנזכר נתגייר על ידי החבר כמו ת' פנים קודם זמן ר' יהודה הזה והחבר הוא
 כתב כל המאורע בלסון כוזבי ורבי יהודה הפתיקס בלסון ערבי ורבי שמואל ז'
 תבין הפתיקי בלסון ערבי וסמפתי טים העתקה אחרת מפעשה רבי יהודה ז'
 קרניאל והינה כל כך שלמה כתב ספר יוסקין ערבי ויהודה הלוי היה ז' כ' סנה
 כפהלך לארץ ישראל כנראה בפיוטיו וקבלתי מזקן א' עבהגיעו אל סערי יר שלס
 קרע את בגדיו והולך בקרסוליו על הארץ לקיים מה סנאמר כי רבו עבדיך את
 אבניה ואת עברה יחוננו והיה אומר הקיפה שהוא חבר האומרתכיון הלל תפאל
 וכו' ויספגל ח' לבט קנאה עליו מרוב דבקוחו והלך עליו בכוס וירמסו ומיתהו
 רבינו אברהם בר מאיר ז' עזרא וכתב בעל ספר יוסקין כי רבי יהודה סגל
 ז' עזרא

וְעִזְרָא הִזָּה הִיא בְּנֵי שְׁתֵּי אֲחֵיותָּ. וְהוּא הוּא חֹכֵם גְּדוֹל בְּתוֹרַת בְּרִיקוּן וּמִירִים
 וְאֶבְטָבִינִית וְעִרְמוֹתָּ. וְאוֹמֵר בְּסֵפֶר הַכְּחוֹת סָהוּל נִמְכָּר בְּרוּמָה שְׂכַת דִּתְתָקוּ
 וְסוּף סֵפֶר שְׁמוֹת שְׂכַת דִּתְתָקוּבִי. וּבְפִי רִיחָל סָהוּל בְּרוּרִים שְׂכַת דִּתְתָקוּ וּבְפִרְסָ
 וְיִמְלֵחַ הוּא בְּלוּקָה. וּבְפִרְסָ שְׁמוֹת רָחֵל ר' בְּנִים מְנוּלְרוּ בְּכֶרֶם ה' וּבְפִרְסָ
 תְּרוּמָה אוֹמֵר רֵאִיתִי שְׁפָרִים שְׂבָרְקוּם חֲכָמִי טִבְרִיחַ וְסִבְעוּ לִי טוֹ מוֹזְנִיָּהִים סָג
 פְּעָמִים הִשְׁתַּכְּלוּ כָל מַלְאָה וְכָל כְּקוֹרָה וְכָל מַלְאָה וְכָל חֶסֶד. בְּפִרְסָתָּ וְיִפְאֵ סָהוּל אֲכָן
 יִפְאֵ נִרְחָה סָהוּל חֹכֵם גָּם בְּקִבְלָה. וּבְפִרְסָתָּ תִּפְאֵל נִרְחָה כִּי מַזַּל יִשְׂרָאֵל הוּא מַזַּל
 דְּלִי כִּי כֵן מִטְטוּ רַבִּים וְגַם הוּא רָחֵל זֶה פְּעָמִים רַבּוֹת. וּבְפִרְסָתָּ תְּרוּמָה נִרְחָה
 סְבִימִיו הִיא מִדְּרַשׁ גְּדוֹל בְּטִיבְרִיָּה. וְכִבְרָ בְּלוּ לְכָל הַגְּלוּת רַוב חֲכָמוֹתָיו וְחִבְרוּוּ
 וְנִמְכָּר בְּחִבּוֹר הַכְּתָבִים מִלְּהִמְכָּס אֲשֶׁר כִּתְבֵּי אֵל בְּנוֹ מִכְּחוֹת וְתַהֲלוֹת רַבּוֹת עַל
 חֲכָמַת הַחֹכֵם הִזָּה וְכִּי לֹו לְלִמּוֹד בְּחִבְרוּוּ בְּכָל יִכְלָתוֹ. וְזֶה הַחֹכֵם הַלֵּךְ בְּגִלּוֹת
 בְּעוֹלָם רַוב יָמָיו הִיָּו כִּנְרָחָה בְּחִתִּימַת חִבְרוּוּ. וְאִמִּי מִמְעֵתָּי מִעֵשִׂי רַבִּים מְעִינִיָּו
 וּמִעֵשִׂי וּכְחִיּוֹתָּי. אֲשֶׁר בְּבִרְחִי הֵאֲרִיכּוֹת הַכְּחָתִים מִלְּכִתּוֹב. וְשִׁמְעִיתִי אוֹמְרִים
 פְּרָבִי יְהוּדָה הִלְוִי בַעַל הַכּוֹזֵר הוּא עֲשִׂיר גְּדוֹל וְלֹא הוּא לֹו זוֹלָתִי בֵּת ה' יִפְאֵ
 וְכִסְהַגְּדִילָה שְׂיִתָּה אֲשֶׁתּוֹ לֹוּחֲכָתוֹ לְהַשְׁיִיחַהּ בְּחִיּוֹ. עַד מִפְּעַם ה' כַּעַם הַזֶּקֶן אֲחֵתָּ
 וְקִסָּן בְּמִשְׁוֵעַה לְהַשְׁיִיחַהּ לַיְהוּדִי רֵאֲשׁוֹן סִיבָּח לִפְנֵי. וְיִהְיֶה בְּבִקְרָ וּיִכְנַס ר' אֲבָרָהָם
 ע' עִזְרָא בְּמִקְרָה לְבֹנֵם מִלְּבוּשֵׁי הַסְּחָבוֹת. וְנִרְאֹו אֲהַפְּסֵה הַעֲנִי הִלְוִי כֹזֵרָה מִשְׁבֹּעַת
 אִישָׁה וּיְפִלוּ פְּנֵיהֶי. עַם כָּל זֶה הַתְּחִילָה לְחַקֹּר אוֹתוֹן מֵה שְׁמוֹ וְאִם הוּא יוֹדֵעַ תּוֹרָה
 וְיִתְכַסֵּר הָאִישׁ לֹא הוֹדִיעַ מִמֶּנּוּ אֲחֵתָּ. וְתִלְךְ אֲהַפְּסֵה אֵל בַּעֲלָה לְמִדְרָשׁוֹ וְתִכְסֶּה
 לִפְנֵי וְכו'. וְיִאֲמַר אֲלֵיהֶם רַבִּי יְהוּדָה אֵל תִּשְׁמְרוּ אִנִּי אֲלִמְדִּנּוּ תּוֹרָה וְאֲגִדִּיל שְׁמוֹ.
 וְיִכָּא אֲלֵיהֶם רַבִּי יְהוּדָה וְיִרְבֵּר אֲתוֹ. וְיִגְבּוּן עִזְרָא אֵת לְבָבוֹ וְיִכַּס מִמֶּנּוּ אֵת שְׁמוֹ.
 וְאַחֲרָי רַוב תְּחַנּוּנֵי רַבִּי יְהוּדָה הַעֲרִים ע' עִזְרָא לְהַתְּחִיל וּלְלַמֵּד מִמֶּנּוּ תּוֹרָה וְהוּא
 מִתְמַיֵּד בְּעִרְמָה וּמִרְחָה עֲמֻנּוֹ כַּעֲוָה פְּרִי. וְיִהְיֶה לֵילָה ה' וְיִתְאַחֵד ר' יְהוּדָה לְכַתֵּת
 מִבֵּית מִדְרָשׁוֹ וְזֶה כִּי נִתְקַסָּה מֵאֵד עַל חִבּוֹר תִּיבֵת רַבִּי סְבִפְזוּמִן אֲדוּן חֶסֶדְךָ.
 וְהִיתָה אֲשֶׁתּוֹ קוֹרָחָה אוֹתוֹ לְאֶכּוֹל לֶחֶם וְלֹא בָּא וְתִלְךְ אֲהַפְּסֵה וְתִפְסֵד בּוֹ עַד כִּי בָּא
 לְאֶכּוֹל. וְיִשְׁאֵל ע' עִזְרָא אֵל רַבִּי יְהוּדָה מֵה הוּא לֹו בְּמִדְרַשׁ שְׂכַת אַחֲרֵךְ כִּי. וְיִהְיֶה לוֹ
 הַזֶּקֶן. וְע' עִזְרָא הַפְּכִיר כִּי עַד שֶׁהֵאֲפָסָה הַחֲשׂוּבָה הַהוּא הִלְכָה אֵל מִדְרַשׁ אִישָׁה כִּי
 גָּם הוּא הִיתָה חֲכָמָה וְתִקַּח מִחִבְרַת אִישָׁה וְתִרְחָה אוֹתָהּ לָן עִזְרָא וְיִקַּס ע' עִזְרָא
 וְיִקַּח הַקּוֹלְמוֹס וְהַתְּחִיל לְתַלְתֵּן בְּב' או' ג' מִקּוֹמוֹת בְּפְזוּמִן. וְכִסְהַגְּשׁ לְתִיבֵת רִישׁ
 כִּתְבֵּי כָל הַבֵּית הַהוּא רֵאֲשׁוֹן הַמִּתְחִיל רַכָּה ה' לְשִׁמּוֹר סְפִלִים וְכו'. וְכִרְאוֹת רַבִּי
 יְהוּדָה הִדְבֵּר שִׁמַּח מֵאֵד וְיִתְבַּקְּהוּ וְיִכְסְהוּ. וְיִאֲמַר לוֹ עֵתָה יִרְעִיתִי כִּי ע' עִזְרָא אֲחֵתָּ
 וְחַתָּן אֲחֵתָּ לִי. וְהוּא הַעֲבִיר ע' עִזְרָא הַמְּסוּס מִעַל פְּנֵי וְהוּדָה וְלֹא בּוֹשׁ וְיִתֵּן לוֹ רַבִּי
 יְהוּדָה אֵת בְּתוֹ לְאִשָּׁה עַם כָּל עֲשָׂרָו. וְרַבִּי יְהוּדָה לֹאט לֹו חֶבֶר הַבֵּית מִלְּתִיבֵת רִישׁ
 בְּפְזוּמִנוֹ מִמְּחִילוֹ רַחֲמָה אֲסֵתֵר לְמִלְךְ וְכו' וְרַכָּה סָבִב רִישׁ מִלְּ חֲתוּן תִּשְׁאֵר סָם
 בְּבִתּוֹבִים לְכִבְרוּוֹ. וְרֵאִיתִי בְּסֵפֶר יִסּוֹר עֲלֵם כִּי ע' עִזְרָא מֵת בְּסִכַּת דִּתְתָּכָה וְיִאֵ
 תִּתְקַבֵּר יוֹם ב' ר"ח אֲרֵר וְהוּא בָּן עֶפֶת מְנִיס. וְיִאֲמַר בְּעֵת מִיתָתוֹ גֵּאֲבָרָם בָּן חֲמֵם

שנים ופצעים פנה בראתו מחרון אף העולם וראיתי חכמים מפוזרים אשר היו
קרומים מחד פנראה לי ראוי לכתבם ברור הפני הזה אשר הראחד לא הזכירם
וספר יוחסין כתבם אבל לא כסדר וחלוקת הדורות ואני אשתרל להציגם לפיך
כסדר כיד ה הטובה עלי רבינו בחיי הזקן היה בספר ברור הזה וזכר ספר
חובת הלבבות בלשון ערבי ורבי יהודה ז' תבון בנו היה ברור הרמבם הרז
קודם הרמבם דור ח' להיות כי רבי שמואל ז' תבון בנו היה ברור הרמבם הרז
צריך שיהיה זה החכם ברור הזה רבינו נתן בעל הערוך היה בימי האלה די
ברומי וסם משפחתו עכו והראיה שהיה ברור הזה הוא שאם תביט בספרו אינו
מביא ראיה משום חכם אלא מהאחרונים אכלו שהיו רבינו הנכאל ורבינו נסים
שהיו ברור דאשון מהרבנות וגם רמ' מביאו בפ' הגמרא וגם כי בא לרזי ספר
הערוך כ' יסן כוסן עם ב' סירים החרוי מחבר זה הגאון המגיד שהסלים זה
החבור בטו לירח ג' סנת דתתקם ליכירה שהיה אלף לב לחרבן ואלף ת"ג למנין
סטרות וזכיר הפני מודיע שכולר לו בן וקראו יחיאל ומת בן ל' יס' והפני
בנימן ומת בן ח' שנים הגמבתיא ומת בן ג' שנים הר' לא זכה למולו וזדאשון
לכלם היה ראובן שאז היה חי ואומר כי בסנת דתתקב הוא ואחיו ובית אביו עשו
בנסת בביתם עם מקוה מים חיים שהיו יכולים לנקות המים ובלילה ח' טביס
ונותן תורה מהכל והסירים אינם שקולים והם אכלו יוכל להיות כי רבי נתן
סמביא רמ' בפ' דברי הימים בבנין הבית הוא זה ואם תביט בספרו בערך עד
תבין ונראה כמעט בקרוב שהיה אז כמו סנת דתתקב וזאומר סני יוחסין סמת
סנת ד' אלפים תתקו וראיתי בהגהה בספר המדרכי דפבת פי' אומר נסאלה טלה
זו ברומי מן מר שלמה ומר דניאל ומר אברהם אחים בני מרנא ורננא רב נתן
גאון מחבר ספר הערוך וסם אומר שהיו ממעשתי יכתק והסיבו סכבר נסאלה
טאלה זו בבית מדרשו של מר יחיאל גאון והסיב בסס דבינו יעקב גאון ריש
מתיבתא דמתאדרומה דמנהג כסר הוא להיות המילה סניף לקריאת התורה
ולתקיעת שופר וכו' וראיתי בספר האמונות כי זה רבי נתן בעל הערוך היה
חכם בכל החכמות ובקבלה וראיתי בהגהה סאחרי הרמבם הלכות גרוסיף
המזכיר רבי נתן בעל הערוך ורבינו אברהם אחיו ורבינו יחיאל בנו וראיתי
בקונטרסים יסן כוסן עזה הרב לקח לו לאשה בתו של רבינו הנכאל גאון ולא ידעתי
אם היה בתו של רבינו הנכאל גאון סברור דאשון או רבינו הנכאל מדומי הנזכר
בהגהה הלכות חמץ ומכה בהרמבם פה ומקומות רבים אחרים רבינו משה
הדרשן מברבונה רבו של רמ' מביאו פעמים רבות וגם אומר בפ' דה' זכן פי'
לי רבינו שלמה בן אחיו של רבי משה הדרשן ואומר ספר יוחסין עזה הגאון היה
רבו של הערוך רבינו אפרים הזקן היה מגדולי תלמידיו של הריף וחבר חבורים
כנראה בבק' פ הגזול ומאכיל כתסובת הרמבם למאוד הגדול רבינו יהודה כר'
ברזלי מחבר ספר העמים רבינו יהודה ז' תבון ראם המעתיקים היה ברור
הזה סכן תבינו בנו רבי שמואל שהיה ברור הרמבם סאחר זה רבי אברהם

ברבי

ברבי חייה התיקן הגדול מת פנת דתתקם רבי יצחק ברבי אשר הלוי רבי משה
ענו תלמוד הרס הדרסן רבינו יוסף טוב עלם היה ברור הזה ומזכירו רש"י
בכמה מקומות ובפרט פ"ק דכתובות וחבר חכור על שרינים ונקרא בן פורתא
וחבר סדר תנאים ואמוראים כנראה כמ"ל לאוזן ס' ק"ל והלכות גדולות כנראה
לאוזן הגל' ס' ק' וחבר פי התורה כנראה בספר סערי כיון ופס אביו של רבי
יוסף ה' רבינו שמואל כנראה במדרשו דסנהדרין פ"ד וחבר חבורים אחרים ונתן
הרבה רבינו יעקב בריקר היה רבו של רש"י כנראה במדרשו דברכות פ' אלן
דברים ומקומות אחרים וזהו סקראו לפעמי מורי הזקן וזה היה תלמוד רבינו
גרסון מאר' הגולה רבינו יצחק ברבי יהודה אשכנזי היה רבו של רש"י כן ראיתי
בקונטרסים רבינו יצחק הלוי גם הוא רבו של רש"י המובהק כנראה בפ' ראיה
ב"ד נבי התוקע לסיר רבינו גרסון הזקן מאר' הגולה כרפתי כנראה בספר
יוחסין והוא בעל התקנו' היה ברור הזה ויש לי קצת ראיה למטה ברור ד' לרבנו'
בשמדבר מרבי יהודה החקיר ובהגהה דמדרכי דסכת פי' נראה שהיה במגנה'
וראיתי בקונטרסים יסן נוסף משה פנת דתתקם ובקונטרסים אחר ראיתי שהיה
דתתקם וספר יוחסין אומ' שנת דתתל' ורבינו ליאון הגדול היה רבו וראיתי בסערי
דורא ברין אס ריחא מלתא היא אומר וכן פסק ריבס כהן כרק רבו של רבינו
גרסון מאור' הגולה המכונה לוטו' ודע בני כי לא נתפסו גזרותיו אלא עד סוף
האלף החמשו כנראה במהררין ס' ק"א במס' הרשב"א רבינו שמעון בר' יצחק
ורבינו יהודה הגדול ראש הנהגים לתרוסת ה' ורבינו יהודה הכהן בעל ספר
הרינין היו תלמידי רב' כנראה במדרכי דסכת פי' ובמ' פ"א רבינו קולונימוס
ברבי יהודה היה אחי אמו של רש"י כנראה בפ' לר"ה רבינו שלמה הספרדי
מזכירין עזרא בפ' התורה פעמים רבות ובפרט בפרשת בראשית קוראו בעל
סיר הסקולים היה ברור הזה ואפילו שבג' ש' תרומה מזכירו במס' רש"י הוא טעות
הרפוס ויוכל להיות כי זהו רבינו שלמה בן אחיו של רבנ' משה הרדסן ומזכירו
רש"י בפ' ד' פעמים רבות אמנם מורה אניסן עזרא בקצת מקומות מביא לשון
מעם של רש"י על פס' רבינו שלמה ובאולי זהו ולא ידעתי בזה הכרע אלא שבכור
הבא כראה לי שרש"י היה ברור הרמב"ם והאמת יעשה דרכו רבינו אברהם בן
דאור בן רב יצחק בן רבינו ברוך הכתוב לעיל חבר ספר הקבלה אשר ערכתני לפיך
וספר יוחסין ורבים אחרים לקחו ולקחתי רוב שלמות הקבלה אשר ערכתני לפיך
עד הסתא וכן ראיתי בספר יסוד עולם כי זה הגאון היה נקרא הראב"ד על פס'
מעפחתו שהיתה נקרא' ראור' ובורר ראסון של רבנן סבוראי אומר שכתב ספרו
פנת ד' אלפים תתקכ"א לבריאה אשר גם זו ראיה אכלי שרש"י היה ברור שאחר
זה הואיל והראב"ד המחבר הזה אשר פס' כל לבו ונפשו וחקירתו ותלמודו ושאותו
לזכרו ולחמיו דורו כמו שעשיתי גם אני עתה לשים על ספר כל גדולי החכמים
וזה רש"י שהיה מאור' הגולה לא הזכירו וראיתי בספר יוחסין שזה הגאון חבר
ספר אמונה רבה וספר על חכמת התכונה פנת דתתקם וסנהרג בטולטלה על

קדומת ה' ושהיה לוי' וזהו הר' אבד ממזכיר הרמבס' ב"כ סבא והלל בכתבו
 סכתב לבנו' ויהיה להראב"ד תלמיד חשוב וחכם גדול שהיה קרא רבי מאיר.
 זכתב סכתב הרמבס' א' ר' שמואל' ק' תבן שהיה מסבא חכמת ר' יהודה אביו' אמר
 שהעיר לו מחכמת זה רבי מאיר תלמיד הראב"ד הרב הגדול שבפסקיה וס'
 היה לומר אלל הראב"ב ע"כ' וזה הראב"ד אינו בעל ההשנות בפוס פנים' שלא
 היה מסבא כל כך' כי הראב"ד לא השיבו כאלה ומתקן רעת' זולתי כאויב
 ומספר בנמות הרמבס' כנראה ברוב השמותיו' כי בעל ההשנות היה ברור הבא
 כאשר תראה' רבי פריבורק חסם גדול מאד בא מצרפת אל קורטובה בימי הריף
 ועשה לו טובה הרבה הריף הכז' וגם למד ממנו כנראה בספר יוחסין' ר' חייא
 אלראור בא מבבל לספרד וכפטר סנת דתתקין' רבינו יצחק ברבי יהודה היה
 מופלג בחכמה וכראה בהנהגה הרמבס' הלכות חמץ ומצה פ"ח סזו הגאון קבל
 מרבינו גרסון מאור הגולה: הרב רבינו משה' בן מיימון הכקרא הרמבס'
 מעיר קורטובה בספרד: הרב רבינו שלמה' יצחקי הכקרא רשו מעיר
 טריוס בצרפת קבלו מהרבנים שהיו קודם להם בשנת כמו ר' אלפיס תתק
 לבריאה הרמבס' לא מצינו שהיה לו רב מובהק אלא רבי יוסף' מיוגס' וראיתי
 במגדל עוז הלכות פ"ג וכן נראה במדרכי דמסכת פבועות' פ"ד' גיאת ור' יון'
 מייגאס היו רבותיו וקבלתי מחכמי הרור פמכא כתוב שעמד עם רבו סגור
 במערה י"ב פנים רכופים וגם קבל תורתו' וראיתי בספר יסוד עולם שחבר ח'
 יצחק ברבי ישראל' ובחבור של רבי' שלמה' בן יוחנן שהרמבס' נולד בשנת דתתקס
 שהיה שנת אלף תמו לסטרו' ונכפטר סנת דתתקס' ובספר יוחסין אומר מנולד
 שנת דתתקס' יום ט"ק טעה וסליט אחר חצי היום' ובקונטרס יוסף ראיתי מנולד
 שנת דתתקס' וכמכא בסוף פי' מסכת דה להרמבס' חתימת יד רבי רוד בן בנו
 האומר' הרמבס' זקני נולד יום י"ד ניסן שנת אלף תמו לסטרות בעיר קורטובה
 ונפטר שנת התק"ו לסטרות יום שני כ' טבת' ואבא מרי בנו נולד שנת התק"ו
 לסטרות' ואני רוד בן בנו נולדתי לאבי במכרים שנת התקל"ד לסטרות' וראיתי
 כתוב שהיה מזרע רבינו הקדוש' והתחיל לחבר פי' המסניו בהיותו בן י"ח פנים'
 ויא' בן כ"ג פנים' יוכן כתב הוא בסוף החבור ונכתב ברפוסים שבקלף גדול' וגם
 אומר והשלמתיו במכרים ואני בן ל' פנים שהיא שנת אלף תמט לסטרות וחבר
 ספר מטנה תורה בשנת דתתק"ו לבריאה היא שנת אלף ק"ד לחרבן ואלף תפ"ז
 לסטרות' והיא שנת השמיטה מוכאזו שביעית והיא שנת כ"א ליוכל' ואומר ספר
 יסוד עולם שעמד עליו ה' פנים רכופים' ואומר ספר יוחסין שחבר חבור הגדול
 י"ב פנים אחר פי' המטנה' וספר המורה בשנת כ' לחייו' ואגרת תחיית המתים
 ה' פנים אחר כך' וראיתי במגדל עוז הלכות סנהדרין ע"כ שהרמבס' עמד כמה
 פנים על החבור ועשה העתקין הרבה עד שהיה מאיר הריניס בכח הגמרא או
 אסמכתות כרכונו' והראב"ד בעל ההשנות מעיד בהלכות כלאים פי' בהשנה כי
 מלאכה גדולה עשה באיפתו דברי גמרת בבבל' ורומלתי וקוספתות' יא'

כששמע

טעמא דהרמבם כ" דברי קטורין וכוונות בהטבות טעמה לו הרחבד חמר
 עליו ואמר לרב שבפסקיירה פאם התחיל לא יסלים ואומרים כי הרחבד לא
 הפלים סתמו ואומר הל"ט בר כמה בתשובותיו סי' ו' שמעתי פהרמבם ראה
 בהטבות שהסיג הרחבד עליו ואמר מומי לא נכחתי הלא בעל מלאכה ה' כך
 שמעתי אבל לא ראיתי כתוב כן בטום מקום עכ"ל ואני הצעיר אומר כי כיום
 דבריו שלא נמצא זה בטום מקום י לפי פאם הרמבם היה רואה הטבותיו היה
 משיב להם וגם על מה שאמר הל"ט בר כמה בתשובה התיא' זל ובתשובה
 להרחבד נמצאו שאמר על הרמבם שהוא נער ואנחנו ישיבים עכ"ל אומר אני כי
 לא נמצא אצלנו תשובה כזאת כי יביתי ולא מצאתי אבל אם אמת הדבר יוכל
 להיות כי הרחבד בן דוד הזקן בעל ספר הקבלה היה כי באולי היה עדיין חי
 בימי חבור הרמבם וראיתי בהלכות מעיר פ"ח ומקומות אחרים כי הרחבד בעל
 ההטבות מלפניו גם כן על דברי ז' מינ"ט וראיתי בהקדמת פי' משניות לרר
 זרעים האומר מחבר פירושים לקצת הגמרא ועל זה מעיר גם כן רבי יעקב
 בהקדמת העתקותו בפ' המשניות לסדר זרעים ואומר כי הרמבם פי' ג' סדרי
 גמרא כריף כל מפרס ולא כתפטו בארץ ארוס ואמנם ראיתי מהס' ב' או ג'
 מסכתות ובלשון ערב כתבם והוא הרמבם בספר המצוות שלו מצוות עשה סי' מו
 אומר טעמה פי' לקצת מסכתות וגם אומר בפ' משניות מסכת תמיד עבד
 הלכות מכל גמרת ירושלמי והוא אומר בפ' משניות פ' חלק שבבב סדר הדרשו
 זכר הכבוד וספר פי' היסודות זעקרי האמונה וראיתי באגרת חמורו שכתב
 דבי אלה חיים אומר בהקדמתו מעיר אבי-טראיתי כתב כמהר"ר עובדיה האומר
 עבאו בימינו בירושלם יהודי שהיו באים ממקצוע דרומית מזרחית על ים חוקיינוס
 ואמרו שאין להם ספק אחד וולתי ספר היר של הרמבם וגם אני הצעיר קבלתי
 מוקני הדור שבסלוביקין ואומרים שיש קבלה בודס עזה שבארץ כתפטו מעבר
 ג' חלח ונסהר בנזן בירו שבטום וראיתי בכתבי לחכמי מרסי' ליאה האומר דע
 רבותי שחפתי מאד בחכמה שקראנה גזרת מטפטו הכסבים כלומר שרע
 יממה האדם מה שעתיד להיות למדינה או לאיש וגם עינתי בעניני ע"א כלת
 כמרומה לי שלא נכאר לי בעולם ספר בענין זה בלשון ערבי עד אשר קראתי
 זהבתי בו עניניו וירדתי עד סוף דעתו ומאותם הספרים כתברר לי טעם כל
 המצוות וכו' וגם אומר וכבר יס' לי חבור גדול בענין זה בלשון ערבי בראיות
 ברורות על כל מצוה ומצוה וכו' וגם פס אומר סתית וכבר חברתי אני חבור
 גדול בלשון ערבי בענינים האלה ופס ביארתי הראיות הברורות והמופתים
 החזקים על מצוות הבורא יתברך ושברתי כל אותן הראיות שאומריהם פלוספי'
 שהעולם לא נברא ופס פרקתי כל הקטיות שהקשו עלינו על שאנו אומרים שנברא
 עם מאין וכו' וגם אומר פס שגלה בדעתו לחבר עם המשנה תורה שלו חבור
 אחר אף על פי שהיה טורח גדול סכל הלכה פליכה במקומה באותו ענין אודיע
 מקומה כיכר בנזן הלכות טבת מהחבור כל רב-קטוא בפ' במסכת טבת אני

לכ"ט עמ"ל

צריך לחודיע מקומו. אך הלכה שהיא מהלכות שבת הכל היא בע"א או פסחים או
 זבחים או כריתות חודיע מקומה ואמר הלכה פלגו שהיא במקום פלגו מהחבור
 היא במסכת פלגו וכו'. מעיד מגדל עוז בהלכות יט"ב כי הרמבם ראה נסחאו
 שנכתבו בימי חכמי הגמרא. וכן סתם היתה מגיהים ממנו בעמדה לכן אשר וכן
 תמכא זה סנית בהלכות סנהדרין פד. וכן הוא מעיד בעצמו בספר המכוונת שלו
 עשאין ס' קצ"ט. וראיתי כתוב בקונטרסים. יסן האומר שבסנית דתתקצח הרמבם
 ברח מעני המלשכים מספרד למכרים והיה יודע בשלמות לשון ערבי לכן לא היה
 יודע לשון כסדי ומדי. ובאותו במכרים לקח לו תלמי רים מחלכס כנרדיה ודמסק
 ותקצן ישיבה גדולה ושמעו הלך למרחוק וחכמתו היתה מפורסמת בין היהודים
 ונקתרת מן האומות לחסרונו הלשונות ההם. ובחד ללמד לשון כסדי והגרי עד כי
 בזמננו היה שלם בלשונות ההם ויבא שמעו בכל הארץ. ויחקרו מלך מכרים לו
 להופא. והיה אז במכרים מכהב כי הפלגן היה יוסב בימים ירועים על כסא
 מלכותו והיה אכלו מררגות על כסאות אשר עליהם היו יוסבים גדולי החכמים
 שבטבע חכמות. ככתוב למטה. ולא ידע המלך באיזו ממדרגו ההם היה מוסב
 הרמבם כי מכאן חכמתו גוברת על כל החכמים בכל החכמות. והרב ברוב
 ענותנותו לא רכה לעולם לשבת בשום א' מהם. ואלו הם

- דקדק הנקרא גרמטיקה והיא חכמת הפעלה ודרכי הרקדוק
 - הגיג הנקרא דיחלטיקה והיא לויקה וחכמת ההגיון וכחות הלשון
 - הלכה הנקרא ריטוריקה והיא חכמת הכירוף וסחבור בהפוך הלשון
 - חשבון הנקרא אריסמיטיקה והיא חכמת המספר והחשבונות וסוד הלשון
 - תסבורת הנקרא יואומיטריאה והיא חכמת גמטריאה ותקופות ותסבורת ומדות
 - תכונה הנקרא איסטורולוגיאה והיא חכמת השמי' וההלך הנלבגים וכוכבי' ומזלו
 - פיר הנקרא מוסיקה והיא חכמת הגיגן ותקועה הקולות בירידה ועליה
- ושמעתי טרופאי המלך קנאו מאד בו וירכרו אל המלך תועה ממנו עד כי באו
 בו יכוח בחכמת הרפואה לפני המלך. ויקבלו הרופאים עליהם לשמות הסס
 טיסרד עליהם הרמבם לפני המלך. אך שהיהודי יתו בראשונה הסס טסס
 יסדרו עליו. וכן קבל הרמבם לעשות. והיו היום הנועד. הרמבם הגיר הרבר
 לתלמידיו. וירע בעיניהם מאד. ויהתל בהם. ויכז להם כל הסבולות והתרופות
 שיכטרכו אליו תודם השתייה ואחר כך. ותקנו הכל בהכנה גדולה ויפה ויקומו
 התלמידים ויקראו כוס ותפלה לה בעד רבם וילך הרב לפני המלך והרופאים
 נתנו לו כוס התרעלה ויפת. ותכף שב אל ביתו ויעשו לו תלמידיו כפי דרני
 והיו האתו וירפא והיו בים הטלמי וילך גם הוא לפני המלך וכס המות בירו
 ויתמהו האכסים אך ככול היהודי. והוכרכו על חפס לשמות גס הם וימתו עשרה
 מהם לפני המלך. ויפרוץ הרב מאד לכבוד ולתפארת בעיני המלך והסדי ונהפכו
 פני סנאו כסולו קדרה. אמנם שמעתיה באופן אחר. והוא שבהיות המלך חולה
 שהרמבם יחיד ברפואתו. הרועאי מכאו מקום לשים ארס חקך התחבוסת שהיה

82

הרמבם ורשי

טר

יראו למלך לסמוך ביום פלוני והקרימו ללכת למלך ונלו לו בסוד שהיו יורעים
 בוראי שהיהודי הפים ארם בתחבוסת ויהי כבא השתיה לפני המלך ביר הרמבם
 ויאמר המלך שיתן מעט ממנו לכלב ויחסף מת הכלב ויתמה המלך וחסב בלבנו
 בוראי שהיו הרופאים למנחתם להרמבם עם כל זה נסתתמו טענותיו והרמבם
 כשאר כנוף בלא נטמה עם כל זה אמר המלך להרמבם הנך רואה שאתה חייב
 ימיתה עם כל זה לפי שהרבית בעבודתי מתרבה אכי שתבחר אתה אופן המיתה
 שתרכה והרמבם לקח זמן ב' ימים להשיב לו הלך וכזה לתלמידיו שהיו יבחר
 שהרופאים יקיוו מכל יוכי שלו כל דמו וזבה תכא כפטו אולם יהיו מוכנים לעשות
 הרופה פלוני לפי שים עורק א' היוכאח מהלב שוראי אכלו שהרופאים לא ירפוא
 ולא יפתחוה וכן היה ותלמידיו כמאווהו לביתו ויעשו לו התרופה וחי ואז הלך
 במערה וחבר ספר היד ב' צ' פנים ואם אמרתי בני להגיד אליך כל המעשים
 הנוראים שראיתי בכתב וטקבלתי על פה מזה הרב זכלה הזמן זה לא יכלו כי
 הפליג לחבר ספרים והלכות ופס' ופירושים כי הגלוס לנו אף כורך להזכירם
 אמנם בעלמו ממנו הרבה בתורה בפלסופיא בהגיון ורפואה ובלשונות הרבה
 כמו ערבי יונו וכסרי ומעיר אני ששמעתי וראיתי חבורים של רפואה שנכתקו
 בלשון לטינו ונקראים על שמו ושמעתי בוראי היות עדין בלשון יוני וערבי אך
 גדול ותפוסו' שפעם לחכמי לכול ואחר' בחברי וגלילות אחרות אשר לא נתפסנו
 אכלנו וגם שבעליהן אינם דוכים לגלותם אראיתי בחתימת ש' המפניות של
 הרמבם אומר אני הרמבם ברבי יוסף החכם בר' יצחק הדין בר' יוסף הדין
 בר' עבדיה הדין ברבי שלמה הרב ברבי עבדיה הדין וכו' ואני הבאתי
 לפסוק שלמלת זה הרב ויחוסו למען תראה גדולתו מרד עכמו ומרד אבותיו שהיו
 ככ' חכמים ושלמים והוא יגע ומכא להדמות להם ואומר ספר היוחסין שהרמבם
 היה יקרא הרב המאמין שהשמיר החולקים על הקבלה העיר הרמבם
 באגרת החמדה אשר חבר שבכל ארצות תימן התקינו והיו אומרים בקדיש
 בחייכון וביומכתן ובחיי דמרכא הרמבם ואומר כי גם היום בכל גלילות מרח
 ביום שמתת תורה אומרים פטירת מרעה בפיוטים ואומרים גם כן ירחם ה' על
 נפם כבוד מורינו זרבינו כבוד המורח נר המערב הרמבם ועל כבוד קדושת
 רבינו חברהם בנו זלל ואומר בקספר היוחסין כי במותו והלכה השמועה
 בחלסם נהרואה ומכרים וירושלם קראו כוס וקרא החזן תוכחו שבפרש' בחקתי
 והמפטיר קרא ויהי דבר שמואל אל כל ישראל וסיים כי בלקח ארון האלקים
 וישלחוהו לקבור בח' זיהי בדרך זיקומו הלסטים על השלוחים ויבקשו לקחת
 הארון ולא יכלו כי אפילו שהיו שלמים היתה המשא כבדה עליהם ובראותם זה
 אמרו איש קדום הוא ויניחו השלוחי ללכת לירכס וראיתי בספר אגרת חמורות
 מחבר רבי אליה חיים שאומר בהקדמתו אכי ראיתי אגרת הרמבם שכתב
 ימירושלם למכרי לתלמידו והיה אומר אחרי בואי בארץ הכבי מאחתי זקן שהאיר
 שאת עיני בררכי הקבלה ואלו ידעתי אז מה שהסגתי עתה רברים רבים כתבתי
 פלא

שלא הייתי כותב ע"י וצ"ח הריטבא בעל ספר מגדל עוז הלכות ופירו התורה סוף
 ע"א אומר איך ידע וראה שה"מכס בקוף ימיו ודע בחכמת הקבלה ויהי כי ארסו
 לו עם הימים והיה בן ע' שנה ויגוע ויחסף אל עמיו ויקבר בגליל העליון וכתבו
 פירות ותוספכות על מצבתו ואחר כך בימי הרמב"ם ודר"ח אשר קמו אנשי בלעל
 לדבר נגד הרמב"ם כנראה בכתבים ההם אשר הסיתו חכמי כרפת נגד ספר
 המורה המסותים ההם תקנו המצבה שהיה כתוב עליו מבחר האנשים וכתבו
 רבי משה מימון מוחרם ומיץ אמנם אחר כך שבו בתשובה ותקנו המצבה
 כבדראסונה אחר נפטר בשנת רתתק"ה והסיתו בכ"ז אבל משה ורש"י באגרת
 שרמ"ם אל רבי שמואל ז' תבון דברים בלמוד החכמות ובחרתו להבינו לפס"ך
 לתועלתך ובללל אומר לך שלא תתעסק במלאכת הסגנון אלא מחבור אבוכ"ד
 אלפרכי וכן בספר ההתחלות שלו הכל סולת נקיה ויתכן שיסביל ויבין האדם
 מדבריו לפי מה שהיה מופלג בחכמה וכמו כן אבוכ"ד בן אל בליב חבוריו נכחו
 למבין וספרי ארסטו הם העקריות לכל אלו החבורים ולא יובנו אלא עם הפי
 סהם אלכסנדר אוממטיואום או ז' רש"י ורברי אפלטון רבו הם עמוקות ומשלי
 ודעת ארסטו תלמידו הוא דעת האדם ושיפסקו על כל מה שחזרה לסניו מלבד
 שכמעט עליהם הסעף אלקי עד שישיבו אל מעלת הכבואה וספר עלין סנה אף על
 פי שיש בהם עיון טוב אינם כספרי אבוכ"ד אבל מועילי וראוי להסתובב בחבורי
 אמנם ספר התפוח וספר בית הזהב שיחזקם לארסטו ואינם לו וכך ספר אל רח
 וספרי ינחך הישראלי כלם הבלים ואיך בהם תועלת כי לא היו אלא רוסאים וכן
 ספרי בנדקלום ופיתגורס וספרי הרמ"ט וסורפיריאום כל אלה הם פלוסופיא
 קדומה איך ראוי לאבד זמן עליהם אמנם ספר העולם קטן שחבר ר' יוסף הכריות
 לא רש"י אבל אני ידעתי את האיש ואת שוחו והכרתי ערך מעלתו ומעלת ספרו
 כי בלא ספק הכתיב בו מנהג בעל תאר וכו' אני הרמב"ם ח'תקריא לסטרז'
 וראיתי באגרתו לתקמן שמלפניו על מי שאומר כי סובת חסרון החכמה בימיו היא
 בהמכא אז היהודים תחת מבט ג' מזלות עפריים שהם טור תאומים גדי ולא תחת
 המסולט אש"י שהם טלה אריה קסת וזה כי מוכיח שגם בימי האבות וכימי דוד
 ושלמה הו' תחת ה' עפריים ככל וראיתי באגרתו לחכמי מרסיליאס שאומר
 ועל ענין המטיח שאמרתם שהגיעו לכם דברים ממני לא כך היה המעשה ולא
 במזרח היה אלא בארץ תימן עמד איש אז' זה כמו כ"ב שנים ואמר שהוא מלוחו של
 מטיח המישר דרך לפני ביאתו ואמר להם כי מלך המטיח יתגלה עם וכתבנו
 אחריו יהודים וערביים רבים והיה מטעה אותם באמרו באו עמי ונבא לקראת
 מטיח כי הוא מלחמי אליכם לישר דרככם וכתבו אלי אחינו שבארץ תימן כתב
 גדול והודיעו לי מעפטו ודרכו וחרושו שמהרם להם בתפלות ונראו כפלאותיו
 ואני המחבר ראיתי בספר שבט יהודה שא' מאותותיו היה שלך מכורע והסכים
 בריא) ומאלו לי על זה והבנתי כל הדברים והכרתי שאותו האיש היה חסד דעת
 אבל היה ירא שמים בלא חכמה וכל מה שאמרום טעמה אן נראה על דני הפל

ש"ן כ"ן נב"ל פ"ת ע"י
 ע"י ע"ל כ"ל י"ש ס"י
 ה"ל מ"ע י"ע נ"ל כ'
 על כ"ב ע"ס - (י"ע)

סקר וכוז' ופחדתי על היהודים משם וחברתי להם כמו ג' קונטרסים מענין מלך
 המשיח וכימינו וכימינו הזמן שיתראה בו והזהרתי אותם להזהיר האדם הזה
 שמה יאמר הוא ויאמר הקהלות כללו של דבר לאחר השנה כתפס וברחו ממנו כל
 הכלים אליו ויאמר לו א' ממלכי הערביים שתפס אותן מה זאת עשית והסביב
 כי שליח המשיח הוא אמר לו המלך מה המופת שלך השיב לו שתוך ראשי ואחר
 כך אחיה כבראשונה אמר לו המלך איך לך מופת גדול מזה ואם הוא כך אזני וכל
 העולם כאמין לרבריק ימיר בזה המלך ותתך ראשו ונחרג העניי ההוא תהא מיתתו
 כפרתו וכעשאו היהודים ממוז גדול ועד עתה יש חכרי דעת שאומרי עתה יחיה
 כך היו הרברי' וחתם שמעתי שחי' ע כתבי לפ"ם שמה אותן הרברי' ששלחתי
 לארץ תימן הועתקו והביעו עם וכו' אבג גררר בחרתי להודיעך מעשים אחרים
 כאלה למען תראה שאין להאמין לכל דבר כסתאים ראיתי בספר שבט יהודה
 האומר שהיה במדינת פרס איש שפעה עצמו משיח ובלבל כרות רבות לישראל
 וקורס זה כמו שנים במדינת קורדובה היה איש כזה וכמעט בלבל כליה וכן
 בכרפת עמר יהודי על זאת הסמועה ונחרגו כמה קהלות וכן נראה בהרפבא
 טאלת י' סקס איש אח' עם זה הסבוס ובסנת דתתק' כד בעיר נקרא אמריה והוא
 קרוב לנחר פישון בקרב מלכות מדי רחוק ממלכות פרסיהא כמו מהלך כ' ימים
 והיה עם כמו אלף בעלי בתים ובתוכס בחור נקרא דוד אלמוקר ונתחכס בקבלה
 מעשית ומיני כשופי עד שנכסס בו רוח שטו' ועשה עצמו משיח והסית והדויה יהודים
 רבים ומרד במלכות ושלח לו המלך בטחון שיבא אליו ובבואו השימו בקוהר
 והוא ברח משם וילך המלך אחריו והוא היה רואה ואינו כראה ויגל עיני המלך
 והראה לו שהיה בורח ויזו המלך ליהודים שיביאוהו אליו בקסמים גדולים
 ולבסוף נחרג וחתת המלך שפכה אף השיס מק גדול על היהודים וראיתי כי
 בזה היהודים שלא יביאו מלבושים אלא עד חכי גופם ושיטאו אחריהם עץ גדול
 וכבר תלוי על כואריהם בחבל באופן שתמיד היו עומרי בבית ואם לאיזה כורך
 גדול היו יוצאים היו אנשי העיר לועגים עליהם ומכים על העץ ומכערים אותם
 מאד חמת שלא כודע אם זאת הגזרה היתה עבור זה המעשה או אחר כמוהו
 וכתב יוסיפון ס'ה שנים קודם חרבן בית שני בהיות קוספרו פאלרו פקיד קיסר
 רומה על ארמת היהודים קס מכסף א' כקרא תורה ואמר שהיה נביא והסית כמה
 יהודים לחטוף תמוז באשר ימכאו וילכו אחריו על ספת הירדן שיבקענו ויעברו
 ברבליהם והפקיד שליח אחריהם ויהרגם והביאו ראש המסית אליו וכזה ראיתי
 בקרוניקי ומעט אחר כך קס יהודי שבא מארץ מכרים וגם הוא התפאר מכבואה
 ורבים הלכו אחריו על הר הזיתים והעלו חרס בירם עיין יוסיפון ספר כ' פו'
 ובזמננו זה סנת חמשת אלפים ר'ם לבריאה קס יהודי בגליל היסטריאה ושמו ר'
 אשר לימלה אסכבזי שפעה עצמו נביא והיה אומר שיכזמו ויסובו בתשובה כי
 קרובה היסועה וכן כל גלות איטליאה האמינו לרבריו ויסובו איש מדרכו הרעה
 בכל כחס דבר פלי כמעט בתשובת ניכזה וימת האיס ולא בא משיח ובלבל

המרות גדולות כי בראות הפתאים שמעיה לא בא אז המירו ועדין הטעה הווא
 כקרא סנת הקסובה וכן בסנת חמשת אלפים רבד לבריאה שהיה סנת חלק תסון
 לחרבן הבית שני בא מארץ מרחקים איס יהודי ושמו רבי דוד הראובני והגיע
 לרומה ורבר עם אפיפיור קלימיכטי ויתכא חן בעיניו והיה אומר כי הוא מר כבא
 מלך ישראל והיה קצר הקומה טחור ככסוי וכמו בן מה פנים והלך ורבר אל מלך
 פורטוגאל והולך אתו מליצים כי לא היה יודע לרבר אלא בלשון קדש וערבי
 ויאמר למלך איך מלכי ישראל העומרים מעבר לחלח וחבור וכהר גוזן היו שלחני
 אותנו לאמר לו איס את כפסו להיות עמם כגד פוכאיהם ולתת להם אלס המנבחי
 פים לאל ידם לכבוע אותם ויאמר המלך סכן יעשה וזה רבי דוד עמד עם ימים
 רבים ובהיותו עם העיר ה' רוח בחור ה' אשר היה מקופרי המלך והיושבים
 ראסוכה לפניו והיה מזרע ישראל והרהר תשובה בלבו וידבר אל רבי דוד ויכאן
 מהמלכות ההוא וכתב ויהי שמו שלמה מלכו ואפילו פגולד ערל מסולל מתורת
 משה כאשר הגיע בין היהודים היה דורס ברבי בכל גלילות איטליאה ותוגרמה
 דברים נוראים על התורה שבכתב וסבב ער הנקתר ופסטים יפס ומתמיהים
 לא נשמע כמותו ולא נודע איך הפלוג בכל כך חכמה והיה אומר שהיה לו מלאך
 מביד וחבר ספרים והיה אומר היותו משלחי המשיח והיה יפה תואר מאד חסיד
 ושוע וזה רבי דוד היה מתענה וימים ו' לילות רכופים ואני שמעתי אום א' ראוי
 להאמינו כקרא רבי יהודה דבלים מהעיר בסבועה שבהיותו ברומה הווא היה א'
 משומרי זה האיש טלא יאכל כל זה הזמן כדי לראות הפלא וזה רבי שלמה הלך
 למכטווה לרבר אל הקיסר קרלו ולא נודעו דבריו וזלתי מהקיסר לתמלא חימה כגדו
 ויכו מישראליו וכן עשו עם רסן בפיו כי פחדו שמה יאמר חיזו הפבעה ויברח
 זעריין ים יהודים רבים פטועים אחריו באמרם שהווא חיזו וסוהלך בכל עבת לקדש
 לארוקתו שבספת ועל של הכל ו' א' כי הווא התוכח מיתתו ואמר פסוק אבל אשמי
 אכחנו וכו' פים בפסוק ה' תיבות שמתחילין מילת א' פרומו אל סנת חמשת אלפי
 אכחנו על אחיו עולה רץ והיה אומר שבסנת הלך נגזר דינו למות במיתה
 משונה ועל האמת קדש ה' טלא רכס להמור אפילו כגדו לו החיים והקיסר
 הולך רבי דוד לספרד וסם מת רבונו מימון אביו מהרמבם היה גם הוא חכם
 גדול סכן הרמבם בנו קורא אותו הריון והרמבם פני המסכה אומר קבפתי כל
 הספרים אשר באו לירי מפדוסי אבא מרי וכו' ולא פגם הווא וסך מים מרבי יוסף
 פ' מוגאס וקבלתי מזוקן א' ואמר לי שזה המעשה ראס פתוב בקונטרס יסן
 והוא כי זה רבי מימון לא היה רכס לקחת אשה ויהי כמו בחבי ימיו בא לו בחלום
 איס א' וכו' לו פיקח לו לאשה בת קצב פלוגי שהיה עומד בעיר אחרת קרובה
 לקורדובה והרב היה מהל מזה החלום וירא לו זה החלום פעמים רבות עד
 שבחר ללכת אל העיר ההוא ונס עם חלם פעמים רבות זה החלום עד שלקחה
 ונתנה לו והוליד ממנה הרמבם וקדשה בלדתה ותמת ונאחר כך לקח לו הרב
 אשה אחרת והי לו בנים אחרו וזה הרמבם היה קשה הסכה מאד ומעט רכון

היה לו בלמוד ואביו היה מכהו עד כי מלאם ממנו וקוראו בן הקב"ה וברמב"ם
 מביתו והרמב"ם הלך לו לבית הכנסת וישן ויחץ ומכא עכמו כהפך לאם יאחד
 וברח מפני אביו וילך אל עיר שהיה מש הרב רבי יוסף א' מובאם והתחיל ללמוד
 ממנו והתפלג להתחכם א' אחרי הימים הרבים שב אל קור'רובה ולא הלך אל בית
 אביו אף ביום השבת התחיל לרדוף ברבים רבנים מוראים א' ואחר הדרכה קמו
 אביו ואחיו ויסקוהו ויקבילוהו בסכר פנים ופוח עכ' רבינו אברהם בן הרמב"ם
 היה חכם גדול וחסיד וראיתי שאלה ששאל רבי יוסף בן הרב ר' גרסון אל הסג"ר
 הרב הגדול רבינו אברהם בן הרמב"ם ובתשובתו נראה שהיה חכם גדול זולת
 כי באגרות הרמב"ם אביו נראה שהיה יקר וחביב מאד בעיניו בעבור חכמתו
 רבינו עובדיה היה בן רבי אברהם וגם הוא חכם גדול והוא הוליד שני בנים
 פס הכסור דוד והפני לא כודע שמו ובעונן הרור הלכו שבו ולא כודע מה היה
 להם זה תמא באבור הריוטיו א' חמס ראיתי בספר יוסףן שאומר מהסג"ר רבי
 דוד כסרו של הרמב"ם היה ברור הרמב"ם והיה חכם וחסד וחסד גדול והיה מתפלל
 במערת קבורת הלל ושמאי ויכא' מים ואז החרים למלמדים ובו ביום מתו תק
 מלמדים בארץ מצרים ואחר ב' חרשים נעקרו כסיהם ובניהם מהעולם והיו
 לנה רבינו דוד הסג"ר ב' בנים ושם ר' אברהם ורבי שלמה שהיו בזמן הרמב"ם
 וראיתי בקונטרס שכתב רבי אברהם הלוי בירושלם שנת ה' אלפים רע"ו שהוא
 פ' כבואה שנמאחא בחרבות ירושלם ואלו דבריו רבינו רבינו וכברוס מחכמי
 בהרבלונה כתבו א' הרב הגדול רבינו דוד בן בנו של הרמב"ם לחלות פניו להוריעם
 אם נמאחא אכלו אינה דבר בסוד הקץ וימא את פניהם וישלח להם המעשה מלדות
 הגער הנעים ילך מעשועים והכבולות אמר כבא ובסוף כל כבואה קצת פני
 ולפי מה שנראה הרב רבי דוד היה שקלל והחרים לכל מי שובלה רז זה לכסרי
 וראוי לזחר מבחלתו שלא יכוח ולסמור סוד במה שיש בו כאמר היא קללת חסמה
 מוסף אל רוב חסידותו וגורל יחרותו ותפארת גדולתו כאמר היה כגיד ומבואה
 לאמים מזרע קרוים מבני בניו של אותו דייק הרב המורה דק אמר בשערים
 מעשיו והללו ולתורתו איים ויחלו והטעם שאמר לגלות לפי שיש בקצת הפניונים
 ההם סכנה הרבה ובקצתם השתיקה יפה עכ' וראוי שתדע עזה המעשה
 היה בקדור כי בשנת כמו רדמה ליכירה וכמו תה פנים לחרבן בית פני היה
 ר' פנחס חסר גדול וקרוש ויהי לו רחל לאשה גם היא חסירה ותהי עקרה ויתפללו
 להם ויתברך ובעת לקולם ותהר ובחרם ז' להריונה בחמשי בטבת כעלות
 השחר שהיה עולם כק' ומאזנים לכר מזרח ביום ר"ה שהיה עמי לשמטה בשנה
 הז' כולד זה הסג"ר ויקראוהו כחמ' ותכף סולד התחיל לרבר פלאות ומעשה
 מרובה והעולם קראו הסג"ר כחמ' קטופא דמץ כפר כרעס ומת בן אב פנים
 ובסוף ימיו התכבא כבולות גדולות על היסועה והדברים ההם נכתבו וזה דברי
 שתומים כסתרים ועמוקים בהרבה לשונות ירושלמי ובבלי ארמי והגרי מעורבים
 ונחלפים עמוקים מאד במליכה וחידה ונלאו המפרשים להבין חלק קטן מהם

הרמבם ורשי

וזה רבי אברהם המפרש אומר שבמדת ה' אלפים ר'טט היתה מחברת בין דלוי
 לרבים כאשר היה כסנכסמו ישראל לארץ בימי יהושע וכן כפעלה עזרא עם הגולה
 לירושלם (ועיין לעיל ברור וביאת ישראל ממדרי' שהארכתי באלה המחברות)
 וזה המפרש אומר באורך דבריו שכסאל בחלום מתי קץ הפלאות והשיבו לו משאל
 אלכפץ וקתרי' וגם הוא בבחרותו שאל בחלום זה והשיבו לו הלא הוא כמוס
 עמדי' ואומר שכנולאות לו נמצאו בחרבה ח' בגליל התחתון בעיר טבריא כתובי'
 בגוילים יסנים ובלוים בתוך כלי עופרת ע"י' ויס בירי זאת הכנולאה' וראיתי
 כתוב שכנולאה זאת השאלה בחלום והשיבו התאכה חנטה פניה' והואיל ואני
 עמך על דברי זמן הקץ' בחרתי להרחיב בקצת הדבור בו' למען תשמע ממני
 דברים רבים' אמר רבי יוכתן תיפח רוחן מל מחשבי קיצין שהיו אומרים כיון
 שהגיע הקץ ולא בא טוב אינו בא אלא חכה לו שנה' אם יתמהמה חכה לו וכך אמר
 יסעיה לכן יחכה ה' לחנכס וכו' אשרי כל חוכי לו בפ' חלק תכא דבי אליהו מית
 אלפי סנין הוו עלמא מני אלפים תוהו פי' בלי תורה וכן היה מבריות העולם עד
 כ"ב סני' לאברהם' סני' לפיס סמשלמי' סנתקע"ב אחר הרבן בית סני' שהיה
 אור אלפים סנים לבריות' סני' אלפים משיח פי' היה ראוי שיבא משיח אבל
 בשביל עוונותינו עדיין מעוכב אמר ליה אליהו לרב יהודה איך העולם פחות משה
 יובלות סנה ר"ך סנים וביובל אחרון בן רוד בא' אמר רב אמי הכי אמר ליה עד
 הכא אל תכפה לו מכאן ואילך איסתכי ליה' אמר רב חנן מכאן הדס ח' ובירו
 מגלה ממכאה בין גנזי רומה וכתוב בה לאמר רכא' שנה לבריות העולם' יתמו
 מלחמות והסאר ימות המשיח' ואיך הקב"ה מחדם עולמו אלא לאחר ז' אלפי סנה'
 רב אחא אמר לאחר ה' אלפים אתמר' אמר רבי נתן מאי דכתיב בחבקוק עוד
 חוזן למועד וישפח לקץ ולא יכזב אם יתמהמה חכה לו כי בא יבא ולא ואחר' מקרא
 זה נוקב ויורד עד התהום' לא כרבותי שהיו דורשים עדן ועדנים ופלג
 עירן פי' גלות מכרים ת' וזהו עירן ועירנים הוא ת' ופלג עירן הוא ר' הרי אלק
 ת' סנים' ולא כרבי שמלחי שהיה דורם האכלתם לחם דמעה ותסקמו בדמעות
 סליט פי' ג' ת' שהיה גלות מכרים וג' ע' שהיה גלות בבל סהס יחד אלק תי'
 ולא כרבי עקיבא שהיה דורם פסוק עוד ח' מעט הוא ואני מרעים את הסמים
 ואת הארץ פי' כפיכאן ישראל מגלות בבל חגי הכביא אמר זה הפסוק ופירושו הוא
 שבבית ההוא יהיה מעט כבודי' ואחר כך והבאתי חמרת כל הכותים לירושלם'
 ובפ' דע"א ח' חייבא אחרת' שנה לאחר פרט' תולדות אומר כשישתלם
 סנת ה' אלפים ת"ה ליכירה יתי משיחא וכו' בסנת היובל הזאת תשובו איס אל
 אחוזתו' ושמעתי החרים מביאים אסמכתה ויענו בני חת את אברהם ס"ל
 כסושלמו ימי הענוי סנת ח' בזהר פרשת סמות מגיד הרבה סימנים שהיו
 בביאת המשיח' בזהר פרט' וארא ובשלח ובלק אומר שבסירת היס יס רמז לביאת
 משיח' הר' מ"ס באגרתו לישראל שבתימן אומר' חמות העת ברקדוק אינו כודע'
 אך יס בירי קבלה נפלאה קבלתי מאבי וקני סקבלו מאבותם וזקניהם עד תחלת
 אבותינו

91

אבותינו סביר ומלם כמו שהעיר הנביא שאמר ובלות ירוסלם אסר בספרד זהו
 סבלם אסר כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל יט בו סוד פמהזמן ההוא
 ימנה כמה יט משפת ימי בראשית עד הזמן שתשוב הנבואה לישראל כי זה הזמן
 היה בשנת לח סיכאו ישראל ממכרים שהיום כבר יכאו ב' אלפים תפו פנים ועל
 זה ההקם תשוב הנבואה לישראל בשנת דתתקעו פני ליורה וזו ספק מהנבואה
 תהיה מוקדמת לביאת המשיח והפס יתברך הוא היודע האמת שמעתי אומרים
 אסמכתת גמטראת פסוק אס יתמהמה חכה לו וכו' פעולה אלק פלה כנבואת
 דניאל האומר פסוק אסרי המחכה ויגיע וכו' פעולה כמוהו שמעתי אומרים
 אסמכתת חנה הנבי דאפי תיבות ה' אלפים פולח לכס את חליוה הנביא דת עולה
 פלן והוא רומז בקרוב אל פסוק ער כי יבא פילה שמעתי על פס רבי פלמה
 מלכו אמר אויב אררוף אפיב אחלק פלל פרת עולה ה' אלפי פס זהו זה קרוב
 לדעתי שאכתוב למטה פעולה הפנח הרב ח' בפירוש דניאל מוכיח מזמן הקץ
 יהיה פנת התם לבריאה ודאיתו בספר הקנה אביו פל רבי כחוכיאל האומר בכח
 חפפונותיו פיהיה בשנת הרנב ופי ברן יחד ככבי בוקר אברבניל פפי פיעיה
 וירמיה אומר פיהיה בשנת הרנב או הרנב : ח' ב' פסוקים אחרונים פל דניאל
 עולים פלה : ח' פמלות לקץ תמימות ממע עולים פלה : ח' אבמטריאה פל
 הקתר אסתיר עולים פלה : ח' מועד מועדים ר' מועד פלפני מועדים פניס
 פהס תפ פניס מוכיאת מכרים עד בנין ראפון ות' פל מטך זמנו פהס יחד תתך
 הוסף עליהם מחביתם יהיו אלק פלה : מוהדר מרדכי דאטו בספר מברל דור פלן
 מפרש מאמר ב' מפרקי ד' ליעזר האומר סימי ד' מלכיות פרס יון והרביעי פמעל
 ימסכו יום ח' פל הק' פחות ב' רות פעה : ובפרק מח פס כראה ד' אלק פניס
 פס לוי' לב פעות : חס כן יום פלס יהיה ב' אלפים הנביא מהס ב' פליטי פעה
 פהס נה פניס ו' חרפניס ב' ימים ותמנה אלק תתקמר פניס ה' חרפניס י ימים
 מראשית מלכות פרס פהיה כב פניס אחר החרבן ראפון פהס יח פניס קורס
 בנין פני : במבא מלכות ד' מלכיות יכלה י אדר פלה ובפנת פסה קבוץ גלויות
 ובפנת תח תחיית המתים : רבינו פערדיה רפי רלבב פפי פפר דניאל ר' אברהם
 הנביא בספר מגלת המגילה והרמב"ם בספר הקץ : ובספר הגאולה ורבינו בחיי
 פרשת ויכלו כלם מקיימים פראו להיות בשנת הק' ח' : וזה פס זאת האסמכתא
 פאמרו חזל פני אלפים ימות המשיח והס כי ד' אלפים ליבירה ישלימו קעב פניס
 אחר חרבן בית פני פים עליהם ק' ח פניס יעלו לכך רץ וזהו פרמו דניאל ולתת
 פקוץ פומס ימים אף רץ ומה פכתו אחריו אסרי המחכה ויגיע לימי אף פלה רומז
 אל מ' פניס אחר הק' ח' יהיו כל המלחמות באופן שתכלית הזמני והמלחמות
 יהיו קסב פניס : ובוה הדרך יהיו זמי השלוח וימות המשיח תתל' פניס כי לפי
 האלק פפי ישוב העולם תהו ובהו וכלו יהיה שבת : ולזה רומז ישציה בפסוק
 למרבה המפרה עם מ' פתומה פעולה ת' והפאר עולה רל' : וכזה היו ימי השלוח
 לישראל לפעבר : פהס ז' פניס פפמרו על בנין ות' פפמר הבית ראפון ותכ לבית

פני

מני מהם יחד תתלן פנים וכן אט תצדק קטב פנים אחר חרבץ בית מני מל
בטלמו ר' אלפים תורה עם קטב מהאלף חמשי יהיו יחד אלף פלס ו לזה רומזם
כך ערץ שרומז אל תפ פנים מיכאלו מיכאלת מכרים עד בנין בית ראמון ו ערץ
מני רומז אל תי טעמד הבית ופלג ערץ רומז אל חמי מני השבבויות הכז מעולים
תמה טכלס יחד הם אטלה ורבי אברהם זכות בספר התכונה שלו אומר שיהיה
שנת רכ' ורבי אברהם הלוי גיסו בספר מפרח קטריץ מקיים שנת רכ' ואני
הצעיר אחרתי להגיד אליך על זה הענין מה שאירע לי והכני נסבע אליך כי כניס
דבריו וזה כי בשנת ה'טסו בליל שביעי טל פסח על משכבו בלילה הוא נדרם מינס
מעיו וכנסתי בהתבודדות עד מתי קץ הפלאות ו אחריו הדברים רבים
נדרמתי ויהי בבקר והנה עלה בית בשני מפסוק אראנו ולא עתה וכו ונתתי
לבו עליו ומאחתי כי עולה כלה הפסוק ה' אלפים טכ' בזה האופן כל הפסוק
בהיותו עולה הטיב וסימניך הטיב את חמתי מעל בני ישראל ועוד טוב ותמכה
תיבות דרך כוכב ויעקב וקס טבט מישראל במספר קטן בהיותו ו' טל כוכב
להיותה נחה ובלתי נממעת ברבור מעולהמו וסימניך חלילה הנביא טכלס יחד
עול' הטכה ובהטוטי אחר כך אל דבריו התרגום שאומר ונתרבה מפיתח שמתתי
תאר כי ראיתי המטיח עולה כך קחוב לזה מאחתי פסוק ויקרא ויעקב לבינו
ויאמר האקפו ויאגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים שעולה הטכה
בזה הדרך ה' רומז אל ה' אלפים אחר כך תספור ל' יוד מ' מס' י' יוד מ' מס'
מעולים מ' תספור אחר כך פתח הוא וקמץ ו ארבע' וחורק ה' פסס ב' וויץ
זג' יוד פעולים מ' אחר כך תמכה כל התיבה במספר קטן ועם כל המלה יחד
יעל' י' טהכל יחד עולה טכ' וכן אט תמכה פסיק או ככהלו אלופי ארום וכח'
תמכה ה' אלפיץ כעיס שרומזים אל חמשת אלפים אחר כך תמכה מלה ראשונה
ואחרונה טככל אלו התיבות חוץ ממילות ה' טכבר בהו במספר י' וגם אל תמכה
מאות אלה אחרים ועטויות ועלו בירך טפא' הסר מהפסוק כה מילות שאין בורך
מהם שלא יעזרו בחשבון ישאח בירך טכח' וכן על זה הדרך פסוק עזי ומרת יהי
טיט ה' אלפיץ ואחר כך תמכה ראש וסוף התיבות ועלו בירך רכח' אחר כך
תחיל הפסוק ותמכה במספר קטן עד אלו ואכסהו ועלה בירך ק' טהכל יחד הם
הטכה וכן בפרש' הר סיני בטני פסוקים טהס אחרי נמכר גאולה תהיה לו אחר
מאחיו יבאלכו או דרו או בן דרו יבאלכו או משאר בשרו ממטפתו יבאלכו או הטובה
ידו ונבאל' כי יס' ה' שמות טל גאולה יש אות ה' עולה ה' אלפים ויט ב' יבאלכו
פעולים במספר מלא מ' ואחר כך תמכה ג' יבאלכו במספר קטן עולים כז'
וטלמתי יחד הוא ח' טבין כלס הם הטכה וממחתי כשראיתי אפי' רבינו יעקב
בעל הטורים האומר שדרו חסר רומז אל נטיה בן דוד' וכח' הפני פסוקים יפה
וקל לרשנו על גלות ישראל הנמכרים בין האומות וכורר הקב' לבאלס כי הוא
גואל קרוב' אמנם ה'מבץ בספרו הכל אומר איך תכליתנו בימות המשיח רק
שמירת התורה והסכר המקונה עליה באיזה דרך ומז טיבא מאת האלקי תמכה
חיטא

איפא גאולתינו או תאחר עד הוסח הדעת לא נסור מפל דברי התורה כדבר
 המסורר ואענה חורפי דבר כי בטחתי בדבריך ואל תכל מפי דבר אמת וכו' *
 ולכן כריך לומר כמאסוקרטו חוץ לאדם לבקש מה ירצה האלקים לעשות בעלמו
 עת זולת עת כי זו השנה קשה וזה מאד לטבע האדם גם רעה רבה בעיני
 האלקים * הרב רבי שלמה מלכו סכטורף במנמוה * למד לתלמידיו ראשי תיבות
 של ג' פסוקים על ביאת המשיח והם : כי תקנה עבד עבדי קטן פנים יעבד
 ובטעמי יבא לחטמי חנם כאשר יגיע תכלית קץ כבואת הסביו עמוס בסוף דבריו
 עם בטחון רמזו יסעיהו סבתחלת סבת מין כסלמים ימי מועד יהיה עליון בית
 דוד ואז באותה רביעה באחריתה יהיה על ישראל יסועתה דרקת אמת לעולמים
 חסד פני פסיכה יסרה חמרת כונה ממסלתם : אה בגפו יבא בגפו יבא אה
 בעל אשה הוא ויבאה אשתו עמו אז מערכות בני גוג פומעי והמאשים יאספו בתוך
 ארץ בכרה גומר פוט ולוד יבאו פנים אחרים אשר מחסבותם באה ערוכה להמליך
 ארצה שוממה העיר הגדולה ויבאו אכלה ויתחברו יחד כבא ארץ הכבי אך מסיכת
 תפארתו ופזו על מקרפנו וביתו : אה ארכיו יתן לו אשה וילדה לו בנים או בנות
 האשה וילדיה תהיה לארציה והוא יבא בגפו * אחרי מלחמת הרביעי דורכי אחרת
 יעשו ואז יתגלו תכלית כחמות לישראל והיה אחרי סבת הסבאח וסעיר ירוסלם
 להגדול רתי העל לכלות ולהתם בני ככר יתנו מקיט אסכפו וריפת בעומר נספע
 וההיכל תוסד והמקדש אחרי שלמת הימים ואז יקבצו לאלפים דרך ים הגדול
 יתוקק האומות יחד והמונים לרבבות אחרים דרך נבב ים המלח ואז השלחמה
 והאחרית הילולם יאבד באבילות פירכוס ותכליתו : והמפסילים יבינו * באב רל
 סבת רבב לאלף הספו יהיה סוף הגלות * פירכוס מלפון הלא פרוסגם נתן סימנים
 אחרים כמו : אחר אויב אדרוף אטיב אחלק סלל רומזים ה' אלפים סין *
 וכן אים אל אחיו אבל אפים אכחו * וכן ארפה אויבי ואפינס ולא אטוב *
 וכן אטובה ארעה כארך אמור אעבור * הרב רבינו שלמה יצחקי הנקרא רמז
 מעיר טריונים סבכרסת רחיתי ספר יסוד עולם סכבר ר' זכחק ברבי ישראל האומר
 מרפי בר זכחק מעיר לימבר סבארץ ברפת כסטור בסנת דיתקס * ואחריו כמטך
 בעל ספר זכחק * ואומר שהיה מכונה פרסנדתה סלל מפרס הדת ושהיו ימי חיות
 ע"ה סנים * וגם רחיתי סת בר כמה סו' ו' אומר סהרמבם היה נמצא בימן עזרא
 וגם סמעתו סכמים רבים בדורנו זה האומרים פים בודס קבלה מרפי היה קודם
 הרמבם * וגם רחיתי * סן עזרא מוסיר רבינו שלמה פעמים רבות ולפעמים אה
 דבריו * כו אני משום סבאלי הוא רבי שלמה ספרדי סמזכיר גם כן או רבי
 שלמה אחר * ואני אמרתי בלבי מרפי היה ברור הרמבם ולא קודם אליו *
 ואפילו סמסל להחמין פרוח הקדש נוסבת בדברי רפי להיותו מפרס כפי
 הקבלה האמתית כל תורה סככתב וסבעפע עם כל זה להיות הרמבם מפרס יותר
 ממנו סכבור הוד הגדולה סלואמר יגע וטרה ועמל בו מאד עם אסססוף
 קבמרות והבדירות ותוספתות וכל סחכברים ופוקקים סקדמוהו * זולת סו'

המטניות ומפר המצוות בחרתי להקדימו לכל דבר כאפרים למנסה • ואני חוני
 גנור פרט' יהיה בזה הדור • ונזאת האמונה תהיה מצות עשה מן התורה • אבל
 אני נוטה מאד אל זה בכח הראיות האלה • ראשונה הר' אבד שכתב ספר הקבלה
 טלו בשנת דת' תקכ"א כנראה לעיל ברור מני ועיין עליו עכ"פ • יש להפלא מאד איך
 לאזכר בקבלתו זה הגאון שהיה כל כך חכם וכודע בשערים שמו • אשר עם
 פירושו האיר עיני התלמידים בתורה שבכתב ושבפע' • ובפרט אליבא דמאן
 דאמר שזה הגאון גלה בעולם רוב ימיו והיה נכנס בכל המדרשו' • לכן כריך לומר
 שהיה אחרי הר' אבד • ועוד כי תמצא בפסקי' דת' בן בתו של רש"י שהיה נמצא
 בשנת ה' אלפים ל'ט' כאשר תראה למטה במקומו • והוא מהמנע פרט' ותרחק
 מנכרו יותר ממאה פנים • בפרט כי רש"י אחיו של דת' למד עם רש"י זקנו כאשר
 תראה • ועוד תמצא בהרמבם סוף שבת הגהה ב' שדברו יחד רבינו שמחה דיוטרו
 תלמיד מובהק של רש"י כנראה בספר יוחסין • עם דת' בן בתו של רש"י • אם כן
 רבינו שמחה דבר עם הזקן ונכרו • ובדור דת' אוכיח אליך שדת' היה בשנת ה'
 אלפים ל'ט' • ועוד כי רואים אנו פרט' ונכרו הרמבם בני הנמצא מביאים בעל
 הערוך • אם כן בעל הערוך היה לפני רש"י • וכבר הוכחו שבעל הערוך היה ברור
 מני • אם כן כריך פרט' יהיה ברור שלישי שאחריו • ועוד שקבלתי על מה מזקני
 וחכמי הדור שיש להם בקבלה מזקניהם פרט' בגלותו היה גם כן בספרד • ואם
 היה קודם הרמבם • איך אפשר שלרוב חכמותיו לא יהיה נזכר במחברים רבים
 שהיו אז ברורו בספרד וצרפת • ועוד תמצא לפירושו בדברי הימים על מיתת
 יאשיהו מלך יהודה שאומר דומא לט' באב שמזכירים קימות על ההרובים שאירעו
 בימיו והיה תמצא כי כרות גדולות היו לישראל בכללות משנת דת' ער שנת
 דת' תקנ' כאשר תראה למטה במקומו • ועוד שקבלתי מזקני הרור ובפרט בסלוביין
 כשהייתי עם שנת סכ"ח שבילכת רש"י בגלות העולם • עבר גם כן דרך מזרים •
 ונתארח בבית הרמבם • אשר עשה לו כבוד גדול בראותו תפארת חכמתו ונתן
 לו במסתה שמן בלסימוטסוה משקלו זהב ועמדו יחד ימים רבים • ועוד שתמצא
 ראובן היותו שנת דת' תק"ה לפנינו ברור הזה ואומר ספר יוחסין שר' אבא בנו היה
 תלמיד רש"י כמו שאכתוב וסרבינו שמחה שהיה מגדולי תלמידיו רב' כתב מפי
 ר' אבא • וכך ראם שבדור הזה כנראה שהיה תלמיד רבינו יעקב ברבי יקר • שירענו
 היותו רבו רש"י • ועוד שאם רש"י היה קודם הרמבם • כבר ידענו שחבורי רש"י
 הם קבוצקי מאירים עיני הגולה • והרמבם יגע ומצא כל חבורי ישראל ומזכיר
 החכמים גדולים בחבריו ואגרותיו ותשובותיו • ואיך אפשר שלא יזכיר זה הגאון
 לעולם בסוף מקום • אלא כריך לומר שהיה ברורו ובאולי בלי מודע שמו אכלו
 וקבלתי מחכמי הדור שאביו של רש"י היה שמו רבינו יצחק והיה חכם גדול וירא
 שמים • ועל קראו לרש"י יצחקי על שם אביו ובסוף מסכת ע"א ברש"י מכנה אותו
 בחכמה • וראיתי כתוב בקונטרס ישן • שזה רבי יצחק היה לו מרגלית יפה
 שזה הו' עתק • והיו רובים אותה בני עירו לקנותה כדי להסימה בעין פלג' • ואף

95

פי הרבנות לתת בעבורה מאד מהר ומתן לא אבה שצע עליהם עד שנלגלו והביאו
 ר' יצחק בערמה על ספיכה בחכי היס' ואז התחילו להכריחו לתת להם המרבנית
 ובראותו מוכרח לתת להם הסליכה בים ויכילו ה' מ' ירם' ובת קול כשמעת
 בבית מדרשו לכל תלמידיו שאמר הנה לך בן מאיר אל כל ישראל' ותוך
 שנה נולד לו בן ויקראוהו שלמה בשם אביו ויגדל הנער בחכמות לא קם כמוהו
 במלכות כרפת' וכל החרושים ופירושים שהיה מוצא ושומע מאחרים או משכלו
 היה כותבם עלי קונטרסי' ולכן בעל התוספות קראוהו הקונטרסי' וכפ התמיד
 עד היותו בן ל' שנים' שאז נרד ללכת בגלות' ז' שנים לכפר עוון הנער שקבל
 אביו על האבן שזרק' וזה שאפי' שאביו קדש' ה' בזריקה עם כל זה היה לו כער
 גדול על האבירה' ואם כן לא היתה מכה שלמה' וגם לקיבה אחרת רצה ללכת
 בגלות' פלהיות שאז השלים פי' התורה ורוב הגמרו' לא רצה לגלות קונטרסיו
 ופירושו' לשיבות בחשבו שמה קרמהו אחר ביותר בהירות יופי' ובה הגלות
 היה חוקר ודורש בישיבות הפירושים שם להם' ולכן גלה באיטליאה ובארץ יון
 וארץ הצבי ועבר בארץ מכרים ושם ראה הרמבם' וסבב את ארץ פרס וחזר דרך
 אשכנז והגיע אל ביתו בעיר טרוויש שבכרפת ובסובו לביתו חתם פירושו לתורה'
 והשלים פי' ל' מסכתות שלמות ורבות אחרות בלתי נשלמות' ואז התחיל לפרסם
 חבוריו עכ' ראיתי גם' וראיתי כתו' שכלו פירושו ביד הרמבם או שבהיות בביתו
 הראה לו קצתם' ואומרים שהרמבם כתב באגרתו שהיה בנפשו לכתוב עדין
 פירושים אחרים לולי שקדמני הזרפתי' בהגהת הרמבם עכ' רשבת אומר שרפי'
 תקן בעיר טרוויש ערובין בלא הכר כיר' וכראה במשנת המקבל שדה מחברו
 שרפי' היה חכם גדול בתכונה' וחבר פסקים וטת הרבה' וספר הפרדס אשר לא
 כמאז חלכו אלא קבורו' וקבלתי מתלמידי הרם מפרושה שבהיות רפי' גולה
 נתאספן בבית יהודי חכם גבור ועשיר ופרכס העיר בספרד ולבקשתו חבר לו ספר
 א' וקראוהו על שמו ספר הפרכס' וראיתי בקונטרסי סנפטור רפי' בן סר' שנים
 אבל ספר יוחסין אומר שהיו עה' שנים' והעירו לפני יהודים קוחרים ממטווה
 שהלכו אל חצר הקיסר במלכות בואימיאה וראו בעיר פראגה קבורת רפי' עם
 משכת אבן עליו וכתוב עליה רברים שלסיבת מחיקתם לא יכלו להבינם ועייף
 בשרשים שרשטפס בהנהגה שנראה היות רפי' חכם ברפואה' וקבלתי מתלמידי
 הרב רבי ליאון דמוריהל שהוא קבל מרביותו שקבלה אלסם סנפטור רב נתגלגל
 ברפי' וכפס שמואל בהרמבם' וכפס ר' יוחנן ברבינו חס' וכפ נתגלגלו הרברים
 סכמו שנקבע הלכה כרב באיסורי טל' מאכלות אסורות' כן קבע להוה ברפי'
 וכמו שנקבע הלכה כשמואל בדיני נסימיןך אריוך מלך אלסר היינו שמואל שהיה
 מרוה התלמידים בהלכות והיה כמו מלך ודינא דמלכותא ריכא' ולכן נקרא גם
 כן סבור מלכא' כן קבע להוה בהרמבם' וכמו כאשר יס' פלפול בין רב ושמואל
 היו קובעים הלכה כרבי יוחנן כן להוה במקום סלא כתכוננו רפי' והרמבם קבע
 הלכה כרבינו חס' וראיתי כתוב שהיה סר' א' בזרפת נקרא גוטיפרידו בליון

בבדור ואיט מלחמה אכזר ואיט משחית * וכשמע חכמת רש' אבילו בין העמים
כי אלנו כל העמים וירוש' ויסלח בערו מעיר לורוכה * וימח רש' ללכת כי הכיר
האיט * וכעס הסר וירכב עם כל חילו ויבא אל בית רש' ועלה עד לבית מדרשו
ומכא כל השערים פתוחים וכך הכפרים פתוחים ולא רואה אדם * ויקרא בקול
גדול שלמה שלמה ורש' משיב מה אדוני מבקש ויאמר הסר אנה אתה * ורש' משיב
הכני וכך עשו כמה פעמים * אז תמה הסר * ויבא מן הדרש' ויפלה ליהוה פה יהודי
ויבא לפניו * אז מתלמידים * ויאמר לו הסר אמר לרב שיבא אלי והכני מבטיח על
ראשי שלא יקבל הזק וירר רש' אל הסר וכרע לפניו * והסר הקימו ויאמר עתה
ראית חכמתך * אכן רכזי שתיעבני על דבר גדול שיש לי לעשות * והוא כי הכינתי
ק' חלף פרטים ור' הכינת גדולות ורכזי ללכוד ירושלים וגם יש לי בעיר עקרון ז'
א' פים פרטי' אחרים ואני בוטח בה' לנכוח הישמעאלים היושבים פס ליערוס
מחמת המלחמה * ולכן הודיעני דעתך ואל תפחד * אז השיב רש' בדברים
מעטים אתה תלך ותלכוד ירושלים ותמלך עליה ג' ימים וביום הד' גרסך
הישמעאלים ותברח ותטוב בעיר הזאת עם ג' סוסים * ויתמרמר הסר מאר *
ויאמר יוכל להיות כי כניס יהיו דברוך אך אם אחזור עט ד' סוסים אאכול בדרך
לכלבים ואהריב כל היהודי' שבכרפת ויארע לו כל אשר תקנא לו רש' * ויחזור
עם ג' סוסים אחרים יותר משלו אחרי רוב המלחמות שעשה כי נמשכו ד' שנים
ויזכור דברי רש' * והיה דעתו להרע ליהוה * הסר עתה כי בהכנסו בסמך העיר נפל
אבן ממסקוף הסער והמות א' מחביריו עם סו קו הרכוב עליו ויבכה הסר מאר
והודה כי כניס דברי היהודי' וילך לו אל רש' להשתחוות אליו קורס טובו אל ביתו
וימנח כי הלך לעולמו ויתחבל מאד עליו * עכ' מנחמי ואני כתבתי הקבר *
וקבלתי שלא היו לרש' בנים זכרים * זולתי ג' בנות אשר השיאם בחייו * לרבינו
מאיר כחן הגדולה * שהיה חכם גדול כנראה במרדכי ברקושיץ פ האומר ומקומות
רבים אחרים * והוא היה אב לרמבם ור' ור' צב * לרבינו יהודה ברבינו כחן
הנקרא ר' בצ' כחן הסי * וגם הוא חכם גדול ועי' קבץ מסכתות לפני המיווספת
הרבה כנראה במרדכי רהולין פ' כל הבשר * ור' יהוי בקונטרס יסן כי נפטר
בחור * לרבינו אפרים כחן הפלג' וגם רואה היה חכם גדול ובקי בממרה *
רבינו שמריה ראשי בקונטרס יסן שהיה מגדולי תלמידיו * ור' רב' ס' נטות
בממרה ונודע שמו בפסיק' רבינו שמעון היה מתלמידיו כנראה בהגהת הרמבם
הלכו חפלה פז * ובאולי הוא רבינו שמעון משכן שמיא הגהות מרדכי גטין פא
רבינו שמחה דויטרי אשר הסר מחזור ויטרי על פי רש' רבו כנראה במהרה ר' קי'
קעו ומקומות רבים אחרים * ובהרמבם סוף שבת הגהה' ב' נראה שרברו יחד
זה החכם ורבינו תם * וגם זו ר' היה פרטי היה ברור הזה * כי רבינו שמחה דבר
עם הזקן וכסרו * רבי אליעזר ברבי כחן מטול הנקרא ר' בצ' ה' האשכנזי חכם
גדול וחבר חבורים ונתקבץ ספר כפנת פענח * רבי אלעזר ברבי מטולס *
ורבי אליעזר ברבי מאיר רבי יבחק מאור לאינט' היו זקנים גדוד הזה ומזכירם

97

רש"י במי דהו רבי יוסף תלמיד הסוד הרמבם מפסח פי' סיר המירוס בלמון
 ערבי רבי אליקים ברבי יוסף חכם גדול ומורה הראות וראיתי בקינטריס
 ימן שהיה חמושל ראב"ן והו יחד כנראה במרדכי במסכת ר"ה פט שאומר אירע
 מעשה במגנכה שנת דתקהקה בפני רבי ואליקים וראב"ן וכראה פרטב"ס חמו
 מרבינו תס בן בתן על רש"י היה ביניהם גדול ומורה הראות כנראה בהגה"ס
 בהרמבם הלכות חסות פ"ג האומרת וכבר היה מעשה והסכימו לרעת ח' רבינו
 אליקים ברבי יוסף וראב"ן וכו' ופאלו פי' הרמבם והורה להם וכו' וכך במרדכי
 דכתובות פ' האשה שאלו ראב"ן ורבינו אליקים את הרשב"ם וכו' רבינו יצחק
 ברבי מרדכי הנקרא ר"י ברבי מרדכי היה בדור הזה חכם גדול בדורנו שבדור
 ומזכירו מרדכי ר"ה פ"ט ומקומות אחרים רבינו שמעון ברבי טוביה הנקרא
 רשב"ט היה חכם גדול בדור הזה כיהיה חתנו מראב"ן כנראה בהגה"ס דמיומן בכוף
 דינו חמץ ומכה וכל הפוסקים מביאים דעתו רבינו יואל הלוי היה חתנו של
 ראב"ן והיה חכם גדול והיה לו בן שנקרא ראב"יה ואכתבו בדור ר"י כן ראיתי
 בקובטריס יפ"ן רבינו יואל בנו מראב"ן הנקרא ריב"א היה חכם גדול וחבר
 חבריו ואומר מרדכי דחולין פ' כל הבשר שחבר ספר נקרא ח"ה ואומר ספר
 יוחסין פריב"א היה תלמיד רש"י וכך רבי שמעיה וריב"א הלוי הבחור שנהרג
 על קרום ה"ה בדור הזה וראיתי בהרמבם בכוף הגהות פאחרי הלכו ביאות
 אסורות מרבינו שמריה כתב מפי ריב"א רבינו אליעזר ממוץ האשכנזי הנקרא
 רא"ס היה בימים האלה כנראה במרדכי בכוף ב"ב המעיר על ג' אליו הרבנים ר"ל
 ראב"ן ריב"א ורא"ס שהיו יחד והיה חכם גדול גם בחכמת הקבלה וחבר ספר
 היראים אשר מזכיר בו הרבה חכמים שהיו בדורו כמו בסיומן כ"ג רבי יצחק בר'
 מלכי כדק ומר רב הונא ראש כלה ורבינו יוסף בפס הרב רבינו שמואל
 ובסיומן קיד' רבינו אפרים ברבי יצחק ובדין אחרונ' מזכיר מורי הזקן רבינו
 יעקב ברבי יקר ורבינו יצחק הלוי וראיתי בהגה"ס רמב"ם פ"ג דאסורי ביאה
 שהיה תלמיד ר"ת ומחן פסק ח' מספר הישר של ר"ת רבו וכראה בספר יוחסין
 שזה ראש מת שנת דתקקכ"ח רבינו שמעיה נראה במרדכי דב"ב פ"ב שהיה
 תלמיד רבי יוסף טוב עלם וראיתי במרדכי פ' כל הבשר שזה הגאון היה בן בתן
 של רש"י רבינו אברהם ברבי יצחק מעיר מפלגירו שבפרוונצה היה חתנו של
 הראב"ר שאכתוב ברור שאחר זה והיה אב בית דין חכם וחסיד וחבר ספר
 האזכול זה ראיתי בספר פערי כוון וראיתי בספר האמונות של רבי פס טוב
 האומר פ"ט קבלה ביר האחרוני שהיה זה הגאון מקובל גדול ופאלו היה מתגלה
 בבית מדרשו ואני המחבר אומר שבאולי אל זה כיון הראב"ד בהסגה פעמס
 בהלכות סוכה פ"ח האומר כבר הופיע רוח הקדש בבית מדרשו ומכמה פני וכו'
 רבי שמואל ז' תבון בן ר' יהודה ראש המעתיקים היה בדור הזה כנראה שהרמב"ם
 כתב לו אגרו' טל אהבה על שהעתיק המורה רבינו שמואל הלוי היה ראש וסובה
 באולימולה אפן כרא"ס אגרו' בינו ובין רמב"ם וכך תראה בהגה"ס הרמב"ם הלכות

א"כ כבוד על זב ומוסר
י"ג ה"ב ב"י ס' ס' ס'
ס' ס' ס' ב"י ב"י ב"י
וס' ב"י ב"י ב"י ב"י
ב"י ב"י ב"י ב"י ב"י
ב"י ב"י ב"י ב"י ב"י
ב"י ב"י ב"י ב"י ב"י
ב"י ב"י ב"י ב"י ב"י

תפלה פ"ב ואני הצעיר ראיתי בספר פ"ת דה"אס כלל לב תשובה ה' מזה הנאח
חבר ספר הנקרא בספר על גבי גחלים אמנם שמעתי מר"ת חברי וראיתי מהר"ל
אומר שהמחבר הסו' שמו כן לפי שיש בו וברדיו טעם וריח כמו שהוא בספר על גבי
גחלים ולמטה ברור ר"ת נמצא מחבר אחר לו יובאולי חבר אחר היה רבי חסדאי
הלוי הספרדו ממכרו והיה שוכן באלכסנדריאה הלכו אחרות בינו ובין הרמבם
דבינו פנחס ברבי משולם דיוץ אלכסנדריאה הרמבם כתב לו בכבוד גדול
דבינו יגובתך בן רבינו דוד הכהן חטבתי שהיה ראש ושיבה מחכמי לונדל עטמו
כמה שאלות להרמבם רבינו יעקב מקובריל חטבתי שהיה ברור הזה וזכר
בהלכות שחיטה פ"ב בהגהות רמבם רבינו משה מפיררה ברבי מאיר שמביאו
עס הלכות תפלה פ"ח בהגה בחול' היה ברור הזה עכ"ן רבי מאיר ברבי ברוך
מזכירו בפסקיו רבינו שמואל מבוכברק שמביאו מרדכי ד"ט פ"ב ראיתי
בקונטרס יען שהיה תלמיד רבינו שמחה מאספיריה רבינו שמעון קרא היה
ברור הזה באשכנז עכ"ן ראיתי בקונטרס רבינו ברוך ממגנכה בן רבינו שמואל
היה ברור הזה חכם גדול והוא חבר ספר החכמה כנראה במרדכי פ' שכושת
הדיונים ששאל רבינו שמחה דויטרי את רבינו ברוך ממגנכה וכן במרדכי עס
תרעה מהלכו אגרו' בין זה הרב ורבינו שמריה תלמיד רש"י וכן בתרומת הדשן
פ"ט וכן במרדכי פ' העור והרוטב הקשה רבינו משולם לרבינו ברוך בספר
החכמה ורבינו ברוך הזה האריך ימים עד שראה ראוביה כנראה במרדכי
דכתובות פ' הכותב שאל ראוביה את רבינו ברוך ממגנכה רבינו יקיר היה רבו
של רבי ברוך ממגנכה כנראה במרדכי רחולין פ' כל הבשר ורבינו יהודה
ממגנכה היה גם כן רבו במרדכי ד"ב רבינו שמואל אביו של רבי ברוך הנז'
ורבינו שמואל בנו היו חכמים גדולים כנראה בתרומת הדשן פ"ט ס"א ומהרריק
פ"ל וע"ג רבינו יעקב מאורליאניס שבגליל אינגלטוריה היה ברור הזה חכם
מופלג וכהרג סנת דתתקב והוא קרא בתוספות ר"ת כאשר קוראים רבינו יעקב
בן בתו רש"י כן קבלתי מחכמי הדור ולא יש סימן לרעת מי הוא רש"י או
דאורליאניס וראיתי בכתיב רבינו גיטין הר"י יבחק מאורליאניס המכונה בכור
שור וראיתי בהגהת הרמבם הלכות שבת שהוא התיר לכותי לתקן האם ביום
השבת משום דהכל חולים אכל האם וכו' ואומר ספר יוסקין שבשנת תתקנו
היה גזרה גדולה במלכות ליאון שבספרד ופעם אחרת עס סנת דתתקב רבינו
יבחק בר אבא ממרסילאה היה ברור הזה וחבר ספר העטור ואומר ספר יוסקין
שחברו סנת דתתקב וחבר ספר עטור כופרים וחבור על ר"ף הנקרא מאה
סערים וחבור עשרת דברות כל זה ראיתי בספר פערי כיון וכבר היה תלמיד
אחר לרבי יבחק ז' גיאת שחבר ספר וקראו עשרת דברות כאשר ראית במקומו
וראיתי בהגהת הלכות אבות פ"ד להרמבם האומר ותשובה זו מבאתי כתוב יד
רבינו פרץ בספר העטור שלו וכן בהגה הלכות תפלה פ"ב ומקומות אחר' נראה
שרבינו שמחה חבר ספר העטור ובסת' להרמב"ן פ"ט אומר רבינו סכנאל בעל
העטור

99

העמוד ולכל זה לא ידעתי הכרעה רבינו יצחק ברבי ראובן היה ברור הזה
 וחבר ספר השערים כנראה בהנהגת רמרכי דכתובות פ' הכותב האומר שבעל
 השערים הזה היה בן בנו של הריף ונס הוא נקרא רבינו יצחק מפיו ומביאו
 מההריף סי קיד שאומר רבי יצחק בן מרץ ראובן וכבר נכתב רבי יצחק בר
 אבא שנס הוא חבר ספר מאה שערים רבינו אפרים ברבי יעקב גס הוא ברור
 הזה כנראה במררכי דע"א פ' כל הכלמים השיב רבינו אפרים לרבינו יוחל וכו'
 וזה הרב הוא את אשר נזכר בספר רבינו אפרים מבונה ובחולני זהו שאומר ספר
 יוחסין סרבי יוחל העזרי היה תלמיד רבי אפרים מריגשבורק חתנו של ר' ירח
 זהו או ר' אליעזר בר' קמיעון בפטרו שנת ה'אלפים ד' רבינו יהודה בר קולונימוס
 הקרא ריבך ורבינו מנחם ורבינו אליעזר בניו כנראה בהרמבם הלכות שופר
 פ"א בהגה ורבינו שלמה הסהן גיסו של ה"ריבך ורבי יצחק ברבי מאיר היו ברור
 הזה כנראה במררכי רב"מ פ' איזהו נסך ותמכא במררכי דכתובות פ' האשה
 שנכלו כי רבי אליעזר ברבי יהודה וה"ריבך ורבינו מאיר ורבי ברוך ברבי שמואל
 ורחביה כתבו זה לזה וכו' רבינו יקותיאל ברבי משה שמזכיר הנהגת רמרכי
 בב"מ הים ברור הזה ל" רבינו משה הסהן הקרא הרמך אומר ספר יוחסין פעטת
 הסנות נגד הרמבם והרמבם השיב לו רבינו יעקב גיקטילייה היה ברור
 הזה חכם גדול בקבלה רבינו יקר ברבי שמואל הלוי ורבינו שאלתיאל ורבינו
 משה ברבי מרדכי שמזכיר המררכי בב"מ פ' המקבל חשבתי שהיו ברור הזה
 רבינו יצחק ברבי מררכי רבינו משה ברבי יוחל רבינו מוסלס רבינו מאיר בר'
 משה כלם היו ברע גשפירק ברור הזה ובריוס כנראה בתשובה שהשיבו
 לרחב"ן במררכי רב"ב פ' חזקת הבתים רבי יוסף פ' פלט אשר השיב לר' אברהם
 אב"ד כנראה בהקדמת חבורה"ס רבינו אליעזר מפי"ס ורבינו משה
 מרגשבורק ורבינו יעבץ היו ברור הזה כנראה רב"ב פ' חזקת הבתים אמר
 רחביה וכו' וכן נראה לרבינו יעבץ רבינו יצחק הלבן היה ברור הזה כנראה
 במררכי דמביע"א פ' איזהו נסך והאריך ימים עד שהשפיע להרמב"ן כן ראיתי
 בקונטרס יסן רבינו יעקב בנו חבר ספר דינים כנראה בטור ארח חיים סי'
 תקפ"ו רבינו אליעזר מברמיזא היה בזמנים האלה כנראה בספר התמונות דר'
 פס טוב והיה חכם גדול וחבר ספר הרוקח שלכן קרא פס הספר רוקח פעולה שח
 כמין אליעזר וכנראה מפי סרבי אליעזר הזה תכל תורתו מהקדוש רבינו
 יהודה והוא קבל מרב קסיטא גאון מרע הגאונים רמתא מחסיא אשר נקע משם
 ונח בפולייח ופי הרב"ן תורה וכתב שורש חכמתו בקובץ קטן לכבוד תלמידו
 רבינו יהודה הנז' אשר בא ללמד חבלנו מארץ קרביל ע"כ וראיתי בכלבו שזה
 רבי אליעזר מחבר הרוקח היה מתעמת וידרוץ שבאשכנז יורא"תי בהנהגת הל"ה
 מילה פ"ג בהרמבם כי רחביה חבר ספר הרוקח ולא ידעתי להכריע וראיתי
 במררכי רחולין סוף פ' כל הכשר שה"ריבך והרמ"ה היו רבותיו של בעל הרוקח
 רבי בנימן בעל המענות שם לפרפר אחרי עובו מהמענות שנת דתת ל"ג כמו
 ע"י גראס ע"פ ר"ן

סראיתי

וראיתי בספר יוחסין רבינו ישעיה הראשון היה באיטליאה בעיר טרני שבמלכא
 בפולי בדור הזה וקבלתי כי בעת פטירתו אחר והנה בן בתי יורם אחי וכן היה
 כי רבינו ישעיה האחרון שהיה בן בתו ירם את חכמתו כן מצאתי במחברת
 הראשונה ורבינו ישעיה בן בתו היה חכם כמו ל' שני אחר מיתת זקנו וכן מצא
 רבי מאיר בר ברוך האומר שקבל מרבי ישעיה ואז היה כמו שכתב לא לחלף הספיק
 וראיתו נזכר על פס ר'אז ש"ל רבי ישעיה אחרון ז"ל וחבר ספרו רבי מאיר בר'
 טודרוס הלוי מעיר בורגוס ובא לטוליטולה והרביץ תורה וחבר חבורים ונפטר עט
 סנת ה' אלפיס ד' זה ראיתי בחבור רבי שלמה ז' יחיון והואמר ספר יוחסין שבסוף
 ימיו היה חבר להרמב"ן וכתב נבד המורה רבינו פורת שזכיר הגה הרמב"ם
 הלכות ק"ט ורבינו שמואל הכרפת שמביא הגהת הרמב"ם הלכות סבת פ"ה
 ורבי שמואל ברבי שלמה שמביא הגה הרמב"ם הלכות אישות פ"ג ורבינו נתן
 המכירי שנזכר במהרריק ס"ל שש' מרבינו יצחק בר' יהודה כלש היו בדור הזה ו
 רבינו שמואל ורבינו יעקב ורבינו יצחק שלטתם אחים ובנו רבינו מאיר בן
 רבינו שמואל מעיר דומרגו חתנו של רבינו ורבינו שמואל בן ר' מאיר הוא מכונה
 רש"ט ורבינו יעקב הוא מכונה רבינו חס על פס ויעקב אישתם ושב הלכות
 ורבינו יצחק ברבי מאיר נקרא ריבם של היות שלטתם חכמים גדולי וכל ה'תם
 בר ארנין ובראבהן אשר האירו התורה לכל ישראל לכן שמתי ראשי הדור הזה
 והם קבלו מאבותיהם וזקניהם וחכמי הדור שלפניהם סבת כמו ד' אלפיס תק"ק
 והיו מעיר טרויוס שבכרפת כנראה בחרם ששמו על המוציא לפז על הגט ומביאו
 המדרשי בסוף מסכ' גיטין רש"ט היה הבכור וכולו בימי בחרותו של אביו עד
 פראה ולמד מוקמי הדור והכית מים מלמי זקנו וקבלתי פהבר פי' כל שבמרא
 בחיי זקנו רצי ובראותו שהיה מאריך ימים בפירושו חרה אפי' ופדוהו לפני
 ולא שלא שרפו אבל אמר כי היו כבדים על דיו וכוה שלא ילמדו הנמרא עמו
 וראיתי בהגהת מיומן על תפלות המנה מלש"ב כתב על אלפי' וראיתי בחבור
 הראשון ומקומות אחרים מלש"ב המלים לפרט קצת מסכתו שהיה רבי' מלפרט
 לסיבת פטירתו והם רוב מסכת בתרא ופסא' שני ואחרים וראיתי בהגהת מדרשי
 פ"ק דערובין במעשה שהיה בהליכה על הקרונות בסבת שהיה קצר הראיה מארי
 ובאולי זהו רבינו שמואל שמביא קתם כל כך פעמי' המדרשי ונפטר סנת דת'תקלח
 כן ראיתי בספר יוחסין ראיתי בהגהת מסכת המדרשי דתתובות סוף פ' הכותב
 החומר הטיב לת' לה' יצחק בן רש"ט וכן ראיתי בספר יוחסין מלש"ב היה
 בן חכם גדול בקרא רבי יצחק ונפטר סנת דתתקלה וגם לרבי היה בן חכם גדול
 בקרא בן פורת הדין מארי רבינו יעקב הכקרא רבינו חס היה חכם גדול
 ומפלב ביושר ההכנה לאתם כמוהו מפלב ומורה על האמת וחבר חבורים
 ובתוכם ספר הישר וספר הפיסקה כנראה בהגה דהרמב"ם סוף פ"ט דהלכות
 סת' וחבר תוספות ושלפולים על הנמרא והוא הוא ר"ת שמביאים התוספות תמיד
 וראיתי בראשית הגה מאחרי המדרשי רבינו אומר ר"ת סנת הסמיטה היא סנת
 ה' אלפיס

ה' אלפים לט' ותמתתי כפר אחתי בשפ' של הל"ס בר כמה סי' ו' האומר שרבינו
יעקב בן בתו של רמ' היה נמצא בימינו עזרא' אבל חשבתי שטעות קופר הוא
ול' ר' יעקב מעיר דומדומ הכוזב ברור ב'וקבלתי ממנה"ס מדרוה ט"ס לו בקבלה
מרבתיו ש"ת חבר ספר המקרא בס' על ב'בי' ב'אלים הכל' על ס' רבי שמואל הלוי
ונראה במקומו הרבה במרכי סהים מלאכתו להלוות ברבית ורחימי בקונטרס
וטעם היה פסיד גדול ונאהב בחצר המלך ואומר ספר יוסקין שנסטר בעיר רמימו
קרוב לטרויוס כמו ב' פרכאות שנת דתתקל' והעמיד תלמידים הרבה ר' רחמי
במרסם הלאו רבי עזריאל טרבוטו' ספר גדול קפור בו הרבה קורות ועיניו של
קבלה' ובתוסס היה כתוב בו זה המעשה' וזה לפיכך העתקה זו באה מר"מי
ממרסם הרר שמואל בר' אליהו מאברה ידעו כל הקהלות הקדס כי יום ד'ט' באב
היה הנביא אמת דורס בעלית הר' מנחם הורוויאקי אשרי יולדתו' והרבנים
יושבים לפניו' הר' יעקב מפדואנס' והר' יצחק מגשר מורמיר והר' מנחם'
והר' אברהם ברבי שמואל והר' אהרן ברבי יצחק והר"ס מקושביא ורבני'
אחרים' ודורס להם שירת הים' ולקוף דרישחו שאל הר' יעקב הכל אל הנביא'
ואמר לו אדו' תפס' אמר הר' אליהו מפריס ואל ר'ת היאך קופרים קשר של תפל' חס
בדרך לקשרו בכל יום אנדי בהרוק' או חס כריך הרוק וקפירה' והנביא קרא מור
לפניה את מטטרוז וכך אמ' לו מטטרוז מטטרוז רד בכאן לפנינו והשיב לו מטטרוז
מה תרצה לו ארדכי משה לפניך וירחתי לילך אבל שאל לו מה שתרצה ואשיב
לך' והנביא בעס' ואמה לו פעס פניית רד ותביא עמך הר' אליה מפריסי ורת'
ואמר ליה רבי אליהו אינו יכול לירד כי הוא מקריב קרבנו לפני הקב"ה אמר ליה
הנביא מכל מקום ירד כי אנו כרוכים לתלמודו' אמר ליה מטטרוז' חס ירד
פנינו תרד עמו' אמרו כל הרבנים אינו מן הראוי לטרוח הפנינה' השיב הר'
יעקב הכל תשאל את מרעה שהוא בכאן' וכך עשה הנביא ושאל ממנו היאך
קופרים קשר של תפל' אמר לו מרעה אין אתם קופרים כדת' כי הקפירה לא
בשל יד היא אלא בשל ראס' ובדרך לקפור בכל יום' וירד ר'ת כארי ואמר משה
טעית כי הקשר אינה כרוכה בכל יום אלא הירוק' ולא בשל ראס היא לא בשל יד
דכתיב וקשרתם לאות על ירך' ענה משה ברוב ענותנותו' אינו אומר לחכמה כריך
קפירה בכל יום אבל לא לעכב' השיב ר'ת וכי אינו מזהה הוא לא לעכב ולא לחכמה
השיב משה והמר' הוהיל וחמרת כך' דע לך שטעית כי חובה היא לקשרו בכל
יום' והקפירה כד כה להיות בשל ראס בדת' רחיה חביא לך מתורתו שנתתי לך
ומן הפסוק שהבאת וקשרתם לאות על ירך הרי שסמך אות הכל וקשרתם לומר לך
שכריך אתה לקפור אותם שהם לאות והיינו אותם של ראס' אמר לו ר'ת והא
כתוב אחריו והיו לטוטפת בין עיניך שהם של ראס מכלל דאינו מדבר למ עליה
בשל ראס' אמר לו משה דברם לך מורס הפסוק וקשרתם לאות אותם של ראס
שהם לאות כרוכים קפירה' והא דסמך על ירך אחריו לומר מתי וקשרתם בזמן
שהוא על ירכי' והרד כתוב והיו לטוטפת בין עיניך לגזרתה מקימה' ועד

לרברך

ישן בלון כנשן ככב סמיר ונרד
ל' עניא טכבש' קב' זל' עשר
כוסמיר בעת עבדו (שם לבג)
כמימי' בק' ס' עולר' א'
(בכפ' פ' ס')

לרבריך שאתה אומר שהקטורה בשל יד ביור לא כויתי לעולם ולא למדתיה אכף
 חכמים תקנו אותה בסברתם להשלים עם שרי ובשביל כך לא רצו לעשותה
 בראש מלא טענו לומר שכונתים כך מאחר שאינה מכורפת עם הש' וד' ואחר כך
 בא רבינו אליה מפרישו לסייע למרעה והיו מסדרים בהלכות זה לזה ומביאים
 ראיות ודלת היה מסיב והרב רבי יעקב מפוריזאנסי אמר א הכביא סימאל על מי
 נסמוך הסיב מרעה לא מכאבו בכל התורה שיכטרך לעשות יוד' ואם יעשה
 כדאי הוא לת לסמוך עליו בעטת הדחק אכף מצוה מן המובחר לקפור כל הקטר
 בראש ונלמחר סאל מהרר' סאלו הכביא למרעה היוד משרי מפני מה לא ככתבה
 עם הסין הסיב מרעה לא ראיתי הקבה כי אם מאחריו וראיתי סין ודלת
 סבראשו של הקבה והיוד שבזרעו לא ראיתי עד כאן ויש בזה ספקות רבות
 ולא אחר כך ואני בראותי זה המעשה דברתי וסאלתי עם רבים מחכמי הרוד
 וקבלתי מתלמידי הנאון רבי ליאון דמוריאל וכך מב' קני הדוד כל אחר לבדו ו
 ואמר לי סקבלה אכלם מוקניהם סכך היה המעשה שבהיות רת ורבינו אפרים
 הגדול בר יצחק ברנשפורק ברפתי אשר נפטר אח' בענת דת' קלה מלמדים
 בישיבה יחד ויהי היום היו מפלפלים על קטר התפלגו כי רבי אפרים היה אומר
 שחייב לקטרם בכל יום מכ' וקטרם לאות על ירך ור' אומ' סלא יס' חוב לעשותו
 בכל יום וכך פלפלו הרבה עד שחרה אפו של ר' יעמר על רגליו ויקרא בקול
 גדול ויאמר מרעה רד וכך כעק גפ' עד פירר מרעה בישיבה ויאמר לו ר' חני
 אומר שאין לקפור קטר של תפלג בכל יום וסלא כוית זה בתורה סקבלת מהב'ם
 והורה מרעה לרבדיו וילך לו עכ' ומררכי בהלכות קטנות רומז הדבר הזה רבינו
 יצחק ברבי מאיר סקרא הר'יבם האח השלישי היה גם הוא חכם גדול ואחר סת
 וטת ותוספות לא נפל מאחיו רבינו יצחק ברבי מררכי רבי יעקב ישראל
 רבינו יוסף מאוריליאנסי ורבינו משה ורבינו יוסף בכור סור' ורבינו חיים כהן
 שהיה אבי אמו של אמ' ואבי אמו של רב נחמן שחבר ספר הנחמני כנראה בסמג
 עשאין ס' רל' ורבינו סמואל מוורדוס ורבינו יצחק ברבי מנחם ורבינו יוסף
 ברבי יצחק ורבינו יעקב מקינון ורבינו סמשון מפלאי רבי יהודה ברבי נתן
 רבי יצחק ברבי מררכי רבי מתתיה מקרטראש רבי מררכי טורמסה ר' משה
 מלוניל רבי יואל מבוני רבי ברוך מרגשבורק רבי יוסף מקרטראש רבינו
 אליה מפרישו רבינו נתנאל מכון הקדוש רבי יוסף דביוריטו ורבי מנחם
 מיוני ורבי רוד ממינכבורק כל אלה ואחרים רבים היו תלמידים וטובאים מים
 ממדרשו הסלסה אחים הכל והיו הם נזכרים מפזרים בפוסקים והגהו בהל'מכס
 ומררכי רבינו יוסף ברבי משה המכונה דין כריטו היה בדור הזה ונזכר בסמג
 לאון סוף דיני סבת רבי אליקים חותנו של רבי אברהם בר נתן הירחי זקנו של
 מררכי חבר ספר המניה וספר מחזיק הברק והעיר בספרו שבנת דת' ק'כו
 ראה בטוליטולה יורר מ'ב אלף יהודים רבינו יצחק ג'את הכקרא הריץ ג'את
 היה כן אחותם של ג' אחים והיה עם דוריו על פלפלי התוספות באולי מס' אביו

113oh. 18, 291 n. 36
 26. 18, 533 n. 7.

היה רבינו ממנו כנראה בקנה מידה הלכות נוכח בהלכות ומעשה שחבר רבי
 שמעון ורבינו של ר' שמעון כבמסות וכו' ועטלה ר'ת' אבל מכאן בסמך לאוין קו'
 קלף פעם א' מוכיח הרץ בריבוי שמואל ועמם א' הרץ בריבוי אברהם רבינו אברהם
 בריבוי דור הנקרא הר' אבר הנה חתמו ותלמידיו של רבינו אברהם הנה לעיל ברור ג'
 והיה חכם גדול כנראה בהשנותיו על הל'מס' ונראה בקשר החמונות שהיה
 חכם בחכמת הקבלה וכן נראה במגדל עוז הלכות תפלת פ'ג' ונראה במהרריק
 ס'ו' קבו ומקומות אחרים שחבר ספר העליו הכפס וחבר גם כן חבור גדול בריבוי
 כנראה במגדל עוז דסקיה והלכות גרושין ס'א' ונראה בהלכות כלים פ'ב בהנהגות
 טעמה פ' לתורת סהמים ודאית' ספר יוחסין האומרת שזה בעל ההשנות נפטר
 בפסקיורה בחכמה שנת דת הקלבו ושהל'מס' אחר עליו לעולם לא נכתבו אלא
 בעל מלאכה א' ומעשה השנות על רבי זרחיה הלוי ועל הרף ועל הל'מס' וכבר
 הוכחו ט'ט טענות הדפוס' כי אלה הדברים הן לרבי אברהם בן דאור מחבר
 קרה עולם ברור הרף' ודאית' בספר מכלול ז'פ' ס'א' שאומר ושמעתי מפי רבו
 הנביא נראה לה' אבר' וכן ראיתי בהנהגתו על ג' בדי הדם ודאית' בקונטרס
 יטן שחבר ספר ח' בהפ' והת' וקראו אחר מנהגו ומהוא ובעל המאוב למרו ויח' ו
 וראית' ש' רבינו בחק בן הראבד אומר מגדל עוז ס'ק' פ'ג' קהלכות תפלת' וכן
 אצויו מפי הרב החסיד ר' בן הראבד' הרקטנו פרט' ועב' אומר כי החסיד ר' בן
 הראבד היה מכיר בפני הארץ אס הוא מלך מן הנסמות הרפים או מן היסנים
 הבאים בעולם דרך גלגול השמיטו בפועל מערכת החלוקת פ'ג' אומה שהיה ס'ג' כהור
 הרקטנו' פרט' תכל' אומה שאפי' שהיה ס'ג' כהור מרבינו בחוריה אס זה חי או מת
 ושהיה גדול בתפלתו בענין החולים כחנינא בן דוסא' רבינו זרחיה הלוי מעיר
 לוטל הספרדי חבר טבי המאורות נבד הרף בשנת דתקף' כנראה בקשר יוחסין
 ודאית' ש' זה בחור מאד כשחבר ההשנות' וסרבי אפרים תלמוד' הרף' היבול'
 אמנם אומר הל'מס' בהקדמתו פ' המסכות לסרה דרעס' ר' ח' תפיסה לר'ף'
 בהלכות שלו אלא בהלכות מועטות ללא יגועו לעשר בשום פנים ודאית' בור' א'
 מחכמו הר' רקטרוס ופ'ן ש'יה בן שלת רבי בוכסטרובק דמקטרוי שבאלמנה
 בשנת דתתק' פ' מהל'אבר ומהבינו זרחיה הלוי' וזו ראיה שהיה נהד ביטובה
 ח' ומהל'אבר המ'ג' היה זה החתן ותר' הראבד חו' רבונו וכתב בר' שמואל
 בריבוי שמה דיוטרי בעל התוספות הנקרא רבינו יצחק הזקן כנראה במדרכי
 דמק' פ'א הסיב רבי יצחק בריבוי שמואל דאית' במחזור נוטרי ס'סר זקני ארב רבי
 שמה שהיה מתלמידי רמ' וכו' והיה בן אחותם של ג' האחים כנראה בסמך
 ומקומות רבים אחרים והעמיתו תלמידי הרבה וזומר ספר יוחסין שנפטר שנת
 דתתקלה ודאית' בהקדמת ספר כורס לדרך ומקומות אחרים כי נודע ומפורסם
 שהיו לומדים לפניו באין זה טעם רבני שכל אחר מהם היה שומע הלכה שהיה
 מבור' וגם היה לומר כל ח' לברו מסכתא שלא היה לומר חבירו והיו חוזרים על
 פ' ולא היה מזכיר רבינו יצחק הלכה שלא היה בין כלם הבמרא עד שכתברתו
 אלוהס

דאית' בקופט פ'ג' ט'ו' ס' בעל
 הנפש הרב אברהם וקבו ס'ס'
 בימות עז' אבונן
 ט'ין ב' יוחסין ב'י' דף קל"ג -

כ' פ'ג' ה'ג' א' במגן פ' ס'ט'ט'
 ד' כ' כ' כ' עמוד ג' נפשו ביט'
 ס'ה'ע'ב' ג' רב' ס' צ'ס'ט' ושהיו
 וכלבו ספרו ז' על שמו' כונניו
 בעת' וכבוי'ט' ט'כ'ט' אב' אב'
 שני' ע' ג'מ'ט' כ' כ'מ'ט' וז'ר'
 בעת' א'ש'ט' מ' ר'ת' ק'כ'כ' כ'כ'
 ס'ר'ב' כ'ר'כ'ב' ז'ל' ה'ט' ב'פ'ט'ו' ס'כ'כ'

אלהים כל ספקות סבגמרא וכל הלכה סכרחה הכך או סתירה במקום א' ויסב
 ומתקן כנראה בתוספו' ובהנהות שאחרי הדמבס להלכות הלואה תמכא פסקי'
 וממטון ממסכך לת לרבי יצחק הזה באמצעות כותי' וכך תמכא בהלכות ערות
 פ"ב בהגהה האומרת ר'י טממע מלת' במרדכי דמ"ק פ"א ס"א רבינו יהודה מפרטי
 אל רבי יצחק הזקן' וזאת ראייה מהאריך ימים' רבינו אלחנן בנו גם הוא חכם
 גדול כנראה במהר"ק ס"ף סי' נ"ב' רבינו שלמה גם הוא בנו כנראה במרדכי
 דחולין פ' גיד הנסה' רבי יהודה ברבי יצחק היה תלמידו וחבר ספר הכבוד'
 רבי שמטון מסאכך ברבי אברהם' כתב התוספות על פי רבינו יצחק וזה רבינו
 שמטון התחיל לחבר פי' המסניות ולא יוכל להסלימם כי מת' ור' יצחק בן מלכיהל
 תלמידו הסלימם' הגם שלהווה איכס כלס עמנו' וזה רבי' שמטון סכתב סנית
 במקו זה הדור' זה תמכא במחברת הריחטי' וראיתי בהגהה הדמבס הלכות
 סבת פ"א שאל רבי' שמטון ממסכך לרבי חיים כהן' ובהנהות מרדכי דכתובות
 פי' שאל מר' אבדור' רבינו יצחק הבחור סכו' בהגהה הלכות איפות פ"ח בהדמבס
 היה ברור הזה מתלמידיו רבינו תס' ויהיה לרבינו שמטון סכו' אבי אבינו גם הוא
 כקרא רבינו שמטון כנראה במרדכי דגטין פ' האומר' רבינו יעקב מקורסן היה
 תלמיד רבינו שמטון' רבינו שמטון מקנון סכקרא מהרסק כתב תוספות על ידו
 תלמידו רבי אליעזר מ"עזר ונקראו על סמו תוספות ט"ך' והוא חבר ספר כריתתו'
 אבל ספר יוחסין אומר סהיה רבי שמטון ברבי יצחק ואומר סמת סנת ע' רבינו
 ברוך ברבי יצחק היה ברור הזה באסככו כנראה בספר התרומה סחבר ס' ק"לה
 האומר היותו אז סנת דתתקסב' ויהיה תלמיד רבינו יצחק הזקן וכתב הספר מפי
 רבו כנראה בהדמבס בהלכו סבת סב בהגהה' ואומר ספר יוחסין סהיה ר' ברוך
 מ"גרימזא סחבר ספר התרומה סנת מתקכו' והלך לספרד להוכיח על מנוות
 תפלין' רבינו אליעזר ברבי יואל הלוי בן בתו של רמב"ן הנקרא ראביה כנראה
 במהר"ק סי' כ' ומקומות אחרים וכן ממרדכי דחולין פ' כל הבשר וסס אומר כתב
 ראביה קבלתי כבירור ים בעוף סלס ססיס כנגד דס סבלב אבל בכבר כסווא
 סלס איך ססיס כנגדו ובמרדכי דגטין פ' המגרס שאל ראביה מרבינו קולונימוס
 ובין זה ראביה ורבינו סמחה דויטרי הלכו ת"ס כנראה במהר"ק סי' ק"ב' וראיתי
 בהגהה רמב"ס הלכות סבת פ"א שאל ראביה מרבינו חיים כהן וכו' וראיתי
 בקונטרס יגן סהיה תלמיד רבינו אליעזר מ"עזר' וזה ראביה חבר ספר גדול על
 דינים וספר אבי העזרי' וספר אביאסף וכראה בספר יוחסין סהיה ממנכס ומת
 סנת ה' אלפס כד' רבינו יחזקאל היה אחיו של ראביה כנראה במרדכי דב"ק פ'
 אחרון' רבינו מתתיהו מקנון רבו דראביה כנראה במרדכי פ' אף על פי' רבינו
 אהרן' ורבינו קולונימוס מלוקה ורבינו דוד בנו סאמר סבזמן הזה סאיך סנו
 בקיאים בפחרון סלמוות ססור להתענות בסבת כנראה במרדכי סבת פ"ב'
 ורבינו אבנרור תלמיד רבי סמחה דויטרי ורבי חיים חמיו' ורבינו מאיר
 מאיכנילטורה' ורבינו יצחק מפוריינס' ורבינו יצחק ברבי פרץ' כל אלה היו

U. 2. 4. 42, 49. 499.

105

ברור הזה חכמים גדולים ולי כנראה מפוזרים ונזכרים בהנחות ובמדרשי
 רבינו רוד קמחי הנקרא הרד"ק מגליל פרוניכבה כנראה היה בסנת דתתק"ב
 כנראה בספרו והאר"ך ימים עד פראה הרמב"ן כנראה באגרות סכתבו נגד
 המורה ונחבר חבורים ופירושים על תורה נביאים וכתובים ושפטים ומלול
 רבינו משה קמחי אחיו סחבר ספר מהלך סבילי הדעת רבינו יוסף קמחי אביה
 לא היה חכם כבניו לכך יצא לפני אחרים אמנם חבד ספר האמונה והזכרון
 רבינו יהודה מפרשי הנקרא החסיד טעמה הזוונות היה תלמיד רבינו יצחק
 הזקן בעל התוספות כנראה בס"ג עשאין סי' ר"א ושם אביו היה רבינו שמואל
 ושם אבי אביו היה נקרא רבינו קולונימוס הזקן שהיה בימיו רבינו גרסון מאור
 הגולה כל זה תמצא בהנה סביב המרדכי דטבת פי' ואני ראיתי חבור קטן האומ'
 בראשו זה ספר החסידים אשר יסרו רבינו שמואל הנביא אביו של רבינו יהודה
 החסיד ובאולי זהו הנביא שנזכר לעיל במעשה קשר התפילין וזה הגאון העמיד
 תלמידים הרבה וכתוסם בעל הס"ג כנראה בספרו לאוין קימץ ע"ה שאומר אמר
 מרי רבי יהודה על שם רבו רבינו יצחק וכו'. אמנם לאוין סי' ט"ו אומר וקבלתי
 ממורי רבינו יהודה ברבי יצחק ויוכל להיות כי פני מלמדים היו לו וקראתי
 בקונטרס יטן שרבינו יצחק מוני"כה היה רבו וקבלתי מחכמי הדור כי בלכת
 רבינו יהודה החסיד לכנסת עבר קרוץ א' מאחורי ב"ה בהיותו עם והקרוץ היה
 לחובו מאד וכעשה לו נס ופתח הקיר את פיו ויקבלהו בתוכו ונכול ועדן נראה
 הרושם ההוא ויט קבלה אכלס סבבית הכנסת הוא נכתב עם המפורסם בכותל
 ואולם מרשי להסיר העכבים שיש עם סמא לרוב זקנתו לא ימחק הסם וראיתי
 בקונטרס יטן שזה הגאון נפטר ברוב נשפורק סנת דתתקע"ז רבינו יצחק
 מפרשי רבינו רוד ממוץ רבינו שלמה הלוי ר' בטולטולה ורבינו אברהם
 ברבי שמואל ז' חסדאי בברכלונה רבינו יהודה הרופא ברבי יוסף אלפכרי נסיה
 ורופא בקהטיליא ורבינו יוסף ז' פלט והער החכם הגדול רבי אלמוסרינו ירום
 הורו כן מביאו הרמב"ן סי' רפ"ר רבי אליעזר ממודונה והרב רבי אליהו ורבי
 יהודה מספירה והרב רבי חזקיה כלם היו בדור הזה ונזכרים הם מפוזרים
 בכל הפוכקים והנהות רבינו מאיר ברבי ברוך מהמרדכי מזכירו בכל סקין
 וראיתי במרדכי דיבמות פ' מכות חליכה בהנהות במעשה אשה א' סזנתה תהת
 בעלה כתב וחחס זה הרב סנת ה' אלפיס ל"א ובמרדכי דגטין פ' הנזקין חחס
 טמו ואומר וכן הגיד לי רבי יעציה דטרנו ובמרדכי רב"פ חזקת הבתים אומר
 כן אמר לי מרי רבי יצחק מוני"א ובמרדכי דמ"ק כסאיתיי תיבוק בורכבורק
 בהיקותי מים על ירי רבינו יוס טוב מוניין וכו' ובמרדכי רב"פ הסוכר אומר
 אמר לי הרמב"ן משי הרב רבינו יונה והנהת רמב"ם הלכו סנת סנראה שרבינו
 שמואל ברבי מנחם היה רבו והוא קבל מרבי מנוץ עם הלכות אבל סנ בהנה
 אומר ששמע מרבי חיים כהן עם פי' אומר בהנה ומורי דורי הרבי יוסף ברבי
 מאירי והמריק סי' ט"ו הטיב רבינו אבנדוד לרמב"ם במרדכי דגטין פ' מ' מאתנו

107

פל רבי גרמון סחבר ספר הפלחן והוא כולל כל פסקי הגמרא ולא הסלימו כי
 פתקם בישיבה של מפלה והרב הגדול רבינו שמואל בנו הסלימו ע"כ הספר דון
 שלמה בן דון יוסף ז' יחיאל היה בימים האלה בסכת כמו ד' אלפים תהיב במלכות
 פורטוגאל והוא דוד ד' למשפחתו ויהי א"ס חכם גבור מלחמה ופלוסוף גדול
 וישימהו מלך פורטוגאל לראש על כל חילו מהפרמטיורוכבו הסוקים ויהי בכל
 דרכיו מטייל ויאהבוהו כל הערי הגם כי בקבתם היה קנאה עליו ויתעשרו ישראל
 בימיו מאד ויזו שלא שאו תהודי עליהם בגדי משי ותכסיי מלכות ושלא ירכבו
 על סוסי בעיר כרי שלא יתרם עליהם קנאה ויהי בלכתו על הישמעאלי למלחמה
 ויכירוהו המורים וימיתוהו בחצים והסוה ב' בניו שם הא גדלו ויהי א"ס חלונ
 סחורוי וחסם בכל החכמות ויהי רופא למלך קסטיליא ויקראוהו מלך פורטוגאל
 להיות לו לרופא עם ארואה גדולה והפלוג להטוב א' הישיבו ופס בנו הסנהר
 רבי יוסף ז' יחיאל חכם גדול כאשר תראה רבינו יצחק ברבי אברהם הסקרא
 ריבבא חכם גדול וגם הוא חבר תוספות כמו רבי יצחק הזקן ואומר ספר ויחסי
 שמת שנת דתתקלה רבינו שמשון ברבי אברהם היה אחיו וגם הוא נקרא רשבא
 בעיר פריס ואומר ספר ללוין סימן קמ"א הריבבא ובינו רבינו שמשון ופסקים
 וכתבים של רבי ישראל סי' א' אמר וכן בתשובת ריבבא לרבינו שמשון אחיו
 ובאולי כהוא מה שראיתי בקטרוס ימן האומר רבי שמשון ברבי אברהם מקובי
 הסקרא הסר מקובי והיה בינו של סג"ב רבינו שמואל הסררי בן הרב רבי יצחק
 סבר ספר התרומות הגדול שנת דתתקפס ואז נטע"ר ג' טוררוס הלוי בר יהודה
 זאחר כך שנת דתתקלא היה גזרה גדולה במלכות ללוין בספרד ואני ראיתי
 בקטרוס ימן ספסר התרומות חברו הבינו בדרך חכמו ובמקומות רבים
 כספרו כראה ששאל מהמבין הרב רבינו ששה מקובי סחבר ספר הסג"ב
 והרב רבינו משה בן נחמן שנייה ספרה"ק קבלו מהגאונים עבודת הקודש להם
 כמו בסכת ד' אלפים התקנ"ו הרב בעל הסג"ב שבאולי נקרא הרב מקובי היה
 בתלכת האלף השש כנראה בהקדמת הספר ורבינו יהודה מפריסי היה רבו
 כנראה במפריסי קע"ג וראיתי בספר מערי כיון שהפליט לחבר הספר בסכת
 ס' אלפים מב' בללוין סימן ק"ב אומר והארכתי בדרשות בגלות ירושלם אשר
 בספרד בסכת דתתקנ"ו לפרט בללוין בדיני תולדות אבות מלאכות אמר לי
 רבי יהודה ברבי יצחק כי רבו רבי יצחק ברבי שמואל בללוין סימן ע"ה אומר
 כתב מורי כי משעה בא לפני זקני ה"ר יהודה והרב רבי יוסף אחיו וכו' בעשאין
 בהלכות נטילת ידים נראה כי זה הגאון עמד ימים רבים בכרפת ללוין סי' ע"ח
 אומר אבי אחי רבי חיים ברבי חננאל הסג"ב וכו' עשאין סי' כ"ז כתב רבי שמואל
 דויטור וקנכו ללוין סי' ק"א אומר וכן ראיתי בידי רבי שמשון ברבי שמשון שהיה
 מכהיב לבתו לטבול אף בחורף בזמנה אף על פי שלא היה בעלה בעיר עשאין סי'
 קע"ב אומר בסס רבי שלמה ברבי אשר הלוי עשאין סי' ר"ג אומר והרב ר' יעקב
 אחיו מרבי שלמה מדרוויס ופי' רמ"ה רבי משה מפוטוריקה סוף הספר מזכיר

רבי מתתיהו מקרטאט י הרמבן היה מעיר מרובה שבספרד והיה חכם מופלג
 וחבר חבורים רבים והס' התורה ועל כמה מסכתות במרא וספר תורת
 האדם וספר הזכות וסלחן ארבע וספר הבטחון על הקבלה ומביאו החיטט פ"ר
 וספר המלחמות שבו הכיל הריף מהשנות רבי זרחיא בעל המאור ועשה השנות
 על ספר מנין המכוונת של הרמבם ובעל ארץ קסטיליא לסיבת הגרסוף וטלטול
 כמעט שנמכתחו התוספות והיו לומדים הרשון והאיתי בשת' של הר"ם בר
 צמח ס' ו' מהרמבן היה מבני בניו של רב יצחק ברבי ראובן אלברטלוני הכתוב
 ברור ב' לרבנו וראיתי בקונטרס שרבי יאשיהו הבבלי היה רבו וקבלתי שחכמת
 הקבלה שהיה לו למדה תהרב רבי אליעזר מגרמישא בעל ספר הרוקח ואמר
 ספריו חסין שרבו בחכמת הקבלה היה ר' עזרא שנפטר שנת דתתלפ"ח ומהרמבן
 האריך ימים בירושלם ונפטר שנת כ' לאלף החמשי ואני ראיתי בקונטרס יסין
 שנפטר שנת תתקס"ו ואופן למורו בחכמת הקבלה היה שלימות הפא מובהק
 וכלוסוף כמעט שלא אהב זאת החכמה עד שבא אליו זקן חכם גדול בחכמת
 הקבלה ובראיותו שהרמבן היה כל כך אהב הלמוד והחס גדול השתרל ללמדו
 הקבלה אבל הרמבן לא הטעה אצלו בה ויהי היום זה החכם הערי ללכת בקובץ
 של זונות ויבא החכר ויתפסוהו ודמוהו לטרפה ביום סך ויורע הרבר להרמבן
 ולא רצה להליץ בערו והחכם התפוש פלח לקרא הרמבן ביום השבת הוא
 ויתרעם ממנו למה לא הליץ בערו והרמבן הוכיחו על מעשה הזנות והוא התכבד
 באמר כי סקר הוא ושבטו בה סיבילאו ולכן יכין לו לאכול בשלם סעודות והיו
 ביום סך הורשו החכם בסוף להשרף ויזרקוהו על האם אמנם החכם בחכמת
 הקבלה מעשית שהיה יודע החליף שהטלו חמור תחתיו והוא הלך לבית הרמבן
 אחר המכסה וימאסוהו מקדש עליהם ויען אמץ ויתמה הרמבן ואז הס' החכם
 הלא ראית בעיניך כח זאת החכמה ואז הרמבן כתלהב למדה והס' העריב
 עליה עד שיבא ראש החכמי ברורו על זאת החכמה וראיתי בס' שירושלם לתורה
 סקיים לחברו בירושלם בשנת ה' אלפים כח ע' אלול שאז חבר התפלה יפה דרך
 קינה על חרבן הבית ויש אחריו אגרת שכתב לבנו רבי חמץ וזה אצלו כתוב
 בפ' הכרפא אבל ראיתיהו בספר כתוב יד ושמעתי וגם ראיתי כתוב בקונטרס
 שבהיות הרמבן בכרבלונה על חוף הים עם תלמידיו לראות האומני שהיו מביאו
 בים חכיה חרטה טעפו ביבשה והיה עם המלך בין הרואים ולא היו יכולי לגרדה
 ויאמר הרמבן כמתלהלם כי ברוח שפתיו יולכיה בים ויגד הדבר למלך
 והכריחו להביאה בים כאשר התפאר ובראות הרמבן שאין לו מקום לברות
 וס' כוטרך ללמד למלך אישן ההשבעה או שיעליל עליו כמספך בזה והכין לו
 ספינה קטנה בים עם מלח והוא נכנס בה ואחר כך השביע הספינה ותבא אליו
 בים ותקף כתב בעתק מס קפיכת הררך ושימיהו בקצה א' מספינתו הקטנה
 וירדס המלח ותלך הספינה בשעה קטנה למרחוק מאד וכשהגיע למחוז העכו
 הליץ המלח ויאמר לך לך לארכך ויתמה מאד המלח וירא והכין היותו רחוק מאד
 מברבלונה

ממנה והשמים לבקש ממנו המרה וימאץ למעוץ ויהי בדברם אליו יוסף
 ולא שמע אליהם ויפטר בו הארון ויהי בחוקם אליו ויאמר להם רבי אמנון חכי
 רוכה להועץ ולמשוב על הרבר עור ג' ימים וכדי לרחותם אמר כן ויהי אך יבא
 יבא מאת פני הארון עם הרבר על לבו אשר בכה יבא מפיו בלסון ספק וירא
 לבו ויהי ביום הנ' שלח הארון בערו וימאץ ללפת ויביאחו המלך בעל כרחו
 וירבר אחו משפטים והסוב רבי אמנון את משפטי אחי ארץ את לסוני מדברה
 סקר דינה להחתך כי רכה לקדם ה' הואיל ויבא מפיו דברי ספק באלקות ויעץ
 המלך לא חקץ הלסון כי אמת דברה אבל חקץ הרגלים פלא באו אליו וכל הנוף
 אייקר ויפו ויקובו פרקו ידיו ורגליו ועל כל פרק שואלים אם רוכה להמיר והוא
 מטיב לאו ויהי ככלותם בזה המלך להסכיבו במגן א' וכל פרקי אכזעותיו וכלו
 וישלחו לביתו הכי נקרא אמנון לפי שהאמין באל ח' אחר הדברים האלה רבי
 אמנון בזה להוליכו ביום ר"ה לכנסת אבל השליח כבוד וכוחו הקדושה אמר לשליח
 כבוד המתן לי מעט ואקרא את השם ויעץ בקול רם ואמר ובכן לך קדושה
 תעלה כמו סקדפתי את סמך על מלכותך ועל יחורך ואחר כך אמר וכתתה תוקף
 קדושת היום וכו' ולכן כהגו הנועים לומר הקדושה הזאת ב"ה זכ"י וכשגמר כל
 הקדושה היא נסתלק ובעלם מן העין ואינו כי לקח אותה האלקים ויהי ביום
 השלישי בא במראות הלילה לרבנא קולונימוס בן רבינו משולם ולמד לו כל הפיוט
 ויבן לו לשלוח אותה בכל תפוזות ישראל ע"כ ויובל להיות סוה רבינו קולונימוס
 הוא אביו מר"ב"ק הנכתב בדור ג' כי מאתו שהיה לו בן הנקרא רבינו משולם
 ובאולי עשה להקים עם אביו והאמת יעשה דרכו וראיתי בתחזור אשכנזי ט"ס
 זה המעשה ואומרים שהבר גס כן פוזמן מתחיל תא שמע והוא יפה מאד רבינו
 ס"ג בר חפני הקהן ורבינו שמואל המכונה מיס' ליוזן וברולי אברהם הנזכרים
 בפוסקים כלם היו בימי ר"אז כנראה פעמים רבות במדרכי ובמהרריק ס' קס'
 הרב הגדול רבינו אברהם מרענגספורק ורבינו נתנאל מקינז ורבינו יצחק
 ברבי טודרוס הנקרא ר"כ"ט היו כלם בדור הזה כנראה מפוזר ומפורד בכל
 הפוסקים ובפרט במדרכי ומהרריק רבינו יחיאל מפרישי היה מתלמידיו רבינו
 יהודה החסיד והריבא ובתופס הגט שעשה ומביאו סמך שהיה אז פנתה אלפים
 אז ובסוף ימיו הלך לעכו וראיתי בקונטרס פזה הקדוש היה גס כן חכם בקבלה
 מעשית והיה בבית מדרסו נר של שמן והיה מוליקה בכל ערב סבת ודולקת כל
 השבוע בלי שמן וזה היה מפורסם אבל כל אנשי העיר עד שהגיע לאזן מלך
 צרפת וישלח בערו וישלחו את אמת הדבר ויכפור אז משום שלא יחזיקו והרהר
 לעכמו או משום שראו יחזיקו למכסף והמלך חשב ללכת לראות בעיניו הדבר
 ויועץ עם שריו ללכת בליל ד' והנה היה מנהג העיר שהפריזים היו רופקי בלילה
 בבית היהודים כדי שיעניקו להם איזה הדבר וזה החסיד למען לא יפסיקוהו
 מהלמוד היה לוקח ממנו ותוקעו בארץ וכשהפריזי' היו תוקעי בליל זה והוא מכה
 המממר בפטיש והפריץ היה נכלל בארץ ועתה בבה המלך והיה רופק בעיר

יאמר מכה בטעוים והמלך ככלל עד מחניו וכשרפקו פניו והרב הכה פניו חוד
 המסמר לאחוריו למרחוק ויפחד הרב ואמר אין זה כי אס המלך וינך ויפתח
 הפתח והסתחיה לפניו ויאמר תמחול לי כי לא ידעתך : וגם המלך נתחלחל כי
 כמו שהמסמר יבא מן הארץ כן גם הוא יבא מהקבר והמלך ושריו יראו פן
 תבלעומו הארץ ויאמרו לרב עזרנו והוא העלם בבית אכל האם ונתן להם מיני
 מתיקה ויסבו לאיתנם הראשון ויסאל מהמלך מה ארו מבקש בפעוה האלה
 הלא ירעת מיס רוח א' אכל פתחי המבלע בארץ כל הקרב אליו להזיקני וחלמלא
 פיירדתי להכינך היית כבלע מכל וכל אמ' המלך כבר כבלעתי ואשריך שהכלתני
 ואכי בחתי הליך כי שמעתי היוחק חכם בחכמת הכסוף והראיה כי יש לך כר
 דולק בלי שמץ השיב הרב איני מכסף ח' אבל אני חכם בחכמת הטבע ויודע
 סבולות והראה לו הכר דולק בלי שמץ אבל היה בו חומר מאיר כמו שמץ ויתמה
 מואר המלך והוסיבו בחכרו ויהי לו ליועץ ויגדל האיש בעופר וכבוד ויקנאו
 בו השרים וליסוכוהו באמרו שאם יגע המלך בכום יין היהודי לא יסתה ממנו
 ויהי היום ויתן המלך כום יין ליהודי לשתות והשיב הרב לא אוכל לשתות
 ברגע הזה אך טרם נכעי מטלחך חסתי ובהגיע עת רחיכת הירים
 למלך אחר האוכל רחץ יריו על אנן זהב ונחף לקח הרב אגן רחיכת ירי המלך
 וישת המים ההם לפני המלך והשרים ויאמר הרב אליהם בשתוה האת אני הפץ
 שמורת לי אכל בכום היין איכני וכול לשתות להיותו אסור לי מן התורה
 והמלך שמר הדבר ויהאבהו כפלים וכדומה לזה שמעתי שארע להרמבם
 ואחרים הפר דון גדליה בן הפר דון שלמה ז' וחייה שהוא דור ה' למשפחתו היה
 ברור הזה ולרוב חכמתו ומדינותו לקחהו המלך לו ליועץ ויהי לו לרופא כי הביאו
 מקטילייה ככל ברור ד' ויהי היום ויבא מלך קסטילייה על מלך פורטוגאל
 בחיל כבר ויקח את כל ארכו מירו זולתי ב' עיירות והם הואימברה וליסבונה
 ובהיות כי ימי הקתו הביעו הפר דון גדליה וחביריו יענו א המלך שלא ילחם עם
 האויבים ויניחם כך בימי הקור והם כלים מאליהם ולא הטוה המלך אצו לעכת
 הזקנים וינך אל עכת הילדים שיעבוהו להלחם וכראות הזקנים שלא נשמע
 עכתם ברחו א מלך קסטילייה ויכבדם וינפאם ואל דון גדליה נתן ארוחתו פהיה
 לו טרם נסעו מאכלו שהיתה מס אל המלך לתת הראש והרגלי מהבהמות שיסחטו
 בני ישראל זהיה מוכרו חמשת אלפים זהב וכן כוה המלך סכל הסופרים ודיכני
 ישראל וישמו על פי הפר הזה אשר האריך ימים ויבוע זקן וסבע ימים ויאסף אל
 עמיו ונקבר בעיר טולטולה והטובות שעשה אל היהודים בפורטוגאל ואחר כך
 בקסטילייה הנם כתובי בספר דברי הימים לתולדות בני יחיאל והניח פני בניס
 עם ה' החכם הגדול דון פדרום שנמכח בטכת ה' אלפים ק'ג פהיה כמו אלק
 רפר למינים עם חבריו לפלפל לפני מרטון אפיפיור פני עם יהושע הלורקי
 שהמיר דת ונקראת מ' יורולימו סנטה פי כנראה באורך בספר שבט יהודה ופס
 הכן הפני הגאון דון רוד ז' וחיאל וכבר ממנו ברור הבא רבינו שלמה בן
 אברהם

אברהם בן אדרת הנקרא הרשבא פנהג נשיאותו בברכלונה פנת ה' אלפים מ' י
 והרב רבינו פרוץ הנקרא הרף הכהן בן הרב הגדול רבינו יצחק קבלו מרבנותיהם
 ודורות שלפניהם בשנת כמו חמשת אלפים לבריאה הרשבא היה חכם גדול
 בכל החכמות ונראה בחבור ס' שלו פנהג נשיאותו בברכלונה פנת ה' אלפי מ'
 ורבינו יונה היה רבו מובהק ולמד גם מה'מבן והוא חבר ספר תורת הבית
 הארוך והקצר וספר עבודת הקדש כנראה בהקדמת מגיד מפנה להלכו שבת
 וקבלתי מזוני הרור שהרשבא האריך ימי ער שכלכת ה'לש מאסכנו לטולטול
 נתאכסן בבית הרשבא כאשר תראה בזכרון ה'לש וכתב ספר יוחסין פנפטר
 הרשבא בן ע'פני וטפסכת כ' צוה להעתיק לו פי משניות ה'מבס מערבו לעבריו
 וראיתי ס' דהרמבן פי קמח תפובה לרבינו יהודה בן הרשבא וראיתי בספר
 קבלות שהיה להרשבא בן שני ושמו ר' יצחק רבי ידעיה הפניני מחבר הלכותיו
 היה ברור הזה רבינו פרוץ הכהן הנקרא הרף בן הרב הגדול רבינו יצחק חבר
 תוספות על הגמרא הגם שלא נגלה לנו ועשה תוספות סביב הס'מג רבו וחבר
 ספר מערכת האלקות על הקבלה שאחר כך רבי יהודה החייט עשה פי סביבו
 זכר חכמים אחרים וראיתי בגטין פ' המג'ס הג' סביב הרף כתב הרף וכו'
 בשנת ה' אלפים ואחת וראיתי בהרמבם הלכות אמות סוף פ' הגה שהרף קבל
 מרבינו יחיאל מפרסו והיו לו תלמידי הרבה וכתוסם תלמיד סחבר ספר הנייח
 כנראה במהרה"ק פי ק'סב וקבלתי מחכמי הרור שחברו בר ששת שהיה תלמידו
 מובהק ואומר בספר ש' שלו פי' שפסם שהרף היה חכם גדול ברפואה והיה לו
 חכמים טובאים אותו וקבלתי מתלמידי רבי ליאון מורואל כי ספר הכיור הוא
 הכלבו וברורו נקרא ספר הכיור אבל האחרונים קראוהו כלבו ושמעתי
 שהמחבר הזה היה אסכנו ולא שהיה פרובוכאלו רבינו יוסף ברבי טוביה
 הנקרא הריבט וקבלתי מתלמידי מהרם מפרוה שהיה פמו רבינו יוסף טוב
 עלם היה ברור הזה והיה רבו של מגרל עוז רבינו יוס טוב קבלתי מתלמידי
 מהרם מפרוה כי כן היה פם המחבר ספר מגיד מפנה סביב ה'מבס ולא שהיה
 פמו מסי' ויראל רטולוסה בקטלוביא חכירו של הרף וכנ' נראה בתשובו הרשבא
 ואומר ספר יוחסין שמת בשנת קל'ה רבינו יוס טוב בר אברהם הנקרא ה'רשבא
 שחבר ספר מגרל עוז סביב הרמבם והוגר לו מחכס ה' טענות הוא מה שכתוב
 בראשית הספר פס טוב ואומר בחבורו שהרשבא וה'מבן היו רבותיו ובהלכו
 הפליק פ' אומר שהרשבא וה'ר'בם היו רבותיו וחבר ספר כתר פס טוב כנראה
 בספרו הלכות ק'ס עב וקבלתי מההרם מפרוה כי לרבי יוס טוב בעל המגיד
 מפנה היה לו אשה וכסנת אלמנה בא אליה בעל מגרל עוז ויפאלה לו לחסה והיא
 הפיבה לו יוס טוב אחרון לגבי ראשון כחול שויהו רבנן רבינו יצחק מקורביל
 סחבר ספר מצוות הקטן הנקרא סמך ושם אביו רבינו יוסף כנראה בהגה
 הרמבם הלכות סכיתת עטור פ'ב וקבלתי שכמר יואל מפרסו ולא יחיאל מפרסו
 היה רבו וחוקנו ורוב תלמודו קבל מהריבא וזה רבי יצחק היה רבו של הרף

חכמה ואומר ספר יוחסין שהיה לו חוטם גדול ונראה בקוף ספרו שנפטר סנת
 ה' אלפים וכפר יוחסין אומר סנת ל' רבינו אהרן הלוי הנקרא הר"א היה
 בדור הזה סכן הרשבא בתשובתו אומ' שהל"א היה רבו ויש הר"א אחר בדור ה'
 רבינו בחיי ברבי אשר מעיר סרקוסטה אשר בספרד היה תלמיד הרשבא וחבר
 פי הקורה ואומר בפרט' בראשית שהיה אז סנת כח לאלף השמי וחבר ספר כח
 הקמה וכבר נזכר רבינו בחיי אחר בדור ב' לרבנות' רבינו שלמה ברבי יוסף
 בן עמואל ר' בטולטולה ורבינו דוד כהן ורבינו חזקיה מורכבורק היו תלמידי
 הרשבא רבינו מררכי מאוטטרייך אסכנזי סחבר ספרו הידוע סביב הר"ף היה
 בדור הזה כי כן הוא קורא הר"ף שהיה רבו כנראה בכל חבורו וראיתי ברינו
 שחיות ובריות סחבר הוא בחרוז סקורא עכמו מררכי ברבי הלל וראיתי
 בספרו ערוכין פ' הלזן שהיה חתן רבינו יחיאל מפריסי וראיתי בקונטרס שהיה
 גיסו של בעל הסמ"ק וראיתי בספר יוחסין שהיה תלמיד בעל הסמ"ג ומ' מאיר
 ברבי ברוך ונפטר סנת ע' ויא סנהרג בקדוטה' רבי מררכי ברבי שלאי ורבי
 יצחק ברבי אושעיה נכרו של ר' מנחם דינוי הכתוב בדור ג' היו בדור הזה בעיר
 פרוינס כנראה בהרמב"ם הלכות חמות פ"ב בהנה' ואני אומר סכאולי זה המררכי
 סכתב על הריף רבינו משה מכורך חבר הגהות סביב הסמ"ק כנראה במהרריף
 ס' קפ' ונקלתי מחכמי הדור מזהו ספר הזורך הנזכר בפוסקי' ובפרט במהרריף
 ס' ק"ב רבינו מאיר הלוי הנקרא הר"מה מעיר טולטולה היה בדור זה כנראה
 במהרריף ס' ק"ב ובר שנת ס' ר"ע אומר סנהג נסיונותו באסכנזי וראיתי
 בקונטרס סקבל מרבינו יחיאל מפריסי ובאגרות סנכתבו ע"ע המורה נראה
 שהיה כמו בן אחותו של הרמב"ם ואומר ספר יוחסין שהיה בן ר' טודרוס אבולפיא
 ושמת סנת ה' אלפים ד' רבינו אהרן הכהן מלניל הנקרא ר"א היה בדור הזה
 כנראה במגדל עוז הלכות תשובה ט"א השיב לר"מה ונראה בספר יוחסין מזה
 הרב סתה מיש נהר"אם ושחבר ספר ארחות חיים האריך ע"ס יורה דעה האריך
 סנת ז' וכזה נראה ב"ס דבר שנת כי קטו רבינו מאיר מרוכטנבורק הנקרא
 מהרס היה בדור הזה זקן מופלג וכבר הזכרתיהו ע"ס רבי מאיר ברבי ברוך
 שהיה כמכא סנת ה' אלפים לא והגדתו פה גם כן להיותו רבו מובחק מהר"אם
 זהו קבל מרבינו יחיאל מפריסי וראיתי בהלכות חתן ומשה בהגהה בהרמב"ם
 שהיה תלמיד ר' יצחק מווינה ואומ' ספר יוחסין כי מת בכוהר סנת ל"ה ושכסנת
 סו היה גרום כרפת ווס ו' א"ב ודלכג מזכיר זה הגרום על פסוק ואברתס
 גכותס וכו' רבינו שמשון בר' ברוך תלמיד הרס הנלומבר ספר התשבץ גדל
 ב"ת תשובות שמשון ברבי ברוך ונפטר סנת ע"ב ויא שהיה הר"ם בר כמח סכורה
 הר"אם רבינו נחמן שהיה בן כנו של רבינו חיים כהן שהיה זקנו של סמ"ג מצד
 אמו הנזכר ברור רש"ם היה בדור הזה וחבר ספר הנחמני כנראה במהרריף ס'
 קמ"ט רבינו רוד ברבי יוסף אבודרהם הספרדי חבר פי' התפלות בסנת ה' אלפים
 ק' כנראה בחבורו בעפר התקופות והאריך ימים עד סלמד ע"ס רבי יעקב
 בעל הטורים

115

בצל הטורי' ואז היהודים מקטילייהו פרעו ממ גדול וזה החכמי מצאחי כתובים
בערונה ה' בספר פערי כיון ומעיד שהיו כמו ברור הזה ואכתבם חליך על שמו
הרב רבי מרדכי בסדרויכנה סחבר ספר מן החי מסובב על דיני סגוד והתר
וספר בית השערים על דיני כתובה וספר מער נדרי רבי מנחם סחבר ספר המנחם
על באור דברים רבים מהרמבם ר' יהודה דלמוס רבי אברהם מההר שפעה פי
לגמרא ר' יצחק הנשיא סחבר כמו מרש לתורה רבי מנחם ברבי שלמה לבית
מאיר סחבר ספר הבחירה והוא חבור גדול על דרך הליף ובלסוף הקדש ובימיו
שהיה שנת ה' אלפים ס' והיה גרוס כרפת והסיון ויחד חף ה' בס' חליך וגם אז מליך
מיורקה גזר על ספרי הקדש ועל ממון ישראל רבי חיים בר' סמואל ברבי רוד
מטורילה תלמיד הרשבא חבר ברוד החיים וברוד הכסף שנת כ"א רבי מתתיה
היכרי שפעה חבורים ודרשות רבי ישראל דלומבריקה רבי לוי ברבי אברהם
ברבי חיים סחבר ספר לויית חן ר' קלונימוס ברבי מאיר סחבר ספר מלכים על
הנרסה רבי יוסף ק' כספי סחבר ספרים הרבה ויקראם בכלי כסף רבי רוד
דאוסטילייה סחבר ספר המגלה וספר קריית ספר שהיה הכרעת הרעות בדין
רבי יקותיאל המכונה אטרוק עכ' הרב רבי יצחק ל' לטוף ספריו וחבר חבורי'
ה' קרח כורת העולם וברוד המור ר' רב פעלים פ' קהלת שער השמים והוא
חבור גדול ויפה ער המורה ויש בו טעם קצת מכוונת ועיין בתשובות בר שפת
סיון קנ" רבינו יצחק ברבי מנחם כרפתי רבי אברהם ברבי ישמעאל רבו על
רבינו ירוחם רבי רוד הכסף כלס היו ברור הזה רבי יעקב בר' משה בן יעקבאי
הנקרא ברדס הספרדי בברכלונכה שהעתיק פי המסניות מהרמבם מלסוף ערבי
לעברי' ואומר בהקדמתו לסדר נטיס שהיה אז שנת ה' אלפים כ"ה לבריאה וחליף
ד' לחרכן וחליף תר לטורות רבי יצחק בן סיר היה שנת ה' אלפים י"ב והמליך
דון אלפונטו בזה לו לחבר הלוחות מהתכונה וקראם אפונטוס וכל חכמי האומה
תקנו לוחותם על רעת אלו הלוחות רבי יהודה ברבי משה היה אז בטולטולה
והמליך הנז' בזה לו להעתיק ספר ח' ביכנה מכרבי אלסוף לטינו והוא ספר סחבר
על אף וס' סכבים אשר נודעו וכסדים עד היום והם ככללים במה בורו הגבל'
והם יב מזלות בחמכע באופרת הגורת השמים וכל' כורות לכר שמאל וטו לפר
ימין מקסר יוחסין רבי יעקב בן גקטילייה חכס גדול בקבלה מת שנת ה' אלפי'
בסגוביאה רבי יצחק ברבי שלמה בן סהולא מפורד ומליך חבר משל הקדמוני
זמת שנת סח' רבינו שלמה בן בנו של רבי שמשון בעל התוספות היה בעכו ר'
טודרוס בן אחיו של הרמבם חבר עליות יבמות זמת שנת מ' רבי מס טוב מליאן
חבר ספר המשלל וספר משכן העדות זמת שנת כ" רבי משה דליוחן היה ברוד
הזה וכבר הזכרתיהו בחבור הזהר של רשב' ועיין פס' רבי יצחק בןן העתיק
הקונקורדנטי סחבר ערא ח' קלוטו מלסוף לטינו ללסוף עברית שנת הקכ" הרב
הברול דון יוסף ק' יחייה בנו הספי של דון שלמה היה ברוד הזה ראש הגולה ואב
לחכמה בכל מלכות קטילייהו והיה תלמיד חבר להרשבא ויקונן עליו ולשיתם
יפה

יפה אסדרכה לפניך ומביאה בעל פקל הקדמי וזה החכם חבר פסקי הגמרא על
 סדר הנכתבים בכתף סררי עם המורה מקום וחרוטים אחרים והיה יפה תואר
 ויפה מראה מאד וזהו חכם גדול בדיקרוק ובפירוש סב פנית וחבר כל
 הפסוקים ההם בקצרה דרך סיר מרובע ובעונותינו נספך כל בית מדרשו
 בגזרת ס' ויזכרו ומעיד אני אליך שבמי חרפי ראיתי ביר הגאון ח"ב קלפים
 מהפירים ההם שרופים יותר מחכים והגאון הזה האריך ימים יותר מכל
 וזהו החכם שמזכיר ברשמת בש"ט שלו ס' טמה והניח בן וסמו החכם רזן שלמה
 ז' יחיאל אך כעטר בחור ובלי כנים וזאת היא הקיונה של ב תכונות ויתר וב'
 תכונות ויתר וב' תכונות :

קרחת להרחיב כנפרים פרים	חושן ותחת סיר אמרים מרים
ומנבכים תמים מקום מינים תנו	יענה תסובב כי עדים ערים
ומקום חלילים כחללים כאקו	כאשר באשמינס פנדים גרים
לובש סרד יחדר ועוד רד לב ירר	ונחי יהי אל העפירים סירים
מלך כחלך לך וכשא יאבל	התנבשו לבשו מחורים חורים
כניף כפון ועדי עדה וחרה בר	אפר בראש ספר כתרים תרים
אל הבהטים עם כרהיטים רבף	הקנץ והדרדר לררים דרים
ממעכנות שאכנות אל כהי	יבאו חתנים מחלרים דרים
תחת בשמים מק וסך תחת תענק	ראש עוללו בין עפרים פרים
בכי תעטו גוף תטרטו ראש תמרטו	עד תשפכורם על בפדים פרים
תתפללים עפר ואבר על פאר	נותנים ועל ראשי כזירים זרים
זורמו דמי לבות בעד כבות מות	ארץ ערי ככו כהרי הרים
יד אל לחי הסלחו ותפלחו	בחץ בחרבות היזורים כורים
על כו ראשם ארמ פאת מזרה נפח	סלח ברנלי האסורים סורים
קבו בחויהם וכשם מחנק	תבחר ומטרות קברים כרים
הוא רב שלמה הבביר ברית	האור ככבי האורים אורים
עב טל ביום קביר וכח על אור ועל	כשם עיפה מי מקורים קורים
השכו מרירי יום לשולי דור עליו	פסו והביטו מעורים עורים
קדרות בבא מרום לאירו לבשו	עד והרי אור למורים זרים
כל בעלי כיכים בביצים אכלו	יונה ענק תקיר ותורים תורים
עפים עיפים בין ענתים אמרי	פיהם אחזוב בין קבירים כירים
לפור ררור תמיר במרר הזמיר	כל ההרסים בכנורים כורים
חובה במותו תחזה ברור חכה	תליץ באבוס חר סורים ורים
כמס וימר החבר בורות ועור	כוסי יהפך וחמורים מורים
נברו מתיו חכמה כנטף מדלי	או מהמות ים מחמרים מרים
נברו אריות שואבים כאלמים	סבו ויעבו פה סגורים גורים
לאבו ספרו כי בחכמה ספרו	מתקור ברית בס מזורים זורים

הראש והרלבנ

ס

- אל יומצי אהל כאהליוס כמו
- מכסול מרומים מכתוב גולם כמו
- קפת בשמים או כאבקת רוכלים
- מה נעמם כי לא עממם רז וכל
- חומה וחיל היה זרע רע הזמץ
- בחזן וגם שאון וקרקר קיר יקר
- מה יעמם העט לפוס זעם למי
- מי יחזיק מגן זכנה לי ומי
- ואחי באונוסף בעיני בקרו
- במה אכעס את שאריתו ומה
- גדול עקר בכל עבר ומי
- אב רחמן כחם ימן לנו ורב
- תמים ולחלכים באורים אורים
- מתוך כרמינו מקריס סירים
- פולחים לאף פוכים ומורים מורים
- כחוס הכי כל הכתרים תרים
- מכר יטו לגל וערים ערים
- ארזי לבנון הקטורים טורים
- ינסו בהלחם פערס ערים
- יכיל בהסיוג בין מצרים כרים
- לילה לעצמי לשחרים ארים
- אעיר ומה אטוה לכרים כרים
- ירפא כאב נכח לורים דורים
- יערב בזיו פרי ימים פרים

ועמם גם כן בתים אחרים :

- אני אח לרורות אהי אב לברות
- וארר שאולה בינון וסלה
- פלטים לרעה במחוס לפעה
- הרב רבינו אשר אשכנזי
- מברל פערתי פחור הלכוסים
- יהי אבלך לב בקרים חרשים
- ומנה בשכעה וער בשלמים עכ

זהרב רבי לוי בן גרסון פסרדי קבלו מרבותיהם ורורות של פניהם בשנת כמו ה' אלפים ז' רבינו אשר נקרא הראש בן רבינו יחיאל כהן כשיאותו באשכנז שנת ה' אלפים פ' כנראה בשנת פל' וואביו היה גם כן חכם גדול כנראה בטור יורה דעה סי' ד' עח' וראיתי בפסר מחמת קהלות כי בגזרות פעמו קהלות ברכלוכה שנת ה' אלפים ס' סלא ללמד בחכמה יונית ער שיניע הלומד אל כה' שנים חתום תחתיו הרשבא מברכלוכה והראש שבטוליטולה . והיו להראש כפי דברי הקרמה כירה לדרך ח' במים זכרים . רבינו יחיאל היה הראשון ומביאו הטור פעמים רבות ונכתר על פני אביו רבינו פלמה החסיד וגם הוא מת בחור רבינו יעקב בעל הטורים היה פלטי ואומר בפרק דאסון של שבת שהיה עני זעם כל זה לא רכה ליהנות מיוחד או רבים יובללכות קרום החרם סי' תכח נראה שהיה אז כמו שנת ה' אלפים ק' רבינו יהודה היה רביעיו והוא חבר פסר חקת התורה ופסר חקות שמים כנראה במהריקס' קעח ודאיתי בפסר יוחסן שזה הגאון בזמן שהיו הגזירו בטוליטולה הרב את עכמו ואסתוחמותו שהיתה אמת רבי יעקב אחיו בקדושה בשנת ק"א ובמקום אחר בפסרו אמת שהיה שנת ק"ט ויש טענות הרפום והמירו יותר ממאת' אלף יהודים ויש קבלה שהיהודים היו פרוכים בעריות וכן הכותים וכניהם ממם הסחיתו אבותיהם ' מספר יוחסין ' וראיתי באגרת התוכח שכתב זה הרב והיא כמו כנוחה לחמשת בניו האומר ' בשנת ה' אלפים קה' לבריאה הוסס בבית היהודים הרב הגדול רבי מאיר מדינוטנבדיק כי המלך העליל עליו על עסק ח' והיה שואל ממנו סך גדול והרב היה עני ואין לאל ידו והמלך לא רצה שום ערב

יהודי

הראש והרלבג

יהודי אלא הראש תלמידו והוא לחמלת רבי ככנס ערבי ואז הרחיבו ה"לס בסוהר
 יותר טובה עד שיפדע' תוך זה נפטר ה"לס בבית האמורים (ואני המחבר)
 ראיתי בקונטרס אחר וכן האומר בסבת ה' אלפיס נ"ד' תמוז מלך רומה המכונה
 ריירולף תפס ה"לס מרונטבורק ונפטר בתפיסה וט' אייר ולא נתן לקבורה עד
 ד' אדר שנת ס"ז לפרטו) והראש ברח ושלח לפניו רבי יהודה בכו להסכינ לו בידה
 בטולטולה וישימוהו הקק' זהו עליהם לראש ולקפץ עם ארוחה טובה בכל
 פנה ופס הבוא ה"לס כל בני ביתו וימת זקן ושבעימי' וראיתי בקונטרס
 כמעבר ה"לס מעיר ברזילונה עמד ח' ימים בבית הרשעא ושם למדו יחד
 הרשעא כתב לחמי ספרר סיעשו כבוד לזה האיש כי חכם הוא ובעל סברא
 וראיתי בספר יוחסין שנפטר הראש בטולטולה ט' ימים לחדש מרחשון שנת פ"ח
 לאלף השמי' ומיר תוך ה' חדשים נהרגו כל היהודים שבגלילות כבארה תחת
 מלך ברפת' וישיבו קקטולטולה רבינו יהודה בנו על כסא אביו ונבסק' וימו
 עלה במחשבתו ללכת לעמוד בקיבילתה וקומנו כל העדה ויתפסרו לתת לו פי
 סנים מאת אצרחיו ונתנים לו מלפניו ונסתעברו לו בעד פשרה פנים ושם מאריך
 מאד להוריע לבניו כמה היה לו מלפנים וכך מהסקפת אביו ומאריך מאד בספור
 עסקי ביתו ובית אביו ומכזה אותם ללכת ביראת שמי' ומעיד שלא קבל מאומה
 מירשת אביו ושמי' עם ספרי אביו לא יוכלו לפרוע חובותיו ושמי' היו סומכים
 על שלחן האחים ומיעץ אותם לשוב לרור באמכתי' ומאריך מאד בפירושי' וחדושי'
 וענייני דבית ופנים מאד וגם מזכיר לבניו מעשי' שאירעו לו ולא כותיו' ובתוכס
 אומר שרבינו יחיאל אבי אביו היה לו חכם וחבר ואזהבים מאד יחד ונבשענוחה
 שהראשון מהם שומות יבא בחלום לחבירו ויגיד לו דרכי הנפש אחר המיתה והיה
 היום נפטר חבירו של רבי יחיאל ובהיותו בבתי חיים קודם הקבורה עמד רבי
 יחיאל ויאמר אל הקהל רעו רבותי כי כן וכך נבשענו יחד חמי וחברי המוטל לפני
 מתי' ולכן אני מזכיר לו בעניכס שישלים נדרו' ואז ראו שארוז חבירו המוטל בו
 כורעו מעט ויפתחו הארוז ויראו עפעפיו מתנודדים ו'א' פהיה כמו שוחק
 ויאמרו כי היה זה סימן כחילו ואמר לו שלא היה יכול להגיד מאומה וזה החבר
 מת באמככו שנת כ"ד לאלף השמי' וגם רבי יחיאל מת בשנה ההיא' וגם אומר
 סבהיהו אמו של רבי יחיאל אלמנה ונ' בניס קטנים אהה' בא לה אישה בחלום
 בליל שבת ובה לה שתקף תברח חוץ לעיר כי ה' מסך את העיר' ותקף משנתה
 ברעה ותחזור לישן ותקף בא לה פנית אישה ביווני ההוא ותבחר ללכת תקף
 בחצי הלילה ותלך עם בניו חוץ לשער העיר ותכנס בבית גויה שהיתה סוכפת
 פלה העומרת חוץ לעיר כמטחוי קשת' והיה באשמות הבקר באו שודדים בעיר
 והרגו רבי מישביה ושללה לבו וילכו והוא טבה לביתה אחר כך בלי פנע רעו
 וכך מספר להם טבהיהו בחור בא לו חולי העינים באופן שלא היה יכול ללמוד
 ויהי היום ותבא אשה כושית ותתפאר עם אביו לרפאותו ובתוך ח' ימי' ראה תועלת
 גדול' אמנס מתה יבושית והוא נפאר עלול באופן שרוב למדו אחר כך היה
 מאביו

שאביו מלמד בקול רם והוא שומע ומתבונן • ולא יכלתי להעתיק עניינים אחרים
 רבים ויפסם שהיה בקונטרסים הזה • כי החכם שהראה לי לא רכה • וראיתי בקספר
 בר שעת סי' רעב ורפה שהוא כתב לבאוזן הזה וארבעה בנים אחרים היו להראש
 ושם חליקתי • משם • אלעזר • שמעון • וכלם היו חכמי בטולטולה וחברו פסקים
 וטעות על הבמר' ולא כמכאז אכלינו כי אבד זכרם מהזרע הקדוש הזה וחבורהם
 כאשר תראה באגרת שכתב רבי חסדאי קרישקאש שאכתבנה בחלק שלישי
 בסוף הספר הזה • ולא נסאר אלא רבינו יעקב בעל הטורים שלא בא עם אביו
 בקספר ונסאר באשכנז • רבינו חיים אחיו רבו של הראש כסטר שנת עד' לפק'
 המרדכי הכל ברור הרשבא ומחבר הגהות מיימוניות והראש היו שלשתם
 תלמידי מהר"ם כן מצאתי בס' הל' בן חביב דף ר"כ ע"ב • רבינו לוי בן גרסון
 הנקרא הרלבנ הספרי וז' שהיה פרוניכאלו ונראה בחבורו שהיה בשנת ה'
 אלפים כ"ח והפליג להתחכם ועשה פי' על ארסטו ושמעתי בודאי שנעתק בלסוף
 לטינו וחבר פי' הת' רה ופי' אחרים • וחבר ספר מלחמות ה' בשנת פ"ה כנראה
 סס • ויש מרכיב עליו על האמונה אמנם איך משיבים על הארי אחריו מותו • ומס'
 בחב' פז אומר שכתב בימיו כערב ז' שנים שהיה מגיד עתירות באמת לכל
 השואלים אותי • ושם מפלג איך אפשר זה כפי הטבע ובהקדמת פי' התורה כודר
 לחבר ספר המכוונות ופי' על הגמרות וראיתי בקספר יוחסין שרבי גרסון אביו היה
 חכם גדול וחבר ספר טעם השמיר • ואביו אמו של הרלבנ היה הרמב"ן • רבי יצחק
 ברבי ישראל שחבר ספר יכור עולם לכבוד הראש מת שנת ע"ב וכבר דברתי ממנו
 בסוף דור רב יהוסף הלוי רבי ישפסר ברבי יקותיאל חבר קבור ספר התרומות
 והיה תלמיד הראש ומת שנת כ"ב רבי שלמה בן עזראת תלמיד הרשבא חבר ספר
 חקות הריינים שנת כ" וז' שהיה רבי יום טוב אשכנזי • רבינו ירוחם ברבי משולם
 מארץ פרוניכא היה תלמיד הראש כנראה בקספרו וחבר ספר ארס וחזה ומיסרי'
 ואומר בריו שמתה פלרס' הוא שנת ה' אלפים כ"ד שאנו עומרים בו היום • רבי
 אברהם ברבי אשמעאל • תלמיד הרשבא היה רבו מספר יוחסין • רבינו ישראל ק'
 יחיון היה מתלמידיו • רבי שמואל ברבי גדוק תלמיד הרס מרוטנבורק כנראה
 במהר"ק סי' קפ"ב אבל שמעתי שהיו תלמידי הראש וחבר ספר האגודת שאכפז
 דברי הרב רבס וכתבום יחד וקראום אגודה • רבינו יצחק מודרס שחבר
 סגרי רורא היה ברור הזה כנראה בקספרו רבינו פובדיה בר רוד שחבר פי' הלכ'ו
 קדוש החדש מהרמבם היה בקספר בשנת ה' אלפים פ"ה • ובאולי הוא פי' גס' כן
 הלכות דעות • רבי מכיר היה תלמיד רבי יהודה בן הראש והוא חבר ספר אבדת
 ריכל • רבי מנחם ז' ורחו ברפתי היה תלמיד רבי יהודה בן הראש והוא חבר ספר
 בידה לדרך וכסטר בטולטולה שנת ק"ל • ר' יצחק ספרו חבר ספר אבן בוחן •
 ועיין בתם בר שעת סי' רע"ב שכראה שהיה שמו רבי מתתיה אבן בוחן • רבי משה
 הסהן מטורטולה עשה ספר עזר האמונה • הרב רבי שמואל הלוי הקדוש כהרב
 בקדוש ה' בשנת ק"ל עם כ"ח חלק יהודים בקטילתא וטולטולה בשנת מלחמות

ב' אחים אינורקון ופידרו / רבינו יצחק בר ששת הנקרא הר'בט היה מעיר אליו
 ומס הוא קבור והיה ממעפחת פרוסכו / וחרף הכהן היה רבו כנראה בספרו סי'
 קנז ומס נראה פריבו נכו' היה רבו / ובסי' רסט ובכא נראה שכתבו זה לזה
 הוא רבינו חרדאי קרישקס ובסי' ספב נראה שהיה אז שנת ה' אלפים קלר'
 ותעין בסי' ק"ח ונראה דרוס יפה ביריעתו ית' העתידות / רבינו שמעון בר
 כמח הנקרא הרם בר כמח היה תלמיד חבר של הר'בט באליו וסס הוא קבור
 והיה ממעפחת דוראז ולרוב חכמתו היו קורים אותו רבינו שמעון הגדול ויס
 חבור ט"ת שלו הנקרא תשבץ ש"ל תשובות שמעון בר כמח' וחבר ספר מגן
 חבות / וספר אוהב משפט והוא פי' אויב ופי' אזהרות / וספר תקון קופרים'
 ומלחמת מזכה ורחימי' שהיה נקרא רבי שמעון ברבי ברק משרת ותלמיד רבי
 מאיר הכהן שחבר הגהות מיומנות / והלכב היה אבי אמו' רבי שמעון בן בנו
 היה חכם גדול והוא היה מהגולים בגלות אחרון שבספרד שנת ה' אלפים רנב
 והלך לתורמה וימת מס' החכם הישיש דון יוסף ז' שושן מקבל ופלאסוף וחסיד
 כנראה תשובת בר ששת סי' קנז' / רבי אשר ברבי שאלו חבר ספר המנהיג ויס
 מנהיג אחר בדור רשכס / הרב רבי יוסף גקטוליוח בעל הנסיס נפטר שנת ק"י'
 הרב דון מאיר אלגודיץ שהעתיק ספר המרות ללשון הקדש היה תלמיד ר' יהודה
 בן הראש / רבינו חרדאי קרישקס שחבר ספר אור ה' והוא נכבא בשנת הגזירו'
 ואומר ספר יוחסין שנפטר שנת ק"ח במרגוסה' / רבינו יוסף אלבו ספרדי חבר
 ספר עקרים' / והפליג לפלפל עד' האמונה וחבר ספר על זה ו'א' שהיה ק'רפיס
 ומת שנת ק"ל ו'א' שנת קכ" / רבי יצחק ברבי יעקב דלשט שחבר בשנת הקלכ
 ספר פערי כיון בפריוכנה' / רבינו יוסף ז' חביב ספרדי שחבר ספר נחמי' יוסף
 סביב הירף אמנס לא הגיע ליריבו לא קבתו ואומר בפ'טט פסיט שהריטבא רבו'
 רבי פריטו דורנטי היה בשנת הקנר וחבר ספר האכר שאומר ב'רת אמר
 פריטו דורנטי' / ויס קבלה שהמיר וסב בתשובה' / רבי משה ורבי אליהו אחים
 ממעפחת הנערים יש קבלה על פה פהס א' מד' משפחות מיוחסות שהגלה טיטוס
 לרומה' / ובזה הדור יכאן מרומה אלן האחים ובאן לבולונייה והיו עשירים ולא זכו
 לבנים' / ויקנו בית ויעשו בתוכו הכנסת הגדול שבולונייה ויקנו הסרה פיש בן
 הבתי חיים גדולים מס וימותו וסס נקברו ועדין יש המכבו' עט' זכר שנת מיתתם
 והאחתות פולטון ואכי ראיתים' / ובאלו זהו מחבר ספר תלמד התלמידו' שחוקתם
 אחרי ספרו אני משה ברבי יהודה בן רבי משה ממעפחת הנערים' / הרב רבי
 מנחה דרקנאטי שחבר פי' התורה ע"ד הקבלה וספר ריכיס וקבלתי ממורי רבי
 יעקב דרקנאטי שהיה מיואלי חלכיו פיס לו בקבלה מאבותיו סזה הגאון היה (מס)
 אוהב התורה אבל היה גם השכל מאד והיה מרבה בתענית ותפלה שיון השמים
 ורחיבו שכלו ולכו ויכל להביץ התורה' פעס א' בהיותו מתפלל בתענית בכנסת
 וירדט' והנה איש ובידו כלי מלא מים והקיכו ויחמ' לו פתה ויקס וישת ולא הסלי'
 לשתות כל המים ותכף הלך האיש מלפניו' / והוא הלך למדרש כמנהגו וימנא

זכרון ריב' ה' צנור ה' נעשה
 בעת ק"ח חלפן סטי' לוי
 בעקב הקין ביק' ז' בסי' ק

ספרו יוסף א' אויב נכבד
 סי' גענין יוסף ספולני' ק

ל' א' מלגו

בעל המל' מס' א' נכיס
 חובדי' ה'ל' כ' נעשאו
 עין א' ק' י' מ' ע' ג' -

121

סגלו בהיר ובהן כי כהפך לאלים אחר ואלו חבר פי' התורה וספר דינים וספר
 טעמי המצוות ולא הפלים פרש' וזאת הברכה כי עלה אל האלקים בנחת כמו ה
 אלפים פ' ערונת חכמים מכאתי כתוב בגליון א' אשר יבאו ממלכות כרפת
 וסבויה ובאו באיטליאה כמו ברור הזה ואלפי' טים קצתם כתובים במקום אחר
 לא השגחתי בזה אלא כתבתי כאשר מכאתים רבי מתתיה קונכו שהלך
 ירוסלם רבי לוי טרבוט נס הוא רבי שלמה אמרנוט בטורין רבי אליעזר פיגוף
 בפניאה רבי רפאל בלן בניכה רבי יעקב לוי בכנכרו רבי שלמה טרסבורג
 טס רבי שמסון כרמי טס רבי ברכיאל כהן בקמפנייה דרומה רבי מאיר
 לואנס במלכות כפולי רבי מרדכי ריבלון בניכה רבי גרסון טריוט בוולונכה
 ופרמה רבי יוסף כהן במונפירה רבי יחיאל דסנאה בסלונו ר' יחיאל פיגוף
 באיסקרדיאה רבי רפאל בנוטט בפיוליאנו רבי מרדכי טריוט טס
 רבי משה ברבי יוחנן טריוט מקובל רבי מתתיה ראוין בפניאה רבי יחיאל
 פואה ר' שמסון בלן בפרמה ר' סמואל מרשין בקריומנס רבי יצחק איבירה
 בקזאל מזור רבי יצחק אורגין בלומברדיאה רבי יהושע דוולונכה ר' רפאל
 דאברוך בפיוליאנו רבי יוסף טרנבורק בבולוניה ר' אברהם טריוט בסיריזי
 רבי יהודה שיאון בלומברדיאה רבי חיים חבר תלמוד מהרריק בסלונו רבי
 כתל טרבוטו תלמוד הנז' וכתב הס' מרבו הנז' רבי יצחק רומולו בפיאסונכה
 רבי מנחם מוכן בסלונו רבי מתתיה טריוט בקניגאלניה רבי מנחם אויטון
 המכנס במנטירו בוולונכה ר' שלמה טריוט ר' ברכיאל טרבורק בקריומנס
 רבי בן כיון טס רבי ירודיה רפאל ברמימו רבי אליה אלונס בסלירנו ר' אהרן
 טרסבורק בפוליה שנת רמו ראוין פתרע בני היקר כי החכמים אשר ארסוס
 ואזכיר ברורות הבאים איך בידי טוס ראה להעמידך על האמת שיהיו ברורות
 שאכתבם וזה לסיבת כי כתמעטו הלבבות והכרות תכופות ואין מחבר ספרים
 שוחתמו שמש תחתיו כראשונים ואם קצתם כתבו לא כתפטו בכל הגליות
 זולת יסלך לעשות כמוני ולהחזיק אל הקבלות על פה מחכמי הרור ולכן אל
 תתמה אם באולי ימצא איז זה חסם כתוב אחר תלמידי או שפחות קודם לרב
 הרב הנדול רבי יצחק קנפנטון בן הרב הגדול ר' יעקב הנקרא גאון קסטוליא
 ספרדי והרב רבי ישראל אשכנזי קבלו מאבותיהם ורבנותיהם ורורות
 הקדמונים שנת כמו ה אלפים קכ' ר' קנפנטון הרביץ תורה רבה והעמיד
 תלמידים הרבה והארץ ימים עד שנפטור שנת רכב והיה יפה תואר ויפה
 מראה הרב רבי יצחק ר' יאחז מלומד בכוס' היה מתלמידיו ומת בן ע' שנים
 הרב רבי יצחק אבהב חסם גדול ונפטור בערטובאל שנת רכב ז' חרשים אחר
 הגרונס והיה לו ס' שנים והיה מתלמידי קנפנטון הנז' והוא חבר ספר ממרת
 המאור הרב רבי ישראל אשכנזי מאוסטריק חבר ספר תרומת הרמן וש'ת
 וחבורים אחרים ורבי יעקב מולין ורבי אהרן היו רבותיו כנראה בספרו
 הרב רבי יעקב לנדא אשכנזי חבר ספר האבור באיטליאה בעיר פניאה שנת ה'
 אלפים 2 16 יו ב

ד יצחק קנפנטון ור ישראלין

אלפים רמ' הרב ר' יוסף קולון ברפתי הנק' מהרריק נהג נשיאותו בלומברדוואה
 וחלמירו שהיו אחריו קבני ולקטו קצת תשובותיו ואגרו יחד ועשו ספר ק"ט על
 שמו' ונספר זה הבאון בעוילאם שנת ר"מ ורבי שלמה אביו היה גדול כנראה
 בתשובותיו' רבי יהודה הנקרא מיסור ליאון היה בזמנא ונחבר ספר נוספת
 זופים' והיה בר פלוגתיה דמהרריק' ונחלקו הקהל עד שדוכסו מטעמה ברט
 שניהם מהעיר' הרב רבי ישראל מברבונה מרענשבבורק אשכנזי היה בר פלוגתיה
 דמהרריק' רבי יוסף חיון' רבי אברהם חיון' ר' יוסף פרנכיס ר' יוסף רקטרון'
 רבי יצחק זיטא' רבי יעקב חביב הזקן' רבי אברהם בן בכנסת ובנו רבי
 יוסף' ולו ב' בניס דין ויראל ורוב אברהם כל אלו היו חכמים גדולים בפירוטוגאל
 ברור הזה' הרב רבי דוד הרופא ברבי שלמה המכונה מס' ויראל חבר ספר
 מכחם לרוד וספר כתר תורה' הרב רבי משה דר' יחיאל סחבר שלשלת הקבלה
 בדרך סיר אבל בלי סדר' וממנו לקחתו מעט דברים' הרב רבי ישעיה היה
 בטוליטולה שנת ה' אלפים רכ"ז' והוא חבר ספר הליכות עולם' ובן מאסף כל
 דרכי הגמרא יפה מאד' הרב רבי עס טוב הסערי סחבר ספר הררשות על
 התורה שנת ה' אלפים רמ"ט' ר"ס טוב בן עס טוב היה ר' בספרד ומת שנת קכ"י
 ורבי יוסף בנו חבר פי' ספר המדות לארסטו ופי' המורה' רבי אברהם שלום
 בקטלונאיה סחבר ספר כוה שלום ומת שנת רכ"ב' רבי אברהם ביבץ היה בארנון
 ונחבר ספר דרך אמונה' רבי שמואל קרסא חבר ספר מכלול יופי על התורה'
 ואומר ספר יוחסין שנסתף בקדושה' רבי פנחס בשראגה ר' כתיאל בקרקס'
 רבי נתן מאיבר' רבי טעבלן הזקן' רבי יהודה אירנבורק' רבי שמואל ספרה
 כל אלה היו חכמים גדולים בארכות אשכנז' ר' רפאל ידידיה מטרשבבורק ברפתי
 זר' בארמינו באיטליאה שנת רמ"ה' ר' שמואל זכרה ברפתי בפרוזה שנת רס"א'
 ר' תשבץ מבורבערק' ר' מנחם עמיזבורק' ר' יוסף סטרבורק' ר' יחיאל בר' יוסף
 טרייט' ר' יוחנן טרייט' ר' יעקב בר' מרדכי' ר' שמואל ברבי יוסף הנקרא חכס
 ממיכטרי' רבי יעקב הלוי כל אלה היו חכמים ברפתי ברור הזה' הרב מרדכי
 קומיטוכו וכו' ר' משה קסליוני' ר' אליהו אלפג' ר' אברהם ירושלמי' הר"ר אליה
 מזרחי סחבר פי' רפי הכק' על שמו מזרחי וספר ש"ת כל אלה היו חכמי בקוסטנטינה
 ומלפון יו כו ברור הזה' ברור הזה כמחו אנשי ממספח פונכיני אשר התמידו כמה
 וכמה שני סהרפיו הרבה ספרי עברי' שהיו תופלת גדול לישר' ור' איתי בהקדמת
 המכלול סהרפיו בקוסטנטינה שאומר אני ברסוף איש פונכיני בן החר' משה בן
 החכס המושלב רבי ישראל כחן בן שמואל בן הר"ר משה והוא רור ה' להר"ר משה
 מספירה הכל' בתוספות טוך' הרב רבי רור בן הר"ר משה גדליה' ז' תיילא שהיה
 בקסטליילא שנת ה' אלפים פ"ה לבריתא ושם נהג נשיאותו אחרי מות אביו והוא
 דור ולמספחתינו ובסוף ימיו גלה עם המעטרה הורתן' עיר ליטבונה כי ברחו
 מגזרת ס' ויכוננו בשנת ק"ל לבריתא ואשתו בטוב טעמה וסכלה הטיבה באמצעו'
 מלכת ליטבונה כל ההכנסות שהיו לזקניהם' והגאון הזה חבר חבורים ובפרט

ס' יצחק קנפנטון

חבור דינים ומאמר על דיני טרפות / והרב קארן מזכירו בראשית ספר יורה דעה
 זיגוע ויאסף אל עמיו בן עשה פנים לא כהתה עימו ולא גם למה והמחד' בניס'
 הרב דון יהודה היה הראשון כעיס זמירות ומלא רוח חכמה ורעית וספר חבורים
 והיה חותם בתפובותיו לבי מלל כאס יהודה'ן יחיאל והוא חבר הקינה שבט' באב
 במחזור / ויולד בניס ובמות' הרב דון שלמה היה בן רביע לרב דון רוד' והוא
 דור שביעי הירוע אלכו' / והוא הלך עם אביו ואמן לפורטוגאל ככל' ויחי לו פני
 בניס והס' דון דוד הראשון והוא דור שמיני לן יחיאל / והיה חכם ועשיר ולא רכס
 שבניו יקנו בתים וקרקעות ולא יקרה להם כאבותיו בזמן הגזרות וכפטר זקן
 וסבע ימים שנת ל"ה בליטבונס והניח ר' בניס' / והס הרב דון גדליה מהסתחם
 מאר בתורה וברפואה' / ובסוף ימיו הלך קוטנטוינה ומס הרבין תורה וחבר
 חבורים / וכאמר אלכו' א' קטן הנקרא שבעה עינים ובקפו הקדחי ממכו שישתדל
 להכסידם ולהביאם ברעת חכמי הגמרא והפליג לעשות אמנם לא עלה לידו כי
 חכמי ישראל לא הסכימו / ובסוף ימיו נרבה רוחו ללכת אל ארץ שבזי ולא נסתייעא
 מלתא / כי ביום גוס גדליה כפטר בדרך ונקבר בצפת / הסר דון יוסף היה הפני'
 זה א דור תשעי לן יחיאל / והוא אב אבותינו והיה במשא אז בליטבונס ויאסף
 אותו המלך וישמיהו לו ליועץ / אחרי הימים מת דון אלפונסו המלך ויקם במקומו
 דון יואץ אשר אהבהו גם הוא ויביאםו במקומו מהיועצים / ויחי היום ויקראתו
 המלך ויאמר לו הנה מרוב אהבתי אותך בחתי להטיב לך ולכל ישראל / אתך
 וזה בהביל את כפסכס מדינה על גהיבס / ולכן רוכה אני שתמיר אתה וכל בני
 ביתך ודפתי שכל ישראל שבמלכותי יעשו כמוך / כי אותך ראיתי מר וברור
 עליהם / יועץ הסר לא כן יעשה וכו' ככתוב באורך בספר דברי הימים מתולדות
 בני יחיאל סוף דבר בראות הסר כי בלתה אליו הרעה מאת המלך / וגם להנות
 כי לא לקחו עפתי קהלות פורטוגאל ער גרוס קסטיליא כאשר תראם במקומו'
 בחר לכאת הוא ובניו ביתו מבלילות ספרד ולבא באיטליאה / ויקרא לו ג' בניו
 הזכרים שהם הגאון דון רוד זקני שלמה במקומו כזכרהו עם המשכות זרעו'
 ופס הפני החכם דון שלמה סנפטר ברורים שנת רכ"ז יר כיון זה א הניח בן
 בקלניקוי / ושמו החכם דון יוסף יחיאל / והסלפי נקרא הכבון דון מאיר חכם
 בפירים וברקרוק מאר וסלך לאוילונס ומת עם בלי בניס שנת ל"ב / ויקח דון יוסף
 הזקן מן הבא בירו מעת מהפובים כיון' הלך קרוזוס / ויכנס הוא ובניו בלס
 לפת ערב על אניה' / ואחרי ימים רבים והוכחות וטררות גדולות הניע בחוף
 פוסא שבטוסקנה באיטליאה / ככתוב באורך בדברי הימים מתולדות בני יחיאל'
 ואחר כך הלכו פיורונסס ופס בולר הגאון א"ז / ואחר כך באו פיררה אשר רוכס
 פיררה קבל אותו בספר פנים יפות כי שמע את יופי מעלתו בפורטוגאל / וימת
 הזקן בן שבעים שנה בפיררה שנת רנ"ח / וסלחו בניו עכמותו לכפת כאשר כוה
 להס אביהם והנס קבורים אל קבר האסע כן בארו ויתר הדברים הנס כתובים
 בדברי הימים הנז' / דורב רבי יוסף גיקטילויא / מינבאי ספרד והרב

ר יוסף גיקטיליא ור יעקב ן הביב

מעלה שלכן יבא משם סגו כהור * ואומר סכט יהודה סמזה המעטה נעטה מנלה
 רבי יוסף המון הזקן היה רופא פולטן סלים * ורבי משה המון בנו היה גם הוא
 רופא פולטן סולומן בנו * ובסוף ימיו קנאו בו רופאי המלך הישמעאלים וידברו
 תועה נגדו * והורידו המלך * רבי יהודה אביגדור המכונה בזבני * ר' יוסף קמחי *
 רבי בוסטרונא אביגדור * רבי רושיאל קריסקא אריאל * רבי אברהם דלקוסטה *
 רבי טודרוס * כל אלו היו חכמים גדולים בפרווינצה * רבי קלמן * רבי מאיר
 בקנטבורק * רבי יצחק מרגלית * ר' יעקב ברנבסבורק * רבי משה פיסלה * רבי
 מנחם המכונה מענדל פרכא * רבי יצחק המכונה איזק שטיין שחבר פי' על
 הסמב * ורבי ליב כל אלה היו חכמים גדולים בארצות אשכנז * הרב דון יצחק
 אברבנאל היה מופאוי ספרד סנת רנב וחבר חבור * וראיתי בחבור קטן מרפוס
 שמושב אל יב שאלות מעניני פלסופיא אל רבי שאל הכהן אשכנזי * האומר אלו
 הדברים אלו הם החבורים אשר חברתי עד הנה פי' התורה יקרה היא מפניכום
 והסוב ידות ניירוכל ידיעותי בו פי' יהושע שופטים ושמואל * והם כמו ה' ידות
 כיור פי' ספר מלכים ופה אף נעים * והוא כמו האחר * פי' ישעיה וירמיה והוא
 כמו ידות פי' יחזקאל ותרי עפר והם כמו ידות פי' דניאל וקרא מעיני
 ישועה איך ערך לזופיו * ספר משמיע ישועה והוא פי' מזכרח לכל הכבואות שלא
 נוכל לפרשם לא על בית פני ולא בדרך רוחני לא על הגאולה עתידה * ספר ישועה
 משיחו והוא פי' כל מאמרי הגמרא ומדרשות שבאו על המשיח * ואלו ה' חבורים
 הם כמו ח' ידות וסס כלם יחד נקראים מגדול ישועות * ספר עטרת זקנים והוא
 חבור קטן על פי' פרשת הנה אנכי פולח מלאך במשפטים * אשר גם פס מאריך
 יותר * וכן בעקב * ספר ראש אמנה זבח פכה * נחלת אבות * ספר פנים חדשים
 והוא להכריח רעת חרופ העולם עם באור פי' ח' מהמורה * ספר מפעלות
 אלקים בחדושים העולם ותשובה על הטוענים ובאור ענינים מהמורה * ספר דרך
 השולמים * והוא ג' מאמרים * ח' מדבר מעניני הפה ומשפטיו פס דיני דה וכו' *
 והב' על עולם הכסמות וג' ג' והג' בתחיה ויום הדין ועדין לא השלי מאמר
 ג' * ספר להקת נביאים והוא בעניני כבואה וכבואת מלכה ונתוכח עם המורה *
 וזה יהיה תחת ספר מוחה פרי שהתחלתי לעשות על זה ונאבד * וכל הפירושים
 וחבורים האלה עשיתי אחר שיבאתי מארץ מולדתי * כי קודם זה הייתי טרוד
 בחכרות המלכיות ולא היה לי פנאי לעיין ולא ידעתי ספר וכלותי בהבל ימי ושנותי
 בבהלה לעשות עושר וכבוד * וכן אבד העושר בעיני רע * ואחרי היותי כע וכר
 בארץ ומקרת הממוץ אז דרשתי ספר ה' * ואז אמרתי חסודי מחסרה והכי קתני
 ואני ראיתי לא קונטרס מרפוס כמו קלף ח' דורש על צורת היסודות * ועוסק
 בעורתם הוא חוש לאש * ולחות לאויר * והקור למים * ויובם היא צורה לארץ *
 וזה החכם עת ונקבר בפרוזה סנת חסטי * ויהי לזבן חכם ופלוסוף נפלא * והוא

קבלתי
 בחמה יום ביום מורכב
 ספר על נבלי' כיש עמוד 4
 ימות המשיח
 וכן קיימת
 היותו
 ויסודות
 ויובם היא צורה לארץ
 וזה החכם עת ונקבר בפרוזה סנת חסטי

היה בראש גולי מליסבוכה עם אביו ואחיו ואחר פטירת אביו בפרה והלכות
 רבי שלמה אחיו לתוגרמה בלה בעיר רוינה ואחר כך בעיר אימולה ועם כטע
 אהלו עם בניו ויהי חכם גדול בתורה ופלוסופיא דקדוק ופירוש לא קם כמוהו
 בדורו וחבר חבורים וקצוריו על חכמת הרקדוק ופלוסופיאה והנס בירי ובחגי
 ימיו קהלות הקדש שבמלכו כפולו בחרו בו וקראוהו להיות עליהם רי' ספט ודיין
 עליהם ועם עבר כב' סנים עד גלות ישראל מארבות ההם וישב באימולה אל
 ביתו סנת ה' אלפים סין ובסנת טג' עלה אל האלקים ויהי לו ב' בנים יהודה
 הוא הראשון ומת בחכ' ימיו בלי זרע של קיימה הרב דין יוסף בן הגאון דין דוד
 ז' יחיאל בנו השני והוא דור י"א למסלת משפחתיו והיה במעי אמו כמכאן
 הדורו מליסבוכה כאשר תראה באורך בספר דברי הימים לתולדות בני יחיאל
 ובחיותו באימולה הרביץ תורה לרק' עם כל ימי חייו והיה חכם כולל בכל החכמו'
 וחבר ספר תורה אור ועי' כל כתובים אשר נרפסו בבולוכייה וחבר ספר דרך
 חיים אשר היה מפרש סך רב ממדרשי הגמרא וספר נר מצוה שהיה מפרש בו
 כל המצוות וטעמם ובענוונותו כשרפו אליו הב' חבורי בפרוה סנת ס'ר בסגנה
 לרוב לחץ השוטרים עם ג' תלמודים שהיה לנו עם ועם ספרים אחרים ולא נותר
 אצלו מאלו הסני חבורים רק קצתם שמכאתי קונטרסי' בבית מדרשו של הרב
 ז"ל הזה ולרוב למורו יומם ולילה השיגוהו חלאים רעים וכאמנים עד שנפטר
 לעולמו בן מה סנים סנת ה' אלפים רצט' ואחרי פטירתו כמו' סנס פלחנו
 עבדותו אל כפת כאשר בזה לנו ונקברו עי' הגאון ר' יוסף קארו ויש בידינו ראייה
 מיר' וזה הרב רבי יוסף אבי זלטה הניח שלמה בניס וד' בנות ואחאכו בניו עם
 המעטירה מ' אביגיל ז' יחיאל הורתינו השיאנו ארבעתן בכבוד בריך ה' דין דוד
 הוא הגדול ומת בן חמשים סנה והניח בן קטן ושמו אחיקס הרב רבי יהודה
 היה השלישי אשר למד בפרוה בסטוריאלי שלהם ובתורה הקדושה יבן מים
 מהגאון רבי מאיר רי' עם וככתר ברפואה סנת סין בכבוד גדול לא נעשה כמוהו
 לסוס יהודי וכשא אשה בבולוכייה ומת עם בן לה סנים סנת ה' אלפים טכ' ולא
 הניח בנים זכרים אלא בת ח' ושמה אביגיל אחי גדליה בן הגאון דין יוסף
 הייתי בן סנינו אשר להפקת רכונך חברתי זה החבור זולת חבורים אחרים
 אשר חברתי על עם אחיך ויובאי חלכי כלכם ברוכי ה' למען יהיה שמי נקרא
 עליוס תמיד וכבר הארכתי כוננת כל ח' מהם בספר דברי הימים לתולדות בני
 יחיאל ועתה פה לא אחנע מלהודיע בקיבור כוננתם למען לא ימוטו מפיך
 ומשי זרעך עד עולם הראשון נקרא עי' אבות לן יחיאל ויש בו כמה וכמה
 פסטים שקבלתי מאבותי והפית נתן לי לשון למורים והתחלתיהו בבחרותי קודם
 סכשאתי אשה באימולה השני נקרא ספר יחיאל והוא זה וכונתי בו להודיע
 שלסלת הקבלה מתורת משה ממרעה עד היום והתחלתיהו ברוינה על סמך
 סנת ט' השלישי נקרא ספר הדרשות אשר דרשתי ברבים בכמה מקומות
 באיטליאה והתחלתי לכתבם על ספר בסנת ס'ב על עם רבי משה בני ובנים הזה

הריק הריגל הרשום

הם סך קף : הרביעי נקרא ספר רבנו הימים לתולדות בני יחיאל וכוונתו להודיע שלטת זרעו מתחיל מדון יחיאל הראשון בשנת ד' אלפים תרכנו עד היום אשר חרסתי והמלחמה יותר ממה שהיה כתוב ביד זקנינו וזה לפי שמכתי חרופים ביד קרובינו העומדים בשלטיקו וקולטנטימו וכתבחים בו עם הקדמה ופה לחבור שלח היה מאז : והתחלתיהו על פס רבנו יהודה בני שנת ס"ו ברו"ה : החמשי נקרא מפלג שלמה וכוונתי בו לתת פתרון לכל מיני החלומות והתחלתיהו באימולה על פס רבי שלמה בני שנת ס"ו : הששני הוא ספר שבו פירשתי כל המלות זרות הכמחאות במחזור ספרדי והתחלתיהו על פס רבי דוד בני שנת ס"ב בקורדיכולה : השביעי נקרא ספר חנוך וכוונתי לתת טעם ופתרון לכל מיני פרטומי הידים והפנים מבני ארס : והתחלתיהו בפסארו על פס בני רבי חנוך שנת ס"ג : השמיני נקרא ספר גדליה וכוונתי בלדרוש פסוקים הרבה שבתורה שבכתב ומאמרים שבתורה שעל פה עם פשט יפנים וכחים והתחלתהו על פס רבי גדליה בנך : ועל פס כל יוכאי הלבי אשר בשמי יכוסה : והתחלתיהו בפסארו שנת ס"ה : התשיעי נקרא ספר בית חמונה וכוונתי בלהרהות מעלת התורה ומעלת מ"ע והתחלתיהו שנת ס"ו באליסנדריה על פס רבי גדליה בן מ' קמילה בתי : העשירי נקרא ספר הר סיני וכוונתי בולפרט חלוק הדברות שיש בפרט יתרו וקדושים ואתחנף : ולבסוף אני עושה חלוק טמנוות הנכונות להווע חובה לארץ עם דרך נאות ויפה והתחלתיהו באליסנדריה אר שנת על פס רבי משה בן מ' קמילה בתי : האחד עשר נקרא עין המנין וכוונתי בולפרט טעם מניו ישראל והכושר ועל עין הרע והתחלתיהו על פס רבי משה גדליה בן רבי יהודה בני בקסטיליטו שנת ס"ז : השנים עשר נקרא ספר המשביל וכוונתי בו ויכוח ושלפול בקי"כ הטוב ויכ"ד הרע על עסקי התשוב' ודינים על מנוות ר"ה וכ"ו והתחלתיהו בקיירי שנת ס"ח על פס רבי משה בנך : השלשה עשר נקרא ספר הללויה וכוונתי בו לפרט בדבור רחב מן ברוך שאמר עד סוף שמנה עשרה והתחלתיהו בקיירי על פס הח"י מנחם סיני שנת ס"ח : הארבעה עשר נקרא ספר נח וכוונתי בו לפרט ברכת יעקב שנתן לבניו וחיתתו וחיתת יוסף עם למוד ענייני הספר ובכיה ונחמה : והתחלתיהו באליסנדריה שנת ס"ח על פס רבי נח בן רבי יהודה בני : החמשה עשר נקרא ספר האוסרי וכוונתי בו לפרט כל מזמור אשרי תימתי דרך : והתחלתיהו שנת ס"ט בקסטיליטו על פס ר' דוד בן רבי יהודה בני : הששה עשר נקרא ספר תוכחות מוסרי וכוונתי בו להביא קצור רוב המחדרים שדברו על דרכי התשובה ואחרי חבדתי וידו ויפה מאד : והתחלתיהו על שמי שנת השמאל בכפר פומה : השבעה עשר נקרא ספר הלמודים וכוונתי בו לפרט הרבה אגרות ומרשים קפים ורחוקי מפשט אשר מכאמים בספר עין ישראל ובפרי אחרים : והתחלתיהו בפומה שנת שמאל על פס הגאונים א"ל וזקני זבל : השמנה עשר נקרא ספר דרכי נועם : וכוונתי בו ללמד הדרך הטוב שצריך לאדם להתחזק כל

ימי

אע"י קבלת שלמה זשוח"ה 98722

131

זמיו חיון למען יזכה אל האומר האחרון . וככנס בזה כד דרושים על פרטיות
 התורה והתחלתיהו בפומה פנת שלב : התטעה עטר נקרא ספר הפרטיות
 זכוונתי בו לתת טעם אל כל הפרטיות שבתורה שהם חרפט . למה זאת פקוחה
 וזאת סתומה . וכך לתת טעם למה נסמכו זו לזו והתחלתיהו באלו ספריריהם כסלנו
 סמנ : העשרים נקרא מועד קטן / וכונתי בו לדרוש בכל מועד שבטבעה איזה
 דרושים קטנים מתועלת הקהל מעניינה דיומא התחלתיהו באלו ספריריהם פנת
 סמנ על פס דוד בן המד' יוסף בני' יצו' . אשר כל אלה החבורים ביגיע כפי
 הברתים לא פלגתי ולא פסקתי יומם ולילה עד שקשרה נפסי באהבתם מאד :
 העשרים ואחד נקרא עץ חיים וכונתי בו להשיב אל כל מיני ספקות אשר יוכל
 האדם לשאול על עסקי תחיית המתים והתחלתיהו פנת סמנ על פס הנכאל בן ר'
 יהודה בני' יצו' . ועתה הנני עורך לפתוך בני היקר מנין ופס וסדר כל הדורות
 אשר היו בעולם מיום הברואה עד דריונו זה . וזה להקל הלך ידיעתם וגם
 פלה יתו עתה בחתימת עקר הספר טוב לראותם בחשבון כורך וקצר . והם
 ארס . שת' אנוס' קינן' מהלל אל' ירד' הנך' מתוסלח' למך' נח' פס'
 ארפסכר' פלח' עבר' פלב' רעו' פרוג' כחור' תרח' אבר' הס' יפסק' יעקב'
 יהודה' פרץ' יחזק' רס' עמיכרב' כחטון' פלמון' בועז' עובר' ישי' דוד'
 שלמה' רחבעם' אחא' יהונפט' יורם' אחזיה' יואש' אחזיה' עזריה' יוחס'
 אחז' חזקיה' מנשה' חמון' יאשיה' יהויקים' יהויכין' שאלתיאל' זרובבל'
 ממלס' חנניה' ברכיא' חסרא' יסעיה' עזריה' שמעיה' סכניה' ברכיה' י'
 נתן' הונא' נחום' יוחנן' שפט' עכנן' נתן' נחמיה' יעקביא' הונא' הונא'
 זוטרא' זוטרא' גוריה' זוטרא' יעקב' יעקס' נחמיה' אברמי' פנחס' חזוב'
 וזה היה האחרון הנכתב בכתובים שהיה באמת ובאמונה מזרע הקדש של דוד
 המלך . וקשה בעיני כי ראיתי פני אחים נחשבים ב דורות כמו יהויקים אחי
 יהואחז וברקיה ואחיו שהם במסג' דורות והיה ראוי לחשוב אותם דור' א' . וכך
 ימר הונא ומר עוקב באובח' שהיו אחים וכמנו גם הכ' דורות . וכך אחרים . עם
 כל זה כל אשר כתבתי הם דברו קדר עולם . וכך בסדר עולם משים שמעיה אחר
 סכניה . וכך משים ערים אביו של חזקיה . ובסדר עולם זוטא מביא סקפיה קודם
 סכניה . וכך חומר סכניה בן שמעיה אביו של חזקיה ובסדר עולם זוטא אינו מביא
 בעריה . ולא כו' הלל הזקן היה אחיו של חזקיהו זה . ואני לא ידעתי להכריע'
 ודליות' כי כאשר אמרתי בראשית החבור הזה שרדס הראשון להיותו יזיר כפי
 של הקב'ה . ראוי להאמין שהיה שלם בטבעות וחלקיות המושכלות בתורת משנה
 אשר נבראת קודם העולם כאשר דרשו חז' על פסוק ואהיה אל' חמון . אם כן
 ארס הראשון היה ממשל בתורת משנה בגלויים ונסתרים בכל האפשר לבן ארס
 ובמדרגת מרעה . והוא מקרה אל שת הכולר בכללן וכדמותו . ומס' נשתלמל
 אל נח ואברהם וזרעם שבמכרים עד מתן תורה שאז היה מקרה בגלוי ובסומבי
 גדול אל משנה ואל כל ישראל ומס' מרור' אל דוד עד דורמ' זס' באופן שאז
 להכתימה

שלשלת הקבלה

להכחישה אפילו במקורת חירק או י' קטנה ואפי' שהרחבתי עד השתא הרבנן
 בזה בכמה אופנים ודרכים באורך ובקצרה . בחרתי עתה להציב לפניך בקיפן
 הקצורים כל סדר קבלת התורה למען יהיה עריך לפניך במראות הכובאות זך
 ובהיר כשמש . כבר הזכרתי אליך מאמר חז"ל שאמרו בפ' ישכילין . ז' קפלו את
 העולם . מתוסלת ראה ארס . עס ראה מתוסלת . יעקב ראה עס . עמרס ראה
 יעקב . יאחיה הסלנוי ראה עמרס . אליהו ראה אחיה וערין אליהו קייס וחיץ ספק
 סלשיותס כל א' ראס לרורו וקבלת התורה תלויה עליהס . כי למרו זה לזה כל
 התורה שהיתה ביר ארס וביד מרעה . ועתה חציב לפניך פרטי הדורו' מפלסלת
 הקבלה מתורת משה שבכתב וטבעפ' : ארס חיה תתקל שנה ומת בסנת קי'
 ללמך : סת חיה תתקב שנה ומת סנת קלס ללמך : אכוס חי תתקס שנה
 ומת סנת ר'סו ללמך : קיכ חי תתקי שנה ומת סנת קעט לכח : מהללאל
 חי תתכס שנה ומת סנת ר'ר לכח : ירד חי תתקסב שנה ומת סנת ס'סו לכח :
 חנוך חי ס'ס' שנה ויהיהלך סנת קי' לכח : והוא קבר ארס וחיה אחריו כ' סניס :
 מתוסלת חי תתקט שנה ומת סנת ת' לכח : למך חי תסעז שנה ומת סנת תקכ
 לכח : כח חי תתקכ שנה ומת סנת כ' לאברהס : עס חי ת' שנה ומת סנת
 כ' ליעקב : ארפכעד חי ת'לח שנה ומת סנת מ' ליכחק : סלח חי ת'לג שנה
 ומת סנת כ' ליעקב : עבר חי ת'סר שנה ומת סנת עט ליעקב : סלב חי
 ר'לט שנה ומת סנת מ' לאברהס : רעו חי ר'לט שנה ומת סנת ע' לאברהס :
 סרוג חי ר'ל שנה ומת סנת ק' לאברהס : כחור חי קמ' שנה ומת סנת קי'
 ליכחק : תרח חי ר'ה שנה ומת סנת ל' ליכחק : אברהס חי ק'עה שנה
 ומת סנת טו ליעקב : יכחק חי ק'פ שנה ומת סנת לז ללוי : יעקב חי קמז
 שנה ומת סנת נה ללוי : לוי חי קלז שנה ומת סנת קי' קורס יכ'את מכריס :
 קהת חי ק'לב שנה ומת סנת ק' קורס יכ'את מכריס : עמרס חי קלז שנה
 ומת סנת ל' למשה : משה חי ק'כ שנה ובן פ' שנה היה כסקבל התורה והיא
 סנת ב' אלפיס תמ'ח לכריאת העולם : יהושע חי ק' סניס ובן פ'כ שנה קבל
 התורה ממרעה סנת ב' אלפיס תפ'ח . פנחס לא נורעו ימי חייו כי האריך ימים
 מאד . והוא קבל מיהושע סנת ב' אלפיס תקיז לכריאה שבסנה ההיא מת יהושע .
 עלי הכהן קבל מפנחס סנת ב' אלפיס תת'ל : שמואל הכביא קבל מעלי סנת ב'
 אלפיס תת'ע'א : אחיה הסלנוי אפילו שהיה מיוכחי מכריס קבל משמואל סנת ב'
 אלפיס תת'גב : אליהו הכביא קבל מאחיהו סנת ב' אלפיס תת'קסב :
 אלישע קבל מאליהו סנת ב' אלפיס ומז' לכריאה . וזו נסתלק אליהו ויא' שהיט
 סנת ב' אלפיס תת'קב : ויא' שנסתלק סנת ב' אלפיס טונו . יהוירע הכהן קבל
 מאלישע סנת ב' אלפיס כ'ה : זכריה ככו קבל מאביו סנת ב' אלפיס פז' ויא' ע'ג
 הושע הכביא קבל מזכריה סנת ב' אלפיס כ' : עמוס הכביא קבל מהושע סנת
 ב' אלפיס קי' : ישעיה קבל מעמוס סנת קמ' : מיכה קבל מישעיה סנת קס' :
 יואל קבל ממיכה סנת קכ' . כחוס קבל מיואל סנת רמ' חבקיך קבל מכחוס

שלשלת הקבלה סח

סנת רבד : בפניה קבל מחבוק סנת רפ ירמיה קבל מצפניה סנת סיו :
 והחרבן היה סנת סלח : ברוך קבל מירמיה סנת ג' אלפים טל : עזרא הסופר
 קבל מברוך בבבל סנת ג' אלפים טע והיה הוא יחד עם קל חכמים ונביאים
 ונקראים חכמי כנסת הגדולה שמעון הכרית היה מעירי כנסת הגדולה וקבל
 מהם סנת ג' אלפים ת : אנטוניגוס קבל משמעון הכרית סנת ג' אלפים תרו :
 יוסף בן יעזר ויוסף בן יוחנן קבלו מאנטוניגוס סנת ג' אלפים ותק' מהיה כב'
 לבנין בית סני' יהאפע בן מרחיא וכתאי הארכלי קבלו מהם סנת ג' אלפים תקס'
 מהוא סנת קלכ לבנין וכמו ס' קורס מלחמות יון יהודה בן טבאי ושמעון בן
 טטח קבלו מהם סנת ג' אלפים תרכא לבריאה ר'ג לבנין הבית וראשית
 מלכות חמומכאים שמעיה ואבטליון קבלו מהם סנת ג' אלפים תסכ מהוא
 סנת סרי לבנין הבית הלל וסמאי קבלו מהם סנת כמו ג' אלפים תסכ מהוא
 סכ לבנין וכמסך קבלת זה הדור מאה סנה מהיה עד חרבן בית סני מעט קורס'
 וזאת הקבלה עמדה ביד זרע הלל אלו הק' פנים סכס שמעון בן הלל ורבן
 גמליאל ככרו ור'טבב סמרב בחרבן ועם כל זה הלל זקנס היה קכ פנים במסך
 זרעו הזה עד מהוא ראה ר'בז פגס הוא הזקין מאד עד סך קכ סנה באופן
 סהלכה הקבלה מיד הלל וזרעו ליד רבן יוחנן בן זכאי פה א פה ודורות תנאי'
 ריב' קבל מהלל וזרעו קורס תפלוס החרבן והיה נטיא ג' פנים אחר החרבן
 מהיה סנת ג' אלפים תתכ מהוא תיו לבנין רבן גמליאל בן רטכב סנהרב
 בחרבן קבל מר'בז בסנת כמו ג' אלפים תתמוזב פנים אחר החרבן ר' עקיבא
 קבל מר'ג סנת כמו ג' אלפים תתס' וכמו ככ לחרבן רטבב הסני קבל מרבי
 עקיבא בסנת כמו ג' אלפים תתכ לבריאה רבינו יהודה הכטיא סנקרא רבינו
 הקדוש קבל מר'טבב אביו סנת כמו ג' אלפים תתקס ליזירה וככ לחרבן ר' חנינא
 בר חמא קבל מרבי הקדוש סנת תתקפ וקל לחרבן דורות אמוראי רב בסורא
 וסמוא בנהרדעא קבלו סנת ג' אלפים תתקט לבריאה ר' יהודה בנהרדעא ורב
 הזנא בסורה קבלו סנת ד' אלפים יד רב חכרא בסורה ורבה בר נחמי קבלו
 ג'סנת כמו ד' אלפים כ' אבוי בנהרדעא ורבא במחוזא קבלו סנת כמו ד' אלפים
 פה רב נחמ' בפומבדיתא ורב פפא בסורא קבלו כמו בסנת ד' אלפים תג'
 רב אסי בסורא ור' זביר בפומבדיתא קבלו סנת כמו ד' אלפים קכ' מרימר בסורא
 ורב גביהה בפומבדיתא קבלו סנת כמו דקפה הדורו רכנן סבוראי רב יוסף
 בפומבדיתא קבל מהם סנת ד' אלפי רלח רב אחאי בפומבדיתא ורב עינא בסורא
 קבלו סנת ד' אלפי רע רב חנן בפומבדיתא קבל סנת ד' אלפים מט' רב ינחק
 בפומבדיתא קבל מרב חנן סנת ד' אלפי פס ד'סנא בן רא ומר רבא בפומבדית'
 קבלו כמו בסנת ד' אלפי טע ח'דורו ג'אונים רב חנינא בפומבדיתא ורב סנא
 במתא מחסיא קבלו כמו בסנת ד'תמ' רב יעקב בפומבדיתא ורב יהודה במתא
 מחסיא קבלו כמו בסנת ד'תכ' רב מרי בפומבדיתא ורבי יהודה במתא מחסיא
 בסנת כמו ד' אלפים תק' בר אבא בפומבדיתא קבל סנת ד' אלפים תקמ' :
 רבי וספ

מעלת הכפרים זה על זה

יותם אחז חזקיה עד פנה ח' למענה קיר פנים ירמיה מן יג פנה דיאמיהו עד
 חרבץ בית ראשון מא פנים ו' חרשים י' ימים יחזקאל מן פנה חמסית לחרבץ
 ובלות יהוה כן כ"ז פנים י' תרי עשר מן עזיה המלך עד פנה אלכסנדרוס מוקדון
 סכ"ז פנים י' דברי הימים מפנברא העולם עד כורס מלך טרם פנברא בנין בית
 פניג' אלפים פנ"א פנים י' דניאל ועזרה מחרבץ בית ראשון ובנין בית פניג' ע'
 פנים י' משנה מחרבץ בית פניג' עד חבור המענה ק"ב פנים י' הט"ס הירושלמי
 מחבור המענה ע"ר ר' יוחנן מחבר הט"ס ירושלמי פ' פנים פהיה ר' פנים לחרבץ י'
 ו"א ק"פ פנים פ' פהיה פ' פנים לחרבץ י' הבבלי מחבור המענה עד תחית
 הבבלי פ"א פנים י' דע כי תקנו חז"ל בכ"ב סדר כל הכ"ד הוא בזה הדרך תורת
 משנה ראשונה י' ואחר כך נביאים י' ואחר כך כתובים י' וסדר הנביאים הוא
 יהושע י' שופטים י' שמואל מלכים י' ירמיה י' ישעיה י' יחזקאל י' תרי עשר י' וסדר
 כתובים הוא רות תהלים י' איוב י' משלי י' קהלת י' שיר השירים קיונות י' אסתר י'
 דברי הימים י' ושם נותנים טעמים וסדרות י' אמנם בעלי המסורת הקדמונים
 ישעיה לירמיה ויחזקאל לפי שהיה קודם י' וכן נמצא בסדר הספרים י' אבל
 האמכנזים וזרפתים סדרים כדברי הגמרא י' ובעל המסורת קדמוני כתובים בזה
 הדרך י' ד"ה תהלים י' איוב י' משלי י' רות י' שיר השירים י' קהלת י' קיונות י' אסתר י'
 דניאל י' עזרה י' וזכה מסדרים הספרים י' אבל האמכנזים מסדרים תהלים י' משלי י'
 איוב י' ה' מגלות י' דניאל י' עזרה י' ד"ה י' וה' מגלות כפי סדר קריאתם בכנסת
 דהיינו שיר בעסח י' רות בטבעו י' קיונות בט' באב י' קהלת בסכ"ו י' ומגלת אסתר
 לפורים י' ודע שבעלי המסורת הסליגו להסתכל בתורה מה' והביאו במונח
 כל הפסוקים והתיבות וזאתות מכל הכ"ד עד כ"ד ע"ו מ' מחזק חזי התורה
 באותיות י' ודרוש דרש משנה חזי התורה בתיבות י' ושם עליו את ההפך חזי
 התורה מהפסוקים י' ולהיות כי נמצאו בתורה מעשים ועניינים שהיו והפרשיות
 והפסוקים המספרי ענינם הם מוקדמים ומאחרי זה לזה י' בחרתי להציג לפניך
 הדברים כפי זמנם בקצור על דרך סדר עולם אשר לכל הפרטים מביא ראיה י'
 ולהיות כי אין ביד כל אדם הספר שהוא אחרתי כי טוב לכתוב לך גם את הדבר
 הזה י' ביום ט"ו ניסן כתראה המכינה בסנה ודבר עם משנה ז' ימים רפוי' ובסוף
 השנה ההיא יום ה' י"ד ניסן שחטו ישראל את הפסח ובלילה הבאה היתה מכת
 בכורו י' וביום ו' ט"ו בני ישראל ממזרים י' בני ימים הלכו לסקות ולאישים ולפני
 פי החירות י' בהביעו ויגד למלך מצרים כי ברח העם י' בחמישי וטעי רשעו
 מצרים י' לילה נכנסו ישראל בים ואחרים המצריים סנטבעו יום ה' בבקר שהיה
 יום ז' ליציאת מצרים ואחרון לפסח י' כאן ישראל מהיום וראו המצריים נטבעים
 ואמרו פירה והלכו למרה ושם קבלו ער י' מכות י' וילכו לאלים ושם למדבר סוף
 הוא לום ושם הגיעו ביום א' ט"ו חיר י' ועד היום שהוא חבלו עובות הבכק שהביאו
 ממזרים שהיו קא סעורות י' ואז קבלו מן וטלו ועמדו ז' ימים וקבלו הסבת והבאר
 ונלחמו עם עמלק י' משם נסעו יום ח' רח סוף וביאו למדבר סיני ומכאו עליו עכ"ה

הספור ומטה עלה יום ב' לחרם בהשמה • ובו ביום בא לעם • ובהשמת יום ב'
 לחרם עלה להר להגיד דברי העם • ואז כוהן לך אל העם וקדשתם והיו ככונים
 ליום השלישי שהיה יום שני לחרם שהיה יום שבת • והיה בו קול סופר ונגם משה
 אל הערפל וקבל י' דברות • והעם שמעו ואכזי ולא יהיה לך • ואחרי הדברו קבצו
 זקני העם ואמרו למשה דבר אתה עמנו וכו' ומשה נגם אל הערפל ויעמדו העם
 מרחוק • וכאמר להם אז אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם ופרס' משפט'
 וערשת הנה אכזי שולח מלאך • ואחר שירר משה ללמד אל העם בא לו דבור ואל
 משה אמר עלה אל ה' שאל סאחרי דרתו ועלה פעם אחרת • וכך עשה והכניס
 וע' איש עמו • וישתחוו מרחוק ונגם משה לברו • והעם מכפה טובו וירר משה
 ויספר לעם כל י' דברות וישראל הטיבו כל אשר דבר ה' כעשה ואז משה כתב על
 ספר כל אלו הדברים • וכלה היה ביום ו' שהיה יום מתן תורה עד הערב • וביום
 ז' הסכים ובכה מוזבח תחת ההר ויב מבבות כדי להכניס ישראל בכרית הרם ושלח
 הנערים לעשות הזבחים • וקורם קבול הכרית לקח משה הש"ת סכתב ביום ו'
 בעבר ויקרא באזני העם לראות מה חשבו בלילה בעברה • והטיבו כל אשר דבר
 ה' כעשה וכשמעו • ואז לקח משה הרם ויורק על העם ותקף עלה כמו שכנוה • והיה
 משה בהר מ' יום • ביו תמוז ירד וסבך הלוחות • וביום יח עלה לבקש רחמים
 ועמד מ' יום אחרים • והבנה נתרצה לו וכוה לפסול הלוחות סכינות ועשית המשכן
 ירד לח' אב ופסל הב' לוחות ועלה כט' אב ועמד עם מ' יום שלישי וכתנה לו התורה
 שעם ב' וירר יום ו' תשרי שלזכרון כעשה ככ' וכוה עשיית המשכן • ואמרו חז"ל
 במסכת תענית שהשכינה שהתה בהר ממתן לוחות ראשונות עד השניות שהיה
 בכ' ונגם שהתה עד יום שהוקם המשכן שהיה ר"ח ניסן ואז זזה משם וישבה על
 הכפרת ושם באהל כתנה תורה שבש"ע • יום א' כג' אדר התחילו ז' ימי המלוואים
 שהיה משה מעמיד המשכן בכל יום בבקר ומקריב עליו קרבנו ובערב מפרקו •
 וביום ח' שהיה ר"ח ניסן העמידו ולא פרקו ובו ביום נכנסו אהרן ובניו לכהן ובו
 ביום התחילו הכנפאים להקריב ומתו כרב ואביהו • בסנה שנית ליביאת מצרי' ר"ח
 אייר כאמר שאז את ראש והיא פרשת במדבר וכשנא יר אייר כעשה פסח שמי הרי
 שעמדו במדבר סיני ואחרים וכ' יום • ב' אייר כעלה הענן וכסעו ישראל ממדבר
 סיני ועלו לקברות התאוה ועמדו עם ל' יום • ואחכ הלכו לחברות ושם עמדו ז'
 ומ' להסגר מרים • ביום כה סיון הגיעו למדבר פראן • וט' בו שלח משה מרג' ל'
 ויגזבו מתן מ' וום והיה ט' באב ואז נגזרה עליהם מיתה במדבר • ותקף היה
 תלוכת קרח • והלכו יט' שנה כרים וכעים במקצות המדבר כנראה בערשת מסעי
 ויט' שנה יפצו בקרם ברנע עד שהיו להם עם מ' מקצות • יום ר"ח ניסן שנת מ'
 ליביאת מצרים באז מדבר בני היא קדם ותמת עם מרים י' בנות קבר עם • ואז
 שלח משה מלאכי מקדם אל מלך ארום • ואחר ג' חדשים באז אל הר ההר ושם מת
 אהרן בא' באב ויבא הכנעני ללחום וחזרו ישראל לאחזריהם ז' מסעות ובמסעו'
 ההם כלתמו עם סיוון • והיה בשנת מ' ליביאת מצרים בל"ח שבט עד ז' אדר

דרוש על הגלגלים

פירש משה הקדוש לישראל ו' בו באמר למשה הן קרבנו ימך למות ו' בו
אמר משה לישראל בן ק"כ שנה אכני היום וביום ההוא מת' ומן המן סלקטו
ביום ההוא אכלנו עד יו' כיסן והעם עלו מן הירדן עם יהושע ביום י' כיסן :

חלק שני

מהספר מאמר על בריאת העולם

ולהיות

מבראשית חבורי זה נדרחי לערוך לפניך בקוצר מלין איזה
פרט על הכבראים בשמים וארץ וכן בענייני הסדים וכן
בתועלת חברי האדם עמה באתי לסלם נדרי ולמען תבחן ותראה גודל מעלת
הבורא וחכמתו בכבראים יתן לחכם ויחכם עוד : האצטגניכים חלקו הארץ אל
שם מדרגות וכל מדרגה מסבבת בארץ עז מילין וחבי' הרי כלם יחד מסבבים
הארץ לח אלפים ות"ק מילין וכל מיל אלף שאסו וכל שאסו הוא ה' פירו : הית מלא
כל הארץ כבורי ועם כל זה כפי כח רמזיניכו הוא למעלה מכל הכבראים במקום
נקרא ערבית : ותחתיו הרקיע הראשון ואין בו ככב ומסבב כל מה שתחתיו
בכד טעות ונקרא נכס העולם ומסבבו ממזרח למערב : המני און בו ככב
והוא מסבב כל מה שתחתיו ממערב למזרח ובכל ק' שנה מסבב מדרגה א'
מהכל : הפליטי נקרא פירמזיניטו ובו ככבים רבים ויב מזלות וארקטו'
לא הניע לרעת אמיתות הליכת הגלגלים כלם אלא מהגלגל הזה ולמטה כי
זאת החכמה לא נשלמה להגלות בימיו : הרביעי ים בו כוכב סטורנו ועושה
סבובו ב"ב שנים וגדול מהארץ כ"ה פעמים : החמשי ים בו כוכב יובי ועושה
סבובו ב"ב שנים וגדול מהארץ כ"ה פעמים : השמיני ים בו כוכב מרסי ועושה סבובו
בכ"שנים וגדול מהארץ כ"ה פעמים : השביעי ים בו כוכב וינרי והוא קטן
והוא קטן מהארץ ל"ה פעמים : והתשיעי ים בו כוכב תרקוריא והוא ח' אלפים וק"מ
פעמים מהארץ והודעת טולומיאור' אבל הפלטון אומר שתרקוריא קודם :
העשירי ים בו כוכב לבנה ועושה סבובו בכ"י ימים ושעות והוא קטן מהארץ ל"ה
פעמים : ה"א הוא גלגל יסוד האם : ה"ב הוא גלגל יסוד האויר : ה"ג הוא גלגל
יסוד המים : ה"ד הוא הארץ : האצטגניכים אחרונים גמרו אומר שהארץ מסבבת
לא אלפים ותק מלין דאטליאה והמים פעליה מסבבת י' פ' יותר מהארץ והאויר
יפ' יותר מהמי' וכן כלם ממטה למעלה אבל פלטוני ופיטגורה וסיעתם אומרי'
שים טונים ומרחקים אחרים : וז"ע כיום ימו קו' ה' תחוב באמצע כל הרקיעים
והגלגלים

והגלגלים והזרך מסוף קצה א' לקצה אחר מכל העולם ומעמיד עליו כל הגלגלים
 הכל ומסבבים בו לרמיון א' ריטטה מהיה תחוב בה בארסה עץ א' וספי הקצוות
 כקראי א' פול ארטיקו והאחר פול ארטטיקו ואל מהם בראה לעיניו ולא הפני
 האצטגנינים הראשונים מהתחילו בזאת החכמה היו עובדי אילנים וכל החסמים
 מהיו מחרסים איזה אומנות היו עובדים אותן לאלוק ומזיירים בורתו לכבודו
 ואמרים שאחרי מותו הולך בשמים להיותו מצב האלקות וקוראים גם כוכב א'
 על שמו באופן שברקיע או בגלגל פליטי הקרא שירממיטו פים בו ככבים איך
 מספר היו רובם ככרים אכלם אבל האצטגנינים לא נתנו עיניהם אלא על כך
 אלק כב להיותם יותר גדולים מהאחרים ואפילו הם העמידום על מה בורות
 ובתוכם היב מזלות וקראו שמותם כפי מעסה האנשים שנקראו על שם ככל
 כנראה באורך בספרי הספירה ויא שנקראו באלו השמות לפי שמצב הככבים
 דומה אל הכורה ארציות שקראו אותה על שמו ויא לפי שמצב הככבים ההם יס
 להם יכולת פרטי על מין הצור ה היא שבארץ ויא שנקראו כן על שם האשמי סבלו
 אותם להמון ויא שנקראו כן כרי פעי זה הס' מהפס יורע ויתבלה זמן מלכותם
 ופעולתם אשר אל לבני אדם ברעת באיזה אופן ודרך מטי האדם כפי תכונת
 וגם לא מרע כך וכמות ואיכות ככובות הספעתם עלינו וזיך הוא זה אלא הכל
 הוא ברבון הצורא ורע כי ממטלתם אינו אלא על דבר מקרי ולא על הבחירוי
 ואלא יהיה דבר תמירוי ואלא יהיה דבר טבעי והנה גם ורמות המח בורות
 אשר בגלגל פליטי הקרא שירממיטו כתובים בספרי האצטגנינים והספירה
 באורך אבל לא אנדר לך אלא היב מזלות שאנו כפופים תחת הליכותם ומבטם
 יותר מזולתם טלה הקרא אריאק ולו עני טלה מכויר בג' ככבים והוא
 ראש מזלו ומיוחד על הראש ומושל בכיטן והשמש עומד בו מחזי מרצער אפריל
 צור הקרא טברו ולו עמי פרה מכויר בלב ככבים המכונים בלינילי או קיווזה
 גם פולכיני ומביט על הצורא וברק וכתפי ומושל באייר והשמש בו מחזי אפריל
 ער חזי מיון תאומים הנקרא יומיניו לו כורת ב' אסים כחבקים יחר מכויר
 בית ככבים ויא פים לו פרוף זכר ונקבה ומביט על זרועות ידים ורגלי ומושל
 בסיון והשמש בו מחזי מיון ער חזי יוניו קרטן הנקרא קקרו והוא בר' כז
 והוא פרוף בריה הנגדלת במים מכויר בט' ככבים הנקראים חמורי ומביט
 על החזה והחלקים המרכיבים אותן ומושל בתמוז והשמש בו מחזי יוניו ער חזי
 גוליו אריה הנקרא ליאו ופרצופו מכויר בט' ככבים ומביט על הלב ואצטומכה
 מריאה וכבר ומושל באב והשמש בו מחזי לגיו ער חזי אבוס בתולה הנקרא
 עידו והוא פרוף אשה מכוירת בכוכבים ומביט על המעינים ותחתון
 האצטומכה ומושל באלול והשמש בו מחזי אבוס ער חזי סיטימ מאזני הנקרא
 ליברה והוא פרוף אדם פיש בידו מאזנים ומכויר בח' ככבים ומביט על
 הכליות ופי הטבעת ומושל בתשרי והשמש בו מחזי סיטימ ער חזי אטמו ורע
 פי אלו הככבים הם לפני עקרב אבל להיותו גדול מאד ומלא ב' תקומות
 האצטגנינים

דרוש על הגלגלים

האצטגונינים לקחו הככבים שלפניו ועשו ממנו מזל אחד וקראוהו מאזונים וזה
לפי טבעיות השמש בככבים ההם אז הלילה והיום שנים כמו מאזני' שהם שנים ו
עקרב הנקרא קקורפואח מזוייר בלא ככבי' ומביט על כלי' ההולדה ומושל בחשוק
והשמש בו מחזי' אוטו' עד חזי' כובימי' קשת הנקרא סיטרייאו' והוא כורת ארס
אשר מחזיו' ולעיל הוא ממרחא חיס ומחזיו' ולמטה בכורת סוס ובידו קשת וחכיס
ומזוייר בלא' ככבים' והוא על הירכיס ועללס ומושל בכסלו והשמש בו מחזי'
כובימי' עד חזי' דיבימי' גדי הנקרא קפריקורנו והוא כורה שמאמנעותו ולפניס
כתיץ עז ומאחריו כתיץ דג מזוייר בלח ככבים' והוא על הברכיס ומושל בחרס
טבת והשמש בו מחזי' דיבימי' עד חזי' יוכארו' דלי הנקרא אקווריאו' והוא כורת
חיס שסוף מים תרלי' לרלי' ומזוייר בלח ככבים' והוא על השוקיס ומושל בסבט'
והשמש בו מחזי' יוכארו' עד חזי' פיבראו' דגיס הנקרא פ'סיס' והוא כורת
דג גדול הנקרא בלינה' ולא שהוא כורת ב' דגיס ראשון של זה אבל זכב של זה
ומזוייר בל' ד ככבים ומושל בארר' והוא על הרגליס והשמש בו מחזי' פיברא' עד
חזי' מרבו' ויש גם כן יתר הכורות ככל' שהם לו' זולת היב מזולת אשר כל' מהם
תקועיס בגלגל מדר ימיץ וטו' מדר עמאל' ובתוכס אזכיר זאת והיא כורת כלב
קטן הנקרא קניקולה מזוייר בב' ככבים' והולך בו השמש מחזי' לוליו עד חזי'
אגוס' ואז החוס גדול מאד' ורע כי כל אלו הככבים והמזלות תחוביס כל' אחד
בגלגלו' ואינם מגלגליס בפני עצמם אלא הגלגל מגלגל' והולך' וגם הם כוסעי'
עמהם בהכרח לרמיון הקפריס מנולרו' בטבלה שבמקום שהולך הטבלה הולך
הקטר עמו' והגלגליס ההם מפוזרים בגלגל הגדול הזה הנקרא פ רממיטו
דמיון ל'זטה שבקרן ההולך ממזרח למערב ועליו יס כמה נמליס ההולכי' עליו
קכתס הולכי' ממערב למזרח ומכפון לדרום וכיוצא' ורע כי תנועת כל הנבראי'
הכל' הם בדרך עגול' והארץ היא באמצע דומה לנקורה שבאמצע העגול ואינה
מתנועעת מאלוה אלא מוכרחת' ורע כי כל אלה הפרטי' האצטגוניני' הקדמוניס
רובם ראו בעיניהם במופת חותך' וזה לפי שכל אלה הרקיעיס וגלגליס כבראו
מיסוד חמצי' זך ובהיר מאד באופן שנראה אליהם' והראיה כי בכל לילה אנו
רואים הככבי' שהם ברקיע השלישי תקועי' ומראיתם בוקע כל הגלגלי' שלמטה
מהם עד שנראה לעינינו' ומעוט אלו הענינים הכירו וירעו והבינו דבר מתוך
דבר ממה שנבלה אליהם' וכל אלה בראיות ברורות ומכריחות כבראה בשפרי
זאת החכמה וחרטומי מזרי' הקדמוני' שכל כפסם ומחשבתם השימו על החכמה
הזאת הפליגו להתחכם בה יותר משאר האומות' להיות המריכה ההיא יבשה
מאד ולא ירד מטר עליה אלא פעם לענה וכמעט לעולם באופן שהשמי' והגלגלי'
אינם מחוסים מעיני האנסי' עבור העבים אבל לעולם הם זכיס ובהירי' ויא'
שהקדמוני' כשהיו עובדים למרי' הם גמרו לבני ארס כל אלה הענינים ואופן
עבודתם ולהשביעם' ולא שבני נח כשנפתחו ארובות השמי' כתגלה להם כל מב
הגלגליס וכורותם ולמדה לבניהם' ורע כי גדר המ' ל' הוא רגע שהחמה
והלכנה

והלכנה נרביקים יחד בחלק א' מחלקי הרקיע והוא ראש לחרם הבא וסוף לחרם
 סעבר י וזה נקרא מולד אחתי י וראוי היה לעשות הרבע והוא רח' לולי שאין
 טעת המולד לבני העולם אלא מדרך חשבון וסברה וזה נקרא מולד שנה לפי
 שהוא משנה לכל אפי' שהתחלה אינה שנה לכל האקלמי' לפי שאי' סמוך למערב
 של עולם ובבל נוטה למזרח ולזה יתראה חרום הלכנה לבני א"י קרוב לו' טעות
 אחר המולד ולבני בבל כמניח' טעות אחר המולד י ומפני זה לא בזה הית' לממר
 רח' משעת התחלתה ברקיע והרפס לקבעו על עבת חכמינו ותלה הכתו' המועד'
 בקריאה פנא' הלה מועדי' ה' אשר תקראו וכו' ולכן סדרו פנא' יהיה המולד קודם
 ו' טעות פנא' השמש על הארץ נקרא מולד בחור וקובעים אותו היום רח' לפי
 טבירוע סכרה סמוך לטקיעת החמה ויהיה סוף החרם היום ולאחר רח' הכנס
 ואם יהיה במש טעות ולמעלה יהיה מולד זקן ואינו ראוי לקביעה י ויש בזה
 סימנים ועניינים רבים ואני מקצר י והבגור הוא הנקרא אופסוי' און' טלסיות
 תבנית השמש והירח כדורים י ובג' הירח פחות מבג' השמש חלק א' משפת
 אלפים ותת' ולכן כפי חכמי השבורת אין מאור השמש מאיר כל הירח באופן
 מתראה לעינינו אלא סתהיה השמש כנגד הירח בטה בליל יראו טו' וממס ולפניה
 וכן לאחריה לא יתראה בעינינו אור הירח כי אם בקצה אשר אז נראה ממנו
 כמו קרנים או חכי עגולה ולזה אין סדר י והתקופה של ניסן היא בשעת הכנס
 השמש בתחלת מזל טלה והיום והלילה שני' ונקרא חקיוני' ביא' ו תקופת תמוז
 בשעת הכנס בראש מזל סרטן והיום כפלים מהלילה י ותקופת תשרי בשעת
 הכנסו בראש מזל מאזני' והיום והלילה שנים י ותקופת טבת בשעת הכנסו בראש
 מזל גדי' והלילה כפלי' מהיום י ולפון תקופה הוא מלפון הקפה שמחזרת ומסבת
 זרע בכל החודים הסכימו' שהיום יהיה לעולם מכר טעות דל' יב טעות לילה יוב
 טעות יום י וחלקו השעה לחלף פ' חלקים והטעם מפני שיש בו חכי' וטלים ורביע
 וחומש וסותות ושמית ותשיעית ועשירית מה שאין כן במאר החשבונות ובפרט
 במקפר ששים שלקחו להט האכטג' כינים שאין להם ז' ח' ט' ולפיכך זה המנין
 שלם בכל חלקיו י ורע כי המקום פעליו נתיסר חשבון המולדות והתקופות
 המתוקן לכו לקבוע רח' ומועדי' מדור רבי הלל כנזכר ברורו עפ' הקבלה ממרעה
 להיותו סוף הכסמים בא"י כי אין קובעים חובה לארץ פנא' כי מניין תבא תורה
 הוא כיו' ומיוסר כפי תרובת שני המארות במהלכם האמצעי והמקום פעליו
 נתיסר זה החשבון גם ג' דעות י רבי אברהם הכפיה אומר ואחרים סתתיסר על
 קצה מזרח השמש הכוזר ראש מז' ובעל המאור והרמבם סוף פ"א ואחרי אומרי'
 סתתיסר על אמצעות א"י וקראוהו טבור הארץ י בעל ספר יוסר עולם ואחרים
 אומרים טבור הארץ הוא הנקודה פעליה נחתכו קו האורך שהוא הקו השנה י
 וקו הרוחב שהוא קו חכי' היום זה עם זה בחכאין ועם נתיסר י ורע כי תקופת
 שמואל נעשה לבקשת בני עירו ולא חס לרקרק החלקים והרבעים י ורב ארא
 עשה הדקדוק הטב' והאמתית עמו בד' להכריע ביניהם י ונא כי שמואל ורא' הו'

במני

במני אקלמי' כשחברו אופן חשבונם ושהמתית הכריע ביניהם' ואכן הולכי אחר
 רב ארץ : ודע כי מולר השנה לא נעשה אלא לרעת ולמצא בנקל אימתו יהיה
 יום ר"ה' כי אז נרע ימי קביעות כל ימי ר"ה הסנה' אך המולר האמתו נעשה
 למצא רבע המולר באמת' ויא' כי המולר האמתו הוא שלשהיות הלככה רבוקה
 בקצה א' מהגלגל היומיו כזה המולר פעושה מצד החשבונם ההולכי כאלו
 הלככה תהיה באמצע הגלגל נקרא שנה' כי בזה האופן יהיה שנה לכל
 העולם ודע שאין בכל עגולות הספירה עגולה שיהיה לה רוחב כלל זולתי אפורת
 המזלו' כי סאר העגולו' כלם קיינות' אמנם אפורת המזלו' יש לה רוחב יב' מעלות'
 והשמש לעולם יתנועע באמצעו וישאר שש מעלות לבד כסוף וסוף לבד דרום וזה
 הדרך לבד יקרא לקווי' כי כאשר השמש נהלככה פוגשו' זה בזה בתו נקודה א'
 בשעת המולר אז יהיה לקות השמש וכאשר יביטו זה את זה בנקודות קרובות
 מזה יהיה בשעת הנגור' אז יהיה לקות הלככה : ודע שהירח מסבב באמצע
 גלגל קטן שאינו מקיף כל העולם ונקרא כחם בריח ותנועתו בכל יום ממזרח
 למערב' וזה הגלגל מסבב בגלגל גדול המקיף את העולם ונקרא גלגל כוטה
 לפי שנוטה מכסוף לדרום ובמהלך אמצעי מהקטן בגדול הוא הנקרא אמצעות
 הירח' וגם זה הגלגל הולך בגלגל אחר סביב גלגל כוטה לפי שהוא כוטה בגלגל
 גדול ממנו סביב גלגל מעגל ותנועתו בכל יום ממערב למזרח על סדר המזלו'
 עיין הרמבם פי"ד : ולהיות כי יש קצת סיכוו בחשבון זמן המולרות שלפעמי' יהיו
 חרטה כסדרן ולפעמי' שלא כסדרן מכאן בעלי זאת החכמה שכל מחזור של רמז
 שנים יסובו להיות מכווני' כל המולרות זה כנגד זה ועיין בפרוש הרמבם פ"ח :
 ולהיות כי יש קצת סיכוו בחשבון זמן התקופות' לבן מכאן שכל מחזור של כ"ח
 שנים אם תסליך כל ימיו ז' ז' לא ישאר ממנו כלום ותביט בפני הרמבם פ"ט :
 ולהיות כי הדרטי' כפי חשבונות בני ישראל הם כפי מהלך הלככה לפי שנה' עולת
 חרש בחרטו מ"ל כמיתחרש לכס' רחיה בירח אחר שנסתר באור השמש ויראה
 לעיני' אז תקריבו עולת' ר"ח שהרי כאמר בניסן החרש הזה לכס' ראש חרטי' וכך
 השני' הם כפי מהלך השמש שנה' שמור את חרש האביב שהוא זמן יביאת מצרי' :
 וכך חב הסבועו' בזמן הקביר' וסכות בזמן האסיף וכלם עי' מהלך השמש' אמנם
 מכאן שכל מחזור של יט' שנה עם תקון הכרחי סיכנם בהם ז' שני' מעוברות
 שהם בסכות ג' ו' יא' יד' יז' יט' וי"ב שני' פשוטות אשר במסך אלו ה"ט שני' הלככו
 השמש והירח בשנה' אבל מעריך השמש שעה א' ותפה חלקי' : וזאת הואיל
 ובמחזור של יט' שני' השמש הולך יותר מהירח שעה ותפה וכבר נכנסה התקופת
 בניסן משנת הבריאה עד מתן תורה כמו ח' ימי' יתחייב מזה פתהיה התקופת
 נכנסת אחר שנים רבות באייר' ובה אין תשובה רק השיבו חכמי' תיקו' ועיין
 בפני הרמבם פ"ו ופ"ט' ואומ' ספר הקנה שכל תקלב שנה חמה ולככה שני' בנקודת
 תלייתם ברקיע כי בסוף זה הזמן הוא סוף מחזור של כ"ח שני' וסוף מחזור קטן
 של יט' ובסנת ה' אלפי' מ"כ הוא סוף שני' עשירי' ובכל התחלת שני' א"א בלא

סימנים

פוימנים מתמיהים בעולם : ודע שהשמש נכבד בליל ד' כח חלול והתקופה היתה
 ביום זה בעצמו בג' טעות ביום : ולהיות שכלל גדול אצלנו שראש השנה לתקופתו
 הוא ניסן וזה לפי טעם נכטוינו במצוות אלה אחר ב' אלפי' תמח לזכירה שאז היה
 מתן תורה : וגם לפי שאז הניע התקופה קרוב לר"ח ניסן עבור הסעה שמטריף
 השמש לירח בכל מחזור של 'ט ככל' : וגם לפי שאין עומי' התחלה אלא בזמן יפה
 ונעי' והוא להיות השמש בראש טלה שהוא פת הסווי והוא ב'ר"ח ניסן' : וגם לפי
 שאז היה כמו בריאת עולם לפי שבו נבאלו ישראל ממצר' : וגם לפי שנכטוינו
 לעשות חג הפסח בחרם האביב : לכן חזל עשו חשבון כפי מה שעולה לאומר
 הרעת והחשבונות שתקופת ניסן שהיה יכול להיות קודם בריאת העולם היתה
 בתחלת ליל ד' כב' אדר' ומולד ניסן ליל ד' ט' טעות : הרי הקדימה התקופה למולד
 ז' ימים ט' טעות תרמב חלקי' : ועל זה החשבון סומי' אנו במולדות ותקופות
 שכלל פנה ושנה ועיין בפרק ה"ל : ודע כי רבי אליעזר קובר שארם הראשון
 גברא ביום ג' תשרי ודבי יהושע קובר שנכבד ביום ג' ניסן ואחר זה הולך רב
 ארא ואומר שהתקופה הראשונה שהיה בעולם בעת שנבראו היתה תקופת
 ניסן והחמה בראש מזל טלה בתחלת ליל ד' : והקדימה התקופה למולד ניסן ט'
 טעות תרמב חלקי' והירה נכבד אז בקוף מזל רגים והתחילו ללכת במזלות עד
 שנתקבצו במעלה ראשונה של מזל טלה בכמו כד' חלקים ממנו ט' טעות תרמב
 חלקי' ר"ח ניסן' : וכעס שבתחלת הבריאה שהיתה לפי זה בבט אדר ג' טעות קבא
 חלקים הקדים למולד ניסן ט' טעות תרמב חלקים כך לעולם כל ראש מחזור
 תחזור בזה הדרך : ואף על פי שנחלקו רבי אליעזר ורבי יהושע על בריאת ארם
 הראשון עם כל זה מורי פניהם שמולד ראשון לארם היה ביום ז' ב' טעות : ומפני
 שאנו חושבי' ר"ה מתשרי הזכרכו לרעת מולד תשרי שעולה על הלכ שהיה קודם
 הבריאה ו' חרשי' ועלה לנו שמולד תשרי בטנה ראשונה שנכבד העולם היה בהר"י
 זרע כי מעת שתקבץ הלבנה עם השמש במדרגה א' שהוא המולד עד שתקבץ
 פעם שנית יס' יום יוב טעות ותשכב חלקי' זהו מרת חרש הלבנה וכשתכסול
 המספר הזה יב' פעמים במספר חרשי הפנה פשוטה יהיה המקובץ מזה ש"ד
 יום ח טעות ותענו חלקי' : אבל מרת שנת החמה לפי דעת שמולד שאנו סומי'
 עליה הם פסה יום ו' טעות : ובזמן הזה הולך החמה בחלק א' מהרקיב עד
 שתסוב ותחזור אל החלק שהוא בעצמו : ושנת הלבנה אף על פי שאינה כוונת
 לשוב אל המקום שהתחילה : ראונה היתה להקרא פנה להיותה סונה להתחמש
 במזל שהוא שהתחילה אפילו שאינו בחלק ההוא בעצמו וכשתקבצו ימי שנת הלבנה
 מהם ספר יום ח' טעות ותענו חלקי' וימי שנות החמה מהם פסה יום ו' שנה תכאנו
 שנות החמה תוסף על שנות הלבנה י' ימי' כ"א טעות ר"ח חלקי' וכשתקבצו יתרון
 שנות החמה על שנות הלבנה וכעלנו המספר ההוא ב"ט פנה שהוא מספר שני
 המחזור : יהיה המקובץ מזה ז' חרשי הלבנה ושנה א' ותפח חלקי' והוספנו אל
 השבעה חרשי' בכלל חרשי המי' ועמינו ב' ט' שנים שבע שנים מיג' חרשים וכן

ככל וכן נחקייים מילואו זיבאר הקימר וכאשר תראה כתוב לפנינו וגם הנזכרים
 בזהביו חותו וקראוהו נומירו אבריאוו סרל חטבון של זהב יחין הפרס בניס לבינינו
 חלא סהם מתחילין המחזור ב' סנים מלפנינו שהוא זמן הלידה ובגלל זה יבא
 להם כי בכל סנת ה' יליו למחזור יתעכב ספסם ימים רבים אחר פסחמו והסימן
 היו זכו י' ודע שלולי התפכב חלקי שבכל חרס מסדפי הפנה היינו קובעי חרס
 ח' של ל' יום והוא נקרא מלא וחרס שבט אחריו של לט ונקרא חקר ולכן עבור
 חלו החלקי הבוספים יפ לנו להוסיף לפעמי יום ח' לפנה ונקראת פנה שלמה
 ולפעמים נחמר יום ח' ונקרא פנה חקרה ולפעמים לא יבטרך להוסיף או לגרוע
 ויבאו חרסים כסדרן ח' מלא וח' חקר ונקראת פנה כסדרה וקבעו החקרן
 והיתרון הזה בחרסי ככלו טובת מפני שלא היו יכולין לקבעו לא בניסן ולא
 בחסרי מפני המועדי סבהם ולא יכלו לקבעו בחרסים סבין ניסן לתשרי מפני
 שהימי סבין מועד למועד לא יהיו פעם עורפי ופעם חסרים כי לעולם בין פסח
 לעצרת ל' יום ובין עצרת לבכ קכ"ב יום היינו ממחן תורה עד שבירת הלוחות
 מח יום ומסם עד סנתכפר העוון מ' יום ומ' יום סעמד בסר לקחת לחות
 אחרכות וירד בכ"ח או בערבוי ולכן אומר ר"ת כי הראשוני ואמצעיים היו שלמי
 מיימים ולילות אבל האחרוני חסרו לילה ח' והיה מקצת בכ ככלו והאחר
 ואחפול לפני ה' בראשונה ר"ל ברבון טוב וכך לא היו יכולים לקבעו שבט ואדר
 מפני העבור שהוא באדר ראשון שלעולם הוא מלא לכורך העבור וכו' ככראה
 באורך בסומנים ודיגים הללו בי לא באתי לזה ודע כי לפי דעת רב ארא פנת
 החמה היא פסח יום ה' פעות ותקצו חלקי ומחר רבעים והרבע ח' מעו בחלקי
 ולפי חטבון זה יהיה תוספת פנות החמה על פנת הלכנה ימים כ"ח פעות קכ"ח
 חלקי ומחר רבעי ובכל מחזור של יט פנה יהיו מכווני פנות הלכנה עם הפסחות
 והמעבורות סבהם יחד עם פנות החמה וטולומיאוו ראם האנטוניני הולך
 ברוב רביוו אחרי רב ארא ובפרט בסוד העבור סרל עשיתי ז' עבורי בכל מחזור
 של יט ודע שלפי חטבון שמואל פעוטה הפנה מפסח ימים ורביע יהיה מרחק
 בין תקופה לתקופה בא יום ז' פעות ומחפה ויהי רחוקה מן תקופה אמתית
 ימים בקרוב ולרב ארא יפ בין תקופה לתקופה בא יום ז' פעות תקיט חלקים
 לא רבעים וכתב הרמבם כראיין לי הרברי פעל חטבון תקופת ר"א היו סומכים
 לענין עבור הפנה בעת סב"ר הגדול היו מעברי ולפי חטבון תקופה זו נתבאר
 והדברים באצטמינות יותר מחטבון תקופת שמואל ודע כי חטבון תקופת
 הללו הוא כפי מהלך הפמם באמצעות לא במקומו האמתי חלא בקרוב כי הזמן
 האמתי הוא כמו ב' ימים קודם תקופת שמואל ור"א ודע שבפנה כוכבי לפת
 בקראים ככבי הסכוכה לפי מהם תועי במהלכס בהקם חל בגלל הסכבי הקיימים
 כיוף על פני שמתנועעים בגלגלס תנועה מסודרת הנה בהקם חל ככבי קיימים
 תנועתם בלתי מסודרת ושמותם הם שבתאי הנקרא סטורנו ומשל ביום שבת
 ודק הנקרא יופיטור או יופי ומשל ביום ח' מאדים הנקרא מרטי ומשל ביום ג'

חמה הנקרא סול ומוסל ביום ה' יבנה הנקרא וינסז מוסל ביום ו' כוכב הנקרא
 מירקוריא ומוסל ביום ד' לבנה הנקרא לונה ומוסל ביום ב' ודע כי מלת חרם
 הוא מלשון חרש וחיכה ראוי להאמר אלא על חרם הלבנה המתחדשת בו ומה
 שאומרים חרשי חמה הוא דרך הסגה וראוי היה להקרא חרום הלבנה אלא
 שחזל קראו לו מולד מפני שבכל חרם הלבנה נסתרת בכמו ב' ימי או פחות מעט
 קודם שתדבק בשמש ואחר כך מתחלת להחילך ולקנות אור ואין באורה כח
 לבני העולם לראותה והוא כענין הילוד שאין בו כח לנהוג מנהג בני אדם וללכת
 ולכנע כשאר בעלי חיים ודע שחזל ברוב חכמתם על תיקון סדר החרשים
 והטנים והמועדות הסקופו בעין חכמתם שלא לטרוח אל הקהל ולא בא כוס
 כשור קרוב לשבת שבה יוכרחו לעשות ב' שבתות יחד וכך להיות כי יום ערבה
 לא באה אלא יום אחד ואם יבא היום ההוא בשבת תבטל מצות ערבה בשנה
 ההיא לכן תקנו שלעולם לא ברו ניסן ופסח ואייר ולא בהז' ניסן ולא ג'הז'
 עכרת ולא אלול ולא ברות יז תמוז וט' אב' ולא אב' אב' ולא ארו תשרי ולא
 ג'ז' אב' ולא אב' כ' חשוון ולא ז' סליו ולא ב' חסכה ולא ה' טבת ולא כז'
 טבת ולא או שבט ולא אב' אדר ראשון וסני' ולא אב' תענית אסתר ודע שעל
 ו' חרשי היו פלוני בד' יוצא להודיע לישראל יום קביעת ר"ח על ניסן מפני הפסח
 ועל אב מפני התענית ועל אלול מפני ר"ח כד' סיכפו אל ל' אלול שאם נודע להם
 מקדשו בר' יום ל' נהגים אותו היום קדש בלבד ואם לא נודע להם נהגו יום ל'
 ולא קדש עד שיבאו להם פלוני תשרי ועל תשרי מפני תקיף המועדות ועל
 כסלו מפני חסכה ועל אדר מפני פורים ובזמן שבית המקדש קיים יוצא' גס
 על אייר מפני פסח קטן ועיין הרמב"ם הלכות ק"ה פ"ג וטעם כל אלו החשבונות
 ומפני מה מוסיפ' ונודע' אותם והיאך נודעו והראיה על כל הדברי' היא הנקרא
 חכמת גמטריות ותקופות אשר חברו עליהם חכמינו קפרי הרבה והם הנמצא'
 היום ביד חכמי העולם אבל הספרים שחברו חכמי ישראל ומבני ישעיה ביימי
 הכביאים על זה לא הגיעו אלינו ומאחר שכל אלו הדברי' נראים במופת חותך
 ובראיות ברורות שא"ל להרהר בהם אנו קומי' עליהם ובפרט על המולדות
 ותקופות שיש בדיכוי חשבונם מרור אל דור קבלה ממרעה פנ"ל כזה ראה וקדש
 ודע כי כבר אמרנו על דרך קצת שהיום הוא יב' שעות והלילה יב' שעות ומה
 ראשונה מהיום מכל ימי השבוע מוסלים בדרך א' ושעה ראשונה מהלילה מכל
 לילות השבוע מוסלים בדרך אחרת :

ליל א' שהיא ליל מ"ט שעה ראשונה מוסל כוכב
 ליל ב' שעה ראשונה מוסל כדק : ליל ג' שעה ראשונה מוסל כונה ג'
 ליל ד' שעה ראשונה מוסל שבתאי : ליל ה' שעה ראשונה מוסל חמה ג'
 ליל ו' שעה ראשונה מוסל לבנה : ליל ז' שעה ראשונה מוסל מאר' ג'
 והסימן ככנס הלם :

יום א' שעה א' מוסל חמה : יום ב' שעה א' מוסל לבנה : יום ג' שעה א' מוסל מאר' : יום
 יט ב 19 ג יום

יוסד' טעה א' מושל כוכב יוס' ה' טעה א' מושל כדק' יוס' ו' טעה א' מושל
נונה יוס' ז' טעה א' מושל עבתי והסימח' חלם ככנס : ודע לך שאחרי עבוד
טעה ראשונה ממעלת הכוכב שהתחיל למושל ככנס כוכב אחר למושל עמו וכך
בכל טעה ככנס כוכב חרם והסימח' לדעת אותם הוא ע'ד סימח' טעם חככל
במשל ליל א' טעה א' התחיל למושל כוכב י טעה פניה וכנס לבנה שהיא בקוץ
חככל אחרי כוכב י ואחר כך בטעות הבאות תתחיל לפסור סימח' טעם חככל י

וכן הרוץ בטעות הימים י אולם הכוכב המתחיל למושל בטעה ראשונה בין ביום
בין בלילה כמסתכל כל היום וההוא וכל הלילה ההוא והוא מושל על כלו
חמנס יתד הכוכבים הכנסים למושל בטאר טעות הם כמו ב' חברים המושלים

יחד י אך המושל בטעה ראשונה יותר חזק מהאחרי ועם זה הדרך שאמרנו תוכל
למצוא הטעה שמועלת הלבנה בליל החתימה : ודע כי היב מזלות הם בתים לז'
כדבי לכת ומסייעים זה לזה במאורעות המתולדות בעולם הזה י ולכן נקראו
כסמות הבריות לפי שתתן להם הבורא כח להטיב ולהרע י אמנם אפילו שיש
להם הממשלה אינם עושים מאומה אלא ברשות הבורא י מאמר עושה מלאכיו

רוחות ומשרתיו ואז לזהט' וכך נאמר ומאומות השמי' אל תחתונהם בזה הדרך
חמה יש לו בית א' והוא אריה והכולר בו ביום או בלילה מזלו אריה י כונה יש לו ב'
בתי סור ומאזנים י הכולר בטעות נובה ביום מזלו סור ובלילה מאזנים י כוכב ב'
בתים תאומי ובתולה הכולר בטעות כוכב ביום מזלות תאומי ובלילה בתולה לבנה

בית א' קרטן והכולר בו ביום או בלילה מזלו קרטן י עבתי ב' בתים גדי ודלי
הכולר בטעות עבתי ביום מזלו גדי ובלילה דלי י כדק' ב' בתים קשת ודג' הכולר
בטעות כדק' ביום מזלו קשת י ובלילה דג' מארי' ב' בתים טלה ועקרב הכולר
בטעות מארי' ביום מזלו טלה ובלילה עקרב : ודע כי טלה קרטן מאזני' גדי

נקראים מזלות מתהפכין י ולכן בעת שהלבנה נאה מהם טוב להתחיל לעשות
כל דבר שיפעה מהרה י ודע לעשות כל דבר שיחיה לו קיום ועמידה י סור אריה
עקרב דלי נקראו מזלות קיימי' ובעת שתבא הלבנה מהם טוב לכל דבר שיחיה
לו קיום ועמידה : ודע לכל דבר שינמר מהרה י תאומי' בתולה קשת דג' נקראו

מזלות ביכוכיי' ובעת שתבא הלבנה מהם טוב לכל דבר : ודע טאך טבעם אט'
ושמוען במזרח והם זכרי' י תמר טבעם רוח שמוען במערב והם זכרי' י סער
טבעם מים ושמוען בדרום והם נקבות י ט'ב טבעם עפר שמוען בכפון והם
נקבות י מזלות זכרי' שוכאי' הנקבות לפי שהזכרי' משמטי' ביום והנקבו' בלילה י

ולכן מי שמזלו מהזכרי' קשה להזדווג או להשתתף עם מי שמזלו מהנקבות ולכן
לא יבא טוב אלא כשיזדווגו או ישתתפו טוה בטוה י וכמו שיש מזלות שולטי' חלז'
באלו כך הוא זיווג איש באישה שאם מזל א' מהם מהנוכחי יחיה יותר י ואם פניה'
שנים המוקדם בסימח' הזה שוק על חבירו י והסימח' הוא אט' תמר ט'ב סער :
ודע שחכמי האומות הקדמוני' לא היו עושי' חרמיהם על ראיות הירח אלא ישראל

בלבד י אבל היה מהם מי פעושה חרמי' הלבנה מקבוצ' לקבוצ' הירח עם השמש י
נקראים

עין בסוף עבד לך אה ויטע
כמה שישלח הלפני בליל
השמימי רב' וכך עין
על רק בעתו היל' רכמי
ויכיר רב' סוכ הטל' החמר
ל' כמן - (א' י')

כסבב המושל
אשרל בעת
משיגה פו כו
בין בלילה
היום ק' הוא
ל' הלילה היום
שקו' אט' ל'
כדלי יתק' כד'
טעמה ה' היום
היה בעת היום
ללשון הנכנס
ממזרח יחיה
א' עתו (א')
א' כן יחיה
היום הלבנה
ב' ל' היום
היום שעתו
כדלי יחיה
אשרל רכמי
דמי עבד מרומי
היה במקו'
הטעם היל'
המקור למה
ל' ל' היום
היה א' יותר
ד' ה' היום
הן ככנסים
המזרח היום
א' היום
ככ' כ' המז'
ל' עין פו

וקוראים לרעה הוא קלנדי לפי שכוהניהם היו קוראים אז בקול גדול ומכריזים
 ומגידים יום ראש החדש וחגותם שבחדש הוא והיה מהם מי שעושה החדש
 הרשי חמה וזה שמחלקים חרשי החמה ליב חלקים ועושים מקצת החדש ל' יום
 וקצתם מלא' והם הרומיים ויום מהם מי שעושה כל חרש על ל' יום ומוסיפי' ה'
 ימים והם הנוכרים והפרסיים אבל כשבאו הגררים והיתה סבתם לעשות
 החדשים על פי הראיה בספרת ישראל לפיכך היו מוקדקי' בדיעת זה החשבון
 כפי וכלתם ויום מהם מי שעלה בידו האמת ויום מי שכלל במים דרורים לפי
 סבדני זה החשבון ים קוסי גדול מפני שנוי מהלך המזג והירח באורך ורוחב
 ועגולו ובהו וסנוי מרחקו מהמולד ומצב המרינה שהמחבר יושב בו ככתוב
 באורך בספרים ובהלכות ק"ה לה'מבס ופירושו ואבב גררה אמרתי להציב
 לפיכך דרום שכתב אבטבניני גדול עד החרום מעשה גרוריו או פיפור שכת
 סמג'ה לביעי' ימים מחדש אוטוברו שאחרי יוס' ד' בורצה לכתוב ירבו' ואומר
 הסנה ים לו' ב' שמות' ח' כקרא סנה ביני'לו ר"ל שחלקוהו האנשי כפי אומר דעתם'
 טב' כקרא סנה נטוראל' והוא מהכל מודי' בה להיות אמת נכונ' שהמשמ' מגבל
 ביב מזלות בשם ימים ה' פעות וסך פנייה' וכל העולם מודי' בזאת הסנה אפי'
 שהאומות מפנים יום ראשיתו' ועתה ראוי לדעת כי רומלו שהיה ראשון לבנין
 רומה ולמלך עליה' עשה תקונים רבים במלכותו' ובתוכם תקן הלוך הסנה
 ועשה שהסנה תהיה ממך פ' ימים וחלקם בי' חלקי' ולא עלה לידו לפי שלא נסתה
 ועם סנת הירח שהוא כך סדר ימים ולא עם הסנה שמשית שהיא פ' סנה ימים
 עלכן הנה מתהול' ראשיתו בזמני' פנייה' באופן שהחדש פ' כו' בראשונה עשית
 והאסף' והבביר' והזריעה' והחגות וכיוצא' היו באים חוץ מזמנם הראוני'
 ואומרי הקרובי' שקודם בואו המכרי' היו קוראי' הסנה מפני חרשי' ובפי' ארקי'
 משלטה חרשי' וברחות נומה סונפ' לאו' ממלך אחריו' בודל אלו הסנוי' והחורבו'
 סונכא' ממנו מכמה כרדים' עשה תקנה והוסוף כ' ימים ועשה הסנה רומה לסנת
 הירח פ' סדר ימים כמנהג היוונים וחלק הסנה ליב חלקי' ולכל חלק נתן ימים
 כמו שפירא' לנו ונתן לזה ל' יום ולזה לא ולפי' בראו כח' ולמען תהיה שנתו פ' סנה
 לסנת השמש פ' סנה ימים' כזה שבמסך ח' פנייה' יוסיעו עליהם כ' ימים והיה
 מחלקם מדי' סנה בשנה על חרש פיברא' באופן שלפעמי' היה לחדש פיברא' כ' יום
 ולפעמים כ' וכו' ולפי' שאחרי ימים רבים נראה גס'לו שאחרי זאת החלוקה היה
 במסך פנייה' חוץ מן הדין ככל' תקן מחדש שבמסך י' פנייה' יעשו זה הקרר ואחר
 כך במסך ח' פנייה' אחרים לא יוסיעו אלא י' ימים בכל כ' פנייה' באופן שבמסך
 כ' פנייה' יהיו פנייה' סנתו עם פנייה' השמש' וכך בכל מחזור ומסך סדרו הזה
 עד ביאת כיסארו קיסר רומה' שבאורך המזג האנשים שכתו הקרר הכז כהלכותו'
 באופן שהחדשים סכטו מ' אז לעשות בהם כדכי בני האדם וככל' היה בא חרש
 האסף בימי החורף' וכך כלם ועם פנייה' גרילים ויקם כיסארו והקיסר ותקן
 סדרברים' והוסוף בטנה ראשונה למלכו עט' ימים ועשאן פ' תמו' ימים ויקראוהו

פנת

דרוש על הגבלים

118

פנת הסגנות וכו' עלהבא השנים יהיו על פני ימים ו' שעות ו' והסיר כל הומי
הנותרים פנות מזה פומפליחו הכל' והשנה ראשונה שלו והנה תקופת ניסן
ביום כ"ה מרבו' ויום קיימאר היה יום מולד הלככה וחלק החדש' וכו' עליהם
יתו החנות והזכויות והקרבות וימי האסף והבכיר והזריעה וע"ל כל א' מתוקן
ומקודר כל א' כפי חרטו וכל זה היה מ' סני' קודם לידתו' אחר זה מלך פנסיחו
הקיסר' וראה שחלוק ביסארו היה מוליד שהתקופות יהיו חוץ מזמנם' באופן
שאחרי עשותו הרבה למורים ופלפולים עם האכטבני' כו' וסדר שבמסך יב סני'
רצופי' ויח' יום א' פנות ביסארו להוסף בחרם פיברארן בכל מחזור של ר' פנים'
באופן שהסיר ג' ימים במסך יב פנים' ואחר זה ימפכו הפנים כפי קדר ביסארו
הכל' וזו פניה עם ב' חדשי' וקראת א' מהם בשם יוליו' ביסארו קיסר קודם לו
הכל' והוא חדש לוליו' וקרא' חדש אבוס' על שמו שהיה אוטויאנו אבוסטו' וזה
הקדר היה טוב' לפי שלא כבד בו פום סני' אלא אחרי ק'ן פנים שמעריך יום א'
עם תקון הביסוסטו של כל מחזור של ר' פנים' פמוסיפס וס' א' בחדש פכרא'
לפי פים איזה רבעים מיותר שהיה צריך להוסף ולהשימם יחד באופן שכל ר' יום
א' מהביסוסטו בחרם פיברא' של מחזור הנז' חס כן בשנה הזאת של אלק תקעב
מהלורה' כמכא שכבר עברו אלק תרצ' פנים מזה התקון של כוסא' ונתוספו
כמו ט' ימים' ואם כן התקופות אינם בזמנם הנרא' לעין' וחדשי החורף והקיץ
לא היו במקומם ולא היו כעשים החנות בחדשים שכבטונינו' ולהיות שהיהודים
עושי פחס ביום יד מהמולד הבא יותר קרוב ל התקופה מהפרימירה פסחא חרם
האביב הנקרא חדש ניסן' והשנה ראשונה שכבטו התחילה לילן' ואחרי זאת יום
ה' ולהיות פמית' משיחם היה ביום ו' מהחדש ההוא וביום א' אחריו לרעתם חיה
והלך לשמים' הכוזרים היו עושים פחס שהיה למזכרת זאת המיתה והתחיה
יחד עם היהודי' ובהיות פפה פיו' ק'ם פנים אחרי מיתת משיחם באו אליו יהודים
שנתקברו ויארצו שאינו מהראוי לעשות פחס עם היהודים' ולכן הפא' הנז'
בזר וכו' של אישאו פחס ביום יד מהמולד כמו היהודי' אלא ישאו פסח התחיה
ביום א' הבא אחרי יד' ימים מהמולד' הגם שבראשונה היו עושים אותו באותה
יום שהיה מהשבוע אך שהיה יד' למולד' ובפנת קפח ללדתו פשה וטורי קיש
זה הרק' וכך התמידו לעשות עד ביאת פפה סלוסטרו' כי בראותו שמהמיתה
עד פנתו עברו סכ' פנים שבבור המקוטעים ורגעים שחקרים בכל פנה מצא
ג' ימים חסדים באופן שהיתה נמצאת אז התקופה ביום כ"א מרבו' ולהיות זה
התוספת של ג' ימ' מעט דבר לא רבו לחדש' מאומה על חדשי הפנה' אלא כמנו
ובמרו' שהתקופה תהיה נקראת ועומדת כמו שהיתה אז במס' כ"א מרבו' וספסחם
תעשה ביום א' הראשון שיבא אחר יד' ימי' מהמולד הקרוב אל התקופה הזכרת
של כ"א מרבו' כ' זו שכבטו לעיל' אך בתנאי שאם יום א' מהמולד יכול ביום א'
לא ישאו הפסח' אבל ירחו אותן אל יום א' הבא אחריו' וזה למען לא ישאו
פסח עם היהודים וככל' ועתה ברור הזה ובשנה הזאת לא רבה האשפיו'

לקיים

ובעבור שהיו חר עליונים הם שבתאי וכדק' וגם הם גדולים מכלם זולת השמש
 וגם הם יותר מאחרי התנועה ומעטו השנוי' לכן הסכימו סרוב מאורעו העולם
 שזה יבאו לסיבת מחברת ומכב הסכמי של שבתאי וכדק' עם קצת המזלות' הלא
 תראה מחברת הגדולה של שבתאי וכדק' ברגים' שהיתה בשנת ב' אלפים סהה
 לבריאה' היה ג' פנים קודם לידת מלעה שהורה הפלגת המעלות ל' ישראל ואחר
 כך ג' גולתם וכבולתם ותורתם' ואחרת כמוה היה שנת ה' אלפי' רכב' ובין זה
 יתר המחברות הורו חרופי' בפולס' אבל היו מחברות קטנות ובאו אלו המחברות
 זה אחר זה כסדר האפורה קרוב אל רל' פנים בין זה לזה' אומר' עזרא פרס'
 כי תסא' אמרו חכמי המזלות שהמחברת גדולה של שבתאי וכדק' במזל שור
 היתה מיום קודם ג' גולת ישראל ממזריים' וזה עקר כי לא היתה אלא במזל רל'
 שהוא מזל ישר' ורבי' כמו זה וגם חכי ראייתי ככה והנהם ערוכי' לפניך עם חרופי' א'
 כמו רל' שני' אחר המחברת הגדולה ה' שהיה כמו ב' אלפי' תל' לבריאה נתחברו
 שבתאי וכדק' במזל טלה ובו כבנה עיר טרוייה ונתגדל מלכותם' ואחר רל' פנים
 שהיה כמו ב' תקמא שנתחברו בשור התחיל מלכות איטליאה התקרה לטויני ואחר
 רל' פנים שהיה כמו ג' עט לבריאה נתחברו בתאומים ובו נתגדלה ממלכת בני
 אשור ומלכיהם שול ותגלת פלאסר ופלמנאר וסנחריב ואחרים' ואחר רל' פנים
 שהיה כמו ג' ט"ח נתחברו בסרטן ובו נתגדל מלכו' בכל וערם ומדינהו מלכיה'
 כבוכרכר ואיל' מרוך ואחרים' ואחר רל' פנים שהיה כמו ג' תקכו לבריאה
 נתחברו באריה ואז נתגדל מלכות יוניס והראסון' היה אלכסנדר' ואחר רל'
 פנים שהיה כמו ג' תפכר לבריאה נתחברו בבתולה' ואז התחילו המחברות
 להיות מנגרות ל' ישראל' ונתגדל בה מלכות רומה וכתחש מיתתו' ואחר שנת
 רל' שהיה כמו רל' לבריאה נתחברו במאזנים ונתגדל ע' קוסטנטינו ונתגדל
 אומת גוטי' ואחר רל' פנים שהיה כמו שנת רל' עא נתחברו בעקרב ואז כולר
 תחמד ונתגדל אומת היפמעאלי' ואחר רל' פנים שהיה כמו שנת רתק' לבריאה
 נתחברו בקשת ונתגדל בו קסרות הצרפתים' ואחר רל' פנים שהיה כמו שנת
 רת' למזל לבריאה נתחברו בגדי ונתגדל הקצרות באפכסו ועוד היום עס' ואחר
 רל' פנים שהיה כמו שנת רתת' קפה נתחברו ברלי שהוא מזל' אחרון שבאפורה'
 ונתגדל בו אמונת התוגרמים' הרי עריך לפניך שכל המחברות הגדילו אומות
 אבל כשנתחברו ברגים היתה מופלגת מכלם כי נתגדל בו אומת ישראל מן
 ההפך אל ההפך מעיני הגוף שהיו עבדים וכעשו כבנים וחורים ומלכי' ומעניני
 הכעס שקבלו תורה ומכוות בכל כך כבוד וגדולה' והורה התמדת זרע מקיימי
 התורה' ואחר רל' פנים שהיה כמו שנת הרכב לבריאה שבה שנית מחברת
 שבתאי וכדק' ברגים כמו שהיה ביציאת מצרים' ולהיות זאת המחברת טבעה
 לשנות עיני ישראל מן ההפך אל ההפך כמו שעשה ביציאת מצרים' כן על זה
 הדרך לפי טבע המחברות ראוי שתהיה עניו הפלא ופלא יותר וכבר התחילו
 פנינים ורדיפות בכל העולם' ואחר זה כמו רל' פנים שהיה כמו התם לבריאה

תהיה המחבר האחד מהוא חבור שבתאי וזכר בטלה זה כן בה במ' מעייני היסופים
 ארסטוטליס וסופתו וגליו וסופתו פלפלו מאד על חקירת זרע האשה כי לא שאינו זרע
 לא לחות ולא שהנזרע ולא שהוא דם ועדין כשאר בתיקו יהיה מה שהיה אופן
 היות הולד הוא בזה הדרך בבא זרע האיש תוך פלית האשה ירובק עם הלחות
 שהוא מהאשה וכמו שהאור מותן חמימו בעיקת זרע האיש וכמו הקוואלו בחלב
 ולכן כריך שהזרע פנייהם יהיו טובי ועם הכנה טובה וגם המלטה תהיה נקיה
 ומזוקקת כמכטרך ולא יהיה בפניה פוס מעיק כי כמבא רבי מצד פניה וכך
 יהיה טוב מאד שהיה כח דמיונס מוכן ותגלגל על כרכי ההריון ואליבא דמאן
 דאמר שזרע האשה הוא דם כריתי יהיה הדם ארזי ומימי זרע האיש אוריו
 ואשוי וכבר אמרו חז"ל במסכת נדה ב' שותפים בארס אביו מזדיע לוכן סבו
 וממנו עצמות בידים ופפרכים ומוח ולובן שבעינים אמו אודם סבו וממנו עור
 זכר ודם ושעור ושאר שבעיני הבה נופח בו נשמה והחושין וקלפת פנים ודבור
 והילוך ורעת ובינה והסכל וגם יש מחלוקת ביניה ע"ד היות הולד זכר או נקבה
 כי לא שאם הזרע הולך בכר ימין מהשליח הוא זכר ובשמאל נקבה ולא שאם
 כך זרע האיש גדול מזרע האשה יהיה זכר ואם מהנקבה יותר גדול יהיה נקבה
 ולא שאם זרע הארס יוכא מהבינה ימנית וילך בכר ימין משליתיה יהיה זכר ואם
 מהשמאל נקבה ולכן אם אחר המסגל תהפך עצמה לאט על דר א' כן יהיה
 תולדת הולד ולא שאם הזרע יוכא מצד ימין וילך אל כר שמאל מהאשה יוכל
 להיות הולד זכר לרוב חוס הכבד ויהיה לולד כל תנועות הורתו והמקרים של
 בטרה ואם מצד אחר יוכל להיות נקבה עם דמיון תנועות אביו ומקרים פעל
 בסרו ולא שאם משתמש אחר תפלוס יכואת הנרות עד ה' ימים יהיה זכר ואם
 מיום חמשי עד שמיני יהיה נקבה ואם משם עד י"ב יהיה זכר ואם אחר זה יוכל
 להיות טומטום או אכרדג' כוס וחכמי הטבע נותנים טעם כל א' כפי דעתו ולא
 שהוא כפי כח דמיון מהאשה בעת ההריון שהוא פועל מאד בזה כמו שפועל באשה
 הרה שחושקת אינה דבר ואין לה סבכל מקום שתבע בידה הולד נרסם ממנו
 לרב כח הדמיון והסבה הוא שאחרי הריוכה כמו ב' חרפים כולד אליה אידים
 חמוכים וככנסים בשליח ובהם מתאוה וזה מתרבה גם כן כשמחיל לכמות
 השער א' אל הולד ולא שהולד יהיה כפי תבבורת כח הדמיון משניהם בעת המסגל
 שאם כח דמיון האיש יותר חזק יהיה זכר ואם לאו יהיה נקבה ועל זה הדרך יהיו
 תכונות מעשיו מהולד רומה להוריו כמו שכרות כחוק ועריות וכיוצא וכך
 בדברים המתקרב וסחולאים כמו חולי הכופל וכרעת וטחורים וכיוצא וכך אם
 בשעת ההריון הפל בדמיונה איזו בורה רעה הכקרא מוסטרי או בורה שחורה
 אפ לו פהם לבנים וכיוצא לזה כן יהיה הולד הגם כי לא שתולדת המוסטרי
 הוא כפי הילוך הככבים בשעת הכנס הזרע בשליח ולא שהוא לעולם עונות
 ההורי ולא שהוא כפי חרון כל ההכנות המכטרות בהיות הולד ולא סכולרים
 לפעמים מבלי זרע האיש וזה כי תרמה בסכלה לפעמים התעבמו מהמסגל בכך

כח וחמומות באופן מנוול בדמה הנדותיי ובפרט ברביע ראשון ממולד הלבנה
 כמו במר ענול שאחר כך יוצא ממנה עם כאבי גרולים וכראש פיהיה הרבר ההוא
 כאילו הוא כפל הכוזב מזרע איש ואשה וכך אם יארע לאשה הרה איזה מקרה של
 פחד או טעלה וכיוצא בה החושים מלה ובפרט כח הדמיוני מינה מלאכתו שהוא
 השתדלות הזנת הולד בכל פרטיו וחושב על צער פלה וכוזאת ההנחה הולד
 מתחלם ויוצא וזה כי כח הדמיון הוא פועל גדול כנראה שלפעמים הרופאים
 מתרצים לחולה מסוכן לאכול איזה רבר אפילו שמתנגד לו אחרי שראוי בדמיון
 גדול בתאוותו באופן שלפעמים ישוב תועלת לחולה ויא שהיית זכר או נקבה
 הוא לפי שיש כח גדול למיני המאכלים שאוכלים ההורים וימי פנותם וזמני
 הענה וכפי הילוך המזלות מהמקום שעומדי ומצבם בהר או בקעה או במקום
 ביבוכי ויא שבוראי הדבר הולך אחר דמיון האשה וזה להיות בעת המסוגל
 הנאת האשה כפלי מהנאת האיש להיות לה הנאת הובאת זרעה ומעמשה האבר
 גפה פלייתה והובאת זרע האיש בפלייתה ואמרו חכמי הגנונומיאיה שיש לאשה
 כמו כנפים קרוב לערוותה ארוגים בסר וגידים מלרוב תאונה לתפשים נכבדים
 בקומה כמו הגיר לאדם ופעמים רבות במצאו נפיש סנכטערו מאר על רוב
 תאונה עד שהרופאים חתכו הכנפים ההם וסקטו ועם אלו התאוות ודמיון
 התענוגים כח דמיונה רבה מאד יותר מהאיש ופועל בולה ולכן רוב הולדות
 דומים לאמה ירוב הנולדים הם נקבות כפי דעת חכמי הטבע שהם טפה פעמי
 יותר ממיץ האדם ותקף סנכנס הזרע בה כל השליה מתקבץ ומתכווץ ומקבלו
 ונקבר פיה למען הזרע לא ישוב אחור ויצא ומחוס השליה והנורידים שבה במסך
 וימים נברא אבעבוע א' של כמר ורם עגולה כחלת לחם מצבע כמו ליאונטו
 שחוריי רומה לטחול והוא מלא ונורידים ועומד אבל הטחול ומכסה כל הולד אשר
 הוא אז כבינה וכקראת סגוריה ובעת הלידה נשברי וירידה ויוצא רם הרבה
 ומלאכתו להעמיד יחד כל אברי הולד ויא שמכסה כל אורך כרם הולד לבה
 והיא נרבת על פי השליה אחר זה נברא מכסה אחר הנקרא מימברנה אשר
 מסכב כל הזרע שהוא אחר זה יוצא מנורידיו השליה ורר א' עב סבוקע המכסאות
 הכז זככם בזרע ההוא כמר פיהיה הטבור הנקרא בליקו בלעז ומוליד אבעבוע
 אחר שממנו נברא הכבר ותוך זמן מועט כולד בכבר וירידים גדולים וקטנים
 אחר כך בולדים וירידים הרבה ובתוכם אבעבוע אחר שכולד ממנו הלכ ואתר
 כך כולד אבעבוע אחר שממנו כולד המוח ואחר כך בולדי יתר האברי לאט לאט
 ובמר וגיד ועם וכל זה במסך ט' ימים אחר הששה ראשונים אחר זה נבראו
 ג' כחות והם ייבירטיבה והוא בנתן לולד אורך ורוחב וגובה ועומק וכח ב' הכק
 הקריטיטויה והוא מגדיל הולד כפי כח הזרעים וכח ג' הנקרא כנורטיטויה והוא
 מקיים ומחיה הולד בבטן אמו כפי האפשר אחר זה בולדים ר' כחות אחרות
 והם א' הקרא אפיטיטויה והוא חס ויבם ומביא הסנה לבגוף כפי הכורך לכל אברי
 פי לכבר מביא רם ולמוח הלבנה ולמרה השחורה וללב האדומה והסני נקרא

קונקוטריבי

153

קונקרטיווי ויהא חס וקר , והוא מהסך המזוכות אצילו פהם מכתה מיניס אל
היולי א' הנקרא קילו למען יתקרב ויהיה קל לתת הזנה לאברים , הג' נקרא
ריטוטיטיוס והוא קר ויבס והוא מחזיק ההזנה המצטרפת לבוף , הד' נקרא
איספולטיבה והוא קר ולח ומגרם כל המותרות כפי מקומם וכמצטרך , והא'
לרעת מי מהם נברא תחלה , אחר זה נברא ונולד כח הנקרא רוח חיוני אשר
נכנס בריאה הנקרא פלומן פעם האוויר הנכנס בו ומרחף עליו תמיד מקרר
חמומו הגרול מלא יטרוף הלב , אחר זה נולד במוח ג' כחות , א' נקרא אורריוטיבי
והוא כותנת הדברים לרמיון ולברק הנקרא ריוני , ולכרונ הנקרא מיווריה ,
ולמחשבה הנקרא פנטטיאה , ולבחינה הנקרא יודיפאו , כח ב' הוא נקרא
מרגשת ובלעז סיכטיטיוה הנולד מגידים דקים סיוכא' מהמוח המביאים בחריו
כח נפשי ונולד ממנו כל אלה הכחות הנזכרי' וכח החמשה חופים חכויים , כח
ג' נקרא מוטיבה והוא הנענוע מהאברים , אחר זה נולד רוח א' דק מאד הנולד
מחמימות הרם היופא מהסכר ומחוררים ועוזר כענוע הבירים והמוסקוליו ,
ומחמימות זה הרם שבכבר נולד איד דק מאד וזך הרבה ונקרא רוח טבעי
טמרדק הרם ומוליכו בכל האברים , והכבר מחזיק זה הרוח טבעי ומזכהו
ומוליכו אל הלב , והלב מזכהו סנית דקה מן הרקה ואז נקרא סמו רוח חיוני ,
ומכר ימינו יש יותר סך דם , ומכר סמאלו יש יותר רוח חיוני , וסולחו בכל אברי
הבוף והוא עוזר אל רוח טבעי ומגרלו כשמצטרך , וכשמגיע זה הרם אל המוח
מזכסו פעם אחרת דקה מן הרקה בתכלית האפשרו' ואז נקרא רוח נפשי , והולך
ימתפזר בכל האברים , אחר כך זה הרוח מפנה סמו ג' כי בכבר נקרא טבעי
בלב נקרא חיוני , ובמוח נקרא נפשי והולד ניזון וחי עם לחות פשרי' וחוס טבעי ,
אחר כך נולד סביב זה הולד שבטליה , פרסה א' הנקרא מימברנה הכל' המקיף
כל הולד ומתגדל כפי גדולת הולד , ויא' שהיא דמיית , ופעולותיה הם לקבל השתן
שמשתין הולד , אחר זה נולד כסות אחר שמכסה כל הולד ונקרא מכסו והיא
ממין הפרסה ראשונה ופעולתה היא להחזיק גם הוא השתן והיוע סיוכאת מהולד
להיותו עומד תמיד במקום כר וחם מאד , ובאלה הפירסות הולד טס ורוחץ
ומקבל הזנה ויוכא מזה כחת רוח לאמו , ולמען לא יתרבה זה השתן והיועה ולא
יזיק לולד , יש במכסה הראשון נקב סיוכא מטס והולך אל מכסה השני , ומטס
מעט מעט יוכא במעי האשה ואלו המימות הם מה סיוכאים בעת התולדה , לפי
סקורס כל רבר בקרעים אלו המכסאות , וזה סימן מובהק למילות שחולד רובה
לכאת מרחס אמו , הולד ניזון מהרס דך ובהיר סיוכא מאמו ובא אלו באמצעות
ונכה א' שנכנס בטבורו , וזה נבר אוסקרטו וסיעתו האומרים סנזון דרך הפה ,
ויא' שאין להאמין שזה הרם יהיה נרות מכמה טעמים ועל כלם שהנרות הוא רבר
ארכי' כנר' במופת חותך שמקרב ומכסיר היין ומחשך הספיקויו אבל הנסי' שאינן
דואות כימי ההריון , הרם ההוא מתפזר בוורידים ובמקומות סיס' בין מכסאות
חולד , ומקבתו נהסך למים ומקבתו נולד ממנו איזה קשרים בטליה שאומרות

חכמים סבעת הלידה כראים ומסס רואים כמה בניס תוליד עדין היוולדת היא
 ויא שאלו הקשרי הס להחזיק הדס שבא לזון הולד למען לא ילך עליו הדס בסופס
 רב ויזיקו אלא ילך לאט לאט ויא שבודאי הגמור הולד כזון מרס כרות אמו ונס
 זה הדס עוזר להוכיח הולד מרחם אמו ו באמכמות חמימות האססה בהריון הדס
 מזררך וסבטוב ולכן האססה בהריונה אינה רואה וגס בהניקה לפי שהכל הולך
 וסב אל מיון טוב ולכן אינו עושה מותרות ולהיות כי יש נסוי קיים בפתח הסליה
 סלהס הרבה גידים וורידים שמחזיקים הפתח כה ויס אחרות סאלף להס כל כך
 כרות זאת היא הסיסבה שמקבתן יולדות במהרה ומקבתן בקוסי גדול והנס
 זעמר הולד בבטן אמו הוא כביסה באורך מגולבל עקביו עגבבותיו וזרעויותיו
 בכלס ויא על אזניו ויא על עיניו ויא על ירכיו וכבר נררע דברי חזל סאמר
 ב עיניו כסני טיפין סל זבוב וכן באזניו וב זרעויותיו פיו דומה לסעורה גוייתו
 כערס וסריו במעי אמו מקופל ראשו בין ברכיו ידיו על כלעני עקביו על עגבבותיו
 פיו קמוס וטבורו פתוח אוכל וסותה ממה סאמו או בלת ואינו מוכיח רעי מזרע
 אביו נעסה עמו וגירי כסורין ומוס הראש ולוכן סבעיניו זרע האססה נעסה בטר
 נעור ורס וסחור סבעין והבסה כותן בו כסמהגוקלסר פניו והסוסי וכסי זמן תולדת
 הולד מתארכי ימיו הטבעיים וגס מתגדל גישו אשר כמסך זה ער יט סניס ויא
 בגבורו ל כה סניו ויא סזונו כפי גדולת סך הזרע וכפי גדולת הסליה וכפי הסזנס
 טובה שמקבל בבטן אמו וכפי גדולת מזלו סנוכר בו אוסנולר בו ומסס והלאה אס
 יפלו סיניו אינס סבי ועל זה הררך הוא ינסי וכעור גופו רוב הוולרו לסלס כורר
 מכל וכל כחרס הסביעי ויא מתקסי לבאה ומתחילי לסבור הגירי שמחזיקי אותס
 ססי ויא אינו יכול לסברס ויוכרח לעמר עדין ססי ולרוב עיפותו אס יסלי לסברס
 בחרס חלל יוכל לחיות לרוב חליפותו ויא סהוא לפי סבחרס ח הוא תחת ממסלת
 סבתאי הגקרא סטורכו סהוא רע ויא ימתין לחרס ט ויהיה בריח חזק וסלס
 ויחיה ועל דבר מעלות המדות כבר אמרנו איך יוכל להדמות אל הזריו עם
 כל זה יא סהוא כפי תולדתו תחת המזל ת וככבי לכת ויא סהוא כפי מזוכת
 הולד אחרי אהתו בעולס ויא כפי חברתו עם בני גילו בימי כערותו ובחרותו
 ועל ררך הטבע סקקרא קומפליסיאוכי אס כולר ברביע ראסון מהינס הרומה
 לפרימיתרה יהיה דמיי ויא בסני סרומה לקיץ יהיה קוליריקו ויא בסלמי
 סרומה לאבטוכו יהיה פלימטיקו ויא ברביעי סרומה לחורף יהיה מלינוכויקו
 ויא סכל זה יהיה כפי המאכל סיתתוה ממכו הזרע סיהיה כוכר בו ויא כפי הזל
 פיולר בו ורע סי ג סניס יוכל להמכח בחלוק הארס מחכירו ח נקרא סכו
 הרפת כי זה יהיה חכס זה סכל זה תלוי בכלי הנפס ב נקרא סני המקרה כי
 זה יהיה ענו זה גאה זה אכזר זה רחמן זה תלוי במזן התולרות ג נקרא
 סכו טבעיס זה תלוי בהתכרות היסודות אס כן כל אלו הסניס אינס מכר
 הכסמה וזה כי הנסמות קודס כואס בגוף הס סוות במעלתס כי אינה מכויה
 מר כחות הגוף א חנס אלו הסניס הס מכר החומר למיזן האומץ החכס

פאייג

155

פאזנען יוכל לפעול פעולתו אלא באמצעות כליו. ולרמזין ב' כרות יפות מאד
 א' מונחת בעשטית זכה. והאחרת בעשטית גסה ועבודה וכו'. אמרו חז"ל בפ"ק
 דהגלות רמח אברים ים בארס ולכלם בשר ובירים ועצמות ולאשה רחא. וקחלת
 ברייתו של ארס כזית. ולפיכך גזרו בשער טמאת בשר מת כזית והס' בכל
 אכזב מהרגל פהס ל' מצד א' עשרה בקורסל והוא הפרק. שכל האכזבנו תלוים
 בו והוא קמוך לעקב. פני' בסוף והוא הפרק שהסוק נחלה בו. חומס בארכובה
 והוא הפרק שהירך נחלה בו. א' בירך והוא ענש הירך. ג' בקוטלית והוא הפרק
 שהגוף והירך בתלמן ומקפריס יחד והוא כף הירך. א' בלענות ואפילו פנראה
 לעין פהס יב מכל צד. וכסל לומר שהכלע שלמעלה חזל חסבו אחות מענש הגוף.
 ג' בכל אכזב מהירים פהס-פלטים. פני' בקנה. פני' במפרקת והוא החוליה
 פאחורי הראש שקופר הראש עם הגוף. א' בזרוע והוא קנה הזרוע. ד' בכתף
 והוא הפרק שקופר הזרוע עם הגוף. כל אלה מצד א' הס קא. ובין ב' הכרדים
 והיר"ב. ית חליות שבטרה. ט' בראש. ח' בזואר. ו' במפתח הלב. ה' בכקוביו.
 ומבחיני על זה החלוק ופמותם פניוים עם חכמי הטבע. ואין דעתי עתה לפרש
 ולהכריע ואומר הזוהר פרס' ויסלח כי נכטוו לישראל רמח מכונות לא תעשה כנגד
 רמח אברי' פים בארס. ונכטוו בפסקה מכונות עשה כנגד פסקה בירים פים בארס.
 ג' ראיתי בקפרי רפואה שהמוסקולי פהס פריקים בנוים מבשר ובירים וורידו' אסר
 באמצעותם האברים פנימיים וחכוכים מענענים מכל צד. ומפאו' פהס קקלא.
 לא פהס תט. ובן אמרו שכל העצמות הם רמח. וא' רכד. וא' רטו. ואלה זולת
 קבת עצמות קטנים מאד כמו גרגיר חדרל וכיכא הכמכאים בידים ורגלים. וכך
 אמרו שהחלוקות היותר גדולות פעושה הוינה גדולה היוכחת מהכבר. הם קעם
 זולת חלוק'ת קטנות הרבה פעושה בכל האברי' כדי לתת הזנה לכלם. ובן אמרו
 שהחלוקות יותר גדולות פעושה הוינה ארטוריהה היוכחת מהכבר והלב המביא
 דם בקי וזך מאד הם קמו. זולת ויני ארטוריא' רבים אחרי ההלפי' בכל האברי'
 ובאלה מביא חור ורוח חיים לכל האברים. המחיס בוג' חררים ראשיים. הא'
 הוא על המצח ונקרא פנטסיאה והוא חס וצבס. הב' הוא קרוב לראשון באמצע
 הראש ונקרא קומפריכסיבה שהוא מכיר מה פראה בראשונה וטבעו אמצעי
 ובינוני. והחדר'ג. שהוא אחורי הראש קקרא מימוריאל פסם כח הזכרון והוא
 מקבל הרברים מהחור. האמצעי על ירי חור קטן פים ביניהם הכבד עם בוטון
 א' גדול רומה לרד האשה וכפתח ונקבר כמו קרנים בלולאות. וכסרופה לזכור
 חיונה רבר כפתח החור ותקף נקבר למען לא יבא יותר הדברים הטמונים פס עד
 פיהיה זמנס וטבעו קר ויבס. באופן שהזכרה פהוה מקום משמרת כורות
 החכמה צומר באחרית המוח. הדעת מתחבר בכקבי המוח לפני' על המכת
 אכל ההרגשות. הבינה היא בורה העומדת בין כורת הדעת והחכמה כנגד נקב
 אמצעי במוח. וכפי פיהיו אלו החררים משוכים מטבעם הישר הזה יהיה הארס
 תלם או חוק בטבע הענינים וכחותם. וכל אלה הם כחות פנותן הנפס בחרדים

כל א' כפי טבעו באמצעות אירים דקים מאד מאד שא"ל לראותם בעין העינים
מורכבים מן קליפות ומכסאות הח' סמוכה אל האויר ב' קצרה לחמית והוא לו
בת העין ג' קרנית להיותה קשה כקרוץ ד' עכבית ומסתמית במראותיהם ה'
בצית ו' עכבים ז' רומה לקרה ופה יש הראות ח' זכוכית ט' רומה למבכה י'
רומה לפליה בעלת גידים הרבה יא קטה כעכס ומותרותיו המימיים הם מלוחי'
למען לא יתיבש המעבר ולא יהיה קל לבאת * האזנים עכב המכסה נקב האוזן
הוא הכלי ראשון למען * והפס נקב האוזן מעוקל למען לא יכנס בו האויר הקר
ויזיק * וגם למען לא יכנס בו הקולות החזקי בחזקה * ומותרות הסחורה סיוכא'
מהאזני הם מרים לסיבה הכז' בעין האף הוא כלי הריח הכנסם בעכבי הכראים
באף ורומה מותרות הראש מפסולת המזון הזן את המוח * ועוזר לחתוך האותיות
ולסוכים בנקל ומותרות הקלורה סיוכא מהאף סרוח למען לא יעלה איד סרוח
ויזיק למוחי * הנה שוחק המחל * והעינים והמלתעות והטוחכות עוזרות ויש בפה
מעט בסול והפליגמה סיוכאת ממכה הוא מתוק למען שאם יוציא מהפה מותרת'
ומתיק החיך * הלשון נקרא כלי הטעימה ולחתוך האותיות * ובעקר הלשון ב'
פיות סמורידים ריר והוא לרחוץ הדברים המוטעמי עד סיראה טעם לפה ועוזר
לעינים ללעוס המחל הקשה ולהכיפו תכופה קלה * הוטט הוא סביל להעביר
המחל בכח המושך והרומה לאכטומכה * הקנה הקבוע בריאה הוא עגול וממנו
ככנס ויוכא האויר * והקולות ועליו הטבעת פעטני להוציא הקולות * והפס על
פי הקנה קרוס והוא מחיכה כרי מלא יעבור בו ממה פעובר מן הפה אל הוטט
ען יחנק והחטים פעל גביו הוא למען יהיה מחיכה למנוע מלא יעבור בו אבק
ועטן מלא יביעו לטבעת ולהגין מלא יכנס הקור באברי הנסמיה * חזה כלו בסר
ורחב כאכטומכה ועומדת עליה * ועוברים באמצעות קנה ווטט שמוליכי האוכל
לאכטומכה והאויר לריאה וללב * והמקום סגור השדים הוא מלא נקבים ורומה
לספוגה * ותועלתו הוא להחזיק העטמים טעולים מהאכטומכה אל המוח מלא
יעלו כמו שהם אבל ידקדקו ולא יזיקו למוח במרוכתם ועכירותם וכשיחלם כח
החזה אז יוכאב הראש * וכפי טבע העטן כן יהיה טבע הכאבי * השדים מתולד
עם החלב מרוב הלחות סנמכא ברחם אטר יסוב לחזה ומתעכל עם ויוכא מן
השדים * האכטומכה הוא גוף כרוי רומה לרלעת עגולה ארוכת הזואר * והיא
מורכבת מעכב וכסר וגירים ועורקים דופקים ובלתי דופקי * והכבר חופף עליו
מזר ימין והטחול משמאל ועם מתעכל המחל יובמחיתו יש נקב כר' ובהיות
עם המחל * הנקב סגור עד שיתבטל * ואחר כך כפתח המחל יורד לבני מעים
הרבקי' בו * ואחר כך יוב אכבעו' הלב יש לו חלל א' מזר ימין ויש בו דם הרבה
ומעט רוח * ואחר מזר שמאל סים בו רוח הרבה ומעט דם * והחללים עוברים זה
בזה * והחלל ימיני להיותו קרוב לכבר טורד למכא הדם שממנו כמטך המזון לוי *
ומהשמאלי כומחים הורידים הדופקים * והוא מתנועע תמיד * והוא התחלת כל
תנועה סבגוף ואם יבוא מת' ועומד באמצע הגוף * וסיף הקותו כוטה לכד שמאלי

17

וזעם סמפונות ממנו לריאה להביא אליו המזונות ואויר הנסימה. הכבר מקומנו
 לכבר ימין. והכר העליון מביע למחיצת החזה ובו דבק בכלעות שבאחורי הגוף
 והוא דם כקפה ותועלתו לסנות המאכל עד שיחזיר הורס ופולח אותו לכל חברי
 הגוף. המרה מחוברת לכבדולה ב' פבילים א' לאצט מכה לבטל המאכל. והב'
 למעים לבקות הפסולת. ותועלתה למשוך הירוקה מן הכבר ומחממת הכבר
 והאצטומכה. הטחול מקומו לכר משל בית הגלעון שבאחורי הגוף והאצטומכה
 ויש לו ב' פבילים. הא' מחובר בכבר ובו מוסך אליו מותר השחורה מן הכבר
 והשני מחובר לאצטומכה פסולה עם מן השחורה לחזק תאות המאכל. מעים
 העליוני הם ג' קטנים ובתוכם יבא המאכל מן האצטומכה והולכת בררך עקלתון
 למען ישא המאכל בהם עד שהכבר ימשוך תמנית המאכל מהם באמצעות
 צורקים הרבוקים בני. וכפי שילים הכבר לקחת המצטרך לו נסאר המאכל הגם
 יובם. והמעים קטנים האלה רוחים אותן למעים הגסים שלמטה מהם. מעים
 התחתוני הם ג' גדולים. הא' הוא מעוות ויש לו פתח א' שבו יבא פסולת המאכל.
 והכר פני בכבר ימין הוא סגור והוא דבק בראשי המעוות. והב' הוא ישר ויש בו
 חלל גדול ומאסף כל הפסולת. ויוצא מצד אחר. המתנים הם מצטרך לכר הגוף
 וממנען לכלעות והזיעה הקרה והרעדה הבאים בקדחות מתילר מעם. הריאה
 היא חבר חזק בפועלי הנשימה וכשמתפשטת מושכת האויר לפניו וכשמתקבצת
 דוחה. וכשפלו חלקי הריאה שאם יקרה בא' מהם דבר ועמוד אחר במקומו
 ובכשימה ב' תועלות. א' להחליף האויר שבלב שהוא חס בחמיחות טבעי ולפי'
 תחתיו אויר קר. ולזה נקרא נשמת רוח חיים. והב' שהאויר הנכנס ועומד
 בתמורת המותר יזון הרוח טבעי. הכליות מקומם למטה מן הגב רבוקו' בחליו'
 והם משרתים לכבר לפי שמופכים המים מרם הכבר וכזונים בהם. ואחר כך
 דוחים המותר לכיס הרחם בנשים הוא לקבל ההריון והוא פביל להזיח מותר
 הרם שאינו מבוטל והוא דם ברות פלרוב לאותם ומעוט חום טבעי שבגופם לא
 יספיק לבטל כל הרם שבאברים וירחה אותן בעת' מנבלים ואחריו זה הרחם ים
 ב' כפי האמה הכיס הוא חבר פמוטך מותר המים הנשפכו בו מהכליות. שבב'
 לבטל הרם הבא אליו ולהחזירו במראה לבן והוא הזרע. האמה ים בו ב' פבילי.
 א' לפלוט הזרע וא' לפלוט השתן. ודע כי לא נמצא ערלה לבוס נברא אלא למען
 האדם. ואומרים חכמי הטבע שלכל אברים יש לגוף חיזה תועלת בהם חוץ
 מהערלה. ואם כן בהעדרה נמצא האיש יותר פלם. ולכן אמר ה' לאברהם
 אחר כיווי המילה התהלך לפני ויהיה תמי'. הידי תועלתם ידועה ונחלקו האצבעו'
 וכעט מפרקי' חלית למען יוכל לכוף אותם ולהסלי'. פעולותיו כרובו. והשפרני'
 הם לחזק ראשי האצבעות כמו הכרול שמתנים בראש החכית. הרגלים נבראו
 גדולי ורחבי לתקוע כפס בארץ ושיוכל לעמד על רגליו בחזקה. וחלוק האצבעו'
 הוא שאם ינזק חלק א' לא ינזק כלו וגם למען יתרחב הרגל יותר. וגם שבעלותו
 שמוך בראש אצבעותיו. הליחות מיוסרות. ליסודות. ואל פרקי הסכה. ואל

הרוחות

הרוחות הנשבות ואל זמני מכות הארס ואל התקופות ואל מיני הקדחות בזה
הדרך הארומה נקרא קולירה והיא מצבע ירוק וככת במרה שבכבר דומה
לאט וטעמו מר והוא חס ויבס כמו הקיץ והס ימי תקופת תמוז עד תקופת תשרי
ורוב החולאים שבזמן ההוא בקדחת שליטת ונוטה לזה רוח מזרחי ובימי
הבחרות שהוא מכ' עד מ' פנים ויש ממנה טבעית ובלתי טבעית דם מקורו נכב
בלב דומה לאויר חס ולח וטעמו מתוק ומושל בימים שבין תקופת ניסן עד
תקופת תמוז ורוב החולאים הם קדחת תמידית ונוטה לזה רוח דרומי ובימי
הילדות שהוא עד שיגיע לכ' שנה ויש ממנה טבעית ובלתי טבעית לבנה נקראת
פלימה וככת בריאה ופרקי הגוף ובאסטומכה ואין לו טעם להיתנו כמים והוא
קר ולח דומה לקור הנקרא סתיו ובימים שבין תקופת טבת עד תקופת ניסן
ורוב החולאים הם בקדחת יומיית ונוטה לזה רוח מצרבי ולמי הסיבה שהם
מכ' עד פ' פנים ויש ממנה טבעית ובלתי טבעית פחורה נקראת מליכוניאה
והיא בטחול וטעמה נוטה אל החומץ ובוסר והוא מותרות הרס דומה לארץ
שהוא קר ויבס ולחורף ובימי שבין תקופת תשרי לתקופת טבת ורוב החולאי
הם קדחת רביעית ונוטה לזה רוח כפוני וימי הזקנה שהוא ממ' פנים עד ס'
ויש ממנה טבעית ובלתי טבעית וכלם ככתוב בספרי הרפואה תועלת הרוחות
הם ג' מינים א' נקרא רוח טבעי והוא גוף עשני יתילד מן האויר ומשכנו בכבר
וממנו יעבור לכל הגוף הב' נקרא רוח חיובי ומשכנו בלב ג' הוא רוח כפני
ומשכנו במוח ובו הדמיון והמחשבה והזכירה תועלת העצמות להגין על הגוף
תועלת הכפרנים לחזק הבשר כשיאחוז ברבר תועלת העצבים לחוש ולתנועה
תועלת המתירי לתנועה הרגשית שבארס להתפשט ולהתקבץ תועלת הקרום
לכסות ולהגן האברים תועלת הגידים לקשור האברי והחליות זה בזה תועלת
העורקים והם הורידים שבלב להביא רוח החיובי בכל הגוף תועלת העורקים
שבכבר לפזר הרס ולהסקו האברי תועלת מוח הראש להעמיד בו רוח החיובי
תועלת מוח העצמו לפים מכוע ליבשותם תועלת הבשר לחוש המשוש ולשמירת
הענייני פנימיים תועלת הרס שישכון בו הרוח ובס לתת מזון לאברים תועלת
השומן לחם הקרביים ולהגן בעדם תועלת הסער לשמור האברים וליעות
הגוף ואומר הזוהר פרט נשוא בגולגלתא דרישא תליץ אלף אלפי רבוא וז'
אלפי ותק קוצי דסער תועלת העור לשמירת הגוף וגם שמנקביו ויבאו המותרות
ג' כחות יש לגוף ותחלתם מהלב לרעת ארטנו והם טבעית והוא בכבר ולז'
כחות הא' מפנה הזרע ורס נדות ב' נתן צורה לולד והאברי ג' מוסך המזון
ד' מעכל המזון ה' מחזיק עד שמתעכל ו' רוחה המותרות ז' מרבק המזון
לאבר ומרמה אותו לאבר כמזון בו הכח הפני נקרא כח חיובי והוא בלב ולז'
כחות א' התפשטות העורקים וקבוצם טבהם מתפשט פועל הרפק ב' הוא כח
המתפורר טהם אהבה טהא כעם רכזן פחד גבורה וכיובא הכח השלישי נקרא
כח כפני והוא בתוח ולנט' כחות א' חוס הטעם בלסין וספתים ב' חוס המשוש

בכל

הוא

159

בכל הגוף ג' חוש הריח האף ד' חוש הראות בעין ה' חוש השמיע באוזן ו' הרבקות בגידים אשר בו יתנועע הארס אבריו ז' הרמיון סבו וכייר הרברים
 אחר פכתרשמו במוח ויזכרם אחר העלמם מהעין וירכיבם ויפירדם כמכתרך
 וזה בחלום ובהקיץ ח' המחשבה והוא בכח הסכלי סבו יסביל הפעולות מעשיות
 ועיוניות ט' הזכרון סבו יזכור הרבר מכסכה : רע כי ים ויכוח בין הפלסופים
 ממקום מצב הנפש אם במוח או בלב ועם כל זה כתפסרו סנותכת כח בחלוקי
 המוח לעשות כרכי הגוף כי ים בו ג' חררים ראשיים וכאשר הזכרנו לעיל
 הראשון על המכה הנקרא פנטטיאה והוא חס ויבש : הב' והוא קרוב לראשון
 באמצע הראש ונקרא קומפריסיבה : הב' הוא אחורי הראש ונקרא מימוריאל
 ויש סביב המוח עמינים רבים ובתוכם רשת ח' הנקרא ריטה מירנילי ומלאכתו
 להרק האויר והאדים והריחות ובה כיוון ומקבל הנאה הרות הנפשי : וכחה
 בחוץ השמע הוא בזה הדרך : שהמברר מכה בקולו האויר הקרוב לו וכח האויר
 זה לזה עד שמגיע תוך אוזן השומע : ובחוש הריח הוא שהאויר הנכנס בכל
 הרברים ריחנים : האיר הקרוב לו קולט הריח ההוא באופן שהאויר אשר תמיד
 מתנועע ומתחרט מאליו כותץ ריח לאויר חרט סבא תחתיו : וכך מזה לזה עד
 שמגיע לאף האדם שמתקרב לו : וכנס במקום ח' לפניו בין הפה והאף במקום
 טיט בו חור עם ח' קרם הנקרא בנטון אשר לעצור רד האשה ואז נפתח וכנס
 האויר עם הריח ההוא עד שמגיע לחדר האמצעי שבמוח ועם מתפעל לטוב או
 לרע מהריח : ובחוש הריחות הוא שהאויר שיוצא מהרואה המקבל הזרות
 וכבעים מהרברים הנראים ממנו : סב לעין ומראה לכח הנפשי הרבר ההוא ואם
 כנס על רבר חסוף או שמאיר מאד אינו יכול לקבל טום בורה וסב לבעליו בחכם
 ברפת פלטון : ואומר שהרמיון יוצא מחוש הראות להיותו אמצעי בין הזכרון
 והראו כי אחרי שראה דבר ח' נפאר ברמיון וזוכר ממנו שהוא מטבע הספוגה
 ובחוש הטעם הוא טיט גידים רקים קטנים תחת הלסון שיוקדים מהמוח וכשמגי
 הרבר אל הלסון יוצא מהרבר הוא כמו מיץ דק מאד וכנס בגידים ההם והם
 פולחים הטעם לכפס שבמוח : ובחוש המסוס וההרגס גם הוא בזה הדרך טיט
 באברים גידים קטנים שמרגישים הרבר המנוגע אם הוא קר או לח ויבש או חם
 וכל כיוצא בזה ומביאים הרבר לכח הנפשי שבחדר האמצעי : ובבטול המאכלים
 כותץ כח בזה הדרך : ד' כחות הם ונקראו אפיטיביה ריטיטיביה דיגיטיביה
 איספולטיביה : בזה הדרך עוד הכרם מחמת היביעה וחוס שממי שמבחוץ מתייבש
 וחוכץ ומביא אליו לחות שבבשר : והוא מביא אליו לחות המעים : והם מהכבר
 והוא מהאכטומכה : ואז הוא מתאזה אכילה ושתייה באמצעות גידים יבשי וחמי
 פעומדים בפיה : ואז הארס לוקח האכילה ושתייה ומהרקה עם הטינים אשר
 קבתם מעברים הרברים הלחים וקבתם הם יותר חזקים וחדים ומעברי הרברים
 היבשים : וקבתם מהדקים האוכל והלסון מתקן המאכל לפני הטינים : ואחר כך
 האוכל הולך אל פי האכטומכה שהוא מלא גירי למען יוכל להחזיק כובר המאכל

ומסתה מיועד בו יואז הכנסת מולח עם כח ריבוי נטיבה ונותן בו קור ויוצא ותכף
 מולח גם כן כח ריבוי נטיבה ממחליף כורת האוכל וזה עם עזר חוס הכבר והלב
 הקמוכים לו ומביא כל האוכל כבורת מי האורז שהוא דבר לבן וגם ואחר כך
 יוצא זה המאכל וכנס במעי שהוא ארוך כמויב אכזבות ואחר כך נכנס במעי
 אחר מיט בו במה ורדים ובאמצעותם נכנס האוכל יותר דק והולך לכבר והיותר
 גם נכנס במעי אחר ארוך והכבר מבטל את אשר נכנס בו והחלק שהוא חס
 ויכס מולח אל המרה ובקרא קולירה והוא כזון והמותר מולח שנית לכבר והחלק
 שהוא קר ויבם מולח אל המילכה וכזונת עם בטח רה והמותר מולח שנית לכבר
 ולאכזמותכה לחזק כח הדומה והחלק שהוא קר וחם נשאר עם בכבר וכהפך לרם
 והחלק האחר מולח אל הפלמון ומס מתהוה הפליגמה ויא שזה הלחות הולך
 עם הרם בוורידים ועוזר להיוות הרם והנשאר מכל אלה החלקים הולך למטה
 בטוף המתכים אל הכליות הנקרא ריני והנשאר ממתיים מולחים לכיס וכהפך
 למתן והנשאר בכבר שהוא טוב מאד מולח באמצעות הוורידים והגידים שבו
 הזכה אל כל האברים אינם כפי מדרגתו ומרתו וקוונתו וטבעו עכמות גידים
 ומוחות והמותר מולד באברים יוצא מן הגוף חוץ מהעור באמצעות הזיעה
 וקצתו שב אל הכבר והוא מבטלו שנית ומוליכו אל כלי השתן ודע כי נחש ודב
 משמשים פנים בפניו כאדם לפי שדבר הית עמהם כלב וגמל אחר כנגד אחר
 בהמה גסה טהורה וולדת לט' חרשים כאדם גסה טמאה לז' חרשים בהמה דקה
 טהורה ה' חרשים כלב ג' יום חתול ג' יום חזיר ג' יום במיה ע' יום שבי ופועל
 וכל הערבים למטה חרשים עקרב מולד ע' בכרם ה' הארי הרוב הנמר הפיל
 הקוף הקיפור פכתב רמי היותו טרנונה כלס יולדים לג' פנים בחם ז' פנים
 אפעה פ' פנים אמרו חז' כל ה' פנים למקרא בן יג למכוות בן יח לחפה
 בן כ' לררוף אבל חכמי האכזמניות חלקו שני האדם לשבעה חלקים כסך ז'
 ככבי לכת ואמרו כי התיכוק הנקרא בלשונם איבעכביאה הוא נגד הלבנה
 הנקרא לונה ורמוהו חז' למלך לפי שהכל מואלי בפלמו ומחבקים וכוסקי אותו
 השני כקרא ילד והוא פואיריביאה הוא נגד כוכב הנקרא מירקוריאן ורמוהו לחזיר
 שמלכלך עכמו והוא מבן ב' פנים עד ה' הג' הוא בער הנקרא ארולסיכנה והוא
 נגד בונה הנקרא ויטרי ורומה לגבי שמרקד מפה ומפה והוא מן סנת ה' לח' הד'
 הוא בחור הנקרא יובינטו והוא נגד שמם ורומה לקום שהוא רץ ושם ומשתבח
 ביופיו וזה עד יח מני' השמפי הוא איים הנקרא וירליטה והוא נגד מארי הנקרא
 מרטי ורומה לחמור פנושא המשא כן האיים כריך להסתרל בעד אשתו ובניו
 והוא בן מ' פנים ולעיל השמי הוא זקן הנקרא וקייכה והוא נגד יובי הנקרא ברק
 ורומה לכלב שחוטף מזה ומזה ומביא טרף לביתו בלי בושפה זה עד ה' פנים
 הסבבי והוא יטיים הנקרא ריקריפיטה וזה נגד שבתאי הנקרא סטורנו ורומה לקוף
 שהיא שמיאה כי בר שיתין ככר סית והבחורים מלעיגים עליו ועל תכופותיו
 עתה ראו ברעת כי הנפש ככנס בולד מה ימים אחר יצירת הולד אס הוא זכר
 ונ' לנקבה

וכל לכתבה ואלו הולך קונה הכונה והתכונה ואיפורקט אומר שאם יסתכל בלי
 יום ותכונע ביום ס' ויולד בחדש ז' ואם יסתכל בל' היום יתכונע ביום ע' ויולד
 בחדש ח' ואם יסתכל ביום מ' יתכונע ביום כ' ויולד בחדש ט' ומביא ראיותיו
 באורך: ומקום מכבה בגוף הפלגים פים אומרים שהוא ברוח חיוני מבלב
 והרופאים אומרים במוח ומתפשט כחותיה ראשונה בלב ואחר כך בכל פרטי
 האברים ולהיות הנפש יובאת מתחת כסא הכבוד כריף שהיה רומה לבוראה
 בקצת דברים וכאמרן בכלם אלקים ברא אותנו ולכן אחל' שיש לה ה' רמיונות אל
 בוראה והם רוחה ואינה נראת זן כל הגוף עומד באמצע מלא כל הגוף
 טהור יושב בחרי חררים ויש לה הרבה שמות וכלם כפי פעולותיה וכן אמרו
 הפלוסופים כאשר היא כותנת חיים לגוף כקרא נפש וכאשר האים רובה במעשיו
 נקרא רכון וכאשר האים יתיה מלא חכמה ורעת נקרא סכל וכשתזכור הרברי
 נקרא זכרון וכסלומד ומחבר ספרים נקרא ריווני וכשתבורד נקרא רוח
 וכשתמשת במושי נק' סינקו הפלוסופים והזכור' אומרי' שה' בורא אותה בכל
 פעם מכוון הולך ואינו מאמינים שכבראו כלם בשפת ימי בראשית טבא' וכשמות
 אכי עשיתי ואומרים שכל הנפשות נבראות בראשונה זכה וטובה מאד כלם
 במדרגה שהי' אמנם הי' כותן כפי רכונן מעלות לכפשות טבאו בנפשות אשר
 בהם מתעלה האדם ואין לשאל על מה כותן השכלה לפלו' ולא לוי' ופעולותיה
 יובאות כפי חומר הגוף שכתב בו לרמיון האדים ארביים מחומר גס שיש להם כח
 לכמות אור השמש כן הנפש אפי' שהיא זכה ככסה בהירותה בימי נפשות
 ובחרות בעליה וכן כפי המקרים המולדי' באדם מחמת הילוך המזלות והככבי'
 מולד תחת' או מחמת חטאותיו או מחמת הבחירות שלו טובים או רעים
 וכיוכא' כן הנפש פועלת באברי גופו לרמיון מי שמנן בכלי עבור שאפי' שרות
 הנגון ותכונותיו טובים עס כל זה לסבת סברון הכבוד לא נשמע יופי הברת
 הניגון וכך אם תפסי יין טוב בחבית מים לו ריח רע היין טוב מקבל ריח רע
 ההוא וכך מי שיש לו עינים יפים ובהירים וככנס בחדר חשוך לא יוכל לראות
 והעלום כפי ריחן מאימן שהכל בא מהנפש ואין שום כח בגוף והכר השוה
 טבהם הוא שהפעולות הנעשות עס השכל מבלי כורך אברי הגוף כקראי' מעשה
 הנפש וכפי כטורן פעולות גופניות יהיו משניהם יחד ובהם הדרך יהיה סכרם
 ועכס' ויא' שהנפשות לא נבראו שלמות ורמות זה לזה אלא כפי רכון הכורא
 בראם במדרגות זו למעלה מזו כמו שעשה במדרגות המלאכים ושרפי וכרובי'
 וכן בשאר מדרגות מהגלגלים אמנם ניתן לכפס כח להסתכל במדרגה יותר
 מעולה ממה שנבראת מה שלא ניתן זה הכח לכל יתר הכבראים כי כלם
 נכבים במדרגה שנבראו ובהם הדרך לא יוכל האדם להתרעם מהבורא אם ברא
 נפשו במדרגה יותר מפלה מהאחרת לפי שהכל הולך אחר בחירת האדם ללכת
 בדרך טובי' ולעלות בקולם השלימות והרובה להיות בטוח לזכ' נפשו ולהעלותה
 במדרגה יותר טובה ראוי לו להסתכל בלמורות' כי הם ילמדו לו דרך טובה

דרוש על נפש

זמעים טובים ונאותים ודע שאפילו שהנפש הוא דבר רוחני וחלקי ולמפרע
 הנוף הוא דבר עכור וארכי. עם כל זה הנפש הוא מדרגה שנייה מדרגת הנוף
 ומתפעלת בו כפי כח הרבשו הנוף ותולדותיו בהיותו ותולדותיו ומקבל צער וזרה
 מצרת הנוף ונשמה בשמחותיו במדרגת האהובי ומהות הנפש באמת יש רעות
 כי בעל העקידה אומר שהוא כח והכחה לקבל שלמיו במדרגה שמו להתרחק מן
 הרע ולהתקרב אל המועיל ביותר שלימו ממנו טעושי יתר הבעלי חיי ואחכ וכנס
 בבחירה שהוא רצון כללי ואחכ למצוא מלאכת מחשבת להביא טרף לביתו ואחכ
 בעיני המשא וחתן ביוצר התכונה ועכ הוא גדר ראשון ומושלל ראשון לנשמה
 והיא משותפת למיץ האר' אמר' יהיה פשוטו יתר כפי הכנת מזגו שהמזכר וכפי זריו
 הכנתו הא' כן שהיה גדולה הכנתו במדרג' שנית הבח' אחריה שהיא הויה רוחנית
 הנק' מוסכלות שכינת ויתאמרו יחד באופן שיוכל להגיע אל מדרגות הכבולאחי וזאת
 הנשמה שלמה לא תפסד בהפסד הנוף הרמבם הלכב' ג' חסדאי גזרי' שהנפש
 הוא עכס רוחני תקבל ההפסדה קצתה לאחר קצתה להיות קצתה שלמות לקצת
 ותתאשר ההשכלה ההיא עם עכס הנפש בהגיע שלמות האכופי בפועל ויהיה
 הדברות כפשוטי במה שישכיל מסוד הבורא מה שלא הסיגו הנפשות בעולם הנוף
 ארסטו וקיעתו הנקרא פיריפטיטי אומרים שהוא כברא עם הנוף ולא נשמה
 מדבריו אם כפוף למיתה או לאו ואומר שהוא דבר מוכן להשכיל דברי מוסכלים
 באמצעות אור חלקי שנוכל בו : וא' שהי' ברא כח מלאכים אשר אחר הימים
 לא היו יודעים אם ראוי לשרת הקב"ה או לאו ונשארו תחת הבחירה ולכן הי'ת
 מולח אותם בעולם הזה תוך הגופים ושם יחליטו דעתם ורכושם : וא' שהוא שיוני
 המזגים : ומהות השכל אומר אלכסנדר מפרש דברי ארסטו שהוא בעצמו אינו
 דבר אלא הכחה שתמצא בכוחו ויתמצטו איום אומר שהוא שכל בלתי הויה ולא
 כפסד יחול באדם בשעת היותו ר' רסר אומר שהוא שכל הפועל ומזכר דברותיו במ
 הוא הכחה וימצא בו כח להשכיל המוסכלות ולא מזכר עצמותו ואינו מאמיני' שהוא
 עכס רוחני מוכן להשכיל ובלתי משכיל בפעל מעצמו ומתחלף בכל אדם והנה
 ידעתי גם ידעתי כי בער אחי מאים ואין לי להסיס ראשי בין ההרים הגבוהי'
 האלה אמנם כמו שבבנין יסוד החכרות ושירות גדולות וגבוהות משמיים גם כן
 ברורות קטנים המשייעים גם הם למלא החורים טעמים האבנים הגדולים כן
 גם אני במקום הזה באולי אמלא איזה חור קטן שהיחול לי הראשונים ולכן אני
 אומר שמהות הנפש הוא איד דקה מן הדקה כברא מסוג מלאכיי וכתן בו ה' הכחה
 להשכיל באמצעות חושי הנוף מה שלא השכילו בפועל זולת הנוף אלא בכח'
 זגם כתן לו הי'ת כח לפעול בנוף בכנס בו כל החושים שמימיים אשר במוח ולב
 וככר וכל כלי הנוף והרגשותיו ופעולותיו בבית ובחוץ : והנה סך מהותו
 מטער אני שזה האיד הנקרא נשמה יהיה גדול כל כך שאם תכתוב בכתובה
 אסורית של מזוזה או תפלין חמשה פעמים תיבות ברכי נפשי את ה' ישתח
 וזה האיד על התיבות ההם וזה הסיפור בררתיא אלי להיותו דומה בקצת אל
 בורא

בוראה בחמשה ענינים ככל : ומכבה בנזק מפער חכי סיהיה במוח כרי
 לרמותה אל בוראה גם בזה על דרך יוסב בשמים יסחק אפילו מפלא כל הארץ
 כבודו ונאופ עמידתה במוח גם מזה מפער חכי פעומרת זקופה כמלאכים
 כנראה בפרקי רבי אליעזר פטו ואין יכולת בחוש הראות לראותה להיותה
 מקוב הכבראים שמימיים ואליקסה בעיניך זה הלא מעשים בכל יום הרוח
 אויריו דפק על פניך בחוקה רבה ובהרגשת גופך ואין אהה רואה בורת הרוח
 וכמותו ואיכותו קו דבר לקי כזה : ^{ככשופים} א"ר יוחנן המלאכים כבראו
 ביום ב' ור' חנינאל אומר בחמשי הסרים כבראו בין הסממות בהכנסת כלה
 וכן אמרו חז"ל ברא הבה את כעמם ובה לברא את גופם וקדם הסבת ולא בראש
 זחס אמעפיים בין הגופיים רוחנים וארציים ואין להם גוף בעצמם סיהיה
 מיוחס להם ומכר מזולתם והלמבן בפני התורה אומר כי הם בריות מורכבות
 מב' יסודות דל אס ואויר ואמרו חז"ל שהסרים אוכלים ושותים ופרים ורבים
 מאים ואשה ומתים כאדם רואים ואינם נראים ופורחי מסוף העולם ועד סופו
 יודעים עמידות המלאכים ופי אוכלים ושותים דלמלאכים המים והאנים מריח
 האס והוא ענין הקטורת פעופים להם בעלי הכסוף וסבתם היובס אשר האס
 מיבם אוחס וכרף להחזירה ולהתחרטה כמו האכילה באדם שמחליף מה
 בזהתך ממנו וחכמי זולתנו הפכימו בזה כנראה בחבורס טומסו בספר סני
 מהסני אמנם על בריאת הסרים יש חלוקי דעות כ"ח שאדם הראשון מן
 ערלתו ומתורע ההוא כולרו ו"ח שאחרי טעמו עמר קל פנים ולא נזקק להשתו
 והיתה באה לילית ומתחמתה עמו וסדים מתחממים עם חוה ומהס כולרו ו"ח
 שנתהו מהמלאכים סרורו מן הסמים ו"ח שמתילדים בכליום מהקרי שרואים
 האנשים והכשים ו"ח כי הם כחות דמיוניות המשודדים המהות האנושי ומזיקים
 אליו וזה דעת ר' ערר : חז"ל בפ' חלק ובפרקי רבי אליעזר אומרי דור המבול אינם
 עומרים ביום הרין וכל כעפותיהם כעפות רוחות ומזיקים זוהר פרס אחרי מות
 אומר שמרוח קין נולד רוחאכר סכררא תובל קין ואחרת נקבה הנקרא נעמה
 ומחס כולרו סרים אחרים והס תלוים באויר וערין הם קיימים וזאת נעמה באס
 לפעמים ומתחמת עם אנשים כשהס ישנים ומולידה מזיקים אחר והס מזיקי
 לבערים ואומר בפרס פחאס עבורחים מהמזוזה ורחימי בספר פילון היהודי
 האומר הלא מן ההכרח הוא סיהיו בכל חלקי העולם בעלי נפס ועיניו רואות
 יסוד העפר יש לו בעלי חיים ארציי וכן יסוד המים גם יסוד האס יש לו הנולדי
 מן האס אשר לפי המסופר ימארו רבים מהס בגלילות מוקדנויאה וכן בשמים
 יש בכלס הככבים אשר הם בלי ספק בעלי נפס ככחית חלקית ומסך בהכרח
 כי גם יסוד האויר יהי מלא מן בעלי חיים אשר אליו יאותו אפילו שהס בלתי בגלי
 לנו כי איך יעלה על הדעת שאחרי שהוא נפס לכל הבעלי חיי בכל יתר היסודי
 יחסר הוא את העצמיים אליו ולכן כרף לומר כי מטמח הארץ עד הירח מלא
 בשמות ומלאכים מרובים ורבות מאלו הנכפנות היותר קרובות לארץ אוהבים

החומר

החומר ותקדמיו בנפשים ורבות מהן אחרי קץ המונבל להם מהטבע כפרדות
 מהנפשים ושבי אל מקום העליון ולפעמי תסובכה אליהם מחדש ויום סכאשר
 זכאות פעם א' לא ישובו עוד לרוב סכאתם אל מעשה תבל ויום אחרי סהם יותר
 טהור וזכות ועולות עד מקום אלקי וסם משרתות לאלוק ורנאות וסומנו הגזרות
 סמימיות ואלה נקראים מהפלסופים גניחי סלל יכרים וכתבי הקרם קוראים
 אותם מלאכים עכ' אבל מדברי חזל פק דברכות וע' ערבי פקחים וע' כל הבמר
 ומדברי הרמבם פסוק ולא יזכו עוד וכו' נראה כי הפוסקי באויר הם סרי ומזיקי
 והם רבים ועכומים מבני אדם וסוכים בחרבות ועל הכהרות וראיתי בחבור
 הפריפריאנוי סה סבימים הקדמונים בהיות כל העולם מזכחים לסרים היו
 לומדים לבני אדם אופן ודרך עבודתם ומאיה דבר ובאיה זמן ובאיה מקום
 ועס איה ענייני זכורות וקטורת ועפבים היה צריך להקריב לפניהם הן לכורך
 סכריחם על איה דבר י או להבריחם והקורה הזכירם בלסמות סמות והם
 סואל אוב ונאמרו בס' ד' מיתות ובספרו זה המעלה בזכורו לל סמעלה המת
 ועומד על זכורו ונאמר רס' סמזה המין אינו עולה בסבת ועולה ראשו למטה
 ורגליו למעלה וים סכאל בגולגולת והוא סלוקחים בגולגולת המת ועי' דבריו
 סואלים ממנו את רכוס והוא משיבם ועיין ספר המדע הלכות ע' א' פני ונאמר
 הללב בפרס' סופטי סכדמה למסביע סהמת משיב בקול כמוך מן הארץ ואינו
 כטמע אלא לסואל ירעוני הוא סמסימים עכס מיה א' סממה ירוע ועס איה
 דברים סאומרים נדמה להם סהעכס מדבר אליו דברים עתידים להיות והוא
 כופל כמו כספה על הארץ ועיין בסמג' מכתם הוא על דרך מסל אים סאומר
 אבי הילך אל מקום פלוני ואס יקרה לי כך אעשה כך וכך נפל סתי מפי או עבר
 סועל לפני וכיוצא זה' ראבע אומר זה המביט בכנפי העופות או בכסכוסם
 קוסם ים מכה מינים ים מממשים בחול או באבכים או סנוהר לארץ וכועקי
 וים מו סמסתכל במראה סל ברזל או בעטפית או סלוקח מקל בירו ומכה בו עד
 סתפכה מחטבתן ומכל הדברים וחוסכ על הדבר הפרטי סרוכה עד סכראה לו
 סמתכבא הדברים העתירי להיות ועיין במדע הלכות ע' א' פ' א' ומפרס הללב
 סעוסים סמונות ומקריבים לפניו קטורים ומרמים סהתמוכה ידבר אליהם
 מעוכן זה הכותף עמי באכטגכיכות כמו יוס עלו טוב ללכת או להעשות איה
 מעשה או הוא רע וכך האוחז פני הרואים והוא מראה כאילו עשה דבר גדול
 ואינו עשה תאומה והללב אומר סהוא המביט בענינים וסופט בהם
 חובר חבר הוא סמרבר דברים סאינס מלסון הנסמע ואין להם ענין ואוחז בירו
 איה דבר או סעוטה מעשה עס דבורו עד סמדרמה סהאומר דבריו אליו על
 נסוכת נחם ועקרב וכיוצא אינו מזיק ויא עסס דבריו נדמה סחבר ואכף יחר
 כמה נחמים או עקריבים או איה מין אחר והלראבע כתב סיודע סתחברות
 סאדים וענינס והרמבם אומר סהוא מין ממיני הכסוף והנכורים אומרים סהוא
 עסס כח ספרים יודע לחבר הדברי יחד כמו להביא איה איה אכל האהוב או האיש
 אכל

165

אכל אמתו וכיוצא : דרוש אל המתים הוא המרעיב עצמו ולן בבית הקברות
או סלובם מלבוסו ידועים ואומרי ומקטירי קטור ידועה וישנם ל כרם כרי מיבא
המת אליו ויודיע לו עמירות : מכסף הוא גם כולל לכל מיני הכספים וכתב
הראב"ע שהוא המסכה דבר מהותו לפי מראה עינים ופי' רש' בטקסיה ריץ שהוא
המכין עצמו לקבל רועם התודעות מלאכי חבלה המורה חג' פלג' אומר שכל
מעשה הכסוף וענפה' כלם סופל הרמיון ואיך בהם טום ממשות ומיבאו' החלטי'
והרמב"ם פרט' שופטים אומר דרוש יפה על זה וחותם דבריו הם שא"ל להכחיש
מה שבראה בחום העין והענין הוא אמת ולכן אסור לעשותו לפי שמכחישים
שמילייה של מעלה והסוד הוא שכתו מה"ת נתן כח בככבי' ושריהם מהם גפס' ת
לבגבלים לעשות סדרם הפשוט כפי שהמים בטבעם 'הם כח בהם שאם האדם
ידע למכא הלבנה במזל פלו' וכבר מבט פלו' עם איזו הקטרה ודברים ידועי יכול
להסדריה הסדר הפשוט שהוא מיהיה מורכב לזמן מה וזאת ההרכבה מוכנה ה"ת
ולכן אסרה ועל זה הדרך הוא אסור כל מיני כלאים וואומר כי הוא ראה ספר
הלבנה על משפטי הכיבור ומביאה וכן אומר בעל סטר הבחי' פראה גם הוא
בספר יריעת הככבי' ורוחניות שלהם הכקראת אגרת גליאיכום המלמד לעשות
בורות ותמוכות ואופן להמך רוחניות הככבי' והמולות למטה וגם אבי המחבר
ראיתי ספר על זה בלסוף כוכבי היו קורים אותות ספר של אדם הראשון והיה ביד
פלוסוף ורופא וראיתי בו דברי מתמיהי מאר סלקפרס א"ל ובו הבנתי שמלאכת
המכשפות היא חכמת הטבע ואבטגניכות בתכלית הבקיאיות וזה לפי שפריך
בקיאיות גדול על מכב ושם כל כחות השמימיות נשרים ותלופיה' וחלופי חל' פיהן
ורכט וכחותם וזמני' מ'טותם ל' טעות ימים טבועות וחרי' ותקופות ומולדות
וחכי פכה ושם ושמות מלאכי קדם ושמות מלאכי חבלה המכי' הגלגלי' והמולו'
וככבי לכת' ליליתיהם וימותיהם והוא דבר פלי' והרן בדרשת פרשת שופטים
אומר מה"ת ברא כת מלאכי כדי שיהיו כל' זעמו להוכיח בהם החוטאי' ולהיות
זה טבעם בקראים מלאכי חבלה והמכריח אותם לעשות דבר אחר ע"י כסוף
הוא נגר כובת הבורא בבריאתם ולזה נאמר על המכשפים שמכחישים שמיליה
של מעלה ורע כי הוזהר פרט' שמות אומר שדרך המכשפים להזכיר דבר שאין
בו ספק ולכן אין מזכירי לעולם עם אביו של אדם אלא אמו שהוא דבר שאין בו
ספק וזה לפי שהפרי' מעיינים בדבר ההוא ואם הוא יזכר כזב גם הם אומרים
כזבים וכך אם הוא אמת לפעמים אומרי קצת דברי' של אמת ועל קסם שא"ל
שהעלה שמואל יפ' דעת' אמרו תול' שיש כח בכעלת אוב להשיב גפס' המת
בגויותו מאל' וישם העפר על הארץ כשהיה והרוח תשוב אל האלקים וכו' וכן
במסכת שבת שאל ההוא מיבאה מרבי אבהו אמריתו בשמתן של דריקי' בנוזה
תחת כסא הכבוד היכי אמוקיה לשמואל אמר ליה התם בתוך יב חרם ומפרט
הבחי' פרט' שופטים כי אין הדבר תלוי בקיום הגוף או בבטולו כי אף אם הוא
ברקב בג' ימים או נחט ומתקיים יותר מיה חרם הכמה עומדת על זמנה וא"ל

ברך

דרוש על דבשופים

ברוך לפרט לר' שאינו רומז על כפר הגוף ממס אלא על כח הנפש שכברא עם הרוח והנשמה. כמו שתראה למטה בדרוש הזוהר. רב האי רב סעדיה הגאון וראב"ע חומרים שה"ת החייו ברכו ולא בהכרח האשה. ולזה נטו קצת חכמי הנזכרים. יא שהאשה לא העלה שמואל. אבל היא הכירה שאל כסבה לפניו והיא החביאה איש א'. ובחכמתה וטוב השערות היתה עושה שהנחבא הטיב הרב ר' החס. הרלב"ג בספר מה אומר מהכל היה ברמיזת שאל כסתתקע כל כך ברמיזתו שכראה לו כאילו היה שמואל בעצמו. עקירת יבחק פרס' קדושי' אומר כי לא היה אפשר להעלות שמואל לרוב קדושתו. אמנם עם הקדמותיו מוכיח שכשהתחילה האשה לקוסם עלה שמואל מאלו ודבר מה שדבר. והוא עד מעשה בלעם שהקוסם היה אכלו התחלה אל הנבואה כי מתחלה היה קוסם ואחר כך כביא וכן כשאר ולא הלך כפעם בפעם לקראת כחשי' מכלל רכבר אזלי' יא שהאשה לא העלתה גוף שמואל ממס. אבל שר ככנס בגוף ההוא והעלהו והטיב על פס שמואל. ואומר טים לשר' תאזה לבנות חכמות ויתחרו בהם אחרי מותו כאלו הוא רוח וכפעם אותו הגוף ומתראה אל הקוסם כאלו עולה מן התהום הגוף ההוא בצורה ומלבושי' שהיו לו והקוסם בכח חכמתו יעשה סיניד לו עתידות וס' אביטנון נוטה לרעת הזה. וראייתו כתוב על פס רבינו יהודה החסיד כי כאשר הבעל אוב מעלה המת אס יברקו בקבר האיש שהועלה לא ימצאו פס גופו עד אחרי חזרתו. וגם אני המהבר שמעתי בודאי. כי הכשי' שהולכות בלילה אינסטרואיכו. אס יברקו במקומה כאשר הסביע והלכה באויר לא ימצאוה עד שובה. ועל דבר הרוחות הנכנסות באדם. בעור חיים חיותם. אומר אני שאס תביט בזוהר פרשיות משפטו ותרומה ותזריע ואחרי מות אומר נשא וכנסת ומקומות אחרים תמצא רוב מבוקשך. וגם תמצא פס דברי גדולים וקורות עמוקים לא ידע אלא מי שעלה ברזי התורה כמו ע"ה הגלגול וכיוצא. וגם לא ארחיב הדיבור בענייני רבים שמעתי על פה בדברים אלה. אבל עתה אעריך לפניך בסדר ובקוצר מלין מה טריותי מפוזר ומפירד בזוהר בפרשיות הנז. על העניינים האלה. כשכרא הק"ה את העולם. עלה ברכיו לכרא כל הנשמות שברא להביא בעולם עוד כל ימי עולם. וזה באותו הציור ממס ש' תהיו כגופם הן שהיו בדיקי או רשעי' והלביט אותם בלבוש גוף ופרכוף כעין העולם הזה. אמנם הם מרבדים דקים ובלתי חומרים במדרגת הנשמה. והראה כלם לאדם הראשון. ואומר בפרשת ויחי שכונת הק"ה להביאם בעולם הזה הוא לגלות מלכותו וגם לטובת הנשמות שזכו ויעלו למדרגה יותר גדולה ממה שכבראו. והסימס בבע' של מטה אשר פס הכרובים ולהט החרב המתהפכת וכהנים מזיו השכינה כל א' כפי מדרגתו ובני אדם אינם יודעים דרכי ה'. כי יפ' נשמות שעומדים בדין לפניו ית' קודם בואם בעולם. וכמה גלגולים וכמה מעשים סתומים עושה בהם ה"ת אשר לא ידענו מהם מאומה. וכשהכה רוכס להטיל חייו נשמה מהם בגוף שלו. קורא הנשמה ההיא ואומר לה לכי בגוף שלו והוא משיבס אל תסליכני מלפניך ופה אמורה. והק"ה

162

והקב"ה משיב לה כד עלה במחשבותי מיום הבראך. ולכן אל תרבי לרברב
והקב"ה לוקח אותה הנשמה העומרת על אילן גדול וחזק הסטוע על הסהר היובא
מעץ. ומוליכה בג' ובנהיכס ומראה לה הכל. ואחר כך לוקח גס כן רוח א'
העומד על אילן אחר קטן הסטוע תחת הראשון ומחברם יחד ומאירים יחד ככר
ועליהם כאמר כד ה' כשמת אדם ועל הרוח כאמר רוח מלפני יעטוף ונשמות אנו
עשיתי. ואני אומר כי זה הרוח הוא הנותן כח המתעורר אשר הפלוסופי קראוהו
ויגיטטיבה וכח המרגיש סקראוהו סיכטיבה. ואז מתפשטת הנשמה מהמלבושי
רוחניים שהיו לה ומתלבשת מגוף אשר בא מטיפה טרוחה ותכף פכנסת תוך
הגוף מ' יום אחר יבירת הולך במעי אמו. הקב"ה בורא גס כן תחת ממשלת
הנשמה והרוח כח אחר הנקרא כפס והוא ממונה על כל כחות הגוף בעזרת
הרוח והנשמה פעליהם באופן ששלתם כלולים יחד כמו הנד שיש בו השלשבת
המאירה והאור החשוך הקרוב לפתילה. והפתילה בעצמה אשר כלס יחד
מאירים. ואמרים חכמי הטבע שזה הכפס הוא נותן בגוף כח הזן הנקרא
נוטריותו והוא מתפשטת אל כמה כחות כמו המושך הנקרא אטריותו המחזיק
הנקרא היטוטיותו המעכל הנקרא דיגיטיותו הרוחה למותרות סכך איספוליותו
מגדל הנקרא אקרויטיותו המוליד בדומה הנקרא גיגירנטאין כפי ביאוי המבדיל
בלחות הנקרא קיפדנטאומוריותו. וכך נותן כח אל חמשה חושים. ועוסה לגוף
הנאות אחריו. ואחרי יבואת האדם לאויר העולם אשרו האיש אשר לא הלך בעצת
רשעים ובררך הטאים לא עמד ובמוסב לנים לא יטב כי אם בתורת ה' חפכו וכו'
וכשחביב זמן האדם להפשה מן העולם הזה. עומד מלאך המות לרגליו וחרב
חרה בידיו. והאדם פוקח עיניו. ורואה כותלי ביתו סאולו כסרעים באש ורואה
המלאך מלא עינים ומלבסושי אש וגופו של אדם מתחלחל ורוחו משוטט בכל הגוף
כאלו לוקח רשות מכל אבריו לכחות מאכליה. והאיש חובה לשמור עצמו מהמלאך
ולברוח מלפניו ואינו יכול. ואז מסתכל בו ומוסר כפשו וגופו בידיו. ואז הרוח
משוטט פנית בגוף וכל האברים מתנועעים ונחתים זיעה. ורואה אדם הראשון
והנשמה שואלת אליו ואומרת אליו אוי לי כי בעבורך אני יוכא מהעולם. והוא
משיב אני הטאתי וטאתי ובענשתי ואתה עברת הטאות הרבה. ואומר צורר
המור פרסת ויגם טאז כודמך לפני מראת טומאה. ולכן טוב לבגור עיניו למען
לא יראה ויטמא הבית. ואז מתחילין ז' דייכס על האיש והס' א' כשיובא הכפס
מגוף ב' כשאר יוכא לקבר ג' קודם קבורה כל מעשה אדם מעשה בחייו כאשפי
יחד ומעידים לפניו ו' כחות מכרזים עליו. לפניו. ולימינו ולשמאלו ואמרים
זהו סלו מעשה כך וכך וכל המתים השומעים כוסעים מתקומם ומקרימי לפניו.
ואם הוא כדויק אומרים יבוא בסלום. ואם הוא רשע אומרו ווי לאיש הבליעל הזה.
ד' כשהוא בקבר ה' כשהתולעים באים עליו. ו' דין ג' הוסס. ז' כשרוחו כנרס
מטערי גן עדן ואינו מוכא מקום עד שנשלת דינו ויכופרו עונותיו. וכשהאיש
ירא ה' וסב בתשובה יוכא זכאי בכל הדייכס האלה. ואם הוא מת חובה לארץ

יסר אל מלאך המות מתעסק בו * ואם מת בארץ יסר אל מלאך המות של רחמים
 מתעסק בו * כי אין רשות למלאך אחר להתעסק בארץ הסיח * חוץ ממסע אהרן
 ומרים סלרוב זכותם לא נתעסקו בהם סוס מלאך * ואם היה מלאך יהיה של
 רחמים * וכך אמרו כי המת חובה לארץ אין רוח נכנסת למכותן מיד מפני
 שכחות הטמאה שבחובה לארץ מעכבים * ובעת מיתת האדם מלאך המות
 מפשיט הכסמה ממלבוש זה הגוף * וכל ה' מפלמטת דל כספ רוח וכסמה הולך
 אל המקום המיוחד לו * כי הכפס נפאר תוך הקבר עם הגוף בעוד שהגוף קיים
 ולפחות יב חרם אפילו שהגוף נרקב או במרף * ובמסך הזמן שהוא מתגלגל בין
 החי' בעולם הזה לסמוע ולרעת בעצרו וכשיטורף מתפלל בעצרו * הרוח שב אל
 הג'ע' שלמטה ומתלבט עם ממלבוש רוחני הניתן לו מזוור וקלסתר פני הגוף
 פעמד בעולם ונהנה עם מיני הפכיכה כפי הטנתו וזכותו * ובטבות ו'ט' ו'ח
 עולה לסיים והכפס מתגלגל עמו ונהנה עם * ומסכחים לה'ת ועליהם כאמר כל
 פעמותי תאמרכה * ואילו היה רשות לבני אדם היו רואים בקברות כל זה * ואחר
 כך כל ה' שב למקומו * ועל זה כאמר והרוח תשוב אל האלקי אשר בתנה הכסמה
 עולה תכף אל המקום אשר נחככה מפס טרם בואה בעולם הזה * וגם עולם
 במדרגה יותר כבודת אס זכטה ועליה כאמר והיתה כפס ארו' כרורה בדרור
 החיים וכסה העולם סרוי בצער והולכים להתפלל בבית הקברות הכפס מתעורר
 והולך אל הרוח * והוא הולך ומתעורר אל הכסמה ומתפללי אל ה'ת בעד החיים *
 וה'ת חס ומרחם עליהם * ובליל ר'ה סכבי העולם ככנסים בדין * כל הכסמות
 מתפללים בעד החיים * וביציאת ר'ה עולים לרעת ארץ יבא דין בני העולם *
 ופעמים מורעים בחלוס הלילה אל בני אדם הרברים סממעו * ולזה דמז פסוק
 בחלוס חזיון לילה ככפול תרדמה על אנשים וכו' * אז יגלה און אנשים ובמסרם
 יחתום * ובליל החתימה הממוכים שבשמים לוקחים כל הא'ים סבגזר למיתתם
 ומפנים אותם ממקום למקום ומכיבי מקום לכסמתו ורוחו וכפסו * ואז אלו הכסמות
 הרוחות טבים למקומם אל קבריהם ומכריוס אל סאר המתים ארץ פלוני ימות
 בפנה ההיא * אס בדיק הוא שמחים כלס * ואס לאו כועקי וני וני * ואס לא תזכה
 הכסמה אחרי מות הגוף לסוב למקומה * הולכת בחרפה גדולה אבל כסמות
 אחרות שאין להם מלבושי' עליונים וכדונת באס הגסינס היודר מן השמי' * ואומר
 ה'מבן בשער הגמול סכמו סה'ת היה יכול לברא הכסמה שהוא דבר דק בלתי
 גסמי * כן היה יכול לברא אס דקה מן הדקה סמכטרף בכסמה ומכלה אותם כמו
 השלהבת בפחלה * זולת כי כער גדול מקבלת בהכירה פעכנוג אומר האחרון
 מראיית הפכיכה כפי מדרגותיה ואינה יכולה ליהנות ממנה * ואס זה הא'ים בקס
 לעשות תסובה ולא היה לו זמן כי מת * ה'ת מקיימו בזה העונס וכיובא כפי
 מדרגת הטחיו' * ואחר כך מעלה כפי רכונו * ועליהם כאמר ה'מית ומיתת
 מוריר סחול ועל * חוץ מסמא ע'א'סם לא היה לו פכאי לסוב בתסובה און מטובי'
 לו טוב מסככתו ויורד אל סחול ער לעולם ואינו מקבל מנוחה אפילו בסככות ו'ט'

ויני האדם
 ויני האדם
 ויני האדם

147

ואלו ככלי וכך הדין אל מחלל סבתו ופס סמי' כסרה סוף סלא סכו סתוכה סלמה
 וריחו מפותט אנה ואנה וריח רטניה בנו ולפעמים הולך ועומד על פתח גע' ואין
 פותח לו והנפש גם היא מפותטת בעולם ורואה גופו כרקב וכרמס מהתולעים
 ודברי הסוף מתאבל מאד ועל זה כא' אך בסרו עליו יאבד ונפשו עליו תאבל ורע
 כי כפי גודל חטא הגוף כן הוא גודל כעור הנפש ורוח וכסמה לפי שיש נפש סוף
 לו מנוחה אפילו בגוף אבל הולך ומפותט ומתגלגל בעולם ועליו נאמר ואת נפש
 איובך יקלענה בתוך כף הקלע ויש סכלה עם הגוף ועליו נאמר והכרתי אותה
 מתקרב עצה ויש מי שזכרת ממקום אחר ועליו נאמר וככרתה הנפש היא מלפני
 מזימלפני רלא שריח עליה רוח ואז אין לו פותפות כלל עם הנשמה ולא יודעת
 מה העליונים מאומה וכדמה לנפש הכהמה וסם בזוהר בפרשות הכז' מאריך
 להראות כמה שפטים ודוכים נעשה לנשמה והגוף הן נפרדים כמו כאגרי יחד
 כי כפי מדרגת החטא כן הוא העונס ואומר בפרע' בא שהשטן כאמן להעיר
 על מעשי יחיד אבל לא מהרבים וחותם ואומר כשהגוף ככלה בקבר כל הרינים
 כשלמו והנחן לשלול יורד והזוכה לנוח עולה כפי מדרגתו ויש כדוני' להעשות
 עפר ולהשמיט תחת רגלי הכרוקים ובפרשת ויקרא אומר שלפעמים נפש
 הרטעים מתרבתת במזיקים וסב כמוהם ואמרו חז"ל במסכת תענית וכן על
 פסוק ספר על עמך ישראל ומביאו ברור המור פרשת ויחי כי הקינות והספר
 ורת' וכן הקרים מועיל מאד למתים והמתים נפרים במתן החיים עד שאמרו
 כשם שהקשת מעלה החץ כן ההספר מעלה המת וכבר נודע מעשה ר' עקיבא
 אשר הוא כמו יסוד אל מהב קדים יתום וכן בעל הרקת אומר שמן השמים
 ירעים אל הטובה שנושה החי לכפרת נפש המת אלס היה המת חי' היה עושה
 הטובה ההיא מעלים על המת כאילו עשה הוא הטובה ההיא וראיתי בתקוני
 הזוהר ס' מ' כי המתים קורס יב' סנהים להס חלק לפהב ומי' עד כ' שהס בני
 עונסים כסד שלמטה הקבה מזכה אותם להמיתם זכאים ולא ימותו חיבי' ואלס
 חטאיורולים אפילו סאיכו בר עונסין שלמעלה מלאך המות ממיתו בדרך
 מקרה ועליו נאמר יס נפסה בלא משפט וכן נאמר עונותיו ילכדו את הרשע
 ובזה מקבל עכשו ואיכו מן כד שלמטה ולא מבר שלמעלה ועל דבר הטובה
 שתגיע לנשמה וברעה שתמצא אותה כפי מעסיה אפי' שהחבתי הרבור לעיל
 אסוף סוית להעירך עליו בקור דברים כי כזר הרמכס בני' המסניות בפ'
 חלק הרחיב בלמורי' יא' שהסכר הוא יכני הנשמה הולכת אל ג' שהוא מקום שיש
 בו כל תענוג בני אדם ובהיכס הוא מקום בו ער באש סכו סורפים הגויות בכל
 מיני בער ומביאים בזה ראיות מפסטי פסוקים ומדברי חז"ל ויא' שהתענוג
 ויהיה בימי המשיח ואז יהיו בני אדם כמלאכי ותוכיח הארץ בדרים חרובי' ולס
 אשו' ובהיכס הוא שלא יהיה האדם מפוי באותן הימים ועל זה מביאים ראיה
 מפסוקי' ומדברי חז"ל ויא' שהטובה היא מנוחת הגוף והסבת התאוות הנשמיות
 בעולם הזה והרעה הקר זה ומביאי' ראיה מפסוקים ומדברי חז"ל ויא' שהטובה

דרוש על הכשופים וריני האדם

היא כל אלה העניינים יחד לל מצביחת המשיח יחיו הצדיקי ויכנסו לג'ע ויתענוו
עם כל ימי עולם ולרשעים למפרע ומביאים ראיות והטעם יתקרב להם וישרפם
פנא' הנה יום בא בוער כתנור ולא כי הוא חמימות זד סתירתם בנוס וישרפם
פנאמר רוחם אש תחלם וכבר הודעהיך דעת הלמבן והראוי לדרוש ברבר
הזה הוא כי כמו שלא יסוב הקומא ענין הככעים ולא החרם טמע הקולות ולא
הקרים תענוב המטבל כן לא יוכלו הנופות להטוב ידיעת תענוב הנשמה כי
אין יחס ודמיון בין זה לזה עם כל זה נוכל לומר שהעולם הבא הוא טעפותינו
משכילות עם מידעתו יתברך כמו שמשכילות הככרים העליונים או יותר ואותו
התענוב לא יחלת לחלקי ולא יסופר ולא ימכא משל למסול בו אלא כמו שאמר
הכביא כסנפלאו לפני גדולת הטוב שהוא ומעלתו מה רב טובך אשר כענת
ליראיך וכו' וכן למפרע הרעה לכשמה הוא שתאבר ותכרת ועל זה ים מקראות
ומאמרי חז"ל כדרשום ברך הטוב והאמת ובחבוריו ספר גדולה בפרט בחקתי
הארכתי מאד והבאתי דעות הרבה בטעם למה לא נזכר בתורה חיי העולם הבא
בלשון גלוי ומפורסם והנה אחרי הודיע לך חלקים את כל זאת באמצעות
יגיע כפי אשר אספתים ואגרתיו יחד יגדל בא כח ידי לכתוב חלקך ולהניח לפניך
תשובת שאלתך על הרוחות זרות הנכנסו בגופי בני אדם אשר בכח ההשבעות
מוגלים את טעם ואומרים כי הם בני אדם אשר מתו במיתות משונות וקשה
בכח שכלינו להבין איך אפשר שרוח הזולת אשר מת ועל בגוף אחר אשר חי
וישתמש בכל אבריו וחושיו ועל האמת לפס דיהטא כראה מפלאי הזמן זר
מאד וברירי הוה עובדא כי בחדש טובת פנת טלה בהיותי בפיררה הלכתי לבקר
בחורה א' בת כ"ה שנים בעולת בעל בחברת נכבדים רבים ומאמתי היתה
מוטלת על מטתה פרקדניה והיתה כגוף בלי נשמה ועיניה סגורות ושיה פתחה
ולסוכה עבה מאד מן הפשה ולפנים ויאמרו האנשים ונסים המלכלכלים אותה
כי אז היה נמכא הרוח בלעונה אז אמרתי בלבי זה היום קויתי לרעת חרושים על
פטירת הנפש מהגוף אחרי פחלתי לרוח והתחננתי מאד לפניו שישיב לשאלתי
השיב בלשון טליאנו בחתוך אותיות נשפע הטוב כי שמו היה בטיטטה דמודינה
אשר נתלה לעולם נכבותיו אשר עשה והתחיל לעשות קול בסיח ואכחות ואמי
כחמתיהו ברברים טובים ויקחם התחלתי לשאול ממנו שאלות ע'ע הנשמה כדי
לרעת מהותה ואופן יביאתה מהגוף בעת המיתה ודרכיה אח' ומהו הגהינס
ולא שאלתי מה'ע כי ודעתי היותו בעד ממנו ושאלות אחרות כאלה ולכלם
השיב דברים המוניל וחחס דבריו היו איני יודע באמרן שהיה איש פרה ורועה
בהמות ובהילוך דבריו ראיתיהו כמשל לבהמה והיה לו כח להכניב ולהכריח
הבחורה כרכונו כמו שלא תאכל בשר יום ויום ז' ולעת ערב בתקיעת הפעמוץ
לומר תפלותיהם ועניניו כמנהגי הכוכרי שאתי ממנו מה לו אם הגוף ההוא אוכל
בשר ביום ו' השיב כי היה לו טוא הואיל וגם הוא מתענוב מאכילתה שאלתי
מהות גופו והשיב איני יודע שאלתי כמותו אם כבכת חזו או תרנבול או נוכה

והשיב

171

והשיב על תרנגולת / שאלתי היכן מצבו בגוף האשה / והשיב בין הכלבו ומתנים
 שמכר ומין / שאלתי מי השימוס / והשיב איני יודע / שאלתי מיכא מסס והשיב
 איני יכול / שאלתי למה נכנס בגוף יהודית / השיב כי בר לנו ולא הכירה בכניסתו
 מס / ואם היה ביכולתו לא היה נכנס מס / שאלתי מאיזה מקום נכנס / והשיב
 בערותה / ובסודיעני היכי הוה וכאשר שמענו אחר כך מהבחורה / שאלתי
 אליו בתחינה גדולה מיכה הבחורה סוקטת עד אוכל לרבר לה / ונפרכה ובלכתו
 אל מקומו / ראינו גרון האשה שנתעבה מאד / והאשה מקבלת כער גדול גדול
 בכל חברה ומתעכבת ומתחלחלת בקושי וזרות בעליה / וזוהי רחמנות גדול
 לכל רואיה / וכשהרוח נכנס במקומו כל גוף הבחורה ונפרט מסבר ההוא היתה
 רוערת ורועפת תמיד כאשר נעסה בעת השמעת הבא קודם הקרחת / וחסף
 פתחה עיניה וקבט אלכני / ושאלתי ממנה איך היה המעשה / והשיבה כי בבואה
 מלטבול במקום / חוץ מביתה ירדה אל החצר בעת ב' מהלילה עם נה דלוק
 צידה לשאוב מים מהבאר כדי להכין אוכל לאישה ותנח הגב דלוק בחור אקרוב
 אל הבאר / ואישה אשר הוה עמה הלך לנו / והיא לקחה הדלי לשאוב מים / וחסף
 נכבה הכר ונתוקח מהרוח והורידה עד חכי הבאה / ואחר כך העלה מסס באויר
 ולא ידעה מה הוא ועל מה / ואיך נתבעק ונתעלף / ושואה בני ביתה על מטתה /
 אתמאל ממנו תדופה למכתה / וחסף הרוח ההוא טב למעלה לעיניו / עם כער
 יצרה דבה לבחורה היתה / ולא הניחה לרבר עוד עכ היה המעשה ומעשים אחרי
 בסמוך הזה ומתמימים / ונתרונברו לי ובס' דאיתים חתומים / הא' מהם מחכמי
 כפת תב"ב מאיזה מס ואחר מחכמי איטאליאה שאירע באכרובה מרוחות / אכסו'
 הרגום ותלוים שנכנסו בגופות בני אדם ועי' השכבו ועפוסים מגופרית וכדומה
 בכח די הגוף היו הרמות מוריעות ומגלים שמותם ומספרים מענייניהם כל
 מאורעיהם ומקום מושבות' ועונותיהם פעליהם היו נכנסים בגופות והולכי נעים
 ונורים / ואחרים היו מעידים שכל דבריהם המתועי' השבעות היו מוכאין אונתם
 מהנפשי והמקום שהיה ונבא בו הרוח היה מתעבבה ובראותי ובשמעי על הרברי'
 האלה / אמרתי איך ספק שהכמת ישראל גברה על הטבע וכאשר נראה בקצת
 הדומי' פערבתי לכיך מהזהר / אשר לתשובת שאלתך על הרבר הזה / בחרתי
 לשוב פנית לעיניך אותם לפיך בקברה עם הקדמת יהודיעה ממהות הכתם
 וכחותיה בקברה ויקל מעליך הבנתם / הנשמה היא בריה נבראת ממנו ית'
 כמין בריאת מלאכי מרום והוא אכמו דוח אורחי כ" דקתמן הרקה בכמות ואיכותה
 ובהירותה שאין כח בחוש ראותינו לראותה ולא בסכלנו לעלות בדמיונה / והנה
 בעת בריאת האדם הוא ית' זרקה בגוף ההוא זכה וברה / ונותן איה כח להאכל
 ממנה כחות הרבה לתועלת הגוף הן בטליות כמו בגופניות באופן כי יוכל
 ממנה כח א' הנקרא רוח והוא כמו משיג למך / כי יע בו כח בהנהגת הגוף
 והחוש' הרקי' כמו ראות וריח ושמע וחושם פנימי' / כמו דמיון וכיוצא ונענעו
 שאברים והנזקם באמצעות הוורידים קטנים ברוח החיוני אשר ברמס הרק
 וכיוצא

דבש על רוחות דעות ודיני האדם

וכיפוא יבס יוצא ממנה סת' אחרות רגז המקרא' כפס' אשר נותן בו כח לפעול
 פעולות חכוכיו כמו חוש המשוש וטעם יובן כחות שמימות כמו בסול האכטומכה
 וע"ה כאלה והדבר הזה כמסל אל להבת אש היובחת מן הסר כינראה בראשונה
 אבל הפתילה אור בהיר כל כך שמתראה עמוק וחשוך והרי זה דומה לנשמה
 אחר כך עולה ויובא ממנה להב בסיר המתראה אורה אל חוסינו וזה דומה לרוח
 ובשלימות יובא כמון להב חשוך מעט ומתקרקק ומתפטר ויובא באלו חיונו והרי זה
 דומה לנפש ואלו כן כוכל לגזור אומר כפי יכולתו ויכונו להביין כי מצב
 הנשמה תהיה בראש האדם ובחרי המוח והוא מקום מצב הסכל והבינה
 והדמיון וכל הכחות אשר הם הדומים אל כחות הכבדלים ומצב הרוח יהיה בלב
 האדם כי משם יובא כל כחות חיוניות המעולות ומצב הנפש יהיה בכבד פי
 משם יובאים כל כחות ופעולות הגוף הנבטות ואלו יסוף לבד לומר כי כמבא
 משור בתורה וכיאים וכתובים וגם בדברי חז"ל הנשמה לא פסומת והנה בעת רוח
 נפש כי ראו שתקדש שהוא עם מושאל אל הנשמה לא פסומת והנה בעת רוח
 האדם הוא ית' נותן כח אל כוכבו מעלה ומזלות העולמים בעשולי הסמי ופעלו
 כחותם כל ח' כפי תכונתו ומעלתו ומלכתו על הבריה שנבראת כפי השעות
 והרגעים שהולך יובא לאור העולם וסנברחת בבטן אמו ובערט כעסק הרוח
 מהמזלות וככבים ההם ברשותו ית' כמה יהיו ימי חייה הולך סנברא אז בעולם
 הנשמי כפי פעור הסנס סנבר הוא ית' אל הנשמה לעמד בגוף ההוא נבר רכונה
 להיותה מתעבת מאד סנברחת בטת ימי בראשית במראות טבאי מרום
 וזה כקרא חשיבת הכחות והנה הם לאינו סיבה זה הולך ימות בלא עתו במיתה
 משונה אם ברסוכו או ע"י חויבו או דיומיס לא תוכל הנשמה לעלות תקף אל
 דיימי מרום לתת חשבון מפעלותיה בעולם הזה אם טובים או רעים עד אם כלו
 הדימים סנברזו עליה ממרום לחיות בעולם הזה אבל באלו היא תעמד בג' של
 מטה או מקום אחר ביכוני אשר איכה מתעבת מאומה ובאלו איכה מתבלת
 בער עד שילימו הדימים ההם ועיין מסכת חגיגה פ"ח מעשה מלאך המות עם
 תרים מגדלת טעור נטוא על פסוק יש כספה בלא משפט וכ"י ופה על זה הרעם
 חולם יסלהחמין כי לא כמעט ממכה בער בהמאה משוללת מהתענוב הקדמון
 אשר וזכרת הוות לה מני אזומני קדם משפת ימי בראשית סנברחת או לפחות
 מהתענוב היה לה בגוף בעולם הזה אם היתה סוככת בגוף זך ובעל מדות טובו
 ואים חמורות וירא חלקים ותוך זה לא תחמר מלתת זוכחה הכהו אל הרוח כלן
 היתה בגופה משם וכך ל הנפש כפי כחותיה הכהו והנה הנפש אשר פעולותיה
 גסות הולך אל הגוף בקבר ומתקדל לפעול ואינו יכול כי עדר משם כח הנשמה
 והרוח יעם כל זה פעולת כפי כחה חף עם ומגדלת טעירות הגוף וכפרכי וכיפוא
 לחלה ועם עומדת וזוכה את הגוף ובכלות הגוף תכלה גם היא וכעדר זין
 הנשמה מעליה מכל וכל אולם כח הרוח מקבל בס הוא מהנשמה כל מסך ימי
 הולך כחו הכהו כאילו יהיה הגוף חי וקיי והולך אל הגוף לפעול בו ובבראות

סחינו

מאינו קם ולא זע' חושב מאינו גופו הקדום ובכח זכותו ובהירותו הולך ומטוטט
בעולם לבקשו' ובמקם בליתו המטוטטו לרוב עומתו' לפעמי' נפגע בחבורות
מל מלאכי חבלה אשר גם הם מטוטטו' בעולם כנראה באיוב ובהיותם הרוח הזה
לקחים אותו ומחזיקים בו ומטליכים אותו בתוך קף הקלע מחבורה לחבורה'
ולבסוף מטימים אותו באיזה גוף של בני אדם חסוד בבית האסורים מס לא ידע
בטכבו ובקומו וזלתי אחרי הכנסו' והנה בהיותה עלולה ממלאכי חבלה' וגם
אחרי טחאמה בגוף האדם' לא תמנע הנשמה מלהטח' זוהי כנהוג בכל האפשר
אל הרוח לקבל' וזה למען תוכל לעמר ולהחיות כל ימי השבע ההוא' וזוהי האופי
ים לרוח ההוא כח לעמר בהיכל האסורים' שהם ולפעול פעולותיה הרוחניות
כמנהגה ממס' הגוף הראשון שלהם לרע אם לטוב כאשר נמצא וסופר ממגדו
אמת שמעשים בכל יום ברוחות הנכנסות בגופות פנמקך הרוח הנוכרי בדתו
והרות הישראלי בדתו והרוח הישמעאלי בדתו' ואומר הזוהר פרס' תבא כי המע
בלי בניס רוחו הולך בע' ונר עד שימצא פרוק ומבואה וזכתי זולתנו אומרים שזה
הרוח הנכנס בגוף ההוא' הוא שר ולא ברית אחרת' ולכן אומרים מה שנראה
להם באלקות' תכלית הדברים על הדבר הזה תוכל לקחת הסילוך שהרחבת
עד עתה' או הילוך אחר שאומר הזוהר פרס' יחי ותרומה' האומר בקוצר רב
שהימי' אשר הדריך פעל איזו מבוה הולכים ומעירי' עליו ואז עושים לזמן הסמי'
מלבטוטטו והולך לעמוד בגע' כפי מדגתו' וכך ימי הרשעים הולכים להעיר
לכדו על חטאיו ואז עושים לו מלבוס מל טומאה והסטרדים והולכים נדים בעים
ואין להם מבוה או תוכל לקחת לך הילוך אחר הרוח הרמב' בפרס' בראשית
ואשר כנו לפסוק בקברה' הית' בראשית' האפס המוחלט יסוד דק מאר' אין בו ממש
אבל הוא כח מוכן לקבל צורה הכקרא אבל היונים היולי' ואחר היולי לא ברא
דבר אחר אבל יצר ממנו הכורות ובפרט צורת האדם באופן שכל חלק קטון או
גדול שבגוף האדם ותמונתו ועד שער ראשו יהיה בו מן היסוד הרק ההוא ואפי'
סימות ויכלו החמרים העבי' עם כל זה ישאר תמונת הגוף וכל אבריו מן היסוד
יהק ההוא הפטוט אשר לא יפסדו הראות וכל שכן המפוס והוא מטוטט' בכפס
החיותיות ואותה התמונה הוא חלק בגוף אשר יקבל סדר ועונם הנכחי וזהו ספק
רוח להיותו יסוד רק פטוט וכפי דרכו יוכל להיות זה הכנס' בגופו זרות ועופ' מש
בעצמה' ^{ההפסוד} ועתה אשר יך לפסך מטבעו ומדות הכ' בפסוד וגם אביאם
כפי ערך מטבעו ומדות חילוליה לפי יכלתי למען יקל לפסך הכנס' במעניות
דערוני' פא' אומר סלע של מעמר פני ד' טרכון אומר שהוא ד' אספרי' כסף ומפרס
הרמבם שהאספרו הוא רבהם בלסוף ין זכר' היום לא נהבדר לנו כמה אספרי
לסלע' והברטורה מפרס שהוא מטבע בארץ ין ספר היום קורין לו אספרי'
נמצא שהסלע הוא כ' אספר דע כ' ד' אספרי' הם אריאל דמילאן וא' יולאו מרומה'
קדוסין פא' אמרו חז"ל פרוטה ח' משמנה בא' וסר האיטלקי' מעה ב' פנריון' ו'
מעה כסף הוא דינר' פנריון ב' אפריץ' אסר ב' אקמפי' מקמם ב' קונטרונר קין
יקונטרין

קונטרס ב' פירוטות רש"ב אומר ב' הנדרסין למשה ב' הנכין להנדרס ב' סמנין
 להנץ ופ' רש"ב כל אלה הם מטבעות קטנות זו מזו במסכת שקלים הכלע בזמן
 בית שני שקל ספר פעורות ביטומות הר"ף במסכת קדושין פ"ד ו' מעה כסף
 דינר מעה ז' פנדריונין פנדריון ב' אחריון אומר ב' מסמנים / מסמם ב'
 קונטריוקין קונטריוק ב' פירוטו' כמחא ספרוטוה הוא ח' משמנה באוסר האיטלקי
 והוא טיעור ח' מקבצ רשפרכנ' והוא דינר זהב של ערביים כמחאת פרוטה על
 פי השיעור הזה חצי חטה לפי טריכה של זהב כב חטה וחטה פי רש"ב שהוא
 ברעין והר"ן פי שהוא מקל חצי פעורה ז' עזרא פי פרסת חיי פרה ופקודי בקע
 הוא חצי שקל ככר ב' אלפים שקלים הרמבם בערוכין פ"א אומר ל' יטורא הוא ב'
 רביעיות עוכלא חצי רביעית מכה ק' דינרין דינר וזו הכל ח' וממטבע של
 אונק' הימים היה ז' חלקים נחשת וא' של כסף והוא ז' מעין מעה שהיה כקראת
 בימי מלכה גרה הוא י' פעורות דרכון משקלו ב' סלעים סלע ד' דינרין
 סאה האמורה בכל מקום ז' קבין רש"ב בספר הפרס אומר כסף שהיה שנה ל'
 זו והוא הסלע' סלע ד' דינרין דינר ז' מעות מעה ב' פנדריוני' פנדריון ב' אחריו
 אומר ב' מוסקיוסין מוסקיוס ב' קונטריון קונטריון ב' פירוטו פירוטו חצי פעורה
 כסף ז' זה היה הפירוטה שאחרו חזל שהיה ח' משמנה לאוסר האיטלקי ובפ"ד ר'
 אומר שבבבין הבית והוא דינר סלע עשויין סמין מרי אומר כסף האומר
 בתורה הוא השקל והוא ב' מעות והז' הוסיפו בתות ועשאוהו במשקל מטבע
 סקרא סלע בזמן בית שני ומשקלו כד מעות ויש קבלת הגאונים של מעה שוקל
 י' פעורות וכס' מ' אומרים לנו קבלה שהפרוטה משקלו חצי פעורה כסף כק'
 ובס' קל' אומר שקל האמור בתורה הוא סלע בלשון חז"ל וגרה האמורה בתורה
 הוא מעה בלשון חז"ל הוסיפו על השקל שתות ועשאוהו סלע' הקלע ד' דינרין
 הדינר ז' מעות המעה ב' פנדריון ובכל שנה היו פורעים סלע ופנדריון חף על
 פי שאינו שיהא חלל מ' פנדריונים עם כל זה השלחני לא היה מחליף הסלע חס לא
 היו נותנים לו מ'ט פנדריון הרלבג פרסת משפטים אומר שקלים הם סלעים
 והסלע הוא ספר גרוביו פעורה מכסף נקרי הר"ן סוף כתובות מאריך במשקלים
 האלה ומביאם למטבע ספר רבינו ישעיה אחרון הכקרא רי"ח אומר בקדושים
 ז' זביאה הגה פ' האמה נקיית הסלע משקל חצי אונקיה של כסף במשקל ששוקל'
 בו הזהב שהוא משקל ט' גרעיוס של חטה הדינר הוא ח' מ' שבסלע' אומר ח'
 מזר בדינר הפירוטה ח' מ' באוסר / מדרכ"פ יש בכור אומר ה' סלעים סקרא'
 עפרים גרה והן גרעיוס של חרובין ואני מחאתי כן בן עזרא פרסת כי תשא
 זקראים גרה על שהבמות אוכלות אותם ומשקל כ' גרה של כסף הוא השקל
 והוא דבר מועט וראיתי בהגה דמדרכי סוף כתובות מה דוקטו ויוביאני בספר
 החיך במנות מ' אומר כל המשקלים האמורים בדיני ערכים הם שקלי הקדש
 זירעו בקבלה שהוא משקל ט' גרעיון של פעורה מכסף כרוף וכבר הוסיפו
 עליו חז"ל ועשו משקלו כמשקל המטבע תקרא סלע בזמן בית שני שהוא משקל

175

מכר פעורות בינוניות וסלע זה אמרו סהוא ר' דינרין • הדינר ו' מעין • המעה
 היא הנקר' בימי מלכה גרה • וכן תרגם אהקלוס גרה מעה ומסקלה זו פעורות •
 ואלה מלאתי מפוזרים בקונטרסים ומקומות פונים בלי מורה תקום • כל כסף
 האמור בתורה הוא כסף זורי • כל זוז או פלגא רזוזא הוא דינר זורי • כסף זורי
 הוא דינר והוא זוז והוא מסקל כסף וחכי בקרוב והוא זו גרעיני פעורים • סלע
 זורי הוא ר' דינרים סהוא ו' כספים והוא סקל הקודם הנז' בתורה • סקל האמור
 בתורה נקרא סלע במסנה • סלע סהוא סקל הקדש הוא ר' דינרין והוא סמר
 גרעיני כסף • ה' סלעים של בכור הם אלף תתקכ גרעיני כסף • מנה זורי
 מסקלו ק' דינרין אם כן המנה זורי הוא כה סלע זורי • טרפעיקא ואוסקרא וסלע
 מרינה ופלגא רזוזא כלס א' והס חזי כסף זורי • כל כסף הנז' במסנה או בריתה
 הוא כסף מרינה • כסף מרינה הוא שמינית דינר סנקרא כסף זורי ומסקלו כה
 גרעיני פעורים • סלע מרינה הוא ר' מן כסף מרינה • אם כן סלע מרינה הוא
 כסף זורי והוא פלגא רזוזא והוא חזי מסקל דינר • כל סקל האמור בתורה הוא
 סלע • ובכביאים ליטרא • ובכתובים קנטרין חוץ מסקל עפרון סהו קנטרין • זה
 תמכא במדרס רוח ובמדרס פרש' חייסכה • סקל מרינה הוא חזי סלע מרינה
 סהוא ב' דינרין • מנה מרינה הוא כה סלע מרינה סהוא יב דינרין מסלע זורי
 ובכתובות פ' מביאת האשה יש מנה של מ' סלעים • כל דינר זהב הזכר במסנה
 או בריתה הוא כה זוז • כל דינרין בכון אחרי יוד הם של כסף • ובליכון אחרי י'
 הם של זהב עיין בפרק גט פשוט • גרה נקרא בגמרא דקחא • וכן נקל בערבי
 והוא מסקל ב' גרבידי חטה בינונית • טריקית היא ג' גרעיני פעורים • פרוטה
 היא א' מקבב בזוזא והוא דינר זהב של ערביים זה תמכא בריק פק' דקרוסין •
 מנה ומאחיס של כתובה המנה הוא אלף ומלתי גרעיני פעורה של כסף • ומאחיס
 הוא הסלע זה מלאתי על סס רבינו סעדיה גאון • ובהיותי בבית המדרס של
 הגאון ר' עובדיה דספורנו זל בבולוכייה ראיתי במכתבו וחורפויו אלה הדברים •
 בהיותי ברומה • הייתי עם חבירי ועמדנו למכא האמת ממטבעו הנמרז ולהביאם
 כפי חסבון מטבע מרומה וכפי הסקודרו לחסבון י' יולאי הסקו ומלאתי כי פרוטה
 סהיא חזי פעורה כסף סוה א' בגטינו • איסר סהיא ר' פעורות כסף סוה ב'
 קוטריו • פונריון סהוא ח' פעורות כסף סוה א' ביוקוי • מעה והוא דרכמון או
 פעורות סוה ב' ביוקוי • דינר והוא זוז סהוא זו פעורות סוה יב ביוקוי וחזי • סקל
 והוא תחזי סקל התורה קצב פעורות סוה כה ביוקוי • סלע תורה והוא סמר
 פעורות כסף סוה ה' יולאי • דרכון והוא סני סלעים סוה י' יולאי • דינר זהב
 והוא כה דינרי כסף סוה ג' דוקטי • מנה והוא ר' דרכי זהב או כה סלעים כסף
 סוה יב דוקטי • ככר כסף והוא ג' אלפים סקל כסף סהס סקלי הקדש אלף תק'
 דוקטי ככר זהב סוה יב אלפים דוקטי • בפרק יש בכור הין הוא יב לנגין • בפ'
 כיכר מערכין כראה ספיעור כזית הוא עב גרעין • וכן כראה בהרן במסכת
 נומא י' עזרא פרס' ויקרא אומר עמיקית האיפה הוא מאכל אים א' ביוס א' הרמבם

כסב כ מעט סקל סמר פה
בליק -

בהלכו בכורים אומר פעור העיסה פחיתת בחלה מלא העומר קמח והיא מרס
המחוקי' א' אכבעות על י' אכבעות ברום ב' אכבעות ותשיעית אכבע בקירוב
וקיא כמו מ' ב' ב' ומומם בוכה ביכוכית והם מסקל פו ס' עיס וכו' סלטי קמח
הטים שבמזרים והוא פעור ב' קבים פחות חומם' ואומר בפיה המסעית במסכת
ערוות פ'א' שמסקל מלא העמר הוא תקך דרהס והוא מטבע תקח'א כן בלסון
ערבי ואומר טס הכירט כורה שמסקל הדרהס ידוע היום במכרים ובכל ה' שהוא
מסקל כ'א' גרירי מעורות בקרוב' הקב ד' לוגין הלוג ד' רביעיות' הרביעית
היא אכבעיים על אכבעיים ברום אכבעיים וכו' אכבע' וכו' אכבע
הוא רוחב הגודל ואמי הצעיר המחבר עמרת' על זה השיעור מהרביעיות אמר
כמחא בכל מעור ומסקלות' ויבא לי פהרביעית עולה חלק ת"פ פעורי' ביכוכיים
מגלילותינו וסוקלים במסקל בולוכייה פהיא עיר מטרופולין סלמו' ג' אוקי' פחות
מעט' ותמחאנו בנקל בהסימך לכל ק'אטו ד' גרעיוס ויח ק'טו לכל סקורונו'
סקו' לאוקי' ואומר הרמבם במקום הכז' ואמי עשיתי מדה בתכלית מה סוכלת
מהקדוק ומבאתי הרביעית הזכר בכל התורה תכלי' מן היוץ קרוב לכו' כספ'
הקדוחים בלסון ערבי דרהס ומן המיס קרוב לכז' דרהס' ומן החטה קרוב
לכ'א' ומקמח חטה כמו'ט' ואלה הדרהס כלם מצריות' ואומר בהלכות שביתת
פעור פ'ב' שהוא במלא לוגמיו ר'ל כרי סוסלקס מכר ה' ויראה מלא בארס ביכוכה
והוא מעט פחות מרביעית לוג' ולא ק'אמר כמה פחות מיכיה' תוספות דערובין
גרובין היא ג' ביכות' כזית חבי ביכה' כותבת הבסה הוא מעט פחות מכביכה'
ביכה היא מתרכובלת' תוספות פ'חלקן גרוברת יותר גדול מכזית' ובפ' המכניע
גרוברת כמו שלם ביכה' והביכה ב' זיתים' ובפ' אמרו לו אמרו הכותבת היא
ב' ביכו' הרץ במסכת יומא אומר וברך למעך חללה שבין האוכל אשר בכותבת
וגרעיתא' בר מסת סו' ת' חכי לוג' הוא ג' בכיס' רס' במ'א פ'הסוכר אומר
אכילת פרס הוא שיעור שהיית אכילה פרס הוא חכי ככר של ערובי חחומין'
ומערו חז'ל' ג' ככר לקב והוא ד' בכיס' רבי יבראלין סו' לו אומר אכילת פרס
לרס' הוא ד' בכיס' ולהרמבם ג' בכיס' טור יורה דיעה סו' לו' וסו' ק'ה נראה כי
כמכריך לקחת כרי קליפה או כרי נטילה הוא כעובי רוחב אכבע' וכך מס' סו' ד'ת'
נראה סכף חדשה או כף פאיכה בת זומת איגה בולעת' אלא כזית ה' וכך מס' סו'
מ' אומר עגול או אורך הסלע הוא כרי פוכנס בו' ג' גרעיוס' של תמר זה ככר
זו בדוחק' ואלה מבאתי מספרים בקונטרס' בלי מורה מקום' פעור חלה עומה
והיא עשירית האיפה פהס קלב בכיס' וכל ביכה סוקלת מאתים גרעיוס פעורי'
אס כן הקב הוא ה' אלפים קת' גרעיוס פעורים הלוג הוא רביעית קב' ורביעית
לוג הוא ג' גרעיוס' פעור' ב' פעורות ה' ליט קמח במסקל בבלי' והוא חלק תשכס
גרעיוס גרוברת וקיא פרי תאכה' פעורה חלק ה' מפמכה מאלו הב' פעורים
כל פעור כזית או כביכה הוא ביכוכית' היו היא' לב לוגים' לוג הוא ד' רביעית'
רביעית הוא ביכה ומחכה' קב הוא ד' לוגין קרטוב הוא ה' מפמכה בסמנית' לוג

אס כן

אס כן

177

אם כן הוא א' מיו' בלונ' סאה הוא ו' קבין סהס' ב' היכס' סהס' כר' לוגיס סהס' לו'
 דבינות סהס' קמד' בינות' הרמבם הלכות ערכין פ"ד אומר החמר הוא הסוד'
 והוא ב' לתכין הלחך לו' סאים' כמכא' החומר ל' סאה סהן' לו' איקות כל ג' סאין הוא'
 איפה' כל איפה ג' סאים והוא טעור הבת' וכל אחד מהן עשירית החומר אך
 האיפה היא ליכס' והבת היא ללח' וי' בכיס הס' א' חומר וכור הוא ל' סאה' לתך'
 הוא לו' סאין והוא חצי כור' עומר הוא עשירית האיפה' חומר הוא ל' גרביס'
 בדבריס הלחיס' במקום כור ביכס' גרב בלח הוא במקום סאה ביכסוד' קביס'
 הוא טעור משור' תרקב הוא חצי סאה והוא ג' קבין ואלה ב' מדות של גרב ותרקב'
 תמכאס' בפ' המוכר את הספינה' איררב הוא חצי סאה ויש לו רובע וחצי רובע'
 עכלא' א' מחמסה ברובע' וכן תומץ' סאה מרבית קמר בכיס סהס' ו' קבין'
 סהס' כר' לוגין' סאה וירושלמית עורפת על של מרבית סתות והיא כמו רובע בכיס'
 כפל סאה ופלגא' הקפל ק' כופלגא' במרת הלח עוסה' ארס היץ וחצי היץ ההיץ'
 ופלגות ההיץ לוג' וחצי לוג' וסמית לוג' וא' בשמנה בשמנית ונקרא קרטוב'
 א' זכתת טעור פשים' הוא כי התורה זכרה באיל כויר ולקח הכהן הזרוע בשלה'
 מן האיל' והנה כתבשל גס כן חלק הכהן שהוא אסור ל ישראל עם מה שיאכלו'
 הבשלי' הנה כלמר מזה מזהו תכלית השיעור אשר יותר אס' יתבשל דבר המותר'
 עם האסור וזה השיעור אימנסי' כי כן יחס הזרוע אל כל' האיל לשימה שבחמו'
 חזל' וכן על טעור כזית אומר לפי שאין בית הבליעה מחזיק יחד יותר מכזית'
 וגם לא יורגל לבלוע מהמוזן יחד בבית הבליעה פחות מכזית אס' לא היה הרבר'
 הנאכל בריה שלמה כי אז יתכן שיאכל הארס הרבר שהוא לבדו אפילו שלא היה'
 ממלא בית הבליעה' הרמבם הלכות ס'ת האמה האמורה בכל השעורים הוא ו'
 טפחים' וטפח האמור בכל מקום הוא ד' אכבעות בגורל' וגורל האמור בכל'
 מקום הוא ביכסי באורך ב' טעורות בריות וברוחב ד' טעורות ביכסיות זו בכר זו'
 ברוחק' ורע כי אכבע הראשון שהוא עב' וקטן כקר' גורל' ולו סגולת חוש הטעס'
 השני הקרוב לו נקרא אכבע ולו סגולת חוש הריח' הב' סמוך לו נקרא אמה ולו'
 סגולת חוש המשוש' הד' סמוך לו נקרא זרת' ולו סגולת חוש הראות' הה' סמוך'
 לו והוא הקטן שבכלם ולו סגולת חוש השמע נקרא קמיכה' אלו הסגולות כראה'
 לפי שכל א' מהם נקל לו לעשות וללכת אל האבר הנתלה בו חוש שלו בלי סיכוח'
 הארס על זה' ואכי הכעור עמתי על האמה זו ולהביאה א' טעור אמה מבולכמיה'
 אשר היא כבי לבלילות האלו' ומכאן כי זאת האמה שבגמרא היא ז' סמיכות מן'
 אמת בולכמיה פחות אכבע א' ויר' אכבעות הם חצי אמה בולכמיה' וג' אכבעות'
 וחצי הם סמית אמה הכז' ה' אכבעות כרים מעט הם טפית אמה הכז' וכלס'
 הם מהאכבע קטן וגם הנקרא גורל' ככל' ואלו הם טעורי האמות שמכאן'
 מפוררים בקונטרסים בלי מורה מקום אמה ביכסיות היא ו' טפחים' טפח ד'
 גורלים ה' באכבע ו' בקטן' זרת הכז' בתורה היא חצי אמה של ו' טפחים' הסע'
 הוא השיעור שיש בין האכבע והגורל כשתפתח היר' בכל האפשרות והוא ב'

פליטות מזרות ויס לרזל אמה בת ה' טפחים כנראה במעשה המסכן מחלוקת
 דרבי מאיר ודרבי יהודה ונאמרו במסכת כלים ב' אמות היו במסכן חקוקות על
 סער מזרחי על קרן מזרחית כפוכית והיתה יתרה על סל מרעה חזי אכבע
 ערסה וגרים אשר יסוער בהן בענין נבעים . מקום הגרי הוא ט' ערשות ומקום
 ערסה ד' ערשות ורחיטי בחולין גרים חזי פול והוא סעור טמאה לסחין ולמכנה
 אגור סי' אלף ססז' אומר סעור הגרי הוא כמו ט' ערשין וטעות סופר הוא מה
 שכתוב במדרשי ט' טפחות . אלא ט' ערשים על ט' ערשים סהם לו טפחות . והל'
 ציון פירש דברי הרמבם וקמז' רהו ט' ערשים כשהן ג' ערשין על ג' ערשין וכפ'
 נראה במקם הלכות נבעים . והערסה היא מקום ד' טפחות סהם שתי' באורך
 וסתי' ברוחב . נמצאו לו טפחות כשהן קבועות בראש רחוקות זו מזו פרכה
 היא ר' מילין . המיל ב' אלפים אמה ר"ס הוא חלק א' משבעה חלקים וחזי שבמיל :
 בית סאה היא חתיכת קרקע של כ' אמה על כ' אמה ותפבורת סלה אלפים ותק'
 אמה ונזרע בו סאה . קרפף הוא מקום מוקף מחיכות בלא קירוי כמו מצר
 תחום שבת אלפים אמה . כל מקום פיס בו רעד אמות אורך על רעד אמות רוחב
 בקרא בית כור וזרעים בו בית כור זרע : ^{ס"ט} זולת זולת מה שגדרתי אך
 בהקדמת הספר לרשום . בחלק הג' הזה . בחרתי להוידעך גכ' איזה חרוש מכוננו'
 האומות והנזכרים על איזה פרטי אשר יועילו אליך . אומרים האומות שכל העולם
 סמר יום השבת מלעבוד בו עדי ימי מתן תורה . מרכיב ויברך אל'ים את יום
 השביעי וגו' . וכשנברא אדם ככנס בו הבנת כל התורה טבעית הנכללת בדבור
 כל דלך סני לחברך לא תעביר . ובכוח הרמיז החזק וחלקי סהיה בו . קרא
 שמות אל ההרים ונבעות וימים ולרברים בלתי מתמוטטים כמו אילנות ועשבים
 ולככבים . כמו שפעה אל החיות ועופות ודגים ופרצים ולכל החיה סהביא הית'
 לפניו . הית' כזה התענית מהפרי בהיותו בגע' להראות לו סהמתענה מהנאות
 הגוף ושומר מצוות הבורא וזכה לגע' אומרים שמלאכי מעלה נחלקים לג' מדרגו'
 עליונים . בינונים . ותחתונים . העליונים נחלקי' לג' חלוקות . והם שרפי יורעים
 טובותי . כרובים והם מלאים חכמה ויורעים מעלתו ית' טרוכי ולד' רל' אופנים
 והם יורעים תפארתו ית' . האמצעיים גם הם ג' חלוקות . הא' מכיים למלאכים
 מלאכתם . הב' הם על האומות . הג' מחזיקים הסטנים מלא יפעלו רעתם . הכת'
 השלישית נחלקים גם הם אל ג' חלוקות . והם א' החכמים ומלאכתם לעשות
 הניסים . הב' כקראים ארקניולוי ומלאכתם להגיד עתירות . הג' נקראי' מלאכי'
 ומלאכתם שמירת התחתונים . ואומרים כי הסטנים נתהוו בזה הדרך . היינו כי
 ביום שנראו המלאכים . נברא בתוכם מלאך ב' סהיה כקרא לזופירו . והיה
 מהכת הכקראים ארקניולוי והתברך בלבבו לאמר אשים כסאי' בסמים בכר
 סיטינטיוריאן שהוא כסוף ואמלך על העולם כמוהו ית' . והית' גרם אותו מהסמים
 ושלחו בתהומות בהיכם שהוא אלף רמה מילין תחת הארץ . ויא סהוא באמצע
 הארץ . ונאכריך להאמין סהוא תחת הארץ לפי שפתרון סס גהינם רל' תחת הארץ
 ואומרים

179

ואומרים מזה הגהינם הם ד' מדרגות וזהם התחמוץ שבו מקום לעונם החוטאים
למעלה ממנו יש מקום נקרא לימבו ועומדים עם הנערים שמתו קודם טבילתם
במיתויהם למעלה ממנו נקרא פורגטוריהו וסם מקום החי בים קצת עונם
ולבסוף זוכים לג' ולמעלה מכלם מקום נקרא גס כן לימבו והוא מקום שעמרו
האבות הראשונים בדיקים עד סכעמו חפשים ואחזנו בני ישראל אומרים
עמדרגות המלאכים הם עפרה זה למעלה מזה המדרגה ראשונה והיא תחת
כסא הכבוד בקרא חיות ותחתיהם מדרגה נקרא אופנים ואחריהם אראלים
ואחריהם השמלים ופרשים מלאכים חלקים בני חלקים כרובים חפשים
ועל דבר השמנים או פרים כבר הרחבתי הרבה בהם בחלק פני ועל דבר הנפ
לא נמכא בת רה שבכתב וסכעל פה מי שיכול ליתכן סוס מין גבול או תואר
לפי פעל האמת ג' הוא עם מקום או דבר פה'ת כותן בו פכר לכשמות בני אדם
וכמו שהנפס הוא דבר רוחני ונכדל כן ראוי מיהיה השכר הכיתן לו וכן למפרע
דרך לומר מהגהינם להיותו מקום מוכן לפורענות ועונם לרשעים כל אחד כפי
מדרגת פעולותיו עם כל זה להפקת רבונך אצרוך לפיכך קצת מה שנמכא
סתוב ברברים האלה זולת כי הארכתי הרבה מאד בחבור הפשטים שלי
בפרקי רבי אליעזר פ' אומר קמוך להר המוריה יש סער ג' והוא מקום בית
המקדש ונכדל ביום ג' במסכת ע"א פ"א נראה שריבל סלח לרבן במליאל מזירת
ג' ואמר שיש בו ז' בתים וכל בית רבוע ורחבויב רבוא מילין הבית א' פוכים
בו ברי ועבדיהם הכיחא עליהם ב' עומרי בו בעלי תשובה ומכסה המלך עליהם
ג' יש בו האבות ודור המדבר וכל מלכי בית דוד ומטה ואהרן ממונים ד' יש בו
בדיקים גמורים ה' יש בו מטה ואליהו ו' יושבים בו המתים בקדוש ה'
ז' יושבים בו המתים בפל עוונותיהם של ישראל ואומר גס כן שיש ספת
בתים בנהינם וזהם מרוד א"ק' אמות ארכו וכ' רחבו ויש בו י' אומות ע"א
ואבלום כן דוד ב' יש בו י' אומות אחרות ע"א ג' יש בו י' אומות
ע"א וקרח ועדתו ד' יש בו י' אומות ע"א וירבעם ה' יש בו י' אומות ע"א
ואחאב ו' יש בו י' אומות ע"א ומיכה עד כאן אמרו במסכת תמיד כסעב
אלכסנדרוס ממלכות הנסים והגיע לכל והתחילו הרגי להתנועע והמלך הלך
עד ראשית החל והגיע ללהט החרב' המתהפפת ובקט ליכנס ואמרו לו זה
השער לה' בדיקים יבאו בו ופאל מהם אות כרי שהפלוסופים יאמינו שהגיע
לאותו מקום ונתנו לו מרגלית קטנה וכו' ולבסוף כתבלה סהיה עין אדם
אומר הוזהר פרט' תרומה שיש מקום בישוב פאלן פולט בו מות באנשים היושבי
סם האמס לפי פאינס יכולים לעמד עם תמיד כסיווכאים משם מלאך המות
פולט עליהם ומתים הרמבם פ' חלק אומר ואולם ג' הוא מקום רשן וסמן
מבחר הארץ יש בו כהרות רבים ואילנות עומים פירות יבלה אותו לבי אדם
לעתיד לבא וזורה הדרך להלוך אליו ויתעכבו בו ואפשר שימכאו בו במחיס
מוסלאים עד מאד מועילים תועלת גדולה ערבים ומתוקים הרבה מלבד אלג

המפורסמים

המפורסמות אללמו . וכל זה אינינו מהמכנת על רחוק . אבל הוא קרוב להיות
ואפילו לא היה כתוב בתורה . כל ספן סנתבאר ונתפרסם בתורה עכ"ל . אז מהוא
מזר אוריאינטו הנקרא מזרח . והוא באמצע הים הגדול רחוק מן הישוב על הר
גבוה ממגיע לבלבל הירח ובלבל האמכני והאויז ממזוב וטוב וכל חילנות ועמבלי
טובים סס . אז פיש פסה גכות של ערץ . והס' א' בכר אוכודיינטו הנקרא מערב ב'
מזר אוקויכויאו שהוא אמצע העולם . ב' מזר בלבג לאטרטיקור' מזר אוריאינטו
הנקרא מזרח . ה' מזר פולו ארטיקור' ו' מזר אבסטרלי הנקרא ררוס . ובספר
הרפואו ל' וכו' הקרמוני' וכך נראה בספר אסא היהודי ומביאו ספר אבקת רוכל
דרך הורו קרמת ערץ למכא קבת רפואות ועץ החיים כדו להגדיל תפארתם על
כל חכמו הארץ . ובבאס סס ברק עליהם להט החרב המתהפכת ויתלהטו כלם
בטבילי הברק חכי מיל רחוק מג' ולא כמלטימהס אים' ואז נאבר חכמת היוונים
ורפואה מהכותים הסס ימים רבים . ער מלוך ארתתסתת' ואחר כך נתארסה
ע' הנקובים במלאכה הסיא . כל אלה דברוי אמת ידועים מפי חכמים עד היום
כי רבים מבאי ארצה בני קרס רואים מרחוק הלהט עכ"ל . מבאתי . ונחר ונא
מערץ להסקות את הגן ומפס יפדר והיה לר ראשים . סס הא' פישוף הנקרא גנגו
ססוב כל האינדויאו ומביא תזהב וככנס' בני' כהרות . וככנס אחר כך' בים
במהירות גדול . והמקום יותר בר ככנס' בים הוא ח'מלן . והיותר רחב הוא ק'
מילין וכודס מלך פרס להיות כיטבע הוא' מברולי יועכיו חלק הכהר לת' יאורי
גיאון א' שהוא נילוס וסובב כל האיטיאופיאה . ואומרים שהוא הכהר יותר גדול
סכעולם ובהיות הממש בקרטן שהוא חרס תמוז ואב מרבים המים מאר ומסקס
כל הארץ . ואומרים כי המים האלה מרבים תאות המעגל . ויש על הכהר קט'
איים ובתוכם אי הנקרא מרואי עיר מלכות מלכת טבא . חרקל הנקרא טוגרי
והולך במדוכה גדולה וסובב מלכות ארמיאיה . פרת הנקרא איפרט וסובב
ארץ ספרים וחולק' בבל וככנס בים סוף . ודע כי הפלוסופים בקשו למכא ראשית
אלו הכהרות זה אומר בכסה וזה בכס' אמנס איץ להאמין אלא דבריתורה ראיתי
בזהר פרס' חיי טרה כי כהר מזרים הוא פישוף' ע' עזרה על סס רבינו ספריה א'
גיאון הוא קרוב לארץ ישראל חכמי האומות בקשו לרפת מה היה לשון הראשוני'
ולבסוף כולי עלמא מורו כי מארס עד רוד הפלגה היה הג'זס לסוף הקרס וכשאר
ביר אברהם אבינו וזרעו . וכזה תמצא בפי' התורה לרבינו יעקב בעל הטורים
והקרמת פי' התורה לה'מכ' . ובאולי באורך הזמן כשתבס בירס להיות כי לא
היה בירס ספרים בכתב מדרכי הרקרון . זולתי קבלה על פה הלא תראה אנו
סקבלמו התורה וכל הרקדוקים הכריכים וגם יש לנו ספרים הרבה בחכמת
הרקרון . ועס כל זה נתמעט אללמו כנראה בהקרמת המכלול וספרים לרבי
דוד קמחי ובסתר מאמר' דבור לח' . ואין ספק שאס ארס הראשון וזרעו אחריו
היו רוכים סובבו דבריהם מהסומעים אותם היו ברכים מהאותיות ונקורות של

יוצא הנה איתקא וצ"ל

סתומי

187

יתקומו חותם • דאי לאו הכי מוצא שפחיו לא בשמעו • ועל כל הדברי הלה החיוב
 הדברים חכמי האומות • ואני לא חאריך • דורסו ממתקים מהאומות אמרו
 שמבריות העולם ער ימי המבול לא היו לרדות ההם אותיות לכתוב זה לזה •
 אבל היו מכיירים בורות בהמות וחיות ועופות על הפס שקרא להם אדם והיה
 בידם בקבלה • ובה הדרך היו שומעים ומכירים דבריהם זה לזה • ובמשך הזמן
 ובאגלי ברור הפלגה מתחפרו אותיות כפי סדר הדבור • ועדין כמבא באיטליאה
 זכרון להרבה מיני תיבות • יום חבור פעם פרה טיפואו דפואה שרפס
 סנת תקלט לחטובו ובו מביא כודת אותיות על לב למוכות • וכך תמבא בדומה
 לזה בספר מקנה אברים • ירע כי לרדות הראשונים • לא היה להם ביי אף קלף
 לכתוב עליו • כי בראשונה נהגו לכתוב על עלי האילנות דחבים שהיו בקראים
 ליברי ושמעתי שיש עדין מקומות באוי הים הרחוקים פנוהים זה • ומקיימום
 אותם בעד כל הסנה על העטף וכותבים עליהם עם מחטום של ברזל • ואחריהם
 נהגו קליפת האילן הרקה שבין הגסה והעץ • ומרבקי הרבה מהם יחד וכותבי
 עליו עם החרט • ואחריהם נהגו לכתוב על האפר עם האבבעות • ושמעתי שיש
 מקומות באיכריאוי שעדין כוהבים זה • ואחריהם נהגו חתיכות עופרת דקי מאד
 וכותבים עליהם עם הסכין • ואחריהם נהגו לכתוב על גמי הנחל והיו קוראים
 אותם פפירי כי היו קופרים הרבה מהם יחד ועם משיות וקמה היה כעסה דבר
 ימוכף ונאות לכתוב עליו • וברור אלכסנדרוס מוקרוץ נהגו לכוד יחד קסמי הרבה
 של מין עץ אף ועם תחבובת אחרי מתיבם היו מתיבים עליו • ובימי מלכות
 הרטובי התחילו לכהוב כויד של קלף עורות • ואיך ספק שיש בדינו אופן עשית
 קלף מהעורות הוא לנו בקבלה מסיני בדינו סוף מזוזה ותפילין • ונהגו בימי
 שרתי רומה לעסית הניד מבלואו בגדי פשתן כאשר הוא בדינו היום • במסכת
 סנהדרין עבד אר רב חסדא אמר מר עוקבא בתחלה נתנה תורה לישראל במכתב
 עברי ולסוף הקדם • כיון שגלו בימי עזרא ביררו להם כתב אשורים ולסוף הקדם
 והניחו לכותי כתב עברי ולסוף הקודם • ועיין בעין יעקב בפ' הנו' אבל התורה
 נתנה כתיבות פאנו כותבים היום בכתב סנקרא אסורית • וזאת הכונה היתה
 כשמתק אלכל גדולי ישרא כמו התורה שבעל פה • וזה כי ההמון היו כותבי בכורת
 אותיות עבריות • וכמבא עזרא והתיר לכתוב תורה שבכתב למען לא תשתכח
 תורה מישראל התיר גם כן לכתוב כורת האותיו שנתנה בהם התורה • ויקראוה
 אסורית לפי שהביאה גדולי ישראל מארץ אשור שהיתה בידם בקבלה ונכזזה
 להיותה כתיבה קרומה • וראיתי במחור אשכנזים פיוט יום סמי דפבועת
 האומר שהתורה נתנה בלסוף עברית בכתב אסורית וכדבור מקרי • גהסי מפרם
 שמתל אנכי היא מכרית • ואני אינו מביץ • תוספות דסנהדרין אומרים שנקרא
 אסורית לפי שהיא מאוסרת להיות עבה נתנה התורה • ועיין במסכת מבלה פ"א
 ובספר עקרים ח' א' פ"ו • וראיתי בקונטרס יסוף אומר פער חרבץ ראשון דברו
 וכתבו בלסוף הקדם • ונבלות התחילו לרבר ארמי ונכתבו הנקרות והטעמים

עזרא

עזרא

ועזרא החזירי כתב הרמבם בתשובה אסור לכתוב אפוריות אלא כתבו הקדש
 ובעבור זה נהגו הספרדי כורות אחרות באברו וספרי חזל למען יוכלו להשתמש
 בהם ומוכללומר מצה הדרך נהגו כל לפניו יהודי כורות סוכות לכתוב בהם
 ולא יכתבו בכורה המאוסת האומות אומרים שארם הראשון היה בז קל פנים
 כשהוליד פת והיה אז סגוי כהור ושבסנת טו לכריאתו כולר לו קין וקלמנה
 תאומתו ושמולר לו עם הזה אסתו שלמים בניס אחרים וולת קין חבל וסת ולא
 מהיו מאה ואומרי שארם וחוה עטו תשובה גדולה באוסף טוכו לחסד הולכבואת
 אומרים שכהיות קין זקן מאר ועייף כתיסב בין אילנות וקופים והיה סגוי כסור
 והנער שהיה הולך עם למך לכור כיר ראשו מרחוק נדמה לו סקין היה איזו היה
 רעה ותכף אמר אל למך פירריך קסתו נגר החיה ההיא וכך עשה וסתתו
 וכפנתקרב אליו הכור מהיה קין זקנו וחתו בערה בו והמית את נערו
 שת כזה לכינוי שלא יתחברו עם זרע קין וכך עשו עד דור סביעי ואז נתחברו
 ונולדו מהם הענקים והפליגו בחטאות עד שמתו במבול אנוש היה ראשון
 למבא כורו כריל שהעיר רוח הבריות שיתפללו לאלוק באמצעותם חניך אומרים
 שנכרח וכתב איזה דברים חלקיים אבל לא נתקבלו באמונתם והיה ראשון
 להבר ספרים על חכמת התכונה והיה לו מלמדות גדולות עם בני קין
 מחושלח אומרים שמת בסנת המבול ולא שמת יר פנים אחר המבול ושמה
 בגע עם אביו בימי המבול ואחר כך חזר בעולם למך אומרים שבימת
 בתפרקמו החטאות ומעשה כספים בכל העולם נח אומרים שהשתדל בכל
 כחו לדרוש להמון שישובו בתשובה והוכיח אותם ולא פוה לו ויהי כי פחד שמה
 יהרגו אותו וכל בני ביתו ברח מהגלילות ההם ואז ה"ת כוה לו עשיית התיבה
 ואומרים ששטח האמות שכטוה הם אמה ייאומיטריקה של כל אמת התורה
 היא פעור ואמות וזאת המדה כקראת פירטויקה בלעז וכך נסמך כל אמות זאת
 התיבה ויהי כי ראה זכר העזים שאכל עכבי קיהות מהשרה הנקראי למברוסקין
 בלעז באוסף שנסתכר והיה שמה לקח פרסה ורחץ אותם עם דם ארי וחזר
 וכבש וקוף ונטע הפרסי ההם ונולדו עכבים טובים ומתוקי וסתה מהם ונסתכר
 אמנם במדרש אבכיר ומביאו ולקוט אינו מזכיר אלא ארי רחלה חזיר אומרים כי
 גח היה בקרא ייאנו שהוא לסון יין ואסתו היתה כקראת טיביאה ויא אריביאה
 מלסון ארץ להיותה אס כל חי ואחרי מותה קראוה אסתה מגזרת אסלפי שעלתה
 לשמים ויא שקראוה ארבי פריסקה אומרים שנח ראה בעיניו סך יר אלפים ות'
 אנסים כלם מייבאי חלכיו ומשלסת בכיו כולרו ע' אומות בזה הדרך עס כו'
 יפת טו חס לב יפת היו ק ראים אותו יאכו שלסותו כל כך שמה היה נראה
 כאילו היה לו ספי פנים חס היו קוראים אותו זורואסטרו ויא שהוא כמרוד
 אפר היה ראשון לחכמת הכשופים ולטבעה חכמות ליבראלי ותכף סנולר שחקי
 ואמרו שזה היה לסיון רוב חכמותיו אומרים סנולר לכח בן רביעי אחר המבול
 ונקרב וניקו והיה חסם באכטגכיו ויגרסוהו אחיו מאכלס והוא למר למרוד

חכמת

183

חכמת המלחמה . אומרים שאחר המבול נח וצא מגלילות ארמינאיה . והלך
 באיטליאה ושם למד הרבה חכמות : שם ים אומרים שהוא מלכי דרך והוא
 היה ראשון להתחיל בנין חומות ירושלים : תירם בזיפת היה ראשון לעשות
 טלמי ולהוכיח את המאבנים ולמכה נסויות הטבעות באכזבי . הגם שהרומים
 היו ראשונים לעשות זהב : ארפכשר ממנו יצאו כלריום ואומרים שבימיו
 התחילו לבנות עיר בבבל מטורפולין לזאת האומה : שלח ממנו יצאו בני
 הרמריאה שהיום נקראי טרטרי ודע שכאז עיר קרמריאה אחרת מצד המערב
 וחמרו פלינאו וטולומיאז שבסוף אלנו המקומות ים הרים גבנוכים אשר להיותם
 נחתכים תכף נסגרו המושבים אזליהם עם עכים גדולים אשר אי אפשר לעבור
 ונקראים מונטי כספי : עבר אומרים שממנו לקחו היהודים את סמם
 עכרי ועליו ורעו כשאר לסוף הקרע : ובראשית היה נקרא זה הלסון לסוף אומה :
 שלג . שבימיו נפלגה הארץ . אומרים שבגלירת שלג שהיה מעשה המגדל נתפרדו
 הלסונות ולזה הקימן עבר אביו השים לו זה השם וים מפרס כוכר קדמון הנקרא
 אוריבנו האומר שירדו מלאכים מן השמים להודיע לכל אחר מראשו האומות ההם
 לסוף אחר אבל לסוף הקודם אינו חלק מוס מלאך אלא חלק האלוק . וכזה תמצא
 בתרגום ירושלמי פסוק וישעיה אומה . וכתב הבחור בהקדמת המתורגמן כי
 בזמן הפלגה נסארו כמה מילות מלסון הקרע משובסות ברוב הלסונות החדשלי
 יותר בהורות הם בירמי שנאסרו קרוב למקום ההוא כמו ארס וערב . אבל מי
 סכתרחק כמו אשכנז ורומיהם איך בהם כל עקר . אומרים שאחר חלוק הלסונות
 היית ברא כמה מיני מונסטרי בלעז משורות בכמה מקומות . ואזכיר לפיך
 קצתם באפריקה ים בריות משוכו שהם אנדרוניסוס ומשתמשים זה בזה בגלילנו
 סיטיאה ים אנטי שאין להם לא עין א' במכה . באיטליאה ים שאין להם פה לאכול
 ולשתות . בהיי איטריאה ים מין ארס שים לו זנב ואין להם מכה ארס וים מין
 שים לו גוף וראש איל וים במכחו קרן שמאיר מאד וים מין ארס שים לו ג' סורו
 סינים וראש ארס : וגוף אריה וים מין ארס שאין לו אלא רגל א' וכף רגלו רחבה
 ורכים מאד וים מין שאין לו גרון ועיניהם על הסדרה וים מין שבועש מלא כמח
 ושיניהם כמו של כלב . בסיטיאה ים מין שים להם כורת ארס ורגליהם כסוס ונקרא
 סטורי וים מין בריות שבזמן הקיץ נתפכים בכורת וזב ובזמן הקור שבי בכורת
 ארס . ועודים חול מאדים ומזכחים לפיני אנשים . בליביאה ים אנשים טובאים
 ראית האור ואינם אוכלים בעל חי וים אנשים שאינם חולכים בגלליהם אלא
 משמיי הראש בין ירכיהם והולכים . ברומיאה ים שאינם אוכלים אלא בלני בלעז
 זלובסים עור דג . באיטאופיאה ים מין שאין להם נחירים . וים מין שאין לו אזן וים
 מין שאין לו פה אלא נקב קטן שעם קנה סותים . בגלילות שמצד מערב ים מין
 שאיניהם כל כך גדולים שמכסים כל גופם בגלילות ארביאה ים אנשים קטנים
 מאד ונטיהם מולידות בכות ה' פנים ובהמתן בני ח' פנים מקיחים . וים להם
 מלחמות גדולות עם מין הגרובה ממכלים מהם מאד . באיטאופיאה ים מין ארס

א' ש' י' כ' ל' ס' א' פ'
 ט' צ' כ' ל' ו' ז' ח'
 מ'

פעמורים במערות ואין אוכלים אלה נחמים • ואין להם דבור אלה קול הברה •
 ואומרים חמיהם שכל מי שיש לו כורה ארס יכאז מהלבי ארס הראשון • ראיתי
 בספר יוחסין האומר אלן הרברי • נאמי אקבר בני יפת לקחו להם מתחלת מוסקוף
 עד פורטוגאל שהיה נקר ל'וסי'תניחה • גומר ומגוב הם הגורי • מדי נקר סירבאין
 יון הוא כודע עוד היום • תוכל היא ספרד • משך הוא מלכות פירסיחה הגדולה •
 תירס היא מויכויחה עד אונבריה • גומר היא אשכנז וראש מלכותם היא
 בואימיה • ריפת היא איכנלטירה וטרויני • תוגרמה היא תורקיה • אליטה היא
 ארכיפולו תקנדיחה עד טיאו • תרפוס היא ביבליחה בתיס היא או ביפרי •
 דורניס הם רורי • כום היא מלכות הסמורים • סבא וסבא הוא מלכות ימן • פוט
 הוא ליביחה • בינה קרוב לאשור • פתרוס וכפתור הוא ברמיאט • פלפתיס היא
 מעזה עד מכרי • כלח במלכות כלך • בירון נקרא עוד היום ביורה • חתי ואמורי
 קרוב לירושלם • יבוקי היא ירוסלם • גרגסי היא בגרגסטן • חוי בהר אשר לפני
 הלכמוז • ערקיוס היא קרוב לטריפולי • סיני היא טריפולי • ארורי הוא חי קרוב
 לטריפולי הבמרו הוא מקום נקרא חמץ • החמתי היא חמה • עילס היא פרס •
 אשור נקרא היום מובול • ארפכסר הם כלריוס • לור נקרא ליהוס • ארס קירומה
 וראש מלכותם דמסק • בני יקטן כלם סכנו • בגלילות משא הנקרא היום מוכא
 בלעון ערבי • חזר מות הוא מקום טעור היום נקרא בזה הסס • ארס נהרי הוא
 חרן הנקרא מופוטמיה והוא בין נהר חרקל ופרת • מדין ועפר בני אברהם
 במלכות אפריקה והם אחר לא כודע מקומם • ואמי ראיתי כמעט כדברים האלה
 בקרוניק • שהזכרתי בהקרמה ובחרתי להציב דבריו בקוצר לפניך • אומר שאין
 שבת פע אומות שבעולם יכאז משלטה בני נח • נאקדרס ה' לא • סם יכאז ממנו
 כו חומות • והם עילס והוא אומת אילמיטי במלכות פירסיחה • אשור והוא קירומה
 ארפכסר קרוב אליו • לור הוא לודיא • ארס הוא דמסקו • עוז הוא קרוב לארץ
 כנען • חול היא ארמיכיה • גתר קרמיכיה • מש הוא מיאוכי • סלח • עבר • פלג •
 יקטן • אלמורד • סלף • חזר מות • ירח • הדורס • אוזל • דקלה • עובל • אבימאל •
 סבא • אופיר • חוילה יובב • כל אלה הם עומדי במדינות טבכר מזרח ויש ביניהם
 כב לסוכות • ועומרים בתוך תו גלילות • הם יכאז ממנו פלפסי אומות • והם
 כום היא איטיאופיחה מצרי הנודעת לנו • פוט היא ליביחה • כנען היא פליסטינה
 קרוב לארץ ישראל • סבא היא ארביחה • חוילה היא אומת ייטולי סבארביחה •
 סבתה היא אומת אסטברי בליביחה • רעמה • סבתסה • סבא • דרך • אמרוד •
 לוריס • ענמים • להבים • כפתוחים • פתרוסי • כסלוחים • סיכאז ממנו פלפתי •
 כפתורים כירון • כל אלה הם מפוזרים בעיירות וגלילות שהם במלכות ליריחה •
 חת הוא חי סיאומכינו • יבוקי היא ירוסלם • אמורי • גרגסי • חוי ערקיו • סיני •
 ארורי • במרי • חמתי • כל אלה היו מפוזרים בקרב אי סנעקרו מן העולם ע' בני
 ישראל • יפת יכאז ממנו יד אומות • והם גומר היא אומת גלטו • מגוב סיטיחה •
 מדי מדיחה • יון היא גריביחה • תוכל ספכניה • משך היא קרוביחה קרוב
 לארמיניה •

185

לארמיאלה : תירם היא טרביאה : השכנו היא טרביאה : ריפת היא אומת
 ריפתי מלכסוף בלו וכנו וניביאה : תוגרמה היא פריגיה : אלספה היא חי
 חיוליה קרוב לזיביליה : תרמים היא זיביליה : כתום היא זיפרי : דודניס
 היא רודי : ואני רחתי ברבי חזל והמכרמים חלן הדברים : המרדס אומר הקני
 והקני והקדמוני הלכו להם ולא רצו ללחום עם יהוסע : ואומר דם' בפרס לך לך
 כי הם עמון ומואב וארום : יום קבלה סיוסבי אסכנו הם הכנענים סברחו מלפני
 יהוסע : ילקוט פרס' בא אומר שבכר סכנען פכה תאליו פטממע ביאת יסראל
 הקבה נתן לו אפריקה ובפרס' מזכרע מזכיר סהיה הגרבי : אמנס אמרו חזל
 והכחרתיו שבפרסת מפפטיס רומז אל הגרבי סברח : אמר רבי סמאל גומר
 ומגובי : זו אפריקה וזרמיאה ומיריאה ומוקדויאה איסכיה וטויאה : במדרס
 בראשית פרס' לז אומר אסכנו ריפת ותוגרמה : הם אסיה הסיוף ויירמיאה :
 אלסמא תרמים ודודניס הם אלסוטרוס חיטליאה וסרדיניה : תרבוס ירוסלמי בת
 ארוס הוסבת בהרץ עון היא ארמיאה וסיפון אומר תרמים היא טוסקה : ויא
 סהיא טוניס : ולא סהיה קרטגי דאפריקה : יפת היא פרכיאה ובריטניאי :
 זכתום היא זיפרי : תוכל היא פיסה : תירם היא אינבלטירה ורוסיה : אסכנו
 היא אלימניה : דודניס היא בואימיאה : עזרא בפרס' טמות הפרניז היא בירון :
 זכפי דיחל אומר כתום היא רומה ומלכות יון ורומי הכל או'כן אומר העקרי מר
 אלסמא היא בורבויניה : זהב פרוס הוא פרו : רבינו ספדיה גאון בפ' רניאל כיום
 הם לונגוברדי : במדרס בראשית : פי' מטל הגמים יהיה מוסבך זו איטליאה :
 רחתי מחבר נוכרי האומר ירוסלם היא על טבור הארץ כי במזרחת יש כל גלילי
 האסיה ובמערבה האיברוסה : וברומה ליביאה ואסריקה ובכפוכה ארבות
 הטי' וארמיניה ופרס וכל גלילות פונטו : ואני אומר סכבר בא סכריב ובלבל
 העולם ולא מכאן להווה עוס אומה סהיה כקרא עמה עליה באמות : ועיין
 בגליות אינבילטירה ברפת ואסכנו וספרד האחרני וכמעט בימינו המירו אלפי
 ורבבות מיסראל ואבר זכר היהודות מעליהם וזרעם : כל סכן סאר האומות עכ"ז
 אס קבלה כקבל : רעו בימיו התחיל מלכות הנסיס הנקר' אמזוני והרבר היה
 סלחמו בני מריכה א' נגר מדיכה אחרת : ונסרבו בני מריכת אמזוני ויקחו למנות
 סלהם הרמחים והפליגו ללחום עם אויביהם והיתה ידה על העליונה והתמיר
 במלכותם : והיו סורפות סר ימין לנערות בקטנותן למען תוכלו ללבוס כלי זין
 והגליחו במלחמות הרבה ובאו לעזרת אטויחיזי נגר דומני וכמסך מלכותן עד
 אלסכנדרוס מוקרון בימי סמעון הכריק סהיה הסחית המלכות ההוא : אמנס
 רחיתי במהכת תמיד סבלכתו קרוב לגע הלך אל הלה הנסיס ולא כבס אותס
 לזי סנרחה לו חרפה ללחום עם נסיס : וכך במדרס פרס' אומר : בדר הזה
 התחיל מלכו מזרי' אסר נמסך עד ימי אטויחף קיבר והחיל מלכות בואימיאה :
 תרח היה ראסן למכא אופק להרפים המטבעוק ומעות להוכיא ובימיו התחילו
 לעבוד הפקילים : וקוא הים ראם לכומרים ההם : וכך רחתי בזהר פרסת לך לך

וכתב ספרת עשה תשובה : אברהם : ואומר איצו ביאור דפרפר ביאור ספר ט'
 פר סאברהס היה ראשון לחכמת האכטג מינות והוא למד אותה למצוי בקטורה
 גלויה ולמד להם גם כן חכמת ארזימיטיקה שהיא חכמת המספר : וכן איתא
 במדרש בימיו היה נמרוד ענק גדול בגוף ראשון למלכי אשור ולא שהתחיל זה
 המלכות שנת כ"ב לסרוב : ונמרוד בנה בכל עיר מלכותו : וקרא גבור כיד בעבוד
 שכל ימיו היה לוחם וחוטף מדינות וסולל ממון אחרים : והיה דורם לכבאוי שהיה
 בזבח המלחמות לרוב גבורתו וחכמתו ולא היה מבח אלוך שבשמים והיה מכר יח
 שיצברו השמש והאם כפי שהיה עולה במחשבתו : ואומר איצו ביאור ספר ט' פר
 שהיה נקרא סטורנו : ופעם פעל כדמותו והכריח מיסתחונו לנוקראוהו כל וכן
 התמיד הפסל להיות אלוה עליהם עד ימי כבזכר ככר פרימאל התחכם עליו וגבל
 שטרפוהו : והתמיד זה המלכות על גלילות אשור עד אשר מלך הרדנפולו המלך
 שנהרג ולא נשארו בניו והלך המלכות ביד מלכי פרס ומדי בימי עזיהו מלך
 יהודה : ומלכו במלכות הזה לז' מלכי במשך אלף ש"ה שנים : ומלכות פרס נקראו
 גם הם על שם מלכות אשור עד שמלך אשור חרוץ בן סנחריב שמת בלי בניו בימי
 חזקיהו מלך יהודה ומשם והלאה לא נקרא עוד מלך על שם אשור עד אחריו מות
 אלכסנדרוס מוקדון שעמד א' מארבעה יורשי מלכותו וסליקום שמו : וא' שבסוף
 ימיו של נמרוד כתפטר ח' בניו וסרבו אותו ויגרסו ומלכותו והולכותו
 באיטליה ועשה עיר קטן במקום שאח"כ נבנה עיר רומה : בהוד הזה התחילו
 הרבת מלכות להקים עליהם מלך כמו ספרד ופולניא וסיציליא : וא' שנינו בן
 נמרוד נתחבל מאד על מינת אביו והוא עשה גבורתו והכריח בני מלכותו לעברו
 לחלוק עד שנתפטר זה המנהג שכל המיחסי המתיים היו מקימי גורות ומכבות
 וכטטובי על שם ועובדים אותם : בימיו היה ליסביאה מלך ארקהיאה במדינת
 מוריאה והוא היה ראשון לתת קדר עשיית כסופים בין אום לאשתו ולרוב חכמתו
 באטיני קראוהו אחרי מותו יובי האלוק : ומשם התחילו העולם שפאשר היה נמצא
 איש או אשה חכמים היו מביגים מצבות לשמו וכורעי ומסתחים לפניו וקוראים
 שם חלקותו על שם איזה פועל חכם או מלאכת מחשבת שעשה וכן קראו חלקות
 לכל המזלות וכוכבים : וזה באמרו שענינו זה העולם כוונים על פיהם וכפי
 תנועתם אשר אלו השמות נאשרו להם עדיין אפילו פלהוה אינם בקראים בשם
 חלקות : והמכריים בחרו להם העגל לחלוק לפי שהיה מנהגם בלכתם למלחמה
 לכייר על הסריון בודתי בהמות הרבה ובגובם מהמלחמה האיש שעשה ככוח
 יותר גדול היו עובדים בודת פרונו ועשם א' היה איש שעשה ככוח גדול והיה
 עליו בודת העגל : וגם בחרותו לראשון בעבור התועלת שמקבלו ממנו בעבודת
 הארמה : ועל זה הדרך הוא בעבודת הרחלות : וכן הכלכל לפי שמומר בעליו
 בכאמנות וגם שהולך לכוד : וכן עבודת פעור שהוא להראות לגורה בלי המשגל
 להיותם אברים נכבדים שזדקקים המותרות וגם שמולידים בדומה : וכן זריקת
 אבן למרקולים לפי שהיו עובדי האלוק עם הרבה הראשון הבא לפניו בבקר

שהוא

187

ומהוא הארמיה וכן היו זובחים בהמות וחיות היו מוכיאים ממנו המרה למען לא
 ילך לפני האלוה דבר מר הואיל ופואלים ממנו מתיקות וגם היו מתחכמים
 בזביחתם כשהיו האלוקות ארביים היו זובחים לשמם הולכי ארבע ושוחטי אותם
 על המזבח ואם למלאכי חבלה זובחים אותם יחד הגומה ואם לאלוק שבאוויר
 היו זובחים עופות לבנים וזובחי דמם סביב למזבח ואם לאלוק הים היו זובחים
 עופות שחורים וזורקים יין על גלי הים ואם לאלוקי השמים היו זובחים בהמות
 לבנות ומגנזי אברים שמבחוץ כמו דגלונדירס חזנים זכב ופה זחיה אגור לחבלם
 לעולם והמותר היו אוכלים ומנהגות יפא דבים כאלה היו עושים וכתפסט זה
 הסבוב בעולם ער ימי תולע הטופט כי בדוד הוא בחרו להם טו אלוקות חכמים
 ועטרה נקבות ואטר אלה יהיו ראשים ואלקי האלוקות כי ער סם היו יותר
 משלטי אלף אלוקות ואחריו העבודה הזאת הלכו כל העולם כמעט כל ימי הארץ
 וזולתי זרע אברהם וכל ימי מלכות דומה וקשריהם ער שבא קוסטנטינו הקיסר
 כמו במקת ד' אלפים ער לבריאה וכמו שכתלמה לחרבן בית סני שהחריב כל אה
 הכלמים ואמונות ואמנם יש עריץ זה הסבוב מעבר לשהרי כום באופן סמכא
 בבית ח' חכמים שמתאמנים באלוקות פונים וכזה תמצא בספר המורה הג' ט"ו
 ואומר ע' עזרא פרט' י"ג וארא בפלח סבבי הודו אינם אוכלים דבר שיובא מן
 החו ואינם מודים בכריאה וכלם בני חס והם יותר מחכי העולם ותחלת ימי
 הסבוב שלהם הוא יום ד' להיות מוסל בנו כוכב חמה בימיו אבטי קדרזה מכאן
 חכמת עשיית הטפחות ועשיית החכמים וסדר המלחמות בימיו בעטו החומות
 סבוב עיר דויטה שהתחילו לבנות דור הפלגה אחריו סבבו בארץ בימיו היה
 סמירמים אלמנת נינו בן כמרוד אשר לרוב חכמה הפליגה במלחמות וכחה
 מדינות רבות והקיפה עיר בבל בחומות ככ עבים וגמים וגבוהים באופן שהיו
 יאומרים היות זה ח' מפענה מופתים סבעולם ואומרי ססבוב זאת העיר היתה
 סר מילין בימיו התחילו מלכי מצרים לקרא שמותם פרעה וכן נמסנו כל
 ימליהם בזה היום ער ביאת פופטיאו קיסר רומה כמו ק' פנים לבני בית סני
 כאמר ככול לוט מהמלכי בזכו אברהם היה ללוט חמפי פנה ויהי לו שמה גדולה
 ומכאן אמרו סנכטוו בני ישראל לעמות היוכל ט"ל מחילת עונות ואחריהם יתר
 האומות כהנו זה לסיבה הנז' עבדי אברהם בנו עיר דמסקו והוא מלך עליה
 יצחק בימיו התחילו למלך מלך על אי קנדיאה בימיו אשה ח' הסקרא ויסנו
 התחילה להכהיב בתי סל נשים בתולות סכל ימי חייהן לא תקנסאו אבל מפדתו
 האלוק ואשה אחרת קקראת מינדבה היא פלם היתה ראסונה למכא מלאכות
 הזריכות לכמר כדי ללבום וכן ארך משתמשי מהסמן ואופן עשייתו וכן עשיית
 מלכופי סל ברזל ללכת למלחמה ואורך ילחמו אבטי הכבה והנהגתם ומדרגותם
 וגם למרה הדניסם בן אדם לחבירו וגם למרה חכמת המספר וגם למרה איהם
 אמירות עם כלים שעושים הרועי אחריו הכאן באופן סברוב חכמה כתפרסמה
 בכל העולם ונקראת אלוק החכמות בימיו התחיל מלכות ארגירי ססלוביקן

היא

הוא עיר מלכותם בימיו נמכר אופן עשיית מלכים מפליבד בהמות ואופן לבד
 הדגים והעופות וגם נמכר אופן לקחת הברזל ממקורו ודרך פעולותיו וגם
 נמכר אופן בנין הבתים וחלוק הדריהם וגם אופן עשיית המלח ומדקוריאנו
 נמכר כגולות הרבה עשבים בימיו נבנת עיר סביבליה ונבדו פונמו בימיו
 התחילו לעבוד כוכב דרך הנקרא יופיטור יעקב בימיו פורונואו מלך
 ארבי הגדיל מדרם החכמות באטיני שבארץ יוץ ופיניאו חמיו סדר חלוק
 הזמנים אל פנים וימים וחרמים וגם נמכר המקומות ואופן המזבחות להקריב
 עליהם לחלוקות אישים היתה ראשונה ללמד בארבות המזרח אופן לחרוש
 הקרקעות ולזרוע וכל המלאכות על החטה עד אפיית הלחם בפרך קל ונאות
 כירידי היתה ראשונה שלמדה בכיבליה לפים עול הפוריש אפי היה ראשון
 ללמד תקון הכרמים על העצים ולחטוף העשבים עש הפלגה בימיו נבנת עיר
 רודי ברוד הזה היה אפולכו רופא גדול במלאכת כירוכיאה ואיסקולפיאו היה
 תלמידו בימיו היתה ויכדי האלקית ונזנה מופקרת וסדרה מהזונות תעמור
 במקום הספר ברוד הזה נבנתה עיר אספרטה היא לכדימוניא העיר רבתי עש
 במדינת מוריאה בימיו היה ארבו מלהמתו חכם גדול ויודע עתודו בדרך חידה
 אמרו שהולך עינים והוא היה ראשון לעשות חיות על הים בימיו התחיל
 פרימיטיאו הפלוסוף ברומה למים טבעת באצבע רביעי ספס ורוד הלכ
 והמויחסיס יסאוהו של זהב והבעלי מלאכות של כסף והעבדים של ברזל
 היה נקרא מן בתיה בת פרעה שהגדילו בלסמן מכריחמור ואחרים
 קראוהו מוכיב ויא מוש גדל בלסמן מכריחמס בימיו היתה מיה חכמה אשר
 לכבודה קראו חרם מיו על שמה ברוד הזה נמכר כלי הלירה לכנף עש חבלים
 והיה מדקוריאנו רופא גדול סטורכו למד אופן מדידת הקרקעות איסקולפיאו
 רופא גדול למד עשיית מראות הכובאות הנקרא ספיטיו בימיו התחיל למלך
 מלך על אטיני בארץ יוץ והיו באטיני יב מלכים ומת האחרון נבנת כמו כן
 לכבוות סמואל ולא הניח בניס ואז התחילו האיטיכיאני להסתהב עפ עבת הזכרי
 עד ביאת סולון הפילוסוף נכתף להם תורתו והתמידו בהנהגה הזאת ובתורת
 סולון עד ביאת ספיטיאו אפריקאנו הונקלו הרומיים סכבס אותם והחריב עירם
 נבנת כמו ב' אלפי תל ליכידה סדרת אטיני בנו עיר פירוסה ולוקה ברוד הזה
 טרעה סקבל המכות חלקיות היה נקרא הינקרו ויא אמיאוו ה' סנים אחר יביאת
 מכרים התחיל למלך בכרפת כפו בן איפו בן עמו כה סנים אחר יביאת מכרים
 היה אירטוניאו מלך ד' מלטיני והיה ראשון למכר מקור הכסף וזהב אזיבוס
 מזרע אבימלך בנת חומות ירוסלם ועשה בה מבצר חזק שאחר כך נקרא כיון וזה
 כי נפל פחד היהודים עליהם ואכלו סיעראל ירמו עיר ירוסלם לא יכלו לכבוש
 המבצר עד ימי רוד ויאוכיבו המכרי בראות מכות מכרים ברח חסס עם עמיס
 רבים והלך לאינדואי לא סנים אחר באת ישראל ממכרים היה דכאו מלך
 ממלכות הארגו והיה ראשון לחפור בורות מים למתות ואזי אמר כי באולי
 לבנות

זכנות עם אצנים סביב לבורות כי כבר אמרה תורה סחלבות חפרו בארות
 להסקו' בהמות • בימיו היה אירקולניא בטבניני ותוכן גדול • וכבשה אי קרדינייה
 וקורסיקה • אז התחיל ייחכו למלך באיטליאה אשר זאת היא תחומה דבררי
 הקרויקוי • אורכה אלק ועפרים מלין ורחבה ת מילין והרחב יותר קטן הוא קלא
 מילין וחמבע הישוב הוא עיר ריאטי ויסבמחוז הזה דער עירדות ויס ארריאמ
 ויס אוקימס וטו' לאני • אז כבנית עיר טובי סהיתה במלכות מפדים ויכחו ממנה
 אנסי' חכמי גדולי ומעם הוכיח ביסחר קיסר הבוליה גדולה סברומה ומעט קודם
 הרבן טרווייה נחרבה העיר הזאת לסיבת ב' אחים סכל' א מהם היה רובה למלך
 עליה אז כבנית עיר טוריו • אומרי' שמטה היה דאסין ללמד חיבו סיני ואיבזיכיו
 בספרה ספרה סריאוי משתדל לרמ' חיבו היו וכל לעבריו • ואומ' שמרעה למר לעסו'
 כלי זין למלחמ' ופלרוב חכמתו קראוהו מורקוריא • ואומ' סהיה מסורר גדול סכן
 כמבא בסיר' סיר איסמיטרו ואירויקו טיש לו' תיבול כמו אמ' אויב וכו' וגם טרוימטות
 והוא בג' תיבו כמו האיזינו הסמים וארברה • וגם טיטרמטרו והוא בג' ד' כמו נספת
 ברוחך כסמו וס' ואומ' הזוהר פרס' יתרו סהיה חכם ג' בסרטוטי ידים ופני' חיל
 פרעה סהלך אחרי ישראל ונטבעו בים היו תר קרונות ומאתים אף סכירים וכל אף
 קוסים • בימים האלה כבשה עיר יינבה • אז היה מלך קנדיאה נקרא יניו והיה
 חכם וענק ובעל זרוע והפליג במלחמות והגליח באופן סכבם כל העולם והסתל
 סכל העולם קבלוהו לחלוקת החלוקות ועמו לו מזבחות והטיב דבררי ומעפים לכל
 הבריו והוא סיני ולמר דרעס רכרים טובים ער סהלך שמעו בכל הארץ • אומרים
 סמרוס נקברה בהר סיני • ואומרי' סבימו משה היה נמכא אטלנטו גדול התוכני'
 ואבטובוכים ופרמיאו אחיו ראש הטבעיים והיו מחרטומי פרעה • ואני סערתי
 דבררי הימים שלהם סמכאו ברור מעס אז קרוב אליו • אז החכמות חרפות כפי
 סמכאתי בכתובים • חכמת הרפואה מכאנה בני מפדים ואיסקולפיאו הפליג בה
 ודרך להמתמס בשמן תך הנר • וחלקו הסנה ב'ב חלקים • וסררו סלא וכנסו
 בבית התפלה הסעים עם האכסים • וסירחשו פניו ידיו ורגליו סכירשו להספלל'
 ותכחו חכמת הנדסה היא יאומיטריאה בני פריגיאה מכאן דרך בידת עופות עם
 עופו' אחרי' ותקיעת הסכסוכייה • בני טוסקי התחילו בריקת הבהמות הנקרבי'
 לאלוק אס ים בתוך מעיהם סרכות או מוס אחר וזה למי סהיו לוקחים בהם כמע
 סנקר אבגוריאוי אס היו מטוכים מהנהוב • ויא סהיה בודק סהסן סככר לכר
 ולחש עליו דברים ער סהיה כגלה לו תשובת סאלתו • ולד' זה הוא מה סכתוב
 ביחוקאל רואים בספר • בני טלמיסאמי מכאו פתרון חלומות • בני טרמיא
 סתקיפה סחכוכרות • היהודים מקור סברזל ואופן תקונו • בני טרביאה סתוך
 סעסכים עם סברזל • בני פלטס סהילה על הסוס לרכוב עליו • בני סירויאס
 מנהב סספיות עם ג' רימי • ובני קהידיוכיא עם ד' רימי • וסספרו חכמת
 סאירקיטטורה • מדיאה ככע סספורות סחראם • אולימפיאו חכמת ססיר'
 סבי אסור סתיקיורדו • בני טרוגלודיטו זמר סמבוקס • מרפיאס כלי זמר סל ג'

קורדי:

קורדיי ציבולאנו כלי זמר רומה לבייטרה הנקרא פורמיני המכריז שדרסו
 אחרי ישראל היו ראשוני לחלוק כל הכבא העולכת נגד החויבים חבורו חבורות
 הנקרא קומפניאה פנאמר והנה מכריז כנסע אחרים ואינו אומר כנסעים וזה
 אינו כדברי המדרש וראיתי בספר היוחסין אלה הכתבים יפסי ובחזרתי
 להציגם לפניך למען תראה השנחתו יתברך למאמינים ונבטחים בו ואלה הם
 דבריו אמר שמואל מכאן ראיתי בספר זכרונות הכותיים וזכרו שראו אותו
 במדרש א' של היהודים וזה שאמר כבישת יהושע א' והריגת לוא מלכו יתרה שאלך
 א' מהם היה לו בן מלך על ארמיכיה הקטנה וסמו סובך ועמר וקבץ מלכי פרס
 ומרי מה מלכים ולקחו עמהם יפת הגבור אשר היה עורר חנייתו על כמה אנשים
 וקבצו חיל כחול אשר על שפת הים ויטלחו מכתב אל יהושע וזה מכתב האגרת
 מהקבוץ הנבחר המאושר מלכי פרס ומרי אליך יהושע בן נון שלום אתה
 זאב ערבות ירענו מה שפסית בקרובינו החרבת פיזותינו טבחת ולא חמלת
 מעבר ועד זקן הרגת בחרב וכל עריהם השמות ולכן שמענה ואתה דע לך כי
 מהיום ועד ליום אנחנו נביע אליך ונסיג עדיך בגבול כחלקך בהר אפרים אנחנו
 מה מלכים עמומים ולכל א' ואלהם גבורים מחזיקים בחכום ובקשת כללם אחוזים
 חרב מלומדי מלחמה ובעזרתנו יפת הגבור אשר זכרנו ולזה הסך והסך לך כלי
 מלחמתך ולא תאמר אחר כך כי באנו עליך בפתע פתאום ומסרו הכתב ביד
 שלוח א' לבון וחכם ובה השליח ומכאן יהושע יושב על כסא מלכותו וכל העם נכבד
 עליו וכן יהושע הלבוי לפניו ולא הביט יהושע אליו עד השלימו לספוט את בני
 ישראל ואחר כך לקח המכתב מידו ויקראהו בית ה' ביום ובינו במספר ושמות
 אותה בביתו עד עבור חג השבועות כי קרוב הוא ולא רצה להעביר את העם
 אבל הוא שמר את הדבר ואחר עבור חג השבועות הקהיל את כל העם ויקרא
 את הכתב באזניהם ויאמר אליהם הנה כמה מלחמות נלחמתי וכמה מלכים
 נכחתי ולא הבילוני ועל זה המקרה פחד קראתי ורעהי וכשמעם ויתעצבו
 האנשי וכתפקו כל חליותיהם וארכובותיהם דא לרא קסן הורירו לארץ ראשם
 ויאמרו אל יהושע כאשר שמענו למשה בן נשמה אליך אשר קח לך גליון שלח
 אצבע ובתוב עליו בחרט אכוס והסב לשכנינו הפושעים והמורדים דברי קשים
 בגודים ויאמר אליהם יהושע עמדו ואשמעה חושן הכתב אשר דרתי ואם יכשר
 בעיניכם אשלחה אליהם ויאמרו כל העם פתח פיך ויאמר דברך ויקרא
 ויאמר כסם ה' אליך ישראל אשר הוא מחליט הגבורים הזדים וממית הרשעים
 המורדים ומפירי חבורי החטאים המורדים ומחבר פוררי הכריקים והחמדיים
 הוא אליך האלקים וארומי הארונים אליך אברהם יצחק ויעקב ה' אלו מלחמה
 ממנו יהושע עבר האל ומתהלה הקדושה הנבחרת והעדה המאושרת קהל עדת
 ישראל בני אברהם יצחק ויעקב אל האומה המרשעת והקהלה המנוגעת עובדי
 עשילים ומשתחיים אל האלילים איך שלום אמר אליך דעו לכם כי הרעתם אשר
 עשיתם להקיף אחרי הנרדס ולהעיר הלבוי כי יתארס לתת חרב בידם אכנס

אכנס

191

אכזי העירותי בצדק להשיב גמולכם בראשכם ומה לכם לבא במקום קרוש
 ונתבאו ותטמאו את ארבי הכינו עצמכם ואל תבאו ממקומיכם כי לשבעת הימים
 אכזי אבא אליכם ואהרנו גבורכם ואבר מנוס מכם הנה אתם תתפארו כי אתם
 מה מלכים ועם כל א'ם אלק גבורים ואכזי לא אתפאר כי עמנו מלכי הארמה דק
 מלכתי מרום אשר א' מהם הפך קרום ועמורה וא' הביא המבול וא' הפליג הארץ
 לע' אומות ועמתי אשר אחי תר' אלק גבורי חיל עברו בים ביבשה וזה הולך
 לפניהם לילה בעמור אם ויומם בעמור ענן והמוזכרים שבהם יב אלק סרגו ה'
 מלכתי מרין ואת בלעם בן בעור ויהרגו כל זכר ולא נפקד מהם איש וכזה א' עמו
 פנחם וחזכרות התרועה בירו כאשר יריע אף יכריח כל אויבינו כופלים לפנינו
 הלא שמעת פרעה וכל המוזכר טבעו בים ואנחנו עוברים ביבשה הלא הוגר לכם
 מה שעשינו למלך ועמו הלא ראיתם מה שעשינו לסיחון ולעוג ב' מלכי האמורי
 ואם עמכם יפת הגבור עמו גבור הגבורי גבוה מעל גבוה וכשמוע בני ישראל
 הרבירי האלה עמדו על עמדם ושלח יהושע השליח לארצו וילך אליהם ויאמר להם
 מה טראה מקידור העם ושיעור קומת יהושע שהיתה ה' אמות ולבושיו תכלת
 וארנמן וכתר מלכות בראשו ועם ה' כתוב עליו וכשמעם כפלו ארצה ויאמרו
 מה זאת עשיתם אנחנו הסיבנו עלינו את כל הרעה אחר כך קם יהושע עם יב
 אלק גבורי חיל וילך בתוך ז' ימים אליהם וכראות סובך הרור החיל תמה עד מאד
 ואמו המרעפת היתה מכספה ותאמר אליהם אל תראו כי אני אסגרם בתוך ז'
 חומות של ברזל ולא ידעו מקומם איה ותעט בלהטיה וכסופיה ותסגרם בתוך ז'
 חומות וכראות יהושע זה בעק לבו אל ה' ויתיעץ בכפשו ויכתוב כתב ליוכי
 ממשפחת ראובן אשר היה מלך על ב' השבטו וחזי אשר בעבר הירדן שיבא הוא
 עם חייליו ויביא את פנחם וחזכרות התרועה בירו ותבא אל יהושע וינה א' לעת
 ערב ויקפור יהושע את הכתב בככפיה ותקם היוכה ותלך אל ינוח וכראותו
 ממשפת בככפיה ויקח הכתב ויקראהו ויקם על עמדו ויכעק כעקה וירכב
 על סוכו ויכריז בכל מחנהו חרב לה ויאספו אליו מכל כד ויפלח ויקרא את פנחם
 וילכו שניהם וכראות אמו של סובך החיל הזה אמרה לבנה ראיתי כוכב עולה
 ממזרח ואין חכמה ואין ענה בחכמתי כי כבוותי לעבור כח כגדו וכשמוע
 בנה סובך היטב חרה לו ויכו להפילה מעל החומה ויבא ינוח ויערך מלחמה עם
 סובך ויהרגוהו ויבא פנחם לתקוע בחזכרות ובכל תרועה היתה כפתחת חומה
 א' עד שכפתחו כלם ויבאו ויהרגו בטובאיה' עד בלי השאיר להם סריר ופליטו תם
 יהושע בסנת' יח למלכו קרמו מלך טובי שבבואיביאה חרם דרך כד אותיות
 מהיוונים ואופן קריאתם ואכי ראיתי באיביביאו אסר פ' שאותיות ויוכיס יבאו
 ממר'ע ומוכיח בראיותיו ואחר כך בימי יאיר כיקוסטרטה שבנתה כרך א'
 ס'אחר כך ככנס בקרב חומות רומי חרטה וטאותיות לטיי . ואחר כך פילויאו
 הכחקי חרם אותיות קא וקו ואקה . ובזמן ואלכטונו הקיסר שהיה כמכת ד'
 אלפסיקכט לבריוה לקחו חכמו מתיבות היוונים ב' אותיות והם איקסי פיאה

193

ונבזהים לסמוך בבורתו ונקהאים עוד היום על שמו ב' עמודי אירקולו הנבורי
 ואומרים הקדושיקו פהיה רץ ברבולו לו סטרויאי בכסמיה ח' וא' סטרויאו הוא
 סמיכות מיל' וקבלתי מהחכם רבי עובדיה דספורנו שים מרש האומר שעמלק
 הוא אירקולו ואני לא ראיתיהו בימים ההם נכבד עיר פרישי שבכרפת ברור
 הזה היה דיאונטו במלכות יון והיה חכם גדול ועסה באוי האינדויאי מלחמות
 גדולו והלחיה בכלם והוא היה ראשון ללמד בגלילו אשכנז אופן עשיית הכירוסה
 ולכן קראוהו במקו' חלוק הסכר' וגם כן למד אופן עשיית המלחמות אז היה
 מרקוריואו הפני חכם גדול שמכא חכמת בינון הלירה ומירקוריואו אחרון שמכא
 חכמת הסוד שקול בימיהם נכבד עיר פייסוכס' : עלי בימיו נבנו הרבה
 ערים ריאומירו בנה נפוליו אכסו טיטאליוה בנו עיר אכקוסה ופרוה אטיוכור
 בנה טרויסו' סך הרבה מיונים הלכו לעמד באוי אבגלטידה וברטיייה' ובנו
 עיר פיקה' אומרים שמעסה דות המואביה היה בימי עלי' בימים האלה פרו
 זרבו כל כך האכסוים שהיו בכרפת סנקראח פרכה זיטלפינה עד כי באו
 באיטליאה וטכנו בגלותיה ונקראו על שם כרפת' והם פרכה זיטומינסה
 והם עירות ברישה קרימונה' מנטוה וירונה ויזוכה פרוה' פרכה זיטוכוסה
 ועיר מטרופולין שלהם היה סוגאליוה' פרכה רבואו ובנו עיר זואי שלהם
 לא נמצא' פרכה רליגוריוה וטרויסו ומטרופולין ועירות אחרות סה' פרכה
 זיטוכוריוה והם יורבילי קומו בירגמו מילאן נאחרים' פרכה ריינובה
 והם יינבה טורטוכה אליוסנדריאה אטיונאחרים' שמואל אומרים שבזמיו
 התחיל למלך מלך על קוריוטי' ושהאכסוים שהרג סאוט בעיר כוב היו כך תהי'
 ושארקריאו הקיסר לקח עכמות שמואל מאינדריאה והביאם במלכות טרכיוה'
 ונכבד עיר טורוק בכרפת' בימיו התחיל מלכו על לכיריומוניאה והתמיד מלכותם
 עד ביאת סיפואוז אפריקנו קונסולו הרומיים שהחריב העיר כמו בשנת ג' אלפי'
 תת' ליזירה' ואז זה סיפואוז החריב העיר קוריוטי והגליה יושביה שמלכו
 בהי' מלכי במשך סכ' שנים' בימים האלה היה אומירו הפלוסוף ומסורר גדול
 בארץ יון והיו ימי חייו קה פנים' והיה סגן נהור שלכן קראוהו אומירו פבלסון יון
 דל סגן נהור' אהיה הפלוכי בימיו שהיה דוד המלך היתה אשה חכמה ושמה
 דירוני ותקח עוד בהמה ועשה קלף וקתה מהיווני כל כך קרקע כמו שתוכל
 להקיף עם הקלף ההוא' ותחתך הקלף בכל כך חתיכות דקות וארוכות עד
 שהיתה כמו פתילה דקה באופן שממך הפתילה החיה עד שלקחה קרקע הרבה
 עמהם והתחיל לומר עיר ח' עם וקראוהו קרטינוי על שם הקלף ההוא' ולבסוף
 היו בה עשירים הרבה וחכמים רבים' אף העיר עפ עכת הסופטים'
 והתמיד מלכותם עד בא עליהם פאולו אימיליואו קונסולו הרומיים בזמן שמצוץ
 בן חשמונאי פנת ללה לבנין בית סני וישמו את העיר לפנים' במסכת מנחות
 אמר רבא בר רב יוחנן מכור ועיר קרטינוי מכירים את ישראל ואת אביהם
 שבסמים' וחכור כלפי מערב ומקרטינוי כלפי מזרח אף מכירים את ישראל ולא
 אביהם

ס' שם בגלגל פ' עמ'
 בירקשוטו ילפי'

אביהם מצממים וראיתי בילקוט ספר שמואל אמר רב אחא קרטיבנאה גדולה
 בקמה שנתנה בין ב' שמות באופן כי לי הכעיר כראה סקרטייכי אחרת היתה
 אחרי הכל בימי דוד התחילו מלכות אטייכי למנות עליהם סופטים ויועבי אמרו
 סדור מקר שלמה בנו אל כתן הכביא סיהיה רבו מובהק ושהיו ימי חייו כד פני
 ואמרים מזולת החבורים מעמה שלמה הכתובים בעשרים וארבע חבר גם כן
 ספרים על טבע האילנות והעשבים וחיית בהמות ועופות וחבר ספרי והסבעות
 נגד הפטרי וכתרא מפתח שלמה מלכת טבא טבאה לראות חכמת שלמה היתה
 מלכת אי ח' כקר מירואי קרוב לאיטיאופיאה והיתה חכמה מאד ופאלה משלמה
 פי הרבה חירות ומסלים ולכלם הטיב כהונן ונתנה לו דורות הרבה ונטעים
 העופים בלסמו אשר שלמה נטע אותם במלכותו אומר המדרש שזאת המלכה
 נתעברה משלמה ועפתה בת וממנה נולד נבוכדנצר שחרב הבית ושמעת
 סעדיין כוהנים במלכות ההוא לקרא עם מלכיהם דוד או שלמה באמרים שהם
 באים מהזרע ההוא ליגורבו הפלוסוף הגדול היה בדור הזה בלכירימוניאה
 והוא נתן התורות אליהם ולהיות שהעשירי לא היו רוכים בתורות ההם לסינת
 מזלזל בתורותיו העושר הקהיל אליו כל העדה ופאל להם אם רכונם בתורותיו
 ויטיבו הין ולקחו סבועה לאשתו פלא ימירו כבוד תורתו עד יטובו והוא הלך
 לכופ וסם המית עכמו ולא שב לעולם ובני לכירימוניאה הלכו אחרי תורתו הרב
 פנים אליהו הכביא ברדו התחילו מלכות היונים לפים עליהם חשבונו
 על דרך הסמטות ליהודים וקראו לחשבונות ההם אולמפי וכנסות ד' פני שלמו
 בכל אולמפיאה ויא שהסימו זה החשבון בשנת כ' למלך עזיחו ויא בשנת
 ראסון ליותם מלך יהודה ויא שהתחילו תכ פנים קודם תפיסת טרוייה ויא
 שהתחילו בימי אחז מלך יהודה ויא שהתחילו לסימן וזכרון תפיסת טרוייה פזה
 היה להם כבוד ותפארת גדול ולכן התחילו בשנה ההיא וראוי לדעת כי רבים
 מתבמי אטיי ויונים הלכו פלוסופיהם לירושלם לראות חכמי ישראל אשר היה
 פמעם וחכמתם מפורסמת בכל העולם וזה בחירות ומסלים ויפלפלו יחד הרבה
 והיוונים הורו לישראל ויאמרו כי עם חכם הם וכזה תראה במדרש איכה ויאמרו
 חזל במסכת נרה אמר רבי אלעזר ברבי כרוק פני דברים העלה אבא מאטיי
 ליבנה ישעיה הכביא ברדו סהיה יא פנים למלך חזקיה הוקפו חומות
 עיר רומה על ידי רומולוס ורימולוס אחים אשר נתגדלו מחלב זאבית ויא מאסה
 וזכה סבלמונס היו כקדאות זאבות ויסימו תוך חומותיה ז' כרכים קטנים שהיו
 קרובים זה לזה על ז' הרים ויא התקע זלך עליהם דומולו אחרי שהרג את
 אחיו ויוכל להיות סרברי היתקע זלך מר סכסלקח שלמה את בת פרעה עמר
 מיכאל ותקע קנה א' שעליה נבכה רומה רל שאז נעסם קרקע קסה וטוב לבטות
 עליו ינס נככו היזה כרכי קטנים ואחר כך בזה הזמן הוקפה חומות חזה דומולו
 הסים עם חרש ראסון מהסנה מרכו על פם אביו ונמטך המלכות פם עד ימי
 רכיאל בראשית בית פני שאז סיטנו בן טרקי ויכיל מלך רומה חנם לוקריביאה

דומק

195

וימנה מיוחסת בעולת בעל מיוחסו רומה ויהי קראה אימה ואחיה וכל בית
 וביה ותספר להם זאת הנבלה ויהיה ככלותה לרבה כדברים האלה ותחקע
 וכין בלבה ותמת ותקף קמו כל קרוביה ויעקבו בסביבות העיר וברחובותיה
 הקימו כל העם מקצה על המלך ויגרסו אותו ואת בנו וכל בני ביתו מרומה
 מן היום ההוא והלאה לא רצו עוד מלך עליהם אשר עד היום ההוא מלכו ברומה
 ז' מלכי במשך קצ' שני' ואז התחילו בני רומה להנהיג מכלכלו העיר דרך שררה
 עבתי זקני' ואז תוך ימי מועטו היו אנשי ברומה שרבו להמליך עליה מלך מחרם
 יבאו בגרם הסר' המיוחסו ומנהיגי הארץ וילחמו אתם ויכבחו הסר' ויקח ברונטו
 שיהיה א' מסר' העיר את שני בניו אשר היו עם הקופרים ויבקע אותם בגרם הממס
 למען כל העם ישמעו ויראו ולא ינסו לחטא עוד כגר אנשי העבד והנהיגו בזה
 הדרך עם קרדי' ותקנו רבו' כמו ש' שני' עד אשר בא כיסארו וגו' וימי לכסדר'
 המלך מבני חטמונאי מלך עליה בכח ונעשה קיסר ראשון ואני העביר תמתי כי
 לפי החשבונ' האלה פתחתי הקרוניקי היותר נאמני' אלה אשר ראיתי וחקרתי
 בהם נראה שזאת ההנהגה כמעשה כמו ש' שני' אבל לפי מה שבראה ממקומות
 אחרים מלכו כמו ת' שני' ולא מצאתי בזה הכרעה ברור הזה בבנתה עיר
 קוסטנטנופולו שמקודם היתה נקראת ביזאנטי ש' אחר כך קוסטנטינו הקיסר
 קראה כשמו' וא' שבימי מנשה מלך יהודה שהיה כמו ג' אלפים כ' ליכירה נבנת'
 בשנת י' למלכות חזקיהו עליה פנחריב מלך אשור על רומשלם לכור עליה ויבא
 מלאך ה' ויך במחנה ההוא ק'ה אלפים כלם אחי חרב מלומדי מלחמה ואומר
 המרד של סיר הסורי על פסוק אתי מלכמן כל' שבא פרעה מלך מצר' ותרסקה
 מלך כוס לעזרת חזקיהו וסאחריב גבר עליהם וקפרן ובכאת חזקיהו בשחרית
 חוץ לעיר התירץ והלכו להם וספרו זה הנס במלכות' בשנת יב למלכו שב פנחריב
 והביא כותיים לשבת שומרון ושני יהודים ללמד אליהם תורת ישראל ושםם היה
 רבי דוסתאי בר יכאי ורבי כביא כנראה בתנחומה פר' וישב ואחר כך הלך
 על מלכויות רבות ותפס ק' מדינות והעבירם ממקום למקום ומדינה למדינה
 ואז בלבל כל העולם והלך גם כן על מלכות יהודה ולכר קצת שבטי יהודה וכל
 שבט שמעון ובקט' להוליכם אל ארץ לחלח וחבור כמו פעם לגלות שומרון ולא
 יכול כ' ב' נגדו מלך כוש ונלחם עמו והניח היהודים בדרך וגנזם הק' בהרי
 חטף וזה היה גלות רביעי לישראל והג' גלויות אחר' כבר נכתבו בחלק ראשון
 ברור הזה וראיתי כתוב כי המלך הנקר פריטי יואץ העיר אל האשפויור ברומה
 בשנת כמו ר' כ' כהר פרת מעמיד הקודים נגדריס שאינם יכולים לבא עליו
 ואני אומר שבאולי' ל' כהר ג' ב' שהוא שבט 5 בפרק חלק תנא מבני בניו של
 פנחריב למדו תורה ברבים ומאן נינהו שמעיה ואבטליון ואומר ספר יוחסין
 באמת אמרו כביאנו מצפון תפתח הרעה על כל יופני הארץ וזה שכל הממלכו'
 שהחריבו מלכויות אחרות באו מצפון הלא תראה פנחריב ונבוכדנצר שהחריבו
 רומשלם הם לכל הארצו באו מצפון וכך אמרו חז' בא פנחריב ובלבל את העולם
 ולא

ולא

ולא נודע יותר עם האומות . ואח"כ מלכי מדי ופרס שהם יותר פשוטים החריבו כל
 המלכויות . ואחר כך באו הרומיים שמלכו כמעט על כל העולם . ואחר כך הגוי
 שבאו מכפון הכניעו הרומיים . ואחר כך הגיע ראשית מלכות הישמעאלים שהם
 מזרע מלכי פרס ויקורו כבוד הכליפה . ואחר כך באו התרתרים שהיו פשוטים
 וחריבו את כל העולם . ואחר כך שבו התרתרי עם טמורלץ מלכם והחריבו רוב
 העולם . ואחר כך בא הקזילבט שבס הוא פשוט ועדין הם כרים על כל הממלכות
 ההם . וכן באחרית הימים יבא גוג ומגוג שהם מירכתי פגון . ואז יהיה לה'
 המלכה . אומרים הקרויניקי שבזמן הזה היה טוביה הנביא בכיכוב זה טובי בן
 טוביאל הכתוב בימינו והם שמו ספרו בתוך כל . וקוראים אותו טוביאל . ויא'
 שהיה אחר חרבן בית ראשון בימי גלות בבל . וראיתי בהספר יוחסין שמעט אחר
 זה היה מעשה שנסכה בת חלקיה אשת יויקים שרבו ב' זקנים שפגמו לאונסה
 ונזמו אותה שאם לא תשמע אליהם שיעירו כגדה משככה עם בחור א' . והוא לא
 רצתה ודניאל בחכמתו הצילה . ויא' שאלו הזקנים היו אחאב בן קליה וברקיש
 בן מעשיה נביאי הסקר . ובימי ואשור ארסני מלך פרס ומדי החריב ארץ כינזה
 עד שלא נודע מקומה היה . ובמדרש אמר רבי הנביא אנשי כינזה כבלעו בסאול
 תחתית רכתוב מעיר מתים וכאקו . וחשבתי כי כינזה שהיתה בימי רבינו הקדוש
 במסכת תענית אינה כינזה דינזה . יא' כי חרבן כינזה היה י"ט פנים קודם חרבן
 בית ראשון . בימים האלה היו ז' פלוסופים חכמים גדולים בעולם והם טליטי
 וביאנטי גארץ יוצ . קולון באטיני ועם נתן תורתיו קליאוולו מארץ ליכרו .
 פריאחרו מארץ קורונטו ואומרים הקרויניקי שאלו החכמים לא נמכרו תועלת
 בחכמתם אלא חיזה דברים קטני ככראה באזו בילוס ספרי' ס' וכך היה פריכיוור
 אשורי פלוסוף גדול ותלמיד פייקו הכל והוא היה ראש הפלוסופי שהאמינו היות
 לנפש חיי הע"ב . והוא היה מלמד פיטגורה הפלוסוף אשר אחר כך בימי דרקיה
 ופאלתיאל כתבלה חכמתו . והוא היה ראשון לקרא זאת החכמה פלוסופיית . ואומ'
 איבזיבאל ספרי' ס' מזה למד גם כן אכלל היסודים בבבל . ואז היה נמכר גם כן
 אכסגורה הפלוסוף והוא היה ראשון להאמין שהשכל הוא סיבת כל המעשה . וכתן
 לבו כל כך אל הפלוסופיית עד שהניח כל עשרו הגדול וילך להתגורר במדברות .
 אומרים שהרגו שהחזיק יונה היה נקרא ביטו . ועוניה מלך יהודה המית עמוס
 הכביא עם ברזל שהשי בין מכתו . אומ' שיטעיה בן אמוץ אל בן עמוס . ברור הזה
 התחילו הכינני לזאת מבבל וארצות הכלריים ועומרים מפוזרים בכל העולם
 עד היום הזה . חבקוק אומרים ששב"ק נשא לאכול לרכיאל בהיותו בגוב
 אריות . ולא נודע אינה היה קבוצתו אלא שבוימי ארקריאה קיסר נמכר ועשו לו
 כבוד גדול . ירמיה אומרים שאחרי שבני ישראל נמכרו מן גלות נבוכדנצר
 בירושלם הביאוהו למכרים נבד רכובו והוא היה מוכיחם במכרים . קמו עליהם
 בני ישראל וסקלוהו ושם במכרי' קבר . ולהיות כי בני מכרים היו מוכי מהארבה
 בכית ובטרה חלו פני ירמיה שיתפלל לה' . וכך עשה וילך הארבה ולכן אחריו
 מיתתו

מיתתו קראוהו אלון ויצחן אלון / אמרו כי יהווי' עמד תפוס בבבל לז' שנים
 בימיו נכחה מרסיליאה בצרפת / בימיו גלה יחזקאל הנביא בבבל ועמד בבית
 האסורים' שנים ובהיותו בן ל' שנים כתב ספרו / ולא סהא לא כתבו חלא חכמי'
 אחריו / והוא היה יפה תואר ויפה מראה ונדרג מהיהודי ונקבר בקבר עם בן כתי
 ברוך / שקבל מירמיה סכת' אלפים ש"ב / בימיו היה חרבן הבית ראשון על ידי
 נבוזרדנצר / אשר מלך קודם החרבן ואחריו בן הכל מה שנים / ואשתו היתה
 נקרא שמרעס / וכן נראה במדרש פרש' אחרי מות / ואחריו מלך חויל מדורך בנו
 כ"ב שנים / ואחריו בלשצר ג' שנים ונחרב / ומלך אחריו דריוט מורע מדי על מלכות
 כשדים ומלך סנה'א' ומת / ומלך אחריו כורש ג' שנים / וראיתי להגיד לך פה מה
 שכתוב מענין לידת כורש בדברי הימים שלהם / והוא כי אכטרג'ים מלך פרס
 לא היה לו כי אם בת א' יורשת המלכות ויהי היום אהבה א' משרי אביו ותהר לו /
 וסמנוע אביה את הרבר המית המר ההוא / וגם עם בתה במאמר ויהי בעת
 לדתה נתן המלך הנער היולד אל א' ממשרתי' לשלוח אותו לעזראל המדברת /
 וישא האיש הנער אל יער א' ויניחיהו עם / וימץ ה' כלבה א' אשר הניקחתו ויגדל
 הילד ויהי רובה קשת ונצטפה בן חיל / ויאספו אליו אנשים רקים ויהי עליהם לטרי
 וסמנוע המלך הרבר קבץ אנשים רבים ושלח להרגו / וזה המר שהיה נקרא
 כורש סבלטון פרסי' אל כלב וזה לפי שנתגדל מהכלבה נתאמץ על זקנו ויהרגהו
 ויכבוש את העיר ומולך עליה ותתפרסם גבורתו ויכנע כל הארץ לפניו ולפי
 שדריוט מלך מדי לא היה לו כי אם בת א' נחרבה לתתה לו לאשה עם ירשת מלכו'
 מדי / ואחרו שנתחתנו יחד אמר כורש אל דריוט הזקן חותנו הנה אנחנו מלכים
 ונאנסי חיל / למתכהיה משועבדים לבלשצ'אר בן חויל מדורך בן נבוזרדנצר אשר
 מלכותם גדול מאד הלא הם זרע מריעים בנים משחיתים כלכה נא ונלחמה בו כי
 לנו נאה המלוכה ולא לו / ויאמר לו דריוט הזקן בני כל אשר לך הוא כל אשר
 תמצא ירך לעשות בחתך עשה ויהי חלקים עמך / ויקבצו מניהם חיל גדול וילחמו
 בבלשצר היושב לבטח בבבל / וכשנתקרבו א העיר יבאו כבאות בלשצר ומפריכי
 ישראל נתחברו עמהם / ויכוש הסרטיים / והמלך בלשצר שמח בלבן ועבד לחם
 רב לממחת אותו ככחון והוציא כלי בית ה' והוא נראתה בכותל היכל המלך ויארזי
 כתבא מנא מנא תקל וערקון ודמיאל פתר החזירה / וקרוס א' שהיה יושב בחצר
 המלך והיה מחיר דמיאל מומי נבוזרדנצר וידע שלא נפל מכל דבריו ארבה נתן
 לבו אל פירוש דמיאל אל החזירה וכאמר ראה המלך יטן ונדרס משכרותו כרת
 את ראשו וימלט מוכה לעיר אל מחנה כורש ודריוט ויגד להם את כל אשר קרה
 בלילה ההוא לבלשצר רל מהמטתה והבאת כל בית ה' והפסיד ופתרון דמיאל
 ויתן ביריהם ראש בלשצר / ויתמהו המלכים ויאמרו איש אל אחיו איך זה אלא
 עבוד הטאם מחרבן בית ה' וכדורו נדר שאם יתן ה' בבל בידם להשיב את הב' זלה
 ולהרפות בני ישראל שיבנו הבית / ויהי בבקר ויעלו המלכים על בבל וילכדוה'
 זאז המלך דריוט בבבל / ושאר המלשיות הניחם לכרם חתנו וילך ויכבוש מל כיות

אחרות

אחרות רבות ויבא שמעו בכל הארץ וכשחלה רריוס למות קרא לו כורש חתנו
 ומליכה בחייו על בבל ויבכו לקיים את הכדר אשר כדדו על ענין בית ה'
 סבירושלם וזא העיר ה' את לבו וכתן רשות לבילה לעלות ולבנות ירושלם וכתן
 להם כלי בית המקדש ככתוב בספר עזרא ובאותה שנה שהיא ראשונה למלכות
 כורש וסנת נב לחרבן יסדו ישראל שהלכו מבבל לירושלם יסוד בית המקדש וכרי
 יהודה ובנימין הלמינו ישראל לכורש וכתבטלו מהבנין כל מלכו כורש וכל מלכו
 אחשורוס שמלך אחריו עד סנת סתים לריוס בן אחשורוס ואסתר שהיא סנת
 יח לתחלת היסודות בראשונה והיא סנת על לחרבן ואז הסלימו כל בנין הבית
 וראיתי כי זה המלך כורש היה לו כח הזכרון גדול מאד בא פן שבהיותו במלחמה
 שהיה לו תר' אלפים סכירים היה קורא כל איהם בעת הפירעון בשמו והוא פלא
 ברור הזה כמבא בעיר קריטה איש א' כקרא איפיימיכדי עשה סנה כז' סנים
 וכסהיץ מבא שמכרו כל רכושו ובכה הדין חזרו לו הכל ואחר כך כתן לבו
 למוסכלות ונעשה פלוסוף גדול ויהיו ימי חייו קעט סנים ויא קב' סנים בימים
 האלה היה איסוקרטו היוט הפלוסוף והרופא הגדול קסיכופוכטי שהיה בסוף
 ימיו בר פלוסותיה דפלוסוכי והיה פלוסוף ורופא וגבור ואיש מלחמה והיה תלמיד
 איסוקרטו איבקלירו גם הוא תלמידו פלוסוף גדול והוא היה ראש האומרים
 שאושר אחרון הוא התענוג בשמי ושהכפש תמות עם הנוף ושהית איכו משניה
 בפרטים ובתחתונים איסוקרטו באטינו פלוסוף ורופא גדול המעלה והוא
 היה ראש הנהרגים באטינו על שהיה מקלל עבודת אליהם וכפ עשו להרבה
 פלוסופים אחרים שהיו מלעיגים עליהם וכתב בעל ספר תורת העולה כי זה
 איסוקרטו קבל חכמה מאחיתופל ובני קרח וראיתי בסוד כתוב יד מ' כי זה
 הפלוסוף היה אומר לחכמי ישראל חכמתכם הזאת האלקית איכני מכחיסה אך
 איני אומר שאיכני יודעה אמנם איני חכם בחכמה איכנית איסופו פלוסוף יוכני
 שהבר משלי וחדות מן החיות ועופות וחבורים אחרים איכטטיכני פלוסוף באטינו
 והיה ראש האומרים שהאושר אחרון הוא יריעת המוסכלות אומרים הקרויכני
 כי ברור הזה היה אשה חכמה מאד וכתבה ט' ספרים מכביאות ושלחם לטרקיינו
 המלך ברומה ס'תן לה כל כך מעות ולא רכה ותשרוף לפני המלך ג' ספרים
 מהם וכפ עשה יום סני ויום שלישי ויהי ביום ד' שאלה ממנו מעות כנהוג ואז כתן
 לה כל רכונה והיא מקרה בידו ג' ספרים אחרונים שנשאר וימבא כתוב בהם כל
 העתיד להיות ברומה והיא הכקרא טיביליה הכבואה זינונו וקריסופו היו סניה
 פלוסופים וכטוויקי ברור הזה והם האמינו שהאושר אחרון הוא עשיית האמת
 והראוי אכמכדדו הפלוסוף הגדול היה ראשון לעשות רילוי עם גלגל ברזל
 שתוקעים השעות והספירה מטריאל פיטגורה הפלוסוף הגדול היה ברור הזה
 והעליג להתחכם בכל החכמות ובפרט בסיר ותשבורת ורפואה ועשה תלמידים
 הרבה בארצות יון והוא מבא חכמת מסקל הפלס ומאזנים והיה ראש המאמיני
 שהכפש מתגלגלת מאיש לאיש ולפעמים בבהמות גם כן ובה האמינו גם כן
 אפלטון

194

אפלטון ואיסקורטו תלמידיו ובסוף ימיו בא בעיר קורטונה אשר בטוסקנה
והתחיל לתת תורות באיטליה וראיתי בספר הפרפרזיאוני סימן פב שלמד
מהפלוסופים יהודים הנקראים ברקומני סגלו מירוסלם ללכת לבבל ומצרים
ודע כי הפלוסופים קדמונים מהאומות קראו היהודים בלשון ברקומני ולפעמים
ברברי כנראה משורר בהרבה מקומות בספר הכז עזרא סקבל מברוך
סנת ג' לפי ש' ברור הזה היה פלטוני בסנת כמו ג' אלפיס שפה וזהו שמו
אריסטוקלו ורבותיו שמו וקראוהו פלטוני והיה תלמיד פיטגורה והפליג
להתחכם בפלוסופיא ורפואה ומצייר יותר ממי שקדמו ויהיה יפה תואר ויפה
מראה משכמו ומעלה גבוה מכל אדם והיה מורע המלוכה מנר האב ומורע
סולון הפלוסוף מנר האס וחבר חבורים הרבה בכל החכמות והראה בהם גדול
מעלת חכמתו ומחאתי כחוב שהיה אומר שבסוף שנת אלפי' שנה העולם יחזור
תהו ובוהו על ידי מבול או בשרפה ובסוף אלף שנה העולם והאנשים ממע שהיו
מחזינבנו כבראשונה אמנם לא יזכרו מחומה מהפעם האחרת שנמצאו בעולם
וקבלתי ממורי הבאון זקני לכל כי הוא ראה בפי הכוזר שפעם ר' כתנאל' כספי
האומר אחר אפלטון אנו הייתי עם ירמיהו במצרים ובתחלה הייתי לועג עליו
ועל דבריו ולבסוף כאשר הרגלתי לרבר עמו ולקפץ במעשיו ראיתי כי דבריו
דברי חלקים חיים אז אמרתי בלבי וקיימתי שהח' חכם וכביא וכן כתב בעל ספר
תורת העולה ח' פ"א דימוסטיני וטואופרטו חכמים גדולים היו תלמידי פלטוני
אמרו על פלטוני ששהיותו קטן תוך הקונה הלכה דבורה א' עם חבורה גדולה על
פיו ולא הזיקו לו וימנחשו שהיה חכם גדול סטרבוני הפלוסוף הגדול היה
בדור הזה לזכאו טריקינאו היה בדור הזה המלך אחרון שברומה אשר נהרג
מעם הארץ עבור האוכס ששעה סיסטו בנו ללוקריציאה רומנה כנראה לעיל בימי
חזקיה מלך יהודה והוא היה ראש למכא תחבולת היסורים שנתנים לעבריינים
למען יודו פשעם בפייהם דימוקריטו הכפרי אירקליטי באסיאה טימיסטוקלו
באטיניס היו פלוסופי ברור הזה פירו מלך הפירוטני היה בדור הזה והיה ראשון
למכא חכמת הולכת אברות על ידי הרבים אמנם בדה פרסת ל' נראה שחזקיהו
מלך יהודה היה ראשון ואני אומר שכאולי זהו פירו מלך ספרד שהגלה עם רוב
היהודים שיכאו בחרבן בית ראשון מירוסלם פעליהם רמז הנביא באמרו גלות
ירוסלם אשר בספרד ורוב המיוחסים הלכו אל עיר טוליטולה אשר עם העיר
היתה פירזולו והיהודי הסימו שמה טוליטולה על פס טלולוס והמעשה היה כי
בבא כבוכרנכר לירוסלם באו לעזרתו אספיהון מלך ספרד ושירו חתמו והם תפשו
ירוסלם על פס כבוכרנכר ולהיות כי ירוסלם היתה נחלקת לב' מחוזות זו לפנים
מזו כי בראשונה היו יושבים כל בעלי מלאכה ובסניה השוחקים הסמכים לבית
המקדש וסריות אחרים ובב' כל זרע המלוכה והסמכים וכבוכרנכר כתן לאלו
המלכים המחכה שלפית לשכר טרחו והם הגלו אותם אל ספרד וכבוכרנכר
הגלה המותר לבבל ומדי ופרס ומכא כחוב ברברי הימים למלכי ספרד שהיה

קיסר א' ברומה סגלח לספרד כ' אלפים בתי יהודים מאותם סגלח טיטוס
 ברור הזה הרומי פלחו לאטיני לקחת התורות פנתן להם קולון הפלוסוף הגדול
 ויקבלום בעצמה לוחותי והרומי הוסיפו עליהם ב' לוחות אחרות ויקראום יב
 לוחות התורה / אומרים הקרוניקי פעזרא היה הראשון שהתחיל לדרוש על
 השירבולו אל מקום גבוה / פרמיכרי הפלוסוף חשק מאד להתבודדות והלך
 לעמד במערה בגלילות אטיני עם איסקרטו הזקן ועם חברו חכמת הדגיון
 וקורטו מכא חכמת האיטיקה / בימים ההם פתחה הארץ את פיה ברומה
 והיה ער התהום ויאמרו החרטומים אל הזקנים סלח תפתם פיה אם הרומי לא
 יפילו בתוכה איש היותר כבד ומעולה מכביר. וכסמוע זה מרקו קורציאו רומנו
 מהיה היותר מיוחס וחכם שביניהם עלה על סוס גדול ויפה וירץ תוך פי הארץ
 לרוב אהבתו לעירו ותקף נקתם פי הארץ כבראשונ' והוא עלי / אומרי הקרוניקי
 כי ברור הזה בהיות כל העולם עובדי אלילים וכפרט רומי הג בודים ואטינוזי
 החכמים / התחיל חכם א' באטיני שבראותו הכהן עושה עבודתו / אמר בלבו
 שאינו מהראוי להיות כל העם שוין ועומרי' כמו הכהן המשרת להלוק / ולכן דרש
 והתחיל לכהונ' שוסיירו הכובע מעל הראש בעת העבודה / ויא' כי המכהב הזה
 התחילו הרומי בתחלת ההקבת הזקנים מטעם אחר / והוא שבהיות הראש אבר
 יותר כבד מכל אברי הגוף ראוי להסיר כובע מראשו בעת העבודה להראות
 שהוא מוכנע וממועבד אליו / וכן כתפסט המכהב גם בין האנשי' שהפחו מחברו
 מכנע עכמו אל הגדול ממנו בזה הדרך / וראיתי בקונטרס יסן כי וסוף ימי
 עזרא כתרבה בבל מחיל פרס / ובלילה א' בהפכה העיר ולא נסאר רק קצת חמת
 מצד המלך והיה כמנע להחריבה בידי ארם אלא בדרך גם ואומר שבבל הכרחת
 היום אלינו הוא כמו פ' מילין רחוק מהיפכה / כי היפכה כלה חרבה והלאה נחמי'
 וטריפי / ואומר דמ' בקדושין כהר חרקל ופרת מזביעים בבל באמצע זה מן
 המזרח וזה מן המערב / וראיתי בארש חיים ס' רכ"ב בבית יוסף שיש מקום בבבל
 סכל בהמה שתעבור עליו איבה יכולה לזוז מעט אם לא יתנו עליה מעפר המקום
 הסוף והעובר עליו מברך ברוך אומר ועושה ברוך גוזר ומקיים / ברור הזה היה
 טורקוטו מיוחס וגדול ברומה והיה לו בן יחיד חכם וגבור והפליג לעשו מלחמות
 בעד הזקנים מרומה / ועל סעבר מכוות אביו על דבר שהיה תועלת לסררה
 המיתו אביו למען כל העם ישמעו ויראו / וראיתי כתוב בספר שבט יהודה סברור
 הזה היה יוסעב בן סרק הנקרא בן סירה בן בנו של יוסעב בן יהוצרק הכ" /
 והוא חבר משלים וחדות וכמחא מהם מוזכרים במרא / הגם כי ראיתי מרמ
 אומר שבן סירה היה בנו של ירמיה / והזכרתיה ברור ירמיה / ואומרים האומות
 שהוא חבר ספר איקליסטיקו שהסימו בחבור הביבואה והסימו סמו כן לפי
 סמדרב מענייני הנפש ובמעלות המדות ומזהיר להמון שיקטירו לסרי' ולשופטיו /
 שמעון הצדיק שקבל סנת ג' אלפים ת' / ובסנת ג' אלפים תמח' ליכירה ואלף
 סנים למתן תורה וכמו מ' מנה לבנין הבית ככנס אלכסנדרוס מוקדון כירושלם
 ובראותו

ובראותו הכב עם ח' מלכוסים לפניו ירד מהמרכבה וישתחוו לכהן ואמר לעבדיו
 פרמות דיוקנו מהכב היה נראה לפניו בכל הכנחונות וכו' כאשר נראה במדרשו
 ושאל המלך מהכחן שעשה דמות דיוקנו במקדש וקשיב לו מזהו נגד הדת
 אבל נדר לו מכל וולרו הכהני' סוילדו בשנה ההיא יקראו על שמו וסומן הסערני'
 יתחיל מהשנה ההיא וישמח המלך מאד והררין למקדש הרבה ואומר יוסיפון
 כא' פ' מזה המלך יבא מאי ביפרי מעיר א' היתה נקראת כתיים ולזה רמו בלעם
 שאמר וזים מיר כתיים וכו' ואז' באו ככענים לפני המלך לשאלו ארץ כנען שכבש
 יהושע והישמעאלי' באו לערער על הבכורה ומכריו' באו לשאלו הסלל והמלקוח
 שהוציאו ישראל ממצרי' ולכלם הטיב להם גביהה בן פסיקא כהן הדיוט ויברחו
 האנשים מלפני המלך וכו' כנראה באורך במדרשו ואז ברשות המלך בנו הכותיים
 והצדוקי' מקדש בהר גריזים וכהן בן מנשה אחי שמעון הצדיק ומשך הבית כמו
 מאתי' שנים וחניו בנו של שמעון הצדיק בנה מקדש אחר באלכסנדריה של מצרי'
 ופליגי' אם היה לשם ע"א חו' לשם שמים' כנראה במקבת ע"א פ"ר ישמעאל ואומר
 היוסיפון שלירת זה המלך היה כי מספק אח' שהיה נקרא כתמיכבור בא' על אשת
 פלישו המלך וקתרו לו וכולד זה אלכסנדר בהיות פלישו על המלחמות וראיתי
 שהיה מזרע אירקולו הגבור מצד האב ומאקילו הגבור מצד האם וראיתי
 בקרוניקי' מזה אליסנדרו כולד ביום פכסרף היכל דיואנה ומעשה הסריפיה היה
 כי איש א' נקרא אריסטרטו' חשק שלא ימות שמו לעולם ולהיות זה ההיכל א'
 משבע פלאות שכל העולם להיותו יפה תואר ויפה מראה בתכלית היפוי הנית
 בו האם וכסרף ויבוקס הרבר ומכא' כי היה אריסטרטו שטרפו למען יקרא סם
 הסרפה על שמו וזוה יחיה שמו לעולם ונעשה דת שלא נקרא שמו על זה הפך
 כוונתו אבל לא מזה להם כי עכ" נקרא הסריפיה על שמו ומכא' כתוב שמלכות
 הנשים הנקרא אמוזי כנאוהו אלכסנדריה של מצרים נבנית מזה מלך אסנדרו
 וקראהו בשמו ובהיותו בן ל"ג שנים אחרי שמלך יב שנים השקוהו מטרתי' סם
 המות ובראותו כי לא היה לו תרופה חלק כל מלכותו שהיה חמט כל העולם אל
 אב פ' יסווי' וזה למען לא ימא לעולם מלך גדול כמוהו אבל אחרי מותו נחלק
 מלכותו לארבעה חלקים והם תלמי הנקרא טולמיאן על מצרים ומלכותו אחרו'
 אנטיגון מלך על אסיה והורו הנקרא אינדיו ומלכותו אחרות ולא היה לו אלא
 עין א' ויא' שהיה אח המלך אלכסנדרו מאשה אחרת ס' ליבקה הנקרא בלפוטיו
 ס' ליקום מלך על אשור ומלכותו אחרות פלישו מלך על יתר המלכות ויא' מזה
 פלישו היה בן אלכסנדרו סג' לר לו מבירסנה בת דריוס מלך פרס ולא רבה
 אלכסנדרו להורים לבנו כל מלכותו לסיבה הכל' בימיו ככה עיר בירמנו ומנטוה
 ואנטוכיה : אריסטוטלו הפלופוף וראש החכמים היה רבו של אלכסנדרו ותלמידו
 סוקרטו ופלטונו וכולד במצדיואיה וחיה כ' שנים אחרי מיתת אלכסנדרו תלמידו
 ויהיו ימי חייו כ"ב שנים וראיתי כתוב כי נמא באברות הרסטו' שכתב כי הוא
 דבר עם שמעון הצדיק על חכמת האלקות והשתומם מאד ממעלת חכמת

שמעון הצדיק וראשית חכמת הפלוסופים

שמעון בזה ובראיה פרות אומר וזה ממה שהשיבני השמעוני וראיתי לרבי יוסף פס טוב בהקדמת ביאורו לספר המדות שאומר איך הוא ראה במדעים ספר כתוב בו איך ארכטו בסוף ימיו הורה על כל הנמצא כתוב בספר תורת משה ונעשה בר דק וזה ראיתי בספר מנן אברהם לחכם פריכולו וראיתי בספר התפוח כי אפילו שארכטו היה מאמין הקדמות עם כל זה הסתדל בכל כחו לבטל הרעות הכוזבות ביתר העקרים וזה עשה בדרשותיו במקומו הרבה כמו נעשה אברהם אבינו ראש הפלוסופים אשר בטל כלם הירח בחרץ עכל וראיתי לחכם א' סכתב חיי ארכטו ואומר שארכטו אהב מאד פלגש עמיתו ולבזוי האלילים שהיו עובדים בני דורו וגם להראות אהבה עזה לאהיה הויה הקריב לפניו הזבח המסוגל לגדול כהניהם לאלילים ראיתי בכוזר כתוב יד בראשית מב כי נסאל לפלוסופים מאיך יבא אליהם חכמת הפלוסופים ואמרו טבאה מהיהודים וכל החכמות הועמקו טרפיהם וכלליהם מהיהודי אל הספרים ואחר כך לפרס ולמדי ואחר כך ליוון ואחר כך לרומה ובראוך הזמן ורב המצועים לא הוזכרו בחכמות טבעתו מהעברים זולתי מן היוונים ורומיים עכ וראיתי בספר דרך אמונה חב סוף פער ב' האומר ומנחתי בסם חכם מופלג מפלוסופי היוונים האומר פעם א' כנכתי להתוכח עם חכם מחכמי ישראל והתחלנו לרבר בחכמת הטבע ולא היה בעיני הרבה ואחר כנכנו בחכמת האלקות והעלמי אל אשר לא הייתי יכול לסבור ולהביץ עד שהתפללתי לחל יתן לי סכל להבינו ואחי המחבר מאמין עזה החכם היה ארכטו וספר אמונה הנז מתמיד עם בדבריו ואומר שנמצא בספר א' בין הנזכרים עשאו איבטיביואו כתוב אלו הרברים אמר אלירקום לתלמידיו ראוי שתדעו כי רוב חכמת הפלוסופים באה אלינו מארכטו החכם אשר הוא היה איש יהודי מזרע ישראל ירושלמי מבני קוליה משבט בנימן בא לשמועתיו מהאיים הרחוקי אשר באסיה וירד מההרי אלינו ויטב עמנו ימים רבים פלוסופיה הוליד לנו ויותר הרבה מאד הניח אלינו ולמרנו מפיו ממה שלמד הוא ממנו עכ כתב בעל ספר פבילי אמונה טראה כתוב טכאשר אלכאנדרוס הלך לירושלם הפליט ארכטו רבו על סכרי שלמה והעתיק מעם הפלוסופיים וקראה על שמו והיה כבר לפון הרב המורה ח' פעה אומר החכמות היו בראשונה בישראל איך בטלוט האומות עלינו באו לרס ואנחנו בלמדינו דבר מהם כראה היות ראשיתו מאתם ומהי להפך פ' דער הכן אוירואי אומר בסוף ספרו הכקרא הפלת הפלה טהחכמות היו נמצאות בישראל וראיתי בחבור ישן אלו הדברים והעתיקתם טהמלה במלה והם אני מעיר עדות ברורה טעמעתי מפי החכם דון אברהם פ' זרזר בהיותו בליטבונה והיה אומר כי החכם היטעמאלי פ' אלכטוב שהיה אומר עליו טלא היה כמוהו בדרו בחכמה וחסידות וטמע שהיה בעיר אלקהרה ספר א' מארכטו טחבר בסוף ימיו וסחזר בו מכל מה סכתב בתחלה והחכם דון אברהם פ' זרזר טלח בער הכספר וראה בו בין בעיני הסגנה בין בעיני הארות הכפנ / וכן בעיני חרוט העולם

וקיה

שמעון הצדיק וראשית חכמת הפלוסופים

קג

והיה אומר בכל דבר ודבר מאלו ובכמה דברים טבעיים והחזירני השמעוני
מזאת הסברה במופת כך וכך ובטענות כך וכך והיה כתוב בסוף הספר כתב ה'
מסלח ארסטו למלך אלכסנדרון תלמידו וזה נוסח הכתב בדרך האלקים
פוקח עורים מורה חטאי בדרך יסתבח טבח הראוי לו אשר גמלני ברחמי ובדב
חסדיו והוביאני מן הסכלות הגמיר אשר הייתי בו כל ימי חיי בהתעטקי בחכמת
הפלוסופיה והייתי רץ כל הדברי על דעת הסכל וחברתי בזה ספרים כחול הים
יתגדדו כל רואי בסי עד אשר בסוף ימי כתוכחתי עם הסם מחכמי ישראל
והראני את ירו החוקה בתורה מורטה להם מסיני והמסוך לבי בדברי תורה
בהראותי לי אותות ומופתים בטמות הקודם אמתים ונגלים לחוס ואני בעד
בלתי יודע כי רוב הדברים הם למעלה מהסכל וכאשר ראיתי זה כתתי לבי
להתבונן בכל כחי ברתי היהודי והנה כלה מיוקרת על אבנים שלמות לא כחכמת
הפלוסופיה החשובה לכן תלמיד הנעים אלכסנדר המלך הגדול אל יטען
ספרי גס לך גס לחברך הפלוסופים כי אלו הייתי יכול עתה לקבץ כל ספרי
אשר נתפסמו באפסי הארץ הייתי מורסם באש בל ישראל לעיני הסרים והסבני
כדי שלא יסתבמו בהם הרעות כי ירעתי שאקבל עונם גדול מאת הא כי חטאתי
והחטאתי את הרבים לכן בני אלכסנדר אני מודיע לך ולכל באי העולם שרוב
הדברים הידועים עפ הסכל הם בראים כי גבוה מעל גבוה שומר ואחרי שמזלי
ברם וספרי נתפסמו בארכות המערב הנני מודיעם בדיעה נאמנה שאין ראוי
להסתכל בהם ולא להגות בהם כי ההגיון עון והפלוסופיה בראית ועתה
הנני נקי מהסם כי חטאתי בלא יורעים ואני להם למשתכלים בהם כי ילכו
בדרך ככוחה לאברון ודע כי כמו שהראני אותן החכם על חכמתיו זאת גס
כך יביא שלמה בן דוד במשליו באמרו לשמרך מאשה זרה וכתוב אל יטט אל
דרכיה לך וכתוב כל באיה לא ישובו או לעינים סכך רואות ואוי לאזני סכך
שומעות אוי לי אללי לי כי בכך בלותי גוסי וכליתי ימי בדברים מזיקים ולא
מועילי מורידים ולא מעלין ולמה שאמרת לי כי יבא לי סם בכל האומן סחברתי
ספרים רבים והיו לי לסם כל ימי עולם דע כי הייתי בוחר שיהיו לי כסות מה
שיהיה לי סם בספרי מכות והייתי בוחר מחקך לנפסי משתפסמו ספרי כי
תופסי התורה ילכו לאור באור החיים ותופסי הפלוסופיה ילכו לבאר שחת
וגם אני עתיד להפסם כנגד כלם ולא כתבתי זה לך קורס זה הזמן כדי שאם
תכעס עלי והיית עושה לי רע ירעתי כי קורס סיביע אליך כתבי זה אהיה מת
מוסבם בארון עץ וסלום מאת מלמדך ארסטו היולך לבית עולמו לאלכסנדר
המלך הגדול עכ וראוי שתדע כי הפלוסופים נחלקו לג' כתות ה' קרא
אקרימיבי וזה על פס מקום שהיה רחוק מאטיני חבי מיל ופס כולר אפלטון והוא
ותלמידיו היו לומדים פס ועל פס זה המקום נקראו ההולכים אחר כוונותיו
ולמודיו הסכי היו נקראים פטויכי על פס שהיו לומדים תחת אכסדרה הנקרא
בלשון יון פטואה ובלעז פורטיקו והיה ראש אל זה הפס וקריספו וזינוני

קג

הנ' פרישטערן פלסאן יוני ל' מטייל אזו הילך נאראטנו' היה ראש לזה הכת לפי
 מהו לומדים והולכים חוץ למדינה בהר ליכואו הקרא הר ארקריאה ובאותו
 טיול היו לומדים ושומרים הבריות כל זה מצאתי בקליפיו' ולד' נקרא בלסון
 יהודית משאיים מלסון ומשני ממים רבים שהוא לסון המסכה' הר קריסופו היה
 ראש האומרים שאוטר האחרון היו תענוגי בני ארס' וזאת האמונה נק' אויפיקורי'
 בימי אנטונינוס בסנת כמו ב' אלפי' תם לבריות וכמו כב' לבנין בני מלך טולומיאנו'
 הסני על מכרים ולקח א' מיר סלוקוס בערמה ויהיה כורר ישראל וצא על ירוסלם'
 והגלה מהם יותר מ' אלפים וימכרם לעברים' ואחרי מיתת סליקוס הכז' מלך
 תחתיו במלכות מוקרניאה אנטונינוס המלך' ובכוף ימיו כבש א' מיר תלמי מלך
 מכרים' וגם הוא היה כורר גדול לישראל' והרב ששים אלף יהודים' והגלה י'
 אלפים מהם לאנטוכיה' ונקראו אחריו כל המלכים טולומיאנו' כשמו' וכמשך
 המלכות תחת זה השם על י' מלכי במשך ר'כ שנים' כי בא עליהם בבינוק סולו
 הרומני והביאם תחת הרומיים בומי ינאו מלך ישראל בסנת כמו ר'ע לבנין הבית'
 ברור הזה היה אטיבאלו' פלוסוף וחכם גדול' בבור ואיש מלחמה על הכבא מאכסי
 קרטנינו' והפליג להכליח בכל מלחמתו ובפרטו כבר הרומני עד שצא כברו סיפואו'
 אפריקנו גם הוא חכם גדול' וקוסולו הרומני וילחם עמו ויכבחו ויגרשו
 מאיטליאה ויברח איבאלו' וישת קס המות שהיה תמיד עמו כרור תוך טבעת א'
 וימת למען לא יבא ביד אויביו' וגם סיפואו הכז' כשחזר לרומה קבאו בו אנשים
 ואכלו קורבניה לפני שררת הזקנים באמרם טעסק החילות והגבילותו בכפר א'
 וימת בן כב' שנים' ברור הזה היו פלוסופים הרבה בכל המדינות' וקצתם
 אזכירם פה' טריכזואו היה בראש גולים כאשר הרומיים תפשו עיר קרטנינוס'
 פלביטו טיטו ליויאנו' אימפידוקלו היה ראש המאמינים שהכעס אינה מתה עם
 הגוף' ולכן השליך עצמו באש וכשרף דיאוניני הפליסוף היה סוכא כל תענוגי
 העה' ולא אוכל ושותה וישן אלא כשהטבע היה מבקשה' וכל עשתותיו על
 הלמוד' ואומרים ממנו הרבה מעשי' טעשה על חרוף וגדוף המותרות אבל הגוף'
 קטון הראשון היה חכם מופלג ומריני גדול' ולרוב חמתו ויושר עבותיו' הוקס
 על ראשי זקני העכה' ופעם א' התקוטטו על בחירת עכה א' הוא וכיסרו שהיה
 אחר כך קיסר שהיה מיוחס גדול' ויאמר כיסאראליו' שתוק אתה להיותך בוז'
 משפחה' והוא השיב לכיסארו שתוק אתה להיותך סוף משפחתך' ואני אוכל
 לדבר להיותי ראשית משפחתו' מרקו ריבולו חכם גדול ושר כבא מרומני כבר
 קרטיניסיו' ובחלחמותו נתפס זה מרקו' ואחרי הימים הקרטיניסיו' שלחוהו
 בעצמו' להשתדל עם הרומני שיפלימו יחד' וטרם נקעו נכסבע להם שאם הרומני
 לא ירשו להסלים עמהם' שהוא ישוב בבית אסורים מלהם' וילך והתיעץ לרומי'
 שאין להסלים עמהם' כי ירם על התתונה' ורצה לשוב אל הקרטיניסיו' כאשר
 פרר כרי להסלים נדרו אפילו שהיה טובו כבר רכון הזקנים ומודעו וקרוביו'
 והקרטיניסיו' המיתוהו' בימיו נקחדשו כיתות כרוקים וביתוקים וראיתי בספר
 אפולווינו

אפלו יוטו שחבר פילון היהודי / בספר פריפראזוני דר' יוזיביאו / וכן בספר אכילת
בשר שחבר פרופיריאוו / סקרוב לרור הזה היה נמצא כת' א' מל פרוסיס אשר היו
כמו קד' אלפים ביבאומערי יהודה והניחו כפיהם וביניהם ועסקיהם וכתנו כל
לבבם אל הפריונות מלכך כקראו פרוסיס / ובלטון יוז' איוסיא' מל' קרוסיס והיו
עושים כל המלאכות ביניהם ומסרתים זה לזה / וכל מיני ריווחות ואקופו' מהמדה
היו מפקידים ביד גזבר כללי באמץ אצליהם והכל היה הפקר אצליהם מאכל
ומסתה והזנת חולים וקבורת מתים וכלם כמו שבת אחוים גם יחד / ולא היה
ביניהם כלי זין ותמיד היו לומדים תורה ודורשים בשבתות וימי / והיה חקירם
גדולים וקרוסיס בלי נשיאת אשה / ואמר ספר יוחסין שיהודה הגבילי היום ראש
לזה הכת ושם מאריך / ומדברי היוסופון בראה שאז היהודים נחלקו לב' כתות
והם פרוסיס / ברוקים / איוסיא' / ובקתת מקומות כתב שהיה נמצא כת ד' פיסדה
יהודה הגבולני מארץ הגבילי שאחר כך בימי אלכסנדר פקיד רומה נכרתו / וזכר
גם כן כת אחרת שהלכו לגור במדבר וגם זה הכת נכרת / בקרב ימים מועטים
ואומרים הקרויניקי מכת הפרוסיס התחילו בימי טיביריאוו הקיסר וטולומיאוו מלך
מצרים שהכתוב התורה לע' זקנים / וראיתי כי הצדוקים והבייתוסים הם ב'
כתות והצדוקים יותר דעים ובלתי מאמינים / והכוזר חב מזכיר כת הקראים
גם כן / וראיתי ברקוניקי שנולדו כתות רבות בעולם והם ניקולטוי / אריאני /
מסיקואי / ארמיני / ביסטוריאני / טבוריטני / בירינגריאוי / העניים דליאנוני /
סבאלדינקי / רבים אחרים / וספרנו לי הבאים ממלחמות פיינורה שנמצא גם
היום יותר מכב בתות ואמונות / ובתוכם יש כת' א' שאינם מאמיץ אלא פשוט דבר
התורה כאמונת דרוק וביתוה ומעבר לנהרי כוש במלכות פריטוי יואף יש מי
שמתגייר ומקבל האמונה עם האם / ויש עם המים / ויש עם ע'א ובישמעאלים יש
גם כן כת מחמד וכת ע'אלי : בימי יוסי בן יועזר ויוסי בן יוחנן על הקבלה
והיה כמו שכת' אלפים תק' לבריאה וכמו שב לבני' מלך טולומיאוו פילרילפנו על
מצרים / והכתוב התורה מעברי ליווני על ידי הע' זקנים כמו שהארכתי בחלק
ראשון מזה הסבור / וזה המלך טולומיאוו היה הראשון בעולם שהתחיל לעשות
אקופת ספרים רבים יחד מכל המינים ומכל הלשונות ומכל השכמות הנקראים
בלשונם ליברריאה / ואומרים כי זאת האקופה לא היתה ולא תהיה לעולם אחרת
גדולה כמוה וזה לפי שנאספו גם יחד יותר מת' אלף ספרים / לפי שהפליג
בהוצאות כדי להביאם ולהעתיקם הון עתק וזמן הרבה מארבע כנפות הארץ /
ואחרי הימים מלכי פרס שללוה וביאוו לפרס / ונשרפו קתס / וקתס הובאו
לכבל / וקתס לרומה / ויא' שנשרפו כלם במלחמות בימר הקיסר נגר פומפיו
מאסכירוס ואבסי הכבא על ביסאר בגר' רכונ' / ואחרי הימים בעטו ליברריאוי
אחרות הרבה ממלכים אחרים / והיו בוגד' לכייר בורת החכמים שחברו הספרים
כל א' על ספרו / וראיתי שבמכת כמו ג' אלפים תק' לא לבריאה / ובהיות קטנות
גדולות בין היהודים והסמרונים / השיגו הסמרונים מטו לומיאוו הכז' רשות לככות

בית המקדש על הר גריזים ו והתמיד מלכות מצרים על פס טולומיאח המלך
 הראשון שהיה אבי אביו של זה תחת יג מלכים במשך ש' שנים ובאולי כשהתחיל
 זה המס נכסף מס פרעה הגם שאומר צ' עודא פרס ויחי כי פס פרעה הוא פס
 מצרי ו אחר כך הגיע זה המלכות ביד הרומיים ע"י כוסאר קונסולו רומני ברור
 הזה נכבית עיר סיינה ו ברור הזה היה אריסטובלו היהודי פלסוף גדול וכורא
 מאר בכל החכמות ו חבר ספרים בלסון יונו ועדין שמעתי שנמכאים קחתם
 בלסון יונו ו הוא כתב לזה טולמיאח פילרילפו כי הפלטין ברברים הרבה אחז
 דרך תודתינו ואין ספק שהתבונן בה הרבה כי היו נעתקים לפני אלכסנדרוס
 ולפני מלכי פרס ו מהם הוכיאו דברים הרבה כמו טעפה פיטגורה עכ' ועדין
 במחא לפי מה ששמעתי בליברריאה שבפונדרינכה היום חבור אח טעפה זה
 אריסטובלוס על תורת משה והוא ק' פרקים וחברו על פס זה טולמיאח ושלחו
 ליו במתא ואמ' איבזיבואו בספ' שפירכיחאח מט' פב סקורס זה נכתבה התורה
 פעמים אחרות בלסון יון לפני המלך אלכנדרו ומלכי אסור ואחר' ואמ' פיטגורו
 וכומיחאו ופלטון הפלסופים הגדולים ראו אותה ו אב' גררמא אריסטובלוס
 פלסוף יהודי אמרתי להוריעך כי כמו ק' סנה קורס חרבץ הבית היה יהודי אחד
 חכם גדול ביהודית ופלוסוף נפלא והיה נקרא פ' לון היהודי מתושבי אלכנדרו זה
 של מצרים וחבר ספרים רב' על כל החכמות בלסון יון ובפרט ע' התורה וספר
 נק' ל'ספיאנכה ו'א שחברו שלמה המלך והוה שהסימיוהו האומ' ובכלל הביביאה
 והיוסופון מגיד מהפלת חכמתו ואומרי שלהיות מהקיסר קאיו גור על היהודי
 להעמיד כלמו במקדש טלחאוהו לרומה להסתדל על זאת הנזרה ובראותו כרה
 גדולה גור כומות ותפלות על זה ונטמע תפלתם כי נהרג הקיסר ברור הזה היה
 פאולו אימיליאח חכם גדול וסר כבא לרומיים והפליג להכליח במלחמות ובתוכס
 תפסעיר מצדוכיאה והחרוב העיר והרומני עשו לו טריאומפו גדול וכפלא לא
 היה כמוהו וראיתי בכתבי רנז אנטו' דגיוורה ספרדו סתורת משה העתקה
 פעמים רבות וחלה הס דבריו מלה במלה בסכת כמו ק' לבנין הבית פני
 טולומיאח העתיקה מעב זקנים מעברית ליוני אשר בהעתקה כאשר היו רזאים
 איזה דבר על ביאת המשיח ולא היו מבינים אותה מיחיס אותה בלי פ' או
 משמים פס קינז וכמו פס סנה קורס לידת מטיחס וונתן בן עוזיאל העתיק
 הביביאה בבבל ללסון כלדיאו ובסכת ל' לקיסר טריינו כאספו כל היהודים פס
 ודכו זאת העתקה לשריפ' אבל המוכרי קיימיה בשכת ל' לקיסר הנ' טהיה קד
 פנים ללידתו היה כומר אללי מהיה נקרא אקוילה ול' זהו אהקלוס הגר שאהב
 מאד יהודית אבעיר איקולה דפונטו וכתבייר וכמאה לו לאשה והעתיק בלסון יונו
 ולא בערבה היהודים ולא מהנכורים בסכת כב אחר מיתת אקוילה שהיה סכת
 ח' לקיסר קומנו' היה יהודי א' שהמיר ונקרא אחר כך טיאודוכיאח העתיקה
 מיהודית ליונית ותקן הרבה טעיות מאקוילה בסכת ל' אחרי מיתת טיאודוכיאח
 והוא סכת ט' לקיסר סיבירו סימקו עשה העתק' מיהודית ליונית ונחקבלה

207

אמנם אחר כך התבוננים לא קבלו חלו ההעתיקות במצות אר אחרי מיתת סמקון
 שהיה סבת ה' לקיסר איליאריבולו כמבא תוך קבר טיטמיטנוסן וחדש נעתיק
 מיוניות ללטינו ולא כודע מי העתיקו. כמו ח' פנים אחר זה שהיה סבת ח' לקיסר
 אלכסדרו. אוריגנו החכם השלים מה שחסרו הזקנים. כמו ת' פנים אחר זה ס'
 ירוכינו ממריכ סקיאבוכואה העתיק היסן והחדש מלסון יונוי ללטינו וכתקיימה
 במצות כמו טיר אחר לירתו קס מאיר היהורי חכם ומכסף סחבר המשניות ואמר
 שהיה תורה שנתכה על פה מסיני ועליו חכמו המפרשים את הנמרה עכ' רבריו
 והחכם עינוו בראשו ולא רכית: למנוע מלהוריעך זה לסיב' טובות: בימי יהודה
 בן טובאי וחביריו על הקבלה במצות כמו ג' אלפים תקם לבריאה וכמו קכב לבנין
 בית סני. היה מיטרידטו מלך חטוני שהיה חכם מופלג בחכמת הרפואה והוא
 התקין תרופת המיטרידטו הכקראת על שמו. והפליג להכליח במלחמותיו ולכסוף
 הלך עליו פילה פטריכיוא טר כבא רומה ויברסו ממלכותו וברומה היו חלו
 החכמים גדולים. מרקו טולירא ביצירון. מרקו פורכיאוקטון הסני. סלוסטיו
 אורכיא. טוליא. ואליריא. סלכיריא. על ריכו הקיסרים. וירזיליא חכם
 ומסדר גדול. והיה מעיר מנטוה. אוביריא סחבר ספרו על ענין האלילים
 בסאלמונה. סטרבוכי בקיריא. טיטו ליניאו בפרוה. ברור הזה התחילו
 ברומה כחוק הקקו והסדרו. ויפעיה הנביא מזכור כחוק הסדר. והיה פליטו
 הפלוסוף סחבר הרבה חידות. זיבוים טיר גדול והיה ראשון לעמות למין כל
 לנרות. וארקמירי פלוסוף שהיה ראשון לעמות אכטרוכלב. ברור הזה היה
 לוקולו ח' מסרי רומה כי אחרי היותו טר כבא הרומים. סנים הדיכה סב' לביתי
 ובנה חכירות הרבה. ופעם ח' סאלו ממכו פונפיוא הסר וכיכירוני החכם. חס
 רוכה מיסערותו בלילה היה. אך סלא יאמ' בראשונה כלום לבני ביתו. למען
 לא ירבו בסבילו. וכתרצה מהכל. אמנם תוך זה עבר מלפניו ח' ממסרת לוקולו
 הכו. ויאמר לו הזהר סבלילה הזאת כאכל באפולינו. סזה הסס היה סימן ביניה
 לעמו הוכאה רבה. וילך המסרת והפליג בהכנה גדולה באופן שמעירי הקרוכיקי
 שהוכיא במסעה שהוא חמסי' אלף עטרות זהב. ברור הזה היה כיסארו אבוסטו
 קונסולו ברומה מיוחס ומופלג בחכמות והסיב' מעצת הזקנים לסתוב לכל מלכי
 הארץ סן מהמועברים אליהם כמו מאזהבי מסח סיחזיקו ירי מלוחיהם אטר
 סולחים למרוד ארכו ורוחבו של כל העולם. האפיס סולמו ועמרו על המלכה
 סלסוס סנה. ואחרי סובס כתבו לעצת הזקנים מזכרת כל המדרה. וכך היא
 בקצרה. ים בעולם ד ימים גדולים. וכז' איום גדולים. ומ' הרים גבוהים מאר.
 ועח מריכות גדולות. ופע' עיירות. ותתקד נהרות גדולות וקכה אומות. וסביב
 כל העולם הוא סט פעמים אלף פסי שהוא יותר מאמה וחצי הפסו. ואורך העולם
 המיוסב ממזרח למערב היינו מהאינראי ער עמודי אירקולו ת'תה פעמים קעה
 מילין. והעומק יותר גדול מהים הוא טו סטארי למרת אירקולו הענק סכל סטר
 הוא כל אלה סס דברי הקרוכיקי ופליאה דעת ממאי תכמה כדדים. וראותי

היינו

יהודה בן טובאי ומירדס כל העולם

במרדס סיר המורים , האומר מכרים ת' פרסה על ת' פרסה והוא א' מס' מכוס' זכוס א' ממסים בעולם , והעולם ארכו תקכ מנה , ורחבו מהלך תק מנה , והוא א' מס' ב'הינס , כמזא מהלכום על ג'הינס ב' אלפים וק' מנה , והעולם ככסוי קדרה לג'הינס , וא' ממסים לערץ , וראיתי כתוב כי החכמים חלקו הישוב לב' בני נח' אל ג'ס חלק אסיאה סכך נקרא על שמו ויש בה כה' מחוזות ובתוכס פרס ומרי ויש בה עמים יותר מהסני חלקים האחרים , אל חס אפריקה ויש בה טו' מחוזות ורבויה הזהב , אל יפת איברופה ובתוכה המחוזות * מהס יון , אלימנייה ברפת , ספרר , ואיטליאה , ואלו ה' חלוקים נקראים אסיאה גדולה אפריקה העסירה , ואיברופה הנכבדת , ברור הזה מלחו הרומיים סר כבא , על ברפת ואסכנז ביסארו סהיה אחר כך קיסר , ומזר אחר מלחו פוכסיאו סר כבאס על מלכו' פרס כוס ומזרי' , ויפכו סניסס בכבוד גדול , ויקאיו אלו הסרים זה בזה , עד סכלחמו זה כנגד זה במלכות טיסאלייה , ויכנף פוכסיאו מלכיו ביסאר ויברח טולומיאז מלך מזרים וימיתנו ויסלח ראסון אל ביסארן ויבך מאד , עליו ביסארן כי כר לו מיתת חכחו אפילו סהיה אויבו , ונתקף בחד למלך , על כל מלכות רומה כי סהיה כאסב מאד מרוב עבת הזקנים ואכסיה ארץ , אפילו סרבים מהס לא קבלוהו וברחו מהסיר ועלה לירו והס' כתר המלכות על ראסון , ולהיות סמאז סיו הרומי' פוכאס סס המלך עבד מעסה לוקריניאה ככל' הסים שמו ביסארן קיסר רומה , אמכס אומר המזרס , סאמו מתה בהיותו בבטנה ונתקף קרעוה ויפואו מקרבה זה הולך ויקראוה יוליאז קיסר , ומעירים הקרומיקו סהיה לו כח הזכרון כפלא מאד באופן סהיה נתן מעסה כללית לכל' בעלי דוכן וסומע כל דברי דיבותס ומסיב להס כהוגן ומסרר יב סתבים לקופרים הכל' בפעס א' ולא סהיה טועה בפוס דבר והוא פלא , ובפכת ה' למלכו' קנאו בו סרי רומה ויקסרו עליו קסר זי הרבהו בן ע' סנים וזה סהיה כמנ סכת קטסו , לבנין רומה , בימים האלה סיתה קליאופטרה סיפה במזרי' , וראיתי בפרק חלק סאלה קליאופטרה מלכתא את ר' מאיר וכו' , ונתמא פ'ק בעל' ונדה פ' המפלת ממלכות רומה וקליאופטרה מלכת מזרים עזרו ישראל כגד סיוונים , ודע כי אינו רבי מאיר סהיה אחר החרבן אלא אחר , ואומר סבטו יהודה כי אוטוואן אנוסטו הקיסר הרג יהודי' רבים כחול סיס על אטר עזרו קליאופטרה מלכת מזרים כגד רומיים ורוב סרי סיהודים הגלה לרומה וסס מתו , ברור הזה סהיה סיפואן קונסולו רומאנו סתפס עיר קרטויני והחריב אותה עד סיסור בה וענין אלו המלחמות ארוך הרבה , ואין לנו כורך בהס , ברור הזס סהיה ענין פאולנינה ברומה סמזכור סיוסי' ען ומעסה יהודית סיהרג אולפיורנו סר כבא קמביסי מלך פרס ואומרים סהיהודים עסאות מלכה עליהס ומתה בת ק'ה סנים וזאת סיפת מבני ססמנאלי הנזכרת בחלק א' ברור יתוסע בן פרחיא , ויהוסע בן יהוזרק לב' כתב זאת המגלה , וסיה ביד הנזכרי' ולא אכלינו , וראיתי בקרומיקו סל עיר פיסארן מתא דיתבא על כוף ימא במלכות רוכוס דארובינו ארץ בימי ביסרו קיסר הכל' כחרבת עיר פיסארן עד סיסור סיה

ולא

יהודה בן טובאי ומירדס כל העולם

209

בן טבאי וג מלכו הארץ וסך וטש כל הקסים קר

וזל אסא כה אלא קצת יהודים רועי אפי' ואחרי ימים מועטיו עבר משם סר כבא
 מרומת וסאל להם מי אחס' והסיבו עברים אלו' ויחמר הסר חס רכונם לעבור
 את הרומיים ולכנות את העיר כי הוא יסלח להם מרומה עזר לכנות את העיר
 ויאמרו נעשה וכסמע' וכן עשה הסר ויבכו היהודי את העיר ומליכו עליה' קרוב
 לס' פנים תחת מלכות בני רומה' עד סבא ולריאחום הקיסר וסימם למם עובר
 ולא הניחו ליהודי סימך מלכה' רק שהיו עוטים הנספים שבשערי העיר ופסקטי
 הדריכות היו קונים מכסם וזה המנהג והזכרון עדין הוא עם ואבי ראיתו' בימי
 יהוסע בן פרחיא וסמעון בן שטח שהיה סבת כמו ג' אלפים תר"כ לבריאה וכמו
 ריג לבנין הבית השני' ואוטויאץ אבוסטו הוקם על מלכות הקסריות ברומה
 במקום כיסרו הנהרג' ובסבת ד למלכו השלי'ם על מלכותו להביא ליו נחשת רב
 עד סרצף נהר טיברו מרומה עד חוף הים שהיה אז רחוק כמו כ' מלין כנראה
 במדרס ובימיו נכבה עיר אבוסטא שבאשכנז' וקראת על סמו' ראיתי ברברו
 הימים שלהם כי המלכים הגדולים שהיו בעולם בין האומות הראשונים היו מלכי
 מצרים והתמידו על מנהג יוסף הכרית סכל הארץ היה מהמלך עבוד פרוען
 המעמר באופן שנתעמרו בהפלגה רבה וכמו מנרלים וזכרות הרבה' ונסתלסל
 גבורת המלוכה חל מלכי אסור יותר מאלף ומאחיס סנים' ואחר כך א' מלכי מרו
 ופרס' ואחר כך אל מלכי מדיונאה הוא אלכסנדרוס מוקדון' ואחר כך על
 מלכות רומה' ואחר כך אל בית אוטומאץ' בפרקי רבי אליעזר פיא' ו' מלכים
 מלכו בכיפה' והם' הית' נמרוד' יוסף' סלמה' אחאב' כבוכדנצר' כורס'
 אלכסנדרוס' מלך המשיח יחזיר המלוכה לבעלה הראשון' וזהו סלסלת הקסרים
 עד היום הזה כפי מה שמצאתי בקרוניקי כיסרו הכל היה הראשון והתחיל למלוך
 כמו תנ"ה פנים אחרי סבכתה עיר רומה' וחיה ה' פנים' אוטויאכו לו סבי ואחי'
 טיביריאו כ' סבי' ביון קלילולה ג' סבי' ואחי' קלבריאו י' סבי' ואחי' כירון יד וחי'
 נראיתי בס' יוחסין סראה בקרוניקי סכירון ברח ולא כורע אכה' ואומר ס אבוסטין
 סיהיה נגר אמוכתם ובס' הנזקין אומ' סכתגייר' גלבה חגי סכה' אוטון חגי סכה'
 ויט ליאו חגי סכה' ויספסיאכו י' סבי' טיטוס סחרב הבית סבי ב' ואחי' רומיכיאוטון
 נחגי ובימיו באו הבטי בפעם ראשונה באיטליאה' כירבה מ' סכה ואחי' טרוויאמ
 ית ואחי' והוא נק' בלסון חל טרקיאכו' ארריאכו כ' ואחי' וחרב ביתר וקצת' הרוני
 מלכו' וראיתי בפרקי היכלו פה כי זה הקיכר הנק' לופינו אנטו פיאו הנק' אנטוכיט
 ואבריליאו ולוזיאו בניו מלכו בין כלם לב' פנים' וכלם אהבו רבינו הקדוש'
 מרקטון' י'ט פנים' קומורו י'ט פנים' ואומרים הקרוניקי סזה היה ראשון להביא
 מפקרי לפני הפנים' איליאו חגי סכה' קיבירו יח' קיאילו ז' מקרינו ח' סכה'
 מרקו אבריליאו ד' פנים' ואשתו זכתה וזה כזכר במסכת עא' אלכסנדר ג' פנים'
 וגם הוא עלה אחרי טרוקיאכו והרג יהודים רבים באלכסנדרואה על מכרים'
 מקימינו ג' גורדיאכו ו' פיונו ז' דיכיאו ג' גאלבו ב' ואליריאכו ס' א' והוא
 הרג ר' אלפיס גוטי' ור' אלפיס אחרים הביא עברים לרומה' קויכטילאח חחי' וז'
 סאליריאו 2 27 כו ב

סאליריאו

כך ושם הקיסרים

פאלצוויראו סנה וחזי • אבריליאו ה' וחזי • טביטו חזי סנה • פרוזונו' וחזי • ברוני
 ב' • דיאוקליזיאנו כ' • ואומרים הקרוניקי: סבהיותו בחור ואיש נבזה הלך לאכול
 אכל בעל הבית • וכסמאל ממנו פרעון האוכל הטיב סכסיהוה קיסר יפרענו •
 ותאמר לו אשה זקנה סכסיהוה חזיר א' יהיה קיסר • והלך והרג הרבה מהם •
 ולבסוף הלך לרומה וככנס בחלק א' מהלוחמים שהיו בתוכה • והרג א' מהמרים
 שהיה בחלק המנגד לו • ובלסוף רומה היה נקרא הסדר ההוא חזיר • ועל הרבר
 הזה הוקם על לבסוף כעשה קיסר • ואומר מדרש רבות פסוק ויבא הראשון
 ארמוני שהיה רועה חזירים ולד' רומז לזה • גליאיו ב' פנים • אחר כך התחילו
 הקפרי להניח מלכותם מעיר רומי וילכו לעמורה בעיר קוסטנטינופולי • והסיבה
 בודעת ברברי הימים פלהם • קוסטנטינו מלך ל' שנים וחזי • קוסטנטינו בנו כד'
 וחזי • יוליאנו ב' וחזי יוביאואו חזי סנה • נאל' זיאנו' וחזי • וראיתי בספר יוחסין
 סנה לבנות ירוסלם להוציא אתו בשנת כמו שבו לביאתו ומיתתו וחזי אומר שבאולי
 זהו מה מזכרתי בדור ר' בג' רמב"ג • ואל' זיאנו' • גריכאנו' • טיאורדוסיאנו' וא'
 ארנדיאו ב' • אונוראו ה' פנים ובימיו הגוטי תפסו עיר רומה • וזאת היתה הפעם
 הראשונה שנכנסו צוררים בה • והמלך שלהם היה עומה בריונה • ואחר מ' סנה
 בכנסו אומת הונדולו ברומה ויטרפוה • ואחר כז' שנים בכנסו בה משפחות ואומות
 אירולי וטורינוגי עם חיל כבד והרעו בה מאד • ובקרב ימים מועטי • ככנס ברומה
 אמילה מלך גוטי אכזה מאד ויפחת כל חלקה טובה סבותה • ואחריו באטוטילה
 מלך גוטי וגם הוא הפליג להסמית • וכך התמידו מלחמות עד ביאת יוסטיאנו
 הקיסר סברסס מאיטליאה • טיאורדוסיאנו' • מבריאנו' • ליאון ז' • זינונו' ז'
 אנסטסיאנו' כ' • יוסטיאנו' לז' • וראיתי בספר יוחסין שבמינו לא זרחה השמש על
 הארץ סנה תמימה כי אס ימים מועטי • והוא גרש הגוטי מאיטליאה • יוסטינו' ז'
 טיביריאנו' • מבריאנו' כ' בימינו בא מחמד' פוקה ז' • אירקליאו כ' • ארקליאו ב'
 קוסטנטינו כז' • מיזרידיאנו חזי סנה • קוסטנטינו ז' • יוסטנו' • טיביריאנו' ז'
 ליאנו' זיאנו' ג' • פיליפיקו א' וחזי • אנסטסיאנו' ג' • טיאורדוסיאנה א' • ליאון כד' •
 קוסטנטינו לז' • ליאון ה' • קוסטנטינו ז' • כיביפרונו' בימיו לקח האפיפיור מעלת
 הקסרו' מעל קפרי קוסטנטינו ויתנהו ביד קרלו מניו מלך ברפת • ולפניו כעשה
 מזכרת ממנו • ועתה אתמיד לערוך לפניך עם יתר הקסרי שמלכו בקוסטנטינופולו
 עד בלתי השאיר להם טריד ונקראואכל הלועזים קסרי יוז' • מיקיל ב' סני • ליאון
 חזי סנה • מיקיל ט' • בסיליאנו' ז' • ליאון ז' • קוסטנטינו מא' • קוסטנטינו יב' •
 כיביפרו' י' פנים ובימיו לקח האפיפיור מעלת הקסרות מעל מלכי ברפת ויתנהו
 ביד מלכי אסכנו אשר לפניו כעשה מזכרת מהם כי לא כמוטו' עד היום הזה • יואף
 נ' • קוסטנטינו ואל' יסיאנו' ומכואל היו אחים ומלכו זה אחר זה ובניהם אחריהם
 פנים רבות ולא כודע כמה • וזה לפי שמלך בולגרי עשה כשפים נגד קוסטנטינו
 ונלחם עליו וכמעט שנאבד הקסרות מידם אמנם נתפסרו וחלקו המלכות • ואח"כ
 מלכו קסרי אחרים רבים ולא כודע ימי מלכותם • ואלה הם מיקיל • אל' יסיאנו'

טיאורורה

211

ונאודורה חכמה וממלכת מיקיל נוביציאו אינסכציאו קוסטנטינו קודרו
 אימנאל אנדרוניקו איזק אימנאל אליסיו ר אנדרוניקו באלרואינו
 אינריקו פיטרו באלרואינו מיקיל פליפובלו מה סניס אנדרוניקו טו
 קלוייכו קוסטנטינו חכי סנה ומאומיטו בן אמורט מלך יסמעאל בא עליו סנת
 אלף סגב לחרבן הבית סהיה סנת ה אלפיס קכב לבריאה ויכחחו ויקח עיר
 קוסטנטינופולי מירו ובכף אודיע לך כל הקסרים שמלכו והתמירו מלכותם
 בקוסטנטינופולי ממלכי יסמעאל אשר גרטו קסרי היוונים ונרלה מלכותם מאלו
 היסמעאליס למעלה לרומס עד היום הזה מחמר כביאס סנת פרסמס תורתו
 בסנת תקלב לחרבן הבית סני וכתפטט אמוכתו בגלילות רבות אמנס לא הלך
 ירוסת מלכותו אל בניו כי מעבר לאסיאה ופרס נתבלבלו העמיס ההס תחת יד
 מלכיס וסריס סניס אשר לא אחרוך בזכרונס אך התמירו סניו המלכיס זה קס
 וזה נופל עד סנת אף תרסו לחרבן סאו הקימו עליהס אוטומאן למלך סהיה חכס
 וכבוק ומזכח והפליג בכחוק עד סהרחיב מלכותו וימלוך כח סני ולא יכא ירוסת
 מלכותו תזרעו עד היום הזה וימלוך אחריו אורקס בנו כב סניס אמורט בנו
 לב ביזיט בנו יד סניס והטמורלנו תפטט ויהי אוכל תחת פלחנו ככלב כל יתר
 ימי טינו קליפיו בנו סניס מחמר בנו יד אמורט בנו סניס והוא התחיל
 לתת סרר אל היינוירו מאומיטו בנו לב סניס וגנס הוא הפליג להכליח
 במלחמותיו וכבס קוסטנטינוכו וס קסריות ויב מלכות והיה לו ולכניו עד
 המלוכה עד היום הזה ביזיטו בנו לא סניס וזימנו אחיו ברח לו לרומס וימת
 סס ובימיו קס הסופי מלך פרס לררוס תורתס כרזכו סליס בנו ח סניס והוא
 הסריח אביו לתת לו המלוכה ויא כי סההוסס המות והיה בן מו סניס במותו
 סולימאן בנו התחיל למלוך סנת אלף תכב סניס לחרבן ומת סנת סכז ומלך
 סליס בנו ואלו סס הקסריס סהתחילו למלוך עם מעלת הקסריות חוץ מעיר
 קוסטנטינו בהית קיסר על היוונים ניכיסרו הראפון כאמור לעיל וזה היה כמו
 סנת ד אלפיס תקס ליזירה סהוא תסלה לחרבן קרלו מניו יד סניס לורויקו
 פיאו ולוטריאו בנו כה סניס לורויקו טו לורויקו לא קרלו וקרלו לב
 ארכולפו יב לורויקו י לטריאו אפיפור לקח סתר הקסריות מעל זה המלך
 מהסתר ממנו ברינגריאו ואלברטו בנו ומלכו יא סני ואחר כך בא ליאז אפיפור
 נימס סתר הקסריות על ראס מלכי האסכנוס ולא יכא מעליהס לעולס והראפון
 היה אוטון יב סניס אוטון יז אוטון יח בימיו גרנדור אפיפור אסכנו נתן
 סרר ברירת הקסריס אינריקו יט סניס גורדו ל אינריקו יז אינריקו מאז
 אינריקו כ לטריאו יא קורדו טו פידריקו ברבה דוסה לז אינריקו ח סניס
 פליפו ט אוטון ג פידריקו ל גואז סבת מעלת הקסריות יח סניס רירולפי יט
 אלברטו י אינריקו ה לורויקו לב קרלו לב פירדיכנדו אחיו מקימיליאנו
 בנו בימיו היה אברכס התוכף הגרול סהסכיס עם חזל במולרות הירח ויא
 סזה האיס היה סנת רס לכנין הבית איסקולי הפלוקוף בטרביאה והיה ראפון

לעמות

לפנות פרידתי: בימי הלל ושמי שהיו כמו בשנת ב' אלפים תשכח לפירוש
 זכמו סכ לבנין הבית היה במלכות מדי במקום הנקרא ארבענו מלך א' נקרא
 מוכבז' ואשתו נקראת הלני וכולד להם בן ויקראוהו מוכבז' וכתעוררו שניהם
 אל חמונת היהודים' וכן יהודיא למר תורה למוכבז בנו וימת אביו וימלך בנו
 זרבה להמול' וכפשמעו זה אנשי מלכותו מררו נגדו והתעוררו מלכי ערב
 ללחום נגדו ויכילהו מירם' ובראות הלנית המלכה כי תפלוקיהם נשמעו
 והרחיב ה' להם' נדרה ללכת להנזר בירושלם והולכה עמו בנו הגדול
 מוכבז' והניח יטוים בנו הקטן למלך על הארץ וכשהגיעו לירושלם מכאו עם דעב
 גדול' והיו מוכבז בנו פתחו אוכרותיהם שהביאו פניהם עיניו גדול' וגם שלחו
 אל מלכותם והביאו עושר נפלא לעזרת בני ישראל ובזבזם לפנים כזכר בבב' ו
 ואמרו חזל שהלנית עמדה בכזרות ז' שנים' ואחר כך עבו למלכותם וימתו
 ועצמותיהם קבורות אצל ירושלם ג' פהאיות והם נזכרים במדרש רבות פרש לך
 לך' וכל זה היה בימי קלאבריאו הקיסר ברומה אנריפס מלך ישראל ויפמעאל בן
 פאבי סב' וכ' הפנים קודם הארבע כל זה מיוספין וס' בימי דבן יוחנן בן
 זכאי שהיה כמו שנת ב' אלפים תתכח ותל לבנין הבית וק' להאיות מלכות
 הקיסרים ברומה' והוא שנת הארבע על ידי טיטוס נכחו פלוסופים רבים ברומה
 ומקומות אחרים' ובתוסס יוסף ג' גריון חכם ופלוסוף סכתב דברי הימי הנבליס
 לכל האומות ואומרים הקרוניקיו שהיה כההב מאד מזקני ענת רומה וסכתבוהו
 בספריו המיוחסים זקנים סברומה וכתדוהו ממעפת פליתימאה ושם חיה טו
 פנים' סיניקה הפלוסוף הגדול שהיה רבו דכירן הקיסר' לוקאנו נכרו'
 דיאוסקורירו הרופא הגדול ונודע בפערים שמו' יובנאלו פלוסוף ומשורר' אס
 אמרתיו להודיעך אופן תפיסת ירושלם ומקדש על ידי אספסיאנו וטיטו הייתי
 מאריך מאד' וכבר ים היוסופון ומכתבי אחרים' ולכך לא אביר לך אלא שהגלו
 לרומה יהודה ובנימן עם כל כלי המקדש' ועשו לו עם טריאומפו כפלא על גבורתו
 הזה כי רבה היה בעיניהם בירעם בתופת חותך ישראל עז סכאומות' ובנו
 ברומה כיון גדול של אבן משכית הנקרא ארקו לסימן ומזכרת עלמי מגבורתו
 הזאת וכיירו על הכיון ההוא תכנית כלי המקדש ואנשים האסורים ואחי ראיתיו'
 וגם ראיתי ויש כלונטיו בשנת הפלח שהייתי עם כיון אחר כמוהו אכל אוף בו כיור
 הכלים ויש קבלה אכלס שגם הוא נעפה לכבוד טיטוס כטעבר משם עם הגולה'
 וזמר המדרש פקוק על אלה חכי בוכיה' כי ג' איות גדולות מלאות יהודים שלח
 לרומה ואומר בפסוק היו כריה לראש' כי ד' פערים גדולים היו בירושלם סכל
 א' מהם היה יכול לסקק מווכות לכל בני ירושלם י' פנים והיו נקראים בן כינת'
 בן גריון בן נקרימון בן כלבא שבועי עוד אומר כי בן כלבא היה מזרע כלב'
 בן כינת מזרע אבנר' ועוד אומר כי נכוכדנצר בבית ראשון וטיטוס בשני עמדו
 על ירושלם ג' שנים ואחי' וכן עמד ארריאנוס על ביתר אומרים הקרוניקיו
 שבמלחמות ירושלם תתו יא פעמים ק' אלף יהודים' וזלת סקר הגדול שמתו
 מאלהם

מאליהם וסגלו לרומה וסנמכרו לעבדים וזכך אמרו סאז הביאו ברומה ובעיר
 פיסה עפר מירושלם והשימוה במקום קבריהם שעריך סקרא הסדה הסוא קמפו
 ססנו ויום לעפר הסוא סגולה שהקבר בו כמאכל בסר המת תוך ג' ימים ולא
 עמאר אלא העצמות נקיות ולבכות ואחי האיתו ברומה ברור הזה היה קיסר
 א' לך כקרא טרויכו ובלסוף חזל טרניאכו וזיה סיבנה בית המקדש ושמי אכסוס
 מבני ישראל ועמם עפוס ולוליאכוס היו עורכים סלחות בררכים מלאים מזכות
 לעולי הגולה והכותי הלסינו ישראל למלכות ובטבלה הבין ובו כנראה במדרש
 ומביאו ילקוט פרס' תולדות יבחק בימירבי עקיבא שהיה כמו סנת ג' אלפים
 נתקם לבריאה וכמו כב' למרבץ בית סמי' הוה חרבץ ביתר ע' ארדיאכוס הקיסר
 והפליג להרע לישראל יותר מהסני חרבנות והרג מהם כפלים מיובאי מכרים
 ויותר הנסאר הגלה לספרד' אומרים הקרוניקי עזה הקיסר בנה ירושלם מחדש
 והגדיל אותה עד שהסיו תוך החומות קבורת משיח' ואומרים עזה הקיסר
 היה הרחפון מהקסרים שהגדיל זקנו וזה בי היה מנהב כל הקסרים סקדמוהו
 לגלח כל זקם ברור הזה היו חכמים ופלוסופים רבים בעולם ובתוכס פליניאו
 אשר חדר ספרים רבים ובערט על ענייני הטבע באופן סמוכיר סגולת מכל
 הסבראים או רובם ולהיות זאת החכמה של רפואה יקרה ומפוארה מאד לפי
 שהיא סולם מוכב ארצה להגיע האדם אלי ויעת גדולתו יתב' ונפלאותיו בסמים
 ובארץ בחרתיל הניב לפניך הסתלסלות חכמיה ויורעיה כפי סמבאתי כתוב
 בקרוניקי סלה' הראסון סביוניס סמבא חכמת הרפואה ונתן לבו עליה היה
 אפילו והניח קבלת זאת החכמה לאסקולפיאו בכו' ומעט אחר מיתת אביו נפל
 עליו ברק מן הסמים וימת' ולא הסח קבלתו לתלמידיו ולרוב חכמתם היווניס
 קראוס הלוקית ועמד ארץ וין וכל העולם בלי זאת החכמה תמ' סמי' ותוך זה
 בהגו היווניס כי כאשר היה איס סולה מאיזה חולי ועס איזו רפואה היה מתרפא
 כותב החולי והרפואה על טבלה ותולה אותה בבית תפלתם שהיו קוראים אותה
 בות ריאכה האלקית וזה למען יהיה מורעת זאת לכל הארץ וגם היה מנהגם
 לאסוף בזמנם פרחים וסוסנות וריח ניחוחים לרוב כדי להחזיק בידם כל הסנה
 והיו מקינים פעם א' לסנה ורוחמים עבמם פא' לסבוע ולא אוכלים אלא פעם א'
 בכל יום אחר כך בימי גלות בכל וארתסורסי מלך פרס נולד איפוקרטו בעיה
 אטיני סביון וגם למד משנת יד ללירתו עד סנת לה ויבא משם וגלה כמעט בכל
 העולם והיה סואל חוקר ודורס מכל אכסוס וכסוס סגולות מענייני רומ' וכומח
 ובעלי חיים ותכף היה כותב על ספר וגם חקר וררם למכא ספרי רפוא' סכתבו
 הראשונים והסמיר בגלות הזה יב מניס רכופים ולבסוף העתיק כל הרפואות
 שהיו כתובים בטבלאות סכבית ריאכה וסגולות ומרקחים והרכבות סחרם סוא'
 וכתב הכל על ספר כאשר כתובים היום לפנינו ואחרי מותו התחילו תלמידיו
 במלאכת הרפואה אבל לא היו בקיאים מאד עליה והורגים רוב החולים ויקומו
 עכת אטיני ויגרסו הרופאים מארבס וכנכו ספרי הרפואות ועמד העולם בלערס

דרכינו הקרוש

קם סנים • אחר זה נולד קרויספו סכתחם מאד על זאת החכמה והפליג לחבר
עליה • ויקומו סופטו הארץ • וימאזו כי היה טוען ומפלפל עם חבריו אפוקרט
וסתיה מביא מלאכת הרפואה כמעט על אומר הרעת • ולא עד סגולת העניינים •
הסכימו לבחור גם הספרי' האלה כדי להסיר קנאת וקטטת התלמידו' לפי סקבתם
היו כוטים אל עכת אפוקרט וקבתם אחרי קרויספו • ויעמדו העולם ק' פני' אחרים
בלתי ספרי רפואה ויקם אחר זה אירסוסטרטו בן אחיו מארסטו' • והתחכם מאד
בזאת החכמה וירפא המלך אנטיוכוס הראשון והלך שמעו בכל הארץ והוא היה
ראשון לקחת פדעין הרפואות • ותלמידיו הלכו אחרי סברתו וכראות עבת אטיני
המכה הזה • כיון שלא ירפאו עוד ולא ילמדו התלמדה לשום אדם ויעמדו העולם
בלי רפאים ק' סנים אחרים • ויקם אחר כך בזיליליאה חכם סנקראד איבעריכי
ויהי בקי מאד במלאכת הרפואה • אמנם כיון לא אכפי סתקוס שלא ירפא החולים
אלא ברבר א' ולא בתחבוסות והרכבות • וכך עמדו כמעט כל העולם סנים רבות
בלי חכמי רפואה • ויקם אחר כך באו רורי חכם א' סנקראד אירופילו והעמיד
קלמידים הרבה • ולא רבו בני רוריו סוכאו ספרי החכם חוץ מארסו ועמד העולם
פ' סנים אחרו' בלי רפואה • ויקם מחרס בארץ יון אסקליפיוארי סהאיר מחרס זאת
החכמה והפליג להתחכם בה עד סכת פשט חכמתו בכל העולם • ובמקד כל אלה
הפני לא נמכא ברומה ובכל איטליאה פוס רופא עד סכחלה קיסרו קיסר הראשון
מרבולו א' הביא מארץ יון אנטוניאו מוסה ורפא המלך והגדיל לעשו' בארץ והפליג
להתעשר • וכשהתחיל במלאכת הבריאות והיה חותך הסכאו ומביא דם בכח
ויקומו בני רומה עליו והרבותו כי לא ידעו סכן מפשט הרפואה וישו' שלא יסתמו
עוד בכל איטליאה בסוס רופא • וכך עמדו עד ביאת נירוז הקיסר סב סמלחמו'
יון והביא אתו רופאים וסס הכהיב מלאכתם עד זמן טיטו וא' ספס' אכוס סלחם
מכל תלכותו סס ועורכי הדיינים הנקראים מליכים • אמנם אחרי ימים מועטים
התחילו התלמידו' ללמד בחכמת הרפואה וירבו ויעמדו • וכשהתחילו אומת הגוטי
למלוך באיטליאה היה חק בנימוסיס סהחולה והרופא היו מתפסדי' סאס החולה
ירפא מחולי' הסוף וערע החולה לרופא התחבוסות וסכר הרופא כפי פטרס'
ואס ימות' לא יקבל הרופא מאומה • בימיו רט'ב' היה פלוטרוקו וכוירכיא הסט
ואורטיכיא רומנו • דרכינו הקרוש • בימיו היו בעולם הרבה חכמים על כל
המוסכלות • ובתוכס אנטונינוס קיסר ברומה פלוסוף גדול ותלמידו רבינו הקרוש
בעברית • טולומיאו מלך מצרים פלוסוף ואנטונינו גדול וחבר ספרים על זאת
החכמה והפליג לעשות וותר מכל אדם • גאלינו ראש הרופאים ומלך עליהם •
וכל ימיו חינה ה'ך בגלול' לברקס סגולות ולמודות ע' הרפואה סמו עשה אפוקרט
וחבר והפליג לעשות • אכלנבוליאו אירקלוטו • פורפיריאו באטיני • לטנכיאו
ברור הזה היה וטור אסיפוד סכת ק' לחורבן • והוא בזה להעשות פחס ביום
א' אחר מדוש הלככה מחרס מרבו וכו' סכתוב באורך בחלק סני מזה הספר •
וכעבת סמו מתים לתרבן היה פרוכו קיסר ברומה סאחרי סוכו מתלחמו' גדולן'
ספליג

215

רב יהודא רב חסדא אביוורבא

קט

מהפליג להפליח עשו לו טריאומפו כפלא . וזה היה הטריאומפו אחרון שנעשה
 לקברי רומה אשר היו סב : בימי רב יהודה ורב הונא ראייתו בכפר שבט
 יהודה שנהפך לב הפרסיים נגד היהודים והפכו לב המלך נגד רכוננו והמית
 בימורים קשים הרבה עמירים וחכמים שבישראל והכבירו עולם נגד האחר עד
 שרבים המירו והעיר רבימטה המון רופא סולטן סולימאן שבהיותו בעיר
 טאורום עם המלך בגלילות פרס למלחמה בסנת כמו הלאם לבריאה ראה הרבה
 תושבי העירות ההם שהיו סוגרים החניות ביום ו' בין השממות ושאל להם על
 מה והסיבו כי לא ירעו רק שמנהג אבותיהם ביריהם לסגור החניות בכל יום
 השבת אז אמר איך זה לא כי בזמן גזירת האכוכי ההם נהגו זה כי אמנת תורת
 משה היה בקרבם ברור הזה היה אילבטיריאו אפיפור וכוה פלא יהיה אסור
 לאכול קום דבר ראוי והגון לאכילת אדם ברור הזה היה איבקיביאו חכם
 ופלוסוף גדול וחדר חבורים רבים ונפרט קפר הפריפריאוכי ובתוכו הפליג
 להודות ולהלל תורת משה : בימי רב חסדא שהוא כמו סנת ד' אלפים פ'
 לברואה היה ברומה קוסטנטינו הקיסר והחזיק אמונתם והדרין אל סלויסטרו
 פפא כל אשר לו באיטליאה והלך ובנה מחדש עיר ביזנטיו ועל שמו קראה
 קוסטנטינופולי ומסס והלאה היתה עיר מטרופולין מהקיסרים עד סנת ה'
 אלפים אל היא אלף ת' לחרבן שתפקה מחמד מלך התוגרמים . בימי סל זה
 הקיסר התחילו ובאו באיטליאה אומה א' הנקרא גוטי ואחרי ימים מועטים בא
 אומה אחרת הנקראת אוקטרוגוטי ואחרת נקרא ויסיגוטי וקצתם נקראים
 ונראלי ככתוב לעיל במלסלת הקסרים והפליגו להלחם עם תושבי איטליאה
 וכרפת וספרד וארכות יון ואז חרבו רומה דפ והמליכו להם מלך בריונה ומס
 עמר ע' פנים ויפלה עליהם יוסטיניאנו קיסר קוסטנטינו באליסריאו סר כבאו
 באיטליאה ואחר כך כרסו סר כבאו הפני ויגרסו מכל איטליאה סנת תפז'
 לחרבן ואומרים הקרוניקי טעלה מספר הכהרנים במלחמות יותר מסך פני
 פעמים אלף אלפים נוסא חתית וכידון לכר המתים ברעב ומיתה טבעית ויס על
 זה קפר בפני עכמו : בימי אבוי ורבא שהיה סנת כמו ד' אלפים פה ליכירה
 וכמו איך לחרבן היה סבור מלכא ופרפ' סוף מביעא שהיה מלך פרס ובקי מאר
 בריני ישראל . בימי קס פלוסוף א' במלכות פרס אשר היה דורס ואומר קיס ב'
 לוקות א' ממזנה על הטוב וא' על הרע וסמו היה מאני ער שהסית והדיח רבים
 שהלכו אחרייו וסבור המלך פלה לחלות פניו ילך עם אנשיו לעזרתו וכן הלך עם
 ת' תלמידיו ותלה כלם ועיין בעקירת ובהק פרסת ואתחנן סמאריך בזה ברור
 הזה היה פאוליני הגמון עיר כולה שבמלכות כפולי והוא היה ראשון לכהנ את
 הפעמונים לקרא האנשים ללכת להתפלל ואחריו נתפסט המנהג בין הכוכרי :
 בימי רב נחמן ורב פפא שהיה סנת כמו ד' אלפים קיב ליכירה היה ס' ירוכינו
 מסקיאונטיאה סחתיק התורה ככתוב לעיל חב' ואליסדרו הפלוסוף ורופא
 גדול המכונה קופיסטס : בימי רב אשי וחבריו שהיה כמו בסנת ד' אלפים קכ'
 כח א 28 1 לברואה

רב אשי רב אחאי רב חנן

לצדיקה וכמו דר לחרבן , הרבה אנשים מאיטליאה ברחו מפני חמת חטילה
 מלך גוטי שהיה אכזרי מאד והורם העיירות ומימי האנשים בחכם לא היה כמוהו
 לרוע . וילכו במחוז ויכיזיאה באמצע הים ופס התחילו לבנות עיר ויקראוהו
 ויכיזיאה . ולא משפטיית כור שהיתה קרובה לירושלם כבנתה ומתמלאה ויכיזיאה
 ובימי' ההם כבנתה גם כן עיר פיררה , ורמנו הפלוסוף הגדול היה ראשון למבא
 החבלים מהכנורות עשויים מגירים , וראיתי בקרויקי עשטן כתלכם בורת אים
 וממנו עם אמה כוכרית ותהר לו ותלד אים ויקראוהו מרלן ויהי חכם גדול :
 בימי רב אחאי וחביריו שהיה בשנת כמו ד' אלפים ר"ע לזכירה וכמו ש"ל לחרבן
 הבית , היה יוסטיניאנו קיסר ברומה חכם ופלוסוף גדול ואסף כל רברי התורות
 ומספטים ודינים עשטן וחברו כל הקסרים שקדמוהו . ואת אשר חברו עבות
 הזקנים שהיו ברומה בימי הקרמונים וחברם יחד על קדרם הנאות אשר ביניהם
 היום והיו תרן ספרים ונקראים היום בכל מלכות ארום תורות אינפיריאללי . אשר
 עליהם נעשו פירושי' רבים מחכמי'ם בכל דור ודור . והוא שלח לזכרנו שר בארן
 להסלים לגרום הגוטי מאיטליאה . וזה מרד בו ועמה עשמו מלך בעיר רויכה
 ויקראם מלכותו איסקרו והתמיר זה המלכות קאר פנים עד בא קרלו מנינו
 ויגרשם ויתן המלכות אל האפיפיור , ובשנת ד' אלפים של' . אלבואינו מלך
 לונגוברדי תפס גליל אינפובריאה והסים עמה לומברדיאה על שמו וישם כסא
 מלכותו בעיר וירוכה ולפעמים בעיר פויאה ויתמידו כ"מ מלכים עליה במשך ר"ד
 פנים עד בא קרלו מנינו ויגרשם . בדור הזה היו חכמי' גדולים בעולם : ובתוכם
 סימקן . בואיזיאו אינפיריאלו היווני . ופירסיאנו : בימי רב חנן וחביריו שהיו
 שנת כמו ד' אלפים מאלט לזכירה אומרים הקרויקי שהיה רעש גדול בכל העולם
 ונפל המקדש הגדול שעשו היהודים בירושלם במכות יוליאן אפוסטטו הקיסר
 עם הוצאה רבה : וביום שאחריו בא מן השמי' אש גדול באופן שנתכו כל הכרזלי'
 שהיו בבנין ההוא ונשרפו יהודים רבים אין קץ . ובדאות הקיסר ווליאנו כל זה
 שלח מקוסטנטינו יהודים אחרים ובנה כל ההרוב . וכתב רבי יוסף סתן ברברס
 הימים שלו . שבדור קרוב לזה עומד בן קטף דור שלישי למחמד כזה לבנות בית
 המקדש וידן אלץ הכנסות גדולות . וראיתי בילקוט פרשת תולדות נבחר סבימי
 רבי יוסע בן חנניה גזרה המלכות מיבנה בית המקדש . והנזכרים הסתדלו עם
 הקיסר ובטל הגזרה . וקבלתי מוקף א' שיט קבלה אלכו מוקפי הדור לסכנו כי
 ירושלם הבנויה להוזה איכה ירושלם הקדושה שנבנו בה סב מקדשות , כי היא
 כחרבה עד היסוד בה' אמשם זאל היא הבנויה באחרית הימים על ידי הקסרים
 וכתן בירי קבת ראיס והוא שהקרומה לא היה קבור בתוכה מוס קבר . ברור
 הזה אומת וסיגוטי שהיו בספרד דרשו בני ישראל מאד ואירקולו קיסר קוסטנטינו
 גם הוא דרף אחריהם הקבה : וגם כתב לרגובירטו מלך ברפת פגם הוא
 יבזור נגדיהם וכך עשה ורבים המירו וידל ישראל : בימי רב חנינא גאון
 וסביריו שהיה בשנת כמו ד' אלפים תמ לזכירה וכמו תקב לחרבן . החחילה ענת

ועל שבתות עד סיומיה

תקנו

ה' תתק"ל

נתני ויניחיה להקים עליהם מכהג הדוכמים . ובהיות מלך כרפת חלוס ועבד
 ופישינו סר צבאו בבור חיל נואים מלחמה וחכם מאל מזקריאה אפיפור סיכתרת
 ממלכות כרפת ויעתר לקולו . והוא המית כפרמה למלך וימלך תחתיו . וזה
 המלך היה סוף ממפחת מירוניקי שמלכו בכרפת כא מלכים במץ סנים מאב אל
 בן בירוסה . בימי רב יעקב שהיה בסנת ד' אלפים ת"ב לכריאה היה ראשית
 מלכות אונגריאה . בימי בר אבא וחביריו שהיה בסנת כמו ד' אלפים
 תרנו לכריאה וכמו סנת תר"מ לחרבן . בא באיטליאה קרלו מניו וברט מלך
 לומברדיאה ואיסקרדו רדיונה . והאפיפור לקח מעלת הקסרות מעל היוונים
 ויתנה על זה קרלו . כי התמידה זאת המעלה מכיאריו הראשון עד קוסטנטינו
 שהלך לעמוד בקוסטנטינופולו במטף ספח סנים בלח קסרים ואחר כך כמטף
 קסרות היוונים בעיר קוסטנטינופולו . מקוסטנטינו הראשון עד כיזפרו היו לו
 קסרים במטף תל"ב סנים . והוא הרעה ליינוביטי למכות עליהם דוכוס .
 ולוניציאני לכהוג דיכיהם ולא יהיו כפופים לתורות הקסרי . והרע סמות לרנחות
 הנושבות וזה המלך היה יפה תואר ויפה מראה חכם גדול ואים מכליה .
 בימי רב יוסף וחביריו שהיה סנת כמו ד' אלפים תר"ב וכמו סנת תר"ע לחרבן .
 היתה אמה ממחוו אינגלטורה שהתכרה והלביטה בגדי אכסי ותלך ל המדרסי
 והפליגה לרעת המושכלות ותלך לרומה . ולרוב חכמותיה הוקמה על כסא
 האפיפורים ויקראו סמה יואץ . ותמלך ב' סנים ה'ארשים . ולהיותה הרה מא'
 מיועביה בהליכתה פעם א' חוץ מביתה וכל עבריה אחריה אחזזה חבלי יולדה
 חוץ מזמנה באמצע הדרך ותלך בן ותמת תכף ויקברוה סס . ברוד הזה סיטבוך
 מלך גוטי היה מולך על רומה וספרד . וכוה ליהודים שבמטף א' ארש ימירו בקנס
 מיתה . ורובם המירו וקבתם מתו בקדושה . ותוך ט' ימים מת המלך וימלך
 שיטוזה והניח לאכוס' סיטבו ללמונתם . בימים ההם בהיות איכריקו מלך כרפת .
 העלילו על יהודי על דבר הרס ויטרפו אותו וכל בני ביתו ויהודים רבים אחרים .
 וכן בהיות דומריגו ממפחת גוטי מלך ספרד באו המורי במרמה ויקחו ממנו
 עיר טולירו . ויעלילו הגוטי על היהודים שהם מקרו העיר לאויביהם והיו רובים
 להרגם והמלך הכילס' סנה אחר כך היה איסקוטו במלכות קינויאה .
 בימי רב ארש וחביריו שהיה סנת כמו ד' אלפים ת"ט לכריאה וכמו ט"ע לחרבן
 היה קמפכו פלוסוף ותוכן גדול . ולרוב חכמתו באצטגנינות תקן איזה טעות
 סמבא בחבורי התכונה טעפה פטולומיאוו הגדול . ביבירב שרירא וחביריו
 שהיה סנת כמו ד' אלפים ת"ט לכריאה וכמות'ת לחרבן . נולדו מריבות גדולות
 בין המלכים על דבר כתר הקסרות תכלית הרברים בהיות ליאון אסכנו
 אפיפור כתן כתר הקסרות על ראש אוטון הראשון מלך אסכנו . ויקחה מעל
 לודויוקו מלך כרפת אשר היה עליהם ק' סנים על ח' מלכים . ותוך ימים מועטים
 מת לודויוקו מלך כרפת כנו' בלי בכים . וכוה כמותו שהמסכה שלו יקה לו לאשה
 אלמנתו ויהיה מלך כרפת . וכן כעסה . ואז נפסקה מלכות כרפת מבני קרלו

219

וכן בשנת תתקלט עלינו מלך כרפת בחיי לודויקו אחיו ועשה פשטים גדולים על
 ישראל עמו בשנת ר' אלפים תתקנ"ז בשנות עיר טולידו ביד המורי נכנסו
 סודרים ערביים בלילה ונגבו הזן עתק מהמורי היו מחזיקים בבית תפלתם
 לכבוד כביאם ויהי בבקר הקיכו הסומרים משנתם ויראו פגבכו ויפחדו ויחמרו
 שרבי אברהם דלקפה העמי בחברת יהודים אחרים גבכו האורז ולזה הרגו
 יהודים רבים והרסו מ' כנסיות והכשאר מהיהודים המירו ואז ברח הלמבס
 מספרד למצרים בימים ההם בפרישי אשר בכרפת טעמו על י' יהודים עשירים
 שהרגו את הנפש והמלך בזה וכשרפו בשנת ר' תתק"ז כעשה הריגה גדולה
 וקרונה בעיר ביברט שבאשכנז ובשנת דתתקמ"ב כטללו כל ישראל שבמלכות
 כרפת כי היה בהם עושר מופלג ורבים נברשו מהמלכות ורובם המירו בשנת
 דתתק"ב בהיות ריקררו מלך חרם בעיר לונררים שבאינגילטורה כהרג בקידום ה'
 רבנו יעקב מאורליינס יהודים רבים אחרים עמו וכשמוע המלך הדבר עשה
 בקמת גדולה ברוחמים ואומר שבט יהודה שבשנת ה' אלפים כ' היה בלונררים
 כמו ב' אלפים בעלי בתים יהודים וטעמו עליהם שזיפו המטבעות ועל זה הרגו
 על זה יהודים רבים ולא יכול המלך להשיגם אחר ולטובת היהודים גרסם מכל
 מ'כותו בשנה הנז' בא על רובירו מלך כפולי מלחמה כבדה עד שלא נותרה
 לו ולשריו פרוטה לפרוע הכבא והיהודים התנדבו למלך כך רב ועמהם סכר
 כבאות ויגרש אויביו ובמיתתו בזה לבנו להטיב ליהודים בכל יכלתו והמלך
 חרם קרא ליהודים כלם וספר להם מצוות אחיו והוא אינו יודע במה יכול להטיב
 להם זולת בהולך כפשותם בנע וסלכן הוא רוכה שימירו תכף ומיד ועל זה רבו
 הפלפולים עד שהיהודים בחרו לקחת זמן ג' ימים לחשוב על הדבר ואחרי
 הדברים רבים נועזו נועדו יחדו להשיב למלך שימירו אבל רכנסם סכל זכר
 וכקה שלהם יתחתן תכף עם כל גדולי המלכות כרכנס' וזה חשבו לשאול
 בחשבם שהשרי ומיוחסים לא ירצו להתחתן עם היהודים אבל כזבחה תוחלתם
 כי המלך הפכיר השרים להתחתן בס' ומעם החילו להיות אנוסים עם ובמטף
 הימים באו במלכות ההוא אנוסים רבים ממלכות קטלוניאה וכרפת ומכנסת
 הגדולה שבכפולי עשו בית תפלתם הנקרא ס' קטליכה וזשנת דתתק"ב בעיר
 ברשאם שבכרפת נשרפו פ' יהודים בקדום ה' חמשים גדולים ועשירים בימים
 האלה תפאו הישמעאלים ירוסלם והרשו ליהודים לעמוד בה' אז נשרפו ביום
 שבת הגדול רפסח בקדום ה' יותר מאתים כפנות בגלילות אשכנז ורבים
 נשרפו מאליהם וכבזיה פלחו יריהם בשנת דתתקנ"ז בעיר נושא שבאשכנז כל
 היהודים נשרפו בקדום ה' ראייתי בספר שבט יהודה כתוב בזרות קשות על המין
 ישראל כימה מקומות ולא הזכיר הזמן ואני אבינס לפיכך ברור הזה כי אין
 כונתי אלא להודיעך כי הית קיים כנו בכל זמן פסוק ואף גם זאת וכו' בספרד
 בעיר חיגון קס נער ח' ויאמר כי כראה לו רמות יונה ימרבית אליו ברוח הקדש
 ויקומו כל רועה באף אליו בגלילות ההם כי בני העיר לא האמינו לו ויאספו יחד

הרמבם ורשי וגזרות

כך כמו ל אלף רועים ויהפכו פניהם נבר היהודים להרנס • וישלחו היהודים אל
 האפיפיור ותוא נזר בקנס חרס שלא יזיקו ליהודים ולא טוה להם • כי נהרגו
 קהלות סרדין וטולוסא ובגבוסוכא וכתפסט הגזירה במלכא אינוגלוטירה ובוריליס
 וקסטיל סרבינו ואגינס ובלומיסי ורבי נהרגו ורובם המירו וזאת הגזירה נקראת
 גזירת הרועים • ואומר האוסקי טוה היה פנת ה אלפים פ לכריאה • בעיר
 ויאנה שבמלכות אונגריאה • הלכו ג כפרים נוכרים לכחוק על מים קרונים
 שבנחל ונטבעו סלקתם ואמרו על היהודי טהם הרבוס הואיל ולא נכחאו • ויטרפו
 ט יהודים והסאר נכולו עם הזכאות גדולות • ותוך טו ימים נהפך הקרם למים
 ונכחאו הנפרים • בימי המלך רוברטו שבירוסלס נכחא אפיפיור ברומה טהיה
 אהב ישראל • אמנס אחות האפיפיור טהיתה נקראת סניקיה טכאה אותם מאד
 והסית האפיפיור סגרגם היהודים ממלכותו • וכך עשה אמנס באמצעות מלך
 ירוסלס הכז כתבטלה הגזירה עם הזכאות גדולות • בעיר מונטסון בחול המועד
 דפסח יצאו יהודים מהעיר לכחוק ביניהם כחוק א פמימי סודר על עיני בחור
 יהוא הולך סביבם וזאת אשר בידו יטכב במקומו וטענו הנוכרי כגדס • ונהרגו
 כל הקק עם בקרופ ה • באטככו בעיר א גזרו על היהודי סימירו בקנס סרופה
 ונאספו כל היהודי להקפלל בכנסת • והסמימו להרוג עכמס בקדוש ה וכך עשו •
 ויש קבלה סכפה ה עליה הכנס כמיז גיבית ונשאר עם קבורי • בעיר סורזן אשר
 בצרפת • הדליקו אבוקה וגזרו על היהודי טבעיר ההיא שבמסך הדלקת האבוקה
 ימירו בקנס חרס • וילך יהודי א בעל זרוע ויאמר למלך עשה עכתי • כזה נא
 להעשות מרודה גדולה ברחוב העיר והפחירני לסרוף אחתי אס לא אחירי • ויעש
 כן המלך וכשהיו עם • היהודי לקח המלך וישליכה על האס וגם הוא זרק עכמו
 באס ונטרפו פניהם • באטככו גזרו בני עיר א סתוך ג ימים ימירו כל היהודים
 עם קנסות • ויצאו היהודי ויהרגו כך רב ממבקסי רעתם וגם נשיהם בחמתם
 הזיתו אס בארבע כנסות אחרץ ונטרפו הנוכרים והיהודים יחד • וכך בימים
 אהם היתה גזירה בעיר פיס • נוכרי א סאל ברקה מיהודי ולא כתנה לו אררבה
 פתקוטטו יחד • והוא טעץ על היהודים סקברו מומר א בקברי ישראל וזה כי
 פתחמול בלילה קברוהו עם והיהודים לא ידעו • ויבוקס הרבר וימכא והמלך גזר
 פלות על ישראל • וילך רבי יהודה ז וירגה אל המלך ויאמר לו קח לך כויר לכך
 וסימיהו בחקך • אחר כך אמר הוכיאהו מחקך • ועם הסבעתו הראה למלך
 ככוויר ככויר כל המעשה איך היה ועם האנסי סקברו האיס ויבוקס הדבר וימכא
 וכתבטלה הגזירה • בעיר מומרואה שבצרפת מכסף האסף בהסבעותיו
 הזירים רבים והרגו זה בזה • ויקומו חברת אויבי ישראל ויקחו לבס ויקברום
 וטענו על היהודים שהיו רוכי להרוג הנוכרי ולקבור לבותם ולזה הביאו המכסף
 לביא עליהם בחברתם • אבל המכסף חמל על הנוכרים והביא ליהודים כל כך
 הזירים תחקיהם • ויקומו בני העיר ויהרגו היהודים ושללס לבז • בעיר סכזורה
 שבספרד נערו הנוכרי נאספו בסוק עם כלי מלחמה לכחוק כנהוג ביניהם בכל

יתקיים המוסק
 סיסמת וט"א
 סיסמת וט"א
 סיסמת וט"א

פנא וילכו על היתורא ויהרגו כל הק' והמלך היה רוצה להנקם מהם ויקומו כל
 העיר ויעירו כי נמצא יהודי א' שהיה רוצה להרוג אותם ולכן קמו הם בראשונה
 ברומה קמו פתאום בני העיר ויאמרו ליהודים שימירו ואם לאו יהרגו כלם ונב'
 ימים המירו טו' אלפים נפשות ואומר ספר שבט יהודה שזה היה במצת האלפים
 קצב בנרנטה היה רבי יכחק המון רופא המלך פעם א' הלך הדושא בעיר
 לכרכיו וא' מהם הפביע חבירו בחיי המלך מיניחו לו ולא אבה ויטב עוד
 ויפביעו בחיי הרופא ההוא ובתורה לו ויקנאו הסומעים בדבר הזה ויקומו כל
 העם מקבא ויהרגו כל היהודים ואומר האוקי מזה היה במצת כמו ה' אלפים
 ר'מח ובמבנת ד' אלפים תתקסב אנפי כבא שהיו הולכים בגד התונרמי לירושלם
 בגלגלו ברית רבות נגד היהודים בגלילות כרפת ואסכנז ואינוגלטוריה ובמבנת
 דתתקסח הרסה פליפו מלך כרפת ליהודים שיטובו לגור במלכות כרפת אבל לא
 ארכו הימים כי נגרמו מחרם קיסר א' בקוסטינופולו נזר על היהודים שימירו
 ולא אבו ויגרס מהעיר וילכו אל הסדות ועמדו ימים שלא אכלו ונכמרו רחמי
 הקיסר עליהם ויביאם אל עיר קטנה הכת' פירה וכרבה שיטבו עם אך בתנאי
 שלא יעשו מלאכה אחרת לא בורסקי במפרד היה איש מהסית את המלכה מיטל
 מאת המלך שיגרס היהודים ממלכותו וכן פעם א' אך טרם סילכו היהודי נמצא
 בו עוון ויתלחו וכתולה הגזירה בימי אפוסוס מלך ספרד הגדול והחכם ממלך
 במצת כמו ה' אלפים באו אכסם להלטיץ ליהודים והיה מלך חסיד ויטר ועטם
 מיכוח עלזה עם פרה טומטו חכם גדול בלטיץ יהודית ולבסוף בין סכיהם כולו
 והיהודים ואבי ראיתי הויכוח ההוא ואומר שבט יהודה שהיה ויכוח על האמוכה
 בין זה המלך ורוץ ויחף יחייא החכם וחשבתי באולי שהיה בן בנו של דון יחייא
 י' ישיא הראשון טכן מתקרב להיות כפי חשבון השנים במבנת ד' למלכו באו
 בוכרים מעיר איסינה וילטונו ליהודים הרבו הכפע בערב פסח והמלך כחכתו
 ימנא היהודים קיים ויעם כקמה במלטיכים בימי דון מנחל בנו העלילו אנפי
 ואוקייה על יהודית שהרבה את הכפע ובמריפות האשה ובחקירה טובה כולו
 היהודים בימי אלפוסכו הנז' דורס א' הזמין ליהודים שיבאו למחר לדרשתו
 ויתחכנו היהודים אל המלך שלא יבדחו לפי מידעו כי רעה נגד בניו והבטיחם
 המלך שלא יקבלו נזק ויהי תוך הרסה התחיל הדורס לרבר רעה נגד היהודים
 ויקס המלך בכפע וילך לו והדורס ירד מדרשתו ויחל פני המלך שיטוב וכן
 פעם א' ואז הדורס הפליג לדרוס לתופלת היהודים בימי רח אפוסוס בן בנו
 מאלפוסכו הגדול הנז' קם בוטאלו מרטיץ ויקץ מהמלך ממנך יהודים עשירים
 שהיו במלכותו וברוב ערמותיו נלגל מכחם הרבר בטבעת המלך והפליג
 עם זה להרע מאר לישראל ולבסוף כהפך הרבר ותלו אותו על עץ אחרי הימים
 בעעכו על היהודים שהרגו את הכפע ויפלא המלך לקרא ליהודים וישאל מהם פי'
 שסוק לא יכוס ולא יפן טומר ישראל והסיכו לו פירוטו ויאמר להם המלך פירוטו
 טראוי הוא פי ה' לא נביח אחרים לכות' ובפניהם נכפני כל שהיו אמר בליג

מעברה

222

מצעורה לא יכלתי ליתן וקמתי מן המטה והוצאתי ראשי חוץ לחלון וסירה מאירה
 וראיתי אנשים נופאים אים הרוב על כתפיהם ושלחתי עבדי אחריהם וראו כי
 הפליכו ההרוב בבית היהודי ועתה מעללים עליהם וראו המלך כזה ועשה פטרי
 ברופאים ההם וליהודים היתה הכלה ואורה במלכות ברפת טעמו על היהודים
 שהרגו את הכפש והביאו עדים פסולים לפני המלך וכמזל אז לפני מורסם מלך
 התגורמים אשר הליו גם הוא בעד היהודים ולבסוף הוצרך המלך כגד רכונ
 לרון ישראל להריבה ואופן מיתתם היתה למי היהודים תוך חביות עם מסמרי
 תקועים מבחוץ וכנסים החורים בפנים ומגלגלים האנשים בתוכם ומתים קם
 במיתה מפונה וכפי דיניה היה חייב המלך להתחיל הוא בעצמו לגלגל החביו
 וכשהתחיל המלך לגלגל הראשונה נפל על הארץ וזו גזר המלך שיביאום
 מהחביות ולא יתרגו עוד והמלך בקס הרבה איך היה וימזל היהודים נקיים
 ועשה משפטים בטוענים בדור הזה היו חכמים גדולים בעולם בכל המושכלות
 ובתוכם אביכינה ובראשית חבורו מהרעוזה נזכר כל מטך ימי חייו ומדותיו
 וחכמתו וכי בן טו פנים היה חכם גדול ולא פהיה מלך שיביאיה מיסואי גם הוא
 חכם גדול ובר פלוגתיה ויא פאויכינה הרבני יואן בן מיסואי גם הוא חכם
 ופלוסוף גדול פיטרו לומברדו פלוסוף וחכם גדול באלקיות וחבר ספר עקרי
 האלם ונקרא אלם מאוסטרו דליסיכוכיאי אורואי הנקרא אלגלן רטר היה
 תלמיד חבר לאויכינה והיה גם הוא פלוסוף וחכם גדול ז' זוהר הנקרא אל
 ספיאינטי היה תלמיד חבר לאויכינה אבוהמר אלגזי גם הוא פלוסוף וחכם
 גדול ומעתי פבחרויו כוטה מאד לאמונת ישראל ואומר בחבורו א' אלן הכב
 חליות היו הקירי ישראל מסכימים עליהם וקורים אותם וכו' פס : בימי רבינו
 פמואל ברבי מאיר ואחיו פהיה סנת כמוד אלפים תתקכ לבריחה וכמו אלף סני
 לחרבן התחיל למלך על עיר פיררה איס' ממטפתת איסטו ושמו מרקיסו
 אורלכרינו ויא פהיה מגזע בני טרווייה בימים האלה התחיל מלכות טרוטרו
 נמכא בעיר פיטווייה סבגליל טוסקנה ב' אחים מורע אטכזי פס א' ייבל פהיה
 מחזיק חלק הקיסר ופס הסני גילפי פהיה מחזיק חלק האפיפוד פאז היו סוכאי
 זה לזה וכך האחים היו פונכאים זה לזה עבורם ולהיותם מיוחסים ואנשי פס
 היו אנשי העיר כחלקי קבתם אחרי זה וקבתם אחר זה ומהם נפשו לה החלקים
 בכל איטליאה אחרי פמות סני אלן האחים בשנת האלפים כב בעיר טיבטוניאה
 בארץ אטכז העלילו היהודים שהרגו בת יורשת והמלך חקר הרבר הטב וימזל
 הכל פקר בימים ההם טעמו על יהודי פהכה הקרבץ ויכא ממנו דס רב ויקמו
 בני הכיר ויתרגו כל היהודים ומעוטם המירו זה כתב האוסקי וכתב ספר טבט
 יהודה שבפנת המו פליפו בן פילף מלך ברפת גרם כל היהודים ממלכותו והיו
 כפלים מיוצאי מצרים והלכב פהיה טו פנים אחר זה מזכיר זאת הגזרה בפסוק
 מי מכה עפר יעקב וקהל טולוסה המירו כלם ובפנת האלפים כ' כומר א' נימול
 באינגילטורה כרי להנשא עסי יהודית סנתלהב באהבתה ויורע הרבר לכבי העיר

222

והיו רוכים לערפס' אבל המלך בחר לעשות הנקמה בדרך אחרת ונוד כי חוק' **ב**
 חרשים ומירו' ואשר מלו הסומר נספרו' ורכים מהם המירו' ויקחו כל בנייהם
 מו' סנים ולמטה ויוליכום לסוף מלכותו למען יסכחו מכהב אבותיהם היהודים'
 וימת המלך וימלך בנו תחתיו ותבף בא על מלכותו דבר ורעב ויאמר ויעבדו כי
 לחטאת היהודים שאינם מאמינים הטוב בא העונם להם' ויעם פני אלהים על'
 חוק הים' על א' ציור צורת מרעה וסמו ועל אחר ציור משיחה' ויקר לכל האנסי'
 בדבריו טובי ויאמר ליה' כי מרסה להם להתיהר ולא יכריח קום מהם לסום דברי'
 אמנם כרו להכיר מי יהיה יהודי' רוכה מהמתיהדים וכנפו באהל מרעה' וקבלו
 עליהם לעשותו ורבים נכנפו באהל מרעה' ואחרי הכנסם היו עם מרכחים אותם
 ומשליכים בים' וכך נסו תמו כלם' ברור הזה היה אפן שהיה חכם גדול והפליג
 לכתובי בחורות הקסרים' בימי סמ' והרמבן שהיו כמו בסנת דחק' וכמו אלף ל'
 לחרבן היה בזכפיאבאו אפיפיור וכוה שהחשמכים יסאו כובע ארום לפי מעלתם
 ואחריו היה בזכפיאלו עפה וכוה לעשות חב היובל בכל ק' סנה' אמנם שאולו עפה
 ב' כוה לעשותו בכל כ' סנים' בימי הרשבא שהיה כמו סנת האלפים מ' לבריאה
 וכמו אלף ק' לחרבן' קלימינטו אפיפיור יסא מרומה והלך לעמוד בעיר אויביו
 מכברפת ועם התמירו האפיפיורי כסא מלכותם ע' סנים' וזה הפעה חבר דתות
 ומפטיס רבים פערין נקראים על שמו קלימינטינה ויש בהם פטיס רבים נגד

היהודים' ברור הזה התחיל כת הרוכבים והמלכים נתנו להם עיר רורו ואחרי
 שהמלך חונד תפס העיר נתנו להם עיר מלטה' בימים האלה בכפר כינטובלי
 קרוב לרמה יבא מן הים רג כרמות אריה ויתפסוהו האנשים ותבף בעק בקול
 גדול' ברור הזה היה פרא ארלטוטו סחבר הקונקורדאנכי בלסון לאטון' והיה
 פרא טומאטו סנעשה אחר כך קרוס' ואלבירטו מאניו' וברור הזה היה ראשית
 מלכות בית בוכזאה במנטוה' בימי האלם שהיה בסנת כמו האלפים כ' שהוא
 כמו אלף ק' לחרבן נפלו מן השמים חגבים רבים ותבאם הארץ ובלגל מגפה
 גדולה באיטליאה וכתפטה המעט בכל העולם ויאמרו כי לא נסאר מכל הילורי'
 המעפר' ברור הזה התחיל אמורט מלך תונרמים מכהב הייבירי' והוא
 פטולח פקידים בקכת מלכותו ולוקחים נערים קטנים נוכרים מאכל אביהם
 היותר נחמדים ויפס ומביאם בחצר המלך ביד אנשים חכמים שמלמדים להם
 חמיות ואמניות ואחר כך עושה אותם תונרמים והם נאהבים למלך כאלו היו
 בניו והם שומרי משמרתו ונאמנים אצלו' בסנת האלפים קח וכמו אלף ר' לחרבן
 פוליפו מלך פרפת הבר את ישראל מאר' וראיתי בקונטרס יסן שהיהודים הלכו
 להתחנן לפני סר אחר חפס ואהובם מאר וכחכ למלך אגרת לתועלתם' ובתוכה
 היה אומר שאין לחזיק ליהודים על מיתת המשיח מלך למלך שזמר פדס לאזהבנו
 שישמרהו וכוה סכל מי שיכנס בו בלי רשותו שיהרגהו ויהיה היום בקס המלך לכס'
 אוהבו אם שומרהו כראוי ויתכבד וילכס בגדים אחרים ויבא אסר הפרדס לכנס
 בחוקה והסומר לא רכה' והמלך היה אומר הכיחני כי אני המלך' ויאמר הסומר

המלך ישתן קטולא שרי
 רוכי וע' קטולא שרי
 ר' ר' ל' א' ח' מ' כ'
 וקראים באטונר רוכבים
 וקראים אקין ברך ק'ו סוף
 עיניו כ' אבטני אק' ר' ע'
 אב סולטון סולטון אר'
 סולטון אר' ר' ע' ע' ע'
 מ' ק' א' ר' ר' ר' ר' ר'

מ' ק' א' ר' ר' ר' ר' ר'

סקר אחת חזבר וליך לך כי לא תכנס סכן הוא מצות המלך וזו רצה המלך
 להכנס בחוקה וליך עליו והסומר ויהרגהו כך הוא הנמשל ביהודים הקיבה כתב
 בתורתו חכמי הארץ לא יחיה לך אחרים אחרים על פני ונסמרתם מאד
 ולכפנותכם פי לא ראייתם כל תמונה כי לא יראני האדם וחי כי יקום בקרבך
 צביא או חולם חלום וכתן אליך אות או מופת לא תשמע אל דברי הנביא ההוא כי
 ענפה האליהם אתכם וכו' ופוקים אחרים כאלה וכסבא משיחנו לעולם בא
 ברמיון ארס והיה אלוד ויהרגוהו היהודים כמזוה עליהם יואין ספק שאם היו
 גורעים בודאליהם אור לא היו פושטים בו יר ולכן תמצא סלפתיר יומיעם וכו'
 בענת סמו האלפים ק' היו ברות רבות כלליות כגד היהודים כמעט בכל העולם
 בארגון קטלומיאה ברכלוכה וטרוקה מולטוכה וסליקוכה בפרוויכנה ומוסקן
 וזיליריה ובאויסקה ואסכנו בשנת כמו האלפים פ' היה דבר גדול בכל
 מלכות ספרד ורבים היו עומדים חוץ לעיירות ויהי היום בעיר אחת טענו על
 היהודים שהיה ירס עם המזכרעים שחוכה לארץ שחיו סוכאיהם לפי שלא היו
 מולחים להם חוכה דו מחיתם הואיל ולא היו יכולים לסוב בארץ באופן סכתפסו
 היהודים ושם עמרו ט' ארשים וכתאמת אחר כך כי סקר דברו על היהודי ולכסוף
 טענו ע"ה ער האמונה תכלית הדברים כמרפו וכחרבו טו אלף כפשות בקרוס ה'
 וזה בקרא גורת המזכרעים וזאת הגזרה כתפשה גם כן באסכנו וקטלומיאה
 ופרוויכנה כן מחאתי בספר סבט יהודה ובשנת קיג יהושע הדולקי מסקרא מס'
 ירגליומו רס' פי הסיב מהאפיפיור להביא לפניו חכמי ישראל שיהיה רוצה להראות
 להם כיאת המשיח וכן האפיפיור הביא מספרד אנשים חכמים ובתוכם הרר
 טוררוס ק' חייו ופלפלני ימים רבים לפני אפיפיור וטרים רבים כנראה בספר סבט
 יהודה וכן אחר כך כגד על היהודים להסיב הרביות סלקחו ובאו יהודים כגד
 פרה פייר לפני הפפה על זה שהיה נקרא מקונו פיוריכטימו וכפטריו היהודים
 ובשנת הקו פיליעו מלך כרפת הכריח היהודים להציר בהרס אב רובס המירו
 ובסוף תפע סנים מת המלך במיתה מסוכה כי כפל מההר וימלך אלואיש כנו
 תחתיו והרסה ליהודים לסוב ובסוף ז' סנים לבקשת עמו כגרפו מחרס וקרלו
 המלך בן בנו החזירם ואחריו מותוקמו עמי הארץ וימיתו קכתס וקכתס גרסו
 ופללס לבו בשנת הק' כח היו גזרו כגד היהודים בעיר בררס ובשנת קלה בעיר
 בילקיירו בשנת האלפים קכט היה במלכות קסטיליאה וליאון מזרפת ברות
 משוכות על היהודים וכל הקללות כתקיימו בהם וכפרט בעיר טוליטולה מתו
 ברעב בסני חרשים יותר מעשרת אלפים כפשות והכנים רחמינות בשלו ולריהן
 מהבהבות הכמה ואוכלים אותה והרבה קללות כחרבו בקרוס ה' בשנת קין
 סעלילו על קהל טורה ולוגריט וקירואץ וכורגס ובמלכות ארגון ולוכנה מיוריקה
 וכרכילונה ורובס המירו וקכתס ברחו וקכתס כחרבו וכומר שהיה מתורה
 למלכת ספרד גלגל ס' אמלכס תגרס היהודי וסבב אברת קהל יירוכה וכרכילונה
 רוב מלכות קטלומיאה וארגון וליכנה ומיוריקה ולכסוף כתפסרו היהודים
 לפרוע

225

לפרוע כך רב ממצות וכולו זמנא עון בטוען והמלך תלה אותו ובלאמצות
 תומד א' ככולו היהודים הפרעון בשנת ה' אלפים קמ"ט היו צרות רבות ליהודים
 בעיר פרסה ואומר ספר יוסיפן שבשנת קמ"א היה גזירה גדול בקטלוניא
 וקטלוניא זארגון והמירו יותר מאתיים אלף נפשות ונתנו סיבה על ערב
 אנשי ישראל עם כצרות כי הכני' הרבו חבותיהם וכבר הזכרתי זה ברור הלא' ש'
 בשנת ה' אלפים קמ"א היה גרום כללי בכל ארצות כרפת לא נשאר פרסה וקטס
 הוצירו עבור עשרה בשנת ה' אלפים קמ"א היה מפנה חזקה בבל גלילות אשכנז
 וערוונכה וקטלוניא ומישראל לא מת א' וטעמ' מהיהודים הטילו עם בתימות
 וגלגל עליהם צרות רבות וראיתי אגרת ארוכה שכתב רבנו חסדאי קרניסק
 המספר באורך ועם הזמן מהרבה צרות וגזירות והרבות שהיו בגלילות אשכנז
 בשנת קכ"ב ובפרט הרבות כל זרע ה' אלפים ותלמודיהם כי בנחחו האריות לא
 העתקתיהם כלם רק בקוצר בשנת קמ"ט נחרנו בעיר פ רב מאתי נפשות ובשנת
 קמ"ו מלכת בון פורטו לקחה כל הנערים והטבילם במים א' אם אמרתי אספרה
 לכם רבי התלאו' מלאכו ישתוממו רעיוכם האמנם אערוך לפניכם סלחן הרעה
 מצוטרת ראש ולענה בקברה והרברים כהניתן להסביעם מהרות לענותם
 ולהשקותם מיון עבובינו ואם אשוב כבר הוגד לכם הרבה אכתוב אותן
 בתכלית הקביר על הסדר רח תתן סנת הק"ב היא שנת אלף סכ"א למרבן דרך
 ה' קשות האויב על קהלת סיביליא רבתי עם שהיו בס' כמול' או' אלפי בעלי
 בתי הכיתות אגם בשעריה וחרגו בס' עם רב אך רובם הוצירו ומתו לסמעא'
 מהטף ומתנפסים והיו מסילות היהודים יושבים ברר נדבים מתו על קדושת ה'
 ורבים הללו ברית קדש' משם יבא אש ותאכל ארצו הלכנו העיר הקדושה קהלת
 קורטובא גס עם המירו רבים ותהי לחרבה ובים ברה ותוכחה וים סהסכלו בו
 הכרות ז' תמוז חזת ה' נתנה על עיר הקדש אשר משם תבא תורה ורבר ה'
 הוא טוליטולה ויהרגו במקדש ה' כהן וכיהא שמה קדשו ה' ברבים רבניה הם זרע
 הכתר והנכחר זרע ה' אלף זל הם ובניהם ותלמידיהם גס לשם המירו רבילא
 וכלו לעמד על כפסם על שלש אלה רגזה ארץ מלכר קהלות אחרות סביבותיהם
 בא משפרם כמו עיר וכל זאת אכתוב פה על משבר והיה לנו יומם ולילה למשמד
 ויהי בשביעי לחרם אב בלע ה' ולא חמל בקהלות וליכנה כמו אלף בעלי בתים
 ויהיו המתים בקדושה כמו רב' אלפים והנשארים הרחנכו ומלטו מעטו ורובם
 התרו' משם שפתה הנגע בקהלות מיריקה העריכה לחיף ימים ישכון ביום רח'
 אלול באו פריכו וחללה בזוה' שלמה ועצמות כמגדלה שאין בה רבו ומתו בקדוש
 ה' כמו' נפשות וכמו תת' כמלטו במגדל המלך והנשארים הוצירו' ויום שכת'
 אחריו ספר ה' ראש חצותו באר מקדשו ותלל בור תורתו הוא קהלת ברכלוכה אשר
 הובקעה ביום ההוא ובא משפר ההרובים כמו קל נפשות וכל יתר הקהלות נסו
 אל המגדל ושם כמלטו והאויבים בזו כל מסילות היהודים והכיתו אש בקבתם
 ויר משהו המדינה לא היה במעל אך התאזר להכילם בכל וכלתו ויכלכלו עם

היהודים בלחם ובמים ויאזרו לעשות טעמים באכסים המושעים אזי קם שאין
 דלת העם והמוץ רבה על ככברי המדינה וילחמו עם היהודים שבמדל עם
 קמתות ובלקטראות ויכוס ויכתום שמה במדל ורבים קדשו את ה' ומהם רבים
 משחטו עמם ולא הביעו בחכי המדל עד שנעשו אברים אברים וקחתם יאזו
 ברחוב ושם קדשו את ה' וכל השאר המירו רק היו מעטי' שמלטו בערי הסגני'
 נער יכתבם אך הם מהכבדים וברוב עוונותינו אין היום בכרבלונה איש אשה
 בעם ישראל ויכנה וכן בעיר ליריה מתו רבים והשאר המירו רק היו מועטים
 שמלטו בעיר גירוכה תורה וענה במקום א' קדשו ה' ברבים הרבנים אשר
 היו עם מלא המירו בה כי אם מועטים ורוב הקהל כמלטו בבתי הערונים והם
 היום במדל סוף דבר במלכות וליכנה לא כשאר יהודי זולתי במקום א' הכקרא
 מורבירו ובמחוז קטלוביא לא כשאר בלתי בערי הסגנים והפחות מלא שלחו יד
 בהם בכל המקומות אחרי ההשמדלות הנמרץ והפזור הרב מכל רכושנו לא כשאר
 לנו בלתי גוייתנו ובכל זאת לבם יהנה אימה ועינינו אל אבינו שבשמים כפואות
 עד שיחוננו וירפאנו מתכאובנו ואל יתן למוטו רבלינו עכ' בשנת קע"ט בארץ
 חטוב ופטיב ובריטוביה כהרגו בקרוס ה' יותר מן אלפים כפסות ויותר מתק'
 המירו בעיר לוזיריש טענו על היהודים שטבעו אשה הרה ובכח יסורים הדרו
 ונהרגו רוב יוסבי פרוויכסה וכתב רבי שם טוב ז' שם טוב כי בהיות המלך דון
 איכריקו נער כהרגו הרבה קהלות מעמי הארץ מכה רבה לא נשמע כמוה
 בפייליאח וקורדובה ואיזנה וכל קטלייא' אנה היא אנדילוזיאח ומגרי' נטקס
 ואוקיייה ובואיטי וקטילמבם נמוכיוס וטוריקוס ואסקלונה ורבים המירו ובמי
 דון ויזן בן איכריקו ברו על הנותרים שלא יעשו רבית ולא סחורה מענינו אוכלין
 ולא ירפאו הרופאים ולא יקנו בתים ונחלות ושיטאו סימן וראיתי בקרויקי' שלא הם
 שבעיר פרבה כהרג כל הקהל ההוא בקרוס ה' ויוכיאו המתי' מקבריהם וישרפום
 בשנת הקע"ט פחד היהודים שבאיטליאה פן יתחדש עליהם גזירות כמו יתר
 אחיהם המפוזרים בעולם ויקהלו ויעמדו על כפסם בעיר כללי בעיר בולובייה
 ובשנת קצ"ח נעשו פנית בעיר פורלי ונעשו גזרות ותקנות הרבה ובחרו אכסים
 וישלחו אל מרטין אפיפיור ברומה והשיבו בולה אינפוימבטה עם הרבה תנאים
 טובים לישראל ונחתמה מיד הפשה מרטין סהיה פפה ר"ח יד פיברא' קפ"ט שנת י"ב
 למלכו כי טו שנה מלך ואומר תרומת הרעץ קי' רמא כי מיוס' סיון עד ט' ניסן
 קפ"ח היה גזרה כללית בגליל אסטרייך ובשנת ק"ב בעיר אטיפי שבפרוויכסה
 ובסיסן סמב אומר שבשנת קע"ו היהודים שבאטכנו פרעו חמסית רכושם כדי
 להעביר הגזרו ברוד הזה של מלך פרס ליהודי' למה אינם עובדי' הארמה כיתר
 האומות ולבסוף בזה אותם לעמד בכפרי' ויאמר א' מועצו הסכלת עשה לפי
 פי יהודי' רבו ויתעשרו ויותר טוב שתביאם בעיר ושלח כרוז סיוכלו להזדווג
 ולאכול אתנו כעם א' וירעתי בודאי שבמטך ימי' מועטי' ימירו וכהיה לאמונה א'
 וכן עשה ובעונותי כאשר רמה בן היה וירל ישראל מאד וכן היו גזירות משונות

בגליל

עו ע ע

224

הראש וגזירות רבי יצחק קאפוטין קטו

בגליל ברבריאח' בשנת ה'אלפי' ק"ג ויא' שנת תע"ב קס פדה ויכינו דולוכה מכת
 דומיכנו ויא' שהיה מומר ויהיה נאהב ממלך דין שירכנו דארבון להיותו א' מה'ב
 דייכוס שהעלוהו למלוכה ויקת נגר היהודים כל יושבי הארץ ויהרגו יהודים רבי'
 איך מקפר וישללו את ממונם כי היה רב ונשרפו כל כתבי הקדש והכספין וזכרנו
 בתי המדרשות של הגאונים וקנינו ז'ל' וכתפטה זאת הגזרה בגלילות איטליאה
 וישימו בספרד חקירה גדולה על האכוסים עד היום הזה ובענת קפה מלך
 פורטוגאל שהיה נקרא דין יואץ כעם על תושבי עיר סיבטה תושבת בים הקצר
 המכריל בין קסטיליא ואפריקה באמרו שקבלו היהודים והאכוסים שגרם הוא
 ממלכותו ויזכר על העיר ולכדה בימים ההם אויביוא הפפה גזר על ישראל א'
 בולה עם ז'ב תכאים נגר היהודים וכתוכס גזר שבקנס חסרון כל ממונם פוס
 יהודי לאילמור בתורתם זולתי בתורת משה ובראות היהודי פאין רוב הזכור
 וכולים לעמד עם הגזירות ההם עשו זער כלל מכל היהודים שבאיטליאה בעיר
 טיוולי וזאת כך בעיר רוינה והשתדלו על הדברו עם הזכאות רבות כתבטלו
 בשנת ה' אלפים קמ"א הכירו הנכודים הפכונם שהיה מקצר אנוכטו והתחילו
 ללדיית משיחם בדור הזה טמבורלאץ מלך טרטריאה אסף כל בבאזו שהיו תר' אף
 אכוסים ות' אלף רוכבי סוסים ובא למלחמה נגר המלך תוגר ביאויטו וגם לו היה
 כמו ת' אלף סבירים ויערכו מלחמה גדולה וימותו יותר ממאת' אלף וכתפס חי
 ביאויטו ויאקרהו בשללאות של ברזל וישימהו אוכל תחת פלחיו אבל רגלו כל
 ימיו בדור הזה התחיל רוכס ראורכיכו למלך עליה ובו היה הפלונק והחטס
 הגדול קוסימו די מדיכי והיה מדיכי גדול ועכתו כעפת אחיופול ויוואן בוקאזו
 פלונקף וחכס גדול בימי רבי יצחק קפכטון וחבריו שהיה שנת כמו ה' אלפים
 ק"ל ליכירה וכמו אלף ר' לחרבץ לורויקו דוכוס בויורה גרם כל היהודי ממלכותו
 בדור הזה לורויקו שפורה המכונה מורו החוקר' שהיו במלכותו דמילאץ העלילו
 על ספרי היהודים והוכרחו לזקקם ואכי ראיתי מהזקוקים ההם בשנת רטו
 בארץ סלמנקה נהרג בן קזרח' שהיה עליו ככסין רבים וקבר תחת א' המיח'א
 זה חזירים מכאזהו וטעמו על היהודים ובאמצעות הכורף שקיס הככסין כתבלה
 הדבר וככלו בעיר סיבוביאה טעמו על היהודים ונהרג דין מאיר דופא המלך
 עם כל היהודים ובביזה פלחו ירם ומהכסניות עשו בתי תפלסם ראיתי בשבע
 יהודה ומקומות אחרי' שזשנת ר"כ יוס ט' באב ער שנת ר"כ כמפסן גזירות רעות
 על המין ישראלי בארכות סבויה ופיאמוכטו ולומברדיאה פרוויכסה וכיכיליאה
 זאשכנו ופורטוגאל וכבארה זנסולי בימים האלה המלך תוגר הרפה לזקפי
 ויכביאה מיחיקו בקוסטנוניה מורפה פלהם הכקרא ביילו בדור הזה ניקולה
 מיכוביסו ויא' שהיה פרוויכאלי ויא' שהיה אשכנזי מארינוכטו מכא בחכמתו
 מעפה הרפוס וסוחר א' מיכובה מכא לומה דרניקה במחוז אלטירה כי מבראשונה
 היו מביאים אותו מתוגרמה בימי הרב רבי זוסף גיקטילינה וחבריו שהיה
 שנת כמו ה' אלפי' ר"כ ליכירה וכמו אלף של לחרבץ בשנת ר"כ המלך פירדיכנס
 ואיזבלה

ואחזיקה אשתו עמו מלחמה עם הישמעאלים שבברנטה ויתפסו * ובטובם פו
 ליהודים שכל מלכותם שבמטך זמן קטן יבאו מארצותם שהם קטליהם זכרה
 וקטלונאיהם וארצו וברנטה וכיליהה * ותפסו טוליטולה אמרו כי לא במחאו
 במיתת מסיחם כנראה כתוב על אבן גדולה שכרוכ העיר אשר כתב הנמוץ
 קרמוץ מאד והעיר סיהורים שבטוליטולה לא יבאו משם בכנין הבית פני ולא
 כמחאו במיתת המשיח * ולא שנה להם ולא אל יתר היהודים שיש התכבדות * ויבאו
 משם עם מאות אלף נפשות והיה שנה מתוכם יותר מאלפים אלף אלפים דוקטו
 כמו שמעיד הרב הגדול אברבנאל בהקדמת ספר מעיניו הישעיה סלו * והכל הלך
 למינון ולרוב לחבותם עבוד עונם המתה הלכו באונות באסם מחאו קצתם
 לאפריקה * ואסיה * וארצות יון * ותברמה * ונתקיימו עליהם כל התוכחות
 שנתורת משה * ואמר לך א' מכל כך מעשים רבים ורעים שאירעו להם כי רבו
 מעשר * בעל הבית א' מופלח מהרות בא' מאי הים היה לו אביו זקן מילג עטוף
 ברעכו זה ג' ימים שלא אכלו * ויכמרו רחמי הבן כי לא היה לחם ושמה סכמרו
 ערום ועריו * ויקח בכי חירו הקטן וילך להעיר הקרוב לו * וימכור הנער לאשה
 בלחם להשיב נפש הזקן והיה בטוב אל אביו עם הלחם וימכרוהו * וימכרוהו
 בגדיו וישיב אל האשה עם הלחם לקחת בנו * ולא אבה הנחתום להחזיר הנערה *
 ויבעק היהודי בעקס גדולה על בנו ולא היה לו מושיע * ואירע לגולה מעשה אחר
 כזה זקן וזקנה זבתו ויהי מאד * בהעדר מהם מקום ללון עמרו בדהם בלילה
 ההוא * ויהי בחגי הלילה יבא סודר ויענה הבחורה ויבז כל סלס * ותוך שעה
 יסב הסודר והמית הבחורה באמרו שמה כתעברה ממנו * ואין רכזו סודרו יטאר
 בין היהודים * ורבים כאלה ארעו לבני הגלות הזה לאלפים ולרבבות אשר קתם
 תמכאם בהקדמת המייט בני מערכת האלקות וקתם בספר שבט יהודה *
 ובהקדמת ספר מלכי לאברבנאל * ואז מלכת איזבילה הכבירה עול החקירה על
 ג' אומ' האלה כי המירו מהם למען לא יכחו עשרם כמעט שלים היהודי * וכמכסה
 רדיעת זאת החקירה בעעם הראשונה הזאת כמו ארבעה שנים * ורע כי החלק
 שבו ללכת אל פורטוגאל היו כיון שלם מאות אלף נפשות אשר על זה נעשו כוערו
 יחדו כל היהודי שבמלכות פורטוגאל כדי לתת קרר אל ביאתם כי כלם היו עניים
 מזרזים * ואחרי הרברים הרבים שהיו ביניהם * בחרו להשתדל עם המלך שלא
 יכוחם להכנס עם למען לא יבזו רוחם עם המלך * וזה כי קבר וקטן זה המלכו
 להכיל סך העניים כאלה * ובשמוע הסר דון יוסף * יחייא אביו של האזן אל
 אל לבק בעקה גדולה על זה כי איך נכעול דלתי הישועה לעניים ולתת בידם חרב
 על ההמרה * ורבים רבים כאלה * ויותר טוב להוציא חמי מתוכם ולמכא בידם
 לדרסם סיכנסו * וילכו משם אל פיסותלכות אחרות * ולא אבו היהודים לשמוע
 לקולו * באופן שהוכרחו הגולים להתפטר עם מלך פורטוגאל סיניחם לעמר על
 מלכותו וסאם * וברך להם ללכת חובה קתם או כלם יתחייב המלך לתת להם
 חנית כפי כרסם והתאו יאפרעם * ומעתה כל תכנסים במלכותו יפרעו ב'

דוקטו

זינקטן לכל נפט • אחרי וימים תועטים לסבת מופת מבלה מס • בחרו רבים
 מהגולה ללכת להם ויטאו מהמלך איכות ויחכם המלך לחקור אם כל אנשי הגלות
 פרעו מכסם כפי פטרם • וימא רבים מהם בלא פתעו • וימלא עליהם חימה
 ויקח לפרעון להיותם עניים את בניהם מבנים עד יוולידם אל אי אחר הנקרא
 ס'טומי אשר היתה ציה בלי טוב לסיבת אלגריי סהם נחמים וטרפים ארסיים
 הממיתים וזה כי היה רכזו להמיתם האי הסיח ולא סוה לו כי רובם מתו מן
 הנחמים וקבתם ברעב ומעוטם נכלו ואחרי הימים נמצאו כמו מאתים נסים
 מהגלות הזה שנכלו במעברות פים וכלם היו עגונות כי קבתם זקוקות ליבם
 וקבתם באלמנות חיות ונתיטבו כלן בבית אחר ומפרכות עכמן ממעס' יהיה
 והמותר להן היו כותנות לבתי מדרשות • וכראות הסר זקמינו כי לא קבלו חברנו
 את עבתו וגם ראה פני המלך רע עם מין ישראל • וכאשר כתוב באורך בספר
 הימים לתולדות בני וחייו הלך לו לאיטליה עם בניו וכאשר חשב כן היה כי מלך
 פורטוגאל דון מנואל כרזא קרי בחיל שבמערך זמן מועט כל היסורים ימירו ואם
 לאו סילכו להם • והיהודים בחרו ללכת • וכטמוע המלך כי הולכים הם וידע שרוב
 העושר והחכמות היו בין היהודי ואם ילכו יסאר מלכותו כמנלה שאין בה דגים •
 מלח לקרא כל העלי בקים ואמ' להם כי רכזו לתת להם איכות וכידה לדרך עד
 כי ברברים טובים הכניסם בחכרו הגדול סהיה נקרא איטליהם ויביאום לפניו
 זהתחיל לדרוש להם ברברים טובים סימירו • וכראותו כי אין רכזם להמיר לקח
 כל שבחורים ויביאם אל בית תפלתו ויזרוק מים עליהם ויסם סם כל אחר מהם
 כרכזו ויחלקם בבתי הנזכרים ללמד להם תורתם ויבא אחר כך ל הזקנים ויעם
 להם כזה • ורבים הגילו עצמם בבורות סיחין ומעדות וימותו במיתות מסונות
 ויהרגו זה לזה למען לא ימירו ובסנת רסו אנשי ליסבונה סיו סוכאים האנוסים
 ויארמו למלך ספכות כל הרעות הבאים במלכות היה לפי סהאנוסים לא סע
 סומרים התורה ויקומו סני אחים רס' רומיניו וכידם כלם ויבעקו בעיר ויארמו
 בואו לקום מסיחנו ויהרגו יותר מר' אלפים אנוסים עם אכזריות גדול עד סהיו
 ספליכים מהחלונות הסמים הנות על הרמחים ואלמלא סהמלך חיל עליהם לא
 היה כסאר פום אנוס ורע ישראל במלכות הסוה ומגלות פורטוגאל גס כן
 כתפירו בארבע כספות הארץ ומהם באו באיטליה וקהל רומה נדרו לאיפיניור
 אלף דוקטי למען לא יכוח ליהודים ספרדים לכנס בארצו ויבעם האיפיניור עמהם
 באמרו חיק אתם אכזרים על אחיכם • וגזר סהם וכו' מארצו ויכנסו האכזרים
 ספרדים תחתיה • והזכרו להוביא ממון רב כדי לבטל הגזירה • ותוך ימים
 מועטים נעשה גרום בתלכות ארגון וכבארה ופרוויכס • וכלם אפי' סהיו גורמים
 היהודים סיו סוגרים מלפניהם הדרך למען לא יסאר מלכותם ריקס • וזה כי סיו
 בני ישראל רבים ועסירים וחכמים • באופן סהזכרו להמיר נגר רכזם ורבים
 קרסו ס'כמה מינו מיתות • ובסנת ס' אלפים רכז דון יואץ מלך פורטוגאל סלח
 לקרא חוקרי על האנוסים סבמלכותו ותכבד כח החקירה עליהם מאד עם סרפת

הגופים

מפתח

מפתח ספר יחיא הנקרא גם
בן שלשלת הקבלה

אופן קבורת האבן • תמונה למה יוסף
לא הגיד לאביו מעמו • סס עב
לוי • וסרח • ועא • קהת • עמרם • דף יא
משה ועניינו • וחטאו בכור ואהרן ד' יב
טעמים על איחוד משה בהר סיני ג' ע
סס עב • דף יג
איוב בלעם יתרו ועניניהם ועא רביס
סס עב
יהושע ועניניו • ורחב • דף יד
פנחס • עתניאל • אהור • סמגר • דבורה
וברק • גרעון • אבימלך • תולע • יאיר
יפתח • אבכץ ועניניו • בועז • ורות
אילון • עבדון • סמסון ושם אמו • סס
עלי • סמואל • מואל • ודוד ועניניה • סס עב
אחיה הסלובי • סלמה ועניניו • ואופן
עשרו • דף טו
תבנית המקדש וכסאוי • וכתב קונסולו
הרומני על עבודת המקדש
ותפארתו • סס עב
רחבעם • אקא • יהושפט • ירבעם • כדב •
בעשה • אה • זמרי • עמרי • דף יז עב
ליהו ועניניו • יהורם • אחאב • אחזיהו •
יהורם • דף יח
ליסע ועניניו • אחזיהו • עתלה • יהו סס
יהורע • יואש • יוסה ועניניו • חנוש
במלכי יהודה • סס
זכריה • יהושע • עמוה • ישעיה ועניניו
סס עב
עוזיה • יוחס • יואש • ירבעם • זכריה •
סלוס • מכחס • פקחיהו • אחז • פקח
בן רמליהו ועניניו • וגלות ישראל
הושע בן אלה • וגלות ישראל • סס
חזקיהו ועניניו • מבסה ועניניו
סס ותפלתו
מיכה • יוא • כחוס • חבקוק ועל מה נק'
בזה העם • כפניה • ירמיה • חמוץ
יחסיה

פירוס לכבוד המחבר
עטר תועלות בהקדמה ושהספר נחלק
לב' חלקים וחלוק הדורות • דף ג
ארס וחרוסים • דף ו עב
מי היו המלכים פירדו מהשמים • סס
י' כולרו מהולים • סס
איך היה אורך הזמן שחיו הדורו ראסני'
והרבה רעות על זה • סס
מת • אכוס • קיץ • מהללאל • ירר • חנוך
מתוסלח • ז' ק' פלו העולם • למך נח •
ושם אמתו • חרוסים על התיבה
דף ז עא
ראסון לתקון כלים לעבודת הארמה
סס עב
ה' אכסום ראו עולם חרם • סס
סס • ארכספר • סלח • עבר • סלג • רעו
סרוב • כחור • תרח • סס
אברהם • סס אמו • מיתת סרה •
חרוסיס עליו • סס
חליעוד עברו מי היה • וכף הגר • דף ח
כביאי • סנתכבאי • קודס ביאת אברה • סס
חרוסיס על לוט • ויסמעאל • סס
ואכסי • קראו • בסמות • קודס לירתם • סס
ט' כככו • בנ' • חיים • סס
ז' לא סלטה בהס רימה • סס
יהודיס שהרפיסו מטבעות • סס
זריקת אברהם בכבסן ותסובה למה
לא פרסמה התורה זה הנס • סס עב
יכחק ורבה • וחרוסיס בהס ועסו • דף ט
יעקב • ור' בסיו • ויב' בכיו • וחרוסיס על כלס
ולידתם • סס עב
ראסון לעסו ארמיה על סס משפתו • ד' י

מקמים יתואחז	מס עב	מפריס חבורים רבים סלא נודע
ברוך יהויקים יהויכין מי היה בן	מס עב	המחבר ועא
קירה וחבורו וחבורי חנוכי אחרים	מס עב	רב חנינא רב ושמואל וחכמי אחרים
מנמכאו	מס ודף כ	גמר ירושלמי ועא
בדקויה ועא	מס	רב יהודה וחכמים אחרים דף לר
מאלאתיאל וקדר בחדת הנטיחוי בבבל	מס עב	רב חקרא וחכמים
ועא	מס עב	אבוי ורבא רב נחמן וחכמים
עזרה זרובבל ועא רבים וכנסת	מס עב	רב אסי ורבינא וחכמים דף לה
הגדולה וכבוד מעשו מלכי האומות	מס עב	מרימר וחכמי רב יוסף וחכמי מס עב
לבית סני	דף כא וכב	חתימת גמרא בבלי סף המסכתות
שמעון הכרית ועניינו	מס וכב	ופרקים מסכתות טאכיס בזה
אנטיגנוס יוסי בן יעזר וימן העתק	מס וכב	הגמרא
תורה בלסון יוני וחף היה מעטה	מס וכב	רב אחאי רב חנן רבי ינחאי
באורך וספרים רבים מחזוניות	מס וכב	מר הונא
מנשרכו בבית מרמס דף כד	מס עב	רב חנינא רב יעקב הלכות גדולות
יהודה בן טובאי נמי היה תנא רבי ליהוי	מס עב	רב מרי כהן בר אבא רב יוסף
ועא	מס עב	קדור רב עמרם רב קימיו רב
והוטע בן פרחי ועא ומעטה	מס עב	אהרן אלרד הרני וסחיטות
חממוכאים ויהודית והמשכות	מס עב	וחרוסין דף לו
מלכותם ומלכות ארורום מס עב	מס עב	רב טרירא רב סעריא דף לח
ממעה ואבטליון ועא דף כה	מס עב	מי היו בן אשר ונפתלי
הלל וסמאי ועא ומזכרת כהנים	מס עב	מעלות ישיבות סורה ופומבדיתא וקדר
גדולים מהיו במקדש ראסון וסני	מס עב	בחירתם
מס	מס עב	רב האי וחבוריו וחכמים אחריו מס עב
רבן יוחנן בן זכאי ועא מס ודף כז	מס עב	ראסית מטפת בני יחיאל דף לו
רבן במליאל וחכמי אחריו ועא ותרבוס	מס עב	רב יהוסף הלוי והרבה חכמים סבורות
יונתן בן עוזיאל ואחלקום ועקילם	מס עב	קדר עולם רבה וזוטא פרוגת
ורבור על התרגומים מס ודף כח	מס עב	הבוסס ספר מקצועות ספר חסין
רעקיב וחכמי אחריו ועא מס ודף כט	מס עב	ספר יקוד עולם
רום וספקות על ר' הרוגי מלכות	מס עב	הרף וחכמי רבים סבורות ספר קופת
ותשובתם	דף ל לא	הרוכלי ספר עמרת הדברות ספר
רמב"ג הסני וחכמים אחריו וחבור הזר	מס עב	יחוס בסר תקון סטרות כוזר פ
וקדר עולם	מס עב	עזרא ועניינו ספר חובת הלבבות
רבי יהודה הנטיחוי וחבור מפניות	מס עב	בעל ערוך ועניינו ספר העתים
וחכמים אחרים תוספתא בריתות	מס עב	ספר בן פורתא דף מא ומב
מכילתא ערקי היכלות ספרא	מס עב	תקנות רבינו גרסון ספר הריבין

צפתח

אור זרועי מעשה ר' חמנן ורבינו
 יחיאל מפריסי דף כז עא
 הרשבא והר"ף והרבה חכמים שהיו
 בדורו דף כח עא
 תורת הבית עבודת הקדש מערכת
 האלקות ספר הכיור כלבו מביד
 מפנה מגדל עוז כתר פס טוב
 סמך בחיי כד הקמח מרדכי
 ספר הכורך ארחות חיי יורה דעה
 ארוך תשבץ נחמני אבודי'הם
 ספר החי בית יערי סער נדרי'
 ספר מנוח הבחירה כרור חיים
 כרור הכסף לוי חן ספר מלכים
 ספר המגדל קריית ספר זנות
 העולם כרור המור רב פעלים
 סער השמים העתק פי משניות
 דה"מבס לחות אלפונקו העתק
 פ' סיכה מסל הקדמוני ספר עליות
 יבמות המשקל מעסן העדות
 הראש והרלבן ומעשים ממנו
 ומזרעו דף ס עא
 טורים חקת השמים חקת התורה
 קבור ספר תרומות חקות הדיונים
 חרס וחיה ומסרים אגודה סערי
 דורה פי הלכו חרש החרס דה"מבס
 חבקה רוכל כידה לדרך אינן בחון
 עזר האמונה בר טסת תשבץ
 מגן אבן אוהב משפט פי אזהרה
 חקן סופרי מלחמת מכה הנהו
 מימוניות ספר המנהיג העתק
 ספ' המדו'אור ה' עקרי' סערי כיון
 כמוקי יוסף ספר האפור מלמד
 התלמידים ריקטוי רבי יכחק
 קנפנטון יור' ישראלן וחכמי רבים
 שהיו בדורם דף סב עא
 מזורת המאור תרומת הרפן אגור
 מהרריק

סדר עולם אמונה רבה
 דה"מבס וחכמותיו וענייניו וזרעו
 כל זה באורך רב דרום על זמן
 ביאת משיחנו הרבה רעות פס עב
 רמי' ופלפול על קדימתו לה"מבס
 עניינים עליו וזרעו ספר הפרק
 וספר הפרנס מחזור ויטרו כפנת
 פענח ספר היראים ספר האטכול
 ספר בשר על בני גחלים ספר
 החכמה ספר העטור עטור
 סופרים מאה סערי עשרת דברו'
 ספר השערים רוקח רפסם ואחיו
 וחכמי רבים שהיו בדורם דף כא' עב
 ספר הישר פיקה' מעשה גדול
 שאירע בקשר תפלגן דף נב
 ספר הנאמנים המנהיג וספר הברק
 בעלי הנפש ספר איסור משהו
 ספר המאור תוספות ספר הכבוד
 ספר כריתות ספר התרומה ספר
 אבי העזרי ספר אביחאף שרשים
 ומכלול מהלך שבילי הרעת ספר
 האמונה והזכרון תשבץ ספר
 הסירים ספר העתים העזר פי
 הר"ף ספר ההפלמה האכופות
 המתכות יקון המי לקט הסכחו'
 תנינים הכולל המלך עשרת
 דברים איקלירי המלמד תענוג
 הנפש סער השמי' מחזיק אמונה
 ספר המלחן דוד ר' ל' יחיאל ספר
 התרומות סלג דה"מבן ומצטיהם
 וחבורם דף נה
 הרבה חכמים שהיו בדורם ספר תורת
 הארס ספר הזכות שלחן ארבע
 הבעטון המלחמות פי ר"ף לרבינו
 יונק דרשות לרן ספר החנוך
 שבולי הלקט ספר ירדות תניא

מהרר'קי' כופת כופים מכתם לרוד'
 כחה תורה' הליכות עולם' דרשות
 פ' מס טוב פי' עשה המרות' פי'
 המורה' כוה'עלום' דרך' אמונה
 מכלול יופי' מורחי' רוד' וזח' לך'
 יחייא' טבעה עינים רבינו יוסף
 בקטילי'א' נר' יעקב'ן' חביב' וחכמים
 רבים' מברורים' דף' כג' א' ב'
 פערי' חולם' פערי' בדיק' עשר' העמי'
 מרכבת' יחזקאל' עקרה' חזות
 קסה' מנחת' קבאות' ספר' היוחסין
 מקנה' אברם' ספר' האמונה' ברור
 המורה' עיני' הערה' חשק' עלמה'
 מפי' מפי' לבי' טכורה' אגרת
 חמדות' בנימין' זאב' רב' פעלים'
 ספר' טכונה' בת' לר'וי' דקדוק' לר'
 אלי'א' חכמו' בת' לר' דקדוק' כס
 ליהודים' במכרים' פי' על' סמ'
 חבורה' אברה' כני' לטון' למורה' שקל
 סהק' ק' תהלה' לרוד' הרב' ר' יוסף
 קא' חו' והרבה' חכמי' ברור' ד' קסה' ע'א
 חבוריו' קרית' ספר' בית' ה' תולדות
 יבחק' באר' מים' חיים' ספר
 החסידים' העתקת' המורה' בלשון
 לטון' עיר' מחזור' לועזי' תורה
 חור' פי' כמובי' לך' יחייא' בר' מנה
 דרך' חיים' עשרים' חבורי' חכמה
 המקבר' וכונת' כל' ה' מהם' ואלה
 גזולת' קונטרסים' חסידים' מחבר'
 מלשלת' דורות' הברואה' ער' היום
 בקוב' רב' דף' כז' ע'א
 מלשלת' קבלת' תורת' מ'ע'ע' ממנו' ער'
 היום' בקונ' רב' מס' עב'
 מס' מחברי' התורה' שבכתב' וטבע'
 דף' קח' עב'
 מזכרת' ספרים' סמרי'ם' האומות' על'

ספרינו' וממס' וכונת' ומס' הספר
 מלנו' בלמוס'
 ערות' קדום' פלהס' סאין' זיוף' ב'ספריס
 מלנו' דף' כט' ע'א
 מספר' הסני' מנחברו' הספרים' מלנו' מס'
 מעלת' הספרים' מלנו' זה' על' זה
 ומדרגתם' מס' עב'
 קדר' נכון' מהמעשים' הנכתבים' בתורה
 ח'ך' כמסכו' מס'

חלק' שני'
 דרום' ודבור' קצר' על' הלוך' הספירה
 עניני' יפי' על' התקופו' ומולדות
 ומופדו' וסדרי' האומות' על' זה' והערות
 יפי' למסכיל' דף' ע' עב'
 דרום' על' אופן' יבירת' הולך' ואבריו' וארך
 ותועלתם' וכחותם' דף' עז' ע'א
 דרום' אימתי' בכנסה' הנפט' בגוף' הולך
 ומקום' מכה' ופחותיה' וסמותיה'
 ומחיתה' ודעת' הפלוסופים' על
 הסכל' דף' ריש' עב' ע'א
 דרום' על' הספוסים' ופי' כל' מדרגותיה'
 וריעו' על' בעלת' אוב' רסאל' ודרום
 על' הרוחות' הנכנסו' באדם' ובחיתה
 דרך' מכריחים' הגוף' לרבר' בלשונו
 דף' ע'א
 דיני' האדם' לכפס' אחר' מיתה' דף' ע'ב
 כל' מויני' מטבעו' ומדות' לח' ויבס' ואמות
 וטפחים' וכיובא' הנזכרים' בגמרא
 ובפסקין' ומביא' המחבר' לשינוי
 ומדו' בולגוי' עיר' גדולה' באיטליאה
 וממנה' יהיה' כקל' להביאו' לכל' מדות
 העולם' דף' פח' ע'א
 חלק' שלישי'
 ארס' וחרוסים' שאומרים' האומות' על
 הכריאה' מהמלאכי' ופדרי' ומדרגותם'
 וכן' ערן' ונהי'ם' דף' כ' ע'א
 ונבנים'

ואנשים שהלכו לג' ואכה הוא בעולם •
 ומדירת ג' ונהיבם דף בא
 מה היה לסוף הדורות הראשונים איזה
 תיבות ומלות וכיור היו כותב' דף כב
 באיזה תיבות נתנה התורה איך היה
 מיתת קין וחרושים אחרים פס עב
 נח אומרים האומות פהיה מוכיח בני
 דורו ויררפוהו והוא ברח ואז נכטוה
 מהתיבה • פס
 איך נתחכם לנטועת ענבים וטמו ומס
 בניו פס
 מצביו נולדו ע' אומות ומספרם ואומרי
 חרופים אחרים מהם • ומס אסתו
 דנח פס
 תירם ראשון להוציא אס ותאבנים
 דף כג עא
 ראשון למאת טבעות • סלח ומקום
 הקקראים מוכטי קספי • עברי ממנו
 לקחו וירשו היהודי' לסוף הקרם פס
 פלב • אומרים שבימיו נולדו הרבה מיני
 בריות • משונות • אופץ חלוק
 הלסכות • פס
 אופץ חלוק העולם אל ע' לסונכפי דעת
 חזל והאומות פס
 רעו • ותחלת מלכות הנאים • ומלכות
 מכרים דף כד עא
 תרח' ראשון להרפים מעו' להוציא פס
 מי היה ראשון לעבודת אלילים פס
 ברור אברהם • מי היה ראשון לחכמת
 האכטנגינות וללמרה בפרסום •
 וחכמת המספר הכק' אריסמיטיקה
 פס
 ראשון למלכות אשור • כמה כמטר זה
 המלכות פס
 איך היה מיתת ממרוד פס
 ברור הזה התחילו מלכים הרבה

למלך • פס
 ראשון באומות לעשויות כמוליס בן
 אים לאסתו פס
 התחלת ברירת חלוקות באומות
 והטעם פס
 ראשון לעשויות ספינות ביס • והחכים •
 וכדר המלחמות גדולת ככל דף כה
 ראשון לקריאת מלך מכרי' • פדעה פס
 אברהם בנה דמסקיו ומלך עליה פס
 ברור יחק' ראשון לאישו' נסים כומר'
 בלי בעל פס
 ראשון למכא מלאכות הזמרי • ואופן
 עשויות הסמוץ ועשויות הקרונות •
 ומלבושי ברזל למלחמות • דוכי ממונות
 בין אדם לחבירו • וחזירות על כלי
 זמר ראשון למלכות סלוניקו פס עב
 ראשון לעשות מלבושים מעורות כמר
 פס
 ראשון לברור הברזל ממקורו • ואופן
 כירת הדגים ועופות פס
 ראשון לכנין הבתים וחלוק חדריהם
 ראשון לעשויות המלח פס
 ברור יעקב • מי היה ראשון לחכמות
 באטיני פס
 ראשון לעשות חלוקת ימים וחרשים
 ופכים פס
 ראשון למזכחות וקרבתותיהם פס
 ראשון למכא כל מלאכות הקרקע כרי
 לאסוף חטה פס
 ראשון לשים עול על הסוורים וקקוף
 הסרמים פס
 ראשון לשים טבעת באזבע רביעי
 והטעם פס
 מטה וסמו במכרים פס
 למה כקרא חרש מיוו פס
 ראשון לכלי כגון נקרא ליבה • ולמרוד
 קרקעות

וסנוחם. וכן מאת שמלכו בקוסטנטנוקה
 ומהקסרים שמלכו במקומות
 אחרים
 בימי ח' ל' ושמוי כתבניירו מלך אחר
 שבמלכו מריורבי במלכותו מס עב
 רבן יוחנן בן זכאי בימיו היה יוסיפון
 וחבמי רביס אחרי באומות דף קה
 חרבך הבית וסך היהודים שבהרגו
 וחרושים חסרים
 רבי עקיבא בנין ירושלם
 האסון להגרייל זקנו
 דרוס על חכמת הרפואה
 פלוסופים בדור הזה ופסקרט ועניינו
 מס עב
 רש"ב הגני ופלוסופים בדורו
 רבינו הקדוש ופלוסופים ועולומיא
 אכטבניכו ונליכו
 טריאומפו אחרון סכעסה בעיר רומא
 דף קט
 בימי רב יהודה גזירות על היהודים מס
 בימי רב חסדא הלך קיסר קוסטנטינו
 לקוסטנטינופולו ויבאו מאשכנז
 חומה גדולה הנקראו גוטי ונתמלא
 מהם רוב הישוב ומלחמתיהם וסך
 מיתתם ונתגרשו הפלוסופים
 באומות
 אנוי ראשית אמונת מלאכי
 ראשון לכהנ פעמיים
 רב נחמן ופל סופים
 רב אשי וסכין ויניכיאה
 ראשון לעמות חבלים לסיס בככורות
 לכנן
 בימי רב אחאי היה קיסר שאסף כל
 תורות הקסרים מעכורו וחרס יחד
 ופלוסופים באומות
 בימי רב חנן היה רעם גדול בכל העולם
 גזירת

ונפל בית המקדש שנבנה. ואחר
 כך נככה פעם אחרת
 בימי בר אבא קרלו מיניו קיסר הרעה
 ליינוביס וויניכיאכי למנות עליהם
 דוכוס ולספטו כפי דיניהם וחדס
 שמות לרוחות הנושבות
 בימי רב יוסף היה אפיפיור ברומה
 נקבה וגזירות על היהודים
 בימי רב סריא נולרו מלחמות בין
 האומות על רבר הקסרות ואז נמכא
 סדר לבחירת הקיסר איך יהיה דקי
 בימי רב יהוסף התוגרמיס תפסו את
 ירושלם וואברוה וברות רבות
 ליהודים
 בימי הרף היו צרות ליהודים
 נמכא איסם סהלך לעמוד ביערים וסהלך
 על ידיו ורגליו ואוכל עשבים כמו
 הבהמות מכל וכל
 פלוסופים שהיו בדור הזה
 בימי הרמבם היו גזירות ועלילו הרבה
 על היהודים ואנב גררא חני כותב
 גזרות הרבה אחרות שהיו בכל
 העולם בזמנים נפרדים דף קיא
 בדור הזה היו חכמי הרבה במושכלות
 חכמיות
 רש"ס ראשית מלכות פיירה וגזירות
 כנר היהודים
 פלוסופים שהיו בדור הזה
 סג"ב ופלוסופים רבים
 בדור הרשב"א אפיפיור סדר דיני הרבה
 כנר היהודי ראשית מלכו הרוכבים
 ברודי ואחר כך במלטה פלוסופים
 וחכמים סבדור הזה דף קיג
 בדור הלאס מגפה בכל העולם ראשון
 לבחור ייכרו
 אגרת אפיפיור לתועלת היהודים

מס	ראשון ללכת אל האינדואי	מס	בזירות הרבה נגד היהודים מכמה
מס	ראשית מלחמות מלך הסופי עם מלך	מס	מזמנים ואופנים / התחילו הכוזרים
מס	התוגרמה	מס	המבונס מיום הלידה והניחו יום
מס	ראשית הרפסת דניל בומיברגו ספרים	מס	קיסרות זיכארי
מס	מל יהודים	מס	דף קיד
מס	ראשית אמונת לוטרו	מס	בימור יבחק קמפטון היו בזירות נגד
מס	בימור יוסף קהרו בכין חומות ירושלים	מס	היהודים / מלך תוגר הרסה לשרים
מס	וביאת תי מעיינות בתוכה עם עב	מס	ויניכואני להחזיק מורסה שלהם
מס	גרום כפוליו / מרסה גדולה בקלומיקו	מס	בקובסטויטופולי
מס	מרסה גדולה וענומה	מס	בימור רבי יוסף גיקטיליים היה גרום
מס	מריפת התלמד באיטליאה ובזירות	מס	ספרד
מס	אפיפיור נגד היהודים שבמלכות ד' קיו	מס	מרות ספיו ליהודים / וראשית החקירה
מס	מריפת סב אפסיס ורסה אחת בקרום	מס	דוגלות פירטובאל ונגדה על אשר
מס	ה' גרום בני וסראל ממלכות	מס	המירו באונס ועל ממלכו אחרו עם
מס	אפיפיור	מס	ראשית נפיהת כובע ורוק בויכויאה
מס	חתימת הספר	מס	

תם

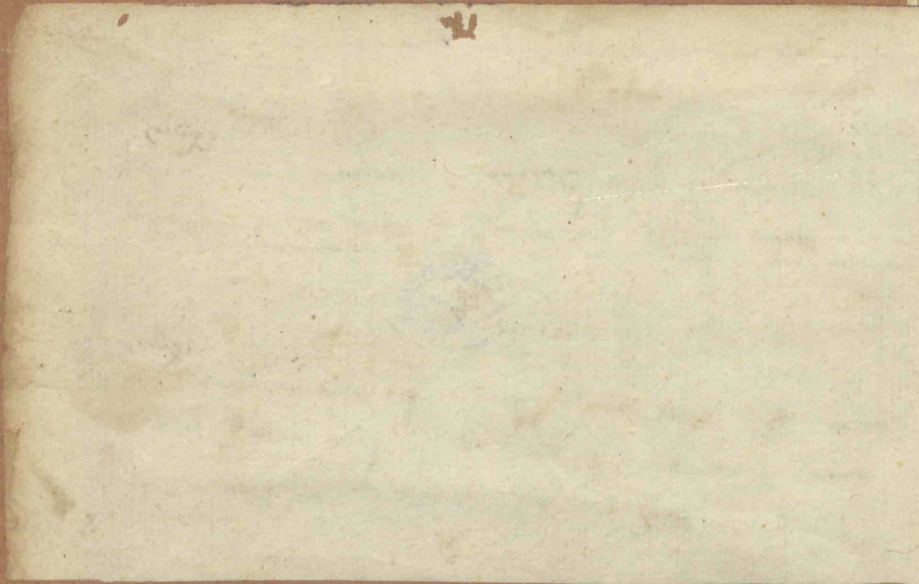
In Venetia apresso Gio. de Garra. Con licentia de Superiori.

Camillo Jacopo

...

Dominico Fresconi

Aless. scipione vrb.
Remisso per mi. fa Luigi de Bologna et 1590
...

14

243

יעקב הולט. ומשה
לשם של שמך יקום

אשר יבא ביום
ששם ה' עלי

אשר יבא ביום
ששם ה' עלי

אשר יבא ביום
ששם ה' עלי